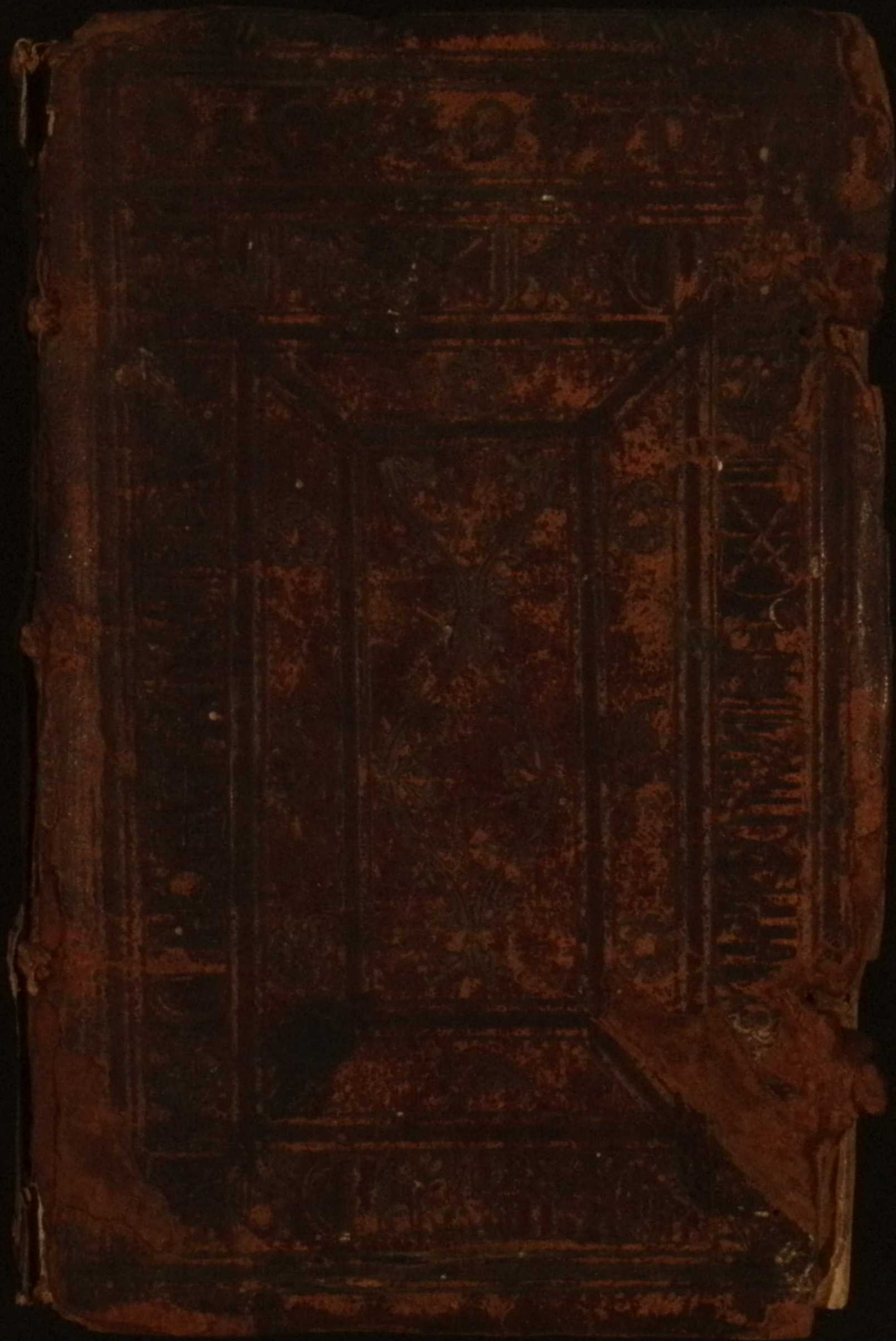

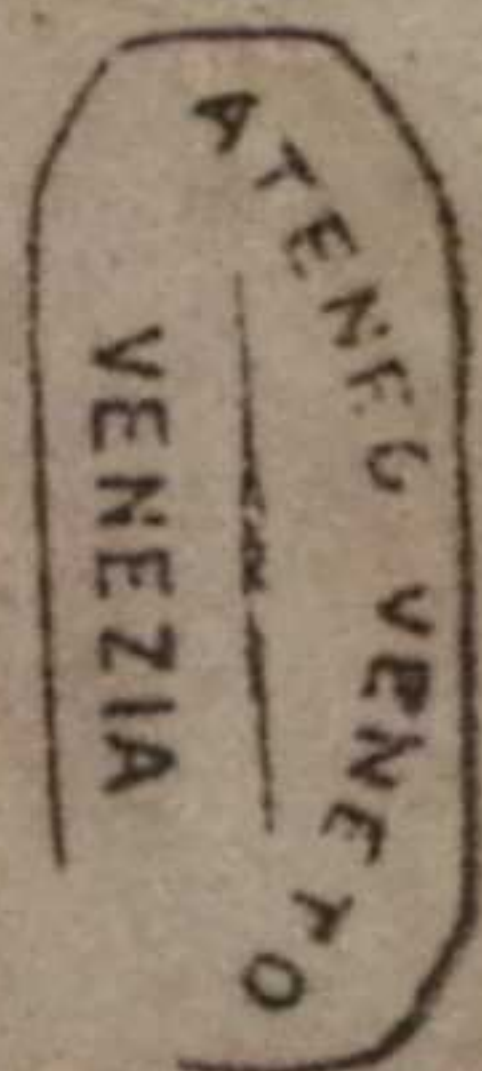

250-

16. e 49

PEDANII DIOSCO-
RIDIS ANAZARBEI DE ME-
DICA MATERIA LIBRI SEX, IOAN-
NE Ruellio Suefsionensi interprete, po-
stremum ab ipso Ruellio recogniti
& suo nitori restituti.

HIS ACCESSIT, PRAETER PHAR-
macorum simplicium catalogum, copiosus
omnium ferè medelarum siue cura-
tionum Index.

Basileæ, apud Mich. Ising.
M. D. XLII.

DIONYSII CORRONII AD
REVERENDISS. ILLUSTRISSIMUMQUE
Cardinalem, Franciscum Turnonium,
in Dioscoridem præ-
fatio.

N N O S abhinc plus minus uiginti, Meccenas optime, cum literæ bonæ medicinaq; primùm in Gallia nostra è tenebristanquam Cimmerijs seculorum permultorum emergere cepissent, sermoq; literatus nomine tantum appellationeq; latinus ad dictionis elegantiam, ab infantia luculentis incrementis adolescere, Ioannes Ruellius uir peringeniosus, & medicus pereruditus, Dioscoridem græcum autorem lingua iam planè latina donauit, aut linguam latinam uerius Dioscoridi. Quem autorem sic translatum, primus, quod sciam, ex quo homines meminerūt, in publicum ædedit. quod cum bona uenia dictum uelim uirorum quorundam doctissimorū, alioquin de literis literatisq; egregiè meritorū, potissimūq; de ipso Dioscoride. Quantum autem laboris & uigiliarum Ruellius in eo opere uertendo exhausserit, ijs conijcere promptum est, qui compertū habent nobiscum, unico cum exemplari usum esse, eoq; permendoso, nec tantum multis in locis mutilato, sed etiam uniuerso multifariam confuso: adeò illud incœptū non magis hominem acrem & doctum, quàm ariolantem & diuinum poscebat. Et res certè miraculi non absimilis uideri potest, hominem quamlibet singulari acumine, atque acie mentis præditum, & oculatum, po-

IN DIOSCORIDEM

fuisse aliquid cernere in tanta rerum caligine, ac
 non quiduis potius ex incondita uerborum con-
 gerie, quam sensum eximij scriptoris elicere & ex-
 primere. id quod si non est ubique ab eo factitatum,
 ut saepe sibi usu euenire non nesciebat, cum tot
 uerborum, totque rerum prodigijs, ac uere mon-
 stris colluctans, spes tamen fuit, istiusmodi exor-
 dijs & tanquam incunabulis artis prolatis, uiaque
 ad hunc modum tricis sentibusque expurgata, ex-
 peditius ad haec summa rerum, quae nunc uide-
 mus, fastigia perueniri posse. Nec uano augurio
 animus eius ductus est. siquidem extitere haud
 ita multo post, qui certatim hoc saxum in com-
 mune uoluerent. Attamen res ipsa loquitur, quan-
 to incertius alij omnia reddiderint, siue Hermo-
 laus Barbarus, uir alioqui suae aetatis doctissi-
 mus (huius enim subinde prodijt in Dioscori-
 dem interpretatio, quamuis multo antea eam com-
 scripsisset) siue Marcellus Vergilius, qui etiam il-
 lius & Ruellij uersiones prius legerat, quam sua
 adderet: tamen si ipsi, ut ego quidem sentio, ingens
 habenda est cum laude gratia, cum ob multa alia,
 tum quod in conferendis hanc ad rem graecis la-
 tinisque exemplaribus, non parum diligens fue-
 rit. Verum quod illi ambo minus absolutum, uter-
 que suum, emiserint Dioscoridem, hi statim pla-
 ne norint, qui translationibus eorum perlectis
 & cum nostra collatis, rerum quae depinguntur
 naturam penitus perspexerint intellexerintque.
 Etsi rursus silentio transmittere non queo, cum
 magnopere cupiam, quod Marcellus in suis com-
 mentarijs sic passim Hermolai additionem uelli-
 cat & refellit, ut de eius integritate ac fide aliquis
optimo

P R A E F A T I O.

optimo iure dubitet: uicissim uerò idem Marcel-
 lus, tam luculentis argumentis ac testibus ab Io-
 anne Manardo refellitur & redarguitur, atq; (ut
 plerisq; dignus uideri potest) pari talione inces-
 sur, ut sine illustri ipsorum nota (ne quid durius
 dixero) res componi posse non uideatur, nedum
 aliquid ex eiusmodi scriptis, quæ ita mutuò se eli-
 dunt, firmum, stabile, aut certum statui. Id uerò
 cum animaduerneret Ruellius, prætereaq; uide-
 ret nullum rixandi modum fore, sed aliquid etiã
 eo perniciosius, talium rerum studiosis, si pari
 cum illis cōtentione ac stomacho, sua defendens
 altercaretur, ut erat ille summa æquitate ac mo-
 rum probitate præditus, maluit quæ ipse uerte-
 rat, recensere, & quacunq; posset ratione meliora
 facere, quàm insectari aliena, nedum illis conce-
 dere. Cumq; ætate iam & ualetudine ipsa, qua,
 prò dolor, nobis nimis citò ereptus est, magis im-
 pediretur, quàm ut posset tanto labori sufficere,
 me quoq; in operis partem pro nostra familiari-
 tate & amicitia adsciuit, & uerò socium confor-
 temq; studiorum omnium suorum effecit. Itaq;
 ei totum Dioscoridem recognoscenti, quam po-
 tui operam diligentissimè nauaui, nihil aliud (me
 Deus amet) eo labore sequutus, quàm ut publi-
 cè prodessem: quod etiam antea feceram in libris
 eius de stirpium natura. Quod obiter solum tibi
 dictum uolui, Cardinalis amplissime, ut intelli-
 geres, totum hoc triennium mihi perquam ope-
 rosum fuisse: usque adeo multum mihi negocii in-
 dulgentia tua exhibuit, quæ tantum oculi literarij
 tribuit, ex quo me procul esse ab aulica obserua-
 tione atq; obsequio non nolueras, ut hisce literis

IN DIOSCORIDEM

Operam nō minus in cōmune quā mīhi impen-
derem. quo hercle nomine, uel multū tibi debeā
neceſſe eſt, tum ij etiam debituri ſint, quicunq; ex
his noſtris lucubratiunculis fructum aliquē per-
cipient, ſi qui modō percipient. In futurum uerō
ſic me enixurum ſperes uelim, ne me hic fruſtra
uixiſſe audias: quin curaturū potius, ut quā tem-
poris & ſtudiorū meorū iacturā olim feci, regiū
iſtum comitatū quocunq; ſors tulit, auſpicijs tuis
ſequutus, eam aliqua ſaltem ex parte reſarciam.
Quod ad ipſum uerō attinet Dioſcoridem, ſcito
tantū negocij in eo reconcinnando nobis fuiſſe,
quantū ſi de integro totus uertendus fuiſſet. Eſt
enim alius à capite (quod dicitur) ad calcem pe-
nē factus, ne tam multis in locis uehementer quī-
dem ſuſpectis, lector poſthac animi pēderet. Ita-
que circumducta ſublataq; à nobis fuere capita
etiamnum integra, quæ autori accreuſſe certius
erat, quā ut ullis rationibus indiſſis ue demon-
ſtrari debuerit: tum alia cum ſuis membris ad u-
nitatem redacta, in quæ plus æquo minutim cō-
ſciſſus Dioſcorides paulominus obſoleuerat, cū
neq; ſuo quarūdam rerum corpori caput ullum,
neq; pes, neque manus eſſent. Simili cura reſciſſa
eſt impudens illa ſtirpium cæterarūq; rerum no-
menclatura, inſcitè impudenterq; toti operi inſar-
ta, quam nemo naris paulō emunctioris nō eſſe
adulterinam odoraretur, præſertim animo repu-
rans cæteros eius nitores ac munditias, qui in ter-
ra Græcia natus, educatus, & in priſcis ſuæ gen-
tis philoſophis (quod eius ſtylus ſatis arguit) uer-
ſatus, non potuit ſanè non illorū exemplo, & ut il-
la tempora ferebant, non præparcus uerborum
eſſe:

P R A E F A T I O.

esse: qualem profectò ubiq; uidere licet, præterquam in hisce nominum nugis. Vel cui tandem obsecro persuaderi potest, antiquæ grauitatis & elegantia scriptorem, huiusmodi fæce uocum orationem suam, claram alioqui & liquidam, conspurcare sustinuisse, & Græcos (quibus ipse scribebat) sermonis quidem sui admiratores & externi fastidientes, tam superstitiose barbariem docere, quam illi potissimum detestabantur: propterea quòd optatæ rerum cognitioni tenebras allatura esse crederetur. Quod utiq; tum primū factum fuisse accepimus, ubi ea nauseosa & fastidij plena irrepsit battologia: ubi pertinax malorum seges, & uerius dicam ilias in germanā Dioscoridis phrasim, & tanquam possessionem inuasit, limites omnium rerum confudit, culta omnia iuxta & inculta habuit, nihilq; reliqui fecit, quod non profanarit: ut ea rursus sublata, nobis quoque sperandum sit, clarissimum autorem pristino nitori suo, quò iam proximè accedit, paucis omnino annis iri restitutum. Et quando submorsa sunt quorundam iudicia, quiq; agresti pabulo saginati aut obesi sunt, appositis interdum urbanis epulis non acquiescent, ut quos frugibus olim inuentis, glandem tamen adhuc ructari iuuabat: ne fortè suis desiderijs fraudari se queritentur, qui huiusmodi sunt ingenio, en tibi uerborum quisquiliæ uocumq; redundantia barbaricarum recrementa ad calcem operis reiecimus, ac uelut sentinam ad imam deriuauimus, quæ nobis operis faciem deformare uidebantur, nedum inscitia patrocinari. Eòdem eliminata fuere, quæ superstitionis aliquid continebant, à qua tam

I N D I O S C O R I D E M

procul eum esse oportet, qui naturam interpreta-
tur, quàm qui longissimè potest abesse. Hoc au-
tem loco significandum fuit omnibus studiosis,
nihil in toto Dioscoride immutatum, demptum,
additum, emendatumue fuisse, quod nō certa ra-
tione, aut iudicio certè aliquo à nobis factum sit,
consulta plerunq; ad id rerum, de quibus ageba-
tur, natura & effigie: quæ uel oculis subiecta,
agnitaq; sæpenumero optimam picturæ quæsi-
tæ se ducem exhibuit: nō neglectis interim, quā-
multa licuit interuifere, exemplaribus: ex qui-
bus si qua nobis consentanea uisa sunt, ea in rem
nostram cōmunemq; uertere non piguit, tum ex
illis uarias aliquot lectiones seligere, si qua legen-
tes queant ad res sanius intelligendas illicere.
Quicquid igitur est in hac noua Dioscoridis fa-
cie, & tanquam persona, uel laboris uel industriæ
meæ, id totum, purpuratorum antistitum splen-
dor ac decus, tibi dico & nuncupo: utq; æqui bo-
niq; consulas, etiam atq; etiam rogo & obtestor:
lectoresq; itidem omnes ut faciant obsecro, seq;
non paruam gratiam à nobis inituros existimēt,
si non grauentur æditione hac cum cæteris col-
lata, uel græco potius exemplari, si ita lubet, rem
propius nosse: quæ & qualis ea sit, prius experi-
ri, quàm de nobis sententiam ferre. Quod ut fa-
cias, si fortè tibi per reipublicæ occupationes nō
licet, utiq; multū occupato in ista Gallia Lugdu-
nensi, ubi Christianissimi regis legatus regni flo-
rentissimi habenas moderaris, domi habes qui
id possint, cum Hieronymū Fundullum uirum
utraq; perornatū lingua, tum Ioannem Bruye-
rum Campegiū medicum tibi fidelissimū, cu-
raq;

P R A E F A T I O.

ræq; ualitudinis tuæ addictissimū: qui ut harum
 rerum est æquus æstimator & iudex, omniumq;
 philosophiæ partium bene prudens, ita morum
 suauitate nobis cum primis charus & tanquam
 cōplectendus. Ipse deniq; Ruellius noster (quod
 fit huius epistolæ appendix) è uiginti uolumini-
 bus complurium autorum, qui apud Græcos de
 agricultura scripserunt, decem in latinum sermo-
 nem cōuertere iam occeperat: qui libri, quia nul-
 la dum ipsius lima expoliti essent, sed quibusdam
 tantum uelut orationis lineis adumbrati, ea con-
 ditione ad me uenerunt, ut nostro quidem labo-
 re emēdationes facti, Ruellij uerò interpretis no-
 mine in publicum exeant: tum qui ex toto opere
 τῶν γεωπονικῶν λεγομένων alteri decem supersunt uer-
 tendi, latinos ipse faciam, posthumisq; illis prio-
 ribus comites addam, ut cuncti simul habeātur
 enchiridiij instar, tantum adhuc omniū uotis ef-
 flagitati. quibus sanē interpretandis me tum ac-
 cinctum iri certum est, simulatq; hæc tibi nō in-
 grata fuisse sensero. Hoc autem ut cōmodius, ut
 alacrius, ut diutius facere liceat, tua mihi Mecæ-
 nas humanissime, noua beneficētia opus est, uel
 certē suffragatione apud principem cum libera-
 lissimū, tum uerò literarum amantissimū, apud
 quem autoritate polles cum primis in aula præ-
 potentium. utrūq; autem cum ipse præstare pos-
 sis, si in animum induxeris, plus tamen alterutro
 petere uel postulare potius, uerecundia mea non
 finit, malè hætenus & exiguè de facultatib. meis
 merita, quæ ut sint per te mihi ad uiuendum sa-
 tis, tamen ad opus literarium, quod paro, non-
 nihil desiderare uidentur. Consentiunt huic di-

IN DIOSC. PRAEF.

Et meo quorundam grauium uirorum opinio-
 nes, qui id uitio propemodum mihi uertant, quod
 ego malim animo philologico tribui, qui paucis
 contentus esse nouit & affueuit. uerum quando
 ita res tulit, & eo argumentum huius epistolae me
 nec opinantem deduxit, comonefactum te uolui,
 alias res agentem, praesertim in ista ut splendida
 prouincia, sic sollicitudinis plena, eas me discipli-
 nas auspicijs tuis colere & exercere, quae mentem
 totam sibi poscunt, eamque feriatam a cura rei fa-
 miliaris, lodicisque parandae securam, ut inquit Sa-
 tyricus: cum eo quoque quod instrumento opus
 est nostrae philologiae uario & multiplici, nec mo-
 do sumptuoso, sed saepe uitae compositae dispen-
 dio: quod ominari mihi uereor uel solius no-
 minis tui existimatione, qui iam inde ab initio
 amplissimae istius fortunae tuae in clientelam tuae,
 nec loco, nec munere quolibet allectus sum. Tan-
 tum igitur facito, laborum ut meorum ratio ali-
 qua mihi constet: ego uero ipse operam dabo ne
 te collati in nos, uel in literas potius, beneficii aut
 subsidii unquam poeniteat. his etenim studiis po-
 tius immori mihi certum est, quam tuae expecta-
 tioni pro uirili mea non respondere. Vale o huius
 aui & literarum decus & praesidium meum, e mo-

nasterio tuo sancti Germani a pratis

ad Lutetiam, quarto Idus

Decembris,

1538.

VARIAE ALIQVOT IN DIOSCO

ride lectiones, è diuersis exemplaribus col-
lectæ. Primus numerus paginam,
secundus uersum denotat.

Pag. 1. uers. 1. Pedanius Dioscorides, nō Pedacius, Iano La-
scari dictus est semper hic autor, quod ita habere uetustissimum
græcum exemplar assereret. hunc igitur sequi Ruellius noster
maluit, quàm cæteram codicum turbam. 4. 5. bis anno. aliàs to-
to anno, ut est *δι' ἑτὸς* in græcis aliquot. 6. 5. Flores à caule
Et c. uidetur etiam posse legi, Flores alternis semper cauliculis
inflexi. Ibid. 15. amaro. alij feruido. 7. 26. anetho. aliàs aniso.
12. 6. minoribus. nōnulli, densioribus. Ibid. 9. Cauliculos habet
angulosos, asperos Et molles. superfluit hæc clausula. Ibid. 18.
Italiæ Iustinienſi agro. uox Iustinienſi uidetur addititia: quoniā
hic ager Iustinienſis à Iustino quodam Cæsare dictus est multo
post q̃; hæc Dioscorides scripsisset. est tamen apud hunc auto-
rem iterum atq; tertio id uerbi reperire. Ibid. 24. maioribus. a-
liàs, minoribus. 14. 11. aphemū. quidam asyphemū legunt. 15.
9. odor rutæ aut cardamomo proximus. hoc addititium uidetur
esse Galeno. 16. 4. longa. alij parua. facilis lapsus in græcis
uocibus, *μακρὰς, μικρὰς*. 18. 1. sextantem. hæc dictio super-
fluit quibusdam. 19. 3. amarus. Hæc uox in alijs non legitur.
Ibid. 17. theristum. alij eutheristum habent. Ibid. 25. dilui faci-
lis. aliàs, qui facile penetret. 20. 8. concretum. alij, instillatum,
ἐπιταχύντα. Ibid. 9. dissipatum. aliter, minimè fustum, *ἀδιάχυ-
τον*. 21. 18. sordida ulcera. nonnulli addunt, *οὐχ ἄνας*. 22. 21.
uirosi. alijs, odori, ut Paulo. 24. 7. Theſſalus ipsum. alij ha-
bent, Theſſali ipsum uolunt Et c. Ibid. 22. subamarum. quidam
subriusum, ut Hermolai codex. 29. 3. Semodius. intellige ex græ-
co chœnicas duos, id est, sextarios tres, siue heminas sex, ut ad
mensuram referatur. Nam chœnix ad pondus relatus, centum
oſtloginta drachmas pendet. uerum Plinius pro decem chœnici-

V A R I A E L E C T I O N E S

bus modium uertit, cum debuisset dicere, modium cum sextario.
Hæc Georgio Agricolaë accepta referas. Itaque quoties apud
Dioscoridem aut alium quemuis choenix erit, tres heminae siue
sesquiseptarius intelligentur, modius uero alia mensura est. 31.
12. myrtum. alij, myrrham. 32. 18. Marcellus helenij mauult,
& multa aliter quam nostra exemplaria habeât, legit. Ibid. 22.
interdiu. aliàs, sensim. 33. 18. oleat. quidam, corrumpatur. 39.
18. triduo. nonnulli, diebus tredecim continuis. 44. 12. exco-
cta. uel, ut prius, cōtrita: sic enim habēt exemplaria aliquot græ-
ca. 46. 2. Totum hoc caput in quibusdam codicibus non legi-
tur, nec putatur esse Dioscoridis. 46. 21. tenuis. alij, alba. 47.
2. odore. aliàs, uiribus ἀνοσμος, ἀτομος. 49. 9. saracenicae. qui-
dam, scythicae, aut arabicae. 53. 22. adstrictoriam. nonnulli, co-
quendi. 70. 4. erythranon. ita Plinius. græci codices habent, ro-
bethron. 71. 17. sesamina, aut spinea ligna. alij, sycaminina, aut
spina Indica. 72. 14. femina. aliàs, femorum intertrigines. 73.
11. obliquis. quidam, latis. 74. 5. melle. alij, lacte. 90. 15. cum
amylo. alij addunt, & mentha. 94. 7. cnico. aliàs, croco. 108.
6. uolucrumq; alij, quadrupedumq; legunt. 108. 26. in potu.
hic aliqui addunt, datur iusculum gallinae iunioris ad emendan-
da in homine temperamenti sui uitia, & in ardoribus stomachi
simpliciter paratū. 112. 21. liquefacta. alij, crematae cinis. 113.
9. uaros. alij, clauos. 114. 24. Iustinis. de hoc antè monuimus.
117. 7. emolliens. aliàs, lactis sui facultate præditum. 123. 11.
leonum. quidam addunt, suis agrestis, camelorum, equorum, &
similia. 129. 19. equarum. alij, equorum admissariorum. 133.
5. Asininae urinae &c. hæc clausula superfluit. Ibid. 17. fossi-
li. quidam, cremato. Ibid. 22. collutum: aliàs, illitum. 134. 2. ce-
raginis halitum expirat. aliter, ceragini faciundæ idoneū. 136.
11. decocti. addunt aliqui, calentesq; illiti lepras auferunt, inci-
pientesq; inflammationes omnes itidem illiti leniunt: in rutæ de-
cocto etiam. 138. 18. facile. aliàs ægrè. 143. 1. media calidi
frigidiq; natura. Hoc non legitur in aliquibus. 144. 1. etiam si
ad arbo

ad arborum frondes comparentur. aliàs galcri modo, ut $\omega\epsilon\tau\alpha\lambda\epsilon\upsilon$ non $\omega\epsilon\tau\alpha\lambda\epsilon\upsilon$ legatur. Ibid. 20. sistit. alij, emollit. 148. 4. Coſta napi radix. lege potius, Napus et eius radix coſta. 150. 11. Caput totum de bunio hic superfluit: nam quarto libro idem ad uerbum reperies. 162. 8. pulmonum. quibusdam hæc dictio abiicitur. 183. 3. supina. hæc uox alijs non legitur. 163. 8. sesquipedalis. Plinius, semipedalis. 166. 17. elaphoscorodon. uide nunquid aphroscorodon hic $\epsilon\tau$ per totum caput legi debeat, ut de allio, $\epsilon\tau$ de hoc tanquam syluestri allio tantum scribatur. 169. 13. candidos. alij tenues. 171. 1. uua passa. aliàs, staphide agria. 175. 23. paucioribus. alij habent, nullis: sed rei aspectus non multum assentitur. 182. 16. crassiusculum. alijs, latiusculum. 187. 5. græcus codex $\mu\alpha\sigma\chi\acute{\alpha}\lambda\alpha\varsigma$, id est, alas, quibus tubercula insunt, ut rei aspectus docet, $\epsilon\tau$ radicum. Male in græcis codicibus legitur $\phi\upsilon\lambda\lambda\omega\upsilon$, docente id nos telephij specie, quæ in radice tubercula habet, non autem in folijs. 188. 2. Agaricū radix fertur. aliter uidetur posse legi, Agaricum fertur radici laſerpitij simile: tanquam Dioscorides agaricum non prorsus radicem esse sentiat: quia subdit, Sunt qui radicem esse plantæ affirmant. Galenus tamen $\epsilon\tau$ Paulus priorem lectionem secuti sunt, Ioannes Serapio posteriorē. 201. 26. pennaq; : $\pi\epsilon\pi\omega$, ita Plin. alij codices habent $\mu\upsilon\tau\epsilon\rho\omega$, id est ligula, quæ ferrea sit, aut ex aliqua simili materia. 203. 14. edulio. aliàs defruto. Ibi. uerult. gracilib. ramulis. quidā, tenui semine. 204. 22. cardamomo. aliter, nasturtio. 206. 12. glutinosum, aliqui gummosum. 216. 14. Phocide. nōnulli, Psophide. 218. 11. amaraco simile. Theophrastus, lapatho. 221. 7. ciet. aliqui addunt, diffundendi uim habet. 229. 6. circinatae rotūditatis, $\tau\rho\chi\omicron\epsilon\iota\delta\acute{\iota}\varsigma$. alij legunt, $\tau\rho\chi\omicron\epsilon\iota\delta\acute{\iota}\varsigma$, id est, capillaceam. 234. 4. cibus. aliàs, intinctibus. 236. 5. perfrictiones, $\epsilon\tau$ febrium circuitus. alij perfrictiones quas febrium circuitus faciunt. Ibid. 14. Atlante. sic Plin. alij Tmolo. 238. 18. pondere. adde, cum aceto. 240. 4. fit acinis in robore nascentibus. græcus codex habet, $\gamma\iota\upsilon\tau\alpha\iota\ \delta\epsilon\ \iota\kappa\tau\iota\upsilon\epsilon$

V A R I A E L E C T I O N E S

ναρτὸς περιφύσσει &c. quæ dictio ad uerbū sonat, fit ex quodā
 fructu rotūdo. sed *περιφύσσει*, non *περιφύσσει*, legatur cum Plinio,
 et aliquot græcis codicibus: quæ tamen lectio nō probatur Ma-
 nardo. 243. 5. *chamædrops*. aliās, *chamærops* scribitur. 248.
 24. modicè. aliqui dudum. 252. 3. *coloris*. Marcellus addit, a-
 mari gustus. 254. 26. ad terram, ἐπὶ τὴν γῆν. alij, ἐπὶ πολλόν,
 id est, plerunque, siue multum. 258. 12. alij legunt, inflam-
 mationes. 260. 25. Nascitur in &c. tota hæc clausula deest in
 castigatioribus codicibus, et uidetur Dioscoridi accreuisse. 261.
 4. longis. nonnulli, paruis. 262. 4. ramulos cum folijs ex uino.
 alius codex habet, succum ex uino. 264. 20. Radicis cortex. in
 alijs, radicis succus. 265. 21. alij chorion, alij *chamæpityn*. hæc
 dictiones superfluent. 267. 5. Radix uino decocta &c. hæc
 usque ad capitis finem non leguntur in recens ædito Dioscori-
 de græco. 273. 6. flores lutēi. Hic alij addunt, rutaceis simi-
 les: sed herbæ aspectus, & codices uetusti, dispungere uoculas
 istas duas suaserunt. 274. 1. ut in. hic aliqui addunt, iride: sed
 male, ut res ipsa monstrat. 278. 19. *nasturtio*. aliās, *cardamo-
 mo*: qui fatalis error est in hoc autore. 279. uers. penult. *sulphu-
 re*. aliqui codices addunt, uiuo, siue ignem nō experto. 280. 21.
 inflammāt. aliās, saginat siue opplet: *τίμπλησι*, uel *τίμπρησι*.
 281. 19. subfuluo colore. alij, subamaris: *ὑπόπυρρον*, *ὑπόπικρον*.
 284. 9. ea quoque folia. quidam, tricena quoque folia: sed uo-
 cem tricena expunximus, quod superuacanea uidebatur. 285.
 7. rosacei momento. prima æditio habet, nardo. Ibid. 21. caulis
 est rectus, cubitalis, aut maior, inanis. uerba hæc nō habet græ-
 cus codex recens æditus. 286. 19. Prouenit &c. nec hanc
 clausulam habet. 287. 14. *Aethiopici*. aliās, *Euripici*. 289.
 18. recenti. alij, uetere. Ibid. 20. reprimunt. aliqui, reprimunt: &
 reliqua singulari numero legunt, ut ad herbam referātur. 290.
 18. *Memphis*. in alijs codicibus, *Phæneus*: ut etiam Plinio. Ibid.
 23. *Hyacinthus*. adde, Romani uaccinium uocant. 292. 20. tor-
 re factō. quidam expungunt hanc uocem, et pro *ὀπτή* legunt *ὠσ*.

IN DIOSCORIDE.

296. 15. longioribus. Hæc dictio non est in posteriore æditione: ut neque sequentes duæ, uersu 19. pag. ead. inspissandū, & molliendum: neque illas habet Serapion. Ibid. 21. uulsis. alij legunt, luxatis. 299. 23. sorbis. prior codex Aldi, ouorum luteis. 301. 9. multifariam: πολυειδῶς. sed Marcello τοειδῶς magis placet, quod est, in testudinis modum. Ibid. 17. pane. aliàs, polenta. 302. 7. Huius genera sunt tria. unum, quo utuntur uenatores: alia duo in usum suum uertere medici. è quibus tertium, quod Ponticum nominatur. omnia hæc non leguntur in nouo Dioscoride, neque ea agnoscit Manardus. Ibid. 10. montibus Iustinis. Iustini montes aut ager iam tertio hic leguntur, ut supra nobis notatum est. 303. 21. paruis. sic quidem Plinius: sed alij longis scribūt. 304. 4. asperioribus. aliàs, crassioribus. 315. 23. uarius. alijs, prædensus: ut in priore æditione, sed uarius nobis magis arrisit. 318. 4. robori. aliàs, musco, ut Marcelli codex uetustus. sed nō multū probo. 319. 8. nascitur &c. usq; Verbasco simile. hæc non leguntur in recens ædito Diosc. sed ex Plin. huc accita uidentur. 320. 2. lanosiore flocco. alij legunt, σιδῶδες & πα, id est, odoratiores: non ἐπιωδῶδες & πα. 321. 15. alti. hic additū erat, folijs filicis, admodum exilibus: sed id à nobis circumductum est, quia supra folia coriandri similia fecit, ut alterutrum superfluat. 322. 25. Bromus herba &c. hæc usque ad capitis finem in quibusdam non leguntur. 330. 18. crui cinerisq; plenum, γέμον. sed Marcellus μέσον legit, id est, crui cinerisq; colore medium. uide utra lectio melius quadret. 331. 17. quindecim. aliàs, decem aut quindecim. 338. uers. penult. capitulis. nonnulli legunt, folijs. 340. 8. grana. uetus codex addit, tria purpurea. 343. 6. tenuiora. hic aliqui addunt, densa. Ibid. 16. Syri, aliàs, Euboës. 345. 24. hastulæ regiæ. quidam, sphondylii. 352. 1. Caput hoc totum de cynocrambe uidetur addititium esse: nam si nomen spectes, eadem erit cum apocyno prius tractata: si uires, eadem cum mercuriali. 352. 12. candidiora. alij legunt, nigriora. 354. uers. 21. stomacho gratæ sunt.

V A R I A E L E C T I O N E S

Plinius tamen libro 23. cap. 1. ait uuas in uinaceis seruatas sto-
machum infestare, ut alterutro in scriptore esse mendum neces-
se sit. 361. 18. ad annum. alij, post annum. 363. 6. confieri.
aliter, bibere, ποιῆν, aut πινῆν. Ibid. 12. dulcis, γλυκύ. quid si ὕ-
δρ, id est, suavis, legas: quia sequitur, nullius omnino qualitatis
particeps. unde Galenus ὕδωρ ἀποτομῶν dixit. 367. 5. mente ca-
ptis. ἀπὸ τοῦ νοῦ. Hermolaus, lapide percussis, tanquā ἀπο-
λελυθῶς μένους legerit. Marcellus, crescentibus in uesica calculis:
quasi aliud etiam q̄ hoc scriptū in suo codice habuerit. sed uide
q̄ uterq; recte intellexerit. 378. 1. quatuor sextarios. χοῖνικαί,
choenicem, quam mensuram sesquiseptarium implere, antè dixi-
mus. 380. 19. triginta. Hermolaus legit, decem. 384. 24. te-
nuissima. aliàs, candidissima. 387. 2. inter medicamenta nume-
ratur quæ leniter crustas obducunt. hæc clausula superfluit, quo-
rundam exemplariū fide. 388. 17. sordes emergat. codices græ-
ci habent, splendor eluceat: sed hic nō male. 389. 26. quod subsi-
dit. ita codices græci ferè habent: unus Serapio, quod emer-
sit. 394. 20. imponentes, acri igne utuntur. alij legūt, imponentes
aceto, igne urūt. ἐπιθεῖντες, ὅξος ὑπὲρ χρωμάτων, uel ἐπιθεῖντες ὅξος,
ὑπὲρ καίοντα. 398. 20. lanaq; nō denigretur. locus hic in græ-
cis exemplaribus corruptus est, sed ex Plinio uidetur sic posse
restitui ut nunc legis. 407. 21. remissiora sunt. aliàs, dissoluun-
tur. 408. 24. glandis effigie, pallidum. hæc nō leguntur in re-
cens ædito Dioscoride. 410. 21. brassicæ folijs. quidam legūt,
brassicæ succo. 411. 3. accommodantur. Ibid. 4. illinūtur. ita est
in græcis aliquot. aliqui tamen, accommodatur, & illinitur legūt,
ut ad postremū aluminis genus referantur hæc uerba. Ibid. 25.
melle. alijs, myrrha. 413. 7. serpentium. aliqui, uiperarū. Ibid.
10. terebines. nonnulli legunt, crabrones. 414. 20. quæ alban-
di capilli gratia. aliàs, pilos ex palpebris efficaciter detrahit.
418. 13. Cappadocia. aliqui, Galatia. 424. uers. ult. spectaculi
gratia. Hermolaus, theatris, at nescio quā rectè. 425. 10.
quoniam noctu &c. Multa hic ex Plinio restituta sunt: uel lege
ut prius.

IN DIOSCORIDE.

ut prius, & aliquot græci codices habent. Ibid. uers. ult. furem
deprehendit &c. Hæc, ut superstitionis aliquid habentia, Mar-
cellus nō apposuit: haud tamen uisum est submouere, quod græ-
ca exemplaria sic habeant, quotquot uidimus. 427. 12. seor-
sum. aliqui habent, interdum, ut καὶ ἑκάστα legatur, non καὶ
ἰδίᾳ. 428. 3. Mammarum. alij, oculorum. 429. 19. longos.
aliqui, paruos. 435. 8. ab ijs. nonnulli addunt, potius quā
ab alijs. 440. 7. passo. alij, passi drachma. 443. 24. lique-
facta. aliās, tepefacta, χλιασθεῖντα, uel λιθεῖντα. 444. 16.
uncia. quidam, drachma legunt. 445. 21. postea sinendi &c.
aliqui legunt, post quiescant, ut uinum concoquatur. 447. 21.
stupidi, ἰπτον μέντοι. aliqui attoniti, seu tabefacti interpretantur.
448. 4. lacte, aut resina terebinthina. in aliquot exemplari-
bus, lacte superfluit, & abiegna pro terebinthina legitur. Ibid.
18. cum hordei decocto. hoc uacat Manardo, & alijs quibus-
dam. alij legunt, cum lilij decocto. 449. 10. lapidescens. Ibid.
uers. 14. ubi duratur in lapidem. λιθιμύνη, sed Pauli codex λει-
μύνη, id est, contritum, habet. Ibid. 23. distentione. aliās, con-
uulsione. 450. 4. folia. φύλλα quidem ut Pauli liber habet, sed
alij legunt, semina. Ibid. 15. ex uino. aliās, ex aceto. Ibid. 23. uri-
nam supprimit. Ibid. 26. myrrhæ drachmæ octo, absinthium,
byssopum, apij semen. nihil horum habet græcus recens ædi-
tus Dioscorides, licet Hermolaus, Marcellus, & hic noster sic
legerint. 451. 9. facilem lubricamq; aluum. alij legunt, σπέρμα,
ut ad uomitum referatur. 452. 20. iniecta lupinorum farina.
Hermolaus & recens æditus codex habent, descendendum est
in solium calefactum. 453. 4. nouæ glacies. Duo hæc uerba
aliqui omittunt, ut supposititia. 463. 17. languore quodam. α-
λγία, ἀπορία, id est, ignoratione, quod familiares non agnoscat.
alij ἀπορροία, hoc est macie, quod statim scilicet macilētus fiat:
& sic, macie diffluit uertunt. 468. 14. humescit. aliās, rube-
scit: ὑπέρπυρος, ὑπέρπυρος. 470. 24. ieiuno intestino. aliqui, ue-
sica. 475. 21. cum lacte, quidā, cum aqua aut lacte. 476. 15.

VARIÆ LECTIONES IN DIOSC.

eupressus. Pauli codex & alij quidā habent, cyperis. Ibid. 17.
 peucedani. aliās, Parthico. Ibid. 22. iellus à marino scorpione et
 dracone inferuntur, qui molestos cruciatus cient. interdū autem,
 sed raro, nomas excitant. quibus. omnia hæc nō reperias in co-
 dice nouo Dioscoridis. 478. 8. inter quæ talia &c. hæc omnia
 usq; De amphibæna mentionē &c. nō leguntur in postrema
 Dioscoridis æditione. 479. 15. hastulæ regiae. aliqui habent,
 centaurij. Ibid. 16. cardamomum. nonnulli, nasturtium.

INDEX OMNIVM QVÆ

in Dioscoride continentur.

A		Acorum	
A	Brotonum 203	Aconitum 301. & 442	7
	Abfinthiū 202	Adarces	418
	Abfinthium ma	Adeps omnis	121
	rinum 203	Adianton	321
	Abfinthium Santonicū	Aegilops	322
	203	Aeris squamma	389
	Acacalis 67	Aeris flos	388
	Acacia 74	Aerugo rafa	390
	Acacia altera 75	Aerugo scolecia	391
	Ancantha, us 198	Aes ustum	387
	Acanthium 197	Aethiopis	312
	Acāthus sylvestris. 198	Aëtites lapis	425
	Acetum 364	Agallochon	22
	Acetum è betonica. 376	Agaricum	188
	Acetum mulsum 365	Ageraton	289
	Acetum scillinum 366	Agnus	76
	Acetū è stœchade 376	Aiuga	267
	Achillea 281	Alabastrites	424
	Achras 97	Alcea	263
	Acida muria 365	Alcibiadion	278
	Acinos 213	Alcyonium	417
		Alisma	

I N D E X

Alisma	265	Anguiū senectus	102
Allium	166	Anisum	221
Aloë	200	Anonis	198
Alfine	306	Anthemis	258
Althæa	262	Anthericum	176
Alumen	409	Anthyllis	258
Alumen scissile	Ibid.	Antipathes	420
Alus	272	Antirrhinon	320
Alysson	240	Antispoda	387
Alypon	347	Aparine	240
Amaracum	211	Aphaca	164
Amaranton	288	Apiastrum	245
Ambrosia	250	Apios	345
Amiantus lapis	424	Apium	224
Ammi	223	Apocynon	303
Ammoniacum	238	Apollinaris	295
Amomis	17	Apri iecur	108
Amomum	16	Apū ictus curatio.	475
Ampelitis terra	429	Aqua	363
Ampeloprason	165	Aqua frigida	453
Amphisbænæ ictus no		Aqua marina	363
tæ. 464. eius cura-		Aqua mulsa	362
tio	478	Arabicus lapis	423
Amurca	79	Araneus	112
Amygdalæ amaræ	90	Arbutus	90
Amylum	140	Arction	313
Anagallis	182	Arcturon	Ibid.
Anagyris	264	Arena	426
Anchusa	277	Argemone	182
Androsaces	257	Argenti recrementum	
Androsæmon	266		396
Anemone	181	Argenti spuma	396.
Anethum	221	& 450.	

I N D E X

Argentum uiuum 403.	Auena	139
& 451	Auricula muris	186
Arisarum 176	Auripigmentū, siue ar-	
Aristolochia 190	senicon 408. & 451	
Armeniaca mala 87	B	
Armenius lapis 401	Bacca lauri	63
Armoracia 184	Baccharis	213
Aron 175	Balauftium	84
Arrhenogonon 253	Ballote	244
Artemisia 249	Balsamum	19
Arundo, uide Harūdo.	Barbula hirci	163
Asarum 12	Basilisci ictus notē 471	
Asclepias 241	eius curatio	479
Ascyron 266	Bdellium	49
Asininum iecur 107	Beta	153
Asini ungula 107	Betonica	268
Asius lapis 420	Bitumen	59
Aspalathus 21	Blatta pistrinaria	107
Asparagus 154	Bliton	150
Asplenon 257	Botrys	250
Aspidis ictus notē 471.	Brassica	151
eius curatio 479	Brassica marina	152
Aster atticus 317	Brassica syluestris	Ibi.
Astragalus 290	Britanica	269
Athamanticum 7	Bromus	322
Athera 138	Bryon	21
Atractylis 241	Bryonia	347
Atramentum librariū	Buccina	98
430	Buglossum	319
Atramentum futoriū	Bulbus esculētus	177
404	Bulbus uomitorius	
Atriplex 151	178	
Auellana nux 91	Bunion	150. & 318
	Bu-	

I N D E X

Buprestis	112	Cardamina	156
Buphthalmos	259	Carduus	197
Butyrum	117	Carpasi succus	444.
Butyri fuligo	Ibidem	Cariotæ	82
C			
CAcalia	318	Caseus	116
Cachrys	230	Casia	13
Cadmia	382	Castanea	80
Cæcilig ictus notæ.	464	Castorium	103
curatio eadem quæ		Catanance	320
uiperæ morsus.		Caucalis	161
Calamus odoratus	18	Cedria	62
Calamintha	209	Cedrides	Ibidem
Calcifraga	347	Cedromela	87
Caltha	288	Cedrus	62
Calx	451	Celticum nardum	10
Calx uiua	416	Cenchri ictus notæ.	
Cancamum	22.	470. eius remedia.	
Cancri	100	479	
Canis rubus	68	Centaurium magnum	
Canis rabidi iecur.	108	192	
Canis rabiosi signa.		Centauriū minus	193
463. Curatio mor-		Cepa	165
fus eius. 464. ab eo		Cepæa	264
morforum uictus ra-		Cera	134
tio	466	Cerasia	86
Cannabis	263	Ceraftæ ictus notæ.	
Cātharides. 111. &	438	470. eius curatio.	
Capnos	314	479	
Capparitis	179	Cerui genitale	107
Capræ ungula	107	Ceruinum cornu	111
Caprinum iecur	108	Cerufa	399. & 448
Cardamomum	9	Cestrō psychotrophō	
		208	

I N D E X

Chalcitis	405	Cinis farmētitijs.	417
Chamæ	99	Cinnabaris	402
Chamæacte	344	Cinnamomum	15
Chamæcissos	318	Cionia	98
Chamædaphne	325	Circæa	251
Chamædryas	243	Cirsium	316
Chamæleo albus	194	Cistus	69
Chamæleo niger	195	Citria mala	87
Chamæleuce	319	Clematis	271
Chamæpitys	267	Clinopodion	242
Chamæsyce	341	Clymenon	273
Chamelæa	343	Cnicus	351
Characias tithymalus		Coagulum	120
	336	Coccū gnidion	344
Chelidonium	184	Coccū infectoriū	285
Chelidonium minus		Cochleæ	99
	185	Cæruleus	401
Chia terra	428	Colchicon	305
Chondrylla	158	Colligendarum herba	
Chrysanthemum	259.	rum ratio	3
	& 288	Colocasia	144
Chrysocolia	400	Colocynthis	346
Chrysocome	287	Colymbades oliug.	78
Chrysogonon	288	Communis curatio in	
Cicadæ	109	omnes ictus uirulen	
Cicer satium	142	tos	471
Cicer arietinum	Ibid.	Conyza	251
Cicer sylvestre	Ibid.	Corallium	419
Cichorion	158	Coriandrum	223.
Cici	336		& 443
Cicuta	302. & 444	Coria ueteramentaria	
Cimices	106		108
Cimolia terra	428	Coriarius frutex	81
		Coris	

I N D E X

Coris	266	Cynoforchis	254
Coronopus	157	Cyparissias tithyma-	
Cornu cerui	111	lus	339
Cornus	89	Cyphi thymiama	23
Corruda	154	Cyperus	8
Cos Naxia	426	Cytinus	83
Costus	17	Cytifus	315
Cotonea mala	86	D	
Cotyledon	307	DAmascena pruna	
Crataegonum	253	89	
Crimnon	138	Damasonion	265
Crithmum seu critha-		Daphnoides	325
mon	157	Daucus	228
Crocodilion	195	Delphinium	Ibid.
Crocomagma	24	Dendroides tithyma-	
Crocum	23	lus	339
Croton	336	Deuteria	361
Cucurbita	159	Dictamnium	207
Cucumis sativus	159	Dictamnium Cretense	
Cucumis sylvestris		208	
329		Diphryges	407
Cuminū sativum	221	Dipsacum	196
Cuminū sylvestre	222	Dipsadis morsus notē.	
Cunila	205	470. eius cura.	478
Cupressus	60	Dorycnion	299.
Curmi	138	& 442	
Cyclaminus	172	Draba	169
Cyclaminus altera		Draco marinus	101
174		Draconis marini iētus	
Cydonomeli	369	remedia	476
Cynia	352	Dracunculus	174
Cynocrambe	Ibid.	Dryini iētus notē.	470
Cynoglosson	319	eius curatio	478

I N D E X

Dryopteris	350	Erucæ pinorum	490
Dulcis radix	192	Eruum	145
E		Eryngium	199
EBenus	71	Erysimon	169
Ebulum	344	Erythrodanon	261
Ebur	111	Eupatorium	283
Echinus	97	Euphorbium	236
Echion	279	F	
Elaphoboscon	226	FABA	142
Elaterion	329	Faba ægyptia	143
Elatine	282	Fæx	415
Electrum	64	Fagus	79
Elelisphacos	208	Farina crassior	138
Elæomeli	28	Fel	127
Eleoselinum	224	Ferri rubigo	393
Elichryson	288	Ferula	231
Empetron	347	Festuca	322
Ephemeron	305.	Fibrini testes	103
& 441		Ficus	93
Epimedion	276	Fidicula	322
Epimelis	88	Filicula	350
Epipactis	314	Filix	349
Epirotica mala	87	Filix fœmina	Ibid.
Epithymum	346	Fimum	129
Equisetum	285	Flos æris	388
Equorū lichenes	107	Flos salis	414
Eretria terra	427	Flos punicæ	83
Erica	67	Flos syluestris punici	
Erinaceus	97	Fœniculum 226	(84
Erinei	95	Fœniculum erraticum	
Erinus	279	227	
Eruca	161	Fœnumgræcum	141
Erucæ olerum	111	Fraxinus	64
		Fu-	

I N D E X

Fucus marinus	310	Glaſtum fatium	186
Fuligo è myrrha, refi-		Glaſtū ſylueſtre	Ibid.
na, ſtyrace	52	Glaucium	239
Fuligo liquidæ picis		Glaux	323
	58	Gluten piſcium	239
Fuligo pictoria	429	Glutinium	Ibid.
Fuligo thuris	52	Glycyfide	260
Fumaria	314	Gnaphalion	250
Fungi	304. & 448	Gnidium granum	343
G		Gobius	105
Agates lapis	423	Gramen	280
Galactites	423	Gramen arundinaceū	
Galaxias	424	Ibidem	
Galbanum	234	Gramen Parnafi.	Ibid.
Galerita	110	Groſſi	95
Galion	309	Gummi amygdalæ	90
Galiopſis	Ibid.	Gummi ceraſi	86
Galla	80	Gypſum	417. & 449
Gallina	108	H	
Gallingæ cerebellū.	Ibid.	Hæmatites	421
Garum	106. & 221	Hæmorrhoi iſtus	
Genitale cerui	107	notæ. 470. eius cu	
Gentiana	190	ratio	478
Geranion	250	Halica	139
Geodes lapis	427	Halicacabus	298
Gingiberis	171	Halimus	68
Gingidion	161	Harundo	65
Gith	233	Harundo cypria.	Ibid.
Gladiolus	276	Harundo phragmites	
Glans	79	ſeu uallatoria	66
Glans Iouis	80	Hæſtula regia	176
Glans Sardiana	Ibid.	Hedera	183
Glans unguetaria.	334	Hedysaron	255

I N D E X

Helcysma	442	Horminum	259
Helenium	25	Hyacinthus	290
Helenium alterum	25	Hydromelon	369
Helioscopius	338	Hydropiper	171
Heliotropium magnū		Hyoscyamus	295. &
352		Hypecoon	294 (445
Heliotropium parū		Hypericon	265
Ibid.		Hypocistis	70
Helleborū album	325	Hyssopum	204
Helleborū nigrum.	327	I	
Helxine	282. & 305	IAspis	425
Hemerocallis	252	Iberis	96
Hemionitis	257	Ibiscum	262
Hepsema	357	Ichthyocolla	239
Herba Sabina	61	Ictuū uirulentorū cu-	
Hieraciū magnum.	223	ratio cōmunis	471
Hieraciū paruum	224	Idæa radix	284
Hippace	116	Iecur apri	108
Hippocampus	98	Iecur asininum	107
Hippoglosson	320	Iecur canis rabidi	108
Hippolapathon	150	Iecur caprinum	108
Hippomarathon	227	Iecur mergi	Ibid.
Hippophaës	335	Illecebra	307
Hippophæston	335	Ilex	79
Hippopotami testes		Indicum	401
103		Inguinalis	317
Hippofelinon	225	Intybus	158
Hirci barbula	163	Iouis glans	80
Hirculus	11	Irio	169
Hirundines	110	Iris	6
Hirudo	452	Isopyron	316
Holostium	273	Iudaicus lapis	424
Hordeum	137	Iuglandes nuces	91
		Iun-	

I N D E X

Iuncus	287	Lentiscus	54
Iuncus odoratus	18	Lentiscina resina	54
Iuniperus	61	Leontopetalon	242
Ixia	194. & 447	Leontopodion	319
L		Lepidium	180
Labrum Veneris.	196	Leptocarya	91
Labrusca	354	Lepus marinus	102.
Lac	114	& 451	
Lac coagulatum	450	Lepus terrestris	102
Lac humanum	116	Leporinū coagulū. Ibi.	
Lac schiston	115	Leucacantha	199
Lactis serum	Ibid.	Leucanthemon	259
Lacerta	113	Leucas	243
Lactuca fatiua	160	Leucoion	252
Lactuca syluestris. Ibi.		Lichenes equorū	107
Ladanum	70	Lichen	287
Lagopus	275	Lignorum marcor	65
Lampfana	150	Ligusticum	218
Lana	118	Ligustrum	69
Lana cremata	Ibid.	Lilium	244
Lanaria herba	172	Lilium syluestre	252
Lappa	313. & 322	Limonion	275
Lapathum	149	Lingua bubula	319
Lasfer	233	Linozostis	351
Laserpitium	Ibid.	Linum	141
Lathyrus	339	Lithocolla	426
Lauer	156	Lithospermon	260
Laurus	63	Locustæ	109
Laurus alexādrina. 325		Lolium	140
Lauri baccæ	63	Lonchitis	262
Lemniam terra	404	Lora	361
Lens	144	Lotus arbor	88
Lens palustris	306	Lotus ægyptia	315

INDEX

Lotus sylvestris	314	Marcor lignorum	68
Lotus urbana	Ibid.	Maron	212
Lupinus	146	Marrubium	245
Lychnis coronaria		Marrubiū nigrū	244
	243	Mastiche	54
Lychnis sylvestris, Ibi.		Meconium	446
Lycium	73	Medica	163
Lycopsis	278	Medica mala	87
Lygos	75	Medion	275
Lyfimachia	270	Medulla	127
M		Mel	133
MAcer	65	Mel heracliaē	443
Maenæ	105	Melapfinthium	399
Magnes	423	Melanteria	406
Magudaris	234	Melanthium	233
Malabathrum	13	Melia terra	429
Malicorium	84	Melilotos	212
Malua	150	Melimela	87
Malum	86	Melissophyllon	245
Malum armeniacum		Melitites lapis	424
	87	Melomeli	369
Malum cotoneum	86	Memphites	425
Malum dulce	87	Mentha	208
Malum epiroticum	87	Menthastrum	209
Malum medicum	87	Meon	7
Malum orbiculatū	87	Mercurialis	351
Malum persicum	87	Mergi iecur	108
Malum præcox	87	Mespilus	88
Malum punicum	83	Metopion unguentū	
Malum sylvestre	87		42
Mandragoras	299.	Milium	139
	& 445	Millefolium	315
Manna thuris	51	Millepedæ	106
		Misy	

I N D E X

Misy	406	Napus	148
Mituli	98	Narcaphthon	22
Moly	216	Narcissus	334
Molybdæna	396	Nardi genera	9
Molybdoides lapis		Nardum Celticum	10
395		Nardum montanū	11
Morochthus	424	Nardinum unguentū	
Morus	92	45	
Mullus	103	Nasturtium	168
Mulsū	362	Natricis ictus notæ.	
Muralis herba	305	470. eius curatio	
Muria	414	479	
Mures	114	Nepeta	209
Muris auricula	186	Nerion	304
Mus araneus	114	Nitrum	414
Muris aranei ictus no-		Nitri spuma	Ibid.
tæ. 469. eius cura-		Nux auellana	91
tio 476		Nux iuglans	91
Muscus	21	Nux pinea	53
Muscus marinus	310	Nymphæa	256
Mustela	104	O	
Myagron	316	O Chra	402
Myosotis	186	Ocimastrum	279
Myrica	66	Ocimum	162
Myrrha	46	Oenanthe	251. & 355
Myrrha Bæotica	52	Oesypum	118
Myrrhis	315	Olea sylvestris	77
Myrsinites	338	Oleaster	Ibid.
Myrtidanum	85	Oleæ æthiopice lachry	
Myrtus fatiua	84	ma	78
Myrtus sylvestris	324	Olei uires	26
N		Oleum amygdalinum	
Naphtha	59	29	

INDEX

Oleum balaninum	29	Onobrychis	268
Oleum caryinum	29	Onochiles	278
Oleum cicinum	28	Ononis	198
Oleum cinnamominū		Onosma	256
44		Onyx	99. & 424
Oleum cnicinum	30	Ophioscorodon	166
Oleum è gnidio grano		Ophites lapis	426
30. & 33		Opium	293
Oleum hyoscyaminū		Opobalsamum	19
29		Opopanax	216
Oleum laurinum	31	Orbiculata mala	87
Oleum lentiscinum	31	Oreoselinon	224
Oleum mastichinū	31	Origanum	205
Oleum melanthinū.	30	Origanū sylvestre	206
Oleum melinum	87	Ornithogalum	163
Oleum myrteum	30	Orobanche	162
Oleum oliuę sylvestris		Oriza	139
26. & 78		Osisifragus	100
Oleum omphacinū	25	Ostracites	426
Oleum picinum	58	Osyris	323
Oleum raphaninū	30	Othonna	185
Oleum Sicyonium	27	Ouorum natura	109
Oleum sinapinum	30	Oui candidum	Ibid.
Oleum styracinum	49	Oxalme	365
Oleum fusinum	37	Oxylapathum	149
Oleū terebinthinū	31	Oxymyrfine	324
Oliuę colymbades	78	P	
Oloschœnos	287	PAederota	198
Olusatrum	225	Paonia	260
Omphacium	356	Paliurus	68
Omphacomelites	369	Palma	81
Onagra	316	Palma elate	82
Onitis	205	Palmaę thebaicę	82

I N D E X

Panaces Asclepij	217	Petasites	313
Panaces Chironium		Petroselinum	225
218		Peucedanon	231
Panaces heracleū	216	Phalangium	246
Pancration	179	Phalāgij morsus notæ,	
Panicum	139	468. eius curatio.	
Papauer corniculatū		475	
294. & 446		Phalaris	261
Papauer erraticū	291	Pharicon	446
Papauer satium. Ibid.		Phasiolus	145
Papauer spūmeū	294	Phœnicobalanus	82
Pappi	453	Phœnix	284
Papyrus	66	Phrygius lapis	420
Paralios	338	Phu	12
Pardalianches	301	Phyllitis	246
Paronychia	287	Phyllon	253
Parthenium	259	Phyteuma	319
Passum	357	Picea	52
Pastinaca herba	219	Picis liquidæ fuligo.	58
Pastinaca marina	102	Pineæ nuces	53
Pastinacę marine ictus		Pinorum erucæ	112.
notæ. 469. eius cu-		& 440	
ratio	476	Pinus	52
Pedicularia	331	Piper	170
Pelecinon	255	Piscium ius	106
Peplis	341	Pissasphaltos	59
Peplos	340	Pisselæon	58
Pepo	159	Pistacia	91
Periclymenon	274	Pityusa	339
Peristereon	289	Pix liquida	57
Persea	96	Pix sicca	58
Perfica mala	87	Plantago	154
Personata	313	Platanus	63

I N D E X

Platyphyllos	339	Pulicaria	296
Plumbago	396	Pulticula	138
Plumbum elotum	393	Pulmones animalium	
Plumbum ustum	394		107
Plumbi recrementum		Pumex	411
394		Purpura	98
Pnigitis terra	428	Pycnocomon	345
Polemonia	272	Pyra	88
Polion	278	Pyrafter	88
Polycnemon	241	Pyrethrum	229
Polygala	323	Pyrites	421
Polygonaton	271		
Polygonon	270	Q	
Polypodion	350	QVercus	79
Pompholyx	384	Quinquefoliū	283
Populus alba	64	R	
Populus nigra	Ibid.	R Adicula	172
Porrum capitātū	164	Radix	148
Portulaca	153	Radix dulcis	192
Potamogeton	311	Radix syluestris	148
Poterion	197	Rana	104
Propolis	135	Rana palustris	452
Prunus, pruna	89	Ranunculum	180
Pseudobunion	318	Rapum	147
Pseudocasia	14	Recondendorum ra-	
Pseudocinnamomum		tio	5
16		Recrementum argenti	
Pseudodictamnū	208	396	
Pforicon	405	Resinæ uariæ	55
Pfyllion	296. & 443	Resina lentiscina	54
Ptarmica	172	Resina liquida è pinu	
Pulegium	206	& picea	52
Pulegiū syluestre	207	Rha	189
		Rhamnus	67
		Rapha-	

I N D E X

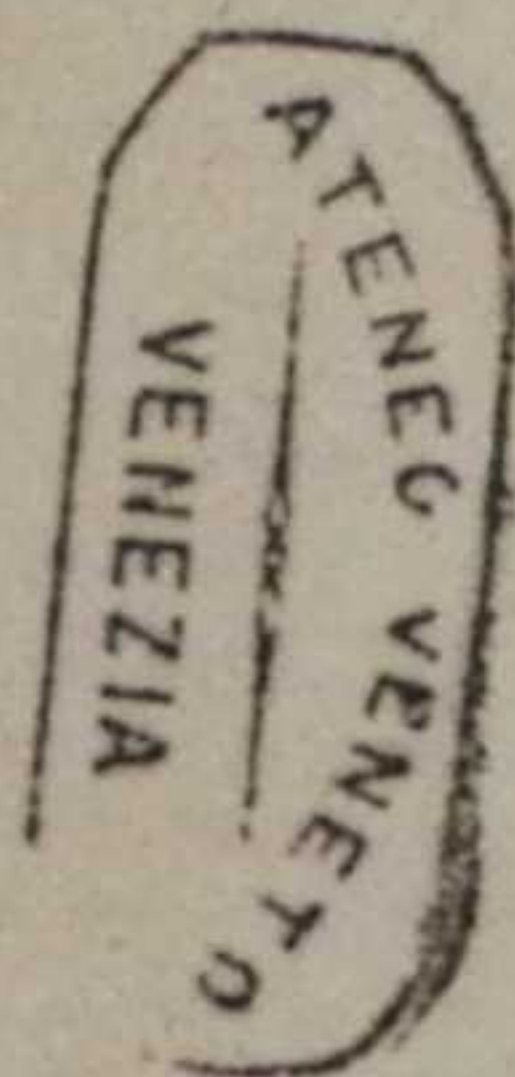
Raphanus	148	Salis spuma	413
Raphanus sylvestris		Salamandra	112
148		& 441	
Rhaponticum	189	Saliuaris	229
Rheon	Ibid.	Saliunca	10
Rhodia radix	285	Salix	76
Rhododendron	304	Salvia	208
Rhus	81	Sambucus	344
Ricinus	336	Samia terra	427
Rosa	72	Samius lapis	428
Rosei pastilli	Ibid.	Sampfuchum	211
Rosmarinum	229	Saudaracha	409.
Rosmarinum corona-		& 451	
rium	230	Sandyx	400
Rubeta	452	Sanguinaria mas	270
Rubia	261	Sanguinaria femina	
Rubigo ferri	393	Ibidem	
Rubrica fabrilis	404	Sanguis	129
Rubrica finopica	403	Sanguis tauri	449
Rubus	281	Sapa	357
Rubus canis	68	Sapphirus	425
Rubus idæus	282	Sarcocolla	239
Rumex	149	Sardianæ glandes	80
Ruscum	324	Sardonias	444
Ruta	213	Sarmētitijs cinis	417
Ruta sylvestris	215	Satureia	210
S		Satyrion	254
SAbina herba	61	Satyrion erythronion	
Saccharum	134	255	
Sacra herba	289	Scammonia	341
Sagapenion	235	Scandix	161
Sal	412	Schistum lac	115
Salis flos	414	Schistos lapis	422

I N D E X

Scilla	178	Seseli Aethiopicū	220
Scincus	113	Seseli Creticum	Ibid.
Scolopendra	101	Seseli Mafsiliense	219
Scolopendræ ictus no-		Seseli Peloponnesse	
tæ. 468. eius cura-		220	
tio	475	Setanium	88
Scolymos	197	Sicyonium oleum	27
Scordion	248	Sideritis	280
Scordoprason	167	Sidion	84
Scoria plumbi	394	Siligo	138
Scorpioides	353	Siliquæ	86
Scorpius marinus. 101.		Silphium	234
& 476		Silurus	105
Scorpius terrestris. 100		Silybum	334
Scorpij ictus notæ. 468		Sinapi	167
eius curatio	475	Sion	156
Securidaca	255	Sirion	357
Sedum	306	Sifer	149
Selenites lapis	425	Sifon	220
Selinusia terra	428	Sisymbrium utrunque	
Semperuium	306	156	
Semperuium minus		Sitania	136
307		Smarides pisces	105
Senecta anguium	102	Smilax	163. & 303.
Senecio	309	& 444	
Sepia	102	Smilax aspera	323
Seps	113	Smilax lævis	324
Seris	158	Smyris	426
Serpyllum	211	Smyrnion	225
Sertula Campana	212	Solanū hortense	297
Serum lactis	115	Solanū manicum	298
Sesama	140	Solanū somniferū	298
Sesamoides	328	Sonchus	157
		Sor-	

I N D E X.

Sorba	89	27	
Sory	407	Struthia cotonea	87
Sparganion	277	Struthion	172
Spartion	333	Styrax	43
Spatha	82. & 83	Succinum	64
Sphondylion	231	Suillus pulmo	107
Sphragis ægos	404	Suillus talus	111
Spina acuta	68	Sulphur	411
Spina alba	196	Sycomorus	93
Spina Arabica	197	Symphyton	272
Spongiæ	418		
Spongiarum lapides		T	
426		Talus suis	111
Spuma nitri	414	Tamarix	66
Spuma salis	413	Taxus	303. & 444
Spuma argenti	396.	Tauri sanguis	449
& 450		Telephion	187
Squamma æris	389	Tellinæ	98
Squamma ex acie de-		Terebinthus	55
cussa	390	Terebinthina resina	
Stachys	246	Ibidem	
Staete	44	Terra	427
Staphis agria	331	Terra fornacum	429
Stercus ferri	393	Testæ	ibid.
Stibium	395	Testiculus canis	254
Stimmi	Ibid.	Teucrion, teucris	242
Stœbe	273	Thalassomeli	364
Stœchas	205	Thaliatron	310
Stomoma	390	Thapsia	332
Stratiotes	311	Thelygonon	253
Stratiotes millefolium		Thlaspi	163
Ibidem		Thracias lapis	423
Strigmēta balnearum		Thunnus	105
		Thus	49

I N D E X.

Thuris cortex	51	Verbascum	311
Thuris fuligo	52	Verbenaca	289
Thuris manna	51	Vermes terreni	113
Thyites lapis	424	Vesparum ictus cura-	
Thymelæa	343	tio	475
Thymoxalme	366	Vesicaria	298
Thymus	210	Vetonica	269
Tilia	69	Victus ratio in morfu	
Tithymali	336	rabiosi canis	466
Tordylion	220	Vimen	75
Torpedo piscis	101	Vina aparachyta	358
Toxicon	447	Vina ex diuersis herbis	
Tragacantha	199	facta	379
Tragium	286	Vina marina	368
Tragoriganum	206	Vina picata	358
Tragos	139. & 286	Vina resinata	Ibid.
Tribulus	274	Vini natura	356
Trichomanes	322	Vinum abiegnum	373
Trifolium	247	Vinū abrotonites	377
Trimestre triticū	136	Vinū absinthites	374.
Triphyllon	247	& 202	
Tripolion	321	Vinum acorites	379
Trifago	243	Vinum adrianum	358
Triticum	135	Vinū adynamon	361
Tubera	163	Vinum albanum	358
Tussilago	249	Vinum anethinū	380
Typha	251	Vinum apiſtes	369
	V	Vinū aromatites	377
VEnenata	453	Vinum asarites	379
Veneris umbilicus		Vinum bunites	377
307		uinum è Betonica.	376
Veratrum album	325	Vinum calaminthites	
Veratrum nigrum.	327	377	

Vinum

I N D E X.

Vinū catorchites	372	Vinum Mamertinum	
uinū è calamintha	377		358
Vinum cecubum	358	Vinū mandragorites	
Vinum cedrinum	373		380
Vinum cedrites	374	Vinū marathrites	380
Vinum cestrites	376	Vinū è marrubio	377
Vinum chamædryites		Vinum melapfinthiū	
	376		357. & seq.
Vinū è chamelæa	380	Vinum melites	368
Vinum chamæpityinū		Vinum melitites	361
	380	Vinum melomeli	369
Vinum Coum	359	Vinum mesogites	350
Vinum Clazomenium		Vinum è myrrha	378
	359	Vinū myrsinites	371
Vinum Chium	359	Vinum myrtites	370
Vinum Creticum	357	Vinū è nardo syluestri	
Vinum è conyza	377		379
Vinum cupressinū.	373	Vinum nectarites.	378
Vinum cydonites	368	Vinū ænanthinū	370
Vinum daucites	379	uinum omphacomeli-	
Vinū dictamnites	377	tes	396
Vinum è flore salis.	380	Vinū omphacites	360
Vinum falernum	358	Vinum palmeum	371
Vinum Ephesium	359	Vinū organites	377
Vinum gypsatum	358	Vinum panacites	379
Vinum helleborite.	381	Vinū parætypianū.	359
Vinum hyssopites.	375	Vinum phthorion.	380
Vinum ex iride	378	Vinum phygelites.	359
Vinum Istricum	359	Vinū è petroselino	380
Vinum iuniperinū	373	Vinum picatum	374
Vinum laurinum. Ibi.		Vinum pineum	373
Vinum lentiscinū	371	Vinum è pipere	378
Vinum Lesbium	359	Vinum è pulegio	377

I N D E X.

Vinum resinatum	373	uitis uinifera	353
Vinum rhodites	370	ulmus	65
Vinum rhoites	370	umbilicus Veneris.	307
Vinum saluiatum.	379	unedo	90
Vinum è fatureia	377	unguentorū ratio	32
Vinū scammonites.	382	ung.abrotoninum.	36
Vinum scillinum	367	ung.amaracinum	42
Vinum selinites	380	ung.anethinum	36
Vinū stœchadites	376	ung.butyrium	40
Vinum strobilites	373	ung.cinnamominum	
Vinum surrentinū	358	44	
Vinū è sycomoris	372	ung.crocinum	39
Vinū è Syriaca nardo,		ung.cyprinum	40
celtica, malabathro		ung.elatinum	33
379		ung.gleucinum	42
Vinum terebinthinum		ung.hedychroon	43
371		ung.iasminum	46
Vinum thymites	377	ung.irinum	41
Vinū è thymelæa	380	ung.kilinum	37
Vinum tragoriganites		ung.malabathrinū	45
376		ung.megalinum	43
Viola alba	252	ung.melinum	34
Viola purpurea	317	ung.mendesium	44
Viperæ ictus notæ.	469	ung.metopion	42
eius curatio	477	ung.narcissinum	38
Viperinæ carnes	101	ung.nardinum	45
Virulentorum ictuum		ung.ociminum	36
curatio	471	ung.cœnanthinum	34
Viscum	240	ung.onychinum	40
uitex	75	ung.rosaceum	32
uitis alba	347	ung.sampsuchinum	35
uitis nigra	349	ung.styracinum	40
uitis syluestris	347	ung.sufinum	37
		ung.	

I N D E X.

ungtelinum	35		
ungula afini	107	X	X
ungula caprae	Ibid.	Anthion	322
unguis odoratus	99	Xiphion	276
urina	132	Xylobalsamum	20
urtica	308	Xylocinnamomū	16
ustio cōtra uenenatos		Xyris	277
ictus	465		Z
uua	354	Z	Z
uua passa	355	Ea, seu semen	138
uulpinus pulmo	107	Zopissa	59
		Zythum	137.

F I N I S.

EPITAPHIVM IOANNIS

Ruellij, Dionysio Corronio autore.

Hic situs est, in quo uiguit medicina, Ruellus:

In quo naturæ notitia, atq; poli.

In quo prima fuit dos, Graiū uertere scripta

In Latium, ac Latio scribere digna Ioue.

Olim erat affinis, nunc est conuiua, deorum,

Præmiaq; illa sui grata laboris habet.

NAENIA IN OBITU RVELLII.

Cesserat è uiuis ad celsa Ruellius astra,

Constiteratq; alti clarus in arce patris.

Cum perijsse hominem rata Mors, ait, Ecce triumphe

Clamet iò, cui cui uictima grata cadit.

Vicinus, en nostras toties qui eluserat arteis,

Qui toties mortem uicerat, interijt.

Ast ubi in ore uirū uersari auditq; uidetq;

Hunc magis atq; magis uiuere, uicta fremit.

Cui Pæan: Quibus ortus erat mihi redditur astris,

Quemq; putas uictum, bina trophæa refert.

Prima, quòd olim animas mille atro depulit orco:

Alter, quòd moriens nunc quoq; mille rapit:

Nempe Dioscoride Romana per oppida ducto,

Cui toga, cui potior lingua latina, sua est.

Cætera quid memorem uicturi scripta laboris,

Naturam & stirpes, pharmacaq; omne genus?

Non uillas, nec equos, nec curam diuitis agri,

Nullaq; uitæ hominis commoda præterijt,

Quæ non tractarit, sapientibus ædita Graijs,

Quæ non reddiderit, uel meliora suis.

Vtq; mage inuideas, dicam amplius, ædidi annis

A mille haud quisquam tanti opus ingenij.

PEDANII DIOSCO- RIDIS ANAZARBEI DE

medicinali materia libri primi PRAE-

FATIO, Ioanne Ruellio Sues-
fionensi interprete.

VANQVAM amicissime Aree,
complures non ueterum modò, sed re-
centiorum quoq; de medicamentorum
compositione, uiribus atq; probatione
cōmentati sunt: nobis tamen nec ua-
num, nec a ratione abhorrentem impetum animi ad hoc
opus incessisse, tibi ostendere tentabimus: quòd eorum
nonnulli absolutum nihil ediderunt, alij quamplurima,
quæ auditu percunctando didicerant, scripti tradiderūt.
Siquidem Bithynus Iolas & Heraclides Tarentinus, o-
missa prorsus herbarum tractatione, rem sanequàm pau-
cis perstrinxerunt. Neque uerò omnes illi de metallicis
quicquam rebus aut odoramentis memoriæ prodiderūt.
Crateuas autem herbarius, & Andreas medicus, qui cæ-
teris diligentius hac in parte uersati uidentur, radices
multas apprime utileis, herbasq; haudquaquam adnota-
tas, reliquerunt. Veruntamen priscorum subscribere o-
portet sententijs: quos, etsi pauca ipsis referantur acce-
pta, magnam tamen impendisse diligentiam constat. Iu-
nioribus minus assentiendum: e quibus Iulius Bassus, &
Niceratus, & Petronius Niger, & Diodotus, Asclepia-
dæ omnes, medicinalem materiā uernaculā cognitamq;
uulgo, dignā censuerunt quæ ab ipsis literis exactè man-
daretur, & ut medicamentorū uires probationesq; cur

sim complexi, sic nullo experimento eorum effectus colligentes, inani uerò reddendarum causarum studio uerba fundentes, alia pro alijs scriptitando, rem in acervum congeriemque controuersiarum extulerunt. Siquidem qui inter eos egregius habetur Niger, euphorbium, nascentis in Italia, chamelææ succum esse contendit: androsæmonemque eandem herbam cum hyperico esse. quin etiam aloën in Iudæa fossilem nasci, et pleraque his similia exponit, reclamante euidencia, quæ prorsus ueritati refragantur. Quibus coniectura colligi potest, ea non oculata fide, sed narratione potius ab alijs accepisse. In ordine iidem ipsi aberrarunt, partim eorum discrepantibus, nullaque cognatione coniunctas uiribus collidentes: partim per elementalium scripta in ordinem digerentes, quò facilius memoriam mandarentur, genera et eorum effectus à sua cognatione disiungentes. Nos uerò ab incunte, ut ita dicam, iuuenta, iugi desiderio cognoscendæ materiæ affecti, permultis regionibus peragratis (nec enim nescis nos militarem uitam exegisse) tuo hortatu commentationem in sex libros contulimus. quod opus tibi dicamus, Arce, animi gratitudine obsequentes, ob eum quo nos prosequeris affectum. Etenim natura cum in omnibus eruditione excultos, tum uerò in eos quibus cum tibi eiusdem artis necessitudo intercedit, pronus ad amicitiam esse soles, in nos etiam aliquanto peculiarius. Enimuero non paruum præbet tuæ probitatis argumentum, optimi uiri Læcini Bassi singularis erga te amicitia, quam unam uobiscum degentes nouimus, cum mutuam inter uos beneuolentiam

P R A E F A T I O.

3

nam emulatione dignam intueremur. Admonitū autē te uelim, eosq; qui in hosce cōmentarios incident, ne in uerbis facultatē nostrā aestimetis, sed potius adhibitam rebus cum peritia curam. Etenim plurima uisu ipsi exactissimē cognouimus: quaedam etiam ex ea, de qua inter omnes cōuenit, historia, percunctationeq; rerum apud singulos uernacularū diligenter accepimus. Dabimus igitur operam, ut differenti ab alijs ordine tradito, genera medicinarū uiresq; describantur. Quod autem necessaria sit medicamentorū ratio, nemo est sermē qui ignoret, quod ea & toti arti cōiuncta sit, uniuersisq; eius partibus efficax administret auxilium. Quare per medicamentorū compositiones atq; misturas, & facta in morbis pericula extendi, & incrementū capeffere potest, q̄ plurimū conferente singulorum medicaminū cognitione. Quinetiam uernaculam familiaremq; materiā complectemur, ut perfecta sit quae à nobis relinquetur doctrina. Verum in primis curam impendere oportet, ut suis temporibus singula & demetantur & recondantur. certē pro horum ratione aut ualent uiribus, aut euanido nulloq; munere funguntur. Serena igitur cœli cōstitutione demetenda sunt. Magni siquidem refert inter colligendum, si uel squalores uel imbres infesti sint: quemadmodum si loca, in quibus prodeunt, cliuosa, & uentis exposita sint & perflata, frigidaq; & aquis carentia: in his enim locis uires eorum longē ualidiores intelliguntur. Contrā, quae in campis, riuibus, riguis, & opacis, cæterisq; locis à uento silentibus enascuntur, plerunq; degenerant, & minus uiribus

ualent: multoq; magis, si non suo tempore nec opportu-
nè colligantur, aut si per imbecillitatē intabuerint. Ne-
que ignorandum, sæpe pro peculiari loci natura, aut an-
ni clementia, maturius aut seriusadolescere. Nonnulla
propria ui, hyeme florent & folia pariunt: quædam bis
anno florifera. Quare cui in animo est horum peritiam
assequi, necesse est eum prima germinatione solo emer-
gentibus, adultis & senescentibus adesse. Nam qui pul-
lulanti herbæ duntaxat adstiterit, adultā cognoscere non
potest: neq; qui adultam tantum inspexerit, nuper erum-
pentem noscet. Quo fit, ut propter mutatam foliorum fa-
ciem, caulium proceritates, florum seminisq; magnitudi-
nem, & id genus alias peculiare notas, nōnulli qui olim
has rerum uarietates non perspexerunt, magno in errore
uersentur. Quæ causa etiam nōnullis scriptoribus impo-
suit, qui herbas quasdam, uerbi gratia, gramen, quinque-
folium, & tußilaginem emittere florem, fructum & cau-
lem, negant. Ergo qui sæpius ad uisendas herbas & earū
natales se contulerit, earum cognitionem maximè conse-
quetur. Scire etiamnum conuenit, sola ex herbaceis me-
dicaminibus ueratri genera, nigrum, inquam, & candi-
dum multis edurare annis: reliqua à trimatu inutilia. quæ
uerò fruticosa sunt, sicut stœchas, trixago, polium, abro-
tonum, seriphum, absinthiū, hyssopum, & alia id genus,
semine prægnātia demetantur. flores quoq; antea, quā
sponte sua decidant: fructus autem, ut maturi decerpan-
tur necesse est: & semina, ubi siccari cœperint, priusquā
defluant. Herbarum succus & foliorū elici debet, germi-
nantibus

nantibus tum primum cauliculis. Lac & lachrymæ excipiantur, inciso per summum adolescentiæ uigorem caulè. Radices, & liquamenta, corticesue ut recondantur, eximere cōuenit cum herbæ suis folijs exuuntur. Siccantur etiam expurgatæ inibi, locis asperginem nō redolentibus: sed quæ luto aut puluere sunt obsitæ, aqua elui debent. Flores & omnia quæ iucundum odorem efflant, arculis tiliaceis, nullo situ obductis, reponantur. Nonnunquam charta aut folijs semina, ut perennent, aptè inuoluuntur. Liquidis medicaminibus densior materia, argentea, uitrea, aut cornea conuenit. Fictilis etiam, si modò rara non sit, accommodatur: & lignea, præsertim è buxo: sed ænea uasa ocularijs medicamentis liquidisq; & omnibus ijs quæ aceto, pice liquida, aut cedria componuntur. Adipem autem & medullas stagnæis uasis recondi conuenit.

DIOSCORIDIS

Iris.

Cap. I.

IRIS à coelestis arcus similitudine nomen accepit. Folia fert gladioli, sed maiora, latiora, & pinguiora. Flores à caule aequalibus inter se spacijs distant uarij: siquidē candidi, pallentes, lutei, purpurei, aut coerulei conspiciuntur. quæ diuersi coloris specie, quædam coelestis arcus imago representari uidetur. Radices subiacent geniculatæ, duræ, odoratæ: quæ frustatim dissectæ, in umbra siccantur, & traictæ lino reconduntur. Melior est Illyrica, & Macedonica: & inter has latissimæ, quæ pumila ferè & densa constat radice, frangenti cōtumax, subrufo colore, gustu amaro, odore perquam sincero, ita ut nullū prorsus situm redoleat. quæ dum tunditur, sternutamenta mouet. Secundū locum habet Africana, candicans, gustuq; amara. Teredines in uetustate sentiūt, tunc tamen odoratiores reddi solent. Vis omnibus excalfactoria, extenuās, cōtra iussim efficax. humorū qui agrè reijciūtur crassitiem digerūt. bilem crassamq; pituitā ex hydromelite drachmis septē epotæ purgant. somnū conciliant. lachrymas ciunt. torminibus medentur. Eadem pote ex aceto auxiliantur serpentū icibus, lienosis, cōuulsis, perfrictionibus, horroribus, & quibus genitura effluit. menses ex uino potæ pellunt. Decoctum earum, foeminarum fontibus utiliter imponitur, ad emolliendos locos, laxandaq; in eis uenarum spiracula.

ischiadici

ischiadici infunditur. fistulas ac sinus carne explet. Radices ex melle glandis modo subditæ, partus extrahūt. quin etiam coctæ et illitæ, strumas, ueteresq; duritias emolliūt. Siccæ quoq; ulcera replent, & cum melle purgant. nuda ta ossa corpore operiūt. doloribus capitis, cum aceto & rosaceo magna utilitate illinūtur. Admotæ cum albo ueratro & duabus mellis partibus, lentigines & uitia cutis in facie à sole cōtracta emaculat. pessis, malagmatis, & acopis inseruntur. In uniuersum, magni ad omnia usus.

Acorum. Cap. II.

Acorum folia iridis habet, angustiora tamen: radices non dissimiles, complicatas, nō in rectum sed obliquum actas, & summo cespite sparsas, geniculis interceptas, albicantes, gustu acres, odore non ingratas. Optimum est densum, candidum, plenum carie, non exesum, odoratum, cuiusmodi Colchidicum & Galaticum, quod aspletion dicunt. Radici uis calfactoria. Decoctum potu urinam cit. prodest lateris doloribus, & iecinoris atq; thoracis: item torminibus, uulsis, ruptis. lienem absumit. urinæ stillicidio & serpentum ictibus auxiliatur. insidentibus ad muliebres affectus iridis modo utiliter imponitur. oculorum caligines succo discutit. antidotis radix magno usu commiscetur.

Meum. Cap. III.

Meon, quod Athamanticum uocant, in Macedonia & Hispania plurimum gignitur, anetho folijs & caule simile, sed eo crassius binum ferme cubitorū altitudine attollitur, sparsis in obliquum rectumq; radicibus

bus, longis, tenuibus, odoratis, linguam exalfacientibus: Quae feruefactae ex aqua, uel tritae citra coctionem, praeclosurem renum uesicaeque; farctae uitia potu leniunt. urinae difficultati medentur. stomachi inflationes discutiunt. Torminibus, affectae uuluae, articulorum doloribus, atque fluxionibus pectoris, tritae cum melle in eclegmate auxiliantur. sanguinem per menstrua pellunt, descensionibus feruefactae. infantibus autem illitae imo uentri, urinas mouent. quod si plus quam deceat ex his bibatur, caput dolore afficiunt.

Cyperus.

Cap. IIII.

Cyperus, quem aliqui crysisceptrum, ut aspalathion appellant, folia fert porraceis proxima, sed longiora et exiliora: caulem odorati iunci, cubitalem aut maiorem, angulosum, in cuius cacumine minuta folia cum semine exoriuntur: radices, quarum in medicina est usus, coherentes inter se, oleis oblongis similes, aut rotundae, nigro colore, suauis odore, amaro gustu. in lacunosis, palustribus et cultis nascitur. Optima est grauissima, densa, fractu cotumax, plena et aspera, odoris cum quadam acrimonia iucundi, qualis est Cilicia, Syriaca, et quae a Cycladibus insulis petitur. Huic calida uis inest. Venarum spiracula laxat. urinam ciet. ad calculos, aquamque; subter cutem utilissime bibitur. aduersus scorpionum ictus remedio est. perfrictionibus uuluae, et praeclosurem, foris prodest. pellit menses. Contra ulcera oris, etiam si depauescant uorentque; farina eius efficax est. Malagmatis calfacientibus, et unguentorum spissamentis bene adijci solet.

Aliud

Aliud cyperi genus tradunt in India nasci, gingiberis effigie, quod manducatum croci uim reddit, gustu amaro sentitur, & illitum præsentem psilothri uim exhibet.

Cardamomum.

Cap. V.

Cardamomū optimū est quod ex Comagene, Armenia, Bosphoroq; deuehitur. in India quoq; & Arabia prouenit. Eligi debet plenū, frangenti cōtumax, occlusum, fæctumq;. quod enim huiusmodi nō est, exoletum iudicatur, & gustu acre, subamarū, & odore caput tentans. Excalfactoriam uim habet, potumq; ex aqua facit ad comitiales, ischiadicos, tusses, neruorū resolutionē: item ad rupta, uulsa, tormina. latas uentris tineas excutit. Ex uino autem potum, renibus, difficultati urinæ, à scorpione ictis, neq; non omnibus uenenū uibrantibus, auxilio est. Cum cortice radicis lauri epota drachma calculos cōminuit. partus suffitu enecat. scabiem ex aceto illitum adimit. Et ad unguentorum spissamenta additur.

Nardum.

Cap. VI.

Duo nardi genera: unum Indicum, alterū Syriacum appellatur, nō quod in Syria proueniat, sed quod montis in quo oritur, pars una ad Syrios, pars altera ad Indos flectitur. Ex hoc Syriaci genere præcipuum est recens & leue, largam gerens comam, flauum colore, perquā odoratum, ac cyperum redolens, breui spica, amaro sapore linguam siccante, quod diu in sua odoris gratia permaneat. Ex Indicis autem nardum quoddam Gangitis uocatur, à fluuio Gange, apud quem enascitur, montem præterfluente. quod genus ob multam loci,

in quo prodit, uliginem, uiribus infirmius est, atq; proce-
 rius adolescit, plures ferens spicas ab unica radice como-
 sas, unaq; conuolutas, ac grauius olentes. Montanū au-
 tem odoratius, spica breui ac mutila, odore cypero uici-
 no, cæteras habens Syriaci dotes. Est & genus quoddam
 cui Sampharitico nomen locus indidit, frutice breui, in
 magnas se spargens spicas, candidiore interim medio cau-
 le, hircorum uirus supra modum redolente, quod impro-
 batur. Madefactum uendi solet. quod uitium ex eo depre-
 henditur, quod candida sit spica, & squalida, nulloq; pul-
 uere obsita. Adulteratur stibio cum aqua aut palmeo ui-
 no, inspissationis ponderisq; causa inspirato. Intueri au-
 tem oportet si lutum radicibus infideat, & incerniculo
 puluerem excutere, eluendis manibus utilem. Vim ha-
 bent excalfactoriam & exiccantem. Vrinam mouent. al-
 uum potu sistunt. uulue profluvia, sanienq; apposita
 supprimunt. Nauseæ ex aqua frigida auxiliantur, &
 stomachi rosionibus, inflationi, iecinori, regio morbo,
 renum uitijs. Aquæ autem incoctæ fotu ad insecsum, uul-
 uæ inflammationibus medentur. ad glabras oculorum ge-
 nas ualent: siquidem eas ad densiorem pilum reducunt.
 persusis humore corporibus insparguntur. Miscentur an-
 tidotis, & in fictili nouo non picato ad ocularia medica-
 menta reconduntur, trita in farinam, & cum uino in pa-
 stillos coacta.

Nardum Celticum.

Cap. VII.

Celticum nardum nascitur in Liguriæ Alpibus, sa-
 ciuica patrio nomine appellatum, prouenitq; in
 Istria.

Istria. Exiguè fruticat, & cum radicibus in manuales fasciculos componitur. Folia habet oblonga, colore in flauum languido, florē luteum. Cauliculorū & radicū duntaxat usus est, & odoris suauitas. unde pridie fasciculos aqua abluere expedit, & exempta terra paulo solo atq; humenti subiecta charta reponere, postridie repurgare. siquidem utile, cum aceroso alienoq; propter humoris uim non excutitur. Adulteratur imposita herba simili, quæ hirculus uocatur, ab odoris grauitate: sed facilis cognitio. nanque herba candidior est, sine cauliculo, minoribus folijs, radice neque amara, neque odorata, uti uerum nardum est. Itaque radices atque cauliculi, abiectis folijs triti secernuntur, uino excipiuntur, digerunturq; in pastillos, & ita fictili nouo diligenter operto, asseruari debent. Laudatur maximè recens, iucundi odoris, radice numerosa cohærens, plenum, nec fragile. Ad eadem quæ Syriacum pollet: sed uehementius urinam cit, & stomacho utilius est. Inflammationibus iecinoris, & felle suffusis auxiliatur. Contra stomachi inflationes, cum absinthij decocto bibitur: item aduersus lienem, renum & uesicæ uitia, & uenenatos ictus, ex uino. Additur in malagmata, potiones, & calfacientia unguenta.

Montanum nardum.

Cap. VIII.

Montanum nardum, quod ab aliquibus thylacitis & niris appellatur, in Cilicia & Syria nascitur, surculo & folijs eryngio similibus, minoribus, minime tamen spinosis asperisq;. Radicibus binis nritur, aut pluribus, nigris, odoratis, ceu hastulæ regiae, sed longè gra-

gè gracilioribus, & longè minoribus. Neque caulem, neque fructum, neq; florem profert. Ad eadem ad quæ Celticum efficax.

Asarum. Cap. IX.

ASarum, quod & ipsum aliqui sylvestre nardum appellant, hederæ folijs, minoribus multò, rotundioribusq; floribus cytini, hyoscyami, purpureis, inter folia proxime radicem emicantibus, odoratis, in quibus semen acinosum. Cauliculos habet angulosos, asperos & molles: radices numerosas, geniculatas, tenues, obliquas, gramine non dissimiles, longè tamen graciliores, odoratas, excalfaciennes, & quæ linguam uehementer mordent. Excalfactoriam uim habet. urinam cit. hydropicis & uetusto coxendicium dolori prodest. Radices senis drachmis ex aqua mulsæ potæ, menses trahunt, & ueratri albi modo purgant. In unguenta additur. Umbrosis montibus prouenit, sed plurimum in Ponto, Phrygia, Illyrico, & Italie Iustinensi agro.

Phu. Cap. X.

PHu, quod & aliqui sylvestre nardum appellant, nascitur in Ponto, folio olusatris, aut elaphobosci, caule cubitali, aut altiore, læui, cauo, molli, in purpuram uergente, geniculis intercepto, floribus narcisso proximis, maioribus, teneris, & ex albicante purpureis: radice superius ad digiti minoris crassitudinem, ex obliquo uillosa in nigri ueratri aut iunci odorati modum: capillamentis inuicem contextis, flauescens, odoratis, cum quadam odoris grauitate nardum æmulantibus. Excalfacit.
urinam

urinam mouet, si sicca potui detur. Decoctū eadem præstare potest. ad lateris etiam dolorem efficax. menses cit. antidotis inseritur. Adulteratur radice rusci ammixta: sed maleficio deprehenditur: quoniam hæc dura est, & frangenti contumax, sine ulla odoris gratia.

Malabathrum. Cap. XI.

Malabathrum arbitrantur aliqui esse Indici nardi folium, falsi quadam odoris cognatione. per multa enim nardum olent, quemadmodum phu, asarum, neris. secus autem res se habet. Namq; malabathrum folium sui generis est, quod Indicæ gignunt paludes, lentis palustris modo innatans aquis, sine radice. Id collectum statim lino transsuevit, & siccatum reconditur. Tradunt siccatis æstiuo feruore aquis, humum aridis fruticibus uri: quod ubi non euenerit, ne amplius quidem renasci. Laudatur recens, ex candido nigricans, integrum, nec fragile, odore caput feriens, quod diu in suaui odore permaneat, & nardum sapore imitetur, nullo salis gustu. Infirmitum uerò & minutim contusum, præsertim si cariosum uirus olet, uitiosum est. Easdem nardo sortitur uires, sed efficacius omnia præstat. Urinam uehementius ciet, ac stomacho magis prodest malabathri uis. Lippitudinibus inflammationibusq; tritum & in uino seruefactum commodè illinitur. subditum linguae, oris halitum & suauitatem commendat. Vestium quoq; odorem interpositū seruat, & ab erosione tuetur.

Casia.

Cap. XII.

Casia, cuius complura sunt genera, iuxta odoris

ram Arabiam gignitur, crassi corticis sarmento, folijs piperis. Eligenda est fuluescens, pulchri coloris, coralij æmula, perquam angusta, longa, crassa, & fistulosa, gustu mordens, & cum aliquanto seruire adstringens, aromatica, uinoso odore, cuiusmodi est quæ ab incolis achy appellatur, ab Alexandria negotiatoribus daphnitis. Huic præfertur crassa, purpurea, & nigricans, Zigir cognomine, quæ rosam odore imitatur, præcipui in medicina usus. Secundum locum tenet antedicta. Tertia, cui Muselico blasto, id est, germine, cognomen est. Reliquæ uiles, & quæ aphemum dicitur, nigra, insuavis, cortice tenui, acrimoso: & quæ darca & citto uocatur barbaro nomine. Similior huic est pseudocasia, quam ut explicari possit. quæ gustu coarguitur, cum nec acris, nec odorata sit, hærentemq; medullæ corticem habeat. Inuenitur etiam lata quædam fistula, mollis, leuis, surculosa, quæ antedictæ præfertur. Damnatur candicans, scabra, hircinū uirus redolens, & quæ tenui fistula & scabra eute sit. Vim obtinet calfaciendi, urinam ciendi, siccandi, & leniter astringendi. Conuenit ad medicamenta oculorum, quæ præstandæ claritatis gratia cōcinnantur, & ad malagmata. Lentigines tollit cum melle illita. menses trahit. contra uiperarum ictus pota auxiliatur. aduersus intestinas inflammationes omneis, & renum uitia, pota proficit. Fœminis in solio desidentibus, aut suffimentis, prodest ad dilatationem uulvæ. Ea duplo pondere medicamenti mixta, cinnamomi uicem supplet, si ipsum desit: nam eosdem effectus præbet, ad plurima perquam utilis.

Cinna

Cinnamomum.

Cap. XIII.

Cinnamomi genera plura, patrium sibi nomen uen-
dicantia. Præfertur tamen Mosyliticum, quod ca-
siæ, cui Mosyliti nomen est, aliquam refrat effigiem. Sed
in eo genere recens, nigrum, ex uinoso in cinereum uer-
gens, læue, tenuibus ramulis, ac frequentibus nodis cin-
ctum, perquam iucundè olens. Optimi serè indicium, iu-
cundi odoris proprietate constat. Inuenitur enim cum
optimo, eoq; quod peculiare est, odor rutæ aut cardamo-
mo proximus. Insuper acre, mordens, & cum calfactio-
ne quadantenus salsum, quod non citò confricanti aspe-
rum, aut frianti lanuginosum, leuibus tamen internodijs
appareat. Si certior fieri uoles, uellito ab radice surcu-
lum. facilis est huiuscemodi probatio: nanq; fragmenta
miscellanea quædam esse uidentur. Quæ autem melius
spirant, suo halitu cum nares primum consuluntur, olfa-
ctum ex plentia, deterioris dignotionem impediunt. Est
etiamnum montanum, crassum, pumilum, fuluescens ad-
modum. Tertium à Mosylitico perquam suauiter olet,
nigrum, fruticosum, paucis intercedentibus geniculis.
Quartū, fungosum, candicans, aspectu tuberosum, uile,
ac friabile, magnā habens radicem, quæ casiam planè re-
præsentat. Quintū genus, odore nares feriens, subrusum,
& cortice fuluæ casiæ simile, tangenti firmū, minus ner-
uosum, densa radice firmatū. Iis quæ thuris, casiæ, myrti,
aut amomi odorē spirant, minus suauitatis inest. Deligi-
to scabrum, album, rugosum: at læue, & lignosum circa
radicem, ut inuile, reijcito. Est etiamnum simile aliud, cui

pseudocinnamomo cognomen est, uile, inualidi odoris, solutarumq; uirium. Vocatur etiam Zingiber, cum tamen sit xylocinnamomū, præbens quandam cinnamomi faciem. Est autem lignosum cinnamomum, sarmenta longa robustaq; ferens, odore longè cinnamomo inferiore. Sunt qui xylocinnamomū, à cinnamomo genere differre dicant, quòd à natura eius abhorreat. Cinnamomum omne excalfacit, emollit, & concoquit. urinam ciet. tam menses quàm partus potum aut ex myrrha impositū pellit. contra bestias quæ uirus eiaculantur, uenenaq; conuenit. caliginem pupillis oculorum obuersantem discutit. crassitiem extenuat lentigines & uitia cutis in facie ex melle illitum detergit. contra tusses, defluxiones, aquam subtercutem fusam, renum uitia, & urinae difficultatem efficax est. unguentis preciosis inferi solet. & in summa, magni ad omnia usus. Tritum uino excipitur, umbrāq; siccātū, quò diutius eduret, reconditur. Est & quoddam cinnamomum, quod aliqui pseudocinnamomum appellant, perquàm denso atq; crasso sarmento, longè tamen inualidus cinnamomo, & odore & gustu.

Amomum.

Cap. XIII.

A Momum exigue fruticat, ex ligno se cōuoluens in racemi modum, flore, ceu candidæ uiolæ, paruo: folijs uitis albæ similibus. Laudatur quammaximè Armeniacum, fuluo auri colore, ligno subrufo, ualde odorato. Medicum, quoniam in campestribus & aquosis enascitur, infirmius esse constat. Est autem magnum, subuiride, tactu tenerū, frutice uenoso, odore origani. Ponticum

ticum uero subrufum, paruum, fragile, racemosum, fructu turgens, & odore nares feriens. Deligito recens, candidum uel subrubrum, quod nec astrictum cohæreat, nec conuoluatur, sed solutum diffundatur, seminis plenum, uuis paruis simile, graue, odoratum, modò cariem non contraxerit, acre, gustu mordens, simplici colore nō euariante. Vim habet calfaciendi, astringendi, exiccandi. Somnū allicit, & illitum fronti, doloris sensum aufert. inflammationes & meliceridas concoquit, discutitq; iuuat quos scorpius percussit, ex ocimo illitum. & podagricis confert. inflammationes oculorum uiscerumq; lenit ex uua passa. ad uuluarum uitia in pessis, aut in seccionibus utile est. decoctum iecinori, renibus, podagræ, potu conuenit. Antidotis immiscetur, & preciosissimis unguentis. Adulteratur herba amomo simili, quæ amomis uocatur, sed sine odore, sine fructu. nascitur in Armenia, flore originis. Quare in huiusmodi probationibus fragmenta fugienda sunt: eligenda autem, quæ ab una radice integros surculos emittunt.

Costus.

Cap. XV.

PRæcellit Arabicus, candidus, leuis, eximia odoris suauitate. Secundum locum sibi uendicat Indicus, leuis, uber, ut ferula niger. Tertius est Syriacus, grauis, colore buxeus, & odore feriens. Optimus est recens, albus, abundè plenus, densus, aridus, à teredinibus non erosus, sine graueolentia, gustu calidus ac mordens. Vis ei ex calfactoria. urinam ciet. menses pellit. uitijis quæ uulvam malè habent, tam impositu quàm fotu & suffitu auxilia.

B

VENEU VENEX
VENETIA

tur. Contra uiperarū morsus sextantem bibere prodest: item aduersus pectoris dolores, cōuulsa, inflationesq; ex uino & bsinthio. uenerem ex mulso stimulat. latic uentris tineas ex aqua pellit. horroribus ex oleo, ante febriū accessiones, & neruorū resolutionibus oblinitur. uitia cutis in facie, cum aqua uel melle illitus, emendat. Additur in antidota & malagmata. Sunt qui admistis helenij Comageni præduris radicibus, adulterent. quod deprehensu facile est. siquidem neq; gustu fruct helenium, neque ualidum odorem uibrat, ut caput tentare possit.

Odoratus iuncus. Cap. XVI.

Odoratus iuncus, in Africa & Arabia nascitur. Laudatissimus ex Nabathæa: proximus Arabicus, quem aliqui Babylonii cognomināt, alij teuchitin: pessimus ex Africa. Eligendus est rufus, recens, floribus refertus, tenuis, rubentibus fragmentis, qui manibus confricando rose odorem emitit. igneæ mordacitatis ad linguam. Floris, culmorum, radicisq; est usus. Vim urinæ ciundæ habet. menses pellit. discutit inflationes. caput aggrauat, modicè astringit, cōminuit, excoquit, ac uenarū spiracula laxat. Flos eius in potu utilis sanguinē reijicientibus, doloribus stomachi, pulmonis, iecinoris, & renū. miscetur antidotis. Radix astringentior est. ideo fastidijs stomachi, hydropicis, conuulsis, drachma una cum pari pondere piperis, per dies aliquot datur. Decoctum uulnæ inflammationibus, ad defidentium fetus, utile est.

Calamus odoratus. Cap. XVII.

Calamus odoratus in India nascitur. melior est ful

mus, dense geniculatus, & qui assulose frangitur, plena
 araneorū fistula, albicans, lentus in mandendo, et astringens,
 ac cum aliquanta acrimonia amarus. Vrinam potu
 tu ciet. quare cum graminis aut apij semine coctus, in a-
 quæ subter cutem fusæ morbo, renum uitijs, stillicidio uri-
 næ, ruptisq; cōmodè bibitur. menses & potu & apposi-
 tu pellit tussi suffitu medetur per se, aut ex resina terebin-
 thina, hausto per arundinem fumo. ad muliebres infessus
 decoquitur, & clysteribus imponitur. Suffitionibus, ma-
 lagmatisq; odoris gratia commiscetur.

Balsamum.

Cap. XVIII.

Balsamum, arbor albæ uiolæ, lycij, siue pyracan-
 thæ magnitudine conspicitur. Folium rutæ proxi-
 mum, longè candidius, perpetuò uirens: in Iudæa solum
 quadam ualle & Aegypto nascens: his differens modis,
 scabritia, proceritate, gracilitate. Quod igitur tenui &
 capillacea coma est, theristum uocant, quasi demessile.
 fortassis quoniam ob gracilitatem facile demetatur. Ae-
 stiuis sub ortu Canis ardoribus, arbor unguibus ferreis in-
 ciditur, manatq; è plaga succus, quem opobalsamum uo-
 cant: sed tam exiguo stillatu, ut annis singulis, ne plures
 quidem quàm seni septemue congiij cogantur. inibiq;
 pondus duplo rependitur argento. Succus probatio est, ut
 sit recens, ualidi odoris, syncerus, non ad acorem uer-
 gens, dilui facilis, læuis, astringens, ac modicè mordens gu-
 stu. Sed uariè uitiatur, misto ab aliquibus terebinthi, cy-
 pri, lentisci, balani unguento: item susino, metopio, melle
 aut Cypria cera liquida. quod maleficiū facile deprehen-

ditur. Namq; merus in laneam uestem fusus, neq; maculā facit, neq; si eluatur notam relinquit: uitiatus autē inhæret. Et lac instillatus coagulat, quod adulteratus non efficit. Quinetiā syncerus in aqua aut lacte celerrimè liquatur, coloreq; lactescit: uitiatus uerò olei modo innatat, se cōuoluens, aut in stellæ modum diffundens. Syncerus senescens crassescit, deteriorq; redditur. Hallucinatur, qui aqua concretum pessum ire, Et ad ima sidere arbitrantur, postea dissipatum supernatare. E ligni genere, quod xylobalsamum uocant, probatur recens, sarmento tenui, fuluum, odoratum, quadam tenuis opobalsamum spirans. Necessarius etiam seminis erumpit usus. quare eligatur flauum, plenum, grande, ponderosum, mordens gustu, feruens in ore, modicè opobalsamum olens. Adulteratur semine hyperico simili, quod à Petra oppido defertur. Sed coarguitur magnitudine, inanitate, uirium ignauia, sapore piperis. Efficacissima uis inest succo, Et quammaximè calfaciens. abstergit quæ tenebras oculorū pupillis offundunt. medetur perfrictionibus uulvæ, cum rosaceo cerato appositus menses quoq; secundas, et partus extrahit. horrores illitu discutit, ulcera sordida expurgat, Et cruda concoquit. urinā potu ciet. ægrè spirantibus prodest. datur in lacte contra aconitum haustum, aut serpentium ictus. miscetur acopis, malagmatis, Et antidotis. In summa, præcipua autoritas succo, secunda semini, minima ligno. Semen commodè potui datur doloribus lateris, pulmonum uitijs, tussi, ischiadicis, comitialibus, uertiginosis, orthopnoicis, urinæ difficultati, torminibus ac serpentū morfi-

morsibus. ad muliebres suffitus perquam utile est. uulua aperit in desessionibus balnearum decoctum, & humorem euocat. Lignum easdem habet uires, aliquanto minores. ex aqua potum cruditatibus, torminosis, uulsis, uenentorum ictibus opitulatur. urinam cit. ad capitis uulnera cum sicca Iri conuenit. squammas ossium extrahit, & ad unguentorum spissamenta additur.

Aspalathus.

Cap. XIX.

Aspalathus, alijs erysisceptron, frutex est surculosus, multis spinis horrens. nascitur in Istro, Nisyro, Syria, & Rhodiorum insula. quo ad unguentorum spissamenta pigmentarij utuntur. Optimus est grauis, detracto cortice rubens, aut in purpuram uergens, densus, odoratus, gustatu amarus. Est & alterum genus candidum, lignosum, sine odore, quod deterius habetur. Vim calfaciendi cum astrictione obtinet. unde decoctum cum uino ad tetra oris ulcera colluenda conuenit. ad nomas genitalium, & sordida ulcera infunditur. subiectum in pefso, partum extrahit. aluum sistit eius decoctum. & sanguinis reiectionem potu cohibet. urinae difficultatem inflationesq; discutit.

Musculus.

Cap. XX.

BRyon, id est, musculus, à quibusdam splachnon appellatur. in cedro arbore, populo alba, & quercu inuenitur. Optimū est cedrinum: proximū populneum. in quo genere candidum & odoratius praestat, nigricans improbatur. Astringendi uim habet. Decoctum insidentium uuluis utile. unguento balanino, oleisq; inspissandi

gratia inferitur. thymiamatum, acoporumq; compositio-
nibus conueniens.

Agallochum.

Cap. XXI.

A Gallochum, lignū est quod ex India atq; Arabia
deportatur, thyiæ ligno simile, maculatū, odora-
tum, gustu astringens, cum quadam amaritudine, cute ue-
rius quā cortice uestitur, aliquantulū uersicolore. Man-
ditur, aut decocto os colluitur, cōmendandi halitus gra-
tia. Sudores arcet toto corpori insparsum. pro thure ad
suffimenta substituitur. radix epota drachmæ unius pon-
dere, humida stomachi uitia, & imbecillitatē, feruoremq;
mulcet. si lateris, iecinorisue dolor excruciat, si dysente-
riæ, aut tormina infestant, ex aqua bibere prodest.

Narcaphthum.

Cap. XXII.

N Arcaphthum ex India defertur, corticosum, simi-
le sycomori libro. quod iucūdi odoris gratia suffi-
tur. Miscetur thymiamatis compositis. constrictionibus
uulvæ suffitū prodest.

Cancamum.

Cap. XXIII.

C Ancamum Arabici ligni lachryma est, myrrhæ
quodammodo similis, uirosi gustus, quam ad suffi-
menta usurpant. Vestes eo ex styrace & myrrha suffi-
untur. Vim proditur obtinere extenuandi obesos, si ter-
nū obolorum pondere ex aqua, aut mulso aceto pluscu-
los dies ebibatur. lienosis datur, comitialibus, & suspensio-
sis. menses cum aqua mulsa pellit, oculorum cicatrices
confestim emendat. uino madefactum medetur eorun-
dem hebetudinibus. aduersus gingiuas humore pregnan-
teis,

teis, doloresq; dentium, non aliud efficacius.

Cyphi.

Cap. XXIII.

CYphi thymiamatis compositio est, dicata dijs, qua abundè Aegyptij sacerdotes utuntur. In antidota misceri solet. suspiriosis datur in potu. Per multæ componendi rationes, quarum una hæc est: Sumito cyperi dimidium sextarium, cum pari baccarum iuniperi adultæ modo: uuæ passæ pinguis, exemptis uinaceis, minas duodecim: resinæ repurgatæ minas quinque: calami & iunci odoratorum, & asspalathi, singulorum minam: myrrhæ duodecim: uini ueteris sextarios nouem, cum duabus mellis minis. uuam passam detractis uinaceis tusam, cum uino & myrrha subigito: cætera tusa & cribrata adijcito. die uno humorẽ cõbibere finito, dein mel coquito, dum sibi glutinis asciscat crassitudinem. eliqua tam resinam accuratè permisceto cum reliquis diligenter contritis, & in fictile uas recondito.

Crocum.

Cap. XXV.

CROCUM, optimũ in medendi usu Coryceũ, recens, & boni coloris, paulum candidi gerens in capreolo, oblongũ, omnibus suis partibus constans, non fragile, plenũ, à quo detractũ est nihil, quod madefactũ manus inficit, nec situm redolet, aut cariem sentit, subacre. Sin huius generis nõ est, aut uetus, aut humore perfusum creditur. Secundus locus datur Coryceo, è tractu Lyciæ cõtermino. Tertius Lycio è monte Olympo. dein ex Aegibus Aetoliæ. Cyrenaicũ & Centuripinũ inter Sicilica omnia uiribus infirmius est. Omnium natura oleracea. Itali tamen

ob succi copiam, & coloris uenustatem, tingendis mortarijs dicauerunt. quibus de causis magno uenditur. Vtilissimum in medicina quod antè descripsimus. Adulteratur immisto crocomagmate tuso, atq; etiam sap.e subtilit: contrita, quò pondus adiiciatur, simul argenti spuma, aut plumbagine. sed maleficiũ declarat insidens puluis, præsertim si defrutum in odorando subolet. Thessalus ipsum tantum odoratum esse uoluit. Alij exitiosum, tribus drachmis ex aqua potis. Proculdubio uim coquendi, emolliendi, atq; substringendi habet. urinam cit. Elegantem colorem præstat. qui ex passo biberint, crapulam nõ sentient. oculorum fluxiones illitum cum humano lacte, cohibet. additur in potiones, quæ interaneorum causa temperantur. ad uulvæ etiam sedisq; cataplasmata, utiliter inditur. uenerem stimulat. uergentes ad ignem sacrum inflammationes mulcet. auricularijs collectionibus utile. Quò facilius conteratur, in calido fictili sole siccari oportet, celeriterq; uersari. Urinam mouet radix ex passo pota. Fit etiam expressis unguenti crocini odoramentis, & in formas digestis, quod crocomagma uocant. Optimũ est odoratum, modicè myrrham olens, graue, nigrum, ligni expers, læue, subamarũ, quod made factum croci colorem reddit, gustatumq; uehementer dentes ac linguam inficit, multis durans annis: quale est quod à Syria deferitur. Habet suas uires ad delenda quæ caliginem oculis obuersant. urinam cit, calfacit, concoquit, & emollit. uires croci proportionem quadã tenus repræsentat, quandoquidem plurimã croci partem sibi crocomagma uendicat.

Helenium.

Helenium.

Cap. XXVI.

Helenium folia habet uerbasci angustioris folij, asperiora, oblonga: caulem quibusdam in locis non emittit: radicem subalbidam, interdum subrufam, odoratam, subacrem, uegetam, magnam, ex qua agnatæ propagines liliorum aut ari modo seruntur. Montibus in umbrosis, siccoq; solo prouenit. Foditur æstate radix, particulatimq; dissecta siccatur. Potum radice decoctum menses & urinas ciet. ipsaq; in eclegmate ex melle prodest tussi, orthopnoæ, ruptis, conuulsis, inflationibus, & serpentium morsibus. In summa excalfaciens. Folia ex uino cocta utiliter ischiadicis illinuntur. Helenium stomacho utile in passo conditum: siquidem salgamarij paululum siccata radicem, mox decoctam, & frigida aqua madefactam, in sapam conijciunt, & ad usus recondunt. trita potaq; ad cruentas excreationes efficax est. Alterum Helenij genus in Aegypto gigni Crateuas tradit. herba est cubitalibus ramulis, serpylli modo per humum repentibus, folijs lenticulæ circa ramos, sed longioribus crebrisq; radice pallida, digiti minoris crassitudine, per ima tenui, supernè crassa, cortice nigro. Nascitur in maritimis collibusq;. Radix una in uino epota, contra serpentium ictus auxiliatur.

Omphacinum, oleumq;. Cap. XXVII.

Oleum quod ex immaturis oliuis exprimitur, ad multos usus rectè ualentibus accommodatissimū. omphacinum id appellatur. Præstat recens, odoratum, quod non mordeat. Tale unguentorum compositionibus

idoneum intelligitur. Stomacho utile est, quod astringat. gingiuas contrahit. dentes firmat, si contineatur in ore. sudores cohibet. & quo uetustius ac pinguius, cō ad medicamenta aptius est. Et, ut reliqua in cōmune dicantur, omne oleum calfacit. emollit uentrem. à perfrictionibus corpus tuetur, ipsumq; promptius ad obeunda munera reddit. aluum emollit. ulcerantium uenenorum uires permistum hebetat. contra uenena datur, assidue potum redditumq; uomitionibus. soluit aluum heminae mensura cum pari ptisanæ succo aut aqua potum. ad tormina calidum simul decocta ruta tribus sextarijs in potu datur. uentris animalia pellit. idem maxime ilei intestini morbo laborantibus infunditur. uetus magis calfacit et uehementius discutit. oculorum claritati sublitum confert. Si uetusti non sit occasio, in uase decoquitur ad mellis crassitudinem, ut uetustatem repræsentet.

Oleum syluestris oliuæ. Cap. XXVIII.

Oleum quod syluestres oliuæ fundunt, uehementer adstringit, & ad sanorū usus secundū sibi locum uendicat. In doloribus capitis utiliter pro rosaceo substituitur. sudores arcet. defluentes capillos inhibet. furfures, ulcera capitis manātia, scabiem, leprasq; abstergit. tardius canitiem sentiunt, qui eo quotidie perunguntur.

Candidū oleum fit hoc modo: Album colore, nec anniculo uetustius, in nouū fictile oris patuli funditur, centum heminarū mensura, et sub solem media quaq; die concha refunditur, ex altoq; demittitur, ut assidua deuolutione, iētūq; agitatū respumeret: octaua die foenūgræcum munda

dum quinquaginta denariorū pondere, calida aqua made-
factum donec emollescat, in supradictum oleum deijci-
tur, ita ne extillet aqua. postea tedæ præpinguis piceæ,
assulatim cæsæ æquale pondus adijcitur, & transactis o-
cto diebus, oleum concha mouetur. Vbi candorē cōtraxe-
rit, in uas nouum uetere uino affusum recondi debet, sub-
stratis sertulæ Campanæ corollis drachmas undecim pen-
dentibus, cū pari iridis pōdere: sin minus, rursus soli man-
dandum, & idem munus obeundum, usq; dum inalbescat.

Sicyonium.

Cap. XXIX.

Sicyonij componendi ratio hæc est: In lebelem oris
lati stanno inductum, funditur olei albi quod crude
oliuæ reddiderūt, congius unus, aquæ semicongius. leui id
igne coquitur, leniter mouēdo. at ubi bis efferbuit, & sub-
tracto igne refrixit, innatans oleum concha decapulatur,
& adiecta noua aqua cōseruescit. & reliquis ut diximus
peractis reponitur. In Sicyonia maximè fieri cōsuevit, Si-
cyonij inde accepto cognomine. Calfactoriā ad quendam
usq; modum uim habet. Febri ac neruorū uitijis prodest.
fœminæ ad cōmendandum faciei nitorem eo uiuntur.

Strigmenta balnearum.

Cap. XXX.

Strigmenta à balneis calfaciunt, molliunt, discutiūt.
Ad sedis rimas & condylomata illinuntur. Illa uerò
quæ ex palæstris puluerem sibi asciuerunt, in sordis spe-
ciem redacta, articulorū nodos imposita adiuuant. i, chia-
dicis in fotus aut malagmatis locū, calida cōmodè suffici-
untur. deraasæ gymnasiarū parietibus simulacrisq; sordes
calfaciunt. tubercula, quæ a grē ad coctionē perducūtur,

diſſipant. deſquammatis & ulceribus ſenum proſunt.

Elæomeli.

Cap. XXXI.

IN Palmyris Syriæ, quod elæomeli uocant, ex quoſdam caudice manat, oleum melle craſſius, ſapore dulci. Bilem, cruditatesq; detrahit, ſextario cum una aquæ hemina dato. ſed qui ſumpſere, torpeſcunt & uiribus deſiciuntur. quod minimè uereri oportet, uerū crebrò excitare, ne ueterno preſſi ſomnos captent. Fit & oleum è pinguitudine ſurculorū oleæ. optimū uetus, craſſū, pingue, non turbidum. calfacit. Priuatim caliginibus oculorū illinitur. lepras, neruorumq; dolores illitum emendat.

Cicinum oleum.

Cap. XXXII.

Cicinum oleum hoc modo temperatur: Maturi ricini qua uoles quantitate torrido ſole flacceſcūt, & uuarū more inſtrati tantisper inſolātur, dum ueſtiens cortex fractus decidat. caro colligitur, et cōiecta in pilam diligenter tunditur. poſtea in lebetē ſtanno illitū, qui aquam habeat, demittitur, ſubiectoq; igni ſerueſcunt. & ubi inſitum prorsus humorē reddiderūt, ſublato ab igni uaſe, inſatans oleum concha tollitur & reconditur. Sed in Aegypto, ubi largior increbuit uſus, longè ſecus fieri ſolet. Nam repurgatos ricinos molæ mandant, & accuratè molitos per ſportulam torculo exprimūt. Tum quidem ematuruerūt ricini, cum cōtinentibus orbiculis exuuntur. Ad pſoras, et ulcera capitis manantia ualet. prodeſt ſedis inflammationibus, uuluis cōuerſis atq; præcluſis: item indecoris cicatricibus, et auriū doloribus. emplaſtra efficaciora reddit additū. potu aquā aluo extrahit, uentris animalia pellit.

Amygda

Amygdalinum. Cap. XXXIII.

AMygdalinum oleum, quod aliqui metopium uocant, hoc fit modo: Semodius ex amaris nucibus repurgatis siccatisq; in pila ligneo pistillo leniter tunditur in offas, aquæ quæ ferbuerit sextarius adijcitur, & ubi dimidia hora humorem hauserit, uehementius quàm antea tunditur, mox tabellis premitur, et quod digitis hæsit, concha excipitur. Pressis nucibus rursus hemina aquæ inspergitur, & postquam ebiberint, idem opus proseguendū. Singulas heminas reddunt singuli modij. Contra uuluarum dolores, strangulatus, conuersiones, & eorundem locorum inflammationes efficax est. uitijs renū, calculosis, difficili urinæ, suspiriosis, lienosisq; proficit. dolores capitis, grauitatē auditus, sonos incertos, tinnitusq; discutit. maculas & uitia cutis tollit è facie, & eam erugat cum melle, radice lilij & Cypria cera aut rosacco cerato. & oculorum hebetudines emendat. ulcera capitis manantia & furfures cum uino abstergit.

Balaninum. Cap. XXXIIII.

Simili modo fit balaninū oleum, quod repurgat maculas, lentigines, uaros, & cicatrices nigras. aluum soluit. stomacho aduersatur. cōtra aurium dolorē, sonos, & tinnitus auxilio est, cum anserino adipe instillatū. Similis sesamini ratio. Fit etiam è nuce iuglande oleū, quod carynum uocant. Eandem uim habet quam Balaninum.

Hyoscyaminum. Cap. XXXV.

HYoscyaminū sic fit: Semen candidum, recens de siccum tunditur, & calida aspergitur aqua, ut in

amygdalino diximus. dumq; insolatur, ficcatae, quae sub manu sunt, partes cum reliqua massa permisceantur. hoc autem fieri oportet dum nigrescat et grauiter oleat. mox pressum atq; excolatum reconditur. Ad aurium dolores efficax est, pestis miscetur. ad emolliendum utile. Fit et è grano gnidio purgato et tuso. Vis ei aluum soluere potu. Non secus cnicinū oleum temperatur, cui facultas eadem est quae factu è gnidio grano, uerum inualidior.

Rhaphaninū è raphani semine fieri solet, cæterorum more. Phthiriasis mala ualetudine contractas tollit. scabrities cutis in facie emendat. Ad obsonia utuntur Aegyptij. Melanthinum idem quod rhaphaninū potest. Tritum sinapis semen, et calida aqua madefactum, adiecto postea oleo exprimitur. Id ad diuturnos dolores efficax est. transfert humores qui in aliqua parte concreuerunt.

Myrteum. Cap. XXXVI.

Myrtei faciundi ratio hæc est: E myrto nigra syluestri, aut satiuæ, foliorū mollißima quæq; tusa premuntur. succo pares omphacini olei portiones adiunguntur, subiectisq; carbonibus inferuescunt donec concoquantur. innatans oleū deraditur. Sed longè facilior hæc compositio: Tenera folia cõtusa coquuntur in oleo et aqua, et quod innatat eximitur. Priuatim alij deiecta in oleum folia in sole macerāt: alij prius oleum inspissant ma-
licorio, cupresso, cypero et iunco odorato. Efficacius est amarū gustu, et oleosum, uiride, translucens, et olens myrtum. Astringit et indurat. ideo medicamentis miscetur quæ cicatricem obducunt. prodest ulceribus in capite manantibus.

nantibus, ambustis igni, & papularū eruptionibus. Facit ad attrita & furfures, sedis rimas, condylomata, articulos laxatos corporis sudores compescit, & omnia quæ ad strictionem inspissationemq; desiderant.

Laurinum. Cap. XXXVII.

Laurinum fit hoc modo: Lauri baccae cum maturæ sunt, in aqua coquuntur: siquidem ex obducto cortice quandam pinguitudinem reddunt, quæ manibus subacta concha excipitur. Alij omphacinum prius oleum cypero, iunco odorato, & calamo inspissant, deinde tenera lauri folia concoquunt. alij etiam baccas, donec oleum odorem contraxerit. alij styracem & myrtum addunt. Optima laurus ad id latifolia & montana. Oleum laurinum utilius quò recentius, quòque uiridius colore, amarissimum, & acre. Vis ei excelsa, emolliens. uenarum spiracula aperit. lassitudines discutit. omnibus nervorum uitijs, algoribus, destillationibus, aurium doloribus, malis renum frigore contractis, illitum non aliud iuuantius. attamen potum nauseam parit.

Lentiscinum. Cap. XXXVIII.

Similis lentiscini ratio. Nam è maturo fructu temperatur, factis prius spissamentis, ut in laurino diximus. hoc scabiē iumentorū canumq; sanat. utilissimū pessis, acopis, et leprarū medicamentis. sudores cohibet. Nec secus terebinthinū fieri solet. quod refrigerat et astringit.

Mastichinum. Cap. XXXIX.

Mastichinum è trita fit mastiche. quod contra omnia uulnæ mala efficax est. mediocriter calfacit.

astringit, & emollit. aduersus prominentes stomachi duritias, coeliacorum, dysentericorumq; cruciatus utile. faciem emaculat, & colorem nitidum facit. optimū in Chio insula componitur.

Vnguentorum compositio. Cap. XL.

DE ratione unguentorum consequenter tractandum existimauius, quandoquidem ea in nonnullis corporum uitijs, aut medicamentis mista, aut corpori perfusa, aut naribus obiecta, plurimum prosunt. in quarum probationibus consulere nares oportet, an ea oleant ex quibus temperantur: optimum huiusmodi iudiciū. quod in quibusdā planè obseruari nō potest, propter ea quæ admiscuntur odore ceteris præualentia: ut in amaracino & crocino, telino, & plerisq; alijs, quæ crebra circa hæc meditatione experiri conueniet.

Rosaceum.

Cap. XLI.

Rosaceum sic fit: Iunci odorati quinque libras & bessēm tundito, & subactas aqua in uiginti olei libris & quincunce subinde mouendo, coquito. dumq; percolaueris, in olei libras uiginti et quincuncem, adijcito rosas non made factas numero mille, & manibus melle perunctis identidem moueto: interdium premens, finito nocte tota macerari, postea exprimito, & ubi recrementū pressum ierit, mutato uase, in craterem melle illitum recondito. Ceterū rosas quæ antea pressæ fuerunt, in labellū demittito, & affusis octo libris & quadrante spissati olei, iterū premito, eritq; secundariū oleum. Quod si tertias usq; quartæ sue perfusiones infundens exprimere uoles,
secunda

secundarium fiet, tertiarium, et quartarium unguentum. Sed quoties id feceris, uasa melle oblini debent. Si uero secundam infusionem instituere libet, in expressum oleum, numero pari recentes rosas, nullo humore imbutas iniicito. manibus melle præmadefactis, agitando premito. Et iterum, tertio aut quarto simili modo exprimens facito. totiesq; recenteis rosas detractis unguibus immittito. fiet enim ita oleum multo ualidius. nam septies oleum rosarum infusionem admittit, nec amplius. prelum melle perungatur. oleum à succo diligenter secerni oportet. nam si minimum quid relinquatur, unguentum corrumpet. Alij autem detractis unguibus, rosas tantum oleo macerant in sole hoc modo: Rosæ quæ selibram pondere æquant, in sextario olei diebus octo madescunt, Et usq; tertiam perfusionem quadraginta diebus insolantur, et sic oleum reconditur. Alij calamo, aut assalatho prius olei spissamenta faciunt. Alij coloris causa anchusam admiscent, Et salem, quo minus oleat. Vim astringendi Et refrigerandi obtinet. fomentis Et cataplasmatibus utile. Potum soluit aluum. stomachi ardorem restringit. ulcera caua replet, Et mulcet, quæ cacoëthe uocantur. ulceribus in capite manantibus, atq; feruidis eruptionibus illinitur. caput dolens eo perfunditur. dentes inter initia doloris collui prodest. ad genarū duritias illitum efficax est. ad laceßita interanea Et concitatas uulvas utilissimè subiicitur.

Elatinum.

Cap. XLIII.

FRacta elate tusa Et scarificata, in labellum deiicitur. omphacinū oleum triduo infunditur, mox per

sportulam exprimitur. uerum pares esse debent utriusque portiones, dein mundo uase ad usus reconditur. Viribus rosaceo proportionem respondet. alium tamen non mollit.

Melinum.

Cap. XLIII.

Melinum hoc modo temperatur: Olei congius, decem aquae sextarijs admiscetur. Adijcitur elatae palmarum fractae quadrans, et iunci odorati uncia, quae die uno macerata coquuntur, mox in uas oris patuli oleum excolatur, et indita arundinacea crate, aut uetusta tegete, cotonea mala superponuntur, et uestimentis operata tantisper inibi resident, dum malorum uires ad se oleum alliciat. Aliqui cotonea, decem dierum spacio operimentis inuoluunt, ut contineatur odoris suauitas, nec euanescat. postea biduo macerata oleo exprimuntur, oleumque reconditur. Id uim refrigeratorem et astringentem habet. Contra scabiosa ulcera et quae serpunt, ac furfures, perniunculosque effectum praebet. exulceratis uuluis infunditur. citatam urinam sistit infusum. sudores cohibet. contra cantharidas, buprestim, pinorum erucas, bibitur. Laudatur maxime quod cotonea mala olet.

Oenanthini compositio. Cap. XLV.

Oenanthae est labrusca, optime olens postquam emarcuit, deiecta in omphacinum oleum mouetur, uoluiturque, et cum biduo manserit, exprimitur, et reconditur. Astringit, proximum rosaceo effectum praebens: sed alium non resoluit, aut mollit. Probatissimum est quod odore oenanthem refert.

Tclini

Telini componendi ratio. Cap. XLVI.

Foenigræci libræ quinq; calami libra una, cypiri libræ duæ, olei libris nouem, septenis diebus macerantur, quotidie ter mouentur, postea premuntur, & reponuntur. Aliqui pro calamo cardamomū substituūt, & cypiri loco xylobalsamū macerant. Alij oleo antea his odoribus spissato fœnumgræcū macerantes exprimūt. Hoc telinū abscessus emollit, & cōcoquit. omnibus uuluarum duritijs magnopere cōuenit. fœminis difficile pariētibus subijcitur, ubi præ excretis humoribus loci siccitatē contraxerunt. sedis inflāmationes lenit. tenesmo subditū prodest. ulcera capitis manantia fursuresq; expurgat. ambustis & pernionibus addita cera proficit. uitia cutis in facie emendat. pigmentis ad conciliandū faciei nitorem inseritur. Eligi oportet recens, quod nō uehementer fœnigræci odorem præ se ferat, et manus abstergat, sapore ex dulci in amarum inclinato: tale enim optimū iudicatur.

Sampsuchini compositio. Cap. XLVII.

SErpylli, casia, abrotoni, florum sisymbrij, frondiū smyrri, sampsuchi singulæ portiones, quadam pro uiribus ipsorū cōiectatione, unā tunduntur, atq; is omphacini olei modus adiicitur, qui madentiū uires nō cuincat. hæc post quatrimum exprimuntur. denuò noua alia, simili mensura & equali tempore macerata premuntur, ita enim ualidius reddi solet. Eligi oportet sampsuchū colore ex atro uiridi, plurimū redolens, mediocriter acre. Vinū habet acrē, calfactoriā, extenuantē. aduersus uulue præelusiones, conuersionesq; efficax est. menses & secundas

et partus extrahit. uulue strangulatus recreat. lumborum
inguinumque dolores lenit. sed cum melle uti eo prestat,
quandoquidem uehementi astrictione locos indurat. lassitudines
illitum discutit. in opisthotonicorum, uulforumque
cataplasmata utilissime additur.

Ocimini compositio. Cap. XLVIII.

OCiminum oleum fit ut cyprinum: Ocimi folia de-
cerpta librarum undecim et besis pondo, die no-
ctuque uiginti olei libris macerato, premito, colato, cumque
exhauseris quallum, rursus parem olei modum fundito,
et exprimito. Vocatur autem id secundarium, nam tertia
perfusionis non est capax. Deinde recens ocimum aqua
li pondere, ut in rosaceo diximus, rursus maceratur, et
cum tanto temporis spacio maduerit, exprimitur, et o-
leum recoditur. quod si in animo fuerit ter aut quater ma-
defacere, semper ocimum recens addes. Potest ex ompha-
cino confici, sed illo modo melius. Idem quod sampsuchi-
num potest, sed inefficacius.

Abrotonini compositio. Cap. XLIX.

OLei cyprini odoribus imbuti libris noue et quin-
cunce, foliorum abrotoni libras octo die noctuque
madefactas, premito. quod si in longum tempus oleum ue-
lis asseruari, eiectionis prioribus folijs, noua appones, et ma-
cerata exprimes. Calfacit. ad uulue duritias preclusionesque
efficax est. menstrua et secundas pellit.

Anethini compositio. Cap. L.

OLei libris octo et dodrante, florum anethi libras
undecim et bessim, maceratas in oleo die una,
manibus

manibus premito, & recondito. quod si iterum perfunde re uelis, recentes anethi flores consimiliter madefacito. Vuluarum duritias emollit. uenarum spiracula laxat. contra horrores febrium circuitu redeuntes auxiliatur. calfacit enim, & lassitudines discutit. prodest articulorum doloribus.

Sufinum. Cap. LI.

Sufinum, quod alij lilinum appellāt, sic temperatur: Olei libræ nouem cum quincūce, calami libræ quinque & quadrans, myrrhæ uncia quinque, permixto odorifero uino decoquuntur, & colato oleo, cardamomi tusi & coelesti aqua madefacti libræ tres & semis macerantur, premunturq; tres libræ cum semisse spissati olei assumuntur. mille lilia decerptis folijs, in latum, non tamen profundum, labellum demittuntur. iniectum oleum, manibus melle perunctis agitur. die noctuq; conquiescūt, & in pyxidem matutinis exprimuntur. quod defluet oleum, protinus ab aqua, quæ simul expressa fuerat, colo incerni oportet. non enim, ut rosaceum, moram tolerat, nam concalfactum feruet & computrescit: quare sæpius decapulandum, uasa melle illinenda, tenuis sal inspargendus, & si qua sordes uasis faucibus hæsit, eximenda. Odoramentis iam expressis ex quasillo in labellum transfusis, rursum olei prius odoribus imbuendi, quod primum pondus æquet, & cardamomi tusi drachmæ decem coniiciuntur. Hæc manibus scitè pressa, interiecta breui mora exprimuntur. quod profluit, repurgatur. tertio eadem infunduntur, adiecto cardamomo & sale, & manibus

melle madefactis. Longè optimum erit quod prius exprimitur. secundum quod sequitur. tertium locum sibi uendicat quod nouissimū prodit. denuò in mille lilia euulsis folij expressum primò oleum infunditur. tum eadem ratione proseguendum, idemq; faciendum ut prius, addito cardamomo, dein expresso: & quo frequentius recentia lilia maceraueris, eo ualidius unguentum efficies. Denique cum factum abundè uidebitur, singulis compositionibus miscere cōuenit myrrhæ quamoptimæ duas & septuaginta drachmas, & croci decem, cardamomi quinque & septuaginta. croci uerò & cinnamomi pares portiones tunduntur, & cribratæ in lutram cum aqua demittuntur, expressumq; primò unguentū infunditur, & paulò post excipiuntur uasculis siccis, myrrha aut gummi antea perafusis, & croco, melle & aqua madefactis. eadem fiunt in altera aut tertia expressione. aliqui simplex ex balanino, alioue oleo, & lilijs componunt. Optimum esse constat in Phœnice, mox Aegypto factum. Sed cum primis laudatur quod lilia redolet. Excalfacit, emollit, uulnæ præclusiones, & collectiones aperit. utilissimū ad muliebria mala. ulcera in capite manantia, feruidas eruptiones, uaros, furfuresq; emendat. uibices cicatricesq; celerrimè ad colorem reducit, ita ut sæpe fallant. in summa extenuat. potum bilem per aluum extrahit. urinam ciet. sed stomacho alienum est, & nauseam parit.

Narcissinum.

Cap. LII.

Narcissini olei spissamenta ita fiūt: Sex libræ asphalti cum sextante tunduntur. olei eloti libræ septuagin

ptuaginta cū uncijis quinq; assumūtur. Aspalathus aqua madefactus in tertia olei parte coquitur: quo exempto, calamus quinq; libris & besse adijcitur, cum myrrhæ gleba contunditur, cribrataq; ac uino ueteri odorato immista decoquitur. simulac autem cum ijs efferbuerit, eximitur. refrigeratum oleum excolatur. cuius portio in labelum mittitur. flores narcissi quamplurimi coniiciuntur, qui bidui spacio, ut in susino dictum est, permoti exprimuntur. Oleum subinde decapulandum, siquidem celerri-
mè putredinem sentit. Valet hoc ad emolliendas uulue duritias, præclusionesq; sed capitis dolores facit.

Crocium.

Cap. LIII.

CVM crocinū cōponere uoles, prius olei, ut in susi-
no diximus, spissamenta facies, eisdem pōderibus & mensuris. cuius olei libras treis & semissem, croci un-
ciam unā assumes. identidē quotidie moueto, et sexta die
quā hōc assiduò peregeris, oleum à croco colis incerni-
to: eidem croco parem olei modū adijcito, moue triduo,
dein cōtusæ myrrhæ atq; cribratæ drachmas quadragin-
ta permisceto, & in pilo agitatū recōdito. Aliqui oleo a-
romatibus ad cyprinū imbuto in crocini cōpositione u-
tuntur. Optimū est quod abundè crocum spirat, in meden-
di usu expetitū. Proximū quod myrrhā refert. Calfacit.
sōmnū allicit. quare persæpe phreniticis subuenit, persus-
sum, aut naribus admotum, aut illitum. pus mouet. ulcera
purgat. contra uulue duritias atq; præclusiones, & ulce-
ra quæ cacoëthe uocantur, prodest, cum croco, cera, me-
dulla, duplicato olei pondere: cōcoquit enim, emollit, hu-

meētāt, & permulcet. ad oculorū glaucitates ex aqua illi-
nuitur. Huic autem proportionē respondent butyrium,
onychium & styracinum, quæ etsi nominibus distant,
uiribus & compositione cognata sunt.

Cyprini spissamentum. Cap. LIIII.

Olei omphacini eloti pars una, aquæ cœlestis tan-
tundem cum semisse. cuius una parte oleum dilui-
tur, altera adiiciendis odoramentis admiscetur. dein as-
sumptis asspalathi libris quinq; & semisse, calami libris
sex & semisse, myrrhæ libra una, cardamomi libris tri-
bus & dodrante, olei libris nouem, & uncijs quinque.
Asspalathus tusus & aqua affusus decoquitur in oleo, do-
nec conseruescat. myrrha autē uino uetere odorifero sub-
acta, contususq; simul calamus, digerūtur in offulas, quæ
exempto asspalatho immittūtur, & ubi efferbuerint, sub-
lato aheno, oleum percolatur. Cardamomum tusum reli-
qua aqua aspersum infunditur, spatha agitatur, nulla,
dum refrixerit, interpellatione. Post hæc colato oleo, in
uigintiocto libras olei, floris ligustri, quod cyprum uo-
cant, sex & quadraginta libræ cum besse instillātur. quæ
sufficienter madefactæ per sportulam exprimūtur. quod
si copiosius desideretur, idem recentium florum pondus
iniectum simili modo prematur. & iterum aut tertio si
quis uelit, madefacere poterit, & ita reddetur efficacius.
Eligi oportet bonum, quod cum odoris suauitate nares fe-
riat. Aliqui cinnamomum addunt. Calfacit. emollit. ora
uenarum adaperit. uulnæ neruorumq; uitijs cōuenit: pleu-
riticis, fractisq; per se uel cerato immistum. malagmatis
imponi

imponi solet, quæ opisthotonicis, angina laborantibus, inflammationiq; inguinum opitulantur. item in acopa adijcitur.

Irini spissamentum.

Cap. LV.

Spathæ quâminutissimè contusæ sex libras cum besse, in tribus & septuaginta libris & quincunce olei, æreo uase, additis decem aquæ heminis incoquito, quoad odorem acceperit. postea in capulam melle oblitam colato. ex eo aromatibus imbuto oleo, irinum primo temperatur, iride ex oleo inspissato macerata, ut scripsimus. Sed alia est componendi ratio: In olei septuaginta libris & quincunce, xylobalsami, ut dictum est, contusi, libras quinq; & sextantem excoquito. postea detracto xylobalsamo nouem libras & dextantem adijcito, et myrrhæ glebam uetere uino odorato perfusam, & in olei ita odoribus imbuti quatuordecim libris, totidem tusæ iridis, binis diebus ac noctibus madefacito, strenuè & uehementer dstringito. quòd si uis ualidius fieri, par pondus iterum ac tertio similiter maceratum exprimito. Longè optimum est quod solam irin olet, quale est in Perga Pamphiliæ, et Elide Achaiæ natum. Vim habet calfactoriam atq; emollientem. crustas adimit. sordida ulcera & putrida purgat. confert foeminis uulvæ causarijs. item inflammationibus eiusdem atq; præclusionibus. partus eijcit. hæmorrhoidas recludit. contra aurium sonitus ex aceto, ruta & amaræ nucibus, prodest. diuturnis destillationibus. nariibus illitum, & contra graucolentia earum ulcera, quas ozænas uocant, auxiliatur. aluum purgat cyathus epos

tus. facit ad ilei cruciatus. urinam mouet. difficileis uomitiones adiuuat, perunctis eo digitis et immisissis, uel ijs quæ ad uomitum ciendum induntur. anginæ etiam illinitur, aut ex aqua mulsa gargarizatur. item contra arteriæ scabritiam. datur ijs qui cicutam, coriandrū, aut uenena fungorum hauserunt.

Gleucinum. Cap. LVI.

Gleucinum absolute constat omphacino oleo, iuncto odorato, calamo, celtica nardo, spatha, asspalatho, fertula campana, costo, et musto, circumdati interim uinaceis uasi, quod aromata, uinum et oleum conceperat. Tricenis diebus, bis in die mouetur, postea expressum oleum reconditur. Calfacit, emollit, remittit. horroribus et neruorum uulueq; uitijs auxiliatur omni acopo iuuantius, quippe quod emolliat.

Amaracinum. Cap. LVII.

Amaracinum longè optimum in Cyzico fieri solet ex omphacino et balanino, spissamentis è xylobalsamo, iunco odorato, et calamo factis, conditisq; amaraci, costi, amomi, nardi, casia, carpobalsami et myrrhæ odoribus. Aliqui, quò preciosius fiat, cinnamomum addunt. Mel autem et uinum assumuntur, hoc in uasorū illitionem, illud ad cogendas tusorum aromatum offas. Amaracinum calfacit, soporem mouet, uenarum spiracula aperit, emollit, feruorem excitat, urinam cit, putrilaginibus ac fistulis perquam utile: necnon humentibus hernijs, postquam medica manus operam suam impenderit. crustas, et tetra ulcera, quæ theriomata uocant, rumpit.

difficili

difficili urinae, illita sede, & eius inflammationibus auxiliatur. hæmorrhoidas illitu soluit. uulua subditum menstruos cursus euocat. duritias, ac uulua tumores discutit. uulneratis neruis, musculis confert, laneo centunculo modicè madefactum & impositum.

Megalinum.

Cap. LVIII.

Factitabatur olim megalinum, sed nunc compositio exoleuit & prorsus oblitterata est: cuius ad historiae complementū meminisse non fuit alienum. Mistura cum amaracino eadem erat, sed resina exuperabat, hac tantum ratione differens. Quare leuiter emollit. Resina unguentis, neq; tutelæ neque uoluptatis gratia adiicitur, sed coloris crassamentiq; causa. Ea tantisper coquitur, dum desinat olere: cuius coquendæ ratio declarabitur, dum de resina differemus.

Hedychroum.

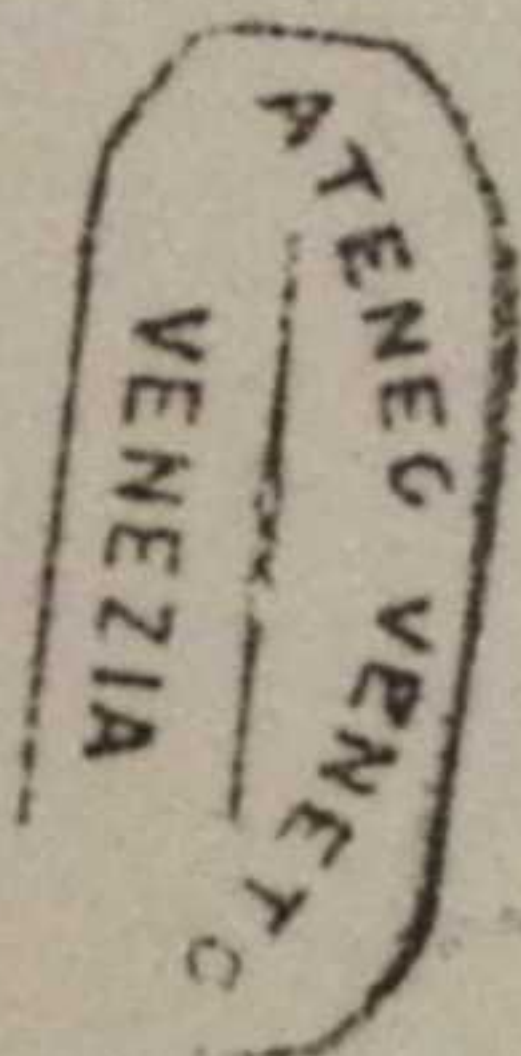
Cap. LIX.

Quod hedychroon uocant, in Co fieri solet, eisdem præditum uiribus & misturis, quibus amaracinum, sed suauius spirat.

Metopium.

Cap. LX.

Fit in Aegypto unguentum, quod metopion patrio nomine appellatur, propter galbani mistionem. nam lignum in quo galbanum enascitur, metopion uocant. constat amaris nucibus, omphacino oleo, cardamomo, odorato iunco, calamo, melle, uino, myrrha, balsami semine, galbano & resina. probatur pingue, graui odore, quod magis cardamomū & myrrham, quàm galbanū resipiat. Calfacit uehemēter, et adurit, atq; extrahit, ora

uenarum aperit, ulcera purgat, extrahitq; ad præcisos nervos, & musculos, ad hernias humore cōtractas, cum erodentibus medicamētis efficax est. ceratis & malagma tis inseritur. horroribus, cōuulsisq; præsertim quibus cer uix in scapulas deiecta, & retrorsum contracta est, utile habetur. sudores ciet. uulvæ spiracula recludit, & eiusdē duritias laxat. in summa, molliendi naturam habet.

Mendesium. Cap. LXI.

Mendesium constat balanino oleo, myrrha, casia & resina. Aliqui tamen post singulorum pondera, cinnamomi exiguum addunt, nullo cōpendio. nam quæ simul excocta non fuere, uim nullam exhibent. Si- milem metopio uim obtinet, sed inferiorem multò.

Staete. Cap. LXII.

Staete uocatur pinguitudo recentis myrrhæ cum exigua aqua tusæ, & organo expressæ. Ea per- quàm odorata, ac preciosa est: atque unguentum per se facit, quod staete nominatur. Maximè probatur quæ nul- lam olei misionem admisit, cuius minima portio compos est uirium plurimarū. Vim calfactoriam myrrhæ & cali- dis unguentis respondentem habet.

Cinnamominum. Cap. LXIII.

Cinnamominum confit è balanino oleo, & xylo- balsami, calami, iunci odorati spissamentis, atque cinnamomi, & seminis balsamini suauitate conditur, qua- druplaq; myrrhæ ad cinnamomū portione. mel ad cogen- da omnia adiicitur. Laudatur non acre, molli odore, pla- ne myrrham redolens, crassum, odoratū, gustu perquam amaro.

amaro. Id non à resina, sed myrrha, crassitudinem obtinuit. resina enim neq; amaritudinem præbet, neq; ullam odoris gratiam adiicit. uim habet admodum acrem, amarā, & calfacientem. Itaq; ora uenarum aperit. calfacit. discutit. diffundit. humores & spiritus attrahit. caput aggrauat. cōtra uulue uitia cum duplo oleo, cera, & medulla efficax est: ita enim serè multum acrimoniæ exoleuit, & quedam emolliendi uis contrahitur. alioqui adurit, & præ omnibus crassis unguentis indurat. facit mirū in modum ad fistulas & ulcera quæ putredinis uitium senserunt. item ad hernias humidiores, carbunculos, febrium horrores, tremores, gangrænasq; cum cardamomo. aduersus serpentium morsus illinitur. scorpionum & phalangiorum ictibus cum tritis grossis imponitur.

Nardinum.

Cap. LXIII.

Ratio nardini faciendi euariat. Nam aut malabathrino folio, aut sine eo fit. plerunq; autem balani no oleo, aut omphacino. iuncus odoratus spissamenti gratia adiicitur: sicuti propter odoris suauitatē, costus, amomum, nardum, myrrha, balsamum. Laudatur tenue, non acre, nardi aridæ aut amomi odorem referens. Vis ei ex tenuans, acris. expurgat, excalfacit, absterget humores, rarefacit. Hoc liquidum est, nec habet strigmenti crassitudinem, nisi resinā recipiat. Fit etiam simplex ex omphacino oleo, iunco, calamo, costo & nardo.

Malabathrinum.

Cap. LXV.

Malabathrinum spissamenta nardini habet. insuper myrrhæ plusculū additur. qua de causa cal-

facit, crocino, aut amaracino uiribus respondens.

Iasminum. Cap. LXVI.

A Pud Persas fit, quod Iasminum cognominatur, ex albis floribus uiolæ: quorum sextans, in Italiæ cum sextarium sesamini olei demittitur, uiolis, ut in liliæ no diximus, uicissim permutatis. Apud Persas inter epulandum usurpatur odoris causa. Nam toti corpori conuenit, præsertim cum in balneas descensum est. Sed his opitulatur corporibus, quæ calfactionem, laxationemque desiderant. grauius enim spirat, quàm ut libenter à plebisque recipiatur.

Myrrha. Cap. LXVII.

MYrrha lachryma est arboris, quæ in Arabia gignitur, Aegyptiæ spinæ non dissimilis, è cuius uulnere defluit lachryma in subiectas tegetes. alia circum caudicem concrescit. Dicitur ex his aliqua pediasimos, præpinguis, quæ expressa, stacte emittitur. alia gabirea, pinguisima, læto et pingui solo nascens. ea copiosam sudat stactem. Omnium prima est quæ troglodytica appellatur, accepto cognomine ab loco, in quo prouenit, splendens, subuiridis, ac mordens. quinetiam legitur tenuis quædam, quæ à troglodytica secunda est, bdellij modo mollis, uerum odore grauiuscula, apricis nascens. Alia caucalis cognominatur, præter modum exoleta, nigra, et retorrida. Omnium deterrima quæ ergasima dicitur, pingui carens, cano situ obducta, acris, ad gummi imaginem uergens, et uiribus eius proxima. improbatum a minnea cognomine. ex ijs pastilli fiunt, sed è pinguibus pingues,

gues, & odorati: ē siccioribus haudquāq; pingues, et inodorati. minus odore pollet quæ oleum nō admisit, cum in pastillos digerebatur. Adulteratur macerato gūmi aqua, in qua myrrha maduerit. Eligenda est recens, squallore obsita, leuis, undiq; concolor, quæ cōfracta uenas unguis modo candidas & laues ostendat, minutis glebis, amara, acris, odorata, calfaciens. superuacua & inutilis est ponderosa, coloris picei. Calfacit. cohibet. soporem gignit. glutinat. siccit. astringit. uulnam emollit, & præclusam aperit. menses & partus celeriter extrahit, cum absinthio, lupinorum cremore, uel succo rutæ admota. tuberculo fabæ deuoratur in uetere tussi, orthopnoea, in laterum pectorisq; doloribus in alui profluuio, & dysenteria. horrores discutit, duabus horis ante febrium accessiones, fabæ magnitudine pota cum pipere & aqua. subdita linguae liquataq; scabritiem arteriæ expolit, obtusam uocem expedit. uentris tineas enecat. contra grauem oris halitū manditur. & aduersus alarum tædia, cum liquido alumine illinitur. gingiuas & dentes stabilit, colluto cum uino & oleo ore. uulnera capitis illitu glutinat. medetur fractis auribus, ac ossibus nudatis, peruncta cum cochleæ carnibus. item purulentis auribus inflammatisq; cum meconio, castorio, & glaucio: ad uaros autem cum cassia & melle illinitur. impetigines ex aceto purgat. defluentes capillos cum ladano & uino myrteo illita, firmat. diuturnas desillationes lenit, illitis pinna naribus. oculorū ulcera complet. albugines tollit. caliginē discutit. scabritiē laeuigat. fit ē myrrha, perinde atq; thure, fuligo,

Et, ut postea ostendemus, ad eadem conueniens. Bœotica myrrha, dissecta radix est arboris cuiusdam in Bœotia nascentis. Melior est quæ myrrham odore repræsentat. uis ei calfactoria inest. emollit, discutitq; suffimentis cōmodissimè inseritur.

Styrax.

Cap. LXVIII.

S Tyrax lachryma est arboris mælo cotoneæ similis. Præfertur sordescens, flauus, resinofus, albicantibus grumis, quamplurimum in sua odoris gratia permanens. qui dum mollitur, melleum liquorem reddit. qualis è Catibalis, Pisidia, et Cilicia deuehitur. Deterior niger, furosus, friabilis, canoq; situ obductus. Cæterum lachryma inuenitur gummiū similitudine, perlucida, et myrrhæ æmula. uerum perpauca manat. Adulteratur ligni scobe, quam uermiculi erodentes excusserunt, melle, et iridis sedimento, et quibusdam alijs. Alij ceram aut adipem odoribus imbutum, flagrantissimis solibus cum styrace subigunt, et per laxa cribri foramina in frigida aqua uermiculos exprimūt, uenundantq;. Styracem hunc, quoniam in uermiculorū speciem contrahatur, scoleciten cognominant, quem tanquam syncerum imperiti approbant, non animaduertentes ad præcipuam odoris fragrantiam: siquidem acer admodū est, qui adulterationis uitio caret. Styrax calfacit, emollit, et concoquit. medetur tussi, destillationibus, raucedini, grauedini, et interceptæ uoci. uulue præclusæ duritiæ laboranti conuenit. cit menses potu apposituq;. aluum leuiter mollit, si exiguum cum resina terebinthina catapotij modo deuoretur. miscetur utiliter discutien-

discutientibus malagmatis, acopisq̃. adoletur autem & igni torretur, ut fiat ex eo, ueluti ex thure, fuligo, ad eandem conueniens ad quæ thuris fuligo. ex eo etiam in Syria styracinum oleum componitur, quod calfacit uehementer, & emollit, uerum caput dolore afficit adgrauatq̃, & soporem adfert.

Bdellium.

Cap. LXIX.

Bdellium, alij bolchon appellant, alij madelcon, la chryma est saracenice arboris. Probatur gustu amarum, translucidum, taurini glutinis in morem. intus pingue, liquefcens facile, ligni ac sordis expers, suffitu odoratum, ungui simile. Est etiamnum bdellij genus sordidum, nigrum, uberioribus glebulis in offas conuolutū, aspalathi odore, ex India aduectum. defertur etiam à Petra oppido siccum, resinosum, liuescens, sed facultate secundum. Adulteratur gummi. sed ita uitiatum non perinde gustui amaritudinē repræsentat, nec usque adeo suffitionibus odoratum. calfacit & emollit duritias, & turgentia guttura, humidatq̃; hernias discutit, cum ieiuna salina dilutum. uulue spiracula laxat appositu & suffitu. & partus humiditatesq̃; omneis extrahit. calculos potu comminuit. urinam mouet. tussientibus, à serpente percussis, utilissimè datur. ualet ad rupta, uulsa, laterum dolores, & discursantes spiritus. malagmatis inseritur, quæ contra duritias & neruorū nodos prosunt. contusum resoluitur affuso uino aut aqua calida.

Thus.

Cap. LXX.

Thus in ea gignitur Arabia, quæ thurifera cognos-

minatur. Primatū tenet in eo genere masculum, stagonias appellatū, suapte natura rotundum. tale autem indiuiduum est, candidū cum frangitur, intus pingue, in suffitu statim ardens. Indicū uerò fuluescit, et colore liuet. sed rotundum industria factitant. nam in quadrangulares formas dissectum fictilibus uersant, donec rotunditatē contrahat. uerum huiusmodi thus tempore flauescit, quod atomium aut syagrum appellant. Secūdum locum habet Arabicum, & in Smilo nascens, quod aliqui copiscū uocant, minus multò & fuluius. Est & genus aliud, cui amomitæ cognomen est, alioqui candidū: quod dum molitur, mastiches more digitis cedit. Adulteratur in itinere, pini resina & gummi: quod facile deprehendi potest, si quidem suffitum gummi flammam non eiaculatur, & resina in fumum euanescit, thus uerò statim ardet. idem maleficium odor prodit. Ad calfaciendum et astringendum pollet. oculorū caliginem discutit. caua ulcera complet, & ad cicatricem perducit. cruenta uulnera glutinat, infrenatq; cunctas sanguinis eruptiones, etiamsi cerebri membranis effluat. ulcera quæ cacoëthe uocantur, & sedis & reliquarum partium permulcet tritum cum eo & lacte linamentum. formicantes uerrucas inter initia, impetiginesq; ex aceto & pice illitum, tollit. ambusta igni, pernionesq; cum suillo adipe aut anserino, et ulcera in capite manantia cum nitro, si infricetur, sanat. paronychijs cum melle, auribus fractis cum pice, medetur. ad reliquos aurium dolores cum dulci uino infunditur. inflammata à partu mammæ cum cimolia & rosaceo magna sitia

gna utilitate perunguntur. additur ad arteriæ uiscerumq;
medicamenta. prodest sanguinis excreationi potum. sed
in secunda ualetudine haustum insaniam mouet, & lar-
gius cum uino potum interficit. In fictili mundo thus cre-
matur, flagrante glebula succensum à lucerna, donec
exuratur. post perfectā uisionē operire oportet usq; dum
restinguatur, sic enim in cineres nō redigitur. Aliqui ollu-
lam æneo uase cauo circa mediū perforato cingūt ad ex-
cipiendā fuliginē, ut in eius mentione mox ostendemus.
alii crudo fictili luto oblito, & in fornacē indito, cremāt.
Fictili etiam nouo uiuacibus prunis torretur, dum nō am-
plius bullet, aut pinguitudinem uaporēque emittat: faci-
le enim cōminuitur quod perustum non est.

Thuris cortex.

Cap. LXXI.

PRæfertur thuris cortex crassus, pinguis, odoratus,
recens, læuis, minimè scaber, sine membranis. Adul-
teratur admisto pini aut nucis eius cortice. sed horum in-
dex ignis est: siquidem reliqui cortices suffiti nequaquam
incendantur, sed sine odore fumum eructant. thuris uero
cortex ardet, & cum odoris fragrantia uaporem eiacu-
latur. thuris modo uritur, & uis eadem quæ thuri, sed ua-
lidior astringentiorq;. Quare potu cruentis excreationi-
bus, uuluis fluxione laborantibus, in pessō confert. ad ci-
catrices oculorum, et caua sordesq; efficax est. tostus sca-
bris lippitudinibus auxiliatur.

Manna thuris.

Cap. LXXII.

Manna thuris probatur candore, micarū frequen-
tia, & puritate. Vim habet eandem quam &

thus, sed inualidiusculam. Sunt qui cribrata pini resina, ac polline, aut cortice thuris contusi adulterant. sed hæc igne deprehenduntur. Neq; enim æquè suffitu ærium uaporem, sed fuliginosum & impurum expuit, & permixtum suaueolentiæ halitus uirus habet.

Thuris fuligo. Cap. LXXIII.

Fuliginem thuris sic facito: Forcipicula, lucernis accensas singulatim thuris glebas, in nouam fictilem ollam concuam imposito, & æreo uase in medio perforato, deterfa diligenter sorde, obtegito. alteram admo- ueto, ex altera eius parte aut utraque, subiectis quater- nūm digitorum altitudine lapillis, quò facilius perspici queat, si urantur, et quā locus capax fuerit, glebular alias supponito, & antea quā prorsus prior gleba restingua- tur, aliam imposito, donec sufficientem fuliginem uidea- ris coëgisse. Continuo tamen externæ æramenti partes spongia, aqua frigida madefacta, abstergantur: ita enim temperato æris feruore, fuligo omnis inhærebit, quæ alio- qui per leuitatem decidua, thuris cineribus admiscetur. Dersa itaq; fuligine, cinis cremati thuris seorsum substrahendus est. idem opus, quoad satisfactum tibi uidebitur, obeundum. Oculorū inflammationes mitigat. fluxiones suspēdit. ulcera purgat. caua explet. carcinomata sistit. Simili modo è myrrha, resina, styrace, reliquisq; lachry- mis, fuligo excipitur, ad eadem conueniens.

Picea & Pinus. Cap. LXXIIII.

Pinus & Picea generi eidem ascribuntur, sed quan- dam flagitant specierum distinctionem. arbores uul- go cogni-

go cōgnitæ, quarum cortex astringit. prodest tritus & illitus intertrigini, ulceribus summum corpus occupantibus, ambustisq; cum spuma argenti & manna. ulcera delicatulorum acrimoniam recusantium, cerato myrtino exceptus, ad cicatricem perducit. tritus cum sutorio atramento serpentia cohibet. suffitu partus & secundas eijcit. potus aluum sistit. urinam mouet. Folia eorum trita et illita inflamationes leniunt. uulnera ab inflammatione uindicant. trita autem & decocta in aceto, feruenti collutione, dentium dolores mulcent. hepaticis uilia sunt, drachmæ pondere in aqua aut mulsâ pota. Pineæ nucis cortex & folia potu idem præstant. Teda earum particula tim secta si in aceto coquatur, & decocto dens colluatur, dolores leuat. ex his etiam fit spatha acoporū pessorumq; compositionibus idonea. quinetiam earum crematarū fuligo ad librarij atramenti confectionem excipitur. ea circumlitionibus efficacissimè imponitur, quibus palpebras ornant, coloremq; mentiuntur, calliblephara Græci uocant. arrosis oculorum angulis, callosis glabrisq; genis, et collachrymationibus opitulatur. Pityides appellantur pinorum piceæq; fructus, qui in conis inueniuntur. Vim adstrictoriam habent, & aliquantum excalfacientem. tussi & pectoris uitij auxiliantur, per se, aut ex melle sumpti. Nuces pineæ cum repurgatæ manduntur, aut cum passo aut cucumeris semine bibuntur, urinam cient. acrimonias in renibus & uesica hebetant. stomachi rosiones leniunt. datæ cum portulacæ succo, uirium infirmitatem roborant. corruptorū quoq; humorū labem obtun-

dunt. Pineæ nuces integræ recenter arboribus decerptæ in passo franguntur: et decoctæ, uetustæ tussi ac tabitudini confrut, si quotidie ex eo liquore terni cyathi bibantur.

Lentiscus. Cap. LXXV.

Lentiscus nota arbor est, cui uis inest astringendi. semini enim, folio, ramo, cortici, radicibusq; cognatæ insunt uires. Liquamentum autem ita fieri solet: Folia, cortex & radix in aqua coquuntur, & ubi abunde cocta refrigerataq; sunt, folia abijciuntur. aqua denuo coquitur, donec mellis habeat crassitudinem. Lentiscus sua adstringendi dote, ualet aduersus sanguinis reiectiones, alui profluvia, & dysenterias in potu. item contra eruptionem sanguinis è uulua, & eiusdem aut sedis procidentia. In totum acaciæ & hypocisthidis uicem representat. idem facit succus è tritis folijs. Decoctum fottu caua explet, et fracta ossa ferruminat. uulua fluxiones sistit. nomas arcet. urinam pellit. motus dentium collutione stabilit. Virentes surculi calamulorum uice dentibus repurgandis affricantur. Fit è semine oleum, quod prodest cum quid astringi opus est. Lentiscus resinam gignit, quæ lentiscina cognominatur, & ab aliquibus mastiche. Pota utilis est sanguinem reijcientibus, & tussi ueteri. stomacho auxiliatur, sed ructum mouet. additur in dentifricia & illitiones faciei, ad nitorem cuti conciliandum. palpebras oculis incommodas replicat. manducata halitum oris commendat. gingiuas contrahit. Optima & copiosissima in insula Chio prouenit. Præfertur nitedulæ modo resplendescens, & candore Tyrrhenicæ ceræ similis, adul-
ta, res

ta, retorrída, friabilis, odorata, stridorem ædens. Viridis autem inferior est. Adulteratur thuris, resinæq; pincæ nucis mistura.

Terebinthus.

Cap. LXXVI.

Terebinthus cognita arbor est, cuius folia, & semen, & cortex astringunt, & ad eadem ad quæ lentiscus conueniunt, simili parata modo sumptaq;. Fructus esui aptus est, sed stomacho aduersatur. excalfacit. urinam mouet. uenerem excitat. contra phalangiorum morsus cõuenienter in uino bibitur. Resina eius ex Arabia Petræa defertur. Prouenit etiam in Iudæa, Syria, Cypro, Aphrica & Cycladibus insulis. sed præualet candida, perlucida, uitreo colore & in cæruleum uergente, odorata, terebinthū olens. Terebinthina resinas omnes antecedit. proxima lentiscina, & è pinu, & abiete. has sequitur è picea & pineis nucibus resina. Natura omnibus calfacere, mollire, discutere, expurgare. tussi ac tabi conueniunt per se, aut in eclegmate ex melle. uitia pectoris expurgant. urinā cient. cruda cõcoquunt. uentrem emolliunt. palpebras commodissimè replicant. lepras tollunt, cum ærugine ac sutorio atramēto, nitroq;. auribus saniem emanantibus cum melle & oleo. item in pruritu genitalium utiles. malagmatis, acopisq; admiscentur. laterum doloribus per se, illitu & appositu auxilio sunt.

Resinæ aliæ.

Cap. LXXVII.

Liquida resina è pinu & picea, à Gallia & Hetruria conuehi solet: atque olim à Colophone petebatur, hinc Colophonæ sibi cognomentum uendicauit.

A Gallia quoq; subalpina: quam uernaculo nomine larin-
cem appellant incolæ. Ea in linctu, & per se, magnope-
re prodest tussi ueteri. Colore inter se distant. siquidem
alia candida est, alia oleosa, alia mellei liquoris similitudi-
ne, ut larigna. Cupressus etiam liquidam fundit resinam,
quæ ad eadem pollet. Quæ uerò aridarum generi ascri-
buntur, quædam ex pineis nucibus, aliæ abiete, aliæ pi-
cea & pinu exierunt. Eligi debet longè omnium odora-
tissima, translucens, non retorrida, neq; diluta, quandam
ceræ faciem præbens, & friabilis. E picea & abiete resi-
næ cæteras antecedunt: odoratæ enim sunt, atq; thus o-
dore imitantur. Præstantiores à Pityusa insula deferun-
tur, quæ secundum Hispaniam sita est. Sed quæ è picea,
nucibus pineis & cupresso manarunt, nihil ad illas, nec
tantis uiribus potiuntur. Veruntamen eorundem gratia
quorum & illæ sumi solent. Lentiscina terebinthinæ re-
spondet. Vritur resina omnis liquida in uase quadruple
capacitatis ad humorem qui infunditur. itaq; resinæ con-
gius, in duobus aquæ pluuiæ coquitur, subiectis leuibus
prunis: resina assidue mouetur, donec omnis odor abolea-
tur, & friabilis & retorrida reddatur, ac digitis cedat: cæ-
terum ubi refrixit, in fictile non picatum, quod aconitum
uocant, id est, non illitum, reconditur. Fiet etiam eximij
candoris, si resina omnis eliquata præcoletur, quò fecu-
lenta sordes excernatur. Vruntur quoq; sine aqua, primū
lento igne, & ubi coire cœperunt, maior carbonū strues
supponitur, & triduo citra intermissionem discoquuntur,
usquedum antedictas naturæ suæ notas exuerint. mox,
ut dictum

ut dictum est, reponuntur. Aridas unius diei spacio decoxisse satis est. Vstæ odoratis malagmatibus, & acospis, & unguentorum colorationibus magnopere utiles sunt. E resina perinde atque thure fuligo excipitur, ad circumlitiones idonea, quibus palpebras fucant, & colorem mentiuntur. prodest glabris genis, collachrymationibus, erosisque oculorum angulis. ex ea fit atramentum scriptorium.

Pix liquida.

Cap. LXXVIII.

Pix liquida, quam alij conum uocant, è pinguisimis pini piceæque lignis congregatur. Optima est splendens, syncera, lævis. Contra uenena, phthisin, purulentam excreationem, tusses, suspiria, & pectoris humores qui difficile extusciuntur, efficax est, eclegmate cyathi mensura cum melle dato. tonsillarum & uulvæ inflammationes, anginaeque utiliter perunguntur. purulentis auribus infunditur cum rosaceo, & illinitur cum trito sale serpentium morsibus. adiecta uero pari cera scabros ungues extricat, impetiginesque emendat. uulvæ duritias ac sedis tubercula discutit: cum farinaque hordeacea & pueri impubis urina decocta, strumas rumpit. cohibet ulcera quæ serpunt, cum pineo cortice, aut sulphure, aut fursuribus illita. ceterum cum thuris manna & cerato profundos ulcerum sinus conglutinat. rimis sedis & pedum, magno auxilio illinitur, ulcera replet, & cum melle purgat. quin & cum uua passa & melle carbunculos, & putrida ulcera emarginat, disrumpitque. erodentibus medicamentis, quas septas uocant, probe immiscetur.

Picinum oleum.

Cap. LXXIX.

E Pice fit quod pißelæon appellant, separato liquore aquoso, qui supernatat pici, sicut serum lacti. Nam expansa, quandiu pix coquitur, supra cortinā uel lera pura madescūt, acceptoq; halitu eius exprimūtur in uas. Quas pix liquida, præbet utilitates alopecias capillō replet cum farina hordeacea illitum: quibus & liquida pix medetur. iumentorum ulcera scabiemq; emendat.

Fuligo liquidæ picis.

Cap. LXXX.

Fit hoc modo ē liquida pice fuligo: In lucerna noua quæ ellychnium habeat, nonnihil picis incendito, lucernamq; fictili uase in clibani speciem conformato, superius in angustum fornicato, inferius perforato, ut clibani esse solent: operito, & adoleri finito, consumptoq; liquore nouum infundito, quoad sufficientem usui fuliginem collegeris. Vis ei astringens, acrisq; usui est ad pigmenta quibus palpebras linunt & uenustant, & ad circumlitiones, item ubi glabris genis pilos restitui oportet, ad imbecilles lachrymososq; oculos: insuper ad eorundem ulcera non inutilis est.

Pix arida.

Cap. LXXXI.

Liquida pix decocta in spissam coit, quam uocant aliqui palimpissam. quo in genere quedam uisci modo lentescit, boscas cognominata. altera sicca est. Probat purā, pinguis, odorata, subrufa, resinosa. Talis Brutia & Lycia, picis resinæq; simul naturam habentes. Calfactoriam uim habet. dura emollit. pus mouet. tubercula panosq; discutit. ulcera replet. uulnerarijs medicamē

LIBER PRIMVS.

dicaminibus commodè permiscetur.

Zopissa. Cap. LXXXII.

Zopissam aliqui aiunt derasam nauibus resinam cum cera, quam alij apochyma appellant. Ea dissipandi naturam habet. quoniam marino sale macerata sit. Alij pineam resinam hoc nomine uocauerunt.

Bitumen. Cap. LXXXIII.

Bitumen Iudaicum cæteris anteponitur. Cuius probatio est, ut purpuræ modo splendeat, sitq; ponderosum, ac ualidum odorem uibret. nigrum autem et sordidum, uitiosum est. Adulteratur pice. Gignitur in Phœnice, Babylone, Zacyntho, et Sydone. Liquidum inuenitur in Agragantino Siciliæ, fontibus innatans, quo utuntur ad lucernarum lumina, olei uice. Hallucinantur qui id Sicilicum oleum nominant: nanque liquidi bituminis genus esse constat.

Pissasphaltum. Cap. LXXXIIII.

Nascitur in Apolloniatarum agro circa Epidaurum quæ pissasphaltos appellatur. Ea Ceraunijs montibus deuoluta, impetu fluminis rapitur, æstuq; in littus expuitur, illic coacta in glebas. mistam bitumini picem redolet.

Naphtha. Cap. LXXXV.

Naphtham uocant Babylonij, bituminis colamen, colore candidum. inuenitur etiam nigrum. Vis ei ignium rapax, ita ut ex spacio protinus in eam transilient. Ad suffusiones oculorum, et albugines utilis Bitumen omne discutit, glutinat, emollit, ab inflammatione

tuetur. uuluarum procidentia, strangulationesq; olfactu, suffitu, imposito emendat. comitiales morbos suffitu deprehendit, gagatæ lapidis more. purgationes mulierum cum uino & castorio potum elicit. tussim ueterem, & anhelitum adiuuat. serpentium morsibus, coxendicum laterumq; doloribus, auxiliatur. datur coeliacis in catapotio deuorandum. cum aceto potum, discutit sanguinem concretum. dysentericis cum ptisana liquatum infunditur. de stillationibus suffitione medetur. mitigat dentiū dolores oblitum. cæterum pilos incōmodos siccum replicat, specillo impositum. concalsactum autem & cum farina hordeacea, nitro & cera illitum, podagris, articulorum doloribus, lethargicisq; prodest. Pissasphaltos eadem quæ pix & bitumen, si misceantur, potest.

Cupressus.

Cap. LXXXVI.

Cupressus refrigerat, & astringit. Cuius folia expressa & exiguo myrrhæ pota, uesicæ rheumatismis, & urinæ difficultati auxiliantur. pilule autem ex uino tussæ in dysenteria, alui fluxione, tussi, et orthopnoea, aut si reijciatur sanguis, conuenientissimè bibuntur. earū decoctum eosdem præbet effectus. tussæ cum fico duritias emolliunt, nariumq; polypo medentur. in aceto coctæ & cum lupinis detritæ scabros ungues eijciunt. hernias intestinorum prolapsu erumpentes illitu reprimunt. Folia eadem præstant. Pilulæ cum arboris coma suffitæ, culices abigere existimantur. folia trita & imposita, uulnera conglutinant. sanguinem supprimunt. capillum ex aceto tingunt. illinuntur per se aut cum polenta ignibus sacris, ulceribus

ceribus quæ serpunt, carbunculis & oculorū inflammationibus. admota cum cerato stomachum corroborant.

Iuniperus. Cap. LXXXVII.

Iuniperi genera duo. altera maior, altera minor. utraque acris est. excalfacit, & urinam mouet. accensa serpentes fugat. Baccarium nonnullæ nucis iuglandis magnitudine nonnunquam grandescere, aliæ nucem Ponticam æquare inueniuntur, rotundæ, odoratæ, in mandendo dulces, subamaræ, quæ arceuthides etiam, id est, bæccæ iuniperi, nominantur. Modicè calfaciunt et astringūt, stomacho utiles. contra pectoris uitia, tussim, inflationes, tormina, & serpentium ictus efficacissimè bibuntur. urinam cient, unde ruptis, conuulsis, & uulue strangulatui subueniūt. folia acrimoniam habent, ideo tam ipsa quàm eorum succus ex uino contra uiperarum morsus illini aut bibi prodest. Corticis cinis cum aqua illitus lepras eximit. ramenta ligni deuorata interficiunt.

Herba Sabina. Cap. LXXXVIII.

Sabina duorum generum est. Vna folijs cupresso similis, spinis horridior, grauiter olens, acris & feruens. arbor est coactæ breuitatis, quæ sese magis in latitudinem fundit. huius folijs nonnulli pro suffitu utuntur. Altera tamarici folio similis est. Vtriusq; folia nomas sistunt. collectiones illitu mitigant, & cum melle nigritias sordesq; repurgant. carbunculos cum uino pota rumpūt. sanguinem per urinam eliciunt. partus apposita extrahunt, & suffitu idem præstant. unguentis calfacientibus immiscentur, & priuatim gleucino.

Cedrus.

Cap. LXXXIX.

Cedrus arbor magna est, ex qua picem colligunt, quæ cedria uocatur. iuniperi modo baccas parit, baccarum myrti magnitudine, rotundas. Cedria optima est crassa, perlucida, grauis odoris, quæ dum effunditur, guttatim non dissipata coit. Cui ea uis inest ut defuncta corpora conseruet, & uiuentia corrumpat. qua ex causa mortuorum uitam aliqui appellauere. uestimenta quoque & pelles eximia calfaciendi & siccandi dote, corrumpit. magni ad ocularia medicamenta usus. quippe illita oculis claritatem affert. albugines cicatricesque detergit. instillata autem cum aceto, uermes aurium necat. cum hyssopi decocto infusa, sonitus sibilosque sedat. cauis dentium indita eos frangit, & dolores leuat. idem facit cum ex aceto colluitur. peruncto ante coitum genitali abortiuum fieri constat. anginae ea perunguntur. tonsillarum inflammationibus auxilio est. lendes pediculosque illitu enecat. cerastæ morsibus cum sale imposita subuenit. contra hausta leporis marini uenena, in passo sumpta, auxiliatur. in elephantia, aut linctu, aut perunctione proficit. pulmonum ulcera purgat, & si cyathus eius sorbeatur, persanat. uermes & tineas subter indita necat. & partus extrahit. Fit & oleum, à cedria separatum, dum coquitur, uelleribus supra halitum eius expansis, ut in pice, eiusdem ad omnia usus. priuatim uehementer perunctum scabiem quadrupedum, canum, bouumque persanat. inherentes ricinos enecat. ulcera quæ ex tonsura acceperunt, ad cicatrices perducit. Cedrides cedri fructus uocantur. Cal
facto

LIBER PRIMVS.

4

factoriā uim habent. stomacho aduersantur. auxilio sunt
tussi, conuulsis, ruptis, stranguriæ. menses ciunt, ex polli
ne piperis poti. contra haustum leporem marinum in ui
no sumuntur. serpentes fugantur, peruncto ex adipe cera
uino, aut medulla, corpore. in antidota adduntur. Fuligine
nem, quomodo ex pice, congeri oportet, quæ eandem
quam picea fuligo uim præbet.

Laurus. Cap. XC.

LAurus quædam tenui folio constat: altera latiore.
Vtraq; excalfactoriam naturam habet, & emol
lientem. unde decoctum earum in muliebres infessus addi
tum, uulvæ & uesicæ uitij cōuenit. uirentia folia sensim
substringunt. illita quoq; ac trita uesperarū apiumq; ictibus
opitulantur. eadem cum polenta & pane illita inflamma
tionem omnē mitigant. sed pota stomachū effundunt, &
uomitiones mouent. Lauri baccae magis quàm folia cal
faciunt. ergo in eclegmate tritæ cum melle uel passo pro
sunt tabi, orthopnoæ, & omnib. thoracis rheumatismis.
contra scorpionū ictus ex uino bibuntur. uirilignes ema
culant. succus baccarū utilissimè aurium dolori & graui
tati instillatur, cum uino uetere, et rosaceo. in medicamen
ta autem adiiciuntur quæ neruorū lassitudines reficiunt,
acopa uocant: & ad unguenta quæ calfaciunt & discus
tiunt. Cortex radicis calculos rumpit. partus necat. hepa
ticis prodest, tribus obolis in uino odorato potus.

Platanus. Cap. XCI.

TEnerrima platani folia in uino decocta, mox illi
ta, oculorum fluxiones sistunt. tumores & inflama

mationes leuant. Decoctus cortex in aceto, dentes in dolore colluit. uirides pilulæ in uino potæ, serpentium moribus auxiliantur: exceptæ autem adipe, igni ambusta sanant. incidens foliorum pilularumq; lanugo, oculos & aures offendit.

Fraxinus.

Cap. XCII.

Fraxinus arbor nota est, cuius foliorum succus & ipsa peruncta, aut ex uino pota, uiperarum ictibus auxiliantur. corticis cinis ex aqua illitus lepras eximit. ligni ramenta scobemq; potu perniciem afferre tradunt.

Populus.

Cap. XCIII.

Potus albæ populi cortex uncie unius pondere, ischiadicis ac urinæ stillicidio prodest. Abortiuum fieri tradunt, si cum mulino rene bibatur. folia quoq; cum uino post purgationes pota, idem præstare produntur. tepens foliorum succus utiliter aurium dolori instillatur. pilulæ quæ primo foliorum partu exiliunt, illitæ cum melle, oculorum hebetudini medentur. Memoriæ prodiderunt corticem albæ populi & nigræ particulatim cæsum, & sulcis stercoratis mandatū, omni tempore anni edules fungos proferre. Populi nigræ folia cum aceto illita magna utilitate podagricis doloribus illinuntur. Resinā populus fundit, quæ in malagmata additur. Semen potum ex aceto comitialibus utile est. Lachrymā populorum commemorant quæ in Padum amnem defluat, durari, ac coire in succinū, quod electrum uocant, alij chrysophorū. id attritu iucundum odorem spirat, & aurum colore imitatur. tritum potumq; stomachi uentrisq; fluxiones sistit.

Macer.

Macer.

Cap. XCIII.

MAcer ex Barbaria aduehitur, cortex flauescens, crassus, gustu perq̃ astringens, qui contra cruentas excreationes, dysenterias, et alui fluxiones bibitur.

Vlmus.

Cap. XCV.

VLmi & folia & cortex et rami, uim habent spissandi. Folia trita ex aceto ad lepras efficaciter illinuntur. uulnera glutināt, sed multò magis corticis tilia, si fasciæ loco intorqueatur: nam in lori morem flecti potest. crassior cortex in uino aut aqua frigida unciatim potus, pituitas trahit. fracta ossa celerius solidesunt, si decocto foliorū corticis aut radicis foueantur. humor in folliculis enascens prima germinis eruptione, cuti illitus nitorem inducit, faciemq̃; splendidiorē præstat. qui dum siccatur, in animalia abit, quæ culicū formā gerunt. folia cum tenere scūt cocta olerū more ad obsonia usurpantur.

Lignorum marcor.

Cap. XCVI.

EX caudicibus lignisq̃; ueteribus caries congeritur, quæ farinæ modo illita, ulcera purgat, & ad cicatricem perducit. serpentia cohibet, si cum pari aniso & uino subacta, linteisq̃; imposita, illinatur.

Harundo.

Cap. XCVII.

IN harundinum genere quedam nastos, id est, farctior uocatur, ex qua sagittæ factitari solent. alia foemina, qua tibiæ ligulas efficiunt. alia quod fistulis addicta sit, syringias: cui multum inest carnis, crebris cincta geniculis, ad librorū cōscriptionem accommodata. alia crassa, concaua, apud amnes nascens, quæ à quibusdam cypria,

ab alijs donax appellatur. alia phragmites seu uallatoria, gracilis, candicans, uulgo cognita: cuius trita radix per se, aut cum bulbis suis illita, spicula aculeosq; corpore extrahit. luxata, lumborumq; dolores cum aceto mulcet. uirentia folia tusa & imposita ignibus sacris medentur, & cæteris inflammationibus. corticis cinere perunctæ cum aceto alopecie sanantur. paniculæ lanugo si aures intrauerit, exurdat. Eundem effectum implet harundo quæ cypria dicitur.

Papyrus.

Cap. XCVIII.

Papyrus qua chartæ fiunt, nullis non cognita, præcipue in medicina utilitatis. ad laxandas fistulas, madefacta lino inuoluitur, usq; dum inaruerit: constricta enim atq; inmissa in hiatum, humore completur, & intumescendo fistulas aperit. Habet nescio quid alimenti radix: itaq; Aegyptij eam mandunt, succum tantum deuorantes, & mansam expuunt. ipsis radicibus pro ligno utuntur. Crematæ papyri cinis depascentia ulcera cum omnium partium, tum oris maxime, cohibet. uerum melius id combusta charta præstat.

Myrica.

Cap. XCIX.

Myrica seu tamarix arbor uulgo cognita est, cum apud pigras & stagnantes aquas enascatur, fructum quasi florem ferens compage muscosum. Aegyptus Syriaq; alteram gignit mitiorem, syluestri cætera similem. fructum parit gallæ proximū, inæqualiter astringentem gustu, quo cōuenienter utimur uice gallæ in medicaminibus oculorum orisq; datur cruentæ excreationi in potu,

potu, & coeliacis, & contra profluvia foeminarum, regium morbum, & phalangiorum morsus. illitus tumores inhibet. Cortex in eisdem usus adhibetur. Decoctum foliorum cum uino potum, lienem absument. ad dolorē dentium in collutionibus salutare. & mulieribus fluxioni uulue opportunis, in desensionibus. phthiriasi lendibusq; circumfusum prodest. abundantiam foeminarum sistit impositus arboris cinis. potorios calices ē caudice lienosis molliuntur, quō datus in his potus proficiat.

Erica.

Cap. C.

ERica fruticosa arbor, myricæ similis, longē minor, cuius flore apes reprobum mel efficiunt. tam flos quā coma serpentium ictibus illitu medetur.

Acacalis.

Cap. CI.

ACacalis fructus est nascentis in Aegypto fruticis, seminis myricæ quadā tenus similis. cuius aqua in qua maduerit, ad collyria additur, quæ ad excitandam oculorum aciem conueniunt.

Rhamnus.

Cap. CII.

Rhamnus fruticat in sepibus, ramos ferens rectos, & aculeos in acutæ spinæ modum, folijs paruis, oblongis, suppinguibus, teneris. Alterum ei genus candidius. tertium nigrioribus latioribusq; folijs cōstat, & quadam tenus rubentibus, cuius rami quinūm cubitorum longitudinem implent, spinosiores quidem, sed infirmioribus minusq; rigentibus aculeis. Fructum ædit latum, candidum, tenuem, follicularij specie, uerticillo similem. Omnium folia igni sacro, et serpentibus ulceribus, efficaciter

illinuntur. Fama est ramos huius ualuis fenestrisue impositos, ueneficia depellere.

Halimus.

Cap. CIII.

Halimus frutex est sepimentis idoneus, similis rhamno, sine spinis, folijs oleæ, sed latioribus. nascitur in sepibus & maritimis. Folia decoquuntur ciborum gratia. radix, conuulsa, rupta, torminaq; mitigat, drachmæ pondere in aqua mulsa pota. eadem lactis ubertatem facit.

Paliurus.

Cap. CIIII.

Paliurus frutex cognoscitur aculeatus, durus, cuius semen pingue & fuliginosum inuenitur. quod potum tussi opitulatur. uesicæ calculos cōminuit. serpentium ictibus aduersatur. Folia & radix astrictoriâ uim habet. quorum decoctum potu aluum sistit. urinâ trahit. contra uenena & serpentium morsus auxiliatur. Radix recentia tubercula, tumoresq; omneis discutit, trita & imposita.

Acuta spina.

Cap. CV.

Acuta spina, quam pyrinam aut pityanthen alii qui uocant, arbor est pyraastro similis, spinosa ualde, & minor. baccas profert myrti, plenas, rubras, fragiles, & intus nucleum: radicem multifidam, altè descendentem. Huius baccæ potu aut cibo, alui profluium, & abundantiam foeminarum sistunt. radix illita aculeos & spicula extrahit. abortum fieri tradunt, si ter radice uenter, aut sensim feriat, aut perungatur.

Rubus canis.

Cap. CVI.

Frutex est arboris instar, rubo longè maior. folia fert

fert multò latiora myrto, firmis circa ramos spinis, flore candido, fructo oblongo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem fuluescit, & flocculos intus continet. Fructus exemptis interiorib. floccis arefactus, aluum sistit: ferue facti enim ij in uino, mox poti, arteriam infestant.

Ligustrum.

Cap. CVII.

Ligustrum arbor est oliuæ folijs circum ramos, latioribus, mollioribus, & uirentioribus: flore candido, muscoso, odorato: semine sambuci, nigro. Optimum nascitur in Canope & Ascalone. Folia astrictoriam uim habent: quare cōmanducata ulceribus oris medentur. illi ta feruidis inflammationibus, carbunculisq; profunt. decocto eorundem igni ambusta fouentur. capillum rufant trita folia, quæ in radiculae succo maduerint. flos ex aceto fronti illitus capitis dolorem sedat. Cyprinum oleum quod ex eo fit odoratum, excalfacit, emollitq; nervos, si quæ feruenti natura prædita sint, assumat.

Tilia.

Cap. CVIII.

Tilia arbor est ligustri magnitudine, folijs oleæ, nigrioribus & latioribus, fructu lentisci, nigro, subdulci, racematim cohærente. asperis nascitur. Huius folia astringunt. ad eadem utilia ad quæ oleaster, cum astrictione est opus: maxime ad oris ulcera, cōmanducata, aut si decocto colluantur. pota urinam ac menses cient.

Cistus.

Cap. CIX.

Cistus, quem aliqui citharon, aut cissaron uocant, ramosus frutex est, sed improcerus, foliosus, saxosis locis nascens, folijs rotundis, acerbis, hirsutis. flos ma-

sculo ut mali punice, foemine albet. Vis astringens. unde flores in uino austero bis in die poti, prosunt dysentericis. & nomas per se illiti cohibent. uetustati ulcerum, & igni ambustis cū cerato medentur. Hypocistis, erythranon, aut cytinus à nonnullis cognominata, iuxta cisti radices nascitur, floris punici similitudine. quædam flaua, altera uiuens, tertia candida. Liquatur acaciæ modo. Aliqui tamē exiccant, fractamq; macerant, & incoquunt, reliquaq; ut in Lycio prosequuntur. Vires acaciæ habet, uerum aliquanto magis siccatur, & astringit. prodest dysentericis, coeliacis, sanguinem excreantibus, foeminarū profluuiis, & pota & indita.

Ladanum.

Cap. CX.

Est & alterum cisti genus, ledon à nonnullis appellatum, frutex simili modo nascens, longioribus folijs & nigrioribus, quæ uerno tempore quiddam contrahunt pingue. foliorum uis astringens, atque effectus cisti præbens. Fit ex eo quod ladanū dicitur. Siquidem cum cisti frondes pascuntur capræ, hirciq; pinguitudinē conspicuè barba carpunt, & suo lentore uillosis cruribus adhærescentem reportant: quam depectentes incolæ, colantesq; cogunt in offas, & ita recodunt. Alij uero attractis funiculis, insidentem fruticibus lentorem abstergunt, conglomerantq; in ladanum. Maximè probatur odoratum, subuiride, facile mollescens, pingue, quod arenas non collegit nec squalore obsitum est, resinosum, quale in Cypro gignitur. Arabicum uerò Libycumq; uilius. Natura ei spissandi, calfaciendi, molliendi. ora uenarum patefacit.

capillum

capillum fluentem cōtinet, addito uino, myrrha, & myrteo olco. cicatricibus decorem reddit, cum uino illitum. medetur auriū doloribus, cum hydromelite aut rosaceo infusum. suffitu secūdas eijcit. pessis immistum, uulue duritiem sanat. in medicamenta quæ dolorem tuſimq; finiunt, & malagmata utiliter inseritur. aluum sistit cum uino uetere potum. & urinam ciet.

Ebenus. Cap. CXI.

Ebenus optima habetur æthiopica & nigra, nulos habens uenarum discursus, factitij cornus leuore. cum frangitur densa apparet, mordens gustu, atque astringens. suffitur iucundo odore supra carbones sine fumi tædio. recens autem ad ignem prolata, ob pinguitudinem accenditur, & trita ad cotem flauescit. Altera est Indica, internatis segmentis candicantibus, & modicè fuluis, item frequentibus maculis. cæterum prior, bonitate antecedit. Apud quosdam sesamina, aut spinea ligna consimilia pro ebena ueneunt: quod discernitur ex eo, quod fungosa sunt, & in purpureas assulas resoluuntur, nihil mordacitatis in gustu, nec redolentiæ in suffitu præferentia. Caliginem oculorum absterget. ad ueteres destillationes, pustulasq; mirum in modum pollet. si quispiam facta ex eo coticula collyrijs utatur, melius proficiet. ad oculorū medicamenta efficax est, si scobes ramentæue uino Chio die noctuq; macerata, in collyria digerantur. nōnulli prætrita ipsa excolant, reliquaq; eundem in modum peragūt. alij pro uino aqua utuntur. Vritur in fictili nouo, donec in carbones redigatur. lauatur plumbi uſti

modo, & ita siccis scabrisq; lippitudinibus conducit.

Rosa. Cap. CXII.

Rosa refrigerat & astringit, sed sicca multò magis. Succus recentibus folijs exprimitur, defectis forfice unguibus (sic appellantur candidæ foliorum partes) reliquum in pila premi & teri debet in umbra donec cogatur, & ita ad oculorum circumlitiones recondi. Sic cantur etiamnum folia rosarum, continuo uersata, ne muceant, neue situs in ijs insideat. Aridis rosis & in uino decoctis expressus liquor, facit ad dolores capitis, aurium, oculorum, gingiuarum, sedis, recti intestini, ac uulvæ, pinna illitus aut infusus. eadem sine expressione tusa, præcordiorum inflammationibus, humidis stomachi uitijs, igni sacro illini prodest. siccis ac tritis femina asperguntur. misceri solent uulnerarijs antidotis, atq; compositionibus quas antheras uocant. Folia uruntur in calliblephara. Flos qui in medijs rosis inuenitur, siccatus, gingiuarum fluxionibus efficaciter inspergitur. Capita pota citam aluum, & cruentas reiectiones sistunt.

Rosei pastilli. Cap. CXIII.

Pastilli quos rhodides uocant, hac ratione conficiuntur: Rosarum uiridium, quæ nullo antea humore madefactæ extabuerint, drachmæ quadraginta, Indicæ nardi drachmæ decem, myrrhæ drachmæ sex, tritæ digeruntur in pastillos, qui trium obolorum pondus æquent, siccantq; in umbra, in fictili non picato, atq; obturato reconduntur. Alij adiiciunt costi drachmas duas, iridis Illyricæ totidem, & uinum Chium cum melle miscent. Mulieribus mo

bus monilium uice collo circumdato usui sunt, ad retundendum graue sudoris uirus. tritis etiam utuntur ad illitiones & diapasmata, quæ fiunt ad sudores coercendos, ita ut à balneis inarescant corpora, dein frigida aqua abluantur.

Lycium.

Cap. CXIII.

Lycium, quod aliqui pyxacanthan uocant, arbor est spinosa, ramis trium cubitorum, aut longioribus, folijs buxi, densis, fructu piperis, nigro, læui, amaro, densoque; cortice pallido, non dissimili lycio madefacto, radicibus multis, obliquis, lignosis. Nascitur plurimum in Cappadocia, Lycia, & plerisque alijs locis. aspera loca amat. Succus extrahendi ratio hæc est: Rami cum radiculis tusi & ante permultos dies macerati coquuntur, tum abiectionis lignis itidem liquor, donec mellis crassitudo fiat. Adulteratur id lycium, adiecta decoctioni amurca, aut absinthij succo, aut felle bubulo. Innatans spuma inter coquendum exempta, oculorum medicamentis additur. reliquo ad alia utuntur. Simili modo fit lycium, semine expresso & insolato. Optimum quod uri potest, restinctumque; rubentem spumam ostendit, glebis extrinsecus nigris, intus cum fregeris rufis, odore minimè uiroso, cum amaritudine adstringens, crocino colore, cuiusmodi Indicū est, cæteris præstantius. Lycium adstringit. caliginem oculorum discutit. genarum scabiem, pruritus, ueteresque fluxiones sanat. facit ad purulentas aureis, exulceratas gingiuas, tonsillas, labiorum fissuras, sedis rimas, attritusque; illitum. coeliacis, dysentericis, potum inditumque; conuenit. datur

sanguinem excreantibus & tussi, ex aqua. contra rabiosi
canis morsus in catapotio deuoratur, aut in aqua bibitur.
flauos facit pilos. reduuijs, ulceribus quæ serpunt aut pu-
trent, medetur. foeminarum profluvia appositum sistit.
rabiosorum ictibus ex melle potum, aut uice catapotij de-
uoratum, auxiliatur. Tradunt Indicium fieri lycium, ex
frutice lonchitide appellato. ea spinarum generi ascribi-
tur, ramos rectos habens, ternium cubitorum longitudi-
ne, maioresue, rubo crassiores, à radice numerosos. fra-
ctus cortex rubescit. folia oleæ similia. Herba in aceto de-
cocta proditur lienis inflammationibus & regio morbo
mederi: & foeminarum purgationes clicere. asseuerant
etiam crudam in potu, eosdem effectus præstare: semen
cyatho dimidio potum pituitam expurgare: uenenis quo-
que auxilio esse.

Acacia.

Cap. CXV.

A Cacia in Aegypto nascitur, spina instar arboris
fruticosa, non se in rectum attollens. florem ha-
bet candidum, & semen lupino simile in folliculis: ex quo
succus expressus siccatur in umbra, niger ex maturo se-
mine, subrufus ex uiridi. Eligatur modicè rufus & odora-
tus, ut in hac arbore esse potest. aliqui exprimunt ex folijs
& semine succum. Manat & gummi ex ea spina. uis ei ad
spissandum, refrigerandumq; efficax. Succus oculorum me-
dicamentis utilis. ualet ad ignem sacrum, ulcera quæ ser-
punt, perniones, pterygia, & oris ulcera. procidentes o-
culos reprimat. mensium abundantiam sistit. procidua uul-
uam cohibet. citam aluum supprimit, aut potus aut sub-
ter indi-

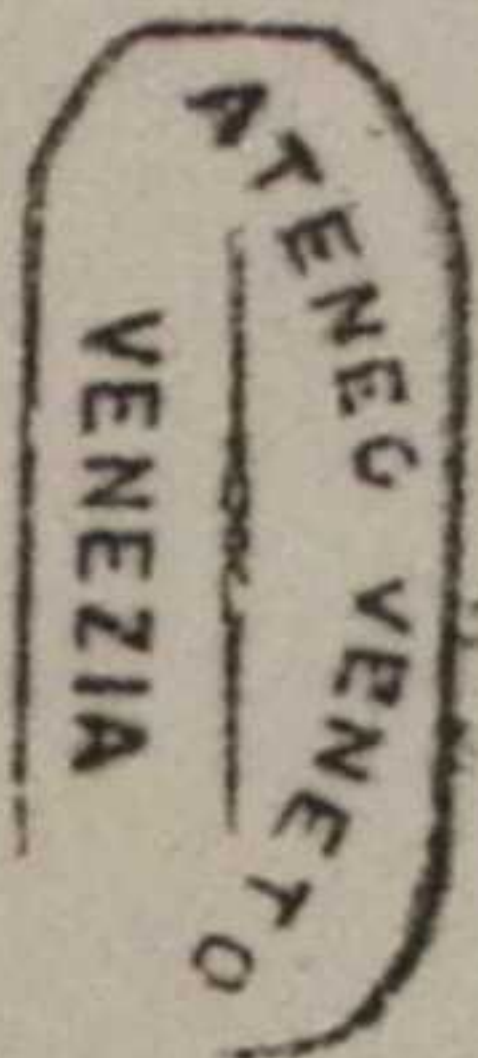
ter inditus. capillos denigrat. lauatur oculorum medica-
 mentis, trito in aqua, mox effuso quod cōcreuerat, donec
 pura extet aqua, & ita cogitur in pastillos. uritur etiā in
 cruda fidelia, donec fictile fornacibus percoquatur: torre-
 turq; in carbonum halitu perflata. Spinæ decoctum solu-
 tos artus fotu cōmittit. Præfertur eius spinæ gūmi, quod
 in uermiculorū speciem cōtrahatur, & uitri modo per-
 luceat, ligni expers. proximum est candidum, sordidum
 uerò ac resinosum inutile. Cutis meatus obstruit, & me-
 dicamentorum quibus admiscetur acrimoniam hebetat.
 ambustis ex ouo illitum, pustulas non patitur erumpere.

Alterum acaciæ genus in Cappadocia Pontoq; pro-
 uenit, Aegyptiæ spinæ similitudine, longè minus, tene-
 rius, humile. aculeorum uallo munitur, folia habens rutæ.
 semen lenticula minus fert autumno, in loculis connexis,
 ternū quaternū uē capacibus. Succus eius adstringit.
 uiribus inferior, & ocularibus medicamentis inutilis.

Vitex.

Cap. CXVI.

Vitex siue lygos, frutex est in arborem assurgens.
 nascitur in fluminū ripis, asperisq; locis, ac tor-
 rentium alueis. ramos gerit prælongos, fractu peruica-
 ces. folia oliuæ, sed molliora. Duo genera eius. una harū
 album florem mittit cum purpureo: altera tantum purpu-
 reum, & semen, ut piper. Excalfactorias uires habet, &
 adstrictorias. semen eius potum uenenatis ictibus, aquæ
 quæ cutem subiit, lienosisq; auxiliatur. lac euocat. menses
 ciet, drachmæ pondere in uino potum. geniturā exoluit.
 caput tentat, & soporem affert. decoctum herbæ &

seminis in defensione, mulieribus uulue malo opportunis opitulatur. item inflammationibus. purgationes mouet semen cum pulegio potum, etiam suffitu uel appositu. capitis dolorem dissoluit illitum. instillatur cum aceto et oleo capiti in lethargo et phrenitide. folia suffitu aut substratu fugant uenenata. illita quoque serpentium morsibus auxiliantur. testium duritias cum butyro et folijs uitium emolliunt. rimas sedis semen cum aqua illitum mitigat: et cum folijs medetur luxatis, uulneribusque. uirgam qui manu teneat dum iter facit, negatur intertriginem sentire. Agnum, quasi dicas castum, uocant Græci, quoniam matronæ in thesmophorijs Atheniensium castitatem custodientes, folijs huius cubitus sibi sternunt. et lygon quasi uimen, propter inuictam ferè ramorum flexilitatem.

Salix.

Cap. CXVII.

Salix uulgò nota est. Cuius semen, folia, cortex et succus spissandi uim habent. trita folia cum exiguo pipere et uino pota, ileosis subueniunt. sumpta per se et cum aqua præstant mulieribus ne concipiant. salignum semen in potu sanguinem expuentibus prodest. cortex eosdem præbet effectus. corticis cinis admisto aceto maceratus, illitu clauos et callos tollit. ex folijs et cortice succus cum rosaceo in calyce punici calfactus, aurium doloribus auxiliatur. decocto eorum podagras foueri utilissimum. fursures purgat in corpore. Excipitur succus qui manat ex ea, cum floret, exciso cortice. in plaga enim concretus humor inuenitur, qui ad purganda, quæ obstant oculis, suam uim præbet.

Syluestris

Syluestris olea.

Cap. CXVIII.

Syluestris olea, quam aliqui oleastrum appellāt, alijs Aethiopicam oliuam, folia astringunt. trita autem & imposita ignem sacrum, ulcera quæ serpunt, epinyctidas, carbunculos, reduuias, nomasq; cohibent. crustas emarginant cum melle illita. quinetiam sordida ulcera repurgant. inflammationes panosq; cum melle imposita discutiunt. cutem à capite uulsam conglutinant. oris ulceribus, & priuatim infantium, cōmanducata medentur. Succus & decoctum eosdem habent effectus. sanguinis eruptiones, ac muliebri profluuium, admotus succus inhibet. uuae oculorum, pustulisq; prodest. ulcera & ueteres defluxiones sistit: quapropter in collyria additur, ad genarum erosiones perquam utilis. Exprimitur succus tussis folijs, affuso uino aut aqua, siccatusq; sole in pastillos digeritur. sed longè ualidior ad recondendum succus habetur qui cum uino, quàm cum aqua expressus est. auribus subuenit, siue ulcerentur, siue pus effluat. Folia conuenienter coeliacis cum farina hordeacea illinuntur. uruntur cum floribus folia, ut spodij uicem cinis præstet, in cruda olla, oblito ore luto, usq; dum figlinum percoquatur, restinctaq; uino & rursus subacta, eodem modo uruntur, postremo cerusæ modo elota coguntur in pastillos. Huiusmodi cinerem in medicamentis oculorū constat spodio non cedere, sed eisdem uiribus præditum esse putandum est. Foliorū satiuae olea eadem uis intelligitur, sed aliquanto inferior: unde ocularibus medicamentis ob suā mitiorē uim conuenientior est. Sudor ligno uirenti accen-

so manās, illitu sanat lichenas, furfures & scabiem. Olea aginum semen illitum medetur furfuribus, & ulceribus quæ depascunt uorantq; quod autem intra nucleum est, ex adipe & farina scabros unguēs excutit. Colymbades tritæ & ambustis illitæ pustulas gigni prohibent. sordida ulcera purgant. murie succus collutas gingiuas contrahit, & motus dentium firmat. Oliua flaua & recens stomacho utilior est, uentri difficilis. nigra autem & matura corruptioni opportuna est. stomacho aduersatur. oculis non conuenit. capitis dolorem mouet. arefacta illitu depascentia ulcera sistit, & carbunculos emarginat. Oleum syluestris oliuæ gingiuis putri uligine laborantibus colluitur. dentium mobilitates stabilit. calfacti foci, gingiuis fluxione laborantibus utilis est. lanam enim specillo circumligatam oleo madefacere oportet, et gingiuis admouere, donec albæ spectentur.

Lachryma æthiopica oleæ. Cap. CXIX.

Lachryma quam æthiopica olea stillat, scammoniæ similis quadantenus est, fulua, stillis exilibus constans, mordax. quæ autem ammoniaci, aut gummi similitudinem refert, colore nigricans, nec gustu mordens, superuacua est. Nostrates oleæ, oleastrique, similem lachrymam sudant, quæ commodè ad oculorum hebetudines illinitur. cicatrices albuginesq; illitu emendat. urinam & menses ciet. cauis dentium impressa, ad dolores efficax est. inter uenena scribitur. partus pellit. lepras & impetigines sanat. Appellatur autem æthiopica & agrestis olea.

Amura

Amurca.

Cap. CXX.

Amurca expressæ oliuæ recrementum est. decocta in cupreo uase ad crassitudinem mellis astringit, cæteros præbens lycij effectus. insuper dentium dolori & uulneribus, cum aceto, uino aut mulso cōmodè illinitur. additur in medicamenta ocularia, & meatus inductu suo obstruentia. uetustate meliorem fieri cōstat. utiliter infunditur sedis, genitalium, ac uulvæ exulcerationi. si uero cum omphacino recoquatur ad mellis crassitudinem, cariosos dentes extrahit. iumentorum scabiem cum decocto lupini & chamæleonte illitu sanat. cruda & recenti amurca podagras articularesq; dolores foueri utilissimum. peruncta in uillosa pelle, & hydropicis imposita, tumoris molem reprimit.

Quercus, glans, fagus, ilex. Cap. CXXI.

Quercus omnis adstrictoriā uim habet, præsertim liber qui cortici & ligno intercedit. quinetiam tunica putamini glandis subiecta. decoctum ex ijs datur dysentericis, coeliacis, sanguinem excreantibus. trita in pessso, foeminis fluxione uulvæ laborantib. subijcitur. Glandes eosdem effectus exhibent. urinam ciunt. capitis dolorem & flatus in cibum sumptæ pariunt. resistunt esitæ uenenatorū iclibus. decoctum earum & corticis cum lacte uaccino potum prodest contra toxica. intritæ crudæ, inflāmationes illitu leniunt. ad duritias quas cacoëthe uocant, & malefica ulcera cum salsa axungia conueniūt. Ilignæ glandes uiribus quernas antecellunt. Fagus & ilex quercus generi assignantur, & consimile munus

obeunt. Ilignæ radicis cortex cum aqua coctus dum mol-
litus intabescat, & tota nocte illitus, denigrat capillos,
prius cinolia terra purgatos. Folia omnium tusa & tria-
ta tumoribus prosunt. & imbecillas membrorum partes
corroborant.

Castaneæ.

Cap. CXXII.

Sardianæ glandes, quas aliqui castaneas, aut lopi-
ma, aut glandes Iouis appellant, adstringunt, simi-
lesq; effectus præbent, præsertim tunica quæ carnem &
corticem media intercurfat. caro his qui ephemerū bibe-
runt conueniens est.

Galla.

Cap. CXXIII.

Galla fructus est quercus. Aliqua omphacitis ap-
pellatur, parua quidem sed tuberosa, solida, nula-
lo foramine peruia. altera plana, levis, perforata. Eligi
debet omphacitis, quæ efficacior est. Vtriusque uis uehe-
menter astringere. tritæ excrescentias in carne, fluxiones
gingiuarū et uuæ, atq; oris ulcerationē cohibent. nucleus
dentium cauernis inditus dolorem sedat. crematæ carbo-
nibus donec igne flagrent, et uino aut aceto aut acida mu-
ria extinctæ, sanguinē supprimunt. decoctū quibus insi-
dere expedit, efficax est, & contra uuluas procidentes,
fluxionesq; capillos denigrant, aceto aut aqua macera-
tæ. dysentericis coeliacisq; cum uino aut aqua tritæ conue-
nienter illinuntur, aut bibuntur. obsonijs addi debent, aut
integræ in aqua præcoqui, in qua nō nihil excoquendum
est, quod his affectibus conferat. in summa, his utendum
ad adstringenda, aut siccanda quæ opus sunt.

Rhus

Rhus. Cap. CXXIII.

RHUS quæ obsonijs aspergitur, ab aliquibus erythros appellata, semen est coriarij fruticis, sic uocati, quoniam coriorum infectores eo utantur ad inspissandas pelles. arbuscula in petris nascens, binum cubitorum altitudine, folijs oblongis, subrubentibus, in ambitu serratis, acino uuarum gracilium denso, magnitudine terebinthi, quadam tenuis lato. Cuius corticosa tunica perquam utilis est. folia uim habent adstringendi, & acaciæ effectus præbent. decoctum capillos denigrat. dysentericis infunditur, & in potus eorum inessiusq; adijcitur. instillatur auribus purulentis. gangrænas & pterygia cohibent folia ex aceto aut melle illita. Liquamentum fit ex aridis folijs, ad crassitudinem mellis in aqua decoctis, ad eadem, ut lycium, conueniens. Semen eosdem effectus exhibet. coeliacorum, dysentericorumq; obsonijs inspergitur. fracta, desquamata, liuidaq; illitum ex aqua, ab inflammatione uindicat. linguae asperitates cum melle abstergit. candida foeminarum profluvia sistit. hæmorrhoidas sanat, cum querno carbone intrito admotum. aqua in qua semen maduit decocta, cogitur coitq; efficacior ipso semine. Gummi defert, quod dentium cauis imprimi tur, ad dolores finiendos.

Palma. Cap. CXXV.

PALMA in Aegypto gignitur. Ea medio maturitatis uigore, autumnno decerpi solet, Arabici myrobalani similis, pomatis cognomine, colore uiridi, & odore mali cotonei. quod si ad maturitatem peruenire sinatur,

phoenicobalanus fiet. Palma acerbæ est & adstringens. contra alui foeminarumq; profluvia, in uino austero bibitur. hæmorrhoidas sistit. uulnera glutinat illitu. Phoenicobalani recentes plus siccis adstringunt, capitis dolorem afferunt. copiosiores in cibo inebriant. sicciores sanguinem excreantibus, stomachicis & dysentericis utiles in cibo. illinuntur cum cotoneo & cerato œnanthino uesticæ uitijs. Cariotæ, præsertim esu, faucium asperitati medentur. Thebaicarum decoctum potu æstuationem sedat. uires recreat cum hydromelite ueteri sumptum. cibo idem faciunt. Fit ex eis uinum ad eadem conueniens. Decoctum per se potu & gargarizatione magnopere adstringit, et cohibet. Nuclei palmarum, cæterorum more, cremati in crudo fictili, et uino restincti, cinere loto, spodij uicem efficiunt, miscenturq; in calliblephara. quod si non iustam unctionem acceperint, denuo cremandi. Vim adstringendi habent, & spiracula cutis obductu suo claudunt. contra oculorum uiam & pustulas, palpebrarum defluuia, cum nardo effectum præbent. corporis excrecentias cum uino reprimunt. ulcera ad cicatricem perducunt. Sed inter primas utiles ex palmis humilibus Aegyptiæ.

Palma elate.

Cap. CXXVI.

Palma, quam aliqui elaten aut spatham appellant, fructus palmarum adhuc florentium, inuolucrum est calyxq; quo in spissamenta unguentarij utuntur. Optima habetur odorata, adstringens, ponderosa, præclusa, intus pinguis. uis ei adstrictoria. sistit ulcera quæ depaescunt. laxatos artus committit. trita miscetur cataplasmatibus &

tis & malagmatis. prodest præcordijs, imbecilli stomacho, & iecinori affecto, mista conferentibus cataplasmatibus. Eius decoctum subinde detersum, capillos denigrat, datur bibendum congruè, renum, uesicæ, & uiscerum uitijis. uulvæ ac uentris fluxiones sistit. scabiem cum resina & cera sanat, si uiginti diebus recens apponatur. Inuolutusq; in ea elate fructus, quem suo amplexu fouet, elate etiam uocari solet, & ab aliquibus borassus. Adstringit, & spathæ effectus præstat, non sic unguentis expetitus. Alba medulla caudicis recens in cibo, aut decocta, eadem facit quæ borassus.

Malum punicum.

Cap. CXXVII.

Malum punicum omne boni succi est, stomacho utile, perexiguum sufficiens alimentum. Dulcia stomacho utiliora habentur, sed aliquantulum in eo calorem gignunt. inflationes pariunt, unde in febris abdicantur. Acida adstringunt. æstuant stomacho auxiliantur. & multo magis contrahunt. ac urinam cient. ora gingiuasq; lædunt. Vinosa uerò mediam sortiuntur naturam. Nuclei acinorum acidi punici in sole siccati & obsonijs insparfi, concoctiue, fluentem aluum stomachumq; sistunt. cœlesti aqua madescunt, bibunturq; cōmodè sanguinem excreantibus. ad desessus dysentericorū, fœminarūq; fluxione uulvæ laborantiū utiles sunt. expressus nucleorum succus coquitur cum melle, ad oris, uirilitatis, et sedis ulcera, nomas, reduuias, et ea quæ in corpore extuberāt, aurium dolores et nariū uitia, præsertim acidorū. Huius flores cytini uocantur, qui adstringūt, siccant, cohibēt. san-

guinolenta glutinant. quas punicum, præstant utilitates. humida gingivarum uitia mobilesq; dentes decocto coluuntur. herniam prolapsu intestini erumpentem cataplasmate repellunt. memoriæ tradunt, qui tres quammini mos cytinus deuorauerit, nullam eo anno lippitudinem passurum. eliquatur hypocistidis exemplo. Malicorium, asperum est mali punici putamen, quod aliqui sidion appellant. Id spissandi uim habet, et quos cytini, præbet usus. decoctum radicis potu latus uentris tineas pellit, et easdem euocat. Balaustiū syluestris punici flos est, cytino similis. cuius complura genera reperiuntur, candidum, fuluum, colore rosaceo. succus ex eo exprimitur, hypocistidis modo, cui adstrictoria uis inest, eadem faciens quæ hypocistis et cytinus.

Myrtus.

Cap. CXXVIII.

MYrtus satiuā nigra utilior est medicinæ quā candida, et in hoc genere multo magis montana. semen tamen imbecillius parit. Vis et myrti et seminis adstringit. semen uiride aut aridum in cibo datur sanguinem excreantibus, et uesicæ erosionibus. succus uiribus baccis expressus, eosdem effectus exhibet. stomacho utilis. urinam cit. prodest contra phalangij morsum, et scorpionis ictus in mero. seminis decoctum capillum tingit. ius decocti in uino ulcera in extremis membris nata sanat. oculorum inflammationes illitum cum polle polentæ lenit. contra ægilopas illinitur. crapulam arceat præsumptum uinum, quod seruefacto aliquantum eius semine exprimatur: aliàs enim acorem contraheret. præstat idem

stat idem seminis effectus. utile procidentiae uuluarum in
desessionibus, sedis uitijs, et foeminis fluxione uuluae la-
borantibus. purgat furfures, ulcera capitis manantia, at-
que eruptiones papularum. fluentes capillos continet. ad-
ditur quoque in medicamenta, quas liparas uocant, uti o-
leum quod ex folijs eius factum est. decoctum foliorum
ad desessiones balnearum conuenit, et contra laxatos ar-
tus, et male solidescences. eo fracta ferruminationi repug-
nantia utilissime fouentur. uiriliginem emendat. puru-
lentis auribus infunditur, et capillos denigrat. Succus ea-
dem efficit. Trita folia et ex aqua illita humidis ulceribus
et partibus omnibus fluxione laborantibus, coeliacisque
profunt. et admisto omphacino oleo, aut exiguo rosaceo
cum uino, ad ulcera serpentia, ignem sacrum, testium in-
flammationes, epinyctidas, et condylomata. arentium fo-
liorum farina utiliter inspargitur paronychijs, pterygijs,
et contra alarum feminumque perfusiones. cardiacorum
sudores cohibet. folia cruda seu cremata cum cerato, am-
bustis, paronychijs, pterygijsque medentur. Exprimuntur fo-
lijs succus adfuso uetere uino aut aqua coelesti, cuius re-
centis usus est, nam exiccatus plane cariem sentit, et ui-
res amittit. Myrtidanum dicitur, adnatum inaequabile, uer-
rucosum intumescensque et concolor, quod perinde quasi
manus myrti caudicem amplectitur. magis quam myrtus
astringit. tusum addito austero uino reponitur, coactumque
in pastillos siccatur in umbra: multo efficacius et folio et
semine, cerato, pessis, in sessionibus, cataplasmatibus admi-
stum, ubi adstringendum aliquid est.

Cerasia. Cap. CXXIX.

Cerasia aluo utilia sunt, si uiridia sumantur. eadem siccata illam sistunt. Gummi quod cerasi resudarunt, cum uino diluto tussi uetustæ medetur. colorem cõmendat. uisum exacuit. appetentiam inuitat. idem ex uino potum calculosis auxilio est.

Siliquæ. Cap. CXXX.

Siliquæ recentes stomacho aduersantur. aluum soluant. eadem siccata sistunt, stomachoq; utiliores fiunt. urinam ciunt: sed præcipuè, quæ uinaceis condiuntur.

Mala. Cap. CXXXI.

Folia, flores & germina cum omnis mâli, tum maximè cotoneæ, adstringunt. Pomis acerbis adstringendi uis inest, maturis uerò longè secus. Ex ijs uerna bilem gignunt. neruos omneis lædunt. inflationes pariunt.

Cotonea stomacho utilia. urinam ciunt. uerum tosta mitiora habentur. prosunt coeliacis, dysentericis, purulentis extusisientibus, cholericis, præsertim cruda. maceratorum liquor, cõmodè in stomachi aut uentris fluxionibus potui datur. Succus crudorum assumptus orthopnoicis salutaris est. decocto fouentur uulue & sedes si procident. Cotonea quæ melle cõdiuntur urinam mouent. mel autem sibi constringentem illorum uim & inspissantem adsciscit. quæ cum melle coquuntur, stomacho atque ori gratiora sunt, sed minus inspissant. cruda cataplasmatibus adijciuntur, ad cohibendâ aluum, aut si stomachus æstuet, aut in uomitiones effundatur, ad mammarû inflammationes, præ

nes, præduros lienes, & condylomata. Fit uinum ex ipsis
tusis expressisq; : sed quò perduret, quindecim sextarijs
succus unus mellis adiungitur, alioquin in acorem degene-
rat. Prodest ad omnia quæ dicta sunt. Fit et oleum ex ijs,
quod melinū uocauimus, quo utimur quoties adstringen-
ti oleo est opus. Eligi oportet uera, quæ sanè sunt rotūda,
parua & odorata. quæ uerò struthia dicuntur, magna qui-
dem sunt, sed minus utilia. Flos & uiridis & ficcus cata-
plasmatis imponitur, ijs conueniens quæ adstrictionem
desiderant, inflammationibus oculorū, reiectionibusq; san-
guinis. contra citam aluum, & mensium impetus, in uino
bibitur. Melimela uentrē molliunt, & ab eo animalia
expellunt. stomacho negotiū exhibent. æstuosa. Ea mul-
tis dulcia mēla uocantur. Epirotica mēla, quæ latinè
orbiculata dicuntur, stomacho utilia. sistunt aluum. uri-
nas euocant. mēlis tamen cotoneis inualidiora. Sylue-
stria mēla similia sunt uernis, & adstringūt. sanè in hunc
usum immatura omnia opus sunt. Persica poma ma-
tura tam stomacho quàm uentri utilia sunt. acerba aluum
cohibent, sed sicca uehementius. decoctum è siccis alui
stomachiq; fluxiones sistit. Armeniaca, quæ à latinis
præcocia dicuntur, minora sunt supradictis, & stoma-
cho utiliora. Medica mēla aut cedromela, quæ latini ci-
tria uocant, nemini nō cognita. Arbor ipsa omnibus anni
temporibus pomifera, alijs deciduis, alijs subnascentibus.
mālum oblongum est, rugosum, colore aurum imitans,
cum grauitate odoratū. semen habet pyri. Id in uino po-
tum uenenis resistit. aluum mouet. oris suauitatem com-

mendat, decocto eius colluto, aut succo. estur in malacia mulieribus. uestiarijs impositum ab erosione uitio uestes uindicare existimatur.

Pyra.

Cap. CXXXII.

PYrorum multa genera, quæ tamen omnia adstringunt: proinde adduntur conuenienter in repellentia cataplasmata. decoctum è siccis & cruda ipsa aluum sistunt. ieiunos esitata lædunt. Achras pyrastri genus est, quod tardissime ematurescit. Vim pyro adstringentiore habet, & ad eadem cõuenit. stringunt etiam eius folia. Ligni pyrorum cinis efficaciter his auxiliatur, quos fungi strangulant. Aiunt fungos, si syluestria pyra cum eis coquantur, innoxios fieri.

Mespilus.

Cap. CXXXIII.

MESPILUS, quæ à nonnullis aronia uocatur, spinosa arbor est, folio acutæ spinæ. fert pomum suauē, exiguum, tribus intus ossiculis, quæ ex causa id nonnulli tricoccon appellauere. tardè maturescit, esu adstringit, stomacho gratum est, aluumq; supprimit. Alterum mespili genus in Italia nascitur, quod aliqui setanium, alij epimelida uocant. arbor folijs mæli, sed minoribus. pomum fert rotundum, esui aptum, umbilico latiore: quod astringit, seroq; maturescit.

Lotus arbor.

Cap. CXXXIII.

LOTUS arbor est uastæ magnitudinis, ferens baccam pipere maiorem, dulcem, cibis gratam, stomacho facilem. Aluum sistit baccis. ramentorum ligni decoctum siue potu, siue infusione, dysentericis ac foeminis fluxione uulue

ne uulue laborantibus auxilio est. rufat capillos. citam
aluum cohibet.

Cornus.

Cap. CXXXV.

Cornus dura arbor est, baccas ferens oliuæ modo
oblongas, quæ primum uirent, dein per maturita
tem rubescunt, aut ceræ colorem repræsentant. in cibo
adstringunt. profluuio alui atq; dysenteriae salutare, siue
in edulio, siue in defruto exhibeantur. Muria, ut oliuæ,
condiuntur. Sanies quam uirentia folia torrendo resuda
runt, impetigini conuenienter illinitur.

Sorba.

Cap. CXXXVI.

Sorba colorem luteum referentia prius quàm matura
rescant, dissecta & sole siccata manduntur, ut al
uum sistant. eadem est functio molitorum farine, si po
lentæ loco sumatur. quod & decoctum eorum in potu
præstat.

Prunus.

Cap. CXXXVII.

Prunus arbor est nota, cuius pomum estur, sed sto
machum malè habet. aluum mollit. Syriaca pruna
& præcipuè quæ Damasci gignuntur, exiccata stoma
cho utilia sunt. aluum adstringunt. Folia pruni in uino de
cocta collutione & gargarizatu uiam, gingiuas, & ton
sillas fluxione laborantibus reprimunt. præstant idem syl
uestrium prunorum baccæ, post maturitatem exiccatae.
cum sapa uerò decoctæ, stomacho utiliores redduntur, al
uumq; magis adstringunt. Gummi prunorum agglutinat.
potum in uino calculos cōminuit. ex aceto quoq; illitum,
lichenas infantium sanat.

Arbutus. Cap. CXXXVIII.

ARbutus siue unedo, arbor est cotoneæ mælo non dissimilis, tenui folio. cuius fructus pruni magnitudinem implet, nullo intus nucleo. huic memæcylo cognomen est. maturus aut flauet, aut rubescit. in esu acerosus. stomacho aduersatur, capitisq; dolorem mouet.

Amygdalæ. Cap. CXXXIX.

AMygdalæ amaræ radicū tritarum decoctum uitia cutis in facie corrigit. illitæ nuces idem munus præstant. menses admotæ ciunt. capitis dolori auxiliantur, illitæ fronti aut temporibus cū aceto uel rosaceo. epinyctidas sanant ex uino. item putrescentia ulcera, & quæ serpunt. & morsus canum cum melle. earū autē esu dolores finiūtur. aluum emolliunt. somnū faciunt. urinam cient. cōtra sanguinis reiectiones cum amylo assumūtur. renum uitijs, & pulmonū inflātionibus ex aqua in potu aut eclegmate cum resina terebinthina dantur. calculosis difficiliq; urinæ in passo auxiliantur, & illinctu cum melle & lacte, hepaticis, tussi, & inflationibus coli, nucis auellanae magnitudine. quinis septenisue præsumptis ebrietatem nō sentiūt potores. uulpes si cum quadam esca eas uorauerint, emoriuntur. Gummi eius calfacit & adstringit. reijcientibus sanguinē, potum auxilio est. impetigines quæ summū corpus occuparunt, illitum cum aceto tollit. tussi uetustæ cum diluto uino potū medetur. calculosis cum passo bibere prodest. E nucibus græcis, dulces cibo idoneæ: sed multò minus ualēt in remedijs quàm amaræ: attamen extenuant, urinam ciunt, recentium esu
cum suo

tum suo putamine, humida stomachi uitia emendantur.

Pistacia.

Cap. CXL.

Pistacia, quæ constat in Syria gigni, pineis nucibus similia sunt, et stomacho amica. trita cum uino contra serpentium ictus prosunt, siue edantur, siue bibantur.

Nuxiuglans.

Cap. CXLI.

Nuces iuglandes, quas nonnulli Persicas uocant, sunt difficiles concoctu, stomacho inutiles, biliosæ, capitis dolorem inferentes, tussientibus inimicæ, et uomituris ieiunis in cibo aptæ. cum ruta uerò et ficis præsumptæ, et à summo cibo, uenenis resistunt. nec minus si à ueneni haustu comedantur. largius esitatae tineas latas pellunt. illinuntur mammarum inflammationi, abscessibus, luxatisq; cum mellis exiguo et ruta. cum cepa autem, sale et melle, canis hominisq; morsui proficiunt. tormina, cum calyce suo perustæ, et umbilico admotæ, sedant. Putamen combustum tritumq; in oleo et uino, infantium capite peruncto, nutrit capillum. alopecias replet. Sistunt menses nuclei usti, si triti ex uino admo-ueantur. ijdem è ueteribus, illiti carbunculis, gangrænis, et ægilopijs medentur. alopecijs commanducati et impositi præsentis sunt remedio. Nucibus tussis oleum exprimitur. Recentes stomacho innocentiores sunt, utpote suauiores. itaq; allio mistæ eximunt acrimoniam. liuores in corpore illitu tollunt.

Nuces auellanae.

Cap. CXLII.

Nuces auellanae, quas et leptocarya uocant, stomacho infestæ sunt. ipsæ tamen tritæ, et in aqua

mulsa potæ, tussi ueteri medentur. tostæ & cum exiguo piperis potæ destillationem concoquunt. crematarum cinis cum axungia aut adipe ursi perunctus alopecij capillum reddit. Aiunt nonnulli usta earum putamina, & in cineris speciem redacta, cum oleo, cæsiolorum oculorum pupillas infantibus denigrare, persuso sincipite.

Morus.

Cap. CXLIII.

Morus arbor nota est. cuius fructus aluum soluit. Stomacho inutilis est, & facile corruptionē sentit. Hoc idem præstat mori succus: decoctus autem æreo uase atque insolatus, adstringentior redditur. facit ad fluxiones, nomas, & tonsillarū inflammationes, addito mellis exiguo. Sed inolefcit uis eius, adiecto scissili alumine, galla, croco, & myrrha: item myricæ semine, iri, & thure. Immatura mori poma siccantur, tusaq; acinorū rhois uice obsonijs miscentur, ut coeliacos iuuent. Radicis cortex decoctus in aqua & potus aluū resoluit. latas uentris tineas excutit. his quoq; auxiliatur qui aconitum hauserunt. Folia trita ex aceto illita, ambustis igni medentur, tinguntq; capillum, uitium & fici nigræ frondibus simul coctis in aqua coelesti. Succus foliorum cyathi mensura potus contra phalangiorum morsus auxilio est. Feruefacti corticis & foliorū iure dentes aptissimè in dolore coluuntur. Radix circiter messem incisa, facta in ambitu scrobe, succum emittit, qui postridie concretus inueniri solet. Is in dolore dentium efficacæ est. tubercula discutit, & aluum purgat.

Sycomorus

Sycomorus.

Cap. CXLIII.

SYcomorum aliqui etiam sycaminum, id est, morum, uocāt, cuius fructus sycomorum etiam propter inefficacem gustum appellatur. arbor est magna, fico similis, frondosa, multo lacte abundans, folijs mori. pomū ter aut quater anno fert, nō ramis, ut ficus, sed caudice ipso, caprifico non dissimile, dulcius grossis, sine granis interioribus, quod non maturescit, nisi ungue aut ferro scalpatur. Nascitur plurimum in Caria, Rhodo, locisq; nō multi tritici feracibus, ubi prouentu foecundo restibiliq; iuuentum adfert, cum annonæ caritas premit. Pomū alio utile est, sed perquā exilem præbet alimoniam. Stomacho aduersatur. Succus primo uere tenera arbore, antequam fructum ferat, eximitur, lapidis ictu summo cortice desquamato. si enim altiore plaga uioletur cortex, nihil effluet. Spōgia aut uellere lachryma excipitur, quæ siccata & in pastillos coacta fictili uase reponitur. Vis succi emollit. uulnera cōglutinat. discutit collectiones coctioni repugnantes. bibitur etiam aut illinitur contra serpentium morsus, duratos lienes, stomachi dolores, & per frictiones. celerrimè teredinem sentit. Gignitur & in Cypro arbor genere distans, quæ cum sit ulmus, prædita tamen est folijs sycomori, fructu pruni magnitudine, multo dulciore, supradietis cætera similis.

Fici.

Cap. CXLV.

FICI maturæ recentes stomachum lædunt. aluum soluant. sed facile contracta ab eis fluxio sistitur. sudorem euocāt papulasq; . sitim sedant. calorem restringunt.

siccis natura excalfaciendi. uires alunt, sed sitim magis
 stimulant. aluo utiles. rheumatismis uentris & stomachi
 cōtraria. gutturi autē, arteriæ, renibus, uesicæ, et ijs quos
 longa uoletudo decolorauit, anhelatoribus, hydropicis,
 comitialibus aptissimæ. seruefactæ cum hyssopo et potæ,
 thoracem purgāt. tussi ueteri, diuturnisq; pulmonū uitijis
 cōueniunt. aluum molliūt tusæ cum nitro & cnico, dein
 manducatæ. decoctū arteriæ & tonsillarū inflāmationi-
 bus gargarizatu prodest. cum hordeacea farina cataplas-
 matis miscentur. & in muliebres fatus cum fœnogræco
 & ptisana. ceterū cum ruta coctæ torminibus infundun-
 tur. coctæ illitæq; duritias discutiūt. parotidas et furuncu-
 los emolliūt. panos ad maturationē perducūt, maximē ni-
 tro, iri aut calce addita. crudæ si cum antedictis tundan-
 tur, eadem efficiūt. cum malicorio, pterygia purgāt. cum
 atramento sutorio, deploratis uerē tibiariū fluxionibus,
 & caecoëthicis ulceribus medentur. quin & cum uino de-
 coctæ addito absinthio & hordeacea farina, utilissimē hy-
 dropicis illinūtur. crematæ cum cerato sanāt perniones,
 prurigines, sonitusq; si crudæ terātur, & sinapi liquoreq;
 aliquo exceptæ auribus instillētur. Tam syluestris quā
 satiuæ fici lacteus succus coaguli modo lac cōtrahit, con-
 cretumq; dissoluit, ut acetū. exulcerat corpora. meatus
 aperit. soluit aluum. uulū recludit cum detrita nuce græ-
 ca potus. menstrua ciet cum luteo oui appositus, aut Tyr-
 rhenica cera. podagricorū cataplasmatibus cum farina fœ-
 nigræci & aceto utilis. lepras, lichenas, uirilignes, uitia
 cutis in facie, psoras, ulcera in capite manantia, cum po-
 lentæ

lenta expurgat. instillatus plagæ, percussis à scorpione, uenenatorū ictibus & rabiosi canis morsibus auxiliatur: prodest dentiū dolori lana exceptus, & cauis eorū additus. uerrucarū infirmicationes tollit cum adipe, circumlita in ambitu carne. Hoc idem præstat succus è teneris ramis syluestris fici, qui lacte prægnātes, silente adhuc oculo, tusi exprimuntur, & siccatus in umbra reponitur. Et lac & succus imponuntur exulceratorijs medicamentis. Decocti cum bubulis carnibus ramuli ficulni, facilem afferunt decoctionem. lac efficiunt quod magis soluat, si intercoquendum ficulneo surculo spathæ loco moueatur.

Grossi.

Cap. CXLVI.

Grossi, quæ erinei nōnullis uocantur, coctæ, illitæ, strumas nodosq; omneis emolliunt. crudæ formicæ, uerrucas & thymos, nitro farinaq; additis, tollunt. Folia eadem possunt. illita cum sale & aceto ulcera in capite manantia, epinyctidas & furfures sanant. ijs sicosæ extuberationes, & genarū scabritiæ perfricantur. Nigræ ficus folijs cauliculisq; cādidiæ uutiligines perunguntur. faciunt ad canum morsus, & ulcera quæ ceria, id est, fauos, uocant. Grossi cum syluestris papaueris folijs ossa extrahūt. furunculos cum cera discutiūt. cōtra muris aranei morsus, & scolopendræ uenena, cum eruo & uino illitæ, auxiliantur. Fit ex cinere ficus tam syluestris quā satiuæ lixiuiū, crematis ramorū cauliculis, quod subinde macerari opus est & inueterascere: siquidē inter caustica intelligitur. Gangrænis prodest: nanq; expurgat & consumit quæ excrescūt. eoq; sic utendum est: Spongia as-

duè hoc lixiuio imbuta superponitur. Interdum dysentericis, & in fluxiones uetustas, & sinus cuniculatim exedentes, magnosq; instillari cōueniet. Etenim purgat, conglutinat, carne replet, & oras cōmittit, non secus atque emplastra quæ cruentis uulneribus iniiciuntur: enema uocant. bibitur ad discutiendum sanguinem concretum, & contra præcipitationes, rupta, conuulsa, cum cyatho aquæ recenter colatum, addito olei exiguo. cœliacis, dysentericis per se cyathus datus prodest. neruorum uitij, conuulsionibus cōmodè illinitur ex oleo, utpote quod sudores moueat. aduersus gypsi potum & phalangiorum morsus bibitur. Hæc eadem præstant reliqua lixiuia, præsertim quernum. omnia tamen adstringunt.

Persea.

Cap. CXLVII.

Persea arbor est in Aegypto, fructū ferens cibo idoneū, stomacho utilē, in quo phalangia cranocolapta nomine inueniūtur, præsertim in Thebaide. Arida folia in farinā redacta, illitu sanguinis eruptiones sistūt. Arborem hanc prodiderūt aliqui in Perside exitiosam esse, translataq; in Aegyptū, mutata natura in cibos receptā.

Iberis.

Cap. CXLVIII.

Iberis siue cardamantica, folia habet nasturtij, uere uirulentiora: caulem cubitalem, aut minorem. in incultis nascitur. æstate lacteum florem promit, quo tempore efficacior est. Radices duas nasturtio similes habet, calfacientes et adurentes. ipsæ enim ischiadicis cum salsa axungia emplastri modo utiles, quaternis horis alligatæ, ut dein in balneas descendatur, & postea oleo cum lana locus perungatur.

PEDANII DIOSCO 97

RIDIS ANAZARBEI DE

medicinali materia Liber secundus,

Ioanne Ruellio Suefsio-

nenfi interprete.

LN primo, charissime Aree, li-
bro, quem de medicinali ma-
teria condidimus, de aroma-
tibus, oleis, unguentis, arbo-
ribus, & nascentibus ex eis
succis, lachrymis, semini-
busq; differuimus. In hoc au-
tem secūdo de animantibus, melle, lacte, adipe, frugibus,
atq; oleribus explicabimus, subnexis herbaceis quæ acri
prædita sunt facultate, utpote quæ cum ipsis cognatione
iuncta sint: qualia allium, cepa, sinapi, intelliguntur. Idq;
ideo, ne cognatorum vires disiunxisse uideamur.

Echinus siue erinaceus.

Cap. I.

Marinus echinus stomacho uentriq; utilis est. uri-
nam cit. huius testa cruda inassata, cōmodè me-
dicamentis admiscetur quæ psoras abstergunt. crematæ
uerò cinis sordida ulcera expurgat. luxuriantem carnem
reprimit. Terrestris erinacei corium combustum alo-
pecijs cum pice liquida aptissimè illinitur. asiccatum cor-
pus, & cum aceto mulso potum, renum uitijs auxilio est.
item aquæ quæ cutem subiit, conuulsionibus, elephantie
& malè habitis, quos cachectos uocant. uiscerum fluxio-
nes exiccat. eiusdē iecur fictili solibus excocto arefactū,
ad eosdem usus utilissimè reconditur.

Hippocampus. Cap. II.

Hippocampus marinū animal est exiguum. cuius cremati cinis exceptus, cū liquida pice aut axungia seu amiracino unguento illitus, alopecias replet.

Purpura, buccina, eorumq; uolutæ. Cap. III.

Purpura usta exiccat. dentes abstergit. excrescentias in carne cohibet. ulcera purgat, & ad cicatricem perducit. Eadem præstant cōcremata buccina, sed uehementius urunt. si quis salis plena, fictili crudo aduerrat, dentifricio cōueniunt. ambustis utiliter illinūtur, quibus solui medicamentū nō oportet. nam posteaquā uulnus cicatricē duxerit, ipsum in testæ modum induratum, sponte sua decidet. Fit etiā calx ē buccinis, ut in eius mentione demonstrabimus. Cionia uocantur purpurarū buccinorumq; mediæ partes, circa quas testæ uolumen clauiculatim intorquetur. cremata simili modo, maiore purpuris buccinisq; facultatem urendi consequuntur, quoniam apprimendi naturam obtinent. Buccinorū carnes ori gratae sunt, & stomacho utiles. sed aluum non molliunt.

Mituli.

Cap. IIII.

Mituli laudatissimi in Ponto. Cremati eundem buccinis effectū præbent. priuatim plumbi more eloti, oculorum medicamentis cum melle utiles habentur. genarum crassitudines absumūt. albugines purgant, & cætera quæ oculis caliginem offundunt. carnes eorum ad canis morsus utilissime imponuntur.

Tellinæ.

Cap. V.

Recentes tellinæ aluo utiles, sed maxime ius earū. salitæ

salitæ uruntur, tritæq; in cinerem & cum cedria instillatæ, auulsos pilos renasci non patiuntur.

Chamæ. Cap. VI.

Chamarum conchularumq; in exigua aqua decoctarum ius, aluum ciet. id cum uino assumitur.

Vnguis odoratus. Cap. VII.

Vnguis siue onyx conchylj tegumentū est, ei simile quo purpura integitur, quod in Indiæ nardiferis lacubus inuenitur: suauem ideo spirans odorē, quod conchylia inibi nardi pabulo uescantur. Colligitur posteaquā stagnantes aquæ æstiuis squalloribus inaruerunt. Laudatissimus qui à rubro mari defertur, candidus, pinguis. Babylonicus nigrescit, atque minor conspicitur. Ambo odoris gratia suffiuntur. sed aliqua tenus castoreū olent. ijdem suffitu excitant fœminas uulue strangulatu oppressas, comitialesq; poti uentrem molliunt. Crematū conchylum eadem efficit quæ purpura & buccinum.

Cochleæ. Cap. VIII.

Terrestres cochleæ stomacho utiles sunt, & non facile corrumpuntur. Optimæ Sardonicæ, Aphricanæ, Astypaleicæ, & quæ in Sicylia ac Chio gignūtur, et quæ in Liguriæ alpibus, pomatiæ, id est, operculares, cognominatæ. Marina stomacho idonea, & facile alio excernitur. fluuiatilis uirus olet. quæ uerò uepribus frutetisq; glutinata cohæret, quam uocant nōnulli sesilon, uentrem & stomachum turbat, uomitiones excitat. Crematæ omnium testæ excalfaciendi & urendi naturam sortiuntur. purgant lepras, uirilignes, dentesq; emendant.

oculorū cicatrices, & uitia cutis in facie, albugines, ac uisus hebetudines si cum carne sua uisæ tritaq; ex melle illinantur. crudæ cum tegumentis impositæ, aquæ inter cutem tumores exugunt. sed non antè soluantur, quàm omnis hauriatur humor. podagricas inflammationes leniunt. impactos corpori aculeos illitæ euocant. menses trita & admota ciunt. Carnes earum cum thure & myrrha illitæ, cum uulnera alia, tum maximè quæ nerui acceperunt, conglutinant. trita in aceto, sanguinè naribus erumpentem infrænant. uiuæ corpus, & præsertim Aphricanæ, cum aceto deuoratū, stomachi dolores mitigat. trita cum testa, uino & myrrha, si exiguum inde bibatur, coli uesticæq; cruciatus sanat. Terrestris pilos incōmodos replicat, si quis abrafo aculeo eius, pilum attingat.

Cancri.

Cap. IX.

CAncrorum fluuiatilium exustorum cinis qui duo cochlearia expleat, adiecto dimidio radicis gentianæ modo, triduo potus cum uino, magnopere prodest canis rabiosi morsibus. rimas pedum, sedisq; perniunculos, & carcinomata, cum decocto melle lenit. triti crudi, potiūq; ex asinino lacte, auxiliantur contra serpentium phalangiorumq; morsus, atq; scorpionum ictus. decocti autem & cum iure esitati, ijs prosunt qui tabe cōficiuntur, aut leporem marinum hauserunt. necant scorpiones triti, & cum ocimo admoti. Possunt eadem marini, uerū inefficacius omnia præstant.

T

Terrestris scorpio. Cap. X.

Terrestris scorpio tritus & impositus, suæ plagæ
remē

remedium est. quin estur assatus, ad eadem.

Marinus scorpio. Cap. XI.

Marini scorpionis fel conuenit ad suffusiones oculorum, albugines & hebetudines.

Draco marinus. Cap. XII.

Draco marinus dissectus & apertus impositusq; ictus spinæ suæ qua ferit, medela est.

Scolopendra. Cap. XIII.

Scolopendra in oleo decocta si illinatur, auellit capillos. sed contactu pruritus facit.

Torpedo piscis. Cap. XIII.

Marina torpedo diuturnis capitis doloribus admodum mota, cruciatus uehementiam mulcet. eadem apposita euersam sedem prociduamq; coercet.

Viperæ. Cap. XV.

Viperinæ carnes si coctæ edantur, claritatem oculis afferunt, neruorum uitij auxiliantur, incrementum strumas reprimunt. detracta autem cute, caput caudæq; quoniā carne uacant, amputari debent: quippe commentitium est quod præcipitur, certam utrinq; mensuram præcidi oportere. reliquum uerò corpus exemptis interaneis elotum dissectumq; discoquitur cum oleo, uino, salis exiguo, & anetho. Aiunt ijs qui uiperas esitent, pediculos procreari, quod planè à ueritate abhorret. adiiciunt aliqui longam senectutem agere, qui eo cibo uescuntur. Sal ex eis ad eadem conficitur, sed inefficacior est. uiua autem uipera in fictile nouum demittitur, adiiciuntur salis caricumq; tritarum, singulatim quinq; sextarij, mellis

cyathi sex: mox fictilis operculum luto oblinitur, & forā
 nacibus inassatur, donec sal in carbones redigatur, qui po
 stea tritus in pulueris faciem, reconditur. Plerunq; ut ori
 gratior fiat, immiscetur nardi spica, aut folium, aut mala
 bathri momentum.

Senecta anguium. Cap. XVI.

Senectus anguiū in uino decocta dolori auriū, infusu,
 & dentiū collutione, auxilio est. addunt eam in me
 dicamenta oculorum, sed præcipuè uiperinam.

Lepus. Cap. XVII.

Lepus marinus loligini parue similis est. qui per se
 se tritus, aut cū urtica marina illitus, capillos eucl
 lit. Terrestris leporis inassatum cerebrum manditur, iu
 uandis tremoribus qui uale tudine contracti sunt. affric
 tu aut cibo facilem infantibus dentitionem præstat. exustum
 caput & cum adipe ursino aut aceto illitum, alopeciariū
 inanitatibus medetur. Leporinū coagulum post triduum
 à concubitu potum, conceptū adimere, partusq; spem in
 tercipere proditur. uulue & alui fluorem sistit. comitia
 les iuuat. cōtra uenena ex aceto bibitur, præsertim aduer
 sus cōcretū lac, et uiperarū morsus. Sanguis eius si calidus
 illinatur, uitia cutis in facie, uutiliginē, lentiginesq; sanat.

Pastinaca. Cap. XVIII.

Marine pastinacæ radius, qui eius cauda enatus
 aduersis squammis reflectitur, dentiū dolorem
 mitigat: nam eos frangit & euocat.

Sepia. Cap. XIX.

Sepiæ coctæ dum estur atramentum ægrè concoqui
 tur. ala

tur. aluum mollit. collyrijs è testa factis conuenienter genarum scabritie perfricantur. ustum in sua testa donec id quod crustosum est abscedat, postea tritum expurgat uiti ligines, fursures, dentes, & uitia cutis in facie. elotum in medicamenta oculorum addi solet. contra albugines, oculis iumentorum efficaciter inspiratur. pterygia oculorum absomit, cum sale tritum & iniectum.

Mullus piscis.

Cap. XX.

Mvllorum assiduo cibo aciem oculorū hebetari cōstat. Is marini draconis, aranei, ac scorpionis morsibus medetur, si crudus atq; dissectus adinoueatur.

Hippopotamus.

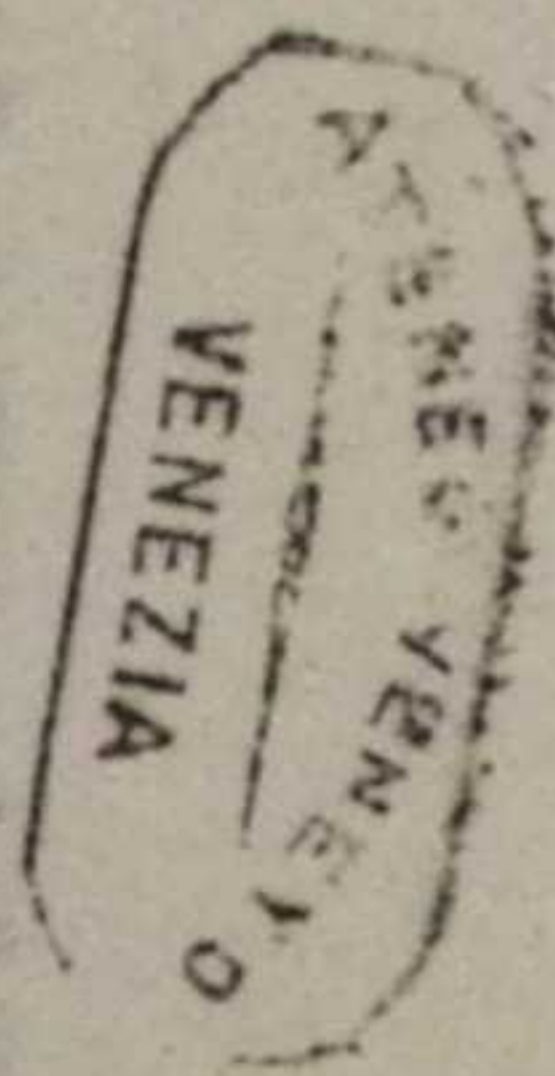
Cap. XXI.

Hippopotami testes exiccati ac triti contra serpentium morsus bibuntur.

Fiber.

Cap. XXII.

Fiber ancipitis uitæ animal, plerunq; cum piscibus et cancris ex aqua uictum capeßit. Huius testes serpentium uenenis aduersantur, sternutamenta movent, & in uniuersum uarios obtinent usus. siquidē menses ac partus ciunt, duabus drachmis cum pulegio poti. partus secundasq; eijciunt. contra inflationes, tormina, singulius, uenena, ixiāq; ex aceto bibuntur. lethargicos, et utcūq; ueterno obdormiscentes excitant infusi. cum aceto autē & rosaceo, olfactu & odoris suffitu, idem faciūt. poli et illiti prosunt tremulis, conuulsionibus, & omnibus neruorum uitijs. in summa, calfactoriam uim habent. Eligi debent testes qui ex uno ortu connexi sunt (fieri enim non potest, ut gemini folliculi in una membrana coniuncti re-

periantur) liquore intus ueluti ceroso, odore graui, & uia-
rus redolente, gustu acri, mordente, ac friabili, naturali-
bus tunicis circumdato. Quem fraude aliqui corrumpunt,
conijcentes in follem gummi, aut ammoniacum cum san-
guine & castorio subactum, & ita exiccantes. Vanum est
quod traditur, testes ab ipsis euelli, & à sese abijci, quum
uenatu urgentur: siquidem tangi nequeunt, ita, ut in sue,
substricti. Operæ autem precium est, diuisa pelle melleâ
liquorem cum euestiente tunica assumere, & siccatum
potui dare.

Mustela uulgaris. Cap. XXIII.

Mustela quæ in domibus nostris oberrat, ambu-
sta exenteratur, & inueterata sale, in umbra sic-
catur. Ea binis drachmis cum uino pota aduersus omnia
serpentium uenena præsentaneo est remedio. toxico, si-
mili sumpta modo, resistit. eius uentriculus coriandro far-
ctus inueteratusq; percussis à serpente, & comitialibus
potu auxiliatur. cremata in fictili podagricis confert, ci-
nere ex aceto illito. sanguine perunctæ strumæ iuuantur.
comitialibus etiam prodest.

Ranæ. Cap. XXIII.

Contra omnium serpentium uenena pro antidoto
sunt ranæ, si ex sale et oleo decoctæ edantur, iusq;
earum itidem sorbeatur. contra inueteratos tendinum ri-
gores pollent. illitus earum cinis, profluentis sanguinis im-
petus sistit. ex plendis alopeciarum inanitatibus ex liqui-
da pice illinitur. uiridium ranarum cruor auulsos genis pi-
los renasci prohibet, in uestigia euulsorum instillatus. deco-
ctæ in

Æ in aceto & aqua, dentium dolores collutione leniūt.

Silurus. Cap. XXV.

Silurus recens in cibo nutrit, & facilem præbet alimē-
tum. sale uerò conditus, minimum suppeditat ali-
mentum. arteriam expurgat, & uocem expedit. illita sa-
liti caro, aculeos & infixa corpori spicula extrahit. mu-
ria eius incipientibus dysenterijs prodest, si in desidentiū
fotus adiiciatur: fluxiones siquidem ad summa cutis eli-
cit. ischiadicis infusa medetur.

Smarides. Cap. XXVI.

Smaridis piscis caput exustum, excrecentes ulce-
rum oras puluillosq; reprimit. nomas cohibet. thya-
mos clauosq; absomit. caro non secus atque salsamentum
prodest à scorpione percussis, aut à cane demorsis.

Mænæ. Cap. XXVII.

Mænarum ex capitibus cinis si illinatur, callosas
sedis rimas abolet. eius etiam garum oris putri-
lagines collutione sedat.

Gobius. Cap. XXVIII.

Gobius recens in suillum uentrem coniectus, si con-
suta rima in duodecim aquæ sextarijs, donec duo
supersint, decoquatur, excolatus & sub diuo refrigera-
tus potui detur, alius sine molestia deijcitur. illitus cōtra
serpentium canumq; morsus auxilio est.

Thunnus. Cap. XXIX.

Conditanei thunni caro, quam omotarichon uo-
cant, sumpta ijs auxiliatur, quos uipera nomine
prester momorderit. sed oportet uinum quamplurimum

subinde cogantur haurire, ita ut uomitione reddatur. contra acrimonias esitatorum maxime ualet. canum morfisbus utilissime illinitur.

Garum.

Cap. XXX.

Garum omne, quod ex piscibus carnibusque sale maceratis liquamen est, si ex eo fctus fiat, depascencia ulcera sistit. morsis à cane medetur. dysentericis atque ischiadicis infunditur: nonnullis, ut exulcerata adurat: alijs autem, ad laceffenda quæ ulcera non senserunt.

Ius piscium.

Cap. XXXI.

Recentium piscium ius, modo per se, modo ex uino potum, alium subducit. priuatim ad hunc usum conficitur è phycidibus et scorpionibus, et iulide, è peracis, et recentibus alijs saxatilibus, nec uirus resipientibus, simpliciter cum aqua, oleo et anetho.

Cimices lectularij. Cap. XXXII.

Cimices qui in cubilibus enascuntur, cauis fabarum inclusi, si ante febrium significationes septeni deuorentur, quartanis auxilio sunt. et citra fabas sumpti, percussis ab aspide prosunt. uuluarum exanimationes olfactu reuocant. poti cum uino aut aceto, adherentes sanguisugas abigunt. triti et urinaria fistulae impositi, urinae angustias leuant.

Millepeda.

Cap. XXXIII.

Millepedæ, quæ sub aquario uase stabulantur, animalia sunt multis pedibus nitentia, quæ contacta manu contrahuntur in orbem. hæ ex uino potæ difficili urinae, et regio morbo auxiliantur. millepedas illini
anginis

anginis cum melle utilissimum. trita, & in cortice mali punici calfacta, doloribus aurium, addito rosaceo, conuenienter instillantur.

Blatta pistrinaria. Cap. XXXIII.

Blattæ eius quæ in pistrinis inuenitur, interanea trita aut cum oleo decocta, aurium dolores instillatu mitigant.

Pulmones. Cap. XXXV.

Podagras pernionesq; emendat pulmo marinus recens tritus & illitus. Suillus & agninus ursinusq; pulmo impositu, attritus à calceamentis contractos, ab inflammatione tuetur. Vulpinus uerò si arefactus bibatur, suspiriosos adiuuat. adeps quoq; liquefactus, infususq; auris dolorem finit.

Genitale cerui. Cap. XXXVI.

Genitale cerui tritum & in uino potum, à uipera demorsis auxiliatur.

Vngula asini. Cap. XXXVII.

Vngularū asini cinis per dies multos binis cochlearibus potus proditur comitiales adiuuare. eadem oleo subactæ strumas discutiunt, & illitæ pernionibus medentur. Caprinarum cinere perunctæ ex aceto alopecie sanantur.

Lichenes equorum. Cap. XXXVIII.

Lichenes sunt in equorum genibus, & super ungulas in flexu harum partium indurati calli. qui triti & in aceto poti, comitialibus mederi traduntur.

κατ' ἐπιρροαῖς
non ἐπιρροαῖς.

Iecinora. Cap. XXXIX.

Asini iecur inassatum esu comitialibus prodest.

ueruntamen ieiunis edendum præcipitur. Capræ uerò inassati decidua sanie, inungi lusciosos prodest, & dum coquitur, apertos oculos halitu eius uaporari. prodest in cibo tostum ad eadem. Tradunt hircini iecinoris cibo comitiales deprehendi. Aprinum recens si arefactum teratur, ex uino potum contra serpentium uolucrumq; morsus auxilio est. Iecur canis qui rabie exagitur, tostum & in cibo ab emorsis sumptum, ne tententur metu aquæ tueri creditur. Vtuntur autem ad arcendos aquæ pauores dente eo, qui caninus dicitur. hunc à cane qui momordit exemptum, & folliculo inditum, pro amuleto brachio adnectunt. Inueteratum autem sale mergi iecur, ex hydromelite binis ligulis potum, secundas pellit.

Coria ueteramentaria. Cap. XL.

Veteris corij cremati illitus cinis ambusta igni, intertrigines, necnō calceamentorum attritus sanat.

Gallinæ. Cap. XLI.

Dissectæ gallinæ & adhuc calentes appositæ, serpentium morsibus auxiliantur: sed identidem alias sufficere oportet. Earum cerebellum in uino bibendum datur contra serpentium morsus. sanguinem à cerebri membrana profluentem sistit. Quæ interiore uentriculi galli sinu residet membrana, secti in laminas cornus specie similis (ea uerò inter coquendum abijci solet) sicatur, tritaq; in uino conuenientissimè stomachicis datur in potu. Ius è uetere gallinaceo aluum deijcit. abiectis itaq; interaneis salem conijci oportet, & consuto uentre decoqui in uiginti sextarijs aquæ, donec ad treis heminas redigantur

digantur. totum id refrigeratum sub diuo, datur. Aliqui incoquunt olus marinum, mercurialem, cnicum, aut filiculam. Crudos humores crassosq; atram bilem, & strigmenta elicit. prodest longis febribus, suspirijs, articularijs morbis, & inflationibus stomachi.

Ouorum natura. Cap. XLII.

Ouum molliculum plus alit sorbili, & durum plus molli. Luteum oui, contra oculorum dolores utile est. inassatum sedis inflammationibus prodest, cum croco & rosaceo. & condylomatis, cum meliloto. cum uua autem fruticis eius, quem rhoa dicunt, aut galla, in patinis frigitur, ut cibo aluos sistat. per se etiam offerri solet.

Candidum oui crudum refrigerat. spiramenta cutis occcludit. inflammationes oculorum infusum lenit. ambusta, si statim eo perungantur, pustulas non sentiunt. faciem a solis adustione tuetur. fronti impositum cum thure fluxiones arcet, auertitq; inflammationes oculorum lana exceptum, addito rosaceo, melle & uino, mitigat. utiliter contra hæmorrhoidis serpentis morsus crudum sorbetur. summe tepidum prodest uesicæ rosionibus, renum exulcerationibus, gutturis, scabritiæ, reiectionibus sanguinis, destillationibus, & thoracis rheumatismis.

Cicadæ. Cap. XLIII.

Cicadæ quæ inassatæ manduntur, uesicæ doloribus profunt.

Locustæ. Cap. XLIIII.

Locustæ odoris suffitu urinæ difficultates adiuuant, præsertim quæ foeminas malè habent. earum cara

nes nullo sunt in usu. Est & quoddam genus locustæ, quæ asiracos aut onos dicitur, sine pennis, prælongis cruribus. exiccata autem si ex uino bibatur, contra scorpionis morsus magnopere proderit. hac abundè uestuntur Aphri, qui Leptin incolunt.

Osisifragus.

Cap. XLV.

Venter eius auis quam Latini osisifragum appellant, particulatim potus, calculos cum lotio pelere proditur.

Galerita.

Cap. XLVI.

Galerita auicula est parua, apicem in uertice, paucis modis, gestans. quæ assa & in cibo sumpta, coeliacos adiuuat.

Hirundines.

Cap. XLVII.

Dissectis crescente luna pullis hirundinis, qui primo partu exclusi sunt, in uentre eorum lapillos offendes: è quibus duos, unum colore uarium, alterum purum eximes. ij priusquam terram attigerint, in iuuentæ corio, aut ceruina pelle brachio aut collo adalligati, comitialibus proderunt, & sæpe prorsus eos recreabunt. Hirundines, uti ficedulæ, in cibo, aciei uisus medicamentum præbent. tam pullorum quam matrum in fictili olla crematarum cinis cum melle oblitus, oculis claritatem adfert. anginae eo commodè perunguntur. uuae & tonsillarum inflammationibus hoc cinere succurritur. & ipsæ et pulli exiccati, si drachmæ pondere ex aqua bibantur, hos iuuant qui anginae morbo conflictantur.

Ebur.

Ebur. Cap. XLVIII.

E Boris scobe illito paronychia sanantur. Vim adstringendi ebur obtinet.

Suillus talus. Cap. XLIX

Svis talis comburitur, dum è nigro albescat. qui tristus & potus inflationibus coli, longisq; torminibus medetur.

Ceruinum cornu. Cap. L.

Ceruini cornus cinis elotus, binis ligulis epotus prodest dysentericis, excreantibus sanguinem, coeliacis, regio morbo, & uesicæ doloribus cum tragacantha. foeminis fluxione uulvæ laborantibus, cum liquore huic rei accommodato. Cerui cornu contusum, crudo fictili luto circumlito, & in furnum indito: uritur donec albescat. id cadmiæ modo elotum, ulceribus oculorū et defluxionibus salutare est. infriktum dentes expurgat. crudi cornus suffiti nidore serpentes fugantur. seruesctum in aceto, si eo gingivæ colluantur, maxillarū à dentitione dolorem adimit.

Eruca. Cap. LI.

ERucis quæ in oleribus gignuntur, cum oleo peruncti, à uenenatis bestiis feriri negantur.

Cantharides. Cap. LII.

EFrumentis congestæ cantharides ad recondendū idoneæ sunt. quæ fictili uase nō picato conduntur, & raro linteo obligato ore, & deorsum conuerso suspenduntur super aceti feruentis quamacerrimi halitum, donec aestu exanimentur, postea lino transfixæ reponuntur.

Potentissimæ omnes uariæ, luteis lineis, quas in pennis transversas habent, promissoq; corpore crassæ, ac blattarum modo perpingues. sed inertes ac imbecillæ, quæ uariis sunt coloris.

Buprestes, & pinorum erucæ. Cap. LIII.

Simili modo reconduntur buprestes, genera quædam cantharidum & pinorum erucæ, quæ supra cribrum suspensum feruenti cinere paulisper intostæ, reponuntur. uis omnium cõmunis erodere, ulcerare, calorem elicere: qua de causa admiscuntur medicamentis quæ lepras, scabidasq; lichenas & carcinomata sanant. menses ciunt pessis emollientibus additæ. Aliqui cantharidas antidotis impositas, aquæ subter cutem auxiliari prodiderunt: argumento, quòd urinam moueant. Alij pennas pedesq; contra potarum ueneficia remedio esse tradiderunt.

Salamandra. Cap. LIIII.

Salamandra lacertæ genus est, iners, uarium, quod frustra creditum est ignibus non uri. Vim habet erodentem, calfactoriam, exulcerantem. additur, ut cantharidis, in medicamenta quorũ uis est exesse, & lepras aboleri. similiq; modo reconditur. liquefacta in oleo pilos euellit. exenterata, detractis pedibus & capite in melle seruat ad eundem usum.

Araneus. Cap. LV.

Araneus, quem holcum, alij lycon, id est, lupum uocant, subactus cum splenio, & linteo illitus, prolatusq; utrisq; temporibus aut fronti, tertianos circuitus persanat. tela eius imposita sanguinem sistit. uulnera quæ

quæ summam cutem occuparunt, ab inflammationis iniuria uindicat. Est & alterum aranei genus, qui candidam, tenuem, densamq; telam orditur: quem in aluta ligatum, & lacerto appensum, quartanis circuitibus mederi narant. decoctus ex rosaceo & infusus, aurium doloribus auxiliatur.

Lacerta. Cap. LVI.

Lacertæ caput intritum & appositum, aculeos & omnia corpori infixæ extrahit. uaros, formicantes uerrucas & pensiles, quas acrochordonas uocant, tollit. iecur exesis dentibus coniectum dolores finit. si diuulsa admoueat, ictis à scorpione leuamentum præstat.

Seps. Cap. LVII.

Seps, quam aliqui lacertam chalcidicam uocant, in uino pota morsus suos sanat.

Scincus. Cap. LVIII.

Scincus aut Aegypti, aut Indiæ, aut rubri maris alumnus, quamuis inueniatur in Lydia Mauritaniæ. Est autem terrestris crocodilus sui generis. Sale inueteratus cum nasturtio, aiunt carnes quæ renes amplectantur id sibi uirium uendicasse, ut si drachmæ pondere bibantur, uenerem accendant. uerum decocto lentis cum melle aut semine lactucæ cum aqua potio, ueneris cupiditates inhibentur. additur in antidota.

Terreni uermes. Cap. LIX.

Terreni uermes impositi, præcisos neruos glutinant. tertianas discutunt decocti cum anserino adipi. infusi, affectis auribus medentur. cum oleo autem des

decocti, si in contrariā aurem instillentur, dentiū doloribus præstant auxilium. triti in potu ex passo urinā ciunt.

Mus araneus. Cap. LX.

Mus araneus dissectus & impositus, sui morsus ueneficia luit.

Mures. Cap. LXI.

Mures, qui in domibus oberrāt, concisos scorpionum plagis utilissimè imponi, in confesso est. si inassatos infantes ederint, oris saliuā exiccari promittūt.

Lac. Cap. LXII.

Lac generatim omne boni succi est. corpus alit. aluum emollit. stomachum & intestina inflatione uexat. uernū tamen dilutius æstiuo habetur. & è uiridi pabulo aluum magis emollit. Probatum autē candidū, æquali crassitudine, quod ungui instillatum cogitur. aluum minus tentat caprinū, quoniā pecus hoc adstringentibus pabulis, robore, lentisco, & oleaginis frondibus, & terebintho magna ex parte uescitur, inde stomacho accommodatissimū reddi solet. ouillum autē dulce, crassum, & præpingue, nō usque adeo utile stomacho. Bubulū tamen, asininū, & equinū, uentri magis idonea, sed ipsum turbant. Quibus in locis pecora scammoniā, ueratrū, clematidē, aut mercurialē pascuntur, lac omne uentrem & stomachum subuertit : quale in Iustinis montibus esse, à nobis proditū est. Siquidem capræ quibus candidū ueratrū pabulo fuerit, primo foliorū partu euomunt, & eorum lac haustum nauseam creat, et stomachū in uomitiones effundit. uentrē adstringit lac omne decoctū, præcipueq; candidibus

dentibus calculis marinis exustum. et in summa, omnibus auxiliatur internis exulcerationibus, præsertim faucium, pulmonis, interancorum, uesicæ & renum. foris uerò contra pruritus cutis, eruptiones papularum, & uitiatos corporis succos, recens cum melle crudo, addito sale, datur exigua aqua dilutum. minus inflat quodcunq; semel ferue factum. decoctum cum calculis marinis ad dimidias, ulcerosas uentris fluxiones adiuuat. Lac quodcunq; serum continet implicitum: quod ubi discessit à lacte, multò potentissimum ad purgationes redditur. datur quibus sine acrimonia uolumus deiectionem moliri, ut melancholicis, comitialibus, lepris, elephantijs, & erumpentibus toto corpore papulis. Ex omni lacte fit, quod schistum, id est scissile, appellant. Lac autem fictili nouo feruet, ramoq; ficulneo recenti mouetur, insparsis, postquam bis aut ter efferbuerit, totidem aceti mulsi cyathis, quot sunt heminae lactis: ita enim serefcens liquidum ab eo diuiditur, quod in caseum concreuit. sed cum feruet, ne superfundatur, conueniet spongia ex frigida continuo fictilis labrum detergere, sextariumq; argenteum frigide aquæ plenum demittere. Bibitur heminis per interualla singulis, usque ad quinas, ita ut intercedentibus spatijs potantes ambulent. Lac autem recens efficax est contra rosiones ustionesq; ab exitialibus medicamentis factas, uti à cantharidibus, aut salamandra, bupreste, aut pinorum eruca, hyoscyamo, dorycnio, aconito, aut ephemero. præsertim bubulum ad id eximie confert. gargarizatur autem exulceratis faucibus, tonsillisq;. Asininum peculiariter collutos den-

tes gingiuasq; stabilit. fluxiones alui, si ulcera sentiantur, tenesmosq; ouillū, bubulū aut caprinū cum marinis lapillis decoctū, sistit. per se autem & cum hordeacea ptisana aut halicaceo cremore infusum magnopere intestinorum rosiones mitigat. exulceratæ uulvæ immittitur. Humanū lac dulcissimū est & maximè alit. mammis autem exuctū, prodest tabi & stomachi rosionibus. contra haustum leporem marinū præsidio est. oculis cruore ex ictis suffusis, cum thuris polline instillatur. podagricis utile est cum meconio & cerato illitum. Lac omne respuendum splenicis, hepaticis, comitialibus, uertiginosis, & nervorum uitio laborantibus, febriculosis, et capite dolentibus: nisi si quis interdum purgationis gratia, ut ostendimus, schistum præbeat. Primiparæ canis lacte perunctos narrant glabrescere. potum cōtra uenena antidoti uicem obtinet. abortus mortuos expellit.

Caseus.

Cap. LXIII.

Caseus recens sine sale sumptus alit. stomacho utilis est, & facile in membra delegatur, corpus auget, aluum modicè emollit. alius tamen alio præstantior, pro natura lactis à quo conficitur. decoctus autem & expressus, deinde inassatus, aluum sistit. illitus, oculorum inflammationibus & sugillatis prodest. Qui uerò recens salitus est, minus alimenti præbet, corpus aptè minuit, stomacho aduersatur, negocium uentri interaneisq; exhibet. uetustiore sistitur aluus. Sero quod à caseo manauit, quamoptimè canes aluntur. Quod hippacen uocant, caseus est equinus. ea uirus redolet, magnopere alit, bubulūq; pro

loq; proportionē respondet. Nec desunt qui hippacen, equinum coagulum appellarint.

Butyrum, & eius fuligo. Cap. LXIII.

E Lacte pinguiſſimo probatum fit butyrum, quale ouillum eſt. fit & ex caprino, agitato in uasiſ lacte, donec pingue ſeparetur. Butyrū natura oleoſum eſt & emolliens: unde largius epotum, uentrem reſoluit. prodeſt, ubi oleum non adfuerit, contra uenena. cum melle ſi inſricetur, dentitiones adiuuat. gingiuarum pruritus, & oris ulcera infantibus emendat. illitum foris capaciora alimētorum facit corpora, & ab albidis puſtulis per ſumma ſcatentibus aſſerit. contra inflammationes & dūritias uulue, quod nec uirus reſipit, nec uetūſtatem ſentit, butyrum efficax eſt. dyſentericis, & coli exulcerationibus inſunditur. in medicamenta addi ſolet quæ pus mouent, utile præſertim cum nerui, aut cerebri membranæ, ueſicæ ceruix, uulnera acceperint. id autē purgat, replet, carnem creat. ab aſpide percuſſis utiliſſimè imponitur. recens obſonijs additū olei uicem penſat. & adipis uice fungitur in bellarijs. Colligēdæ ex eo fuliginis ratio hæc eſt: Butyrum in lucernam nouam ingeſtum accenditur, ſiſtiliq; operculato quod ſupernè in ſiphunculi ſpeciem deſignat, & infima parte cuniculos clibani modo habeat, crematur, & ſubinde aliud in abſumpti locū ſufficitur, dum coaceruetur fuliginis modus, quem facere inſtitueris. pena poſt deraditur ad uſus. Eius effectus eſt in medicamentis oculorum, exiccare & adſtringere. fluxiones cohibet, & ulcera celeriter ad cicatricem perducit.

Medicina lanarum. Cap. LXV.

Succidæ lanæ molles, è collo feminibusq; laudatissimæ habentur. Subueniunt inter initia uulneribus, percussis, desquamatis, liuidis, ossibus fractis, aceto, oleo aut uino imbutæ. siquidem facile succos combibunt quibus immerguntur. Et ob pecudum sordem, sic enim oesypum uocant, emolliunt. capitis, stomachi, aliarumq; partium doloribus, cum aceto et rosaceo efficaciter imponuntur. Crematarum lanarum cinis crustas obducit, ex crescentias in carne cohibet, et ulcera ad cicatricem perducit. Mundæ autem et carptæ, in fictili crudo, ceterorum more, uruntur. Nec secus simbriati marinarum purpurarum flocculi cremari solent. Aliqui cum sordibus lanas carpunt, et melle irrigant, eodemq; modo urunt. Alij in fictili oris patuli, uerucula inter se distantia componunt, et concerptas carminatasq; lanas oleo ita suffusas ut ne stillare quidem possint, assulis tedæ subiectis, et eisdem lanisq; permutatim interstratis, leuiter succendunt, et uistas tollunt. quod si è tedæ pix, pinguitudine ulla profluxit, collecta reconditur. Lauatur ad oculorum medicamenta. cinerem in labellis, aqua addita, manibus confricant, et considerare patiuntur: idq; sæpius, mutant aquam donec linguam adstringat, nec mordeat.

Oesypum. Cap. LXVI.

Oesypum uocant Græci, succidarum lanarum pinguitudinem. Cuius parandi ratio hæc est: Succidæ molles, radícula non curatæ, calida aqua lauantur, et quibuscunq; sordibus expressis, et in labellum oris amplius coniectis

coniectis; aqua infunditur, magnoq; impetu ligula, uti res-
pumet, agitur, aut lignea rude ualidiusculè conturba-
tur, quò largius sordida spuma colligi possit, deinde mari-
na respergitur. Et confidente pingui quod supernatabat,
collectoq; in altero fictili uase, denuò aqua in labellum fu-
sa agitur. spuma iterum mari perfunditur, Et demum
eximitur. hoc tantisper fieri solet, dum cōsumpta pingui-
tudine nihil prorsus spumæ extet. collectum oesypum ma-
nibus emollitur, Et si qua insedit spurcitia, confestim de-
mitur: exclusaq; sensim omni aqua, recentiq; affusa, ma-
nibus misceatur, donec admotum linguae oesypum, astringat
leuiter, nec mordeat, atque pingue candidumq; spe-
ctetur, tum in fictili uase conditur. Verum omnia serui-
do sole fiant. Nonnulli excolatum pingue frigida aqua
eluunt, Et manibus, non secus atque ceratum mulieres,
cōfricant: ita enim candidius redditur. Alij elotis lanis Et
sordibus quibuscunq; exemptis, ac lento igni in æneo uas-
se ex aqua decoctis, pingue quod supernatat collectum,
aqua, ut diximus, lauant: colatumq; in fictilem patellam,
quæ calidam aquam contineat, linteo operiunt, atque so-
li mandant, donec candidum fiat, Et satis crassum. Alij
bidui spacio aquam effundunt, nouamq; adiiciunt. Me-
lius est læue, radicula non curatum, quod succidarum ui-
rus oleat, Et si manu in concha fricetur cum aqua frigi-
da, albescat, nihil in se duri aut concreti habens, ueluti
quod cerato aut adipe adulteratur. Oesypum excalfacit,
explet ulcera, Et emollit, præsertim sedis ac uulvæ, cum
meliloto Et butyro. in uellere appositum, menses Et par

tus euocat. ulcera non aurium modò sanat, sed & genitalium cum anserino adipe. contra erosos angulos oculorum, scabiososq; genas quæ occalluerunt, & ciliorū defluuia, efficax est. In testa noua torretur, donec redactū in cinerem pinguitudinē amittat. Ex eo etiam fuligo colligitur, uti demonstrauius, quæ in oculorū medicamentis commodè addi solet.

Coagulum.

Cap. LXVII.

LEporis coagulum tribus obolis ex uino, uenenatorum morsibus, cœliacis, dysentericis, & fœminis fluxione uulvæ laborantibus, ac reiectionibus à pectore, auxiliatur. sanguinem in grumos cōcretum discutit. post menstruas purgationes appositū uulvæ cum butyro, præstat mulieribus ut concipiant. potum uerò partus enecat, & à puerperio, pariendi spem adimit. Equi coagulū, quam hippacen aliqui uocant, priuatim cœliacis dysentericisq; conuenit. Hœdi, agni, hinnuli, capræ laticornis, & dorci, apri, cerui, uituli, bubaliq; coagula similes naturas sortiuntur. contra aconiti potum in uino, & concretum lac in aceto, conuenienter assumuntur. Hinnuli priuatim triduo à purgationibus admotum, partus spem intercipit. Vituli marini, castorei uires repræsentat. comitialibus, strangulatis uuluis, potu conferre existimatur. Sed si sit uituli marini, hoc experimentū est: aqua inspergitur, qua paulisper cum alterius animantis, tum præcipuè agni coagulum, maduerit. nam si erit syncerum, statim liquefcit in aquam: sin minus, consimile permanet. Excipitur autem catulis, qui nondum natare possunt. in
summa,

summa, coagulū omne dissipata cogit, et coacta dissoluit.

Adeps. Cap. LXVIII.

ADeps anserinus aut gallinaceus recens & sine sale conditus, ad uulue uitia proficit. Sale inueteratus, & qui temporis spacio acrimoniam concepit, uulue inimicus est. Recens exemptis membranis in fictilem ollam demissus, quæ altero tantopere capacior sit, quantus sit modus adipis quæ curare institueris, obstructo diligenter uase, flagrantissimo soli exponitur, eliquescent inde humor in fictile alterū excolatur, donec adeps omnis absumatur, mox loco uehementer frigido reconditur, & ad usum digeritur. Alij fictile fulciunt super aquam calidam, aut tenuem & elanguidam prunam, quæ solis uicem penset. Est & alia curandi ratio: Exemptis membranis teritur, coniectusq; in ollam eliquatur, adiecto minuti salis momento, mox lineo colo transfusus reponitur. Vtiliter in medicamenta additur, quæ lassitudines & fatigationes leuant. Suillus adeps & ursinus hoc curantur modo: Recens, præpinguis, renibus potissimū detractus, in largiore aqua cœlesti & quamfrigidissima, exemptis tunicis, diligentissimè manibus confricatur, & exprimendo firmè siccatur, subindeq; noua aqua abluitur. cæterum fictili capacitatis duplæ inditus, in aquam demergitur, & subditis leuibus prunis spatha mouetur, eliquatusq; colo transfunditur in aquam: ubi uerò refrixit, & guttatim aquam omnem exclusit, in prælotum fictile demittitur, & infusa aqua leniter eliquari debet, & manu deprimi, quò facilius fæculentū uirus pessum eat: postea in pilam spon-

gia madefactam transfunditur : ubi coire cœpit, residens in imo sordes eximitur. tertio citra aquam eliquatur, re- purgatusq; fictili bene operculato, per quàm frigidis locis reponitur. Hircinum seuum, ouillum, ceruinumq; ita curato. Elotum ex his quodcunq; tunicis, ut in suilli mentione dictum est, exemptis, pilæ emolliendum tradito, ac manibus fricato, affusa paulatim aqua, donec ne amplius quidem cruentum uirus externatur, aut pingue ali- quod innatet, sed nitida spectetur. deinde in ollam fictilem conijcito, & adiecta aqua ut superemineat, leui pruna liquefacito, & moueto, atque in aquam colato: cumq; refrixerit, iterum in loto fictili eliquato, & quæ antè diximus facito. tertio sine aqua liquefactum, in persusana liquore pilam colato, refrigeratumq; ut in suilli ratione diximus, recondito. Bubulum autem seuum, renibus maxime detractum, exemptis membranis, aqua marina ex alto petita eluendum est, mox in pila tundendum diligenter, affusa maris aqua. cum uerò dissolutum fuerit, in fictilem ollam conijciendum, & marina aqua, quæ non minus dodrante superemineat, proluendum. decoquendum donec omnis aboleatur odor, additis ad singulas seui Atticas minas, quaternis Tyrrenicæ ceræ drachmis: excolatumq; detractis quæ pessum ierant sordibus, in nouo fictili reponendum, opertumq; soli interdium credendum, ut ad candorem reducatur, & odoris uirus euanescat. Priuatim taurorum pingue sic curari debet: Renibus euulsum pingue profluente amnis aqua abluito, detractisq; tunicis, fictili nouo, postquàm exiguum salem insperferis, liquefacito,

Facito, dein in nitentem aquam excolato, et ubi concre-
 re coepit, manibus iterum confricando uehementer laua-
 to, aqua sepius infusa refusaq; donec quā optimè elotum
 uideatur: rursus in olla cum pari modo uini odorati de-
 coquito, et cum iterum efferbuerit, dempto ab igni uase,
 ibidem finito pernoctare. postridie si grauius adhuc o-
 leat, noua olla repetitum, uino odorato perfundatur. ead-
 em quæ prius fiāt, dum omne uirus euanescat. Colliqua-
 tur et sine sale, præsertim affectionū earū causa, quibus
 sal aduersari solet, sed ita paratū nō magnopere albescit.
 Eodem modo pardorum ac leonum pinguia curari opor-
 tet. Taurinum autem et uitulinum pingue, necnon cerui-
 num, atq; etiam huius animalis medulla, odoramentis im-
 buitur hac ratione: Pingue quod odoratū reddi debet,
 demptis, quo diximus modo, membranis, elotum et uino
 quam odoratissimo, nulla maris aqua diluto, seruefactum,
 pernoctare sinitur: alterū id genus uinum eadem mensu-
 ra infunditur, colliquatur, et exquisitè colatur, nouemq;
 eius heminis, iunci Arabici septem drachmæ adijciuntur.
 Quod si ipsum odoris fragrantioris fieri uoles, quadragin-
 ta floris eiusdem drachmæ, cum paribus palmæ, calami,
 et casie modis adduntur, et xylobalsami, asspalathi sin-
 gulæ drachmæ, cinnamomi, cardamomi, et nardi, singu-
 læ uncie. omnia exactius tunduntur, et affuso uino odora-
 to, in uase operto, quod supra carbones firmiter colloca-
 tum sit ter effervescent, et semoto ab igni uase inibi per-
 noctant. postridie uinū effunditur, aliudq; generis eiusdē
 adijcitur. ter simili modo bene conseruescat, deinde matu-

tinis exempto adipe uinum effundatur, & abluto uase, si quid imo subsidens hæsit, detergatur, postremo eliquatum pingue & excolatum, ad usus reconditur. Hoc autem modo odoramentis imbuitur, quod antea curatū est. uerum antè dicta prius inspissari solent, quò facilius sibi odoramentorū uires adsciscant. Itaq; assumens quodcumque horum uoles, cum uino feruefacito, impositis unā myrti ramulis, serpyllo, cypero, item asspalatho plenius tuso. aliqui tamen ad hunc usum, uno duntaxat horum contenti sunt. cum autem ter efferbuit, exemptum leniter, & linteo colatum, aromatis, uti expositū est, imbuitur. Adipibus spissamenta sic fiunt (quemcūq; acceperis, oportet ut recens tundatur) Sincerus et sanguinis expers adeps, reliquas habens notas quas sæpe retulimus, in ollam nouā demittitur, infuso uino albo, uetere, odorato, quod semipedis altitudinē superet. lento igni feruescat, dum uernaculus odor aboleatur, planeq; uinum redoleat. at ubi deposito uase refrixit, duæ adipis minæ in ollam mittuntur, & duo uini eiusdem sextarij, & seminis loti, eius inquam cuius è ligno ludicræ tibiæ faciuntur, tusi minæ quatuor adijciuntur, lento igni subinde miscendo decoquuntur, cumq; odoris uirus euanuerit, excolatusq; adeps refrixerit, una contusi asspalathi mina, cum amaracini floris minis quatuor, & uetere uino subigitur. nocte una hæc odorem rapiunt, combibunt. postridie in fictilem ollam tricongialelem ea omnia cum adipe iniecta, additis sextarijs tribus uini, unā feruescunt, quousque & uim & odorem spissamentorū adeps ipse contraxerit, qui eliquescens colatur,

latur, & reponitur. Quòd si maiorē odoris fragrantiam
efflagites, drachmas octo quam pinguisimæ myrrhæ ui-
no maceratæ, quod multos in annos asseruatum est, misce
to. Gallinaceus anserinusq; sic odoribus imbui solent: Cuius
ius eorum percurati sextarij duo fictili olla excipiun-
tur. erysiseptri, xylobalsami, palmæ elatæ, & calami
planè cōtusi, singulorum sescuncia admiscetur. uini Les-
bij ueteris cyathus unus adijcitur. ea ter effervescent prus-
nis, mox uase sublato ab igne, die noctuq; refrigerantur.
postridie liquata per linteum crassum, mundum in uas ex-
colantur. ubi uerò adeps coierit, concha excipitur, fictili-
liq; nouo densius operto perfrigidis locis reponitur. Hy-
berno tempore id instituere oportet, æstate siquidem pin-
guia non coguntur. Nec desunt qui Tyrrenicæ ceræ mo-
mentū adijciant, quò facilius in unum corpus omnia coa-
lescant. Eadem ratione suillus adeps & ursinus cæteri-
q; id genus, odoramentis imbuuntur. Verum sampsuchi odo-
rem adeps ipse repræsentabit hoc modo: Curati quàm
optimè adipis, præsertim taurini, mina una, tempesti-
q; sampsuchi exquisitè confracti sesquimina miscentur, &
inperso largiore uino digeruntur in offas, quæ in uase coo-
perto nocte quiescunt. matutinis in fictili olla leuiusculo
igni, affusa aqua, leuiter coquuntur, dumq; suum adeps
odorē exuerit, defæcatus ac bene opertus, nocte tota per-
manet: postero die deteresa sorde quæ pessum ierat, sam-
psuchi, ut dictum est, cōtusi iterum sesquimina priori pa-
stillo adijcitur, eodemq; modo in offas cogitur: alijs quæ
diximus peractis, decoquitur & colatur, & si qua fundo

hæsit spurcitia, deraditur, & frigido loco reconditur. Si quis tamen incuratum adipem anserinum, gallinaceum, aut uitulinum, à putredine tueri uelit, ita faciendum est: Quemuis adipem diligenter elotum & siccatum in umbra super cribrum, per lintea munda manibus uehementer exprimat, linoq; cōsutum umbroso in loco suspendat, & post multos dies noua charta inuolutum, frigido loco recondat. Pinguis autem indito melle uindicantur à putredinis uitio. uis omniū est excalfacere, mollire, rarefacere. Taurinus adeps, bubulus & uitulinus aliquantum adstringunt. earundem uirium compos leoninus. nam resistere eum aiunt ijs qui insidias moliuntur. ceruino, elephanti noq; perunctos, serpentes fugiunt. adstringentior est caprinus. qua ex causa decoctus cum polenta, rhoë & caseo, dysentericis datur, & cum ptisanæ succo infunditur. ius decocti phthysicis in sorbitionibus prodest. datur quoque utiliter ijs qui cantharidum uenena hauserunt. hircinus, ut qui ualidissime discutiatur, podagricis auxiliatur, cū fimo capræ & croco impositus. huic proportionem respondet ouillus. Suillus uerò contra uulue & sedis uitia idoneus est. ambustis igni medetur. è sue uetustissimus quisq; sale conditus excalfacit, & emollit. elotus uino pleuritidis prodest. cinere aut calce exceptus, inflammationibus, fistulis, ac tumoribus succurrit. asininum tradunt cicatrices corpori concolores reddere. anserinus gallinaceusq; conueniunt muliebribus malis, & ad labiorum rimas, ad mangonizandam faciem, & contra aurium dolores. ursinum constat raptos uitio alopecie capillos restituere, per
nionibus

nionibus subuenire. uulpinus medetur aurium doloribus. Fluiatilium piscium pingua perunctis oculis claritatem afferunt, si in sole liquecant, & melli admisceantur. uis peræ adeps contra oculorum hebetudines suffusionesq; efficax est, addita cedria, melle Attico, & pari oleo uetere. pilos alis euulsos perunctis radicibus recens & perse illitus obliterat, atq; renasci non patitur.

Medulla.

Cap. LXIX.

LAudatissima est ceruina, mox uitulina, post hanc taurina, dein caprina, & ouilla. Colliguntur æstatis exitu, cum appetit autumnus: quippe cum alijs anni temporibus concrementum sanguinis, & ueluti caro friabilis, in ossibus inueniatur. nec facile cognosci potest, ne quis eam ossibus extrahat & recondat. Omnes medullæ molliunt, calefaciunt, rarefaciunt, ulcera explent. ceruina perunctos uenenata fugiunt. Curantur recentes, adipis modo, aquæ respersu subactæ, selectisq; ossibus tantisper elotæ, & in linteum expressæ, donec aqua sincera emanet: & deteresa sorde pinna, si qua innatet, liquatæ in duplicato uase in pilam exprimuntur, & ubi coiere, omni face quæ ad ima sedit derasa, fictili nouo reponuntur. quòd si libet incuratas reponere, facito omnia quæ de anserum & gallinarum adipe demonstrauius.

Fel.

Cap. LXX.

FEL omne curatur hoc modo: Recens præligato ore folliculi lino tandiu demissum in struentem aquam, dum quis spaciū trium stadiorū percursaret, mox exemptum siccatur umbroso loco, asperginem non redolente.

Sed quod ad oculorum medicamēta adiici solet, ligatum lino in uitreum uas, quod mel habeat, immittitur. circumuoluto ad os uasis lini principio, & operto uase reconditur: est enim uis omnium acris & excalfaciens. Intensis tamen & remissis uiribus differunt. siquidem præstantius in effectu esse uidetur fel marini scorpionis, & piscis qui callionymus appellatur, marinæ testudinis, hyenæq; item perdicis, aquilæ, gallinæ candidæ, & syluestris capræ, quod priuatim prodest contra suffusiones incipientes, & oculorum caligines, argemas, & genarum scabritias. ouillo, suillo, hircino, atq; ursino, taurinū multò efficacius. Felle omni perfacilem, præsertim infantibus, deiectionem quis molietur, si intinctum eo tomentū aut fimbriam sedi subijciat. priuatim taurino anginæ cum melle perunguntur. sedis ulcera sanat, & ad cicatricem usq; perducit. idem auribus fractis & purulentis cum muliebri lacte aut caprino instillatum medetur. & sibilo earundem ex porri succo. admisceri insuevit uulnerarijs emplastris & circumlinationibus, quæ contra uenenata parantur. phagedænicis ulceribus, colis & scroti doloribus, ex melle prodest. lepras, fursures cum nitro & terra cimolia quàm optimè purgat. ouillum & ursinū contra eadem pollent, uerum inefficacius hæc præstant. ursinum eclegmate comitiales adiuuat. fel testudinum anginis, & in ore infantium nomis, prodest. naribus inditum comitiales erigit. syluestrium caprarum felle peculiariter peruncti lusciosi sanantur. hircinum idem obit munus. thymia abolet, & luxuriantes elephantorum extuberationes illitu reprimunt. suilla

mit. suillum autem contra aurium ulcera, reliquaq; omnia, magno usu assumitur.

Sanguis. Cap. LXXI.

Sanguis anseris, anatis & hoedi, utilissimè in antidota miscentur. Palumbi autem, turturis & columbæ, necnon perdicis, oculis cruore suffusis, & recentibus eorum uulneribus, lusciosisq; illinuntur. peculiariter columbæ sanguis, cruorem membranis cerebri erumpentem inhibet. Hirci, capræ, cerui & leporis sanguis inassatus sartagine, dysenterias & coeliacorum profluvia sistit. in uino potus contra toxica efficax est. Leporinus sanguis ita ut tepet illitus, uitia cutis in facie, lentiginesq; emaculat. Caninus cōmodè ab his bibitur quos efferata in rabiens bestia momorderit. contra epotum toxicum auxilio est. Testudinis terrestris sanguinem epotum tradunt prodesse comitialibus. marinæ autem testudinis cum uino & leporis coagulo cuminoq; contra serpentium morsus, & hausta rubetæ uenena, cōuenienter bibitur. Taurinus cum polenta illitus, duritias discutit, emollitq;. Sanguis equarum quæ admissuram expertæ sunt, in medicamenta additur quæ erodunt, septica uocant. Sanguine chamæleonis genarum palpebras euellere creditum est. Hoc enim uiridium ranarum sanguine præstat. Menstruus sanguis foeminarum, circumlitu conceptum inhibere existimatur: aut si omnino mulier menstrua supergrediatur. Leuat podagræ dolores & ignem sacrum illitus.

Fimum. Cap. LXXII.

Armentariæ bouis fimum si recens admoueatur,

uulnorum inflammationes mitigat. folijs autem inuoluta
tur, & calfactum cinere feruenti superponitur. coxendia
cis cruciatus fotu compescit. illitum ex aceto duritias, pa
nos & strumas discutit. priuatim suffitu fimi, quod à ma
sculo boue redditum est, procidentes uulue reprimuntur.
accensi nidore culices abiguntur. Fimum caprarum, præ
sertim in montibus degentiū, potum in uino, regium mor
bum emendat. menses cit cum odoramentis haustum. &
partus euocat. tritum in farinam, & impositū lanis cum
thure, foeminarum profluvia sistit. ceterosq; sanguinis
impetus ex aceto cohibet. medetur alopecijs exustum,
& cum aceto aut oxymelite illitum. cum axungia uerò
impositum, his qui podagra tentantur, auxilio est. Ca
prillum in aceto decoctum imponitur serpentium mor
sibus, ulceribus quæ serpunt, igni sacro, & parotidi
bus. Vtilem ischiadici unctionem hunc in modum accipiūt:
In eo interstitio ubi pollex brachiali committitur, caua
ueluti lacuna subsidet, in qua lana oleo imbuta substerni
tur, deinde sigillatim feruentes stercoris caprini pilulæ
imponuntur, dum uapor per brachium ad coxam sen
tiatur peruenire, & coxendicis dolorem mitigare. adu
stio id genus Arabica appellatur. Ouillum ex aceto il
litum sanat epinyctidas, clauos, pensiles uerrucas, thym
mos, & ambusta igni, rosaceo cerato exceptum. Fimum
suis syluestris aridum, in aqua aut uino potum, reiectio
nes sanguinis sistit. uetustum lateris dolorem mulcet. ad
rupta & conuulsa ex aceto bibitur. luxatis cum cerato
rosaceo medetur. Tam asinorum quàm equorum finium
siue

siue crudum siue crematum, addito aceto, sanguinis eruptiones cohibet. armentarij, qui herba pascitur, siccum fimum liquatum in uino, mox potum, contra scorpionum ictus magnopere auxiliatur. Columbinū uehementius et excalfacit & urit. cum hordeacea farina mixtū strumas ex aceto discutit. carbunculos emarginat, tritū cum melle, lini semine & oleo. ambustis igni medetur. Gallinaceū uerò omnia eadem, sed inefficacius præstat. priuatim tamen contra uenena fungorum, & coli cruciatus ex aceto aut uino bibitur. Ciconiæ fimum, si ex aqua hauriatur, comitialibus prodesse credunt. Vulturini fimi nido re partus excuti produntur. Murinum deiritum cum aceto, & illitum, alopecijs medetur. cum thure & mulso calculos expellit. subditæ infantibus muscerdæ, alui deiectionem promouent. Caninum quod flagrantissimo canis sydere fuerit exceptum, cum uino aut aqua potum, sistit aluum. Humanum stercus illitum, uulnera ab inflammatione uindicat, & obiter intumescere non patitur, sed ea statim glutinat. sicco ex melle anginae perungi commodissimè traduntur. Terrestris crocodili fimum, crocodilcam uocant, quæ mulieribus colorem nutrit in facie, nitoremq; seruat. Optima est candidissima & friabilis, amyli modo, minimè ponderosa, in humore statim eliquescent, quæ cum teritur, fermenti acorem quadam tenus refert. Adulterant eam sturnorum fimo, quoscaptos oryza pascunt, ipsumq; non dissimile uendunt. Alij amyllum aut cimoliam miscent, & adscito anchusæ colore per rarum cribrum paulatim exprimunt, ut se contrahat in

vermiculorum speciem: qui siccati pro crocodilea ueneunt. Inter omnes conuenire inuenio, humanum stercus caninumque gutturi impositum, anginis auxiliari.

Vrina.

Cap. LXXIII.

Humanam urinam suam cuique bibere, contra uiperæ morsus, ac uenena, incipientemque aqua inter cutem proderit. scorpionis, uiperæ marinorum, draconisque morsus ea conuenientissime fouentur. Canina ad perfundendos canis morsus idonea est. pruritus et lepras nitro addito expurgat. sed uetus, ulcera capitis manantia, furæ, fures, psoras, et feruidas eruptiones, multo magis abstergit. nomas, et præcipue genitalium, cohibet. auribus infusa manans pus supprimit: decoctaque in calyce mali punici, earum uermiculos abigit. Pueri impubis resorpta urina, orthopnoicis auxiliatur. decocta in æreo uase cum melle emendat cicatrices, argema, caliginesque. ex ea et cupro idoneum auri ferrumen conficiunt. Quod in urina subsidit, illitu ignem sacrum mitigat. seruefactum cum cyprino, inditumque, uulnæ dolores mulcet. strangulatus leuat. genas deterget. oculorum cicatrices expurgat. Tauarina, si cum myrrha instilletur, aurium dolores lenit. Aprina uiribus eisdem prædita est. priuatim cominuit uesicæ calculos, et potu expellit. Caprina ad aquam quæ cutem subiit, cum nardi spica quotidie binis cyathis cum aqua bibitur. urinamque per aluum extrahit. aurium doloribus instillata medetur. Asinina traditur renum uitij mederi. Lyncis urinam, quam lyncurium appellant, simulac excernitur, glaciari coireue in calculi durtiam, uulgo creditum est.

tum est. quare quod de ea proditum est, uanum esse cōuincitur. est enim quod à nonnullis uocatur succinum pterygophoron, ideo dictum quod pennas ad se alliciat. Id potum ex aqua, stomacho aluoq; fluxione laboranti conuenit. Asininae urinae potu renum uitia sanari traduntur.

Mel. Cap. LXXIII.

P Rincipem locum obtinet mel, quod Atticae regionis est, praecipue ex Hymetto, mox Cycladibus insulis, & è Sicilia, cognomine hybleum. Magis probatur dulcius & acre, odoratius, subflauū, nec humectum, graue, & minimè fluxum, quod ob sequacem lenitiam non facile abrumpitur, tractumq; resilit in digitos. Mel abstergerendi uim habet. ora uenarum aperit. humores euocat, quae ratione in sordida ulcera sinusq; cōmodissime insunditur. decoctum atq; impositum, abscedentem carnem glutinat. medetur impetigini coctum cum liquido alumine & illitum. item aurium sonitui & dolori, cum fossili sale trito, tepidum instillatur. lentes & foeda capitis animalia illitum necat. nudam glandem recutitis operit, praesertim quae circuncisione aperta non est, si melle praeputium à balineo triginta diebus emolliatur. oculorum caliginem discutit. faucibus, tonsillis, anginae collutum gargarizatumue medetur. urinam ciet. auxiliatur tussi, & à serpente percussis. contra haustum meconium, cum rosaceo calidum assumitur. aduersus uenena fungorum, & rabiosi canis morsus linctum aut potum proficit. crudum tamen aluum inflat. tussim laceffit, & ea de re despumati usus aptior est. Primatum tenet in mellis genere uernum, dein

de æstiuum. hybernium uerò, utpote quod crassius constet, deterrimū reputatur, ceraginis halitum expirat. Quod in Sardinia gignitur mel, amarū est, quoniam apes inibi absinthio uescantur: quo uitia cutis in facie & macula aptissimè perunguntur. Heraclie in Ponto quibusdam anni temporibus, propria quorundam florum dote, mel conflatur, quod qui edere, mente abalienantur, ac sudore diffluunt. Remedio sunt, esitata ruta, & salsamenta, aut epotum mulsum, resumpta quoties uomitione reijciuntur. acre autem est, & olfactu sternutamenta mouet. Quod cum costo illitum, sceminarū cutem emendat, & cum sale sugillationes rapit. Est & aliud concreti mellis genus, quod saccharon nominatur. In India uerò et felici Arabia in arundinib. inuenitur. salis modo coactū est, dentibus, ut sal, fragile, aluo idoneū, & stomacho utile, si aqua dilutum bibatur. uexatæ uesicæ renibusq; auxiliatur. illitum ea discutit, quæ tenebras oculorum pupillis offundunt.

Cera.

Cap. LXXV.

Cera optima est subfulua, suppinguis, pura, odorata, & halitum quadam tenuis melleum referens, natione Pontica, aut Cretica. secundum locum obtinet candidans, & suapte natura pinguis. Candida fit hoc modo: Ex ea radunt album syncerumq; atq; transfundūt in uas, quod satis habeat marinæ ex alto petitiæ, inspersoq; nitri momento decoquūt. cumq; iterum tertioque inferbuit, separatum uas refrigerant, ac ceræ pastillum eximunt, deterfa sorde, si qua fortè adhæsit. tum denuò indita noua maris aqua feruet, uti retulimus, & uase dempto ex igne, fundum

fundum ollulae nouae aqua frigida madefactum, in ceram summam suspensa manu intingunt, quò celerius concre-
scat, & q̄minima portio extrahatur. suscepto primo ce-
rae orbiculo, iterum uasis imum aqua refrigeratum, tan-
tisper in ceram immitti debet, dum tota excipiat. orbi-
culi lino confuti, interuacante spacio, suspenduntur, & in-
terdiu, continuò sub sole, noctu sub luna asperguntur, usq̄
dum perfectè albescant. uerum si eximius ille candor desi-
deretur, eadem facituri, & identidem recoqui operæ pre-
cium est. Nec desunt qui pro marina, in muria quàm as-
cerrima semel aut iterum excoquant, dein laguncula te-
nuis, rotunda, ansam habente, extrahunt, postea orbicu-
los, substrato affatim cespite herbofo, insolant, donec can-
dorem summum contraxerit. Præcipiunt hoc obeundum
munus uere, cum sol remissa uehementia humorē pariat,
ut non facilè liqueatur. Cera omnis mollit, calfacit, modi-
cè explet corpora. datur in sorbitione dysentericis. ac mi-
lij magnitudine, decem grana ceræ hausta, lac in nutriti-
bus non patiuntur coagulari.

Propolis.

Cap. LXXVI.

Propolis eligi debet flaua, odorata, styracem rese-
rens, in uehementi ariditate mollis, & mastiches
more ductilis. Magnopere calfacit & euocat. aculeos &
omnia infixa corpori extrahit. in uetere tussi suffita pro-
ficit. impetigines admota tollit. ea in alueariorum foribus
cerosæ naturæ inuenitur.

Triticum.

Cap. LXXVII.

Optima è tritici generibus ad secundæ uoletudinis

usus habentur, quæ recentia & iam perfectè adulta, colorem luteum referunt. dein sequuntur trimestria, quæ nonnullis sitania nominantur. Itaque cruda in cibis teretes tianas gignunt. canum morsibus prosunt, mansa & imposita. confectus eorum similagine panis, plus alit quàm cibarius. è trimestrium farina panis leuiorem cibum præbet, & qui faciliè in membra demandetur. farina eorum cum hyoscyami succo illinitur aduersus neruorum fluxiones, quas Græci rheumatismos uocant. item contra interaneorum inflationes. lentigines ex aceto mulso tollit. furfures autem in acri aceto decocti, turgentes mamas sedant. uiperarum ictibus auxiliantur, & torminosi prosunt. Farinaceum fermentum calfaciendi extrahendiq; uim habet. priuatim callos pedum, clauosq; extenuat, & cætera tubercula furunculosaq; ex sale concoquit, & aperit. Sitaniorum farina contra uenenatos ictus cum aceto aut uino commodissimè illinitur. eadem si decocta in glutini modum delingatur, cruentis excreationibus proderit. contra tussim & exasperatas arterias, cum mentha & butyro decocta, efficax est. Tritici pollen si ex aqua mulsa, aut hydreleo decoquatur, omnem discutit inflammationem. Panis & crudus & coctus cum aqua mulsa inflammationes omneis illitu mulcet, cum emolliat, & quadam tenus refrigeret: sed herbis succisue huic rei accommodatis admisceatur. Vetus panis aridus, adiectis conuenientibus, citam aluum cohibet. recens, muria maceratus, illitu uetustas impetigines sanat. Glutinum ex similagine & polline, quo chartæ glutinantur, sanguinè excreantibus prodest, si liquidum

si liquidū ac tepidū cochlearis mensura detur sorbendū.

Hordeum. Cap. LXXVIII.

Hordeum optimū est candidum purumq; id minus quā triticum alit. Ptisana tamen ob cremorem in decoctione redditum, plus alimenti præbet quā polenta ex hordeo facta. contra acrimonias atque gutturis scabritias, exulcerationesq; pollet. quibus etiam triticea ptisana præsidio est, sed plus alit, magisq; urinam mouet. lac abundè suppeditat, si cum fœniculi semine decocta sorbeatur. Hordeum abstergit. urinam ciet. inflationem parit. stomacho aduersatur. tumores concoquit. Farina hordeacea decoquitur in mulsâ aqua cum fico, ut inflammationes collectionesq; discutiat. duritias cum resina et simo columbarum concoquit. cum meliloto autem et papaueris calyce dolores finit qui latus excruciant. aduersus intestinorum inflationes cum lini semine, fœnogræco, et ruta, illini iuuat. strumas cum pice liquida, cera, oleo, et impubis pueri urina, ad concoctionem perducit: et cum myrto, aut uino, aut malicorio, aut syluestribus pyris, aut rubo, alui profluvia sistit. podagricis inflammationibus, cum cotoneis aut aceto prodest. decocta in aceto, modo quo hordeaceum cataplasma, et calida imposita, lepris medetur. Cremor uerò farinæ ex aqua, atque cum pice et oleo decoctus, puri mouendo est. cū aceto subactus itidem et cum pice cōtra articulorū fluxiones prodest. Farina ex his aluū cohibet, inflammationesq; mitigat.

E Zythum. Cap. LXXIX.
Ex hordeo potus fit, cui Zytho nomen est: is uris

nam cit. renes & nervos tentat. membranis præsertim cerebrum uestientibus, officit. inflatione parit. vitiosum succum creat. elephantiasin gignit. persusum Zytho ebur, obsequiosum & operi tractabile redditur.

Curmi. Cap. LXXX.

Fit & ex hordeo potus, quem curmi nominant, eoq; sæpe potu, pro uino utuntur: uerum dolorem capitis mouet, malum succum gignit, nervis nocet. Cōsimilia etiam potus genera ex tritico fieri solent, in Iberia quæ occidentem spectat, & Britannia.

Zea, seu semen. Cap. LXXXI.

Zea duorum generum est. una simplex. altera in geminis putaminibus grana bina iuncta gerit, ob id dicoccos appellatur. plus quàm hordeū alit. ori grata. digeritur in panificia, minus quàm triticum alens.

Crassior farina. Cap. LXXXII.

Crimnon crassior est ex zea triticoq; farina, ex qua pultem faciunt. Abundè alit. facile conficitur. alium uehementius adstringit, si zea, ex qua fit, prius torreatur.

Siligo. Cap. LXXXIII.

Eidem generi siligo adscribitur, sed minus aliquanto nutrit. in panes, ut zea, cogitur. Fit quoq; è siligine crassior farina, quam Græci crimnon uocitant.

Athera. Cap. LXXXIII.

Athera ex zea fit tenuissimè molita. est autē sorbitio, quasi liquida pulicula, infantibus conueniens, & cataplasmati efficax.

Tragos

Tragos. Cap. LXXXV.

Tragos quandam halicæ frugis figuram gerit. multo minus quàm zea nutrit, quòd multum aceris habeat: quare ægrius conficitur, aluumq; magis emollit.

Auena. Cap. LXXXVI.

Avena genicula quædam habet. folio & stipula triticum imitatur, & in cacuminibus dependentes paruulas ueluti locustas bipedes gerit, in quibus semē continetur, utile ad cataplasmata, uti hordeum. pulte huius aluus sistitur. prodest tussientibus in sorbitione succus.

Oryza. Cap. LXXXVII.

Oryza frugum generis est, in palustribus riguisq; nascens. Mediocriter alit, sed aluum suppressit.

Halica. Cap. LXXXVIII.

Halica fit ex zea, quam dicoccon appellauimus. plus alit quàm oryza. aluum magis cohibet. stomacho longè utilior. decocta in aceto illitaq; lepras tollit. unguium scabritias extricat. incipientibus ægilopijs medetur. decoctum dysentericis, quos excruciat dolor, infusum, idoneum est.

Milium. Cap. LXXXIX.

Milium in panes coactum, minus cæteris frugibus alit. sistit pulce sua aluum. Urinam cit. Torretur milium, struensq; in sacco ponitur, ut torminibus, reliquisq; doloribus, si foueatur, auxilio sit.

Panicum. Cap. XC.

Panicum frumentaceis seminibus annumeratur, milio simile. eodemq; modo in panes subigitur.

eosdem habet usus. minus tamen & nutrit & stringit.

Sesama. Cap. XCI.

Sesama stomacho inutilis cibus. halitus grauitatem facit, quoties inter mandendum commissuris dentium inhaesit. neruorum crassitiem illitu discutit. medetur auribus fractis, ambustis, inflammationibus, coli doloribus, et cerastrae morsibus. capitis dolores, qui aestuatione concitantur, ex rosaceo lenit. eadem efficit herba decocta in uino. praesertim inflammationibus oculorum doloribusque prodest. ex ea fit oleum, quo Aegyptij utuntur.

Lolium. Cap. XCII.

Lolium quod inter segetes nascitur, molitum, illitum nomas, putrescentia ulcera, gangraenasque emarginat. sanat cum raphanis, sale & aceto feros lichenas: & ex aceto & sulphure uiuo, lepras. strumas quoque discutit, cum fimo columbino & lini semine decoctum in uino. rum pit quae acrius ad coctionem perducuntur. decoctum ex aqua mulsa utilissime ischiadicis illinitur. si cum polenta, thure, myrrha, aut croco suffiatur, conceptione adiuuat.

Amylum. Cap. XCIII.

Amylum ex eo appellatum est, quod sine mola fiat. Optimum ex trimestri, natione Creticum aut Aegyptium. Ratio faciendi amyli haec est: Purgatum trimestre triticum madescit quinquies die, & si fieri potest, nocte: cum emollitum fuerit, effunditur sensim, sine agitatione, aqua, quod minus cremor utilis una excludatur: ubi mollissimum esse uidetur, mutata aqua pedibus calcari oportet: rursus infusa, teritur: tum demum enatantes ibi furfures incer-

res incerniculo eximendi, reliquumq; quallo sportisq; siccatum tegulis nouis confestim torreatur flagrantissimo in sole. nanq; si paulisper udum maneat, acorem concipit. Contra fluxiones oculorum, pustulas, cauaq; ulcera efficax est. sanguinis reiectiones potu cohibet. exasperatas fauces lenit. lacti atq; obsonijs admiscetur. Fit etiam amy lum ex zea, quæ maceratur ac eluitur uno aut altero die, & subactæ farinæ modo manibus subigitur, pressaq; feruentissimo in sole, ut antè retulimus, exiccatur. nullius in medicina usus, ad alia tamen conueniens.

Fœnumgræcum. Cap. XCIII.

Fœnigræci farina uim habet emolliendi discutien diq; in aqua mulsæ decocta aduersus tam internas q̃ externas inflāmationes efficaciter illinitur. lienē cum ace to & nitro trita extenuat. succus decocti eius fœminariū malis subuenit: & siue tumor, siue præclusio sit uulvæ, fœ uentur, et insident. Fœnigræci in aqua decocti cremor ex pressus, capillos, fursures, & manantia capitis ulcera pur gat. locos dilatat & emollit, si cum anserino adipe pesti uice subiiciatur. uiride cum aceto utilissimū imbecillibus locis, & ulcera sentientibus. decoctum eius prodest aduer sus tenesmos fœtidamq; dysentericorū proluuiem. Oleum quod ex eo exprimitur & myrto, capillos & genitaliū cicatrices abstergit.

Linum. Cap. XCV.

Linum uulgo notū est. cuius semen easdem quas fœ numgræcum uires habet. discutit & emollit omnē intus forisq; inflammationem, cum melle, oleo, exiguaq;

aqua decoctum, aut melle cocto exceptum. uitia cutis in facie uarosq; crudum tollit. illitum cum nitro & ficulneo cinere, parotidas duritiasq; discutit. ulcera quæ serpunt, fauosq; cum uino decoctum expurgat. ungues scabros eximit, cum pari modo nasturtij & mellis. uitia pectoris extrahit, si ex melle in eclegmatis uicem substituatur. tuſſim lenit. uenerem stimulat, si farina piperis & melle exceptum, pro placenta largius adsumatur. Huius decoctum interaneorum uuluaq; erosionibus immittitur. alui excrementa euocat. ad uulua inflammationes in defectionibus perquam utile.

Cicer.

Cap. XCVI.

Cicer satiuum aluo idoneum est. urinam ciet. inflatio nem parit. colore comendat. menses ac partus expellit. lac auget. cum eruo decoctum illinitur ad inflammationes testium, uerrucosas infectiones, ad scabiem, ulcera capitis manantia, impetiginesq; contra carcinomata, & ulcera quæ cacoethe uocantur, cum melle & hordeo prodest. Alterum genus arietinum nominatur. utrunq; cit urinas, dato cum rore marino, hydropicis aut regio morbo laborantibus, eorum decocto. Lædunt ea exulcerata uesicæ & renes. in uerrucarum formicantium pensiliumq; genere, prima luna singulis granis singulas tangunt, eaq; grana linteolo deligata abijci post se præcipiunt, ita decidere eas arbitrantur. Syluestre cicer folijs satiuo simile est, odore acri, sed semine discrepat. idem quod satiuum præstat.

Faba.

Cap. XCVII.

Faba inflationem excitat. egrè concoquitur. tumultuosa

tuosa somnia facit, tussi confert, carnem gignit. media calidi frigidiq; natura. decocta in posca, & cum suo cortice esitata, dysenterias & coeliacorū profluvia sistit. contra uomitiones cōuenienter manditur. inflatio leuior contrahitur, si aqua prior inter coquendum abiiciatur. uiridis plus negocij stomacho exhibet, maioremq; flatum parit. Lomentū eius & per se, & cum polenta illitum, inflamationes quas uulnus excitauit, mitigat. cicatrices cōcolores facit. turgentes grumoso lacte mammas, etiam si inflamatione tententur, adiuuat. lac restinguit. furunculos, sugillata, parotidasq; cum fœnigræci farina & melle discutit. cum rosa autem, thure & oui candido, procidentes oculos, tumores, uuasq; reprimit. subactū uino, suffusiones elictus oculorum recreat. Manducata sine cortice faba, ad auertendas fluxiones fronti illinitur. decocta in uino testium collectiones sanat. quò tardius pubes erumpat, pueris imo uentri illinitur. uiriliginem purgat. Fabarum cortice illiti capilli qui post euulsionem renascuntur, gracilescent, & minus alimenti capeffunt. cum polenta, scisso alumine, & uetere oleo impositi cortices, strumas discutunt. decocto earum lanæ inficiuntur. Faba dempto cortice in illas parteis diuisa, in quas suapte natura scinditur, imponi solet sanguinis defluxionibus ab hirudine conciatatis: nanq; eas supprimit, si semisecla apprimatur.

Faba Aegyptia. Cap. XCVIII.

Aegyptia faba, quam aliqui Ponticam uocant, in Aegypto plerunque prouenit. in Asiæ etiam Ciliciæq; lacubus inuenitur. Folia habet ampla, etiam

si ad arborum frondes comparentur: caulem cubitalem, digiti crassitudine: florem roseum, dupla papaueris amplitudine. Et ubi flore exuitur, fert folliculos uestparum fauis similes, in quibus faba supra operculum, bullantis ampullae modo, prominet. Cibotion ideo nominant, id est arculam, quoniam seratur ipsa, humenti glebae mandata, et ita in aquam demissa. Radice firmatur harundine crassiore, quae cruda coctae estur. ei colocasiae nomen est. Faba uirens manditur, et exiccata nigrescit. uulgarem magnitudine superat. Adstringendi facultatem obtinet, et stomacho utilem. dysentericis, coeliacisq; prodest, insperso, polente uice, lomento. datur quoq; in pulue. Cortices in uino mulso decocti, si terni inde cyathi bibantur, magis proficient. Facit ad aurium dolorem, quod in earum medio uiride spectatur, gustu amarum, si tritum et cum rosaceo coctum insilletur.

Lens.

Cap. XCIX.

Lens frequenti cibo aciem oculorum obtundit. egre concoquitur. stomachum male habet, eumq; et intestina inflat. sed aluum cum cortice cocta sistit. Praestat in cibo quae facillime coquitur, nihil atri in maceratione reddens. uim habet adstringendi, quae ex causa aluum cohibet. si detracto antea cortice discoquatur accuratè, primaq; aqua inter coquendum effundatur (quippe primum id decoctum uentrem resoluit) somnia tumultuosa excitat. capiti, neruis, ac pulmoni inutilis. melius suo fungetur munere contra alui fluxiones, addito cum aceto intybo, aut portulaca, aut beta nigra, aut baccis myrti, aut putamine

ramine punici, aut aridis rosis, aut mēspilis, sorbisue, pyris Thebanis, aut mālīs cotoneis, aut cichorio, aut plantagine, aut gallis integris, quæ post decoctionem abijciuntur, uel uuarum rhois quæ obsonijs insparguntur. uerum acetum cum eo diligenter percoqui debet, aliās aluū conturbat. Contra subuersionem stomachi, triginta grana lentis delibrata deuorari proderit. decocta cum polenta, et illita, podagras lenit, sinus cum melle glutinat, crustas rumpit, ulcera purgat. decocta in aceto duritias et strumas discutit. cum cotoneo aut meliloto medetur inflammationibus oculorum, sedisq; addito rosaceo: sed in amplo sinu aut inflammationibus sedis, quæ maius remediū exigunt, cū putamine punici, ac siccis rosis, adiecto melle, decoquitur. nomis quæ in gangrænam euaserunt, adiuncta maris aqua, pustulis, et his quæ serpunt, igni sacro, pernionibusq; ut antea dictum est. contra māmas in quibus lac in grumos coit, et præ nimia sui copia profunditur, cocta in aqua maris et illita auxiliatur.

Phasioli. Cap. C.

Phasioli inflant. spiritus cient. ægrè coquuntur. uirides cibo aluum emolliunt, ad uomitiones idonei.

Eruum. Cap. CI.

ERuum paruus frutex omnibus cognitus, angusto folio, tenuis, semina in ualuulis habens, è quibus farina fit, nomine eruina, ad medendi usus cōueniens. eruū capiti onerosum est. aluum esu turbat. sanguinem per urinam extrahit. elixo boues saginantur. Paranda farina ratio hæc est: uberiora grana candidaq; deliguntur, per

miscendoq; aqua resperguntur, donec sufficienter combi-
bant: postea torrentur, usque dum hians cortex disrumpa-
tur: molitaq; farinario cribro incernuntur: postremo fari-
na reconditur. Hæc aluo utilis est. urinam ciet. meliorem
colorem efficit. sanguinem per uesicam aut aluum cum
torminibus elicit, si largius in cibo aut potu assumatur.
ulcera cum melle purgat. lentigines & uitia cutis in fa-
cie, et maculas, totumq; corpus emendat. nomas, gangræ-
nas, duritiasq; serpere non patitur. mammarum duritias
emollit. atra ulcera quæ theriomata uocant, fauosq; emar-
ginat. carbunculos rumpit. cum uino subacta illitu morse-
bus uiperarum, canum, hominumq; medetur. urinae difficul-
tates, tenesmosq; ex aceto mitigat. Eruum tabidis, qui
alimentum non sentiunt, tostum, & ad nucis magnitudinem
melle exceptum, sumptumq; conuenit. Eius cremor per
niones, & pruritus in toto corpore, sanat fouendo.

Lupini. Cap. CII.

Satius lupinus notus est. Cuius farina cum melle de-
sinctu, aut potu, uentris animalia expellit. ipsi quo-
que macerati, & cum sua amaritudine esitati, eadem effi-
ciunt. Decoctum eorum idem munus præstat, cum ruta &
pipere potum. quare lienosis prodest. eodem ulcera tetra,
quæ theriomata uocant, gangrænas, incipientem scabiem,
eruptiones pustularum, ulcera in capite manantia, uiteli-
gines, maculasq; fouere utilissimum. menses & partus
extrahit, cum myrrha & melle subditum in uellere. Eo-
rum farina cutem liuoresq; corrigit. inflammationes cum
polenta & aqua mitigat. tubercula, & coxendicum cru-
ciatus

ciatus ex aceto lenit. strumas in aceto cocta illitaq; dissipat. carbunculos rumpit. Decocti coelesti aqua, donec in cremorem lentescant, faciem abstergunt. medentur pecorum scabiei, cum radice nigri chamæleontis, ita ut tepente decocto abluantur. Cit urinam radix cum aqua cocta. Lupini triti, ubi maceratu dulcescere coeperint, cum aceto poti, fastidium detrahunt, et cibi auiditatem faciunt. Gignuntur et sylvestres lupini, satiuus similes, sed omnino minores, qui eadem quæ satiuus possunt.

Rapum.

Cap. CIII.

DEcocta rapiradix alit. inflationem parit. humentem ac fluxam carnem creat. uenerem stimulat. decocto podagræ, pernionesq; fouentur: contritoq; rapo atq; imposito iuuantur. si excauatæ radici rosaceum ceratum adigatur, et fruenti cinere eliquescat, exulceratis pernionibus proficiet. Cymæ eius decoctæ manduntur, et urinam ciunt. semen antidotis et theriacis, præsertim quæ sensum doloris auferunt, anodyna uocant, idoneum est. potum contra uenena salutare est. Venerem concitat rapum. muria conditum, minus alimentum sufficit, sed multo magis appetentiam recreat. Sylvestre rapum in aruis nascitur, fruticosum, in cubiti altitudinem assurgens, ramosum, læue. in cacumine folia fert læuia, digitali latitudine, aut maiora: et fructum in siliquis calyculatis. cumq; eorum inuolucra aperiuntur, alia intus siliqua spectatur, quæ quandam capitis speciem præbet, in qua semina paruula concipiuntur, foris nigra, intus alba. Additur in medicamenta quibus. ad detergendam cutem in facie, totoq; corpore

utimur, præsertim quæ ex lupini aut erui, tritici aut loliij farina, fieri solent.

Napus.

Cap. CIIII.

Cocta napi radix inflat. modicum alit. semen eius potum uenenorum uires hebetat. antidotis admiscetur. Conditur sale radix.

Radix.

Cap. CV.

Radix, quæ græcis raphanus dicitur, excalfacit. flatus gignit. ori suavis est, sed stomacho aduersatur. ructus ciēt. urinam pellit. aluo aptior. summo tamen cibo sumi debet, quò magis eius distributionem adiuuet. cum autem præsumitur, cibum suspendit. quare uomituris commodissimè datur ante cibum. sensuum aciem excitat. decocta contra ueterem tussim, et pituitæ crassitiem in pectore, efficax est. cortex ex aceto mulso, celerrime uomitiones mouet. hydropicis commodissimè illinitur. lienosis utilis. sugillata cum melle rapit, et nomas amolitur. contra uiperarum ictus auxiliatur. alopecias ad pilum reducit. lentigines cum loliacea farina emēdat. his qui fungis strangulantur, tam cibo quàm potu salutaris est. Semen uomitiones facit, urinam mouet, menses cit, lienem extenuat. cum aceto illitum gangrænas ualidissimè emarginat. coctū cum aceto mulso, anginis perquàm utiliter gargarizatur. contra cerastis morsus, potum ex uino, auxilio est. Syluestris raphani, quam Romani armoraciam uocant, folia satiuo similia, sed magis lampsanam imitantur. radix gracilis, tenera, subacris. Tam folium quàm radix in olera recipiunt. sed hæc excalfacit,
urinam

urinam concitat, æstuosa est.

Sifer.

Cap. CVI.

Sifer uulgo cognitum. Cuius radix decocta ori grata est, & stomacho utilis. urinam ciet, & appetentiam inuitat.

Lapathum siue rumex. Cap. CVII.

EX generibus rumicis, oxylapathum uocāt, quod in acutum tendit, prædura habens extrema, non nisi in palustribus nascens. alius est satius, illi dissimilis. tertium genus syluestre, paruum, plantagini proximū, humile & tenerum. quartum est quod alij oxalida, alij anaxyrida, aut lapathon uocant. folia eius syluestri ac exiguo rumici similia, caule non magno, semine subacuto, rubente, acri, in caule & agnatis appendicibus emicante. Omniū decocto olere alius emollitur. crudi illitumelicerides, rosaceo aut croco adiecto, discutiuntur. Syluestris & oxylapathi, & eius quam oxalida nominant, semen ex aqua aut uino utiliter bibitur contra dysenterias, & coeliacorum affectus, stomachi fastidia, scorpionū ictus. quod si quis in potu præsumat, nihil molesti ex ictu patietur. Radices ex aceto coctæ aut illitæ crudæ, lepras, impetigines, & scabrosos ungues persanant. sed ante locus aceto & nitro in sole perfricandus est. pruritus corporis decoctum earum sedat, si foueatur, aut in solijs balnearum confricetur. coctæ in uino & instillatæ, aurium dentiumq; dolorem mulcēt. strumas parotidasq; discutiunt. lienem cum aceto extenuant. aliqui amolientis strumis radicum gestamine utuntur, eas collo appen

dentes. trita & admotæ fœminarum profluvia sistunt: cum uino autem potæ, regio morbo medentur. calculos uesicæ comminuunt. menses cient. scorpionum ictibus auxiliantur. Hippolapathon olus est magnum, in paludibus nascens. easdem habet uires quas supradicta ruscicis genera.

Lampfana.

Cap. CVIII.

Lampfana syluestre olus est. plus alit quàm ruscicæ, & stomacho utilius, cuius folia caulesq; coquantur in cibo.

Bunium.

Cap. CIX.

Bunium caulem emittit quadrangulum, & in eo foliosos ramulos, tenues, præ tenuibus foliolis & floribus scatentes, longitudine digitali: folia propter radicem, apio similia, sed multò tenuiora, & quæ modo quodam folia tribuli imitentur. flores anethi. semen odoratum, minus hyoscyamo. Excalfacit bunion. urinam ciet. secundas detrahit. lieni, renibus & uesicæ utile. eo humenti aridæ utuntur, exempto radice & caulibus succo, ex aqua mulsa.

Blitum.

Cap. CX.

Blitum estur oleris modo. aluo utile est. nullius in medicina usus.

Malua.

Cap. CXI.

Malua satiuæ esui longè aptior syluestri. stomacho aduersatur. aluum iuuat: sed multò magis caules. interaneis & uesicæ utilis. cruda folia cum salis exiguo manducata, ægilopas ex melle sanāt. uerum cum cicatriæ

cicatricem trahere coeperint, ea demum citra salem utendum est. contra aculeatos apium uestparumq; ictus, illita efficax est. eadem cruda cum oleo trita peruncti, non feriuntur. ulcera manantia in capite, fursuresq; cum urina sanat. sacris ignibus et ambustis decocta folia, tritaq; uti-
 lissimè ex oleo imponuntur. Eius decoctum uulnus in se-
 sione mollit. prodest erosionibus uesicæ, et intestinorū,
 uulnæ, sedisq; clystere infusum. ius decoctæ cum radice
 sua, contra omnia uenena auxiliatur, si continuò à bibe-
 tibus reuomatur. contra phalangiorum morsus remedio
 est. lac euocat. semen in uino potū, addito loti syluestris
 semine, uesicæ cruciatus lenit.

Atriplex.

Cap. CXII.

A Triplicem aliqui chrysolachanon uocant. cogni-
 tum olus est. Duo eius genera, syluestre et sati-
 tiuum. coctum estur, ut olus. aluum mollit, panos discu-
 tit, siue crudum siue coctum illinatur. semen cum aqua
 mulsa potum, regium morbum sanat.

Brassica.

Cap. CXIII.

B Rassica satiuā aluo est idonea, si modò leuiter fer-
 uefacta edatur: nam percocta aluum sistit. sed mul-
 tò magis bis cocta, aut quæ in lixiuio coquitur. stomachū
 autem male habet. acrior est æstiuā. in Aegypto propter
 amaritudinem non estur. cæcipientibus et tremulis esse
 prodest. summo cibo sumpta crapulam discuit, et uini
 noxam restinguit. melior stomacho cyma: sed acrior, et
 ad ciendā urinā ualidior. ea cōdita stomacho inimica est.
 aluū cōturbat. Crudus succus cum nitro et iri deuoratus,

aluum emollit. cum uino quoq; epotus uiperarum morſibus auxiliatur. cum fœnigræci farina, podagris & articulorum uitijs illinitur. prodeſt & ſordidis ulceribus, et uetuftis, illitus. caput purgat naribus infuſus. menſes extrahit, cū loliacea farina inditus. Folia per ſeſe illita, aut cum polenta trita, conferunt inflammationibus, tumoribusq; epinyctidas, ignem ſacrum, leprasq; ſanant. carbunculos ex ſale rumpunt. fluentes capillos retinent. cocta, addito melle, aduerſus depaſcentia ulcera, gangrænasq; ualent. lienofisq; ex aceto cruda profunt. manſa, deuorato ſucco, retuſam uocem inſtaurāt. Decoctum eius potu, aluum & menſes ciet. Flos poſt conceptionem in peſſo ſubditus, partum abortu uitiat. Semen eius, præſertim quæ in Aegypto naſcitur, potum tineas repellit. in antidota theriaca additur. faciei cutem lentiginesq; expurgat. Virentes cauliculi cum radice cremati, & adipe porci uetufto excepti, diuturnos laterū dolores mitigāt.

Brasſica fylueſtris. Cap. CXIII.

Sylueſtris brasſica, maritimis præruptisq; locis magna ex parte gignitur: ſatiuæ ſimilis, ſed candidior, hirsutiorq; amara. cuius cyma in lixiuia cocta, ori non inſuauiſ. Folia illitu uulnera conglutinant, & inflammationes tumoresq; diſcutiunt.

Brasſica marina. Cap. CXV.

Marina brasſica à ſatiua prorsus abhorret, quòd folia ſerat rotundæ ariſtolochiæ, prælonga, tenuia. ſingula à ramulis rubentibus exeunt, ſingulari, ut hedera, pediculo albo ſucco prædita eſt, ſed pauco, ſalſo
guſtu,

gustu, & aliquantum amaro, pingui concretu. Herba in totum stomacho inimica, acris. uehementissimè aluum ciet, in cibo cocta. coquitur propter acrimoniam cum pingui carne.

Beta.

Cap. CXVI.

BEta duorum generū est. è quibus nigra coquitur cum lenticula, ut uentrem sistat, quod magis radice eius præstatur. candida aluo utilis est. utraque tamen propter nitrosum humorem, quem habet in se, noxijs succi est. Vnde succus earum cum melle naribus inditus, caput purgat. aurium doloribus auxiliatur. Decoctum radicis & foliorum, furfures lentesq; deterget. perniones fotu mitigat. crudis folijs uirilignes, nitro antea perfrietas: alopeciarum inanitates, scalpello prius exasperatas: atq; depascentia ulcera, illini prodest. eruptionibus papularum, igni sacro, ambustisq; cocta medetur.

Portulaca.

Cap. CXVII.

Portulacæ uis adstringit. capitis doloribus, inflammationibus oculorum, cæterisq; cum polenta imponitur. ardoribus stomachi, sacro igni, uesicæ doloribus, auxilio est. cōmanducata, dentium stupores sedat. stomachi & intestinorum aestuationem, fluxionesq; mulcet. renes et uesicam adiuuat, etiam si erosionem sentiāt. ueneris impetus exoluit. succus epotus simili effectu prodest, in febribus ualens. cōtra teretes uentris tincas, cruentam excreationem, dysenteriam, hæmorrhoidas, & profluvia sanguinis, percocta efficax est. item contra sepius morsus. ocularibus medicamentis utilissimè cōmiscetur.

interaneis fluxione laborantibus, atq; uuluarum erosionibus infunditur. contra dolores, quos æstus excitauit, caput ex rosaceo & oleo fouetur. eruptiones papularum in capite, cum uino emendat. uulneribus quæ ad syderationem spectant ex polenta illinitur.

Asparagi.

Cap. CXVIII.

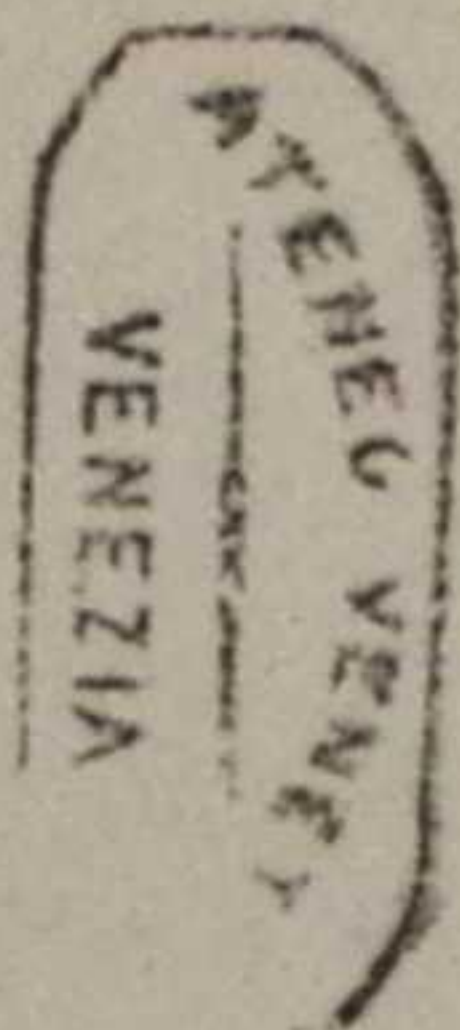
Corruda siue syluestris asparagus uulgaris est notitie. Huius cauliculi in cibo cocti uentrẽ emolliunt. urinam cient. Radicis decoctum contra urinæ difficultatẽ, regium morbum, renũ uitia, & coxendicũ cruciatus, in potu proficit. cum uino autẽ, phalangiorũ morsibus auxiliatur. si decocti succus super dente cõtineatur, eius dolori medetur. semen potũ ad eadem ualet. canes, aut aiunt, si decoctum bibant, emoriuntur. Asparagum etiam nasci prodiderunt, arietis cornibus cõtusis, atq; defossis. quod, quantũ equidem sentio, planẽ à ueritate abhorret. Altilis autẽ asparagus multis ramis fruticat, folijs fœniculi, longis, numerosis: radice rotunda, grandi, spongiã habente. Huius teneri cauliculi triti in uino albo, renum dolores sedant. assus autem coctusue, urinæ stillicidium, difficultatemq; ac dysenterias mitigat. Radix cum uino aut aceto cocta, luxatos artus mulcet. decocta cum ficis aut ciceribus, sumpta, regium morbum sanat. coxendicis cruciatus stranguriamq; leuat. alligata radix, aut haustum eius decoctum, conceptum adimit, & sterilitatem adfert.

Plantago.

Cap. CXIX.

Duo plantaginis genera. minor folia habet angustiora, minora, molliora, læuiora, & tenuiora: caule

caule anguloso, in terra sessili: florib. pallidis: semine sum-
 mis caulibus emicante. altera maior, latior, uirentiorq;
 latis constans folijs, oleracei generis. cuius caulis cubiti al-
 titudinem petit, angulosus, subruber, à medio ad uertice-
 cem tenui semine circundatus. radicibus nititur teneris,
 hirsutis, candidis, digitum crassitudine æquantibus. Na-
 scitur in lacunosis, sepibus, & locis humidis. multò uti-
 lior magna est. Vim habent folia exiccatoriam, constri-
 gentem. quare omnibus malignis ulceribus, & fluxioni
 opportunis atq; elephāticis sordidisq; illita prosunt. pro-
 fluuia sanguinis, ulcera quæ serpunt, epinyctidas, cara-
 bunculos, nomasq; cohibent. uetera ulcera & inæqualia
 cicatrice obducunt. chironia sanant. sinus conglutinant.
 morsibus canis, ambustis igni inflātionibus, panis, pa-
 rotidibus, strumis, ægilopijs, illita cum sale prosunt. Co-
 ctum cum aceto & sale olus, dysentericis, coeliacisq; sum-
 ptum subuenit. datur & in locum betæ cum lenticula co-
 ctum, & ad aquam inter cutem cui leucophlegmatix no-
 men est. datur & herba decocta post aridas epulas, sic ut
 media antecedit. comitialibus & suspiriosis data profi-
 cit. Foliorum succus, colluta subinde oris ulcera, purgat.
 cum cimolia aut cerusa igni sacro medetur. fistulis infu-
 sus prodest. lippitudinibus & auriū doloribus idem suc-
 cus instillatur. additur quoq; in oculorū collyria. gingiuis
 cruore suffusis, & sanguinis reiectionibus, potu confert.
 clystere dysentericis infunditur. contra tabem datur in
 potu. aduersus strangulationes uulvæ, in uellere subijci-
 tur, etiā si uulua fluxione laboret. Semen ex uino potū

alui fluxiones & sanguinis excreationes sistit. Decocta radix & manducatu, & collutione, dentium dolores sedat. eadem cum folijs, ulceribus renum & uesicæ in passo datur. Ferunt treis radices cū tribus uini cyathis, et pari aquæ modo, tertianis auxiliari: et quatuor, quartanis. Sunt qui radicis gestamine, discutiendis strumis utantur.

Lauer seu sium. Cap. CXX.

Sion in aquis inuenitur, frutice pingui, recto, folijs latis, olusatro similibus, sed minoribus, & odoratis. Quæ cruda coctaq; esu calculos rumpunt, atq; excernunt. urinas cient. menses & partus extrahunt. dysentericis in cibo auxiliatur. De sio Crateuas tradit, herbam esse fruticis specie, pauca folia ferentem, rotunda, maiora quàm menthæ, nigra, & ad erucam accedentia.

Sisymbrium. Cap. CXXI.

Sisymbrium, alij serpyllum syluestre uocant, in solo inculto nascitur, menthæ hortensis similitudine, odoratius, latiore folio. Inferitur coronis. calfaciendi uim habet. contra stillicidia urinæ, calculosq; semen ex uino bibitur. tormina & singultus sedat. folia in capitis dolore, fronti aut temporibus illinuntur. item contra uesperti apiumq; ictus. uomitiones potu cohibet. Alterum sisymbrij genus, quod aliqui cardaminam, alij sion appellant. ea herba riguis gaudet, & eisdem in locis, quibus sion, prouenit. quæ ideo nonnullis cardamina nominatur, quòd gustu cardamum, id est, nasturtium, representet. folia primum rotunda prodeunt, adulta crucæ modo finduntur. Id excalfacit. urinas mouet. crudum estur. purgat lentigin-
nes, cum

nes, cutisq; uitia in facie, noctibus impositū, matutinisq; detractum.

Crithmum. Cap. CXXII.

CRithmum, seu potius, ut aliqui, crithamon, fruticosa & undiq; foliosa herbula est, cubiti altitudinem fere petens. Nasciur in maritimis, & petrosis: folijs pinguibus, numerosis, albicantibus, ueluti portulacæ, latioribus, & longioribus, salso gustu. flores candidi sunt, & semen, ceu roris marini, odoratum, molle, rotundum, quod siccatur rumpitur. habet intus tritici modo nucleū. radices digiti crassitudine, tres aut quatuor, grati odoris & iucundi. Radix, semen & folia incocta uino, potu urinae difficultati et regio morbo auxiliantur. menses cient. estur crudum coctūue in olere. seruatur etiā in muria.

Coronopus. Cap. CXXIII.

Coronopus oblonga herbula est, per terram repens, fissis folijs. coquitur in olere. radicem habet tenuem, adstringentē, quæ in cibo coeliacis facit. Prouenit in aggeribus, & locis incultis, & secus uias.

Sonchus. Cap. CXXIIII.

Sonchi duo genera. syluestrior quidam est, & magis spinis horret. alter teneritate quadam mollescit, cibus expetitus, angulosa caule, inani, interdum rubente: folijs in ambitu per interualla dissectis. Vtriusq; uis refrigerat, modicè adstringit, unde æstuanti stomacho & inflammationibus illiti prosunt. Succus corū stomachi rosiones sorbitione mitigat. lac elicit. in uellere appositus, sedis ac uulue collectionib. opitulatur, tam herba quàm

radix illita uibratis à scorpione ictibus subuenit. Alter sonchus tenerior, arboris instar, latis constans folijs. caulem in ramos exeuntē folia distinguūt, sed ad eadē pollet.

Seris siue intybus. Cap. CXXV.

Seris duūm generum est, altera satiuā, altera syluestris, quæ picris & cichorion uocatur: latioribus folijs constat, stomacho quā hortensis utilior. quæ iterum in duas species digeritur: una folio latiore prodit, lactucarum simillima: altera angustiore est folio, & gustu amara. Vtraq; refrigerat, & adstringit. stomacho utilissima. aluum sistit cocta, si cum aceto adsumatur. syluestris stomacho meliores, quandoquidem æstuantē ipsum & quem imbecillitas uexet, cibo leniunt. cardiacis per se, aut cum polenta, utiliter illinuntur. podagris & oculorum inflammationibus auxilio sunt. herba cum radice illita, percussis à scorpione subuenit. igni sacro cum polenta medetur. succus cum cerusa & aceto, ualet ad illitus eorum quæ refrigerationem desiderant.

Condrilla. Cap. CXXVI.

Condrilla, quam aliqui cichorion, alij serin appellant, caulem, flores & folia habet cichorio similia. quæ ex causa nōnulli syluestris intubi speciē esse pronunciarūt: uerum tenuior tota est. in cuius ramulis, gummi mastiches simillimum, tuberculo fabæ inueniri solet. quod cum myrrha tritū, & linteo appositū, instar oliuæ, fœminarū menses trahit. Tusa cum radicibus herba, adiecto melle, diuiditur in pastillos, qui nitro admisti uirulines emaculāt. Gummi inordinatos pilos replicat. quod
item

item tenera radix efficit, si intincta succo acus, pilis ad-
moueat. contra uiperas in uino pota proficit. Succus
decoctus, in uino, aut per sese potus, aluum sistit. Aliud ha-
betur condrilla genus, folium ferens oblongum, circum-
rosus, humi sparsus, caulem succo madentem lacteo: ra-
dice tenui, rotunda, leui, uegeta, flauescens, succosa. Cu-
ius et caulis et folia cōcoquēdi uim habēt. succus incōmo-
dos palpebrarū pilos refleēt. Nasctur in lētis et cultis.

Cucurbita. Cap. CXXVII.

Cucurbita esui apta. cruda trita illitu tumores et
abscessus mitigat. Ramenta eius infantibus con-
tra capitis ardorem, quam syriasin uocant, in sincipite il-
linuntur. oculorum inflammationes podagrasq; refrige-
rant. Succus ē ramenti lusi per se, aut cum rosaceo in-
fusus, aurium doloribus auxiliatur. adustiones cutis in ar-
denti febre illitu adiuuat. totius feruescentis et expressae
succus, cum melle exiguo et nitro potus, aluum leniter
resoluit. Vinum in cucurbitam recentē excauatam infu-
sum, si mistum sub diuo teneatur, potu aluum laeuigabit.

Cucumer satiuus. Cap. CXXVIII.

Satiuus cucumis aluo et stomacho perquā utilis
habetur. refrigerat, qui corruptionem nō sentit. ue-
sicæ prodest. olfactu reuocat, quos animus liquerit. Se-
men modice urinam mouet. cum lacte aut passo, uesicæ
exulcerationibus subuenit. Illita cum uino folia, morsus
canū sanant: et epinyctidas, cum melle. Peponis caro in
cibis, urinā cit. inflāmationes oculorū illita sedat. Rame-
ta eius contra adustionē infantū, quam syriasin uocant,

incipiti imponuntur. fronti admota, oculorum fluxiones auertunt. Succus cum semine, adiecta farina, siccaatus in sole cogitur in smegmata, quæ faciem repurgant, & nitorem afferunt. Radix sicca, & ex hydromelite pota drachmæ pondere, uomitionem mouet. Si quisquam moderatè secundū coenam uomere cupiat, geminis obolis sit contentus. sanat quoq; illita cum melle ulcera concreta in modum faui, quæ ceria uocant.

Lactucæ.

Cap. CXXIX.

Lactucæ satiuæ, quibus natura refrigeratrix inest, stomacho gratæ habentur. somnum conciliant. aluum emolliunt. lac euocāt. uerum decoctæ magis alunt. stomachicis illotas esse prodest. Epotum semen, assiduas libidinum imaginationes in somno compescit, & ueneri refragatur. ipsæ uerò frequentiores in cibo, claritati oculorum officiunt. inflammationibus & ignibus sacris opitulantur. muria condiuntur. cum in caulem exierunt, uim quandam nanciscuntur succo aut lacti syluestris lactucæ similem.

Lactuca syluestris.

Cap. CXXX.

Syluestris lactuca satiuæ similis est, sed longior caulis, & candidiora folia, graciliora, & asperiora. amaro gustu est, & uiribus aliquantum papaueri similis. unde lacteum eius succū aliqui meconio permiscuerunt. Aquam per aluum elicit, potus in aceto mulso succus ad duos obolos. argema caliginemq; repurgat. contra adustiones efficaciter illinitur cum lacte mulierum. in summa, somnum allicit. doloris leuamentū præstat. menses trahit.

trahit. contra scorpionū & phalangiorū ictus bibitur. Semen, nō aliter quā satiuæ, libidinū imaginationes in somno amolitur, ac uenerem arcet. Succus ad eadem ualeat, sed uiribus infirmior. Reponitur in fictili nouo lac cauius, antea, ut in alijs liquaminibus moris est, insolatum.

Gingidium. Cap. CXXXI.

Gingidium, aliqui lepidion, in Syria & Cilicia plerunque nascitur. herbula syluestri pastinacæ similis, tenuior, & amarior: radice parua, candicante, sub amara. Oulus hoc crudum, coctum, conditumue estur magna stomachi utilitate. urinam cit. decoctum ex uino potum uesicæ prodest.

Scandix. Cap. CXXXII.

Scandix, syluestre olus est, amarū, sub acre. quod crudum coctumue manditur. stomacho & uentri utile. decoctum in potu, uesicæ, renibus, & iecinori confert.

Caucalis. Cap. CXXXIII.

Caucalis, quam alij syluestre daucum uocant, cauliculo est dodrantali, aut maiore, subhirsuto: folijs apio similibus, fœniculi modo per extrema multifidis, hispidisq; : candida in cacumine umbella, suauiter olente. Crudum coctumue olus estur. urinam mouet.

Eruca. Cap. CXXXIII.

Cruda eruca uenerem largiore cibo cōcitāt. semen eodem effectu prodest. urinam cit. cōcoctioni prodest, aluo perquā cōmodata. semine ad condimenta uantur. quod, uti in longum tempus asseruetur, adiecto lacte aut aceto, digerunt in pastillos. Gignitur etiamnum

Syluestris eruca, maximè in Iberia, quæ occidentem spectat, cuius semine pro sinapi incolæ utuntur. urinam uehementius pellit. multò satiuâ acrior.

Ocimum.

Cap. CXXXV.

Ocimum uulgo cognitum. Id copiosiore cibo oculorum aciem hebetat, aluum molliat. spiritum mouet. urinam pellit. lac euocat. agrè tamen conficitur. illitum cum polline polentæ, aceto & rosaceo, pulmonum inflammationibus auxilio est. draconis marini & scorpionis ictibus per se prodest: & cum uino Chio oculorum doloribus. Succus uisus caliginem abstergit. destillationes exiccat. Semen potum conuenit atram bilem gignentibus, difficili urinæ, inflatisq; naribus haustum, subinde mouet sternutamenta: quod idem herba efficit: sed oculos premi necessum est, cum sternutamentum urget. Sunt qui in cibis abdicandum censeant, quandoquidem manducatum, & in sole positum, uermiculos creat. Aphri autem adiiciunt, si feriantur à scorpione, qui ocimum ediderint, nullo conflictari dolore.

Orobanche.

Cap. CXXXVI.

Orobanche cauliculus est sesquipedalis, & interdum maior, subruber, hirsutus, tener, sine folio, pinguis: flore subalbido, & in luteum uergente: radice digiti crassitudine, & cum ariditate flaccescit caulis, fistulosa. Hanc inter quædam legumina nasci constat, & ea strangulare, unde orobanche sibi cognomentum usurpauit. Estur, ut olus, cruda, & in patinis, asparagi modo, decocta. legumentis addita, coctionem accelerare creditur.

Barbula

Barbula hirci.

Cap. CXXXVII.

Barbula hirci, quæ ab alijs come uocatur, breui est caule: folijs croci: radice longa, dulci, supina, magno super caulem calyce, è cuius summo semen nigrum dependet, unde nomen inditum est. herba esui apta est.

Ornithogalum.

Cap. CXXXVIII.

Ornithogalum cauliculus est tener, candicans, tenuis, sesquipedalis, tribus aut quatuor in cacumine mollibus adnatis: à quibus flores prodeunt, foris herba cæci, et cum hiantes se pandunt, lactei uisuntur: inter quos dissectum, cachryos modo, capitulum emicat. Coquitur cum pane, ut melanthium. radix bulbosa, cruda et cocta manditur.

Tubera.

Cap. CXXXIX.

Tubera rotundæ radices sunt, sine caule, sine folijs, flauescences. uere fodiuntur. cruda et cocta eduntur.

Smilax hortensis.

Cap. CXL.

Hortensis smilax, frutex, cuius semen à nonnullis lobia uocatur. folia habet hederæ, molliora tamē: tenues caules, et capreolos uicinis fruticibus circumuolutos, qui tantum adolescunt, ut topiarias scenas representare uideantur. siliquas fœnigræci profert, longiores et torosiores. in quibus semina renum similia, sed inæquali colore recluduntur: quæ quadam ex parte fuluescunt. Siliqua cocta cum semine in oleribus, asparagi modo, estur. urinam ciet, et tumultuosa somnia facit.

Medica.

Cap. CXLI.

Medica cum recenter prodijt, folijs et caule tri-

folio pratensi similis est. procedens uerò folia contrahit, caules ædens trifolij, et siliquas corniculorū modo intortas, in quibus semen lentis magnitudine dependet. Id siccatum, iucundi saporis gratia, conditaneo sali admiscetur. uiride, quibus refrigeratione opus est, illitu suffragatur. Herba tota pro gramine utuntur qui pecora alunt.

Aphaca.

Cap. CXLII.

Aphaca in aruis nascitur, altior lente, tenuibus folijs. siliquas lenticula maiores fert, in quibus terena quaternāue semina nigra, lente minora, continentur. quæ adstringendi uim habēt. quare torrefacta, stomachi aluiq; fluxiones sistunt, si fresa lentis more decoquātur.

Porrum capitatum.

CXLIII.

Capitatum porrum inflationem facit. noxium succum creat. tumultuosum somnum parit. urinam ciet. aluo accommodatur. extenuat. oculorum aciem hebetat. menses pellit, sed ledit exulceratā uesicam, renesq; cum ptisana uerò coctum, esu pectoris uitia extrahit. coma eius in aqua maris et aceto cocta, in desessionibus, ad præclusiones uulue et duritias, utilis habetur. Porribus aqua mutata coctū, tum frigida maceratū, dulcescit, et multò minus inflat. semen acrius est, et quandam adstrictoriam uim habet. quare succus cum aceto, addito thure aut manna, sanguinis profluvia sistit, maximè si naribus erumpat. uenerem stimulat. contra omnia thoracis uitia tabemq; pro delinctu efficax est. arteriā esu purgat. sed si assidue estur, uisus obscuritatē inducit. stomacho aduersatur. Succus ex melle potus, aut illitus, contra
bestiarū

bestiarū morsus auxilio est. ipsum quoq; cum aceto aut thuris polline, lacte aut rosaceo, utiliter auriū doloribus & sonitui instillatur. Varos tollunt folia illita cum uua rhois, qua ad obsonia utuntur. epinyclidi medentur. crustas ex sale illita rumpunt. ueteres sanguinis reiectiones cohibent, si binis drachmis et æquali baccarū myrti pondere bibantur. Ampeloprasum stomacho magis aduersatur, & plus porro excalfacit. urinā & menses uehementius ciet. id contra serpentium morsus esse conuenit.

Cepa. Cap. CXLIII.

CEpa longa acrior est quā rotunda, item flaua quā candida, & sicca quā uiridis, & cruda quā cocta, aut sale condita. Omnes tamen mordent. flatu gignunt. appetentiam inuitant. sitim mouent, & extenuant. fastidiū pariunt, & expurgant. aluo utiles sunt. eæ detractis purgamentis in oleum cōiectæ, hæmorrhoidas, reliquosq; excretionū exitus reserant, subditæ pro balanis. Succus cum melle illitus, oculorū hebetudinibus, argemis, nubeculis, & incipientibus suffusionibus auxiliatur. anginae eodem perunguntur. suppressos menses pellet. caput purgat, naribus infusus. canis morsibus cum aceto, ruta, & melle illinitur. cum aceto autem perunctas in sole uirilignes sanat. & cum pari spodio, scabras lipitudines sedat. uaros cum sale reprimat. contra calceamentorū attritus, cum gallinaceo adipe utilis est. citæ aluo prodest. in auribus sonitum ac grauitatē emendat. ad purulentas aureis, & eliciendam earundem aquam, ualet. alopecie earum succo perfricatur, qui celerius quā

alcyonium pilos euocat. largiore cibo cepa capitis dolores ciet. cocta q̄ uehementius urinam pellit. eos lethargicos efficit, qui ualitudinibus aduersis, ea etiā cocta, plus equo uescantur. elixa, & cum passis uuis & fico illita, tubercula concoquit, & celerrimè rumpit.

Allium.

Cap. CXLV.

Allium quoddam satium atq; hortensium habetur. quod in Aegypto, singulari, ut porrum, capite constat, dulce, in purpureū uergens, paruum. reliqua uerò magna & candida, ex pluribus coagmentantur nucleis, quos aglitae, id est, spicas, Græci nomināt. aliud est syluestre, quod ophioscorodon, id est anguinum, uocant. Vis allij acris est. excalfacit. mordet. excernit. aluum turbat. inflationes facit. stomachum exiccat. siim gignit. flatum permouet. summā corporis cutem exulcerat. aciem oculorum esu hebetat. Eosdem effectus præbet anguinū, quod & elaphoscorodon dicitur. latas uentris tineas in cibo sumptum abigit. urinas detrahit. contra uiperarum ictus, & priuatim hæmorrhoi, prodest, ita ut non aliud magis, si cum uino iugiter assumatur, aut tritū in eodem ebibatur. contra rabiosorum morsus & illitu & cibo ualeat. magnæ & allio utilitates contra aquarum mutationes. uocem clarificat. ueterem tussim crudum coctū uel lenit. potum autē cum origani decocto, pediculos & lenes enecat. cremati cinis illitus sugillationibus cum melle, & alopecijs cum nardino unguine, medetur. eruptiones papularum cum oleo & sale sanat. uirilignes, lichenas, lentigines, ulcera capitis manantia, lepras, & furfures, cum

res, cum melle eximit. cum thure & teda decoctum, dentium dolorem leuat, si in ore contineatur. contra uenenatos mures aranei morsus, cum ficulneis frondibus & cumino illinitur. Feruesfactæ comæ ius, foeminarum desessio- nibus additum, menses & secundos partus extrahit. Alium eiusdem gratia suffitur. factum ex eo & nigra oliua intritum, quod myttoton uocant, esu cit urinam. ora ue- narum patefacit. hydropicis utile. Scorodoprasmus ma- gnitudine porrum æquat, qualitatibus porri & allij parti- ceps. unde promiscuas sibi uires ex utroq; uendicauit, ef- fectus allij et porri præbens, inefficacius tamen. coctum, porri modo, dulcescit, & in olerum uicem transit.

Sinapi.

Cap. CXLVI.

Sinapi hortense, aliqui napi uocant. Eligi debet adu- tum, ualde rufum, non magnopere siccum, sed quod fractum internè uirescat, & ueluti quodā succo madeat, cæsum colore. siquidem recens id genus, tempestiuū ha- betur. Ad calfaciendum, extenuandum, extrahendum, efficax est. ad eliciendam capitis pituitam manditur. con- tra præduros tonsillarū tumores, ac ueterem callosamq; arteriæ scabritiem, succus ex aqua & melle conuenien- ter gargarizatur. sternutamenta ciet, tritum & naribus admotum. comitialibus quoq; auxiliatur. foeminas uul- uæ strangulatas oppressas excitat. lethargicis, de rasso ca- pite, illinitur. cum ficis admistum, donec rubescat locus, & ad coxendiciū cruciatus imposuū, ad lienes, & omne genus dolores confert, cum permutandæ ualetudinis cau- sa, ex alto uitia extrahenda sunt. alopecij sillitū medetur.

faciem purgat. sugillata cum melle, adipe aut cerato rapit. feræ impetigines & lepræ, eo cum aceto perunguntur. contra febriū circuitus aridum bibitur, aut potui, polentæ modo, inspargitur. extrahentibus emplastris, scabiemq; extenuantibus, utiliter admisceri solet. tritum, grauitati aurium & sonitui, cum fico impositū prodest. Succus ad hebetudines oculorum & genarum scabritias magna utilitate illinitur. expressus recēti semine succus, in sole siccatur.

Nasturtium. Cap. CXLVII.

Nasturtium optimū constat esse Babylonicū. Omne nium semen est acre. excalfacit. stomacho aduersatur. aluū turbat. tineas excutit. lienem imminuit. partus exanimat. menses cit. uenerē stimulat. sinapis & erucæ simile intelligitur. lepras & impetigines absterget. illitum cum melle, lienem extenuat. fauos expurgat. pulmonum uitia extrahit, sorbitionibus incoctum. serpentium uenenis potum resistit, atq; eas suffitu fugat. capillorum defluuia cohibet. carbunculos ad suppurationem perducit, & rumpit. coxendicibus cum polenta cōmodè ex aceto illinitur. tumores collectionesq; discutit. emittit furunculos, illitum cum muria. Herbae ad omnia eadem effectus, licet minor.

Thlaspi. Cap. CXLVIII.

Thlaspi, herbula angustis folijs, digitali lōgitudine, in terrā uersis, suppinguibus, in cacumine diuisibinum dodrantū cauliculo, tenui, nō sine adnascantibus ramis: fructu circa ipsum totum, ab extremo in latius se pandens

pandēte: semine nasturtij incluso, lenticulae uasis effigie, nisi quod infringitur, unde nomē accepit. flos albicat. Nas citur in semitis, et sepibus, fossisq;. Semen asperi gustus, excalfaciēs. bilē utrinq; extrahit. potū acetabuli mēsurā prodest ischiadicis infusum. sanguinē potu educit. internas suppurationes rūpit. mēses ciet. sed partus enecat. alterū thlaspi tradit Crateuas, quod aliqui Persicon sinapi uocant, latis folijs, radicibus magnis, utile ischiadicorū infusioni. Draba. Cap. CXLIX.

DRaba herba ad cubiti altitudinem assurgit, tenues spargens ramos, et ex utroq; latere folia ceu lepidij, sed molliora, et candidiora. in cacumine uerò sambuci umbellam gerit, candidos flores habentem. Herba haec cum ptisana coquitur, in Cappadocia maxime. semen aridum pro pipere obsonijs admiscetur.

Irio. Cap. CL.

ERysimon, Latini irionem uocant, iuxta urbes, rudera, hortosq; nascitur, folijs crucae syluestris: cauliculis in lori modum lentis et obsequiosis: floribus luteis, siliquis in cacumine gracilibus, ut fœnogræco, corniculatis: semine nasturtij, exiguo, urentis gustus. Cōtra thoracis fluxiones efficax est, et si purulenta extussumuntur. regio morbo et coxendicibus prodest. cōtra uenena in delinctu cum melle datur. illinitur ex aqua aut melle utiliter cæcis carcinomatis, parotidibus, duritijs mammarū, et testium inflāmationibus. in totū extenuat, et calfacit. mitius multò ad clysteres fiet, si aqua madescat atq; torreatur, uel linteo illigatū pinsita farina oblitū perassetur.

Piper in India nasci, breui arbore traditur. quæ inter initia, prælongum fructum, ueluti siliquam promit. quod longum piper est, habet intus aliquid tenui mialio simile, quod tandem in perfectum piper euadit. id autem suis temporibus dehiscens, pandensq; sese racemos emittit, grana ferentes qualia uidemus. Ea acerbam candidum piper faciunt, aptum ocularibus remedijs, antidotis & medicaminibus quæ contra uenenata parantur: theriaca uocant. Longum uerò uehementius mordet. & quoniam prius quàm ematurescat decerptum est, subamarum relinquitur, antidotis & theriacis medicaminibus expectitum. Nigrum uerò, utpote quod tempestiua maturitate collectum sit, odoratum esse constat, candido suauius, acrius, & ori gratius, necnon ad condimenta utilius. Sed candidum, & adhuc in acerbum uergens, antè dictis infirmius est. Eligi oportet grauissimum, plenum, nigrum, sine multis rugis, recens, minimè surculosum. Inueniuntur etiamnū in genere nigri semina nutrimento defecta, cassas, inania, minimiq; ponderis, quod uocant brasma. uis omnium excalfacit. urinam ciet. concoquit. extrahit. discutit. absterget caliginem quæ oculis obuersatur. piper febrium horroribus circuitu repetentibus, siue potu, siue illitu, subuenit. serpentium morsibus auxiliatur. partus extrahit. conceptum adimere creditur, statim à concubitu suppositum. tussi, omnibusq; pectoris uitijs, siue elegmate, siue potu, succurrit. anginae eo & melle cōuenienter perunguntur. potum cum recentibus lauri folijs, tormina

mina discutit. cum uua passa manducatum, pituitam à ca-
 pite elicit. ualitudinem tuetur. dolores finit. appetentiam
 mouet. concoctionem adiuuat, ad intinctus esculentorum
 additum. strumas cum pice discutit. uutiligines ex nitro
 emaculat. Fictili nouo, ut lenticula, motum torretur. Nō φανή, non
 est huius arboris radix ginger, ut aliqui existimauere, φασίγ.
 sicuti paulò pōst ostendemus. Nanq; piperis radix costo
 similis est. ora gustantium accendit. saliuam ciet. hæc lie-
 nem reprimat, cum aceto illita, aut pota. caput etiam pur-
 gat, manducata cum semine pedicularis herbae, quam sta-
 phidem agriam uocant.

Gingiberis. Cap. CLII.

Gingiberis sui generis planta est, in Troglodytica
 Arabia magna ex parte nascens. qua uirente, ad
 multa, perinde atq; nos ruta, utuntur, & primis potibus
 & edulijs admiscet. Huius radices, cyperi modo, paruæ
 sunt, candicantes, & odoratæ, atq; piper sapore imitan-
 tur. Eligi debent quæ teredines nō nouerunt. A multis ta-
 men ob id condiuntur, quòd celeriter cariem sentiant. Fi-
 ctilibus in Italiam asportantur. Gingiberis cibo conue-
 niens est, et cum cōdimento assumitur. excalfactoriā uim
 et excoquentē habet. aluum leniter emollit. stomacho uti-
 lis est. efficax aduersus ea quæ oculis caliginē offundunt.
 in antidota addi solet. in summa, piperis uirib. respondet.

Hydropiper. Cap. CLIII.

Hydropiper apud aquas nascitur, quæ stagnant,
 aut pigro lapsu repunt. caulem ædit geniculatū,
 prædurum, multis alis concauum: folia menthae, maiora,

molliora, candidioraꝫ; gustu piperis, acri, citra tamē ul-
lam odoris gratiam: fructum acrem, in surculis paruis,
prope folia racematim cohærentem. Folia cum semine il-
lita tumores ueteresq; duritias discutiūt. sugillata delent.
que postquam inaruerunt, tusa pro pipere in obsonijs ad-
miscentur. Radix parua, nullius in medicina momenti.

Ptarmica. Cap. CLIII.

Ptarmica frutex est, surculos habens paruos, mul-
tos & rotundos, abrotono non dissimiles: & circa
eos folia oleæ, longa, multa, & in cacumine capitulū, uti
anthemidis, paruum, rotundum, quod suo acri odore ster-
nutamentū excitat, unde nomen accepit. Folia cum flori-
bus illita, sugillationes rapiunt. flores sternutamenta effi-
cacissimè mouent. Nascitur in montibus & petrosis.

Radicula seu lanaria herba. Cap. CLV.

Struthium herba uulgo nota, qua purgandis lanis
utuntur, qui eas eluunt. Huius radix est acris. urinā
ciet. prodest tussi, iecinorosis, orthopnoeæ ex melle sum-
pta, cochlearis mensura. aluum soluit. eadem cum panac-
ce & capparis radice calculos frangit, & cum urina ex-
turbat. duritiem lienis absomit. menses imposita trahit.
partus efficaciter enecat. cum polenta autem & aceto il-
lita, lepras tollit. tubercula discutit, cum farina hordea-
cea, & uino decocta. miscetur & malagmatis, & ocula-
ribus collyrijs, claritatis causa. sternutamēta mouet. per
os purgat, trita cum melle, & naribus infusa.

Cyclaminus. Cap. CLVI.

Cyclaminus folia habet hederæ, purpurea, uaria,
in quibus

in quibus susq; deq; albicant maculæ: caule nudo, quater-
 nos digitos æquante: floribus in eo purpureis, rosarū effi-
 gie: radice nigra, & aliquantū lata, ut rapum uideri pos-
 sit. Quæ cum hydromelite pota, pituitam aquamq; de-
 trahit. menses potu appositū ue ciet. Tradūt, si prægnās
 radicem transgrediatur, abortum fieri. partum appensa
 accelerat. contra uenena, præsertim leporis marini, ex
 uino bibitur. illita contra serpentium ictus, remedio est.
 immista uino inebriat. regium morbum discutit, tribus
 drachmis pota, cum passo aut diluto mulso. Sed oportet
 eum qui ebibit, multis uestibus contectum, loco calido,
 et à perfrictionibus tuto recumbere, quò facilius exudet.
 eiectioni autem sudores fellei colore inueniuntur. Succus eius
 ad purgandum caput, naribus infunditur. ad deiicienda
 quoq; alui excrementa, in uellere sedi subijcitur. illito um-
 bilico & imo uentre coxarum tenus, aluum emollit. &
 abortum efficit. suffusionibus, & retusæ oculorum aciei,
 oblitus cum melle succus prodest. medicamentis aborti-
 inferentibus admiscetur. succus cum aceto illitus, proci-
 duam sedem restituit. Exprimitur tusa radice succus, &
 ad mellis crassitudinem decoquitur. Radix cutem pur-
 gat. eruptiones papularum reprimat. uulneribus ex ace-
 to per se aut cum melle medetur. lienem absument. uitia cu-
 tis in facie, & alopecias emendat. eius decocto luxata, po-
 dagras, & capitis ulcuscula, pernionesq; foueri congruū
 est. ipsaq; in oleo uetere seruescenda, illito oleo, ulcera ad
 cicatricem perducit. Cauata radix oleo expletur, & ci-
 nere feruenti imponitur, adiecto interdum Tyrrhenicæ

cerae momento, ut strigmenti crassitudinem unguentum contrahat, cum primis utile perionibus. Radix, scillae modo, concisa reponitur. Narrant, ad amatoria assumi contusam, et in pastillos diuisam. Nascitur in umbrosis, maximè sub arboribus.

Altera cyclaminus. Cap. CLVII.

Est et altera cyclaminus, quam cissanthemon aut cissophyllon uocant: folijs hederæ, sed minoribus: geniculatis caulibus, crassisq; circa uicinas arbores, campeolorum modo, se uoluentibus: flore candido, odorato: acinis hederæ mollibus, lenti gustus, aliquantulum acris: radice superuacua. nascitur in asperis. Huius acini, drachmæ unius pondere poti, cum uini albi cyathis duobus, quadraginta diebus, lienem per urinam et alium absument. ad orthopnoeā bibitur. reliquias à partu purgat.

Dracunculus. Cap. CLVIII.

Dracunculus folio cōstat hederaceo, magno, candidis notis insigni: caule recto, bicubitali, uersicolore, maculis resperso purpureis, ita ut anguem planè referat, baculi crassitudine. fructus summo caule racematim coheret, colore primū herbaceo, et cum ematuerit, croceo, gustu feruens, mordaxq; radice aliquantulum rotunda, bulbosa, aro non absimili, tenui obducta cortice. Nascitur in sepibus umbrosis. Seminis succus cum oleo instillatus, auriū dolorem mitigat. naribus etiam ex lana impositus, polypum absument. carcinomata illitu sistit. triginta eius grana, si in posca bibantur, abortus inferunt. odorem aiunt posteaquàm flaccidi flores emarcuerunt, conceptus

conceptus adhuc teneros enecare. Radix excalfacit. or-
thopnoeis, ruptis, uulsis, tussi, destillationibus, auxiliatur.
humores pectoris excreatu faciles reddit, siue cocta to-
staq; cum melle, aut per sese edatur, siue farina eius ex
melle delingatur. urinam pellit. uenerem excitat, cum ui-
no pota. phagedenas ulcerum, & quæ cacoëthe uocan-
tur, trita cum melle et bryonia alba, expurgat, & ad cic-
tricem perducit. collyria ex ipsa ad fistulas & eijciendos
partus fieri solent. qui radice suas manus perfricuerunt,
à uiperis feriri negantur. illita ex aceto, uirilignes ema-
culat. Folia recentibus uulneribus, linamentorū uice, con-
uenienter imponuntur. decocta in uino pernionibus ap-
posuisse prodest. caseus folijs inuolutus, à putredine defen-
ditur. Succus radicis ad nubeculas, albugines, & oculo-
rum caligines conuenit. Radix cruda coctāue, ad sanorū
usus pro oleris recipitur. in Gymnesijs insulis, quæ Balea-
res uocantur, coctam radicem cum melle multo, in con-
uiujs placentarum loco offerunt. Radix mensibus effodi-
tur, lotaq; frustatim conciditur, & lino traiecta siccatur
in umbra, & ita reconditur.

Arum.

Cap. CLIX.

ARon, apud Syros lupha uocitatum, folia emittit
dracunculi, sed longiora, & paucioribus distin-
cta maculis: caulem suppurpureum, dodrantalem, pisti-
li specie. à quo croceum semen exit. radice dracunculi al-
ba. quæ decocta estur, utpote cum minus acris sit. Folia ad
esum condiuntur, & arida per se, decocta manduntur.
Radix, semen et folia, dracunculi uires habent. priuatim

radix ex fimo bubulo podagris illinitur, & dracunculi more reponitur. in totum, ob mitiorem eius acrimoniam in cibum expetitur.

Arifarum.

Cap. CLX.

Arisarū exigua herbula est, cuius radix oleæ magnitudinē implet, longe maioris quā aron acrimonie. Vnde illitu nomas sistit. fiunt collyria ex ea, ad fistulas efficacia. illitu radices, genitale animalis cuiuscunq; in perniciem agitur.

Hastula regia.

Cap. CLXI.

Hastula regia vulgaris notitiæ est, folijs maioris porri: caule læui, ferente in cacumine florē, quem anthericon appellant. radices subiacent oblongæ, rotundæ, glandibus similes, gustu acres, quæ excalfaciunt. urinas & menses epotæ ciunt. lateris doloribus, ruptis, conuulsis & tussibus, drachmæ pondere potæ ex uino, medentur. Ea uerò uomitiones adiuuat, ludicri tali magnitudine cōmanducata. à serpente demorsis datur aptissimè, uerum trium drachmarū pondere. folijs, floribus & radice ex uino, morsus illinire oportet. item ulcera sordida et depascentia. mammarū quoq; & testium inflamationes, tubercula, furunculosq;, decoctis in fæce uini bulbis. recentibus inflamationibus ex polenta auxiliatur. Radicis succus adiecto uetere uino dulci, myrrha & croco decoquitur, fitq; perquā utile oculis medicamentū. ad purulentas aureis per se, cum thure, melle, uino & myrrha tritus, prodest. in cōtrariam aurem infusus, dentiū dolorem mitigat. Cinis è radice illitus, alopecias ad pilum reducit.

Oleum

Oleum in excauatis radicibus igni decoctum, illitu exulceratis pernionibus & ambustis igni conducit. surditati, instillatum in aurem, auxiliatur. Candidam uiriliginē, linteo antea perfrictam in sole, illita radix emendat. Semen floresq; in uino poti, scolopendræ & scorpionum uenenis mirum in modum resistunt. aluum purgant.

Bulbus esculentus. Cap. CLXII.

Esculentus bulbus uulgo cognitus, à nobis estur. stomacho & aluo utilis rufus, qui & ex Aphrica defertur. amarus uerò & scillinus, stomacho aptior est, & concoctionem adiuuat. Bulbi omnes acrimoniam habent. excalfaciunt. uenerem stimulant. linguam tonsillasq; exasperant. multū alimenti præbent. carnes creant. inflationem pariunt. luxatis, fractis, articulorum doloribus efficaciter illinuntur. spicula extrahunt. gangrænas & podagras ex melle aut per sese, hydropicorum tumores, & canum morsus cum melle & piperis polline illiti cohibent. sudores compescunt. stomachi dolores mitigant. furfures & ulcera quæ in capite manant, cum tosto nitro abstergunt. sugillata uarosq; per se aut ex ouiluteo, & lentigines cum melle uel aceto, emendant. fractis auriculis unguibusq;, ex polenta medentur. iidem calidis cineribus torrefacti, tollunt ficus: item cum cinere è mænarum capitibus, impositi. cremati uerò & cum alcyonio misti, uitia cutis in facie, atrasq; cicatrices, in sole illiti, emaculant. faciunt adrupta, si cum aceto cocti edantur. Sed copiosiore eorum cibo abstinendum, quoniam nervos tentant.

Bulbus uomitorius. Cap. CLXIII.

Bulbus quem uomitoriū uocant, folia habet lentiora multò & longiora quàm bulbus esculentus: radicem similem, cortice nigro. Ea radix mansa, aut decocta eius potū, uesicæ malis medetur. uomitiones mouet.

Scilla. Cap. CLXIII.

Scilla uim acrem atq; feruentē habet. assatā ad multa utiliorē esse constat. Polline ad crustam subactō, aut luto oblita, in clibanū cōijcitur, aut carbonibus obruitur, donec obducens crusta sufficienter intosta fuerit. quæ exempta, si nō emollescat, altero polline simili, aut luto circumlinitur, & eadem quæ prius fiunt. nam quæ ita nō assatur, interaneis maximè noxia est. Torretur item in olla, indito operculo, quæ in furnum demittatur. Sumi etiam solet quod maximè est mediū, direptis uiuo tenus tunicis: quod frustatim confectum coquitur, mutata sæpius aqua, donec ipsa nec amaritudinem nec acrimoniam habeat, traiecta q; lino frusta siccantur in umbra, ita ut ne ulla quidem parte se contingant. his scillæ segminibus ad oleum, uinum, aut acetum scillinum utimur. Ad rimas pedum, interna pars crudæ scillæ in oleo feruefacta, aut cum resina liquefacta, imponitur. decocta in aceto demorsis à uipera cataplasma est. ad singulas assæ parteis adiectis octonis tosti salis, cochlear unum aut alterum damus ieiunis, ad emolliendam aluum. in potu autem & odoratis medicaminibus, & quibus urinam ciere uolumus, hydropticisq; et stomachicis, quibus innatat cibus, regio morbo, torminibus, in lussi uetere, suspiriosis, & ore reiicientibus

tres

tres obolos, in delinctu ex melle sumpsisse satis est. coquitur cum melle, & estur eorundem gratia, maxime ut concoctionem adiuuet. strigmenta per aluum extrahit. cocta & simili sumpta modo, eosdem præbet effectus. sed cauendus scillæ usus his qui intestinum sentiunt ulcus. ad pensiles verrucas & permiones, tosta efficaciter illinitur. Tritum semen, & in carica aut melle deuoratum, aluum emollit. Scilla tota in limine ianuæ suspensa, mali medicamenti noxam arcet.

De Pancratio. Cap. CLXV.

Pancratium, quod aliqui scillam appellant, radice est magni bulbi, subrufo colore aut suppurpureo, gustu amaro ac feruente: folijs lilij, sed longioribus. Scillæ uires & præparationem habet, eodemq; pondere in morbis efficaciter assumitur. cui tamen mitior quam scillæ facultas inest. Radicis succus cum erui farina digeritur in pastillos, qui hydropicis splenicisq; cum hydromelite comodissime dantur.

Capparis. Cap. CLXVI.

Capparis aculeatus frutex est, qui in terra stratus, magis in orbem euagatur. spinas, ut rubus, habet, in hami modum aduncas: folia mali cotoneæ, rotunda: fructum oleæ similem. qui cum dehiscens panditur, florē candidum promit: quo excusso, nonnihil glandis oblongæ figuræ inuenitur, quod apertum grana acinis punicorū similia ostendit, parua, rubicunda. radices lignosas spargit, grandes numerosasq;. Tenui solo, asperisq; locis, in insulis & iuxta rudera nascitur. caulis & fructus, cibi gratia

condiuntur. aluum turbat. stomacho aduersatur. situm gignit. cocta tamen stomacho quam cruda utilior est. fructus drachmis duabus in uino potus, quadraginta diebus, lienem absomit. & urinam cruentumque excrementum emittit. bibitur utilissime in coxarum doloribus, & neruorum resolutione, item ruptis & conuulsis. menses ciet. caput purgat. Dentiū dolorem sedat semen ex aceto decoctum, colluto inde ore. Aridus radice cortex ad eadem proficit. ulcera omnia uetera, & sordida, & quæ occalluerunt, expurgat. lienosis cum farina hordei illinitur. dente demorsa, dolori eius auxiliatur. cum aceto trita, uirilignes albas absterget. Radix foliaque intrita, strumas ac duritias discutunt. Aurium uermiculos infusus succus enecat. Asphrica, & præsertim Marmarica capparis, uehementer inflat. Apula uomitus facit. & quæ à Libyco, & quæ rubro mari defertur, mirum in modum acris est: siquidem in ore pustulas excitat, gingiuasque osse tenus exest. quare in cibis non ab re damnatur.

Lepidium.

Cap. CLXVII.

Lepidium aliqui gingidiū uocant. herbula uulgo nota. muria cum lacte seruatur. Vis foliorum acris & exulcerans. quapropter ischiadicis trita, presentissimum est auxiliū, si cum helenij radice, quarta parte horæ, illinatur. lienosis simili modo prodest. lepras eximit. Radix appensa collo dolore dentium liberare existimatur.

Ranunculum.

Cap. CLXVIII.

Complura ranunculi genera. uis tamē omnib. una, acris, & uehementer exulcerans. Nam unum coriandri

riandri folijs constat, latioribus, subalbidis, pinguibus: flore luteo, interdum purpureo: caule gracili, cubitum alto: radice alba, exigua, amaraq; multis capillamentis, hellebori modo, fibrata. nascitur in limitibus humidis. Alterum lanuginosius, longiori caule, pluribus foliorum incisuris, plerunq; in Sardinia proueniens, quamacerrimū, quod syluestre apium appellant. Tertium minimū, odore graui, flore aureo. Quartum huic simile, flore lacteo. Folia, flores & cauliculi recentes, illitu exulcerant, & crustas nō sine dolore gignunt. quare ungues scabros extricant. scabiem eximunt. stigmata delent. formicantes verrucas, & pensiles, alopeciasq; paulisper illita, tollunt. tepente decocto perniones fouentur. sicca radix, tritaq; sternutamenta ciet, naribus admota. dentium dolorē apensa leuat, ipsos tamen frangit.

Anemone.

Cap. CLXIX.

DVO anemones genera, unum syluestre, alterū in cultis nascens. Cuius multæ species. una phœniceum florem profert: altera candicantē, aut lacteum, aut purpureū. harū folia coriandro similia, tenuioribus prope terrā diuisuris: caules lanuginosi, tenues, in quibus flores, ut papaueris, et in medio capitula nigra, aut cœrulea: radix oleæ magnitudine, aut amplius paulò grandescit, fermeq; geniculis quibusdā cingitur. Syluestri amplitudo prorsus maior, latioraq; folia, & duriora: oblongius caput: flore puniceo, tenuibus & multis radicum capillamentis. Acrior est quæ nigra habet folia. Vis utriusque acris. ea de causa succus naribus infusus, purgat caput.

cōmanducata radix pituitam trahit. decocta in passo & illita, medetur oculorum inflammationibus. cicatrices eorundem & hebetudines emendat. sordida ulcera abstergit. folia & caules si cum ptisana decocti edantur, copiā lactis præbent. menstrua ciunt, uellere apposita. illita quoq; lepras eximūt. Sunt qui errore ducti, argemonen nominari eupatorium putent: quoniam à syluestri anemone, argemonen & papauer quod rhœada appellant, de quo inter papaueris genera referemus propter colorum cognationem in floribus, distinguere non possunt. uerum papauer & argemone colore minus saturato spectantur, & utraque tardius floret. quinetiam argemone croceum succū, gustu admodum acrem, reddit: rhœas uerò candidiorem & acrem. insuper anemone & rhœadi capitula syluestris papaueris similia insunt, sed in anemone supernè crassiusculum, in rhœade subangustius. Anemones genera nec succum remittunt, nec calyces habent, sed quasi asparagi cacumen. in aruis illa sepius enascuntur.

Argemone. Cap. CLXX.

ARgemone in totū syluestri papaueri similis est. folia habet anemones, diuisa: florem puniceum: caput in cauliculo papaueris rhœadis, oblongius, & summis partibus latum: radicem rotundam. succum croci colore, acrem, dimittit. Argema & nubeculas expurgat. folia illitu inflammationes compescunt.

Anagallis. Cap. CLXXI.

Duo anagallidis genera, quæ tantū flore distant.

nam

nam quæ coeruleo flore est, foemina dicitur: mas, quæ phoeniceo. frutices sunt parui, in terra iacentes, folijs in quadrangulo caule pusillis, subrotundis, ad helxinæ folia accedentibus: semine rotundo. Vtraq; mitigandi uim habet. inflātionem arcet. adactos corpori aculeos extrahit. nomas cohibet. Succus caput gargarizatu purgat. & naribus infusus, dolorem dentium lenit, si in aduersam narem iniiciatur. argema cum melle Attico emendat. re-tusæ oculorū aciei auxiliatur. contra uiperarū morsus, icinoris & renū uitia, si ex uino bibatur, prodest. Tradūt eam quæ coeruleum ædit florem, prociduam sedem repri-mere: quæ uerò phoeniceum, illitu euocare.

Hedera. Cap. CLXXII.

Hedera differentias multas in specie sortitur, sum-mas autem genere treis. Nam quædam candida est, altera nigra, tertia helix. candida, fructum fert candi-dum: nigra, nigrum, aut croci æmulum, quā uulgus Dio-nysiam uocat. helix fructum nō gignit, sed albas habet ui-ticulas, & folia parua, angulosa, & cōcinniora. Hedera

οὐδὲν μὲν
παρ, non ἐπὶ
θρά.

omnis acris est, & adstringens. nervos tentat. flos trium digitorū carptu, facit ad dysentericos, in uino bis die po-tus. ambustis cum cerato tritus illinitur. recentia folia ex aceto cocta, aut cruda cum pane detrita, lienes sanant. fo-liorum & corymborū succus, cum irino unguento, melle aut nitro, naribus infunditur. & cōtra ueteres capitis do-lores, caput eo cum aceto & rosaceo perfundi uile est. purulentis auribus, aut dolentibus, cum oleo medetur. ni-græ hederæ succus, aut epoti corymbi, corpus infirmāt,

mentemq; turbant largius sumpti. acini quinque triti, cal-
factiq; in punici mali cortice cum rosaceo, si instillentur
à contraria aure, dolorem dentium mitigant. denigrant
capillum, illiti corymbi. folia in uino decocta, illinun-
tur omnium ulcerum generi, etiam si cacoëthe sint. uitia
cutis in facie et ambusta sanant, uti antea diximus deco-
cta. mouent menses triti et subditi corymbi. ijdem poti,
post purgationes foeminarum, drachmæ pondere, conci-
piendi spem adimunt. pediculus foliorum melle irrigatus,
ac uulua inditus, menstrua et partus extrahit. instilla-
tus succus putrida tædia narium, graueolentiamq; emen-
dat, et sanitati restituit. lachryma hederæ psilothrū est.
illitu pediculos enecat. succus radicū in aceto potus, con-
tra phalanga prodest.

Chelidonium. Cap. CLXXIII.

Chelidoniū maius, caule est gracili, cubitali aut al-
tiore, adnatis foliosis: folijs ranunculi, multis, mol-
lioribus tamen, et colore cæsijs: flore uiolæ albæ, secun-
dum singula folia prodeūte. in eo succus croci, mordax,
acris, et aliquantulum subamarus, grauiter olens. radix
supernè singularis, infernè in multa crocea capillamenta
fibratur. siliqua, ceu corniculati papaueris, tenuis, in me-
tæ figuram longa: in qua semen papauere maius recludi-
tur. Succus in æreo uase, cum melle prunis decoctus, ocu-
lis claritatem adfert. Folijs, caule, radice, succus exprimi-
tur ineunte æstate, et siccatus in umbra digeritur in pa-
stillos. Radix cum aniso et uino albo pota, medetur regio
morbo, et ulceribus que serpunt. imposita cum uino aut
mandu-

manducata, dentium dolorem sedat. Hoc nomen sibi uidetur uendicasse, quod aduentu hirundinum exoritur, & discessu emarcescat. Sunt qui narrant, hirundines matres excæcatis pullis, admota herba uisum restituere.

Chelidonium minus. Cap. CLXXIII.

Chelidonium minus, quod triticum syluestre aliqui nuncuparunt, herbula pediculis ab radice pendens, sine caule: folijs hederæ, multo rotundioribus & minoribus, teneris, & suppinguibus: radices habet ex eodem callo complures, pusillas, in granorum tritici modum aceruatim congestas. quarum tres aut quatuor in longitudinem exeunt. Iuxta aquas & lacus nascitur. Vis ei acris, & anemones modo, summam cutem exulcerat. psoras & scabros unguis eximit. succus radicibus expressus ad purgandum caput, naribus infunditur. decoctum eius cum melle gargarizatum, magnifice id præstat, & omnia pectoris uitia extrahit.

Othonna. Cap. CLXXV.

Othonnam aliqui maioris chelidoniæ succum esse aiunt. quidam glaucij. alij succum floribus corniculati papaueris expressum. alij permistos cœruleæ anagallidis, hyoscyami, et papaueris succos, esse contendunt. alij Troglodyticæ cuiusdam herbæ succum, quæ othonna uocatur: nasci quædam in eo Arabiæ tractu qui ad Aegyptum spectat. Othonna folijs erucæ, perforatis cribri modo, & ueluti à tineâ derosis, squalore obsitis, paucis: flore croci, latifolio. quare quidam anemones speciẽ esse putauerunt. extractus succus oculorum medicamenti adijcitur,

ubi expurgare est opus. mordet enim & abstergit omnem caliginem quæ oculis offunditur. Tradunt humorem quendam ex herba emanare, qui clotus, semotis calculis, in pastillos ad eadem digeritur. Aliqui tamen affirmant, lapidem esse Aegyptiũ, in Thebaide nascentem, exigua magnitudine, æreo colore, gustu cum feruore quodam et adstrictione mordaci.

Auricula muris.

Cap. CLXXVI.

Muris auricula, quam myosotida uocant, herba est caulibus pluribus ad una radice, aliquatenus ab imo rubentibus, & concavis: folijs angustis, oblongis, dorso acuto, elato, nigricantibus, per interualla assidue geminatis, atq; in mucronem desinentibus, & tenuibus cauliculis ex alarum sinu prodeuntibus: flore, ut anagallidis, cœruleo: radix digitali crassitudine, multis capillamentis fibrata. Radix illita ægilopia sanat. Sunt qui alsinen, muris auriculam uocitent.

Glastum.

Cap. CLXXVII.

Satium glastum quo insectores lanarũ utuntur, folium habet plantagini simile, uerum pinguius nigriusq; cuius caulis duum cubitorũ altitudinem excedit. Illita folia tumores omneis discutiunt. cruenta uulnera glutinant. sanguinis profluvia sistunt. ignem sacrum, phagedenas, putrescentia ulcera, & quæ serpunt, sanant. Syluestre glastum satiuo simile est. folia fert maiora, lactuca ceis proxima. caules prætenues multifidos, quadã tenuis rubentes: in quorum cacumine folliculi multi dependent, quandam linguarũ effigiem referentes, in quibus semen.
flore

flore tenui, luteo. Eadem quæ & suprà dicta præstat. potu & illitu lienosis auxiliatur.

Telephium. Cap. CLXXVIII.

Telephium herba portulacæ similis & caule & folijs, habens gemina tubercula, à singulis radicum geniculis enascentia: à quibus rami seni septeniue fruticant, à radice referti cœruleis folijs, crassis, lentis, carnosiss: flore luteo, aut candido. Nascitur in cultis, & maxime inter uites. Tempore uerno folia senis horis illita albam uiriliginem sanant: sed postea hordeacea farina illi ni debet. perunctam ex aceto etiam in sole uiriliginē tollunt. sed ubi inaruerunt, absterguntur.

PEDANII DIOSCORIDIS ANAZARBEI DE
 medicinali materia Liber tertius,
 Ioanne Ruellio Suefsionensi interprete.

Vperioribus charissime Arce cōmentarijs, tradidimus de aromatibus, unguentis, oleis, arboribus, earum fructibus et lachrymis: item de animalibus, cerealibus, oleraceis, & herbis acrimonia præditis. In

hoc autem tertio radices, succos, semina, herbas, & quæ uernacula & inter se cognata censentur, quæq; pluribus scatent remedijs, prosequemur.

Agaricum radix fertur laserpitij similis, sed facie summa solutior, et rariore fungosoq; tota contextu. Duo eius genera. foemina, quae praefertur, rectis intus uenarum discursibus constat. mas rotundus est, et undiq; compactior. Vtriq; gustus in initio dulcis, mox in amaritudinem transit. gignitur in Sarmatiae regione, quae Agaria dicitur. Sunt qui radicem esse plantae affirmant. alij ut fungos nasci in arborum caudicibus, quadam putredine. gignitur in Galatia Asiae, et Cilicia, in cedris, sed friabile et infirmum. Adstringendi calfaciendiq; naturam habet. efficax est contra tormina, cruditates, et rupta. prodest itidem contusis, et ab alto deuolutis. datur duobus obolis in uino mulso, febrim non sentientibus: febriculosis uero, in aqua mulsa. arquatis quoq; suspiriosis, iecinoris renumq; uitio laborantibus, dysentericis. item si urina aegre reddatur, si uuluae stragulatus urgeat, si pallor membra decoloret, drachma una dari solet: si tabes infestat, ex passo: si lien negotium exhibet, ex aceto mulso. si dissolutio stomachi est, ita ut cibi tenax non sit, manditur, et sine ulla humoris sorbitione deuoratur. simili modo acidaructantibus propinatur. sanguinis reiectiones sistit, tribus obolis ex aqua sumptum. facit ad coxendicum, et articulorum dolores, et comitiales morbos, si cum aceto mulso, pari pondere assumatur. menses ciet. foeminis, quas inflatio uuluae uexat, utiliter aequali modo datur. horrores soluit datum ante februm accessiones. aluum purgat drachma una aut altera, si cum aqua mulsa

mulsa bibatur. uenenorum antidotum est denarij instar, cum diluta potione sumptum. si serpentes ictum uibraverunt, morsumq; subfixerunt, tribus obolis ex uino potū, mirè auxiliatur. In summa, internis omnibus uitijs conuenit, pro uiribus & ætate datum, nunc ex aqua, nunc ex uino: ijs ex aceto mulso, alijs ex aqua mulsa.

Rhaponticum. Cap. II.

RHa, aliqui rheum, Latini rhaponticū uocant, prouenit in ijs quæ supra Bosporū sunt regionibus, ex quibus affertur. Radix nigra, centaurio magno similis, sed minor & rufior, fungosa, aliquantum læuis, sine odore. Optimū habetur quod teredines non sensit, si gustatu cum remissa adstrictione lentescat, manducatumq; colorem reddat pallidum, aut ad crocum inclinantem. Id epotum facit ad inflationes, stomachi imbecillitatem, & omne genus dolores, ad conuulsa, lienosos, hepaticos, tormina, ad renum, uesicæ, & pectoris uitia, aduersus intentæ præcordia, & uulvæ mala, coxendicum dolores, sanguinis excreationes, suspiria, singultus, dysenterias, & coeliacorum affectus, contra febrium circuitus, & uenenatorum morsus. datur in singulis uoletudinibus eodem quo agaricū pondere, & cum eisdem liquoribus. si febre careant, in mulso: sin aliter, ex aqua mulsa. si tabem experiantur, ex passo. si lienis exercet, in aceto mulso. si dissolutio est stomachi, id est, cum cibi tenax nō est, manditur, et sine sorbitione ulla deuoratur. liuentia lichenasq; tollit, cum aceto illitum. inflammationes omneis ueteres ex aqua oblitum dissipat. summa eius uis adstringens,

cum aliquanto calore.

Gentiana.

Cap. III.

Gentianæ inuentio prima assignatur Gentio Illyriorum regi, à quo cognomen tū habuit. folijs partim proxime radicem, iuglandi plantaginiue similibus, subrubris, partim à medio caule, & præsertim iuxta cacumen, paulum dissectis: caule cauo, & læui, digiti crassitudine, geniculato, & ex interuallis maioribus foliato, binum sæpe cubitorū: semine in calycibus lato sine pondere, aceroso, satis ad sphondylii semen accedente: radice longæ aristolochiæ, crassa, amara. Nascitur in sublimib. montiū iugis, umbrosis locis, aquosisq;. Vis radice excofactoria, & adstringens. contra morsus serpentium, duabus drachmis, cum pipere, ruta & uino pota, auxiliatur: extracti succi drachma, laterū doloribus, & ex sublimi deturbatis, ruptis & cōuulsis, prodest. hepaticis et stomachicis, pota cum aqua subuenit. radix collyrii modo subdita, partus eiicit. imposita, ut lycium, uulneraria est, & ulcerum cuniculatim depascentiū medela. succus præcipue eodem effectu prodest. oculis inflammatione laborantibus illinitur. pro meconio collyrijs acribus immiscetur. radix uiriliginem absterget. Succus extrahendi ratio hæc est: Contusa radix quinque diebus aqua maceratur: postea in eadem tantisper decoquitur, dum extent radices: & abi refrigit aqua, linteo excolatur: mox discoquitur, dum mellis crassitudo fiat, fictiliq; reconditur.

Aristolochia.

Cap. IIII.

Aristolochia nomen ex eo sibi adoptauit, quod existime

existimetur optimè puerperis opitulari. Tria eius genera traduntur. rotunda, quæ fœmina uocatur, folijs hederaceis, præstanti odore, cum acrimonia, mollibus, subrotundis, multis ab una radice germinibus, prælongisq; palmatis: floribus candidis, pilei similitudine, in quibus quod rubrum est, grauiter olet. Longa, mascula appellatur, nonnullis dactylitis, longiore quàm rotunda folio: tenuibus ramulis, dodrantalibus: flore purpureo, grauiter olente, qui marcescens in pyri similitudinē turbinatur. radix rotundæ, in orbem cōglobata, rapi modo. longæ uerò radix digiti crassitudinem, & dodrantis longitudinem implet, nōnunquam paulò maiorem. ambæ colore intus buxæo, gustu amaro & graui. Est etiamnum tertia longa, quæ clematitis uocatur, ramulos habens tenues, refertos folijs subrotundis, minori semperuiuo similibus: flores rutæ: radices longiores, tenues, crasso cortice odoratoq; uesitatas, priuatim unguentorum spissamentis conuenientes. Rotunda cæteris uenenis resistit. Longa uerò aduersus angues & uenena, drachmæ pondere ex uino bibitur, & illinitur. pota cum pipere & myrrha, menses, partus, & omnia uuluarū onera eiicit. eadem efficit subdita in pessa. Rotunda ad eadem pollet. insuper singultibus, suspirijs, horroribus, lieni, conuulsis, laterum doloribus, pota cum aqua, singulariter auxiliatur. aculeos & spicula extrahit. ossium squamas illitu adimit. ulcera putrida exest, & sordida expurgat. caua cum iri & melle explet. gingiuas & dentes extergit. Clematitis ad eadem pollet & creditur, uiribus tamen inferior est.

Dulcis radix. Cap. V.

Dulcis radix plurima gignitur in Cappadocia & Ponto: fruticosa est, ramis binum cubitorum altitudine assurgentibus: folijs lentisci, densis, pinguibus, tætuq; gummosis: flore hyacinthi: fructu pilularum platani magnitudinis, asperiore, qui siliquas lentium modo habet, rufas & paruas: radicibus longis, ut gentianæ, coloris buxæ, subacerbis & dulcibus, quæ densantur in succum, lycij exemplo. Is in arteriæ scabritia efficax habetur. uerum oportet ut linguæ subditus eliquescat. æstuant stomacho, thoraci, ac iecinori cōuenit. sanat uesicæ scabiem, & renum dolores, cum passo potus. idem eliquatus sitim sedat. uulneribus illitus accommodatur. cōmanducatus ori prodest. recentis radicis decoctum ad eadē conuenit. eiusdem farina pterygijs cōmodissimè inspargitur.

Centaurium magnum. Cap. VI.

Centaurium magnum folia habet iuglandis, oblonga, uiridi brassicarum colore, serrata in ambitu: caulem, ceu rumicis, binum aut ternum cubitorum, multis ab radice adnatis, in quibus capita, ceu papauerum, in rotunditate oblonga: flos cœruleus: semen cnico simile, ceu laneis floccis quibusdam inuolutum: radix crassa, grauis, solida, tripedalis, succo prægnans, cum adstrictione aliqua & dulcedine acris, & rubescens. Amat solum pingue & apricum, ac syluas & colles. copiosissima est in Lycia & Peloponneso, in Arcadia, Helide & Messenia, pluribusq; locis circa Pholoën, Lyciam & Smyrnam. Radix conuenit ruptis, cōuulsis, pleuriticis, spirandi difficultati

ficulati, ueteri tussi. sanguinem expuentibus, drachmīs duabus trita datur, si febris sit, in aqua : cæteris in uino. item ad tormina, & uulnæ dolores. ramenta eius in collyrij formam uulnæ subdita, menses atq; partus extrahūt. succus eadem præstat. uulneribus prodest. nam recens tussa, aut arida antè madefacta, ea glutinat & cōiungit. carnes coalescunt, si tusa simul decoquatur. In Lycia succū exprimunt, quo pro lycio utuntur.

Centaurium minus. Cap. VII.

Centaurium, limnesion aliqui uocauere, quoniam frigida amet loca. herba organi aut hyperici similis, caule anguloso, palmum excedente: flore lychnidis, & puniceo in purpuram uergente: folijs rutæ, prælongis & paruis: fructu tritico simili: radice pusilla, læui, & superuacua, quæ gustanti amaritudinē adfert. Herba recens tussa, suo illitu uulnera cōglutinat. uetera ulcera purgat, & cicatrice obducit. bilem crassosq; humores per aluū exigit, si decocta deuoretur. ius decocti ischiadicis cōuenientissimè infunditur: trahit enim sanguinem & dolorem leuat. succus oculorū medicamentis perquàm utilis: siquidem cum melle caliginē oculorū expurgat. in uellere appositus, menses & partus extrahit. epotus peculiariter neruorū uitijs succurrit. Succī extrahendi ratio: Legitur herba semine prægnans, & diebus quinque madefacta, decoquitur donec superemineat aquæ: mox ubi refrixit, linteolo exprimitur, & eiecta herba, iterū decoquitur, usq; dum mellis crassitudinē habeat. Nonnulli eam recentem grauidamq; contundunt, atq; succum fictili nō picato ex

primunt, & in sole, lignea rude assidue mouentes, inspissant. quod si quid concretum faucibus uasis adhærescat, deradunt, reliquoq; humori permiscent. noctu diligenter operiunt, nanque ros nocturnus liquores coalescere non finit. Quæ autem siccis radicibus aut herbis liquamenta exprimuntur, decocta, ut in gentianæ mentione retulimus, præparantur. sed quæ ex corticibus humidis, aut contusis herbis factitantur, in sole, uti antè dictum est, coguntur. sic è thapsia, sic è mandragora, reliquisq; similibus succus, sic ex acerbis uuis melligo elicitor. lycium tamen, & absinthium, hypocistis & consimilia, decocta, eo quo diximus modo, coguntur.

Chamæleon albus.

Cap. VIII.

Chamæleon albus, ixia ideo aliquib. uocatur, quòd quibusdam in locis uiscum circa radicem eius inueniatur, quo pro mastiche utuntur mulieres. folia habet silibo aut carduo similia, asperiora, acutiora, nigroq; chamæleone ualidiora. caulem non promit, uerum ex medio spinas, echini marini, aut cinaræ modo, erigit. flores purpureos, ueluti papporū lanugines emittit: semē cnici simile: radicē in lætis collibus crassam, in montosis uerò graciliorem, in profundo albam, aliquatenus aromaticā, graui odore, dulcem. Quæ pota acetabuli mensura, latis interaneorū tineas pellit. bibitur autem in uino austero, cum origani seruefacti succo. hydropicis cōmodissimè drachma in uino datur, etenim eos extenuat. cōtra difficultatē urinae decoctū propinatur. hausta in uino, serpentium uenenis resistit. occidit canes & sues. mures item necat, subacta

CHM

cum polenta aut aqua, & oleo madefacta.

Chamaeleo niger. Cap. IX.

CHamaeleo niger, folijs scolymo similis esset, nisi minora, tenuioraq; ac rubro distincta uideretur. caulem emittit dodrantalem, crassitudine digitali, subrubrum: & in umbella flores spinosos, tenues, hyacinthi æmulos, uersicolores: radice crassa, nigra, densa, interdum exesa, quæ dissecta flauescit, & cõmanducata mordet. Prouenit in campestribus, siccis, & cliuosis tractibus, & maritimis. Radix trita, addito atramenti sutorij exiguo, cedrino oleo, & axungia, scabiem abigit. eadem, cum sibi sulphur & bitumen asciuit, & cocta in aceto illinitur, impetigines absterget. decoctum collutione dentium dolorem mitigat. cum pari pipere & cera oblita radix, dolenti denti auxiliatur. radice concisa, & in aceto decocta dentes fouentur. eos quoq; frangit, si scriptorio stylo fruens admoueatur. uitia cutis in facie, uirilignesq; cum sulphure emendat. erodentibus medicamentis admiscetur. phagedænas, tetraq; ulcera illitu sanat. Quare chamaeleo uocetur, à uarietate foliorum euenit. mutât enim cum terra colorem: hic uiridia, illic albicantia, aliubi cœrulea, nonnusquam rubra inueniuntur.

Crocodilium. Cap. X.

CRocodilion chamaeleontis nigri figuram habet. Nasceitur in syluosis, radice longa, læui, aliquantum lata, odore, ut nasturtij, acuto. Feruefacta in aqua & pota radix, sanguinem copiosum per nareis pellit. datur lienosis, eos euidenter adiuuans. Semen ei rotundum

inest, duplex uti scutum, quod suapte ui urinam ciēt.

Dipsacum, siue labrum Veneris. Cap. XI.

Dipsacum aculeatarum generis est. caulem habet altum, spinis horridum, folijs lactucae, spinosis, binis, genicula singula complectentibus, praelongis, ceu quasdam bullas intus et extra aculeatas, in dorsi medio habentibus, concauo alarum sinu, in quo imber aut ros asseruetur: unde dipsaci, quasi sitientis, nomen traxit. in cacumine caulis, singula surculis capitula insunt, oblonga, echinata spinis. quae arefacta, candida spectantur, dissecta quoque medulla tenuis, uermiculos ostendunt. Sanat rimas sedis, fistulasque, si tusa et decocta in uino radix, usque dum sit crassitudo ceræ, immittatur. Medicamentum ærea pyxide recondendum. Aiunt fornicationibus, uerrucisque pensilibus remedio esse. Vermiculi capitulorum in folliculo alligati, collo aut brachio appensi, produntur quartanis febribus remedio esse.

Spina alba.

Cap. XII.

Spina alba nascitur in montibus et syluosis. folia fert albi chamæleonis, angustiora, et candidiora, aliquantum hispida, et aculeata: caulem supra bina cubita altum, pollicari aut ampliore crassitudine, albicantem, intus cauum. in cacumine capitulum inest spinosum, echini marini æmulum, sed minus, et oblongum: flores purpurei, in quibus semen ceu cnicum, sed rotundius. Huius radix pota, coeliacis, stomachicis, et ijs qui cruenta extusa sunt, efficax est. urinam cit. tumoribus illinitur. decocto eius dentes in dolore collui prodest. epotum semen cōuulsis infan

sis infantibus, & à serpente demorsis auxiliatur. gestatū pro amuleto, serpentes abigere traditur.

Spina Arabica.

Cap. XIII.

Arabicam spinam natura albæ spinæ similem esse constat. ipsa siquidem stringit. ad sanguinis reiectiones, mensium abundantiam, cæterasq; fluxiones radix etiamnum ualet. Prouenit in asperis.

Carduus.

Cap. XIII.

Carduus, Græci scolymon uocant, folia chamæleonis habet, aut albæ spinæ nigriora, & crassiora. caulem longum ædit, foliosum, capite spinoso: radice nigra & crassa, quæ illita, graueolentiam alarum totiusq; corporis emendat. item si decocta in uino bibatur. copiosam autem urinā foetidamq; expellit. herba cum recens tenerescit, in olera, asparagi modo, transit.

Poterium.

Cap. XV.

Poterium, Iones neurada uocant, largè fruticat, cortice obductum tenui, spinis horridū, lanugine spissa, ramulis longis, mollibus, lentis, tenuibus, tragacanthæ proximis: folijs paruis, rotundis: flore exiguo, candidi coloris: semine nullius usus, sed gustu acuto & odorato. Nas citur in aquosis, & collibus. radices demittit binūm ternūmue cubitorum, neruosas & firmas. quæ proxime terram recisæ, dant succū gummi similem. tusæ, præcisis neruis & uulneribus glutinandis illinuntur. decoctum quoq; eius neruorum affectibus prodest.

Acanthium.

Cap. XVI.

Acanthium albæ spinæ simile, folijs aculeatis per

extremitates, & lanugine araneosa obductis. ex qua collecta & neta, uestes bombycinis similes texunt. Folia uel radices ad remedia opisthotoni bibuntur.

Acanthus.

Cap. XVII.

Acanthus, Romani præderotam uocant, nascitur in hortis, petrosus, & riguis. folia habet multò latiora, & longiora, crucis diuisura, nigricantia, pingua, leuia: caulem binum cubitorum, digitali crassitudine, leuem, prope uerticem ex interuallis circumdatum foliolis, ceu nucamenta quædam oblonga referentibus, spinosis, è quibus flos prodit albus: semen oblongum, luteum: caput thyrsi specie. radicibus nititur longis, mucosis, rubris, & glutinosis: quæ uetis igni & luxatis artubus illiæ subueniunt. potæ urinam ciunt, sed aluum cohibent. ruptis, conuulsis, tabem sentientibus, mirè profunt. Nascitur & syluestris acanthus, scolymo similis, aculeatus, breuior quàm satiuus, & is qui in hortis prouenit, cuius radix ad eadem ad quæ superior efficax.

Anonis.

Cap. XVIII.

Anonis, quam aliqui ononida appellant, ramos habet fruticosos, dodrante maiores, frequentibus geniculis cinctos, cauis alarum multis, capitibus rotundis, folijs lenticule, pusillis, ad rutæ aut pratensis loti folia accedentibus, subhirsutis, odoratis, non iniucundè olentibus. Muria conditur antè quàm spinosa fiat. cibus gratissima. rami acutioribus spinis, & ueluti spiculis firmiter horrent. radicem mittit candidam, quæ excalfacit, & extenuat. huius cortex ex uino potus urinam ciet, calculos committit.

cominuit, margines ulcerum erodit. radix cum decoquitur in posca, dolorem dentium collutione mitigat. decoctum eius potu hæmorrhoidas sanare creditur.

Leucacantha.

Cap. XIX.

Leuacantha prædita est radice cyperi, ualida & amara. quæ manducata dolorem dentium sedat. ueteri laterum dolori, atq; ischiadicis prodest, decocto cyathis tribus ex uino poto. eadem ruptis & conuulsis medetur. radice epotus succus eosdem præbet effectus.

Tragacantha.

Cap. XX.

Tragacanthæ radix lata & lignosa, summo cespite nititur, unde surculos humiles, robustos, latissime fundit, in quibus minuta folia, multa, nonnunquam tenuia exoriuntur, quæ sub se spinas albas, rectas & firmas occultunt. Est etiamnum tragacantha lachryma, quæ uulnerata radice manans concreuit. Præstat pellucens, gracilis, læuis, syncera & subdulcis. Cutis spiracula, ut gummi, obstruit. huius increbuit usus ad oculorum medicamenta, ad tussim, exasperatas fauces, retusas uoces, cæterasq; destillationes, cum melle in delinctu. subdita quoq; lingue liquescit. in passo madefacta drachmæ pondere bibitur contra renum dolorem, & uesicæ rosiones, mixto cornu cerui usto & eloto, aut scissi aluminis momento.

Eryngium.

Cap. XXI.

Eryngion aculeatarum generis est. Cuius folia in principio, sale condita, in cibos recipiuntur. lata autem sunt, & extremo ambitu aspera, gustu aromatica. Eryngio, cum adoleuerit, complures ramulorum striæ

rubent. in quorum summitatibus globosa capitula, durarum acutissimarumque spinarum ambitu stellatim circumuallantur, quorum colos alias uiridis, alias albus, interdum coeruleus inuenitur. radix oblonga, lata, foris nigra, interne candida, pollicis crassitudine, odorata. Nascitur in asperis et campestribus. Vim habet calfactoriam. pota menses et urinas pellit. tormina inflationesque discutit. contra iecinorum uitia, serpentium morsus, et hausta uenena, cum uino prodest. Bibitur aduersus plurima, cum seminis pastinacae drachma una. appensa illitae, tubercula discutere prodit. pota cum hydromelite radix, opisthotonicis et comitialibus medetur.

Aloë. Cap. XXII.

ALoës folium scillae similitudinem habet, crassum, pingue, modicè latum, rotundum, retrorsus pandum. folia utrinque gerit ex obliquo spinosa, rariusculè striata, breuia et curta. caulis emittitur non dissimilis antherico. flos albus, fructus hastulae regiae cognatus. graui tota est odore, et gustu amarissima. radice una, cu palo, in terram depacta. Plurima praepinguisque in India gignitur, ex qua coactus succus adfertur. Nascitur etiam in Asia et Arabia, in locis quibusdam maritimis: et in insulis, ut in Andro, non ualde succo extrahendo idonea, sed ad glutinanda uulnera sanequam utilis, si detrita illinatur. Duo succi genera. quoddam arenosum, quod sedimentum purissimae esse uidetur. alterum ad iecinoris imaginem uergit. Eligi debet boni odoris, syncera, quae nihil doli sensit, nitida, calculorum expers, rufi coloris, friabilis, ac iecinoris modo

modo coacta, facile liquefcens, eximia amaritudinis. impro-
 probatur nigra & fractu cōtūmax. Gummi eam aduſtea-
 rant. quod deprehenditur gūſtu, amaritudine, & ualido
 odore: eoq; argumento, quòd digitis friata nō ad minima
 uſq; frūſta reſoluitur. Nec deſunt qui acaciā immiſceant.
 Natura eius eſt ſpiſſare, exiccare, ſomnū allicere, & cor-
 pora denſare, aliuū reſolucere. ſtomachū repurgat binūm
 cochlearium meſſura, in aqua frigida aut egelida pota.
 ſanguinis reiectiones ſiſtit. regium morbum purgat, tri-
 bus obolis ex aqua, aut drachmæ pondere in potu. deuo-
 rata cum reſina, aut cum aqua, uel melle cocto ſumpta, al-
 uum ſoluit. purgationis perfectæ cauſa, tribus drachmis
 ſumitur. alijs purgatorijs medicaminibus admixta, præ-
 ſtat ut minus ſtomachum inſiſtent. ſicca glutinandis uul-
 neribus inſpargitur. ulcera ad cicatricem perducit, cohi-
 betq;. eadem peculiariter exulceratis genitalibus medea-
 tur. diſrupta puerorū præputia iungit. condylomata, ri-
 masq; ſedis ex paſſo ſanat. hæmorrhoidum abundantiam
 & ſanguinis eruptiones ſiſtit. pterygia ad cicatricem du-
 cit. liuores & inſignita, ex melle tollit. priuatim ſcabras
 lippitudines, pruriginesq; angulorū permulcet. dolorem
 capitis ſedat, temporibus & fronti illita ex aceto & ro-
 ſaceo. Capillum fluentem cōtinet, cum uino. tonſillis, gin-
 giuis, & omnibus oris ulceribus, cum melle & uino pro-
 ficat. oculorū medicamentis torretur, in munda & can-
 denti teſta, pennaq; ſubinde uerſatur, ut poſſit æqualiter
 torrerī. Lauatur, ut quod ſit arenofiſſimum, tanquā inu-
 tile ſubſidat, & leue ac pinguiſſimum aſſumatur.

Absinthium.

Cap. XXIII.

Absinthium, aliqui bathy picron, herba uulgò cognita. Præstantius in Ponto & Cappadocia, in monte Tauro nascitur. Vim habet calfaciendi & adstringendi. bilem expurgat, quæ & stomacho & uentri inhæsit. urinam cit. crapulam præsumptum arcet. ad inflationes uentris, & stomachi dolores prodest, cum seseli et nardo gallico potum. fastidia discutit. arquatos sanat made facti dilutum, aut decocti ius, quotidie tribus cyathis haustum. menses cit potum, aut cum melle appositum. Contra fungorum strangulationes conuenienter ex aceto bibitur. aduersatur ixiæ uenenis cum uino. item cicutæ, & muris aranci morsibus, & draconi marino. anginæ eo cum melle et nitro perunguntur, & epinyctides ex aqua. ad sugillata & oculorū caligines ex melle illinitur: item auribus, si manat sanies. dentium auriumq; dolores decoctum uaporis suffitu compefcit. decoctū in passo dolentibus oculis oblinitur: item præcordijs & iecinori, tritum cum cerato cyprino: stomacho quoq; longa uoletudine laboranti, cum rosaceo. cum ficis autem, aceto & loliacea farina, aquæ inter cutem lienosisq; subuenit. Vinū ex eo fit, quod absinthiten uocant, præsertim in Propontide et Thracia, quo ad antè dicta utuntur, cum febris carent: alioquin in æstate propinant, & acceptam huic uino incolu mitatem referunt. In sparsum arcis absinthium, uestes ab erodentium iniuria uindicat. culices ex oleo perunctum abigit, & à corpore arcet. atramentum librarium diluto eius temperatum, literas à muriū erosione tuetur. Exi-
stimus

stimatur liquamentum eosdem præstare effectus. Attamen potionibus improbatur, quoniam stomachum malè habet, & capitis ciet dolorem. Sunt qui cocta amurca, liquamentum adulterant.

Marinum absinthium. Cap. XXIII.

Absinthium marinum, quod aliqui seriphum uocant, copiosissimum in Tauro monte, iuxta Cappadociam, et in Taphorisi Aegypti gignitur, quo Isiaci pro oliuæ ramo utuntur. Herba est tenuis, abrotoni parui similitudine, referta minutulis seminibus, subamara, stomacho inimica. Ea grauius olet, & cum quadam calfactione adstringit. per sese aut cum oryza cocta, interaneorum animalia, teretesque tineas, adiecto melle, enecat. aluum leuigat. cum edulio autem uel lenticula decocta, eadem præstare potest. pecora maximè pinguescunt hoc pabulo. Tertium genus absinthio assignatur, quo Gallia alpibus finitima scatet: id patrio nomine Santonicum uocant, regionis in qua nascitur cognomento, absinthio non dissimile, uerum subamarum est, non adeò seminis fecundum. Eadem quæ seriphium potest.

Abrotonum. Cap. XXV.

Abrotonum duorum est generum. foemina quadam arboris specie fruticans, candicat, circum ramulos folijs, seriphi modo, minutim incisis. floribus referta est, comantibus in summo, fulgore auri, corymbis. quod per æstatem prodijt, suauiter olet, cum grauitate quadam, & amaro gustu. id genus Siculum esse constat. Alterum mas uocatur, sarmentosum, gracilibus ramulis

uti absinthium. Plurimū in Cappadocia gignitur, & Galatia Asiatica, atq; in Syriæ Hierapoli. Crudum semen tritum & seruefactum ex aqua, in potu auxiliatur orthopnoicis, conuulsis, ruptis, coxendicibus, urinæ angustijs, mensibus suppressis, aut remorantibus. in uino potū extitialium uenenorū antidotum est. horroribus ex oleo illinitur. serpentes & substratu & nidore fugat. contra ictus eorum cum uino potum prodest, priuatim efficax contra scorpionum & phalangiorum uenena. oculorum inflammationibus cōmodè illinitur, cum cotoneo cocto, aut pane. tritum cum farina hordeacea, decoctumq; tubercula discutit. irini compositionibus admiscetur.

Hyssopum.

Cap. XXVI.

HYSSOPUM, herba nulli non cognita, duū generū est, montanū & hortense. Optimū est Cilicium. Vim habet extenuandi & calfaciendi. decoctum cum ficis, aqua, melle, & ruta, potumq; peripneumonicis, diurnæ tussi, suspiriosis, destillationibus, & orthopnoicis auxiliatur. tineas enecat. idem facit, si cum melle delingatur. crassum humorem per aluum extrahit, decoctum ex aceto mulso epotū. ad subducendam aluum, cum ficis uiridibus detritis manditur. uehementius, addita iri, cardamomo, aut irione, deijcit. colorem in corpore fouet. lieni, & aquæ inter cutem, cum fico nitroq; inflammationibus quoq; ex uino illinitur. cum seruente aqua impositū, sugillata discutit. cum decocto ficorū, optimè anginis gargarizatur. decoctum cum aceto, dentiū dolorē in collutione sedat. inflationes auricularum uaporis suffitu discutit.

Stœchas

Stœchas.

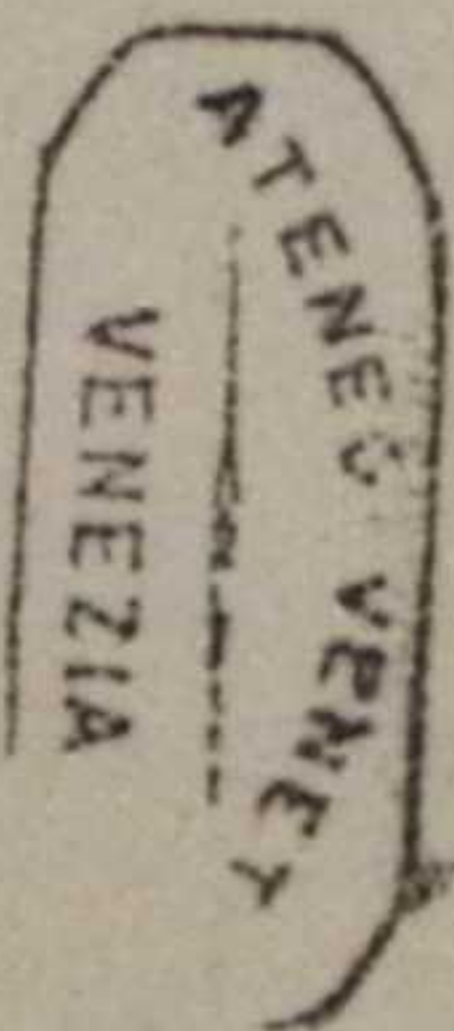
Cap. XXVII.

Stœchas, iuxta Galliam in insulis eiusdem nominis
 ē regione Massiliæ gignitur, unde cognomentū ac-
 cepit. herba tenuibus surculis, coma thymi, longiore fo-
 lio, subamara gustu, & aliquantum acris. Cuius decoctū,
 hyssopi modo, ad pectoris uitia efficax est. antidotis mi-
 scetur. uiscera omnia & uniuersum animantis habitum
 extenuat. ab obstructionibus & farctu liberat.

Origanum.

Cap. XXVIII.

Organum Heracleoticum, quod & cunilam uo-
 cant, folium habet hyssopo nō dissimile, umbel-
 lamq; nō in rotæ speciem orbiculatam, sed ueluti multifi-
 dam, semine in summis uirgis haudquaquā denso. Excalsa-
 cit. unde decoctū cum uino potū, demorsis à serpente cō-
 uenit. si cicutam aut meconion hauserunt, ex passo: si gy-
 psum aut ephemerū, ex aceto mulso propinatur. ruptis,
 cōuulsis, hydropicis, cum fico esui datur. aridum acetabu-
 li mensura potū in aqua mulsa, atros humores per aluum
 extrahit. menses ciet, & tussi cum melle linctum mede-
 tur. ad pruriginē, psoras, regiumq; morbum, decocti ius
 in balneis prodest. Succus uirentis tonsillas, uuam, & o-
 ris ulcera sanat. & per nares, ex oleo irino infusum, tra-
 hit. auriū dolores cum lacte mulcet. conficitur ex eo, &
 cepis, & rhois frutice quo ad obsonia utuntur, uomitoriū
 medicamentū, his omnibus in cupreo uase per dies bis ui-
 cenos insolatis, dum caniculæ sydus flagrat. herba autem
 substratu serpentes fugātur. Quæ onitis appellatur, can-
 didiore est folio, & hyssopo similior. Semen ueluti con-

iunctos corymbos habet. Vis ei origani heraclei, sed multo inefficacior. Sylvestre origanum, aliqui panaces heraclion, alij cunilam uocant, ex quibus est Nicander Colophonius: folijs est origani, ramis tenuibus, dodrantē altis, in quibus umbellæ anethi insunt, flores candidi: radix tenuis, superuacua. Peculiariter percussis à serpente, folia & flores ex uino poti auxiliantur.

Tragoriganum. Cap. XXIX.

Tragoriganum tenuis frutex est, sylvestri serpyllo aut origano similis, folio & ramulis. quibusdam in locis lætius uirentiusq; inuenitur, & latioribus folijs, satis glutinosum. alterum exilibus surculis, ac tenuibus folijs, quod aliqui prasium uocauere. Optimū est Cilicium, & Cretense, & Smyrneum, et in Chio Chooq; proueniens. Omnia exalfaciunt. urinam cient. aluo accommodantur. decocto poto bilem deijciūt. lienosis ex aceto bibere prodest. contra pota ixiæ uenena in uino bibuntur. menses trahunt. peripneumonicis, tussientibus, ex melle in eclegmate dantur. grata ac mitis eorum potio est: quare cibum fastidientibus & stomacho acida ructanti, imbecilloq; traditur. item si à maritima iactatione nausea, & æstus præcordiorum excitetur. tumores uerò cum polenta illita discutiunt.

Pulegium. Cap. XXX.

Pulegium herba uulgaris notitiæ. Extenuat, calfacit, decoquit. menstrua, secundas ac partus eijcit. pulmonis uitia ex melle & aloë potum extrahit. conuulsis auxiliatur. nausea stomachiq; intercisiones, ex posca permul-

permulcet. atrā bilem per aluū exigit. bibitur in uino uti-
lissimè contra serpentiiū morsus. defectos animo recreat,
cum aceto naribus obiectum. gingiuas arefacti cinere cor-
roborat. illitū cum polenta inflānationes omneis sedat.
podagris per se subuenit, impositū usquedum rubescat lo-
cus. cum cerato uaros extinguit. lienosis cum sale utiliter
illinitur. decoctū eius ablutas prurigines mitigat. cōuer-
sas uuluas corrigit. cōtra inflationes duritiāsque uulue, in
desefsiones cōuenienter adiicitur. Vocāt aliqui blechona,
quoniā dum floret gustatū à pecoribus, balatū concitat.

Dictamnium.

Cap. XXXI.

Dictamnium, aliquibus syluestre pulegiū uocatur.
Cretensis herba est, acris, læuis, pulegio similis,
sed maioribus folijs, quæ tomento quodam spissaque lanugi-
ne pubescunt. florem nullum aut semen profert. Præstat
omnia quæ satiuū pulegium, sed efficacius multò. nō po-
tum modò, sed appositum quoque aut suffitum, defunctos
partus eijcit. Produnt in Creta capras sagittis percussas,
huius herbe pastu eas excutere. purgandi uim habet suc-
cus illitus, aut cū polenta tritus. herba impactos pedibus
reliquoque corpori aculeos, illitu refigit. ad lienis dolorē
efficax habetur, siquidem ipsum imminuit. Metunt æsta-
te et autumnno. Radix eius gustu calfacit. partus accele-
rat. succus cum uino potus, contra serpentiiū morsus præ-
sidio est. tāta herbe facultas est, ut olfacta abigat bestias
quæ uenenato ictu sæuiant, appensaque contactu exani-
met. uulneribus ferro illatis, et uenenatis morsibus, infu-
sus succus præsentaneo est remedio, si etiā ab instillatione

statim in potu assumatur. Quod pseudodictamnū uocant, multis in terris nascitur, antè dicto simile, sed minus quàm illud acre. Eosdem effectus præbet, sed inefficacius multò. Defertur à Creta alterū dictamni genus, folijs sisymbrij, ramis maioribus: in quibus flores syluestris origani, nigri, molles. odor foliorum inter sisymbriū & saluiam iucundissimus. Efficax ad eadem, sed minus nares ferit. miscetur emplastris & medicaminibus quæ aduersus serpentium iniurias confinguntur, theriaca uocant.

Saluia.

Cap. XXXII.

Saluia siue elelispacon, frutex est ramosus, longus, uirgas habens quadrangulas, & canas: folia mali cotonei effigie, sed longiora, asperiora, crassiora, & quæ sensim attritarum quasi uestium scabritiem referāt, hirsuta, subalbida, perquàm iucundo odore, sed graui. semen summis in caulibus syluestri ormino simile gerit. In asperis nascitur. Menses cit & urinas, decoctum foliorum ramorumq; potum. partus extrahit. pastinacæ marinæ iclibus auxiliatur. capillos denigrat. uulnerum sanguinem cohibet. tetra ulcera purgat. testium pruritus sedant rami foliaq; si decocto eorum foueantur.

Mentha.

Cap. XXXIII.

Mentha, cognita herba est. Calfaciendi, adstringendi, atq; exiccandi uim habet. Sistit sanguinem, poto ex aceto succo. tineas in uentre teretes enecat. uenerē stimulat. singultus, uomitiones, cholerasq; sedant terni ramuli cum acidi granati succo poti. suppurationes discutit, si cum polenta illinatur. imposita fronti, capitis dolores

dolores mulcet. mammæ, si tendantur, aut lacte turgeant, compescit. cum sale canum morsibus illinitur. aurium doloribus cum aqua mulsa subuenit. uulvæ ante coitum admoda, conceptioni resistit. lingvæ scabritiem conficta leuigat. coire lac, densariq; in caseum non patitur, si folia portionibus lactis immergantur. in summa, stomacho utilis est, & in condimentis peculiarem gratiam habet. Sylvestris mentha, Latini menthastrum uocant, hirsutior est folio, & prorsus maiore quam sisymbrij, grauiori odore: quare minus ad sanorum usus expetitur.

Calamintha.

Cap. XXXIII.

EX calaminthæ generibus quedam montibus familiaris, folia ocimi habens, incana, surculos aridos, & caules angulosos, purpureum florem. Altera pulegio similis est, sed maior: quam sylvestre pulegium ideo appellarunt, quod odore ipsum æmuletur. nepetâ Latini uocitant. Tertia menthastro cognata est, folijs oblongioribus, caule & ramis maioribus quam superioris, sed uiribus inefficacior. omnium folia gustu impense feruentia & acria. radix superuacua. Nascitur in campestribus, asperis & aquosis. Potu aut illitu demorsis à serpente opitulatur. decoctum potu menses & urinas expellit. ruptis, conuulsis, orthopnoeæ, torminibus, choleris, horroribusq; auxiliatur. regium morbum expurgat. præsumpta in uino uenenis resistit. tineas cæteraq; interaneorum animalia, cum sale & melle pota, enecat. nec secus cocta crudæ, si teratur. elephanticos esitata adiuuat, si postea serum lactis ebibatur. Folia detrita si in uellere subiiciantur, menses ex

trahunt, & partus enecant. accensa aut substrata, serpentes fugant. nigris cicatricibus candorem reddunt, in uino cocta & illita. sugillata tollunt. Calamintha ischiadicis imponitur, ut ex alto humores euocet, summā cutem exurens. uermes necat succus auribus instillatus.

Thymum.

Cap. XXXV.

Thymum ab omnibus cognoscitur, surculosus frutex, exilibus folijs multis & angustis circumdatus: capitulis in cacumine, flore purpureo refertis. Gracili solo & petroso prouenit. Vim habet hanc, ut cum sale & aceto potum, pituitam per aluum detrahat. decocti ius prodest orthopnoicis, & anhelatoribus. tineas uentris exigit. menses, partus, & secundas pellit. urinas ciet. cum melle in eclegmate faciles facit excreationes. recentes tumores discutit, cum aceto illitum. concretum sanguinem dissoluit. uerrucas thymi colorem reddentes, pensilesq; tollit. ischiadicis cum uino & polenta impositum subuenit. hebetibus oculis in cibo prodest. perquam utile pro cōdimento, duntaxat ad usus eorum qui rectè ualent.

Satureia.

Cap. XXXVI.

Satureia triuialis notitiæ est. gignitur in asperis locis, & tenui solo, thymo similis, minor tamen & tenerior. defert spicam florum plenam, coloris herbacei. Eadem potest quæ thymum, si modo consimili sumptitur. Aptus sanis usus. Est etiamnum quædam satiua, syluestri prorsus minor, quæ propter mitiorem acrimoniā, cōmodius in cibos recepta est.

Serpyla

Serpillum.

Cap. XXXVII.

Serpillum duorum generū est. Hortense odore sam-
 psuchum imitatur, atque in coronas addi solet. cui dē
 serpendo nomen inditum est: quoniam si qua eius particu-
 la terram attingat, inibi radices demittet. folia & ramu-
 los origani habet, sed candidiores. in macerijs multò pro-
 cerius assurgit. Sylvestre, zygis appellatum, non serpit,
 sed in altitudinem increscit, ramulos ædens tenues, sarcu-
 losos, folijs refertos longioribus quàm rutæ, & durioria-
 bus, angustis. flores iucundè olent, gustanti acres. radicis
 nullus usus. Nascitur in petris, satiuo efficacius, atq; ma-
 gis excalfaciens, & ad medendi usum aptius. Menses tra-
 hit. urinam potu ciet. torminibus, ruptis, uulsis, & iecino-
 ris inflammationibus auxiliatur. & aduersus serpentes
 potu illitūue. capitis dolores mulcet coctum, adiecto ro-
 saceo, & madefactum in aceto. maximè uerò phreniticis
 & lethargicis conuenit. cruentos uomitus sedat succus,
 drachmis quatuor ex aceto potus.

Sampsuchum.

Cap. XXXVIII.

Sampsuchum in Cypro & Cyziceno laudatissimū.
 Secundum sibi locum uendicauit Aegyptium. Ama-
 racum gens Sicula & Cyzicena appellat. Herba est ra-
 mosa, per terram repens, folijs eius calaminthæ quæ te-
 nui folio constat, leptophyllos appellatur, hirsutis & ro-
 tundis. suauissimū odorem spirat, ideo coronis inseritur.
 Vis eius excalfaciens. succus decocti potus, conuenit inci-
 pientibus hydropicis, & ijs quos urinae difficultas, aut
 tormina excruciant. illita ex melle arida folia, sugillata

tollunt. menses subdita in peggio trahunt. contra scorpionis ictum ex aceto & sale illinuntur. luxatis tumoribusq; cerato excepta imponuntur. aduersus oculorum inflammationes, tumoresq; cum polline polentæ illini prodest. acopis malagmatisq;, calfaciendi gratia, cōmiscetur.

Melilotos, siue ferrula Campana.

Cap. XXXIX.

Sertula Campana laudatissima in Attica & Cyzico & Chalcedone nata. cuius color uicinus est croco, boni odoris. Nasceitur & in Campania circa Nola, colore in luteum languescente, odore infirmo. Vim habet adstrictoriam. inflammationem omnem emollit, præsertim quæ in oculis, uulua, sede aut testibus erumpat, si ex passo cocta illinatur: interdum autē addito oui luteo assato, aut fœnigræci farina, lini semine, aut polline, aut capitulis papaueris, intybœue. recentes meliceridas per se cum aqua, & ulcera manantia in capite, illita cum creta Chia, uino aut galla sanat. stomachi dolores & cruda & cocta cum aliquo ex antè dictis leuat. doloribus auriū mitigandis cruda ex passo instillatur. in aceto aut rosaceo madefacta, capitis dolorem lenit.

Marum.

Cap. XL.

Marum herba cognita uulgò, surculosa, flore origani, folijs multò candidioribus, flore odoratio re. Vim habet sisymbrio consimilem. substringit enim et modicè calfacit. qua de causa illitu serpentiæ ulcera sistit, & in calidas illitiones additur. iuxta Magnesiā & Tralleis copiosissima gignitur.

Acinos

Acinos.

Cap. XLI.

A Cinos aut aconos à Græcis dicitur, tenui siccoq; ramulo herba, ocimo similis, odorata, sed hirsutior, qua coronæ factitantur. à nonnullis olitoribus colitur. Menses & aluum pota sistit. illita panos ignemq; sacrum sanat.

Baccharis.

Cap. XLII.

B Accharis herba fruticosa, quæ in coronas additur. cuius folia aspera sunt, media violæ & uerbasci magnitudine: caulis angulosus, cubiti altitudinē petens, aliquantulum asper, nō sine appendicibus adnatis: flore purpureo, subalbicante, odorato: radicibus ueratro nigro similibus, quibus odor inest cinnamomo proximus. Asperum squalidumq; solum amat. Radix in aqua decocta ruptis, uulsis, ex alto præcipitatis, spirandi difficultati, salutaris. item diurnæ tuſſi, & urinæ difficili. menses pellit. contra serpentium morsus utilissimè datur in uino. recens radix apposita, partum extrahit. puerperis eius decoctū in desessionibus prodest. in diapasmata utiliter inseritur, iucundi odoris gratia. folia, utpote quæ adstringant, capitis doloribus illitu prosunt. oculorum inflammationibus, mammis tumentibus à partu, ægilopijs incipientibus, ignibusq; sacris auxiliantur. odor somnum gignit.

Ruta.

Cap. XLIII.

R Vta mōtana sylvestrisq; sativa et hortensi acrior est, & in cibis damnata. sativa uerò quæ sub ficu arbore enascitur, magis in cibos admittitur. Vtraq; urit, calfacit, exulcerat, urinā ciet, menstrua pellit. aluū sistit

potu ciboue. letalium medicamentorū antidotum est, si se-
men ex uino, acetabuli mēsurā, ebibatur. folia per se prae-
sumpta, aut cum nuce iuglande, aridisq; ficis, inefficaces
uenenorum uires reddunt. contra serpentes simili modo
sumere conuenit, genituram cibo potūue extinguit. cum
anetho sicco decocta, tormina sedat. facit ad pectoris la-
terumq; dolores, difficultatem spirandi, tusses, pulmonis
inflammationem, coxendicum articularumq; cruciatus,
et horrores febrium circuitu repetentes, pota ut antē di-
ctum est. item ad inflationes coli, uuluae, rectiq; intestini,
cum oleo decocta et infusa. foeminas uuluae strangulatu
liberat, si à genitali, sede tenus cum melle subiiciatur. ser-
uefacta ex oleo, et pota, uentris tineas excutit. articula-
rijs doloribus ex melle, aquae inter cutem cum ficis illini-
tur. eisdem in potu auxiliatur, decocta in uino ad dimi-
dias parteis et oblita. cruda conditaq; cibo, uisus aciem
excitat. dolores oculorum illita cum polenta lenit. dolori-
bus capitis cum rosaceo et aceto illita auxiliatur. pro-
fluentem naribus sanguinem sistit, trita et indita. testium
inflammationibus cum laureis folijs imposita, et eruptio-
nibus papularum cum myrto et cerato prodest. Cum
pipere autem uino et nitro affricta, albæ uutiligini me-
detur. cum eisdem illita fornicationes tollit, et uerrucas
quae thymi florem repraesentant. cōtra impetigines cum
alumine et melle utilissimè imponitur. succus in māli pu-
nici calyce calfactus, aurium dolori efficaciter infundi-
tur. hebetudinem oculi qui sensere, ruta cum foeniculi suc-
co ac melle peruncti iuuantur. ignem sacrum, ulcera quae
serpunt,

serpunt, aut in capite manant, cum aceto rosaceo & cerasa persanat. mansa, alliorum ceparumq; acrimoniam domat. Montana si copiosius estur, interficit. dum florenz promit, & ad murias colligitur, cutem inflat, & rubore quodam inficit, cum pruritu ac uehementi inflammatione. oportet itaq; eam unctis antea manibus & facie colligere. Tradunt succum gallinaceis pullis inspersum feles arcere. Adijciunt eam quæ in Macedonia circa Haliacmon amnem prodeat, comedentes interimere. Montosus autem is locus, uiperis scatet. Semen eius potum cōtra intestina uitia efficax est. in antidota cōmodè additur. contra incontinentiam urinæ tostum, semen septenis diebus potui datur. Radix huius montanū moly uocatur. Syluestris ruta satiuæ similis est. Prodest comitialibus et coxendicum doloribus. menstrua mouet. partus enecat. acrior est uiribus quàm hortensis, & ualidior. syluestris, utpote noxia, cibis abdicatur.

Syluestris ruta.

Cap. XLIII.

VOcant etiamnum syluestrem rutam, quod in Capadocia & Galatia Asiæ finitima moly dicitur. Frutex est qui ab una radice multos emittit cauliculos: folijs multò quàm alterius rutæ lōgioribus, tenerioribusq; odore graui: flore candido: capitulis in cacumine paulò maioribus quàm satiuæ rutæ, quæ tribus maximè partibus constat: in quibus triangulum semen, subrusum, gustu amarum recluditur, cuius est usus. semen autumnō maturascit. quod cum melle, uino, croco & fœniculi succo, ac gallinaceo felle, teritur contra retusam oculorum aciem.

Sunt qui eam harmalam uocent, Syri besasan. qui Capadociam incolunt, moly, quoniam quandam cum moly seruet similitudinem: radice nigra, flore candido. In collibus & laeto solo prouenit.

Moly.

Cap. XLV.

Moly folia habet graminis latiora, humi sparsa: florem albæ uiolæ similem, sed minorem, lactei coloris: caulem candidum, quaternum cubitorum, in cuius cacumine inest aliquid quod alij speciem refert. radix parua, bulbosa, quæ mirum in modum ualet ad aperiendas uuluas, si trita cum irino unguento, in pessa subiiciatur.

Panaces.

Cap. XLVI.

Panaces nonnullis heracleum dicitur, ex quo opopanax colligi solet. plurimum in Boeotia & in Phocide Arcadiæ nascitur: ibique compendij & quæstus, qui ex eo liquore facitatur, gratia studiose colitur. folijs est asperis, in terra iacentibus, herbacei coloris, multum ad ficulneas accedentibus, in ambitu quinquepartito diuisis: caule, ut ferulæ, altissimo, qui lanugine quadam incanescit, folijs etiam minutioribus obsitus, muscarijs, ceu anethi, in cacumine: flore luteo, & semine odorato fructuque: radices habet multas ab origine una, candidas, graueolentes, crassæ corticis, et subamari gustus. Nascitur in Cyrene Libyæ, & Macedonia. Excipitur succus incisa radice, recenti caulium pullulatu. ea candidum succum emittit, qui siccatus, in summa cute croceum colorem contrahit. Effluentem autem succum excipiunt, folijs excauato solo stratis, quæ siccata tolluntur. Simili modo caule messibus inciso, profluentem

fluentem succum eximunt. Meliores ex radicibus, albæ, rigentes, distentæq; siccæ, quæ cariem non sentiant, aromaticæ, feruētes gustu. Fructus ex media ferula cibo idoneus est: sed ex agnatis stolonibus, ab usu cibario abhorret. Maximè in hoc succi genere probatur q̄amarissimus, internè albus, aut subfuluus, foris ad croci colorem inclinans, lævis, pinguis, friabilis, tener, statim in aqua eliquescent, graui odore. niger improbatur, ac mollis. Adulteratur ammoniaco aut cera. Sed synceri experimentum est, si digitis in aqua friatus resoluator, & lactescat. Ex calfacit, mollit, extenuat. horroribus febriū circuitibusq; uulsis, ruptis, laterum dolori, torminibus, stillicidio urinæ conuenit. contra uesicæ scabiem ex aqua mulsa aut uino bibitur. menses trahit. foetum enecat. inflationes quæ uulnam malè habent, duritiasq; ex melle dilutus, discutit. ischiadicis illinitur. acopis & capitis medicaminibus admiscetur. carbunculos rumpit. podagricis cum uua passa illitus subuenit. dolore dentium liberat, cauis inditus. oculorum aciem illitu excitat. ex eo & pice optimum fit emplastrum contra bestiarum morsus quæ in rabiem efferantur. Radix in ramenta cōscissa, uulnæ admota, paratus extrahit. ad uetera ulcera efficax est. nudata ossa, corpore operit, si trita cum melle illinatur. Semen cum absinthio sumptum, menses pellit. cum aristolochia, prodest aduersus animalia quæ uenenum eiaculantur. contra uulnæ strangulatus in uino bibitur.

Panaces Asclepij. Cap. XLVII.

Panaces Asclepij, caulem à solo emittit tenuem, cuius

bitalem, geniculatū, maioribus quā fœniculi folijs, hirsutioribus, odoratis: aureo flore, acri, odorato, ex muscarijs dependente. radix parua est & tenuis. Auxiliarē uim habent flores & semina, contra ulcera, phagedænas, & tubercula, si trita cum melle imponantur. aduersus serpentes ex uino bibuntur, & cum oleo illinuntur. Aliqui panaces syluestre origanum uocant, alij cunilam, de qua in origani mentione diximus.

Panaces chironium.

Cap. XLVIII.

Panaces Chironium in Pelio monte maximè prouenit. folium eius amaraco simile. flos aureus. radix parua, quæ non altè demittitur, gustu acris. Pota radix serpentium ueneno resistit. illita coma, eadem præstat.

Ligusticum.

Cap. XLIX.

Ligusticum, quod alij panaceam, alij panaces uocant, plurimū in Liguria nascitur, in monte Apennino, Alpibus contermino, unde nomen traxit. Panaces incolæ non ab re appellant, quoniam & radice & caule, heracleotico panaci simile sit, et uiribus eisdem præditū. Gignitur in altissimis asperisq; montibus, ac umbrosis, maximè iuxta fluentia. cauliculū fert anethi, geniculatum, tenuem, & in circuitu folia fertulæ campanæ, molliora, odorata, prope uerticem graciliora, & longè magis diuisa: in cacumine muscariū, in quo semen dependet nigrū, solidum & oblongum, fœniculo proximū, gustanti acre, & aroma olens: radix candida, heracleotici panacis similis, odorata. Radicis seminisq; uis excalectoris, concoquens. prodest ad intestinos dolores, tumores, concoctiones. item

nes. item ad inflationes, præsertim quibus stomachus turgeat. & contra serpentium ictus. urinas & menses potu trahit. Eosdem præstat effectus apposita radix. Semen cum radice oxyporis & medicamentis decoquentibus admiscetur. ori perquam utile, quare pro pipere utuntur eo indigenæ ad obsonia. Adulteratur semine quodam simili, quod facile gustu discernitur: amarum enim est. Alij semen fœniculi aut seselis admiscētes, ligusticum dolo uitiāt.

Pastinaca.

Cap. L.

Pastinaca sylvestris folia gingidij habet, latiora, sub amara: caulem rectum, scabrum: umbellam similem anethi, in qua flores insunt candidi, & in medio purpureum quiddam, ferme croceum. radix digiti crassitudine, dodrantalis, odorata, quæ cocta manditur. Semen potum uel impositum, menstrua mouet. ijs conuenit in potione, quos urinae difficultas torquet, aut lateralis dolor excruciat, aut si aqua cutem subiit. serpentium morsib. ictibusque prodest. præsumentes id nulla affici iniuria à serpentibus traduntur. cōceptus adiuuat. Radix urinam pellit. uenerem stimulat. partus apposita eiicit. Folia trita, & cum melle imposita, phagedænas ulcerum purgant. Satiua ad eadem pollet, inefficacior tamen, & cibo aptior.

Seseli.

Cap. LI.

Seseli Massiliense folia fœniculi habet, crassiora: caulem uegetiorem: umbellam anethi, in qua semen oblongum, angulosum, degustanti statim acre. radix longa est, iucundi odoris. Semen & radix excalfaciendi uim habent. potu stranguriæ & orthopnoæ medentur.

suffocationibus mulierum comitialibusq; profunt. menses & partus trahunt. ad omnia interna mala pollent. tussim ueterem sanant. semen cum uino potum, concoquit, & tormina discutit. epialis febribus utile. contra persfrictiones in itineribus, cum pipere & uino bibitur. capris, cæterisq; pecudibus datur in potu, quò facilius suos foetus enitantur. Aethiopicum seseli, folia habet hederæ, minora, & ad periclymeni modum oblonga. frutex nigricat, palmitibus in bina cubita extensis: ramis sesquipedalibus: capitulo anethi: semine in tritici more denso, nigro, amaro, Massiliensi odoratiore, & acriore, multum suauis. Peloponnense folia habet cicutæ, latiora, & crassiora: caulem supra Massiliensis magnitudinem, ferulaceum, et latum: in cacumine umbellam, in qua semen latius, odoratū, & carnosum pendet. Eisdem uiribus præditum est. nascitur in asperis, riguis & collibus. inuenitur etiamnum in insulis.

Creticum Seseli.

Cap. LII.

Tordylium, quod aliqui Creticū seseli uocant, iuxta Ciliciā in Amano monte nascitur, herbula surculosa, semine duplici, rotundo, scutulorū effigie, odorato, subacri. Contra urinæ difficultatē bibitur. potu cit menses. succo seminis caulisq; uirentis, ternis obolis ex passo decem diebus hausto, renes sanantur. efficax est radix ad ciendas pectoris excreationes, in delinctu cum melle.

Sison.

Cap. LIII.

Sison exiguum semen est, in Syria natum, apio simile, nigrum, feruens, oblongum. Contra lienis uitia bibitur.

bibitur. urinæ difficultatē potu emendat. remoratos menses citat. quo in cōdimentis, cum cucurbita, & aceto, indigenæ utuntur. in cacumine granula multa gerit.

Anisum.

Cap. LIIII.

ANisum in summa excalfacit, exiccat. oris halitū iucundiores facit. doloris leuamentum præstat. urinam ciet. aquam quæ subijt cutem, dissipat. potum sitim cohibet. animalium uenenis aduersatur. ualet ad inflationes. aluum & alba fœminarum profluvia sistit. lac ad mammas elicit. uenerem stimulat. dolores capitis leuat, suffitum naribus. cum rosaceo tritum, instillatumq; fractis auribus medetur. Melius semper recens, plenum, non fursurosus, odore præstans. inter prima laudatum est Creticum, proximo loco Aegyptium.

Garum.

Cap. LV.

Garum, semen est uulgaris notitiæ. Excalfacit. urinam cōcit. stomacho utile. os cōmendat. concoctionem adiuuat. utiliter miscetur antidotis & oxyporis. anisi uicē præbet. radix cocta, pastinacæ modo, mādatur.

Anethum.

Cap. LVI.

ARidi anethi comæ seminisq; decoctum, potulacæ euocat. inflationes, & tormina sedat. aluum, uomitionesq; sistit. urinas ciet. singultus lenit. oculorū aciem hebetat. geniturā restinguit, assidue potum. fœminis uulue malo opportunis, ad desefiones utile. condylomata illitus eius cinis tollit.

Cuminum satium. Cap. LVII.

Cuminum satium ori gratum est: sed multò magis

Aethiopicum, quod Hippocrates regiū appellauit. secundum locum tenet Aegyptium. reliqua sequuntur. Prouenit in Galatia, in Asia, Cilicia, & Terentia, & plerisque alijs tractibus. Excalfacit, adstringit, exiccat. ad tormina inflationesq; cōuenit, coctū & cum oleo inditū, aut cum hordeacea farina illitū. orthopnoicis datur in posca: dea morsis à serpente, in uino. testium collectionibus auxiliatur, impositum cum uua passa, aut lolij farina ceratōue: mensium abundantiam inhibet. contritum autem in aceto, & naribus obiectum, sanguinis profluvia sistit. colorem bibentium aut perunctorum mutat in pallorem.

Syluestre cuminum. Cap. LVIII.

Syluestre cuminū, plurimū efficaciusq; in Lycia & Galatie Asia, atq; Carthagine Hispanie gignitur: frutice paruo, dodrātali caule, ac tenui, quaternis aut quinis folijs tenuibus, ueluti serratis, & gingidij diuifura. in cacumine capitula quina, aut sena habet, mollia, rotūda, in quibus est semen acerosum, gustu satiuo acriore. nascitur in collibus. Bibitur semen ex aqua, aduersus tormina inflationesq; item contra uenenatas bestias, ex uino. singultus ex aceto sedat. stomacho utile, quem humor uexat. sugillata tollit, si manducatū cum melle & uua passa illinatur. testium inflammationibus, adiectis eisdem illitum medetur. Est & aliud syluestris cumini genus, satiuo non dissimile, quod à singulis floribus pensilia promit cornicula, in quibus semen est melanthio simile: quod potum omnium serpentium morsibus præsidio est. calculosis & ijs qui urinae stillicidio uexantur, aut concretū sanguinem

guinem cum lotio reddunt, auxiliatur. sed apij semen fers
us factum postea bibendum est.

Ammi. Cap. LIX.

Ammi, Aethiopicum cuminū appellant. plerique
hoc natura diuersum esse ab illo existimant. Vul
gò notum est. semen exile, multò minus cumino, origanū
resiciens. Eligendum est purum, minimè fursurosum. Vis
ei excafactoria, struens & exiccans. facit ad tormina, ur
inae difficultatem, serpentium ictus, cum uino potum.
menstrua ciet. miscetur derodentibus cantharidum medi
camentis, quæ ecdoria uocant, ut inde exortis urinae dif
ficultatibus resistat. sugillata cum melle tollit. colorē pos
tu aut illitu mutat in pallorem. suffitum cum uua passa
aut resina, uulvas purgat.

Coriandrum. Cap. LX.

Coriandrum aut corianū uulgaris est notitiæ, uim
refrigeratoriam habens. Quare illitum cum pa
ne aut polenta, ignibus sacris, & ulceribus quæ serpunt,
medetur. epinyctidas cum melle uel uua passa, testium in
flammationes, carbunculosq; sanat. cum faba fresa, stru
mas & tubercula discutit. tineas interaneorum expellit
semen, cum passo potum. geniturā adauget. largius tamē
sumptum, mentem non sine periculo mouet: quare conti
nuo & copiosiore usu abstinendum. Succus cum cerussa
spumæue argenti, necnon aceto & rosaceo illitus, ardentes
summæ cutis inflammationes emendat.

Hieracium. Cap. LXI.
Hieracium magnum, caulem emittit asperum, suba

rubrum, spinosum, cauum : folia ex interuallis rariuscule diuisa, similia soncho per ambitum : luteos flores in oblongis capitulis. Vim refrigerandi habet, et modicè substringendi. unde illitum, stomacho aestuanti, inflammationibusq; prodest. succus erosionem stomachi sorbitione mitigat. herba cum radice illita, uibratis à scorpione ictibus auxiliatur. Hieracium paruum, folia ex interuallis habet, diuisa in ambitu : cauliculos teneros, uirentes, in quibus lutei flores orbem circinantes emicant. Vim suam ad eadem ad quæ superior impendit.

Apium.

Cap. LXII.

Hortensis apij herba ad eadem ad quæ corianum conuenit. inflammationibus oculorum, cum pane aut polenta illinitur. aestuantē stomachū mulcet. mammarum duritiam ex lacte concreto cōtractam reprimit. urinam ciet, siue crudum, siue coctum edatur. decoctum eius radicisq; potum, uenenorū noxæ resistit, quum uomitiones excitet. aluum cohibet. semen uehementius urinam pellit. contra serpentium uenena, aut epotam argenti spumam auxiliatur. inflationes discutit. admiscetur medicamentis quæ dolorum leuamenta præstant, theriacis quoq; ac tussis remedijs. Eleoselinum in humidis nascitur, satiuo grandius, & ad eadem efficax. Oreoselinū, caule est dodrantem alto, ab radice tenui exeunte: per cuius ambitū rami & capitula cicutæ, multò tamen tenuiora: semine cumini, oblongo, acri, & odorato, tenui. nascitur in petrosis & montibus. Urinā ciet, semine ac radice in uino potis. menses trahit. antidotis, necnon medicamentis

mentis urinam cientibus & excalfactorijs inferitur. Nec hallucinari nos oportet, existimantes orcoselinum esse, quod in saxis prouenit. aliud enim est petroselinum. Petroselinum in Macedonia prouenit, in præruptis locis: semine ammiij, odoratiore, sapore acri, aroma olente. Urinam cit ac menstrua. contra stomachi & coli inflationes, & tormina prodest. laterum, renum, & uesicæ doloribus in potu subuenit. admiscetur antidotis urinam cientibus. Hipposelinum, Latini olusatrum appellant, aliqui smyrnion, quamuis aliud sit quod propriè smyrnion dicitur, ut paulò post referemus. Est autem maius & satiuo apio candidius: caule alto, cauo, molli, habente ueluti lineas: folijs latoribus, in puniceum uergentibus: coma roris marini, florum plena, dependentibus in cacumine corymbis, antè quàm deflorescat. ea semine turget nigro, oblongo, acri, solido, aromatico. radix dimittitur tenuis, odorata, candida, quæ os cõmendat. In umbrosis & palustribus enascitur. olerum generis, ut apium. radix cruda coctâue estur. folia cum caulibus decocta manduntur, & per se aut cum piscibus præparantur, crudaq; muria condiuntur. Vim hanc habet, ut poto semine ex mulso uino menses cieat. algentes calfacit potu aut illitu. urinæ stillicidio auxiliatur. radix eosdem præstat effectus.

Smyrnium.

Cap. LXIII.

Smyrnion, quod in Cilicia petroselinũ uocant, passim in Amano monte gignitur. caulem habet apij, & stolones multos: folia latoriora, subpinguia, ad terram infra æta, robusta, odore medicato, cum quadam acrimonia,

iucunda, colore in luteum languescente. capitibus caulibus orbiculatis, ut anethi. semine brassicæ, rotundo, nigro, acri, myrrhæ sapore, ita ut alterum alterius loco cedat. radix quoque odorata, gustu acri, fauces mordet, succosa, mollis. cortex eius foris niger, intus uiridis, aut subalbidus. Nascitur in saxosis, et collibus, atque squalidis, et limitibus terrenis. Vis radice, herbe et seminis, excalescere. folijs muria maceratis ad obsonia utuntur. aluum sistunt. radicem contra serpentium ictus bibere convenit. tussis et orthopnoeas mitigat. urinae difficultati medetur. recentes tumores, collectiones, duritiasque discutit. illita, uulnera ad cicatricem perducit. partus abortu uitiat, si seruefacta subiiciatur. Semen, lienis, renum et uesicæ uitijs prodest. menses et secundas pellit. commodè datur ischiadicis in uino. in flationes stomachi lenit. sudores ciēt, et ructus. peculiari ter datur hydropicis in potu, et contra febrium circuitus.

Elaphoboscum. Cap. LXIII.

Elaphobosco fœniculaceus caulis est, aut rorimari no similis, geniculatus: folijs duum digitorum latitudine, ut terebinthi, prælongis, aliquantum asperis, circumfractis. adnata multa habet, ferentia umbellas anethi similes, et semina eiusdem: florem subluteum: radice ternum digitorum longitudinis, et crassitudinis unius, candida, dulci, esui apta. Caulis tener pro oleris manditur. contra serpentium ictus, datur semen in uino. Fama autem est, hoc pabulo ceruas serpentium morsibus resistere.

Fœniculum. Cap. LXV.

Fœniculum si herba edatur, aut semen cum ptisana bibatur,

bibatur, mammæ lacte replet. comæ decoctum in renum doloribus subditum proficit, quippe quod urinam exciet. contra serpentium ictus in uino cōuenienter bibitur. menses ciet. in febribus nauseam & stomachi feruorem, ex aqua frigida potum sedat. cōtritæ radices & cum melle illitæ, morsibus canum medentur. Succus caule & folijs exprimitur, & in sole siccatus, in medicamenta adiicitur, quæ ad excitandam oculorum aciem commodè temperantur. Extrahitur succus ad eadem ualens, etiam semine uiridi, ramulisq; & radicibus prima germinatione incisus. In Iberia quæ ad occidentem spectat, succum reddit gummi similem. Caulem medium, dum herba floret rustici demetunt, igniq; admouent, quò facilius uicæ calor exudans, gummi remittat: quod efficacius succo est, ad medicamenta oculorum.

Fœniculum erraticum, siue hippomarathrum. Cap. LXVI.

Est & syluestre fœniculum, magnum. fert autem semen cachryi simile. cuius radix iucundè olet, potaq; stranguriæ medetur. menses imposita ciet. uentrem sistit, radice aut semine poto. contra serpentium morsus auxiliatur. calculos comminuit. regium morbum expurgat. lactis abundantiam facit. decoctum foliorum haustum, fœminas à partu purgat. Traditur aliud hippomarathri genus, longo, exili, & angusto folio, semine coriandri, rotundo, acri, & odorato. Excalfaciendi naturam habet, & uiribus fœniculo respondet. ad omnia infirmius.

Daucum.

Cap. LXVII.

DAUCUM aliqui Daucium uocant. Creticum folijs fœniculo simile, minoribus & tenuioribus: caule dodrantali: umbella coriandri: flore albo: semine acri, candido, hirsuto, suauissimi odoris in mandendo. radix digitali crassitudine & dodrantis longitudine adolefcit. in saxosis nascitur, & locis sole illustratis. Aliud eius genus syluestri apio simile, acre, odoratum, aroma olens, feruentis gustus. Probatissimū Creticum. Tertiū assignatur genus folijs coriandri, floribus albis, capite & semine anethi, muscario pastinacæ: semine oblongo, ceu cumini, acri. Omnium semen exalfacit potum. urinam, menses, et partus extrahit. torminibus liberat. ueterem tussim mitigat. phalangiorum morsibus potum in uino auxiliatur. tumores illitu discutit. Seminis duntaxat in alijs generibus inualuit usus: in Cretico, etiam radicis, quæ maxime contra uenenatorum iniuriam in uino bibitur.

Delphinium.

Cap. LXVIII.

DELPHINIUM surculos emittit à radice una sesquipedales, aut maiores, à quibus folia exeunt parua, tenuia, diuisa, prælonga, quæ delphinorum effigiem representant: unde tractum nomen est. flos uiolæ albæ non dissimilis, purpureus: & semen in siliquis milio proximū, quo nō aliud utilius bibi potest ab scorpione percussis. Aiunt enim obiecta herba scorpiones resolui, atq; ignauos torpescere: semota uerò ea, sese recolligere. Prouenit in asperis & apricis. Alterum est delphiniū, quod Romani bucinum uocant, superiori simile, sed folijs & ramis longa

mis longè gracilius. Viribus eisdem pollet, sed non ita efficacibus.

Pyrethrum.

Cap. LXIX.

Pyrethrum saliuarem uocant, folia caulemq; emittit ut daucum syluestre & fœniculum: umbellamq; anethi, circinatæ rotunditatis. radix longa est, pollicis crassitudine, gustu feruidissimo. Pituita elicit, ideo in dolore dentium, decocta in aceto, colluto inde ore, auxiliatur. mansa pituitam extrahit. sudores ciet, peruncto ex oleo corpore. diuturnis horroribus efficax. contra persfrictiones membrorum, resolutionesq; eximiè conducit.

Rosmarinus.

Cap. LXX.

Dvo rosmarini genera. unum fœcundum frugiferumq; cuius semen cachrys uocatur. folia fœniculi habet, crassiora & latiora, in rotæ speciem, humi sparsa, iucundè olentia. caulem cubiti altitudine, aut maiore, multis concavum alis. in cacumine umbellam, in qua semen copiosum, candidum, sphondylo simile, rotundum, angulosum, resinaceū, quod in mandendo linguam exurit. radix thus redolet, candida, prægrandis. Est & alterum omnino consimile, semen ferens latum, nigrum uti sphondylion, odoratum, minimè exurens, radice foris nigra, intus si frangatur, alba. Verum id quod sterile dicitur, illorum planè similitudinem refert: sed neq; caulem, neq; florem, neq; semen promit. nascitur in saxosis & asperis. Trita omnium herba cōmuniter hæmorrhoidum profluvia sistit. sedis inflammationes & condylomata mitigat. concoquit strumas & abscessus qui ad maturatio-

nem egrè perducuntur. Siccae radices cum melle ulcera purgant. torminibus medentur cum uino potae. & contra serpentium morsus conueniunt. menses & urinas cient. ueteres tumores illitu discutunt. Tam radicis quam herbae succus, adiecto melle illitus, oculorum aciem exacuit. Potum semen ad eadem pollet. si comitiale malum sentiat, aut uetus pectoris uitium, auxilio est. regio morbo laborantibus cum uino & pipere datur. sudores mouet, cum oleo perunctum. ruptis & conuulsis prodest. podagris, cum loliacea farina & aceto tritum, illinitur. purgat uirilignes, addito aceto quamacerrimo. Semine in potionibus utendum, eius quidem quod Cachryn non ferat, quippe illud sua acrimonia arteriam exasperat. Rosmarinum cum erica nasci, folijs lactucae syluestris amaræ asperioribus, candidioribusq; radice breui, Theophrastus autor est, potuq; idipsum alterutra parte purgare. Cachrys uim habet excalfaciendi, & uehementer exiccandi, quare abstergentibus medicamentis inseritur. contra oculorum fluxiones capiti illinitur, ita ut tertio die soluatur.

Rosmarinum coronarium. Cap. LXXI.

Rosmarinum quo coronarij utuntur, ramos mittit tenues, & circa eos folia minuta, densa, longa, exilia, subter incana, supernè uirentia, graui odore. Excalfactoria ui præditum est. regium sanat morbum, si decoctum in aqua, ante exercitationes bibatur: & ubi laborans exercitationi se crediderit, in balnea descendat, & merum potet. acopis, gleucinoq; unguento admisceri solet.

Sphona

Sphondylium.

Cap. LXXII.

Sphondylium folia quadam tenus platani & panacis habet. caules foeniculaccos, cubitali altitudine, aut amplius assurgentes, in quorum cacumine semen duplex, seseli simile, sed latius, candidius, & magis paleaceum, grauis odoris. flores eius albi, aut pallentes: radice raphani, candida. nascitur in palustribus & aquosis. Potum semen pituitam per aluum extrahit. medetur iecinoris uitijis, regio morbo, comitialibus, orthopnoicis, uuluarum strangulationi. ueternosos suffitu reuocat. cum oleo comode infunditur capitibus phreniticorum, & lethargicorum. item capitis doloribus. cum ruta illitum, serpentina ulcera cohibet. Datur radix contra regium morbum, & iecinoris uitia circumrassa eadem & iniecta callos fistularum derodit. Recentis floris succus exulceratis auribus, purulentisq; accommodatur: qui ceterorum succorum more exprimi, dein recondi solet.

Ferula.

Cap. LXXIII.

Eviridi ferula medulla pota utilis est ad cruentas excreationes, coeliacosq; contra uiperarum morsus in uino datur. erumpentem naribus sanguinem indita sistit. semen potum torminosi auxiliatur. sudores ciet, uncto ex oleo corpore. Caules, si edantur, capitis dolores faciunt. muria condiuntur. Ferula itaq; caulem profert terminum saepe cubitorum: folia foeniculi, longe asperiora & latiora. qua ab imo caule uulnerata sagapenum efficitur.

P

Peucedanum.

Cap. LXXIII.

Peucedanum caulem emittit tenuem, gracilentum,

fœniculo similem. comā habet statim à terra foliosam, spissamq; flore luteo, radice nigra, crassa, plena, graui odore, succosa. gignitur in montibus opacis. Tenera radix cultello conciditur, profluensq; è plaga succus umbræ mandatur: in sole siquidem consistim euanescit. Colligitur capite prius & naribus rosaceo persusis, ne capitis dolor premat, & uertigo sentiatur. assatione radix inutilis fit. Tam lac quàm succus radice & caulibus extrahi solet, sicuti è mandragora: uerum inefficacior succo lachryma habetur, & uelocius expirat. Interdum etiam concreta inuenitur lachryma, thuris similitudine, caulibus radicibusq; adherens. Præfertur succus è Sardinia & Samothrace, colore rufo, odore graui, seruens gustu. Ex oleo et rosaceo illitum peucedanum prodest lethargicis, phreniticis, uertiginosis, comitialibus, & longis capitis doloribus, resolutis, ischiadicis, conuulsis. omnibus in uniuersum uitijs neruorum, ex oleo & aceto illitum, prodest. eius olfactu respirant uulue strangulatus, & ueternosi reuocantur. incensum serpentes abigit. aurium doloribus conuenienter ex rosaceo instillatur. cauernis dentium inditum, mitigat dolorem. contra tussim efficacissimè ex ouo assumitur. suspirijs, torminibus, & inflationibus subuenit. uentrem leniter emollit. lienem absomit. difficiles partus mirè adiuuat. facit ad uesicæ cruciatus, & renum distentiones potum. uuluam aperit. Radix ad eadem utilis est, sed inefficacior. eius decoctum bibitur. farina eius sordida ulcera purgat, & uetera cicatrice obducit. squamas ossium extrahit. in cerata & calfaciētia malagmata additur.

additur. Radix eligi debet recens, quæ cariem non senserit, firma, odoris plena. Succus ad potiones amaris nuciabus aut ruta aut pane calido aut anetho resoluitur.

Gith, seu Melanthium. Cap. LXXV.

Gith exilibus surculis fruticat, sæpe binos dodrantis excedens. folijs ut senecionis minutis, sed multò tenuioribus: capitulo in cacumine tenui, paruo, ceu papaveris, oblongo, intercurfantibus intus membranis. quibus semen includitur nigrum, acre, odoratum, quod panibus inspargitur. Capitis doloribus illitum fronti, subuenit. discutit recentes oculorum suffusiones, tritum ex iriano, & infusum naribus. tollit lepras, lentigines, duritias, tumoresq; uetustos, cum aceto illitum. circumscarificatos clauos excutit, cum uetere urina impositum. dentium doloribus, decoctum cum aceto et teda, prodest. teretes uentris tineas expellit, peruncto ex aqua umbilico. destillatione laborantes adiuuat, tritum in linteo & olfactum. urinam & menstrua ciet, multis diebus sumptum. & lac extrahit. difficultatem spirandi cum uino potum leuat. phalangiorum morsibus ex aqua drachmæ pondere haustum auxiliatur. incenso serpentes fugantur. Tradunt largius epotum enecare.

Laserpitium, & Laser. Cap. LXXVI.

Laserpitium in Syria, Armenia, Media, & Libya nascitur, caule ferulaceo, quem maspetum uocant: folijs apio similibus, lato semine. Radix excalfacit. in cibis agrè concoquitur. uesicæ noxia. sugillatis illita cum oleo, et serumis, ac tuberculis cum cerato, medetur. ischia

dicis conuenit cum irino aut cyprino cerato. excrescentia
 tibus circa sedem tollendis illinitur, cum putamine mali
 punici, & aceto decocta uenenis pota resistit. os comen-
 dat, cibis aut sali permista. Laser è radice atq; caule scari-
 ficatis colligitur. præfertur autem rufum, translucens,
 myrrhæ æmulum, nõ porraceum, odore ualens, suauis gu-
 stu, quod dilutum facile albescit. Cyrenaicum si quis de-
 gustarit, humorem toto corpore ciet. blandissimo odore,
 adeo ut ne os quidem gustanti nisi paululum spiret. Medi-
 cum & Syriacum minus uiribus ualent, & magis uirosum
 reddunt odorem. Laser omne antequam siccescat adulte-
 ratur sagapeno, aut fabæ lomento. quod maleficiũ depre-
 henditur, gustu, odore, uisu, & dilutione. Caulem aliqui
 silphion, radicem magudarin, & folia masspeton uocauere.
 Efficacissimum laser, mox folia, postremo caulis. Acrem
 uim habet. inflationes facit. perunctas cum aceto, pipere
 & uino alopecias sanat. oculorum aciem exacuit. incipien-
 tes suffusiones, illitum cum melle, dissipat. cauernis den-
 tium in dolore inditur, aut cum thure in linteo circumli-
 gatur, aut cum hyssopo, ficis coctis in posca, os colluitur.
 is prodest quos bestia in rabie efferrata momorderit, uul-
 neribus immixtum. ualet aduersus uenena telorum, & ani-
 malia omnia, quæ uirus eiaculantur, potum aut illitum.
 scorpionum plagis oleo dilutum circumlinatur. gangrenis
 præcoërcitis immittitur: & cum ruta, nitro & melle, uel
 per se, carbunculis. clauos callosq; prius circumrasos uel-
 lit. cerato aut aridorum ficuam carne præmollium, re-
 centes lichenas ex aceto sanat. & excrescentia in carne,
 poly-

polyposq; si aliquot diebus cum atramento sutorio, aut æruginè illinatur. extuberantia cum fôr fice extrahit. Veteribus faucium scabritijs opitulatur. grauem, subitoq; irruentem uocem, dilutum aqua, sorbitione cōfistim expedit. uuam illitum cum melle reprimat. anginis ex aqua mulsa uilissimè gargarizatur. uescentes lætiore colore mangonizat. tussi cōmodè in sorbili ouo datur, et pleuritidis, in sorbitionibus: in fellis suffusione, et aqua inter cutem, cum aridis ficis. horrores discuit cum uino, pipere, et thure potum. neruorum contractionibus, opisthotonicisq; datur oboli pondere deuorandum. hærentes galle hirudines, gargarizatum cum aceto decutit. ad lac intus coagulatum bibitur. comitialibus ex aceto mulso proficit. menses ciet, cum pipere et myrrha potum. coeliacos adiuuat, in acino uuæ sumptum. cum lixiuio autem potui datum, repente conuulsis ruptisq; prodest. ad positiones resoluitur, nucibus amaris, aut ruta, aut calido pane. Foliorum succo ad eadem proficitur, sed multò inefficacius. cum aceto mulso manditur, ad expediendam arteriam, maximè cum uox retunditur. eo cum lactucis uantuntur, exitq; in uicem erucæ. Fertur et altera magudaris in Libya nasci: radix laserpitio similis, sed minus crassa, acris et fungosa, ex qua non profluit succus: eiusdem cum lasere facultatis.

Sagapenium.

Cap. LXXVII.

Sagapenium ferulacæ herbæ succus est, quæ in Media nascitur. Optimum est translucens, fuluo forinsecus colore, et intus albo, nescio quid inter laser et

galbanum redolens, gustu acri. Prodest laterum & pectoris doloribus, tussibus uetustis, conuulsis & ruptis. crassam pulmonis pituitam expurgat. datur comitialibus, opisthotonicis, lienosis. item contra neruorum resolutionem, perfrictiones, & febrium circuitus in potu. in unguenta probe admittitur. menses pellit. sed foetum exanimat, cum hydromelite potu. prodest ex uino haustum, serpentium ictibus. olfactu ex aceto uuluarum strangulatus excitat, oculorum cicatrices, offusam caliginem, hebetudines, suffusionesq; detergit. Resoluitur ut laser, ruta, aqua, & amaris nucibus, aut melle, aut calido pane.

Euphorbium. Cap. LXXVIII.

Evphorbia Libyca arbor est, ferulae speciem habens, quae in monte Atlante iuxta Mauritania inuenitur. ea acerrimo succo turget. cuius eximium feruorem expauescentes incolae, ouillos uentres elutos arbori circumligant, & eminus caulem contis incidunt, confestimq; e plaga, perinde atq; uase quodam, in uentriculos copiosus lactis humor effluit, praeter id quod humi sparsum, uulnus eiaculatur. Duo succi genera. unum orobi magnitudine, sarcocollae modo emicat: alterum in uentriculis concrescit, atque uitreum spectatur. Eligendum est translucens, & acre. Euphorbium adulteratur sarcocollae & glutini mistione. sed difficile quidem experimentum: quippe cum leui gustu, os accensum diu detineat, adeo ut quicquid ori obijciatur, plane euphorbium resipiat. Eius inuentio tempore Iubae regis Libyae cognita extitit. Succus illitu suffusiones discutit. potus tota die exurit, quare melle

re melli collyrijsq; pro acrimoniæ ratione admisceri debet. coxarum doloribus prodest in odorifera potione haustus. squamas ossiū eadem die eximit. uerū eo utentes, necesse est linamentis aut ceratis cōmunire corpus, quo ossa cōuestiūtur. Aliqui memoriæ prodiderūt, percussos à serpente nihil molesti passuros, si incisa osse tenuis capitis cute, intritus succus infundatur, uulnusq; postea consuatur.

Galbanum,

Cap. LXXIX.

Galbanum succus est nascentis in Syria ferulæ, quod nonnulli metopium uocant. Maximè laudatur cartilaginosum, merum, thuris effigiem præbens, pingue, minimè lignosum, retinens nonnihil adiecti seminis & ferulæ, graui odore, neq; ualde humidum, neq; nimis aridū. Adulteratur faba fresa, resina & ammoniaco. Galbanum excalfacit, urit, extrahit, discutit. menses ac paratus trahit. appositu uel suffitu, lentigines aceto & nitro perunctas tollit. deuoratur ad tussim ueterem, difficultatem spirandi, suspiria, rupta, conuulsa. aduersatur toxicis, potum cum uino & myrrha. simili modo sumptum mortuos partus extrahit. imponitur lateris doloribus, & furunculis. comitiales & uulvæ strangulatus, & uertiginosos olfactu suscitatur. si uratur, fugat nidore serpentes, & perunctos feriri non patitur. serpentes cum oleo & sphondylo circumpositum, necat. dentium dolorem oblitum, aut cauernis inditum, mitigat. urinæ difficili prodesse existimatur. Resoluitur ad potiones amaris nucibus, aqua, aut ruta, aut calido pane, mulsæue: aliàs meconio, ære usto, aut felle liquido. Si purgare galbanū

uoles, in feruentē aquam demittito. nanq; cum liquefactū fuerit, eius sordes fluitabunt: quas hoc modo facile separabis: mundo linteo raroq; alligatū in fictili aut ærea pyxide ita pendeat, ut imum uasis ne tangat: opertoq; uase in feruidam aquam demittito: sic enim syncerum, ueluti per colū eliquescet, & lignosum in linteo remanebit.

Ammoniacum. Cap. LXXX.

Ammoniacum, ferulæ succus est, quam iuxta Cyrenen Aphrica gignit. cuius fruticem cum radice agasyllum uocant. Probatum bene coloratum, ligni & calculorū expers, thuris similitudine, minutis glebis, densum, syncerum, nulla sorde spurcatum, castoreum odore imitans, gustu amarum. hoc genus thrausma, id est, friaturam appellant: quod uerò terram & calculos collegit, phyrana. gignitur in Aphrica iuxta Ammonis oraculum, succum stillante ferulacea arbore. Mollit, extrahit, calfacit. tubercula duritiasq; discutit. potum, aluum soluit. partus extrahit. lienem consumit, drachmæ pondere haustum. articulorum coxendicumq; doloribus liberat. auxilio est anhelatoribus, orthopnoicis, comitialibus. item quibus humor in pectore coit, si cum melle delingatur, aut cum ptisanæ succo sorbeatur. cruentam urinam pellit. albugines oculorū absterget. genarum scabritiam absument. tritum autem cum aceto, & impositum, iecinoris lienisq; duritias sedat. discutit tofos, qui in artubus concalluerunt, cum melle aut cum pice illitum. lassitudines & coxendicum dolores eo perungi utile est, cum nitro et cyprino oleo, uice acopi.

Sarco

Sarcocolla. Cap. LXXXI.

Sarcocolla, lachryma est arboris in Perside nascentis, pollini thuris similis, rufa, gustu amara. Vulnera glutinat. oculorū fluxiones inhibet. emplastris inseritur. Adulteratur admisto gummi.

Glaucium. Cap. LXXXII.

Glaucium, succus est herbae quae ad Hierapolim Syriae nascitur, folijs ferè corniculati papaveris, pinguioribus tamen, in terram sparsis, odoris tetri, gustus amari. tota croceo succo madet. Folia in olla fictili semifrigidis clibanis calfaciunt indigenae, usquedum flaccescent, deinde contusis succum exprimunt : cuius est usus ad oculorum medicamenta, utpote cum inter initia refrigeret.

Glutinum. Cap. LXXXIII.

Glutinum, quod xylocollan, alij taurocollan uocant, praestantissimum Rhodiaceum. quod ex bubulis corijs conficitur, id candidum est & translucens. Nigrum uerò minus probatur. Resolutum in aceto, impetigines leprasq; cutis delet. ambustis igni ex aqua calida dilutum illitumq; pustulas erumpere non patitur. uulneribus prodest, melle aut aceto madefactum.

Glutinum piscium. Cap. LXXXIII.

Ichthyocolla, gluten pisciū, uenter est piscis cetacei. Praestat candicans, natione Ponticum, subasperum, minimè scabrum, & quod celerrimè liquescit. Vtile emplastris, capitis & leprarum medicaminibus, & tetanotris, quae cutem faciei erugant & extendunt.

Viscum.

Cap. LXXXV.

Viscum optimū est recens, intus porraceum, extra fuluum, quod asperi nihil, aut fursifrosi conceperit. Fit acinis in robore nascentibus, buxæo fruticis folio. contusum acinum lauant, & postea in aqua decoquunt. sunt qui cōmanducando ipsum efficiant. gignitur quoq; in mālo, pyro, & plerisq; alijs arboribus. quinetiam inuenitur in quorundam fruticum radicibus. Emollit, discutit, extrahit. parotidas, tubercula, cæterasq; collectiones ad maturationem perducit. cum resina autem & cera pari, epinyctidas in splenio sanat. uetera ulcera abscessusq; quos cacoëthes uocant, ex thure mollit. lienem cum calace, gagate, aut asio lapide coctum & impositū absument. cum sandaracha, aut auripigmento illitum, ungues extrahit. mistum cum calce & uini fece, suam uim intendit.

Aparine.

Cap. LXXXVI.

Aparine ramis multis & paruis fruticat, asperis, quadrangulis, per interualla orbiculato foliorum ambitu, ut in rubia. flos albus: semen durum, rotundum, concauum, album, umbilici figura, asperitate uestium tenaci. Ea pastores coli uice utuntur, ad eximendos e lacte pilos. seminis, caulium, ac foliorum succus, potu contra uiperarum phalangiorumq; morsus auxiliatur. infusu aurium dolori medetur. Herba cum axungia trita strumas discutit.

Alyssum.

Cap. LXXXVII.

Alysson fruticosa herbula est, unicaulis, subaspera, rotundis folijs: fructu duplicium scutorū effigie, in

gie, in quo est semen quadam tenuis latum. in montibus
 & asperis locis emicat. Eius decoctum singultus sine fe-
 bri, potu discutit. idem efficit si quis eam aut teneat, aut
 odoretur. cum melle trita, uitia cutis in facie, & lentigi-
 nes emendat. contusa in edulio, rabiei canis mederi puta-
 tur. domibus appensa salutaris esse creditur, & homini-
 bus atq; animalibus fascini amuletum. purpureo linteo
 circumligata, pecorum morbos abigit.

Asclepias. Cap. LXXXVIII.

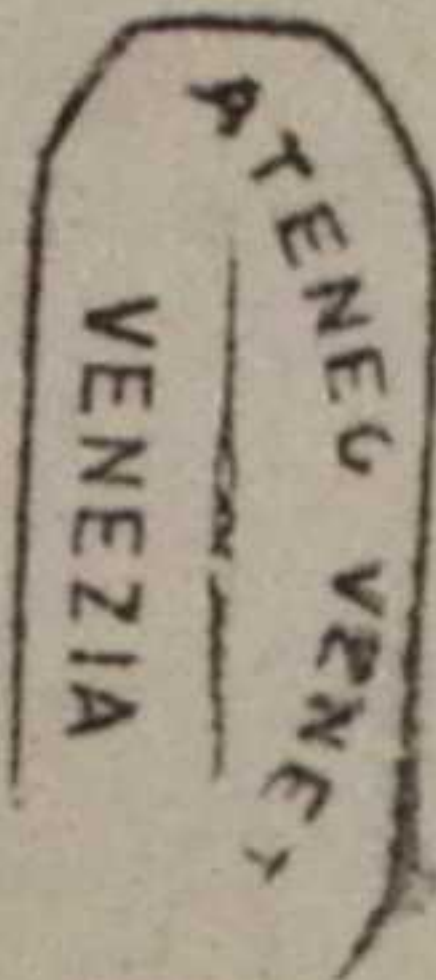
Asclepias, ramos emittit longos: folia hederæ, lon-
 ga: radices numerosas, tenues, odoratas. floris ui-
 rus graue. semen securidacæ. nascitur in montibus. Ra-
 dices ex uino potæ torminibus auxiliantur, & cōtra ser-
 pentium ictus. Folia aduersus uulnæ mammarumq; ulce-
 ra, quæ cacoëthe uocant, illinuntur.

Atractylis. Cap. LXXXIX.

Atractylis, spina est cnico similis, folia multò lon-
 giora ferens in summis uirgis, magna parte nu-
 da, asperaq; qua foeminae pro fusis utuntur. capitula in
 cacumine spinis horrent. flos luteus: quibusdam in locis
 purpureus inuenitur. radix tenuis, superuacua. Coma, se-
 men & folia cum pipere & uino teruntur utilissimè con-
 tra scorpionum ictus. percussos tradunt quandiu ea te-
 neatur herba, nullum experiri dolorem, ipsumq; deposti-
 ta statim recrudesce.

Polycnemon. Cap. XC.

Polycnemon, frutex est surculosus, folijs origani:
 caule, ut pulegij, geniculis multis intercepto, sine

umbella, tenui tamen in cacumine corymbo, boni odoris
 & acris. Vulneribus agglutinandis recens, aut aridum
 cum aqua, efficaciter illinitur: sed quinto die solui debet.
 ad urinae stillicidia rupta; cum uino bibiunt.

Clinopodium.

Cap. XCI.

Clinopodion frutex est folijs serpyllo similis, siccus
 & culosus, duum dodrantum altitudine. nascitur in
 petrosis. flores, marrubij modo, ex intervallis distincti spe-
 ciem lecti pedum praebent. Bibitur herba & succi eius de-
 coctum, ad conuulsa, rupta, strangurias, serpentium ictus.
 menses & partus pellit. & pensiles verrucas, quas acro-
 chordonas uocant, eiicit, aliquot diebus potum. aluum si-
 stit decoctum ad tertias, potumq; si febrim sentiunt, ex
 aqua, alioquin ex uino.

Leontopetalum.

Cap. XCII.

Leontopetalon caulem emittit dodrantalem, aut al-
 tiorem, plurimis alis concavum, & in cacumine se-
 mina parua duo aut tria, in siliquis, ciceris modo: flores
 anemone similes, punicei coloris: folia brassicae, sed papa-
 ueris diuisura: radicibus nigris, rapae similibus, strumosis.
 nascitur in aruis & segetibus. Radix auxiliatur serpen-
 tium ictibus, ex uino pota. nec alia res celerius dolorem
 finit. miscetur ischiadicorum clysteribus.

Teucrium.

Cap. XCIII.

Teucrion, siue ut alijs placet teucriis, herba est uiro-
 gae referens effigiem, trisaginis similitudine, tenui
 folio, non multum a cicere alieno. haec in Cilicia iuxta Gen-
 tiadem Cissademq; ubertim prouenit. Recens cum posca,
 aut

aut aride seruefactæ ius, potu lienem potenter absunit.
lienosis cum aceto & ficis illinitur. item serpentium mor-
sibus ex aceto solo, sine ficis.

Trifago.

Cap. XCIII.

CHamædris Græcis, alijs chamædrops: Latinis tri-
fago dicitur. sunt qui eam teucrion appellauere,
propter eam quam cum teucris seruat similitudinē. Na-
scitur in petrosis & asperis. frutex dodrantalis, folia ha-
bens exigua, amara, effigie & diuisura quercus: flore par-
uo, penè purpureo. Carpitur semine prægnans. Recens
in aqua decocta, potu tussibus, indurato lieni, urinæ diffi-
cultati, incipientibus hydropicis, auxiliatur. cit menses.
partus extrahit. lienem ex aceto pota consumit. aduer-
sus serpentium uenena ex uino, potu illituq; efficacissi-
ma. trita digeritur in pastillos ad supradicta. purgat uete-
ra ulcera, cum melle. cum oleo illita, caliginem oculorū
discutit. natura eius est calfacere.

Leucas.

Cap. XCV.

Leucas montana, latioribus quàm urbana folijs, se-
mine acriore, amariore, ori ingrato, efficacior ta-
men quàm satiua habetur. Vtraq; ex uino contra anima-
lium uenena, præcipuè marinorum opitulatur.

Lychnis.

Cap. XCVI.

Lychnis coronaria, flore est albæ uiolæ simili, quo
corollæ factitantur. Contra scorpionum ictus se-
men in uino potum auxiliatur. Lychnis syluestris, om-
nia urbanæ similis. Bilem per aluum detrahit; semine
duabus drachmis poto. ictis à scorpione subuenit. Aiuunt

huius herbæ appositu scorpiones torpescere, & inertes prorsus reddi.

Lilium.

Cap. XCVII.

Lilia coronamentis se dedunt, Liria à quibusdam uocata. E quibus unguentum temperatur quod aliqui lirinum, alij susinum appellant, nervos & priuatim uulnæ duricias emolliens. Folia herbæ illita cōtra serpentium ictus auxiliantur. seruefacta, ambustis proficiunt. aceto cōdita uulneribus opitulantur. Succus adiecto melle aut aceto, in arco uase coquitur, conuenienti medicamento uetustati ulcerū, & ad recentia uulnera. Inassata radix & ex rosaceo trita, igni ambusta sanat. uuluam emollit. menses ciet. ulcera cicatrice obducit. cum melle detrita neruis præcisis, luxatisq; medetur. uutiligines, furfures & lepras emendat, ulceraq; in capite manantia expurgat. abstergit faciem & erugat. teritur in aceto cum hyoscyami folijs, & farina tritici, mulcendis testium inflammationibus. Semen potum morsibus serpentium aduersatur. ignibus sacris semen & folia cum uino illinuntur. Tradunt & rubra esse lilia. In Syria autem & Pisidia Pamphylia, efficacissima unguentis nascuntur.

Ballote.

Cap. XCVIII.

BAlloten, nomine alio nigrum marrubium uocant. Caules edit quadrangulos, nigros, subhirsutos, cōplures ex una radice: folijs maioribus quàm marrubij, hispidis, intercedente spacio, subrotundis, graueolentibus, apiastro proximis: unde aliqui apiastrū eam uocauerunt. candidi flores uniuersi uerticillato ambitu caulem coronant.

coronant. Vis eius efficax aduersus canis morsus, folijs ex sale illitis. feruenti cinere flaccescunt folia, ut condylomata reprimant. purgant & sordida ulcera cum melle.

Apiastrum.

Cap. XCIX.

MElissophyllon siue melittæna, id est, apiastrum, id sibi nomen usurpauit, quoniã apes ipsa herba delectantur. cauliculi & folia ballotæ, de qua paulò antè diximus, similia essent, nisi maiora, tenuioraq; nec ita hirsuta spectarentur. citreum málum olent. Folia cum uino pota aut illita prosunt contra ictus phalangiorũ, scorpionumq; item aduersus canis morsum. decocto eorundem gratia, foueri prodest. desessionibus fœminarum ad ciundos menses conuenit. dentes eodem in dolore colluuntur. dysentericis infunditur. Fungorũ strangulationibus folia, addito nitro, potu auxiliantur: torminibus & orthopnoicis, delinctu illita cum sale strumas discutiunt. ulcera purgant. articulares dolores illita sedant.

Marrubium.

Cap. C.

Marrubium, frutex est ab radice ramosus, candidans, subhirsutus, quadrangularibus ramis. folium pollicem æquat, subrotundum, hispidum, rugosum, gustu amaro. semen in caulibus, & ex interuallis. flores uerticillato ambitu, asperi. Nascitur propter ædificia, ruinas, & rudera. huius folia sicca, cum semine decocta in aqua, aut uiridium succus datur cum melle suspiriosis, tuſſientibus, & ad tabitudinem reductis. crassam è pectore pituitam, cum sicca iri eiicit. mulieribus à partu non purgatis datur, ut menstrua & secūdas extrahat. item in

difficili partu, & his qui uenena hauserunt, aut à serpenti-
bus demorfi sunt. uescicam renesq; lædit. Folia cum mel-
le illinuntur sordidis ulceribus purgandis. pterygia no-
masq; sistunt. laterum dolores mitigant. Succus folijs con-
tusis expressus, & sole coactus, ad eadem pollet. cum ui-
no & melle illitus, oculorum claritatem adiuuat. naribus
regium morbum expurgat. aurium doloribus conuenien-
ter instillatur, per se aut cum rosaceo.

Strachys.

Cap. CI.

Strachys frutex est marrubio similis, sed longior: fo-
lia ferens numerosa, hirsuta, rara, prædura, cana, o-
doris iucundi, & complures uirgas ab radice exeuntes,
marrubio candidiores. nascitur in montibus & asperis.
Vim habet excalfactoriam & acrem. foliorum decoctum
potu pellit menstrua & secundas.

Phyllitis.

Cap. CII.

Phyllitis, folia promit rumici similia, longiora, &
uiridiora, sena aut septena, recta, quæ parte ante-
riore læuia cernuntur, à tergo autem pensiles quasi uer-
miculos tenues ostendunt. in umbrosis & opacis hortori-
locis emicat, gustu acerbo. neq; caulem, neq; florem, neq;
semen prostrit. Folia in uino pota serpentiū morsibus ad-
uersantur. quadrupedibus per os infusa auxilio sunt. &
si dysenteria aut resoluta aluus exercet, potui datur.

Phalangium.

Cap. CIII.

Phalangium à quibusdam phalangites uocatur. ra-
muli sunt ei duo, aut tres, plurésue, in diuersa ten-
dentes: flos candidus, lilio similis, multas incisuras habēs.
semine

semine nigro, lato, ad lenticulæ dimidiatæ figuram, multo tenuiore. radice parua, tenui, herbacei coloris dum à terra eruitur. prouenit in collibus. Huius folia, semen, flos cum uino pota, auxiliantur contra scorpionum phalangiorumq; ictus. tormina quoq; discutunt.

Trifolium. Cap. CIIII.

Trifoliū, Græci triphyllon, alij oxytriphyllon, alij menyantes, alij asphaltion uocāt. frutex supra cubiti altitudinē attollitur, uirgas habens tenues, iunceas & nigras, unde ramularcs enascūtur appendiculæ, in quibus terna singulis germinationibus exeunt folia, lato arbori similia. ijs recenter enatis rutæ odor inest: ubi autem adoleuerunt, bitumen olent. florem edit purpureum, semen quadam tenuis latum, subhirsutum, ex altera extremitate exertum, antennæ modo corniculū gerens. radix tenuis, longa, ualida. Semen & folia in aqua pota pleuritidis, urinæ difficultati, comitialibus, & ijs qui aquæ inter cutem principia sentiunt, foeminis quoq; uulue uitio opportunis, auxiliantur. menses ciunt. ternæ drachmæ è semine dari debent, è folijs uerò quaternæ. Contra serpentium ictus trita folia, & ex aceto mulso pota, præsidio sunt. Tradunt aliqui, totius fruticis, radicis, foliorumq; decoctum fœtu dolores eorū finire, quos serpentes percusserrint. qua autē aqua sanatus quis fuerit, si ea quippiā alius foueatur, qui ulcus habuerit, perinde afficitur ut à serpente demorsus. Quidam terna folia aut semina in tertianis, cum uino potui dedere. & in quartanis, quaterna, ut quæ febrium circūtus discuterent. Radix antidotis inseritur.

Dvo genera polij. montanum, cui teuthrio nomen est, & cuius est usus. tenuis frutex est, candidus, dodrantalis, semine refertus: capitulo in cacumine quadam corymborum speciem præ se ferente, paruo, canis hominis simili, grauitè olente, non sine quadam suauitate. Alterum fruticosius, non usque adeo ualens odore, & uiribus infirmius. Potum feruesfacti ius auxiliatur serpentium ictibus, hydropicis, morbo regio, & lienosis ex aceto. stomachum malè habet. caput doloribus afficit. aluiū & menses ciet. substratum suffitūm uē serpentes abigit. illitum uulnera conglutinat.

Scordium in montibus & palustribus nascitur, folijs strisaginis, maioribus, non sic in ambitu diuisis, aliquantum allia redolentibus, gustu amaris & adstringentibus: quadrangulis caulibus: subrubro flore. Herba uim excalfactoriam habet. urinam cit. cocta recens, arida uē cum uino, aduersus uenenatos serpentium morsus bibitur. ad stomachi quoque rosiones, dysenteriam, & urinae difficultatem, binis drachmis cum hydromelite. crassamen purulentum pectore expellit. facit arida farina ad ueterē tussim, rupta, conuulsa, si cum nasturtio, melle et resina miscetur in eclegmate. inflāmata modicè præcordia, cerato excepta, recreat. cum aceto acri aut aqua, podagris cōuenienter illinitur. menses imposita mouet. uulnera cōglutinat. uetera ulcera purgat, & ex melle ad cicatricem perducit. sicca excrecentias in carne cohibet. Succus ad
eadem

eade uitia bibitur. Inter prima efficax Ponticū natione,
Creticumq;. Tussilago. Cap. CVII.

Tussilagini folia sunt maiuscula quàm hederæ, sex
aut septem à radice, subalbida à terra, supernè ui-
rentia, in plures angulos exeuntia: caulis palmū altus, flos
luteus. in uere, flore & caule confestim exiit: inde nō
nulli his uacare existimauerunt. radix tenuis est & super
uacua. nascitur in amœnis & riguis. Folia ex melle trita
igni sacro & omnibus inflātionibus illitu medentur.
aridæ fumus per infundibulū hianti ore raptus, hos sanat
qui sicca tussi atq; orthopnoea infestantur. pectoris uomi-
cas rumpit. Eundem effectum præbet suffita radix. deco-
cta in hydromelite, & pota, emortuos partus eijcit.

Artemisia. Cap. CVIII.

Artemisia magna ex parte in maritimis nascitur,
absinthij modo fruticosa, maioribus & pingui-
oribus folijs, ramisq;. huius quidem genera duo. unum læ-
tius habitiusq;, folijs uirgisq; latioribus. alterum tenuius,
flore paruo, tenui, candido, graueolente. æstate floret.
Sunt qui in mediterraneis unicaulis nomine appellent, te-
nuem herbulam, simplici caule & minuto, floribus sca-
tente, flauo colore. hæc iucundiorē quàm præcedens ef-
flat odorē. Vtraq; excalfacit, extenuat. seruesactæ cōue-
nienter in muliebres desessus adiiciuntur, ad detrahendos
menses, partus, secundasq;: item ad præclusiones uulvæ,
& eiusdem inflātionis. calculos cōminuunt. remora-
tam urinā cient. menses pellunt pubi illitæ. Succus uul-
væ inditus ex myrrha, eadem quæ in seßio trahit. Coma

tribus drachmis eorundem educendorum gratia bibitur.

Ambrosia. Cap. CIX.

Ambrosia tenuis frutex est, ramosus, trium fere palmorum: folijs rutæ, circa imum caulem exiguis: cauliculi seminibus, perinde quasi racemulis grauidi, qui nunquam florem pariunt, odore uinoso, suauiter a radice tenui, sesquipedali. Coronantur ea Cappadoces. Vis eius reprimere ac repellere, et illitu adstringere humores, qui in aliquam partem incumbunt.

Botrys. Cap. CX.

Botrys fruticosa herba est, lutea tota, et in multas alas sparsa. semen circa totos ramulos prouenit: folia cichorio similia. tota suauem odorem spirat: quare uentis interponitur. inuenitur in torrentium ripis, et conuallibus. Pota orthopnoeas mulcet. Hanc Cappadoces ambrosiam uocant, alij artemisiam.

Geranium. Cap. CXI.

Geranium folijs anemones, diuisuris longioribus: radice subrotunda, cum estur dulci. Quæ drachmæ pondere in uino pota, uulnæ inflationes discutit. Geranium alterum, caulibus minutis et pilosis, sesquipedalibus: folijs maluæ. in summis alis sursum spectantia gruum capitula insunt, cum suis rostris, aut canini dentes. Nullius in medicina usus.

Gnaphalium. Cap. CXII.

Gnaphalij folijs mollibus minutisq; pro tomento utuntur. Bibuntur efficaciter folia in uino austero ad dysenteriam.

Typha.

Typha. Cap. CXIII.

TYpha folium ædit cyperidi simile: caulem album, læuem, æquabilem: florem in cacumine ambientē, densum, qui in pappos soluitur, quod paniculam aliqui nominant. Huius herbæ flos, suillo adipe eloto exceptus, ambustis medetur. Gignitur in palustribus & aquis stagnantibus.

Circæa. Cap. CXIII.

Circæa, quam & dircæam aliqui uocant, folijs est hortensis solani, agnatis crebris: flore nigro, pusillo, copioso: semine milij, nascente in quibusdā ueluti corniculis: dodrantali radice, triplici fermē aut quadruplici, candida, odorata, exalfaciente. Nasciitur in apricis, saxis, & uento perflatis. Radicis tusæ pondo quatuor. in sextarijs tribus uini dulcis, per diem & noctem macerantur, potuq; triduo uulvas expurgant. Semen in sorbitionibus datum, lacte mammae nutricum explet.

Oenanthe. Cap. CXV.

OEnanthe folia habet pastinacæ: florem candidū: caulem crassum, palmi altitudine: semen atriplidis: radicem magnam, in multa rotunda capitula extuberantē. nascitur in petris. Caulis eius & folia, cum mulso uino pota secundas eijciunt. Radix è uino urinæ stillicidio conuenit.

Conyza. Cap. CXVI.

COnyzae duo genera. quæ parua uocatur, odore præstantior est. maior uerò frutice altior & folijs latioribus, graui odore. utriusque folia oliuæ similia,

hirsuta, pingua. in maiore caulis binum cubitorum altitudine attollitur. in minore pedem æquat. flos fragilis, lutei aut fului coloris, qui in pappum abit. radices superuacuae. Suffitu substratumque frutex totus serpentes fugat. culices abigit, et pulices necat. Folia convenienter illinuntur serpentium plagis, et tuberculis, ac uulneribus. flores et folia cum uino ad menses partusque eiciendos bibuntur. item contra urinae stillicidia, arquatū morbum, et tormina. committiales pota ex aceto adiuvant. Decoctum in de sessionibus medetur uulvae malis. Impositus succus abortum facit. ex oleo efficaciter horroribus oblinitur. Capitis dolores tenuis illita sanat. Est et tertium conyzæ genus, caule crassiore, ac molliore, folijs quam parua maiusculis, minime pinguis, et maiore minor, multo grauioris odoris et iniucundioris, sed inefficacior. Prouenit locis non riguis.

Hemerocallis, siue lilium syluestre.

Cap. CXVII.

Hemerocallis folium et caulem habet lilij, porraceo colore. flores in caule per singulos exortus, terni aut quaterni erumpunt, lilij diuisura, quoties dehiscere coeperunt, colore perquam pallido. radix magna est atque bulbosa: quæ pota, aut cum melle et lana in pectore apposita, aquam educit et sanguinem. Folia trita mammarum inflammationes à partu contractas, oculorumque collectiones mitigant. Radix et folia igni ambustis utilissime illinuntur.

Leucoium, siue uiola alba. Cap. CXVIII.

Leucoion uulgaris est notitiæ, sed in floribus differentia

rentia quædam. namq; aut cœrulei, aut albi, aut purpurei, aut lutei inueniuntur. Lutea uerò præcipui in medicina usus. Huius aridi flores seruesacti in defensionibus ualent cōtra uulvæ inflammationes, & menstrua expellunt. sanant oris ulcera, cum melle: cum cerato, rimas sedis. semen duum drachmarū pondere ex uino potum, aut cum melle inditū, menses, secundas & partus extrahit. Radices cum aceto illitæ, lienē reprimūt, & podagricos iuuāt.

Cratæogonum. Cap. CXIX.

Cratæogonum, siue ut alijs placet cratæonon, folijs melampyro simile est, multis calamis ex una radice emicantibus, multorumq; geniculorū, semine myzlij. nascitur in opacis & frutetosis, summo opere acre. Traditum est à quibusdā, hoc si bibat ieiuno ore, ter die post menses purgatos, tribus obolis, in cyathis aquæ duobus mulier, ante conceptum quadraginta diebus: & uir modo consimili, totidem diebus ante coitum hauriat, uirilis sexus partum futurum.

Phyllum. Cap. CXX.

Phyllum, quod elæo phyllon uocatur, in saxosis nascitur. duum generum est. quod autem thelygonū appellant, uuas habet floribus olæ similes, pallidiores tamen. folijs itidem oliuæ est, caule tenui, breui, radice exili. florem album profert: semen papaueris maiusculum. Sed arrhenogonū cætera huic simile, solo fructu distat: habet enim racemosum quiddam deflorentibus oleis non dissimile. Arrhenogonon potu, masculi sexus facere partus, ut thelygonon foeminei, proditur. horum Cratæas

autor est. sed huiusmodi historia tenuis, mihi produxisse
visum est.

Testiculus. Cap. CXXI.

Testiculus, quem Græci cynosorchin uocant, folijs
circa caulem mollis oleæ similibus, in terra stratis,
longioribus, angustioribus, leuibus: caule dodrantali:
floribus purpureis: radice bulbosa, oblonga, oliuæ modo
angusta, duplici ordine: superiore, quæ plenior est: inferiore,
quæ mollior ac rugosior. Eduntur radices coctæ, ut
bulbi. ex quibus si maiorem edant uiri, mares generari dicuntur:
si minorem foeminæ, alterum sexum. Addunt, in
Thessalia mollem mulieres in lacte caprino bibere, ad
stimulandos coitus: aridam uerò, ad inhibendos: & alteri
alterius potu resolui. Nascitur in petrosis & sabuletis.

Testiculus alio nomine serapias, Andrea autore uocatur,
quoniam radix ad multa utilis sit. folijs est porri, latioribus,
oblongis, pinguibus, ex alarum sinu inflexis: caule palmeo:
floribus penè purpureis, radice testiculis simili. quæ
illita tumores discutit, ulcera purgat, & serpere eadem
non patitur. abolet fistulas. & illitu inflammationes lenit.
aridæ radices nomas inhibent: sanantq; putredines,
& oris ulcera cacoëthe. aluum sistunt è uino potæ. De
hac, eadem quæ de testiculo canis, produntur.

Satyrium. Cap. CXXII.

Satyrium aliqui trifolium uocant, quoniam tria fert
folia, ad terram infracta, rumici aut lilio similia, minora
tamen, ac rubra: caulem cubitalem, nudum: florem
lilij effigie, candidum: radicem bulbosam, mali magnitudine,
dine,

dine, fuluam, intus ut ouum candidam, gustanti dulcem, & ori non ingratam. quam in uino nigro austero bibere conuenit, contra opisthotonum. utendum ea dum cōcumbendi incesit cupiditas, siquidem ea proniores ad uenerē fieri affirmant. Est & alterū satyrium erythroniū siue erythraicon, id est rubrum, semine lini, maiore, duro, leui, splendente, quod fertur nō secus atq; scincus, libidinem excitare. cortice radice gracili, rufo: intus autem album includitur: sapore dulci, nō ingrato ori. in montosis & aspricis enascitur. Venerem, ut produnt, si omnino manuteneatur radix, stimulat: eoq; magis, si bibatur in uino.

Horminum.

Cap. CXXIII.

Horminum herba est, folijs marrubio similis, caule semicubitali, quadrangulo, circa quem eminentiæ siliquis similes prodeunt, quæ ad radicem spectant, in quibus diuersum semen recluditur: siquidem in syluestri rotundum, fuscumq; inuenitur: in altero, nigrum, & oblongum, cuius est usus. Ad uenerem stimulantem, cum uino bibi uolunt. purgat cum melle argemas albuginesq; illitum ex aqua tumores discutit. eo etiam extrahuntur aculei ex corpore. idem effectus est illitæ herbæ. Syluestre magis uiribus pollet: quare unguentis, præsertim gleucino, permiscetur.

Securidaca.

Cap. CXXIII.

HEdysaron, unguentarij pelecinum, id est, securidacam uocant. fruticosa est, folijs ciceris. semen rufum in siliquis fert, corniculorum modo aduncis, quod ancipitem securim æmulatur, unde nomen accepit.

amarum gustu. Stomacho utile in potu. additur in antidota. cum melle ante coitus subditum, concipiendi spem adimit. Nas citur in segetibus & hordeis.

Onosma. Cap. CXXV.

Onosma, oblonga folia habet, ad similitudinē anachusæ, longitudine quatuor digitorum, & unius latitudine, mollia, in terra iacentia, sine caule, sine semine, sine flore. radice nititur longa, tenui, infirma, rubescente. gignitur in asperis. Folia in uino pota partus extrahunt. Prægnans si eam supergrediatur, abortum facere dicitur.

Nymphaea. Cap. CXXVI.

Nymphaea nascitur in paludibus & stagnantibus aquis, folijs fabæ Aegyptiæ, minoribus, & longioribus, alijs in summa aqua, alijs demersis pluribus ex radice eadem prodeuntibus: flore lilio simili, albo, & in medio crocos habente. cum defloruerit, ut rotundum malum, aut papaveris caput, extuberat nigro semine, denso et lato, lenti gustus. caulis est lævis, niger, minimè crassus, ciborio cognatus. radix nigra, scabra, clauæ similis, quæ autumnno secatur. Sicca cum uino pota coeliacis, dysentericisq; auxiliatur. lienem absomit. Radix stomachicæ uesicæ doloribus illinitur. uirilignes ex aqua emendat. imposita cum pice, alopecijs medetur. eadem contra ueneris insomnia bibitur, siquidem ea prorsus adimit. pota assiduè aliquot diebus, genitale infirmat. Idem semen potum efficit. Nymphaeæ nomen sibi uendicasse uidetur, quoniã aquosa amet. plurima inuenitur in Elide, in Anygro am.

pro amne, et in Boeotia Aliarto. Est et altera nymphæa, cuius flos blephara dicitur, folijs antedictæ, radice alba, scabra, flore luteo, nitente, rosæ simili. Huius semen et radix contra fœminarũ profluvia efficaciter ex uino nigro bibuntur. Nascitur in Thessalia, amne Penco.

Androsaces. Cap. CXXVII.

Androsaces herba est amara, tenues spargens iuncos, sine folijs, folliculos in capitulis habens, in quibus semen continetur. gignitur in Syria maritimis. Ea drachmis duabus in uino pota, copiosam hydropicis urinam ciet. idem effectus est semini poto, et herbe decocto. podagris utiliter illinitur.

Asplenium. Cap. CXXVIII.

Asplenium, aliqui scolopendrium uocant, alij splemion, alij Hemionium: folijs est multis, scolopendrea animali similibus, ab radice una prodeuntibus. Nascitur in parietibus, saxisque siliceis, et opacis. nec caulem, nec florẽ, nec semen habet. folia filiculæ modo diuiduntur, subter flauescencia hirsutaque, supernè uiridia. Vim hanc habent folia in aceto seruesacta, ut per dies quadraginta pota, lienẽ absumant. quibus etiã contritis lienẽ ex uino illini oportet. stranguriæ et regio morbo prodest. singulatum sedat. calculos in uesica cõminuit. conceptũ adimere creditur, per sese aut cum muli liene appensa. Tradunt noctu, silente luna, huius rei gratia effodiendam.

Hemionitis. Cap. CXXIX.

Hemionitis, quam aliqui splemion uocant, folium emittit dracunculi, lunatum. radicibus coheret

multis, tenuibus. nunquam flores, neq; semen, neq; caulē gignit. in petrosis nascens, austero sapore. Ea ex aceto pota lienem absunit.

Anthyllis.

Cap. CXXX.

ANthyllis duplex est. quædam enim lenti simillima, folijs mollibus, rectis ramulis, palmi altitudine: radice parua, tenui. Nascitur in salsis terris, & à sole illustratis, nō insulso gustu. Altera est folijs ramulisq; aiugæ similis, hirsutioribus tamen, breuioribus & asperioribus: flore purpureo, odoris admodum grauis: radice cicchorij. Pota drachmis quatuor urinæ difficultati, renibusq; plurimum prodest. trita, uulnæ pituitas emolliunt, cum rosaceo & lacte impositæ. uulneribus medentur. quæ autem aiugæ similitudinem refert, præter alia, pota cum aceto mulso comitiales sanat.

Anthemis.

Cap. CXXXI.

ANthemidis genera tria, tantū flore distantia: rami dodrantales, fruticosi, alis multis concavi: tenuibus foliolis, paruis, numerosis: rotundis capitulis: floribus in medio aureis, forinsecus orbiculato ambitu candidis, melinis, aut purpureis, magnitudine foliorum rutæ. nascitur in asperis, & iuxta semitas. colligitur uere. Vini habent radices, flores & herba excalfaciendi, extenuandi: potu, & in seſſione, pellunt menſtrua, partus, urinam, calculosq; aduersus inflationes, & ilei tormenta bibuntur. bilem suffusam expurgant. iecinorum uitia sanant. decocto earum uesicæ fouentur. Ex omnibus his generibus ad calculos efficacissima est quæ florem purpureum

reum

reum habet, cuius amplitudo maiuscula est. hanc propriè heranthemon uocāt. Ea cui leucanthemo nomē est, item quæ chrysanthemon dicitur, uehementius urinam ciunt. ægilopijs illitæ medentur. cōmanducatæ ulcerū eruptiones in ore sanant, nōnulli in clysteribus ex oleo utuntur. teruntur in farinam, ad abigendos febrium circuitus. Flores & folia recondi debent, & priuatim tusa, in pastillos digeri: radix quoq; siccari, dumq; ingruit necessitas, binæ partes herbæ dari, modo floris aut radicis pars una, modo contrā, floris partes duæ, & herbæ una, permutatim duplicato pondere, alternis diebus. bibere autem oportet in uino mulso, diluto.

Parthenium.

Cap. CXXXII.

PArthenium, aliqui amaracon uocant, folijs est coriandri, tenuibus: flore per ambitum albo, intus melino, odore graui, sapore amaro. Siccātū, cum aceto mulso aut sale potum, non secus atq; epithymum, & bilem et pituitam detrahit. suspiriosis prodest & melancholicis. herba sine flore à calculosis & anhelatoribus magna utilitate bibitur. Valet decoctum ad insidendum in duritia uuluarum, & inflammationibus. illinitur sacro igni, & collectionibus, cum flore.

Buphthalmum.

Cap. CXXXIII.

BUpthalmum, quidam cachlam uocant, tenues emittit cauliculos, mollesq;: folia fœniculi: luteum florem, anthemide maiorem, oculi similitudine, unde nomen traxit. circa oppida nascitur, & in campestribus. Flores cum cerato triti, tumores duritiasq; discutiūt.

Aiunt epotam post exitum à balneis, regio morbo correptis colorem tractu temporis reddere.

Pæonia.

Cap. CXXXIII.

Pæonia siue glycyfide, Græcis aliquibus pentoboron dicitur. sunt qui ideos dactylos radicem pæoniam uocant. caulis altitudine sesquipedis adolescit, comitantibus multis stolonibus. Huius duo genera. mas folia iuglandis habet: in fœmina uerò, smyrnij more diuiduntur. summo caule filiquas emittit, ueluti græcas nuses: in quibus, quum dehiscunt, multa granula rubra acinis punicorum similia inueniuntur, & in medio nigra, quinque aut sex, purpurea. radix maris tenuis, digitali crassitudine, & palmi longitudine, gustu adstringens, alba: fœminæ radicibus ceu glandes circiter septem aut octo inhæret, ut in hastula regia. Fœminis à partu nō purgatis sicca radix datur. ciet menses nucis græcæ magnitudine pota sic uentris doloribus cum uino auxiliatur. ualeat contra regium morbum, & renum ac uesicæ dolores. decocta in uino aluum sistit. Rubra grana rubenteis menses sistunt, decem uel duodecim pota in uino austero & nigro. stomachicis & erosionibus ea esse prodest. à pueris pota, initia calculorum eximunt. Grana nigra auxiliantur suppressionibus nocturnis, uulue strangulationibus, & matricis doloribus, quindecim numero pota, in aqua mulsa, aut uino. Nascitur in altissimis montibus & præruptis.

Lithospermum. Cap. CXXXV.

Lithospermon à seminis duritia nomen accepit. folijs est

lijs est oleæ longioribus, & latioribus, mollioribus: iacent humi, quæ ab radice exiliunt, ramulis furculosis, rectis, tenuibus, firmis, crassitudine acuti iunci, in quorum cacumine bifidi exortus, cauliculorū speciem exhibent. folijs longis, inter quæ paruum semen, rotundum, erui magnitudine, duritia lapidea. Nascitur in asperis & æditis locis. Vim hanc habet, ut semine cum uino albo potio calculos frangat, pellatq; urinam.

Phalaris.

Cap. CXXXVI.

Phalaris cauliculos emittit zeæ culmis similes, minutis ac nullius usus radicibus, multos, duūm palmorum, geniculis cinctos, graciliores tamen ac dulces: semen candidum, oblongum, milij magnitudine. Tunditur, & in aqua aut uino succus ad uesicæ cruciatus utilissimè bibitur. Semen cochlearis mensura potum, ad eadem efficax est.

Rubia.

Cap. CXXXVII.

ERythrodanum radix rubra est, qua tinguntur lane. una sponte provenit, altera seritur, ut in Thebana Gallie, & Rauenna Italiae. in Caria inter oleas, ut in aruis, solo creditur. hanc non sine questu serunt: namq; maximum ex ea sentiunt prouentū. asperi caules & quadranguli, longi, aparinae non dissimiles, robustiores, & multò prorsus maiores: folijs per intervalla certa circum articulos, stellatim decussatis. Semen eius rotundum, inter initia uiride, mox rubrum, postea cum ematuruit, nigrum: radix tenuis, longa, rubra. Urinā ciet: qua de causa regio morbo opitulatur, pota cum aqua mulsa. item

ischiadiciſ & reſolutis. craſſam, copioſamq; urinam pel-
lit, nonnunquam & ſanguinem. bibentes tamen quotidie
lauari oportet, & excrementorū quæ redduntur differen-
tiam ſpectare. aduerſus ſerpentium morſus, ramulos cum
folijs uino bibere prodeſt. Semen ex aceto potum, lienem
abſumit. Impoſita radix trahit partus, mēſes, ſecūdasq;
albæ uiriligni illita ex aceto medetur.

Lonchitis. Cap. CXXXVIII.

Lonchitis folia habet porri, latiora, rubentia, pluri-
ma, ad radicem circunſracta, ueluti in terram pro-
cumbentia, pauca in caule, in quo flores, ceu galericuli,
hiantibus comicis perſonis ſimiles, nigri, et è rictu albam
exerentes uelut linguam, quæ ad labrum inferius ſpectet:
ſemen inuolucris clauſum lanceæ ſimile, triangulum, una
de ſibi cognomentum arrogauit. radix dauci. Naſcitur
in ſitientibus et aſperis. Radix ex uino pota urinam ciet.

Altera eſt lonchitis, quam aliqui aſperam lonchitin
dicunt. folia ſcolopendrij emittit, ſed aſperiora maioraq;
ac multò magis diuiſa. Vulneribus mirum in modum pro-
deſt, in eiſq; inflammationes excitari non patitur. pota
ex aceto lienem abſumit.

Althæa. Cap. CXXXIX.

Althæa, quam alij ibiſcum uocant, in ſylueſtrium
maluarum genere eſt, cui folia ut cyclamino, ro-
tunda, lanugine caneſcūt: flore roſaceo: bicubitali caule:
radice lenta, intus alba. Althæa appellatur, quòd inter
primas ſit utilis, & pluribus polleat remedijs. Decocta
enim in uino aut aqua mulſa, et per ſe cum imponitur tu-
ſa, eſſia

sa, efficax est contra uulnera: item ad strumas, parotidas, abscessus, mammarum inflammationes, fracta sedis, inflationes, neruorum rigores: siquidem discutit, & excoquit, rumpit, & ad cicatricem perducit. cocta ut dictum est, adiecto suillo adipe, aut anserino, terebinthinæue, ut malagmatis lentor fiat, facit ad uulvæ inflammationes, præclusionesq; in pessis subdita. decoctum eodem fungitur munere. onera uulvæ, reliquiasq; à partu extrahit. decoctæ succus ex uino potus, succurrit urinæ difficultati, calculosorum cruditatibus, dysentericis, ischiadicis, tremulis, ruptis. dentium mulcet dolorem, cum aceto decocta, colluto inde ore. Viride semen siccumq; tritum, uitiæ ligines in sole perunctas emendat. eodem cum oleo & aceto peruncti, à uenenatis non feriuntur. ualet contra dysenteriam & sanguinis reiectiones, aluiq; profluuium. in posca aut uino decoctum bibitur, contra omnes uestparum, apum, similiumq; aculeatos ictus. Folia cum olei momento, morsibus, & igni ambustis illinuntur. Constat aquam trita radice addita, sub diuo addensari.

Alcea.

Cap. CXL.

Alcea syluestrium maluarum generi assignatur. folia habet diuisa, uerbenacæ proxima: caules treis aut quatuor, cortice cannabino uestitos: florem rose, paruum: radices albas, latas, quinque aut sex, cum plurimum cubitales. quæ cum uino aut aqua potæ, dysentericis ruptisq; medentur.

Cannabis.

Cap. CXLI.

Cannabis satiuæ planta magni in uita usus ad robur

stissimos funes factitandos: folijs fraxini, graui odore: catu-
libus proceris, inanibus: semine rotundo, quod largiore
cibo genituram extinguit. Succus ex ea recente, conue-
nienter aurium doloribus instillatur. Sylvestris canna-
bis uirgas fert althææ similes, minores, nigriores & aspe-
riores, cubiti altitudinem æquantes: folio satiuæ, nigriore
& asperiore: flore lychnidis, subrubro: semine & radice
althææ. Decocta radix, illitu inflammationes mulcet, tu-
mores discutit, tofos articulorum dissipat. Huius cortex
torquendis funibus accommodatus.

Anagyris.

Cap. CXLII.

ANagyris, frutex est arboris instar, grauis odore:
folijs agni, uirgisq; flore brassicæ. semen in cor-
niculis non breuibus gignit, subrotundum, firmum, uersi
colori facie, simile renibus, quod durescit uua maturescen-
te. Tenera folia trita tumores illitu reprimunt. si partus
hæreat, & secundæ mensesq; morentur, drachmæ pon-
dere bibuntur in passo. sic & suspiriosis dantur, & con-
tra capitis dolores in uino. difficulter parientibus adalli-
gantur, ita ut à partu statim auferantur. Radicis cortex
concoquendis discutiendisq; adhibetur. Semen cōmandu-
catum uomitiones uehementer ciet.

Cepæa.

Cap. CXLIII.

Cepæa portulacæ similis est, sed nigriora habet fo-
lia, & radicem tenuem. Folia in uino pota, urinæ
stillicidio, & uesicæ scabie laborantibus opitulantur. ma-
ximè id præstat, si cum decocto radicum asparagi eius
quem myacanthon, hoc est corrudam uocant, bibatur.

Alisma.

Alisma. Cap. CXLIII.

Alisma, alij damasonion appellant. folia ei plantaginis, nisi angustiora essent, laciniola, conuexa atq; in terram: caule simpliciter tenui, cubito altiore: capitibus thyrsi: flore tenui, candido, pallescente: radicibus tenuibus, ut ueratri nigri, acribus, odoratis, modicè pinguibus. aquosos amat tractus. Radix, si drachma una aut altera bibatur, his conuenit qui leporem marinum deuorauerunt, aut à rubetis ranis demorsi sunt, aut opium hauserunt. torminibus atq; dysenteriae, per se, aut cum pari modo seminis dauci, potui datur. Conuulsis, & contra uitia uulue prodest. Herba sistit aluum. menstrua pellit. tumores illita mitigat.

Onobrychis. Cap. CXLV.

Onobrychis, folia habet lentis, longiora paulò: caulem dodrantalem: florem purpureum: radicem paruum. nascitur in uliginosis & incultis. Herba suapte ui, si trita illinatur, tubercula dissipat. cum uino pota, strangurias sanat. illita ex oleo, sudores mouet.

Hypericum. Cap. CXLVI.

Hypericum, alij androsæmon, alij corion, alij chamæpityn appellant, quoniam semen odore resinam imitatur, surculacco frutice, dodrantali, rubente, folio rutæ: flore albæ uiolæ, luteo, qui digitis tritus sanguineum succum remittit, qua ex causa androsæmon cognominatur: subhirsuta siliqua, & tereti hordei magnitudine: semine intus nigro, resinosi odoris. gignitur in cultis & asperis. Urinam cit. menstrua pellit appositum. tertia

nis, quartanisq; cum uino potum liberat. Semen quadraginta diebus haustum, ischiadicis medetur. Folia cum scamine illita, ambusta sanant.

Ascyron. Cap. CXLVII.

Ascyrum siue ascyroides, hyperici genus est, magnitudine distans, fruticosius, maiores habens ramos, surculosiores, rubentesq;: folia tenuia: flores luteos, et fructum resinosum, hyperico non absimilem. cuius attritu digiti ferè cruentantur, qua de causa androsæmon uocauere. Vsus seminis ad ischiadicos. potum in hydro-melitis sextario, biliosa recrementa amplissimè detrahit. sed assidue dare oportet, donec sanitati restituantur. illinitur & ambustis efficaciter.

Androsæmum. Cap. CXLVIII.

Androsæmō ab hyperico, ascyroq; differt, quòd fruticet ramulis surculosis, ac tenuibus: rubentibus uirgis, et folijs rutæ, triplo aut quadruplo maioribus, quæ trita uinoso succo manāt. cōplureis alas habet in cacumine, utrinq; expansas, pinnatasq;: circa quas, flores pusilli, lutei: & in calyculis semen papaueris nigri, insignè lineis. huius comæ tritæ resinosum odorem reddunt. Semen tritum drachmis duabus potum, biliosa alui excrementa pellit. ischiadicis maximè medetur: sed à purgatione aquam exorbere oportet. Herba ambustis illita medetur. uulneribus sanguinem cohibet.

Coris.

CXLIX.

Coris, quod aliqui hypericon uocant, frutex est folio ericæ, rubro, pinguiore, ac minore, non altior
dodrante

moderate, suavis, odoratus, acris. Potum semen menses trahit & urinas. contra phalangiorum morsus ischiadicos & opisthotonicos ex uino potum auxilio est. horribus ex pipere, sed opisthotonicis ex oleo, aptissime illinitur. Radix uino decocta potaque, defectis opem ferre creditur. sed laborantem inter potandum quamoptime cooperiri licet: siquidem corpus totum desudabit, ex qua re pristinam agilitatem recuperabit.

Aiuga, siue chamæpitys. Cap. CL.

Aiuga herba in terra repens, incuruæ similis: folijs semperuiui minoris, multò tenuioribus, hirsutis & pinguioribus, circum ramos densis, odore pinus: flore tenui, luteo, uel candido: radicibus cichorij. Folia septem diebus in uino pota, regio morbo medentur: & quadraginta diebus ex hydromelite, ischiadicos sanant. dantur peculiariter urinæ difficultatibus, iecinoris & renum uitij. torminosi profunt. Ea apud Heracleam Ponticam, perinde atque antidoto contra aconitum utuntur, bibentes decoctum. ad antedicta illinitur, cum polenta iure decocti subacta. trita in farinam, & cum fico in pilulis sumpta, aluum emollit. excepta melle, cum æris squama & resina deijcit. apposita ex melle, uulnæ uitia extrahit. mammarum duritias discutit. uulnera glutinat. ulcera quæ serpunt, cum melle illita, cohibet. Alterum est genus aiugæ, cubitalibus ramis, in anchoræ speciem incuruatis, prætenuibus, coma supradictæ: flore candido: semine nigro. hæc etiam pinum redolet. Tertia mas nominatur, paruula, folijs exilibus, albis, scabris:

caule aspero, candido : luteis floribus, semine iuxta alas.
Resipit & hæc pinum. Hæ duæ uim superioris obtinent,
sed non usque adeo efficacem.

PEDANII DIOSCO RIDIS ANAZARBEI DE

medicinali materia Liber quartus,
Ioanne Ruellio Suefsio-
nensi interprete.

Ribus antè libris, amantissime
Aree, tradidimus odoramenta,
olea, arbores, unguenta,
animalia, frumenta, olera, ra-
dices, succos, herbas, semi-
naq; . In hoc autè quarto dis-
seremus de radicibus, & eis
quæ restant herbis.

Betonica.

Cap. I.

Cestron psychotrophon uocitatur, quoniam frigida
dis locis inueniatur. Latini betoniam appellant.
herba est caulem ferens tenuem, cubiti altitudine, aut ma-
iorem, quadratum: folia quercus, mollia, longa, in ambi-
tu diuisa, odorata, prope radicem maiora. in summis cau-
libus semen ueluti satureiæ spicatu inest. decerpta huius
folia siccantur, plurimos ad usus. radicibus nititur, ut ue-
ratri, tenuibus. quæ ex hydromelite in potu, pituito-
sam uomitionem euocant. Folia dari debent ruptis, con-
uulsis, mulieribus uulua malo opportunis, & ad laxan-
dos ules

dos uteri strangulatus, denarij pondere cum hydromelite. tres in uini sextario drachmæ, contra serpentium morsus ebibuntur. Herba magna utilitate illatis à serpente uulneribus illinitur. aduersus etiam uenena drachma ex uino pota conuenit. præsumpta ea, si uenenum hauriatur, nihil nocebit. urinam ciēt. aluum subducit. medetur comitialibus & insanis, pota ex aqua: & iecinoris lienisq; uitijs, drachmæ pondere in aceto mulso. concoctionē adiuuat, si quis eam fabæ magnitudine secundum cœnam cum melle cocto deuorarit. modo consimili acida ructantibus propinatur. stomachicis eam manducare & succum deuorare proderit, si postea dilutum uinum sorbeatur. datur sanguinem excreantibus, tribus obolis, cum diluti uini egelidi cyatho: ischiadicis, renum et uesicæ doloribus, ex aqua. aquæ inter cutem binis drachmis ex hydromelite, si febricitant: sin aliter, ex mulso. regio morbo laborantes recreat. menses pellit, drachmæ pondere cum uino pota. aluum purgant drachmæ quatuor potæ, in hydromelitis decem cyathis. facit cum melle ad tabem & purulentam excreationem. Folia sicca tritaq; fictili uase reconduntur.

Britanica.

Cap. II.

BRitanica aut uetonica, folia habet syluestris lapæthi, sed nigriora, & densiora, gustu adstringentia: radicem tenuem & breuem: caulem paruum emittit. Folijs exprimitur succus, qui igni aut sole cogitur. Vim habet adstringentem, priuatim depascentibus oris & tonsillarum ulceribus accommodatam. ualet etiam ad reli-

qua, quibus adstrictione est opus.

Lyfimachia.

Cap. III.

Lysimachia, quam aliqui lytron appellant, caules
emittit cubitales altioresue, fruticosos, tenues, pro
deuntibus geniculatim folijs, tenuibus, salicis figura, gu-
stu adstringentibus: flore rufo, aut aureo. gignitur in aquo-
sis & palustribus. Foliorum succus adstringente sua ui san-
guinis reiectionem supprimit. dysentericis potui datur,
aut infunditur. mensium abundantiam sistit, in pessio. san-
guinis profluvio subuenit, si nares ea herba obturentur.
uulnerum cruorem cohibet. acerrimum nidorem suffita red-
dit. qua de causa serpentes fugat, & muscas interficit.

Sanguinaria, seu polygonum. Cap. IIII.

Polygonum mas ramos habet teneros & molles,
frequentibus geniculis cinctos, qui per terram, ut
gramen, repunt: folia rutæ, sed molliora longioraq;: se-
mine sub omnibus folijs turgescente: unde marem appel-
lari uolunt. flos ei candidus, aut puniceus. Vis e poti suc-
ci est, spissare, ac refrigerare. prodest cruentæ excreatio-
ni, cholæræ, alui fluxionibus, & urinæ stillicidio. urinam
apertè ciet. cum uino potus, contra serpentium morsus au-
xiliatur. datur in febris per horam ante significationes.
foeminarum profluvia impositu sistit. idem succus puru-
lentis auribus instillatur. facit eximie ad genitalium ulce-
ra, cum uino, adiecto melle, decoctus. Stomachi feruori,
sanguinis reiectionibus, ulceribus quæ serpunt, ignibus
sacris, collectionibus, tumoribus, & recentibus uulneri-
bus folia illinuntur. Sanguinaria foemina fruticat uno
caule,

caule, arundini teneræ simili, densis geniculis, & in se tu-
barum modo farctis. articulos in orbem cingunt apices,
foliolis piceæ similes. radicis nullus usus. nascitur in ri-
guis. Huic quoq; spissandi refrigerandiq; natura, ad eam-
dem ualens, sed inefficacior.

Polygonatum. Cap. V.

Polygonatum nascitur in montibus, frutice cubito
altiore : folijs lauri, latioribus & leuioribus, sa-
pore mæli cotonei, aut punici, cum quadam adstrictione.
flores per singulos foliorum exortus promit, cædidos, fo-
lijs numerosiores, incepta à radice supputatione. radicem
habet albam, mollem, longam, crebro geniculatam, den-
sam, graueolentem, digitum crassitudine æquantem:
quæ uulneribus efficaciter illinitur. quinetiam maculas in
facie delet.

Clematis. Cap. VI.

Clematis humi serpit. læto, pinguiq; solo proue-
nit, uiticulas spargens crassitudine iunci, exiguas:
folio lauri figura & colore, multò minora. Ea cum cau-
libus in uino pota, alui profluvia & dysenterias sedant.
subdita in pessa cum lacte & rosaceo, aut cyprino, cru-
ciatibus uulnæ medentur. Dolores dentium cōmanduca-
ta finit. imposita serpentium morsibus, iuuamentum præstat.
fertur etiam contra aspidum ictus ex aceto pota opitula-
ri. Gignitur in terrenis. Est & altera clematis, quæ uiti-
culosum emittit ramulum, rubescentem, lentum: foliū gu-
stu admodū acre, ac exulcerans. repit per arbores, ut smi-
lax. Semen tritum, pituitā bilemq; detrahit, in aqua anæ-

hydromelite potum. Folia eius illita lepras purgāt. Cum lepidio conditur ad cibos.

Polemonia.

Cap. VII.

Polemoniam alij philateriam, Cappadoces chiliodynamin appellant, ramis exilibus, utrinque pinnatis: folijs paulò quàm rutæ maioribus, ac longioribus, cælaminthæ aut sanguinariæ proximis, quibus in summis uelut corymbi dependent, nigro semine: radice cubitali, albicante, radiculæ simili. nascitur in mōtosis & asperis. Bibitur in uino radix contra serpentes & dysenteriam & ex aqua, aduersus urinæ difficultatem, & coxendiciū cruciatus. datur ex aceto drachmæ pondere lienosis. eadem scorpionis plagæ alligatur. Tradunt, eum qui radicem gestauerit, à scorpione non feriri: eumque, si ictus sit, nihil molesti passurum. dentium dolorem mansa mitigat.

Symphytum, siue alus.

Cap. VIII.

Symphyton petræon, id est alus, nascitur in petris, ramis tenuibus, paruis, origano similibus: capitulis thymi: sirculosum totum, odoratum, gustu dulce, saliuā ciens: longa radice, subrufa, digitali crassitudine. Decoctum in aqua mulsa et potum pulmonis uitia purgat. sanguinem reijcientibus, & renum malis, ex aqua datur. ad dysenteriam, rubraque; fœminarū profluvia, in uino decoctum: ad conuulsa uerò & rupta, ex aceto mulso bibitur. quin & cōmanducatum sitim sedat. faucibus asperis subuenit. uulnera recentia enterocelasque; conglutinat, & illitu cohibet. carnes autem cum symphyto decoctæ coalescunt. Est & alterum symphyton, quod aliqui pecton uocant;

vocant: id caulem emittit bicubitalem, aut maiore, crassum, leuem, angulosum, ut sonchi inanem, circa quē breui interuacante spacio, folia exeunt angusta, linguae bubulae proxima, oblonga, hirsuta: caule secundum angulos quosdam striato: folijs tenuibus ex alarum sinu prodeuntibus, in quibus flores lutei, & circa caulem uelut uerbera sci semina emicant. tam caulis quam folia, aspera lanugine horrent, tactuq; pruritus concitant. radices demittuntur foris nigrae, intus candidae, uiscae: quarum est usus. Tritae & potae cruentis excreationibus, ruptisque proficiunt. recentia uulnera illitae conglutinant. carnes quoq; si concoquantur, cogunt additae. inflammationibus praesertim sedis, cum senecionis folijs, utiliter illinuntur.

Holoetium.

Cap. IX.

Holoetion quadrantalibus herbula est, humi repens: folijs uiticulisq; coronopo aut gramine proximis, gustu adstringentibus: radice alba, praetenui usque in capillamenti speciem, longitudine quatuor digitorum. nascitur in collibus terrenis. Vfus eius ad rupta, in uino potae. nam & carnes coguntur, decoctionibus addita.

Stoebe.

Cap. X.

Stoebe uulgaris est notitiae. cuius semen et folia strigunt. quapropter decoctum dysentericis infunditur. auribus quoque purulentis instillatur. illita folia oculis ab ictu cruentis prosunt. erumpentis sanguinis impetus cohibent.

Clymenum.

Cap. XI.

Clymenum caulem fert fabae, quadratum: folijs

plantaginis, folliculis supra caulem in sese inflexis, ut in polyporum cirris. Probabilissimum est è montibus. E frutice toto cum radice succus exprimitur, qui ad sanguinis reiectiones in potu efficax est. coeliacos, rubraque foeminarum profluvia, refrigerando infrænat. sanguinem naribus erumpentem supprimit. Trita folia, aut si liquæ recentibus uulneribus impositæ, ea ad cicatricem perducunt.

Periclymenum.

Cap. XII.

Periclymenon, simplex fruticat, ex interuallis parua folia habens ipsum amplectentia, subcandida, hederacea. inter folia surculi exeunt, in quibus baccae, hederæ similes: flos fabæ, candidus, aliquantum rotundus, & quasi in folium procumbens: semen durum, & quod difficile euellatur: radice rotunda, crassa. nascitur in aruis ac sepibus, conuoluens se adminiculis propter assidentibus. Semen eius postquam ematuruit collectum, & in umbra siccatum, si drachmæ pondere detur in uino quadragenis diebus, lienem absomit. lassitudinē discutit. sed urinam ciet statim à sexto die cruentam. orthopnoæ & singultui prodest. partum accelerat. Folia sunt eisdem uiribus prædita. quæ tricenis septenis diebus epota, sterilitatem facere produntur. perunctis ex oleo, febrium algores abigunt.

Tribulus.

Cap. XIII.

Tribuli genus unū terrestre, folijs ad effigiem portulacæ, tenuioribus uiticulis, in terra stratis. spinis secundum folia rigidis, præduris. iuxta amnes & rudera nascitur.

nascitur. Est & alterum genus, aquis familiare, quod in fluminibus natum comam exerit, aculeos condens: folijs latis, & pediculo longo: caule parte summa quàm ima crassiori. capillamenta quædam indidem exorta spicantur. semen durum, ab altero non abhorrens. Vterq; refrigerantis & inspissantis est naturæ: ideo inflammationes omneis cataplasmate adiuuat. ulcera in ore erumpentia, putredines, gingiuas, tonsillasq; persanat. Succus ex his colligitur ad oculorum medicinas. Semen dum recens bibitur, calculosis iuuamentum affert. Drachma terrestris tribuli pota, illitæue, ictos à uipera recreat. contra uenena cum uino aptissimè bibitur. decoctū eius sparsum pulices necat. Thraces qui ad Strymona amnem habitant, uirenti tribulo equos saginant, & è dulci semine & esculento panem quo uestuntur faciunt.

Limonium. Cap. XIII.

Limonion folia habet betæ, tenuiora & † longiora, † μικρότερα, non μακρότερα, legendum fortè ex Plinij libro 20. capite 8.
decem, sæpe plura: caulem tenuem, rectum, lilio æqualem, seminibus rubris scatentē, quæ gustata adstringunt. Semen tritum, & ex uino acetabuli mensura potū, dysentericis cœliacisq; prodest. rubra foeminarum profluvia sistit. Nascitur in pratis & palustribus.

Lagopus. Cap. XV.

Lagopus herba sistit aluum in uino pota: aut in febrī, ex aqua. eadem inguini alligatur, in inflammatione. Nascitur in segetibus.

Medium. Cap. XVI.

Medion in saxis & opacis nascitur. folia habet iridis:

caulem tricubitalem, & in eo florem grandem, purpureum, rotundum: semine cnici, minuto: radicem dodrantalem, crassitudine baculi, gustu acerbo. Quæ trita in farinam, & ex melle decocta, rubros menses foeminarum sistit, eclegmate per aliquot dies sumpto. Semen in uino potum, menstrua pellit.

Epimedium. Cap. XVII.

Epimedium, caulis est non magnus, hederæ folijs, denis atq; duodenis, neq; florem, neq; fructum ferens: radice tenui, nigra, graui odore, gustu fatuo. nascitur in humidis. folia cum oleo trita, imposito cataplasmate, mammas increescere non sinunt. Radix conceptum adimit. Folia trita quinis drachmis, post menstruas purgationes quinq; diebus in uino pota, præstant mulieribus ne concipiant.

Gladiolus. Cap. XVIII.

Xiphion, alij phasganon, alij machæronion, Romani gladiolum uocant. Nomen inde accepit, quod folium gladij præbeat speciem. iridi simile erat, nisi minus & angustius uideretur, & gladij modo mucronatum, neruosumq; in caulem exit cubitalem, in quo purpurei flores, in ordinem digesti, inter se distant: rotundo semine: radicibus geminis, una, bulborum modo, super alteram insidente: quarum inferior gracilis est, superna uberior. nascitur in aruis. Superior cum thure illita, admisto uino, spicula & aculeos e corpore extrahit. panos cum lolij farina & hydromelite discutit: qua de re huiusmodi emplastris inseri solet. menses imposita trahit. superiori
radice

radice ex uino pota, uenerem stimulari, & inferiore summa
pta sterilefcere tradunt. superiorem quoq; utiliter infan-
tium enterocelis, cum aqua potui dari præcipiunt.

Sparganium. Cap. XIX.

Sparganion, aliqui xiphidion uocant. folia habet gla-
dioli, sed arctiora, & in terram magis procumben-
tia. in summo caule ueluti pilulæ prominent, in quibus se-
men. Contra serpentis uenena, radix cum uino datur.

Xyris. Cap. XX.

XYris, folia habet iridis, latiora, & in turbinem
mucronata: quorū medio caulis erumpit, cras-
sus, cubitalis, ex quo siliquæ triangulares dependent. in
quibus purpureus flos, in medio puniceus: semen in folli-
culis, simile fabis, rotundum, rubrum, acre: radix longa,
geniculata, rufa. Contra capitis uulnera, fracta q; efficax
est. aculeos & spicula omnia citra molestiam extrahit,
adiecta floris æris tertia parte, et radicis centaurij ac mel-
lis quinta. tumoribus & collectionibus illita cum aceto
medetur. Radix ex passo bibitur, ad conuulsa, rupta, co-
xendicum dolores, strangurias & alui profluvia. Semen
tribus obolis potum, urinam uehementius impellit: &
cum aceto, lienem absumit.

Anchusa. Cap. XXI.

ANchusa, quæ alio nomine calyx, aut onoclia ap-
pellatur, folia habet lactucæ, in acumen fastigia-
ta, hirsuta, aspera, nigra, multa, quoquouersum humi
sparsa, spinis horrida: radici crassitudo digitalis. quæ æsta-
te prouenit, manus inficit sanguineo colore. læto solo nas-

scitur. Radix adstringit. ad ambusta & uetera ulcera, ex oleo & cera efficax est. igni sacro cum polenta medetur. lepris & uiriliginibus illinitur ex aceto. partus extrahit, uulua indita. eius decoctum renum uitijs, lieni, & bile suffusis datur: & si febris sit, ex aqua mulsa. Sistunt aluum folia in uino pota. Radice pigmentarij utuntur ad unguentorum spissamenta. Est & altera, quam aliqui alcibiadion, aut onochiles appellant. hæc à priore distat, quòd minora habeat folia, sed simili modo aspera: ramulos exiles: florem purpureum in puniceum uergentem: radices rubras, oblongas, quæ mersibus sanguineum succum fundunt. in sabulosis nascitur. uis ei folijsq; inest, quæ contra uirus cum reliquorum serpentium, tum maxime uiperarum, auxilietur, siue cibo, siue potu, siue alligatu. nam si quisquam mandens, in serpentis os inspuat, eum necabit. Est & alia huic haud dissimilis, semine puniceo, minore. Cuius semen manducatum, si in serpentis fauces inspuatur, eam interficiet. radix acetabuli mensura cum hyssopo & nasturtio pota, latas uentris tineas excutit.

Lycopsis.

Cap. XXII.

Lycopsis, quæ à nonnullis anchusa uocatur, folijs lactucæ longioribus, asperioribus, latioribusq; crassissis, ad radicis caput recidentibus: caule longo, recto, scabro, hirsutis adnatis multis, cubitalibus: flore paruo, purpureo: radice rubra, & adstringente. nascitur in campestribus. Cum oleo radix illita uulneribus medetur: & cum farina hordeacea, ignibus sacris. sudores peruncta mouet, adiecto oleo.

Echium.

Echium. Cap. XXIII.

Echion folia habet prælonga, hirsuta, aliquantum tenuia, anchusæ proxima, minora tamen, subru- bra, & pinguia, spinulis tenuibus horridula: cauliculos exiles, numerosos: minutaq; utroq; latere folia, expansa, pinnataq; nigra, in summo caule minuscule: flores secun- dum folia purpureos, in quibus semina capiti uiperarum similia insunt. radix nigricat, digito tenuior, quæ nõ per- cussis modo à serpentibus ex uino prodest, sed eos qui an- tea biberint, feriri non patitur. folia & semen idem præ- stant munus. lumborum dolores sedat. in uino aut sorbi- tione sumpta, lac extrahit.

Ocimastrum. Cap. XXIII.

Ocimoides, Latini ocimastrum uocant, folia fert ocimi, & ramos dodrantaes, hirsutos: siliquas hyoscyamo similes, semine, ut gith, nigro prægnantes. Vim habet semen in uino potũ, qua uiperarum cætera- rumq; serpentium morsibus medeatur. datur ischiadicis cum melle, uino, myrrha, & pipere. Radice nititur tenui & superuacua.

Erinus. Cap. XXV.

Erinus nascitur apud fontes & fluuios, folijs oci- mi, sed minoribus, parte superna diuisis, quinis, se- nisue, dodrantalibus surculis: flore candido: semine ni- gro, & acerbo. folia & caules lacteo succo turgent. Se- men drachmis duabus in quatuor mellis cyathis oblitũ, oculorum fluxiones cohibet. Succus cum sulphure & ni- tro instillatus, aurium dolores sedat.

Gramen.

Cap. XXVI.

Gramen geniculatis serpit ramulis, à quibus cre-
bro radices spargit dulces, articulis præcinctas. fo-
lia dura, & ut arundinis parue, lata, in exilitatem fasti-
giantur, eaq; iumenta & boues pascunt. Trita radix illi
tu uulnera conglutinat: decoctum eius in potu, tormini-
bus medetur, & urinæ difficultatibus. calculosa etiam ue-
sicæ excrementa cōminuit. Est & arundinaceum gra-
men, priore multò maius, quod iumenta necare traditur,
præsertim in Babylone: idq; iuxta uias nascitur. Quod
in Parnaso monte gignitur, densius fruticat: folijs hede-
raceis: flore odorato, candido: semine paruo, non inutili:
radicibus quinis aut senis, digitali crassitudine, candidis,
mollibus, & admodum dulcibus. Succus si in uino cum
melle pari, et myrrhæ dimidio decoquatur, adijcianturq;
piperis & thuris tertiæ portiones, probatissimū erit ocu-
lorum medicamentū. id in ærea pyxide reconditur. De-
coctum radicis, idem quod herba præstat. Semen uehe-
mentius urinam impellit. aluum uomitionesq; sistit. Na-
tum in Cilicia gramen, quod incolæ cinnam appellant, bo-
ues inflamat, si eo uirenti sæpe pascantur.

Sideritis.

Cap. XXVII.

Sideritin aliqui heracleam uocant. folia habet maru-
bij, sed longiora, satis ad frōdem quercus aut saluiæ
accedentia, minora tamen, & aspera. caules ædit quadra-
tos, palmum sæpe excedentes, non iniucundi gustus, ali-
quantumq; substringentis. in quibus per interstitia orbi-
culatæ uertebrae, ut in marrubio, spectantur, & semen in
cis ni-

eis nigrum. nascitur in petrosis. Illita folia, suapte ui, uuln-
nera sine inflammationis periculo iungunt. Altera fide-
ritis binum cubitorum, ramulis exilibus: folio filicis, nu-
meroso, utrinq; per oras diuiso: pediculo longo, prodeun-
tibus è summo alarum sinu surculis, longis, tenuibus: ca-
pitulo in cacumine orbiculato, aspero, in quo semen con-
tinetur, quàm betæ rotundius aliquanto, ac durius. Huius
uis, foliorumq; ad uulnera præcipua est. Sideritin aliã
esse tradunt, quam Crateuas heracleam uocat, in mace-
rijs & uineis nascentem, folijs coriani, à radice nume-
rosis: dodrantalibus cauliculis, leuibus, teneris, in rubore
candicantibus: flore purpureo, paruo, gustanti amaro &
lento. Huius ea uis est, ut quamuis recenti uulneri imposi-
ta, sanguinem supprimat.

Achillea. Cap. XXVIII.

Achillea, quibusdam Achillea sideritis, dodranta-
les aut maiores gerit scapos, fusorũ effigie, quasi
minutulis folijs circumdatos, crebris in latere foliorum sca-
piombus, coriandri similitudine, sub fuluo colore, odore
multo, non insuauis, medicato & glutinoso. umbella in ca-
cumine rotunda, floribus candidis, purpureis, & aurum
emulantibus. prouenit leto solo. Trita coma sanguino-
lenta glutinat, & ab inflammationũ periculo tuetur. ea
rumpentem sanguinem inhibet, & cruenta uulnẽ pro-
fluuia, in uellere. decocto quoq; insident scemina fluxio-
ne uulnẽ laborantes. ad dysenteriam bibitur.

Rubus. Cap. XXIX.

Rubus, notitiæ uulgaris. Vim habet siccandi &

adstringendi: capillum tingit. Ramorum decoctum potu alium sistit, et foeminarum profluvia. presteris morsui ac commodatissimum. gingiuas firmat. Oris uitijs folia coman-
ducata medentur. cohibent ulcera quae serpunt. ulceribus in capite manantibus, oculisque procidentibus remedio sunt. cōdylomatis et haemorrhoidibus folia illinuntur. car-
diacis, et stomachi doloribus, trita conuenienter im-
ponuntur. caules cum folijs tunduntur, exprimiturque succus,
mox sole cogitur, singulari remedio contra omnia quae
modo dicta sunt. Mori in rubo nascentis quā optime ma-
turi succus, ad oris medicamenta conuenit. sistitur alius
praematuri cibo, necnon flore in uino poto.

Rubus Idæus.

Cap. XXX.

Idæus rubus appellatus est, quoniam passim in Ida pro-
ueniat. Est autem longè tenerior priore, ac minoribus
spinis horrens: quanquam et sine spinis inuenias-
tur. Insuper eadem praestat quae supradictus. Cæterum
flos cum melle oculorum collectionibus commodissime il-
linitur. ignem sacrum extinguit, stomachicisque ex aqua
bibendus datur.

Helxine.

Cap. XXXI.

Helxine cognomento cissampelos, folijs est hede-
rae, minoribus: ramulis exilibus, quibus cōplecti-
tur quodcumque contigerit adminiculum. nascitur in sepibus,
uinetis, et segetibus. foliorum succus potu deijcit alium.

Elatine.

Cap. XXXII.

Elatine folia habet helxinae, minora, rotundiora,
pilosa: dodrantalibus ramulis, quinis senisque, à ra-
dice

dice foliosis, gustu adstringentibus. nascitur in segetibus & cultis. Oculorū fluxionibus & inflammationibus auxiliatur, folijs cum polenta tritis & impositis. Eadem cocta sorbitionis usu dysenteriam sistit.

Eupatorium. Cap. XXXIII.

Eupatorium fruticosa herba est, unicum efferens caulem, lignosum, nigricantē, rectum, tenuem, hirsutum, cubitalem, interdum ampliorem: folijs per intervalla quinquifolij, aut cānabis magis similibus, quinquem-partitō aut amplius diuisis, nigricantibus, per ambitum serratis. semen medio caule erumpit, pilosum, deorsum spectans, quod siccātū uestibus inhæret. Cōtrita huius folia, & cum suillo adipe imposita, ulceribus quæ ægrè cicatricem trahunt medentur. herba aut semen in uino potum, dysenteria, iecinoris uitij, & serpentium ictibus liberat. Nec desunt qui aberrantes, argemonem hanc appellarint, cum tamen longè alia sit, uti exposuimus.

Quinquifolium. Cap. XXXIII.

Quinquefolium ramulos fert surculaceos, tenues, dodrantaes, in quibus semen: folia menthæ, quina singulis pediculis, raro plura, in ambitu serrata: florem ex luteo pallescentem, auri æmulum. nascitur in riguis, & aquarijs duclibus. subrubram habet radicem, oblongam, ueratro nigro crassiore. Plurimis pollet remedijs. ius radicis decoctæ ad tertias, si in ore contineatur, dentium dolores sedat. putrida oris ulcera, collutione sistit. arteriæ scabritias, gargarizatu læuigat. contra alui profluvia, & dysenterias auxiliatur. item articulorum

coxendicumq; cruciatibus potum. Cocta in aceto, & illita, serpentia ulcera cohibet. strumas, tumores, duritias, abscessus & collectiones discutit. ignes sacros, reduuias, condylomata, psorasq; sanat. Teneræ radicis succus, contra iecinoris, pulmonumq; uitia prodest. item aduersum uenena. Cum hydromelite autem, uel diluto uino, & pipere exiguo, bibuntur folia, contra febrium circuitus, in quartana quidem, quaternum ramulorum: in tertiana uero, ternum: in quotidiana, unius. ea quoq; folia, tricenis pota diebus, comitialibus profunt. foliorum succus, tribus cyathis aliquot dies potus, celerrimè regio morbo medetur. illita cum melle & sale, tam uulneribus quàm fistulis remedio sunt. enterocelicis auxiliū præstant. Quinquæfolium sanguinis profluvia & potu & illitu sistit. ad expiationes, castimonias, & incantamenta inciditur.

Phœnix. Cap. XXXV.

PHœnix folia habet hordei, sed breuiora, & angustiora, spicam lolio similem: calamos digitorum senum, radici aduolutos: septenas octonasue spicas. In aruis tectisq; recenter illitis nascitur, harum uirium compos, ut in uino austero pota, alui profluium, & emanantē uulua sanguinem sistat, urinae impetus infrænet. Sūt qui ad alligatam in puniceo uellere & suspensam, sanguinem suppressere prodant.

Idæa radix. Cap. XXXVI.

IDææ radici folia sunt ea quæ rusco. adhærent his uoluti exigui pampini, in quibus flos. radix spissandi naturam habet, his conueniens quibus adstrictione opus est.
pota,

pota, citam aluum, mensesq; & omnem abundantiam sanguinis sistit.

Rhodia radix. Cap. XXXVII.

Gignitur Rhodia radix in Macedonia, costo similibus, leuior, inaequalis. quæ cōtrita, rosas redolet. utilissima capitis doloribus, si madefacta fronti & temporibus cum rosacei momento imponatur.

Equisetum. Cap. XXXVIII.

Equisetum in riguis & scrobibus nascitur. cauliculi prodeunt inanes, geniculati, in se fæcti, rubescentes, scabri, & iuncea circa eos folia, crebra, exilia. in sublimine equisetum attollitur, uicinos arborum caudices scandens, obuolutūq; dependet, comis multis, nigris, ut equorum cauda. radix lignosa, dura. Vis herbe spissare: quare sanguinem naribus erumpentem succus ipse sistit. prodest dysentericis in uino potus. urinam cit. Sanguinolenta uulnera glutinantur, tritis folijs, & illitis. Radix cum sua herba tussim, orthopnoeam, ruptaq; adiuuat. Folijs in aqua potis, dissectiones uesicæ & intestinorum, enterocelæq; in unum coalescere, cogiq; feruntur. Alterum equisetum caulis est rectus, cubitalis, aut maior, inanis. comis per interualla breuioribus, candidioribus, & mollioribus. Id cum aceto tritū uulneribus remedio est, eademq; fungitur facultate.

Coccum infectorium. Cap. XXXIX.

Coccum quo infectores utuntur, frutex est surculosus, paruus, cui grana ceulentes adherent, quæ electæ congeruntur. Optimum gignitur in Galatia &

Armenia, deinde Asia & Cilicia: ultimū ex omnibus Hispanicum. Vis huic spissandi, uulneribus neruisq; præcis, cōuenienter ex aceto tritū illinitur. Nascitur quoq; in Cilicia, ē quercubus, cochlearū exiliū similitudine, quod illius regionis mulieres ore legunt, & coccum uocitant.

Tragium.

Cap. XL.

Tragium nascitur in Creta tantum insula, lentisco semine, folio & ramis simile, singulis tamen minoribus. succus ei lacteus, gummi nō dissimilis. Semen, folia, lachrymaq; illitu spicula ē corpore eijciunt. omnia quoq; corpori impacta euocant. pota stranguriæ medentur. calculos uesicæ frangunt. menses trahunt. modus in sumptione est, drachma una. Fama est syluestres capras sagittis confossas, eius herbae pabulo spicula excutere. Est & alterum tragium, quod tragoceros aliqui uocant, folia scolopendrij habet, & radicem syluestris raphani, tenuem, candidam, quam crudam uel coctam esse dysentericis prodest. folia autumnō hirci uirus olent, exinde sibi tragij nomen adoptauit. Prouenit in montibus & præcipitijs.

Tragum.

Cap. XLI.

Est etiam herba tragos, quam aliqui scorpion aut traganon uocant, maxime in maritimis nascens, palmum alta, aut amplior, fruticosa, humilis, oblonga, sine folijs, pusillis circa ramos acinis, rufis, multis, magnitudine tritici, acuto cacumine, gustu multum adstringente. Racemorum acini decem ex uino poti, coeliacis, & foeminis fluxione uulua laborantibus auxiliantur. Tun-
duntur

duntur à plerisq; & in pastillos digesti asseruantur, quibus utuntur cum opus est.

Iuncus. Cap. XLII.

Iunci duo genera, unum læuis nominati, alterum acutius, qui in mucronem fastigiatur. Cuius etiam duo assignantur genera, unum sterile, reliquum fert semen nigrum, rotundum, & crassiore constat calamo, carnosioraq;. Tertius est iuncus qui uocatur oloschoenos, prioribus carnosior, asperiorq;, is similem suprascripto fructum in cacumine parit. Semen utriusq; tostum, ex diluto uino potum, sistit aluum, & rubra foeminarum profluvia. urinam cit, capitisq; dolores facit. Quæ proxima sunt radici folia tenera, conuenienter illinuntur aduersus phalangiorum morsus. Aethiopici iunci semine somnus allicitur. sed modus in potione seruandus est, ne sopor fiat.

Lichen. Cap. XLIII.

Lichen qui saxi est familiaris, aliquibus bryon appellatur. asperginosis petris adhæret, ut muscus. Is illitus sanguinis profluvia sistit, inflammationes arcet, in petigini medetur. iuuat regio morbo correptos, cum melle illitus. oris & linguae defluxiones inhibet.

Paronychia. Cap. XLIII.

Paronychia exiguus frutex, in petris nascens, populo similis, minor longitudine, maioribus folijs. Illita paronychijs atq; duritijs, remedio est.

Chrysocome. Cap. XLV.

Chrysocome palmi altitudine fruticat. coma speciei corymborum, hyssopo simili. radice hirsuta,

ueratri nigri modo, tenui, cyperum æquante: gustu nō in iucundo, ex austero dulci. in petrosis opacisq; nascitur. Radix excalfacit, & adstringit, his conueniens, quos icur aut pulmonis inflammatio malè habet. contra purgationes uulue, decocta cum hydromelite assumitur.

Chrysogonum. Cap. XLVI.

Chrysogonum dense fruticat, quernis folijs: flore coronarij uerbasci. radix ut rapum extuberat, intus ruberrima, foris nigra. Quæ trita cum aceto, atq; imposita, muris aranei morsibus auxiliatur.

Elichrysum. Cap. XLVII.

Elichryson quidam chrysanthemon, nōnulli & id amaranton uocant, quo deorum simulacra coronant: ramulum habet candidum, uirentem, rectum, firmum: folia intercedentibus spacijs angusta, abrotono similia: comam aureæ lucis, in orbem, umbella rotunda ueluti siccis corymbis dependentibus: radice tenui. nascitur in asperis, & torrentiū alueis. Contra serpentium ictus, coxendicum dolores, urinæ stillicidia, ruptaq; coma è uino pota opitulatur. ciet menses. Sanguinem concretum uentris ac uesicæ absomit, pota cum mulso. ieiunis, trium obolorū pondere, sistit destillationes, data in uino albo diluto. uesib. inseritur, ut eas ab erodentiū iniurijs tueatur.

Chrysanthemum. Cap. XLVIII.

Chrysanthemon aut caltha, nonnullis buphthalmos. herba est tenera, fruticosa, læues proferens caules, & multifida folia: flores supra modum splendentes, luteos, orbem oculi imitantes, unde buphthalmi nom

men traxit. propter oppida nascitur. cuius caules oleris iuce manduntur. flores cum cerato triti, steatomata discutere produntur. regio morbo correptis, colorē breui reddunt, si sequente longo balnei usu, post exitū ebibantur.

Ageratum.

Cap. XLIX.

Ageraton fruticosa herba est, palmari longitudine assurgens, simplex, humilis, origano maxime similis. umbellam gerit, in qua flos bullis aureis emicat, elichryso minor. Nomē ei inditum est, quoniā diutissime flos in sua coloris specie conseruetur. Vis decocti feruens. huius ustae nidor urinam cit, et uuluae duritias emollit.

Verbenaca.

Cap. L.

Peristercon, siue uerbenaca nascitur in aquosis. Nomen ex eo duxisse uidetur, quod columbae circa hanc perquam libenter uersari soleant. dodrantis altitudine, et interdum amplius adolescit. folia e caule prodeunt incisa et subalbida. ea singulari ramo, radiceque sola constare saepius inuenitur. Folia cum suillo adipe recenti, aut rosaceo imposita, uuluarum dolores finire putantur. ignem sacrum illita ex aceto reprimunt. putrida ulcera cohibent. uulnera glutinant. ueteraque ex melle, ad cicatricem perducunt.

Sacra herba.

Cap. LI.

Sacra herba, quae et peristereon nominatur, ramulos emittit cubitales, aut maiusculos, angulosos, in quibus ex interuallis folia quercus, sed minora angustioraque, eisdem diuisuris in ambitu, colore aliquatenus caesio. radix longa, tenuis: flores purpurei, graciles. Folia cum

radice in uino pota, illitaue, aduersus serpentes pollent. eadem drachmæ pondere cum thuris obolis tribus, in uini ueteris hemina, quadragenis diebus, ieiuno ore, contra regium morbum bibuntur. ueteres tumores & inflammationes mitigant. sordida ulcera purgant. Tota in uino decocta, tonsillarum crustas abrumpit. oris nomas gargarizatu cohibet. Aiunt, si aqua spargatur triclinium, quam aduerit, lætiores conuictus fieri. Datur potandum in tertianis febribus, tertium à terra geniculum, cum folijs circundantibus: quartanis, quartum. Sacram uocant herbam, quoniam multum ad amuleta, expiationesque commendetur.

Astragalus.

Cap. LII.

Astragalus, paruus à terra frutex, folijs & ramis ciceri similis: flore purpureo, paruo: radice rotunda, raphani modo grandi, quæ adnatas appendices firmas habet, nigras, præduras, ueluti cornua inter se implicatas, gustu adstringentes. nascitur in uentosis, opacis, & in niualibus. eo Memphis Arcadiæ scatet. Alium sistit radix in uino pota. urinam mouet. uetustis ulceribus, sicca efficaciter inspargitur. sanguinem supprimit. ægrè propter duritiem tunditur.

Hyacinthus.

Cap. LIII.

HYacinthus folia habet bulbi: dodrantalem caulem, minimo digito tenuiorem, herbacei coloris: comam procumbentem, florum purpureorum plenam, incuruam: radicem bulbaceam. quæ, ut creditur, pueris cum uino albo illita, pubertatem coercet, & non patitur erumpere. sistit aluum. pota urinam impellit. phalangiorum morsus

morsibus auxiliatur. Semen adstringentius est, theriacis expetitū. regium morbum emendat, cum uino potum.

Papauer erraticum. Cap. LIII.

Papauer erraticum, quod rhœada uocant, uere quidem in aruis cum hordeo nascitur, flore protinus deciduo, unde & nomen apud Græcos accepit. folia erucae, aut origano, aut cichorio, aut thymo similia spectantur, sed longiora, diuisa, scabra. iunceus ei caulis, rectus, cubitalis, asper: flos syluestris anemones, puniceus, interdum albus: oblongum caput, sed quàm anemones minus: semen rufum: radix longa, subalbida, minoris digiti crassitudine, gustu amara. Huius capita quinq; aut sex, in uini cyathis tribus ad dimidias decocta, potui dabis quibus somnus accersendus est. Semina acetabuli mensura ex aqua mulsa pota, aluum leniter emolliunt. ad idem præstandum mellitis placentulis, & dulciarijs libis admiscentur. Folia cum calycibus illita, inflammationes sanant. eorundem fotu & perfusione, somnus allicitur.

Papauer satium. Cap. LV.

Esatiui papaueris genere, quod hortense est, semen in panem densatur, qui sanis in usu sit. eo etiam ex melle pro sesama utuntur, thylacitin uocant. capitulum habet longum, & semen candidum. Syluestre uerò, caput insidens demissumq; & nigrum semen, quod pithitis nominatur. nonnullis tamen & ipsum rhœas dicitur, quoniam eius scapo lacteus succus emanat. Tertium magis syluestre, & ad medicinas ualentius, multò his longius, productiore capitulo. Omnium in cōmune natura

refrigeratrix. quare si capita ipsa & folia decoquantur in aqua, somnum folu conciliabūt. bibitur decoctum contra uigilias. Calyces cum polenta triti, & cataplasmatibus admisti, ignibus sacris, & inflammationibus prosunt. tunduntur quoq; uirides, & digeruntur in pastillos, qui siccati ad usum reconduntur. Capita quoq; per se in aqua coquuntur ad dimidias, iterumq; adiecto melle, dum humor coëat in eclegmatis lentorem. id medicamentum in tussi, arteriæ fluxionibus, & cœliacorū affectu, doloris leuamentū præbet. efficacius tamen redditur, addito hypocistidis succo & acacia. Papaueris nigri semen tritum cum uino bibitur contra citam aluum, & foëminarū profluvia. in peruigilijs frōti temporibusq; illinitur, ex aqua. Opium eius magis refrigerat, inspissat, siccataq; sumptū erui magnitudine, dolorem finit, concoquit, & somnū allicit. tussi atq; cœliacorū ualetudini auxiliatur. uerum si copiosius hauriatur, nocet, cum lethargicos efficiens interimat. ad dolores capitis cum rosaceo perfusum efficax est. aurium dolori, cum amygdalino, myrrha, & croco instillatur. inflammationibus oculorū cum torrefacto oui luteo proficit: igni sacro & uulneribus, cum aceto: podagris, cum lacte mulieris & croco. somnū accersit, subditum sedi pro balano. Optimū habetur graue, & densum, gustu amarū, odoratu soporiferū, quod facile aqua diluitur, læue, candidum, neq; asperum, neq; grumosum, quod inter colandum nō ut cera coëat, & in sole diffundatur: dein admotū lucernis, nō atra luceat flamma: extinctum deniq; odoris uim conseruet. Sed opion glaucio, gummi, aut syl.

aut syluestris lactucæ succo, adulterant. Verum glaucio fucatum, in dilutione croci colorem reddit: lactucaceo succo fictum, exiliter spirat, & asperius spectatur: gummi uitiatum, splendescit, & infirmum est. Nec desunt qui eò dementiæ deuenerint, ut adipem ei admiscerent. Fictili nouo torretur ad oculorū medicamenta, dum mollius, atq; rufius appareat. Diagoras, ut Erasistratus auctor est, usum eius damnavit, oculorum lippitudinibus & aurium uitijs infundi uetans, quoniam uisus aciem hebetaret, & soporem gigneret. Addidit Andreas, illitos eo protinus excæcari, si non adulteraretur. Mnesidemius usum duntaxat olfactandi probauit, quoniam ad conciliandum somnum conueniret, alioqui nobis ut noxio interdicit. Quæ commentitia esse, experimento deprehenduntur. siquidem effectus, uirium huiusce medicamenti fidem faciunt. quare non alienum fuerit scriptis mandare, quonam modo is excipiatur succus. Aliqui capita ipsa & folia tundunt, & prælo exprimunt, terentesq; in mortario, digerunt in pastillos. id meconium uocatur, muli uero opio ignauius. Porro opij faciundi ratio hæc est: Cum ros in eo exaruerit, cultro decussatim in stellas, ne penitus adigatur, ex obliquo in rectum summam cutem incidere oportet, lachrymam exeuntem digito in concham abstergere, nec multò post redire, ut concreta inueniatur. etenim quæ tum, aut postero die etiam offenditur, in uetere pila teri debet, & in pastillos cogi. Cum tamen inciditur, retrocedendum est, ne uestibus succus deradatur.

Corniculatum papauer. Cap. LVI.

Papauer ceratites, id est, corniculatum, folia habet candida, hirsuta, uerbasco similia, in ambitu syluestris papaueris more serrata: caule non dissimili: flore pallido: calyculo fœnigræci, in corniculorum modum inflexo, unde nomen mutuatur. semine papaueris, pusillo, nigroq;: radice per summa cespitum nigra, crassa. nascitur in maritimis & asperis. Radici ea uis inest, ut in aqua decocta ad dimidias, coxendicum & iecinoris affectus potu sanet. prodest his qui crassa quedam, aspera, aut araneosa cum lotio reddunt. Alium leniter purgat semen, acetabulo in aqua mulsa poto. Crustas emarginant, illita ex oleo folia, floresq;: argema ac nubeculas iumentorum perunctas abstergunt. Sunt qui glaucium, hoc papaueris genere factitari existimarunt, falsi quadam foliorum cognatione. Spumeum papauer. Cap. LVII.

Aliud papaueris genus aphrodes, id est, spumeum uocatur, ab alijs heracleum, caule dodrantali: folijs admodum paruis, radicule similibus: fructu inter ea candido. Nam herbula alba est, & spumea tota: radice in summo cespite. Legitur æstate semen, cum integrè adoleuit, deciditq;: exiccatum. Datum acetabuli mensura in aqua mulsa, uomitione expurgat. priuatim huiusmodi purgatio comitialibus prodest.

Hypecoum. Cap. LVIII.

Hypecoon, aliqui hypopheon uocant. nascitur in segetibus aruisq;, folijs rutæ, exilibus ramis. Natura eadem quæ papaueris succo.

Apollia

Apollinaris, siue hyoscyamus. Cap. LIX.

HYoscyamus, frutex est caules emittens crassos: folia lata, oblonga, diuisa, nigra, hirsuta. flores è latere caulis ordine prodeunt, tanquam punicorū cytini, scutulis septi seminū plenis, ut papaueris. Tres eius differētiæ: una semine nigro, floribus penè purpureis, similis folijs, cytiniis præduris & spinosis. alterius semen subflauum, ut irionis. flores lutei. folia & siliquæ simpliciores. ambo insaniam gignunt & soporem, ideo in cōmuni usu damnantur. tertium genus, ut quod mitissimū esset, medici recepere, pingue, lanuginosum, molle, candidi floris seminisq; in maritimis ruderibusq; nascens. cuius occasio si nō adsit, rufum usurpari oportet. niger, ut deterimus, improbat. Recenti semine, caulibus folijsq; tussis, succus in sole exprimitur, & exiccato humore, usus ad annum usq; prorogatur: nam facile corruptionem sentit. Extrahitur etiam ex sicco semine separatim in aqua calida tuso, & expresso. liquamentum autem succo lacteo præstantius est, & magis dolores finit. Contusa herba recens, addita trimestri farina, digeritur in pastillos, et reconditur. Liquamentū primū, & quod à sicco semine exemptū est, collyrijs quæ doloris sensum auferunt, commodissimè inferi solent. cōtra acutas calidasq; fluxiones, dolores aurium, atq; uulue mala, prosunt. cum farina autem aut polenta, oculorum, pedum, cæterarumq; partiū inflammationes placant. Semen eadem præbet. tussi, de stillationibus, oculorum fluxioni, & doloribus, efficax. contra mensium abundantiam, & erumpentem aliunde

sanguinem, oboli pōdere cum papaueris semine, & aqua mulsa, bibitur. podagris subuenit. testibus inflatis, mammisq; tumentibus à partu, tritum ex uino illinitur. alijs quoq; cataplasmatibus, quæ doloris leuamentum præstant, admisceri solet. Folia omnibus medicamentis dolorem sedantibus, per sese, & ex polenta, utilissimè imponuntur. recentia ad mitigandos omne genus dolores oblinuntur. cum uino terna, quaternæue pota, sanant algidas febres, quas epialos uocant. cocta olerum modo folia, si acetabuli mensura manduntur, mediocrè insaniam gignūt. idem efficere tradunt, si colo ulcus sentiente infundantur. Radice in aceto decocta, dentes in dolore colluuntur.

Psyllium.

Cap. LX.

Psyllion folijs coronopo non dissimilibus, hirsutis, longioribus: sarmentosa scæni modo, in totum herbula: ramis dodrantalibus. coma à medio caule exoritur, duobus tribusue conuolutis in cacumine capitulis: in his semine duro, nigro, pulicū simili: unde & nomen. in aruis & incultis nascitur. Vis ei ad refrigerandū, inspissandum, & molliendum conueniens. articulorū morbis, parotidibus, tuberculis, tumoribus, uulsis, illitū auxiliatur. imponitur in dolore capitis, cum rosaceo, aqua, aut aceto. enterocelis infantium, & prominenti umbilico, illitum ex aceto medetur. teritur acetabuli mensura, & in aquæ sextario madefactū, ubi cōcreuit aqua, illinitur: siquidem uehementer refrigerat, & in feruentem aquā deiectū calorem reprimit. cōtra ignes sacros efficax est. Fama est, si uirens domū importetur, non sinere in ea pulices gigni.

cum

cum adipe tusum, sordida ulcera, & quæ cacoëthe uocantur expurgat. Succus uermiculosis auribus, aut fluxione laborantibus, ex melle prodest.

Hortense solanum. Cap. LXI.

Hortense solanum, frutex cibus idoneus, exilis, pusillus, multis concavus alis: folio nigro, maiore quam ocimi, & latiore: fructu rotundo, uiridi, qui post maturitatem nigricat, aut fuluescit. herba innocentis gustus. Natura ei refrigerandi. quare folia ulceribus quæ serpunt, & ignibus sacris, cōuenienter cum polline polentæ illinuntur. ægilopia, capitisq; dolores, trita & imposita per se sanant. æstuantī stomacho auxiliantur. parotidas, cum sale detrita, illitu discutiunt. Valet succus eius aduersus ignem sacrum atq; ulcera quæ serpunt. cum cerussa, rosaceo & argenti spuma, ad ægilopas: cum pane, infantium adustioni, quam syriasin uocant, cum rosaceo persusus proficit. in collyrijs, aquæ uel oui uicem exhibet, contra acutas fluxiones illitus. aurium dolori instillatus prodest. Mensium abundantiam sistit, in uellere subditus. succus fuluo gallinarū cortaliū fimo subactus, & linteo appositus, ægilopijs præsentaneo est remedio. Est & aliud solanum, quod peculiari nomine halicacabon, id est, uescariam, aut physalida uocant, folijs antedicto latioribus. cuius caules, posteaquam adoleuerunt, prona terram spectant folliculis orbiculatis, fuluo intus acino, uesiculis simili, rotundo, læui, quo coronarij utuntur, & corollas faciunt. Vim usumq; hortensis solani habet, uerum cibus nequaquam expetitur. regium morbum purgat, semine

poto. & urinam pellit. Ex utraq; herba succus extrahitur, qui siccatus in umbra, reconditur, ad eadem ualens.

Solanum somniferum. Cap. LXII.

Solanum somniferū, aliqui etiam halicacabon appellant, fruticat multis ramis, densis, caudicosis, fractu contumacibus, pinguium foliorum, cotoneæq; mali similitum plenis: flore grandi, rubro: fructu in folliculis crocato: radice longa, subrubro cortice uestita. nascitur in saxis, non procul à mari. Radicis cortex, in uino drachmæ pondere potus, somnificā uim habet, opio mitiorem. Semen uehementer urinam cit. Corymbi duodecim hydropicis dantur. si quid numero adiiciatur, alienationē mentis faciunt. Remedio est aqua copiosa mulsa, potui data. Succus pastillis inseritur, & medicamentis quæ doloris leuamentum præbent. decoctus in uino, si in ore cōtineatur, dentiū doloribus auxiliatur. radicis succus cum melle illitus, oculorum hebetudines tollit.

Manicum solanum. Cap. LXIII.

Solanum manicon, aliqui persion, alij thryon appellant. huic folium erucæ simile, maius aliquanto, satis acantho, quem pæderota uocant, accedens. caules à radice proceros emittit decem aut duodecim, ulnæ altitudine adulescentes: caput in cacumine oliuæ figura, sed ut platani pilule, hirsutius, uerū maius, latiusq;: florem nigrum. postquam eo exuitur, racemus exit rotundus, niger, denis aut duodenis acinis constans, similibus hederæ corymbis, ut uuæ mollibus. radice firmatur cādida, crassa, caua, cubitali. gignitur in mōtibus, uento perflatis, & platane

platanetis. Radix drachmæ unius pondere pota ex uino, facit species uanas, imaginesq; non iniucundas, obuersari. sed duplicatus hic modus, ad treis usq; dies mentis alienationem affert. quadruplicatus, interimit. Remedio est aqua mulsæ copiosius pota, & uomitione reiecta.

Dorycnium. Cap. LXIII.

DOrycnion Crateus halicacabon, aut caleam uocat. frutex oleæ nuper prodeunti similis nascitur in petris, non procul à mari, ramis cubito minoribus, folijs oleæ similibus colore, minusculis, firmioribus, præter modum scabris: flore candido: siliquis in cacumine, ceu ciceris, densis, rotundis, quinis intus aut senis seminibus, exigui erui magnitudine, læuibus, firmis, uersicoloribus. radix ad digiti crassitudinē & cubiti longitudinē adolefcit. id somniferum esse constat. Copiosius haustum mortē adfert. Nec desuere qui diceret, semen in amatoria expeti.

Mandragoras. Cap. LXV.

MAndragorā aliqui antimalum, alij circæam uocant, quoniam uideatur radix ad amatoria conducere. duo eius genera: niger, quæ foemina existimatur, thridacias appellatus, angustioribus folijs, ac minoribus quam lactucæ, graueolentibus, in terra sparsis. mæla gerit sorbis similia, pallida, odorata, in quibus semen uelut pyrurū. radicibus inhaeret bene magnis, linis, ternisue, inter se conuolutis, nigris foris, intus albis, crasso cortice uestitis. uerū is mandragoras caule uiduus est. Alter cædidus, qui mas dicitur, nonnullis norion uocitatus. huius folia magna, alba, lata, læuia ut betæ: mæla q̃ alterius duplo

maiora, colore in crocum inclinante, iucundè cum grauitate quadam olentia. horum pomorū cibo, aliquantū opiliones soporantur. radix, alterius similis, maior & candidior, orbata caule. Succus fit è cortice recentis radice tuso, & praelis subiecto: qui insolatus ubi concreuerit, fictili recoditur. Malis quoq; succus depromitur, sed aliquanto ignauior. Delibratur radix, & traiectus lino cortex, ad usum suspenditur. Aliqui radices in uino ad tertias coquant, & defecatum ius seruant: cyathosq; uno utuntur in peruigilijs, & doloribus, & ante sectiones unctionesq; ne sentiantur. Succus duobus obolis ex mulso potus, ut ueratrum, per uomitiones bilem atram pituitamq; extrahit. uerum potu largiore, uita adimitur. medicamentis ocularibus, & his quæ dolores finiunt, pessis quoq; emollientibus, admiscetur. semioboli pondere inditus, per semenses & partus expellit. subditus sedi pro balano, somnificus est. Radix ebur emollire fertur, quæ senis horis cum eo decocta sit: & ad accipiendam, quam effingere optaueris, formam, ipsum facile prestat. Folia recentia conuenienter oculorū inflammationibus, & collectionibus quas ulcera citarunt, cum polenta illinuntur. duritias omneis, suppurationes, strumas & tubercula discutunt. stigmata sine exulceratione delent, si quinis senisue diebus sensim perfricentur. folia seruatur in murijs, eosdem ad usus. Trita radix ignibus sacris ex aceto, & serpentium ictibus ex melle aut oleo, medetur. strumas atq; tubercula, cum aqua dissipat. articulorum cruciatus, cum polenta sedat. Fit citra coctionem uinum è cortice radice,

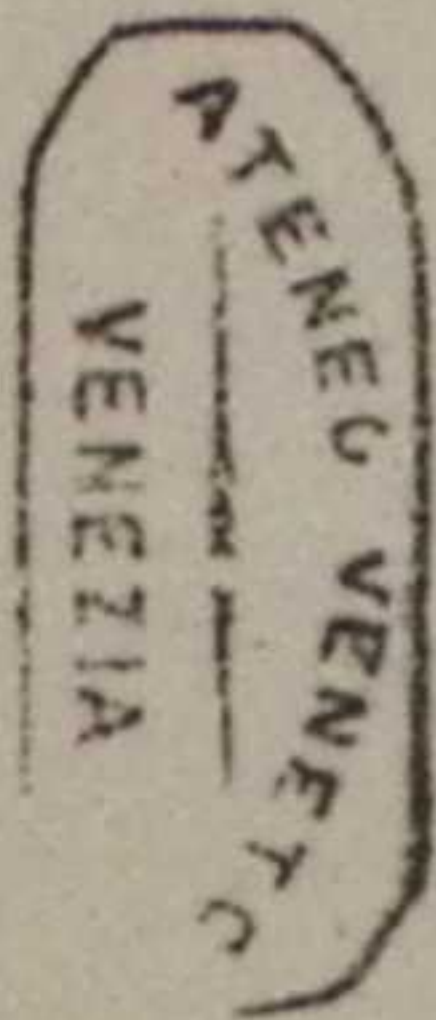
ad

cis, ad hūc modum: Ternæ minæ in uini dulcis metretam
 conijciuntur. Dantur ex eo terni cyathi, ijs qui secari aut
 amburi debent, ut antiè dictum est: siquidem nullo tunc
 afficiuntur dolore, sed ueterno quodam pressu, torpescūt.
 Māla soporem assēerunt olfactu, & etiam si mandantur.
 item expressus ex eis succus. nimio tamen odore percuss-
 si, obmutescunt. Semen mālorum potum uulvas purgat:
 appositumq; cum sulphure ignem non experto, rubra foe-
 minarum profluvia sistit. Scarificata punctisq; multifa-
 riam aperta radice, erumpens lachryma cauo uase reci-
 pitur. liquamentum autem succo lacteo præstantius est:
 sed non ubiq; ut experientia docet, radices lacteum suc-
 cum delachrymant. Alium tradunt esse mandragoram,
 nomine morion, in opacis iuxta specus enatum, folijs albi
 mandragoræ, minoribus, albis, dodrantalibus, radicem
 ambientibus: quæ mollis est & candida, paulò maior pal-
 mo, pollicemq; crassitudine æquat. Tradūt eam in pane,
 offa, obsoniōue, drachmæ pondere deuoratam, usum ra-
 tionis intercipere. Obdormiscit enim homo, eo ferè quo
 comederit habitu, sensus impos, ternis quaternisue, ex
 quo data est, horis. Hac medici utuntur, cum scindendi,
 urendiq; necessitas adest. Antidotum esse uolūt radicem,
 cum manico solano potam.

Aconitum.

Cap. LXVI.

A Conitum, aliqui pardalianches, alij cammo-
 ron, alij thelyphonon, alij myoetnon, alij the-
 riophonon uocant. folia habet cyclamini, aut cucumeris,
 tria aut quatuor, minora & subhirsuta. caulem palmo

altum. radix scorpij caudam æmulatur, & alabaſtri modo ſplendet. Torpeſcunt, ut fama eſt, ſcorpiones admota radice, ſtupentq;: qui ruſum hellebore conſpectu excitantur. oculorum medicamentis leuandi doloris gratia adiungitur. enecat pantheras, ſues, lupos & ſeras omneſ in carnibus obiectum. Eſt & alterum aconitum, quod aliqui cynoctonon, alij lycoctonon appellant. Huius genera ſunt tria: unum quo utuntur uenatores, alia duo in uſum ſuum uertere medici. e quibus tertium, quod Ponticum nominatur, plurimũ in Italia, montibus Iuſtinis exiſtit, à priore diſtans, quoniam folia faciat effigie platani, crebriore diuiſura, longiora, & multò nigriora: caulem filicis, læuem ſtylum, cubitali altitudine, aut ampliorem. ſemen in ſiliquis oblongis recondit. radices in modũ ſquillæ marinæ cirrhorum nigreſcunt, quibus ad uenationem luporum utuntur. inſerta ſiquidem crudis carnibus, & deuorata, lupos enecant.

Cicuta.

Cap. LXVII.

Cicuta caulem ædit geniculatum, ut foeniculi, grauiſſimum, in cacumine ramoſum: folia ſerulæ, anguſtiora, graui odoratu. rami, mox umbellæ in ſummo prodeunt: flores quoq; albicantes, & ſemen aniſo candidius: radice non alta, concaua. Cicutæ letale uenenũ ineſt, ſuaq; uir refrigeratoria necat. Remedio eſt uini meraculi potus. Succus exprimitur conuſis cacuminibus, priuſquam ſemina & comæ ſicceſcant: qui ſole denſatur in paſtillos. multus ad medendi rationem uſus eſt aridi. cõmode miſceatur collyrijs quæ leuandi doloris gratia temperantur.

ignes

ignes sacros, & ulcera quæ serpunt, illitu restinguit. Herba cum coma trita, & testibus circūlita, libidinum imaginationes in somno compefcit: sed genitale resoluit. lac puerperarum mammis apposita extinguit. in uirginitate mammas coërcet, & increfcere non patitur. pueris præstat, ut eorum testiculi cibum non sentientes, intabescāt. Efficacissima uis Creticæ, Megarenfi, mox Atticæ, & in Chio & Cilicia nascenti.

Taxus. Cap. LXVIII.

S Milax à Græcis, taxus à latinis appellatur, arbor Sabietis magnitudine, & foliorum eiusdem figura, in Italia & Narbonensi Gallia Hispaniæ contermina nascens. Auiculæ quæ Italicæ taxi baccas deuorant, denigrantur: & qui cderint easdem homines, alui profluuio corripiuntur. Narbone tam præsentis est ueneni, ut si qui dormiant sub ea, aut in eius umbra subsideant, lædantur, & sæpenumero moriantur. quare de taxo hæc traduntur, ut ab ea caueamus.

Apocynum. Cap. LXIX.

A Pocynon, siue cynocrambe, brassica canina, frutex est paruis uiticulis constans, malè olentibus, lentis, uitiliumq; modo obsequiosis, fractu frè inuietis: folio hederæ, molliore tamen, & per extremū acutiore, lento, graui odore. id luteo succo turget. Siliquæ, ceu fabarum, folliculari specie, digiti lōgitudine protenduntur: semine intus albo, duro, paruo. Folia cum adipe in panes coacta, canes, lupos, uulpes, & pantheras enecant, in cibo data, & protinus eorum coxendices resoluunt.

Nerium, seu rhododendrum. Cap. LXX.

Nerion aliqui rhododaphnen, alij rhododendron uocant, frutex est uulgaris notitiæ, longioribus quàm amygdala folijs, asperioribusq; flore in rosam conformato: fructu nuci græcæ simili, corniculato, qui patefactus quandam lanosam naturam ostendit, spinarū pappos repræsentantem: radice longa, acuta, lignosa, gustanti salsa. nascitur in amœnis, maritimis, & secus amnes. Flores & folia mulis, canibus, asinis, & quadrupedū plurimis uenena sunt: hominibus uerò contra serpentium morsus præsidia, è uino pota: eo magis ruta addita. imbecillæ etiam animantes, ut pecus & capræ, si aquam bibant in qua folia ea maduerint, moriuntur.

Fungi.

Cap. LXXI.

Fungorum differentia duplex: aut enim manduntur, aut perniciales sunt. Multis de causis uenenosissimi gignuntur, ubi uidelicet clauus ferreus, in quo sit rubigo, aut panni marcor adfuerit, aut si iuxta serpentis cauernam, arborisue, quæ priuatim pariunt noxios fructus, erumpant. Cōtinent qui tales sunt, nescio quod strigmentum concretamq; pituitam, terraq; eruti, quamcelerrimè cōputrescunt, atq; marcore uitiuntur. Sed qui ueneno imbuti non sunt, suauem in iuribus gratiam habent. largius tamen sumpti nocent, & ægrius concocti strangulant, aut choleram morbum citant. Remedio est nitri potus, aut lixiuium cum acida muria, aut seruefactæ saturciæ, aut origani iusculū. debellantur etiā gallinacci fimi potu ex aceto, aut eiusdem delinctu cum melle multo. Corpus alunt.

alunt, sed ægrè dissoluuntur, cum magna ex parte integri ipsi, cum recrementis alui reijciuntur.

Colchicum. Cap. LXXII.

Colchicon, aliqui ephemeron, sunt qui agrestem bulbum uocant, autumnii exitu florem ædit croci, candicantem: ab eo tempore folia bulbi, sed pinguiora: caulem palmo altum, sterentem rufum semen: radicem foris è nigra rufescentem, quæ delibrata, candida & mollis spectatur, lacteo succo madet, atq; gustatu dulcis inuenitur. bulbus eius mediam habet rimā, fissuramq; qua flos erumpit. plurimū in Messenia, & Colchis enascitur. Ea comesa, fungorum more, strangulando enecat. Hanc autem depinximus, ne à quoquam imprudenter pro bulbo deuoretur: mirum enim in modum saporis uoluptate imperitos allicit. Remedio sunt eadem quæ fungis. bubulum etiam lac potum auxiliatur. itaq; cum adfuerit, nō aliud desideratur auxilium.

Ephemerum. Cap. LXXIII.

Ephemeron, aliqui syluestrem irin appellant, folia habet lilij, sed tenuiora: caulem parem: florē candidum, amarū: semen molle: radicem unam, digitali crassitudine, longam, adstringentem, odoratā. nascitur in syluis & opacis. Huius radix dentibus præcipua, si decocto colluantur. folia in uino cocta, discutiunt tumores, & tubercula, quæ nihil adhuc humidi contraxerunt.

Helxine, id est, muralis herba. Cap. LXXIII.

Helixine nascitur in parietinis, sepibus & macearijs. folia ei mercurialis insunt, hirsuta: cauliculi

subrubentes, & circa eos ueluti semina aspera, adhaerentia uestibus. Folia refrigerandi spissandiq; naturam habent, qua ex causa sanant illitu sacros ignes, adusta, condylomata, panos incipientes, tumores, inflammationesq;. Succus eius cum cerussa, ignibus sacris, et ulceribus quæ serpunt, cōmodè illinitur, imponiturq; podagris cum hircino adipe aut cerato cyprino. ueterem tussim emendat instar cyathi haustus. tonsillis inflammationem sentientibus utiliter & gargarizatur, & oblinitur. aurium dolorem cum rosaceo instillatus leuat.

Alfine.

Cap. LXXV.

Alfinen, aliqui anthyllion, nonnulli myosota uocant, quoniam muscutorum aures folia imitantur. Lucis opacisq; gaudet, unde alfine dicta est. Hæc erat eadem quæ helxine, nisi humilior esset, & folijs longioribus, nec hirsuta. cum teritur, odorem cucumis reddit. Vim refrigerandi adstringendiq; obtinet. oculorum inflammationibus cum polenta illinitur. Succus aurium doloribus infunditur. quin & emendat omnia quæ helxine, id est, muralis herba.

Lens palustris.

Cap. LXXVI.

Lens palustris inuenitur in aqua non fluente, muscus lenticulæ similis, refrigeratoriæ naturæ. Propter quod conuenienter collectionibus, igni sacro, & podagris illinitur per se, & cum polenta. glutinat & proci dentia puerorum interanea.

Semperuiuum, seu sedum. Cap. LXXVII.

Semperuiuum magnū ideo nominatur, quoniā perpetuū

petuò folia uireāt. cuius caules cubiti altitudinē implent, interdū excedunt, pingues, crassitudine pollicari, uirentes, characiæ tithymali modo infecti: folia pingua, carnosā, longitudine pollicari, in cacumine linguae similia, alia in terram conuexa, alia in capite stantia inuicem, ita ut ambitu effigiem imitentur oculi. nascitur in montibus, & testaceis. supra domicilia etiam seritur. Eius uis refrigerare, & adstringere. medentur igni sacro, nomis, ulceribus quæ serpunt, oculorum inflammationibus, ambustis igni, podagris per se, & cum polenta illita folia. Succus capiti, in doloribus, cum polenta aut rosaceo perfunditur. datur in potu contra phalangiorū ielus, dysenteriam, aluiq; profluvia. teretes tineas potus in uino excussit. subditus in uellere, mulierum abundantiam sistit. succus oculorum lippitudinibus, sanguinis uitio conceptis, inungitur. Semperuiuum paruum in petris, parietinis, & macerijs, necnon scrobibus opacis nascitur, caulibus ab una radice multis, tenuibus, crebro foliatis: exilibus folijs, rotundis, pinguibus, mucronatis: caule à medio emicante, palmū alto, umbellam herbidosq; flores & tenues gerente. Folia eisdem cum priore uiribus prædita sunt. Tertium uidetur semperuiui genus, quam aliqui andrachnen agriam, aut telephion uocauerunt, Romani illecebram, pusillis, crassioribusq; folijs, hirsutis, portulacæ proximis. nascitur in saxis. Vis ei excalfactoria, acris, exulcerans. illita cum axungia strumas discutit.

C Umbilicus Veneris. Cap. LXXVIII.
 Cotyledon, siue umbilicus Veneris, folio est in ace-

tabuli formam tornato, ineuidenter concauo, breui in medio cauliculo, in quo semen inest: radice oliuæ modo rotunda. Succus cum uino circumlitus, instillatusue, cōtecta genitalia nudat. inflammationibus, sacris ignibus, strumis, pernionibus, illitu auxiliatur. stomachi ardorem refrigerat. Folia cum radice comesa, calculos frangunt. urinam cient. hydropicis ex melle dantur. Herba utitur ad amatoria. Est & alterum genus eiusdem, cymbalion aliqui uocant, pinguibus folijs, latioribus, ligularū modo densis, circa radicem medium oculi ambitum describentibus, ut in maiore semperuiuo, adstringentis gustus: cauliculo tenui, in quo flores & semina hyperici: radice maiuscula. Facit eadem quæ semperuiuum.

Vrtica. Cap. LXXIX.

Duo urticæ genera: syluestris, asperior, latioribus, nigrioribusq; folijs: semine lini, sed minore. altera non æquè aspera, minuto semine. Folia utriusq; illita, canis morsibus, addito sale, medentur. gangrænas, carcinomata, sordida ulcera, & quæ cacoëthe uocantur, item luxata, panos, tubercula, parotidas, suppurationesq; sanant. lienosis cum cerato imponuntur. faciunt ad profluvia narium, cum succo trita, & naribus indita. menses ciunt, eadem detrita cum myrrha, & imposita. procidentia uuluas, recentia contactu resilire cogunt. Semen positum ex passo, uenerem stimulat. uulvæ ora patefacit. cum melle delinctum, orthopnoæ, lateris & pulmonum inflammationibus prodest. thoracem expurgat. erodentibus medicamentis admiscetur. Cocta cum conchis folia, aluum

aliud emolliunt. urinas mouent. inflationes discutunt. decocta cum ptisana, uitia pectoris extrahunt. mulierum menses euocant, cum myrrhæ modico pota. Inflammatione turgentem uiam, gargarizatus succus exprimit.

Galiopsis.

Cap. LXXX.

Galiopsis frutex in totum caulem & folia habet urticae, leuiores, & quæ grauem odorem trita red dant: flore purpureo, tenui. nascitur circa sepes, ædificiorum areas, ac semitas ubique. Folia, caules, semen, succusq; duritias & carcinomata dissipant: strumas, panos, & parotidas discutunt. oportet bis die tepidum ex aceto cataplasma imponere, & eius decocto fouere. ad putrescentia, gangrænas, & nomas, cum sale efficaciter illinuntur.

Galion.

Cap. LXXXI.

Galion nomen ex eo traxit, quod in contrahendo lacte, coaguli uicem impleat. ramulum foliumq; habet aparinae simillimum, rectum: florem in cacumine luteum, tenuem, densum, copiosum, odoratum. Flos igni ambustis illinitur. sanguinis profluvia sistit. Cerato rosaceo galion admiscetur, insolatum usquedum albescat. lassitudines reficit. radix uenerem concitat. Nascitur in palustribus.

Senecio.

Cap. LXXXII.

Senecio cauliculo est cubitali, subrubro, folijs conuuis, diuisura erucæ, sed minoribus multo: luteis floribus, qui celeriter dissecti uanescent in pappos. nomen uerò sibi uendicauit, quoniam flores capillorum ritu, ue-

re canescant. radice superuacua. nascitur maximè in mæcerijs, & circum oppida. Folia cum floribus refrigerant. quare illita cum uini modico, uel per sese, testium & scedis inflammationes sanant. quin & ex manna thuris mendantur cum reliquis uulneribus, tum ijs quæ nerui acciperunt. Illiti per se cum aceto pappi, idem munus præstant: uerum recentes epoti strangulant. Totus caulis, si coctus in passo potui detur, stomachi dolores à bili contractos persanat.

Thalietrum. Cap. LXXXIII.

Thalietron folia coriandri habet, pinguiora paulò: caulem rutæ, in quo folia. Quæ trita, illitu antiqua ulcera ad cicatricem perducunt. Nascitur maximè in campestribus.

Marinus muscus. Cap. LXXXIII.

Marinus muscus nascitur in scopulis, testaceisq; haud procul à mari, gracilis, capillaceus, caulis expers. præcipua ei spissandi uis, & collectiones cohibendi, & podagras, quas refrigerare opus sit.

Fucus marinus. Cap. LXXXV.

Fuci marini generibus, quoddam latum, & alteriū sublongius, & rubens. tertium candidū, nascens in Creta, floridum ualde, quod nulla corruptionis labe polluitur. Omnia uim habent refrigeratorem, nō podagræ modo, sed etiam inflammationibus, in cataplasmati effiaciter utilem. uerum ijs uti humidis cōuenit, priusquam exarescant. Nicander puniceum aduersus serpentes dedit. Hoc fuco quidam putant mulieres suum colorem mentiri,

mentiri, cum tamen sit radícula eiusdem nominis, qua se
se fucant.

Potamogeton. Cap. LXXXVI.

Potamogeton, folium betæ simile, hirsutum, paulu-
lum supereminens extra aquam. Refrigerat & in-
spissat pruriginibus utile, & contra ueterum ulcerum no-
mas. Nomen ex eo inditum est, quod palustribus & a-
quosis enascatur.

Stratiotes. Cap. LXXXVII.

Stratiotes in aquis nascens, iisdem supernatat, & si-
ne radice uiuit: unde cognomentum traxit. Herba
semperuiuo similis, ni maiora haberet folia, quæ refrige-
rant. sanguinem qui defluit à renibus, pota sistunt. uulne-
ra quæ inflammationē minantur, intumescere nō sinunt.
ignibus sacris & tumoribus ex aceto illinuntur.

Stratiotes millefolium. Cap. LXXXVIII.

Stratiotes millefolium exiguus frutex, palmi altitu-
dine, aut amplius assurgit. folijs auicularum pennas
imitantibus, breui admodum dissectoq; foliorū exortu. so-
lia syluestre cuminum simulant, præsertim breuitate atq;
scabritia, breuiora paulò, densiore umbella, & pleniore.
Surculos in cacumine gerit exiguos, & capitula in modū
anethi: flores paruos, candidos. Nascitur in asperis agris,
præcipuè circa semitas. Eximij usus ad ulcera uetera, re-
centiaq; profluentem sanguinem, & fistulas.

Verbascum. Cap. LXXXIX.

Verbascum differentias summas habet duas, hoc
nigrum, illud album: in quo mas & foemina intel

ligitur. Foeminae igitur folia sunt brassicae, pilosiora multo, et latiora, candida: caulis albus, cubitalis aut amplior, subhirsutus: flores albi, aut ex luteo pallescentes: semen nigrum: radix longa, gustu acerba, crassitudine digiti. nascitur in campestribus. Verbasum, qui mas appellatur, oblongius, albis folijs, et angustioribus, tenui caule. Sed nigrum prorsus albo simile esset, nisi nigriore latioreque constaret folio. Sylvestre folia fert salvia, altas uirgas et lignosas, et circa eas ramulos quales marrubium: flores luteos, auri emulos. Sunt et phlomidis duae, hirsutae, rotundis folijs, humiles. Tertia lychnitis appellatur, ab alijs autem thryallis, folijs ternis, aut quaternis, uel paulo pluribus, asperis, crassis, pinguibusque: apta ad lucernarum lumina. Radix priorum duarum astringit: quare quod magnitudine ludicrum talum aequet, in alui profluvio conuenienter ex uino datur. decoctum ruptis, conuulsis, fractis, antiquae tussi, auxiliatur. Dentiū dolorem collutione mitigat. Verbasum cui flos aureus, capillos tingit, et quocumque abijciatur blattas in se contrahit. Cocta in aqua folia, aduersus tumores, inflammationes oculorum, syderata ulcera, ex uino et melle illinuntur. cum aceto quoque uulneribus medentur. contra scorpionum ictus sunt auxilio. Sylvestris folia ambustis igni sunt cataplasmata. Aiunt in folijs eius, quam foeminam dicimus, aridos ficus omnino non putrescere.

Aethiopis.

Cap. XC.

Aethiopis folia habet uerbasco similia, perquam hirsuta, densaque, in orbem circa radicem imam redacta:

redacta: caulem quadrangulum, scabrum, similem apia-
stro, aut arctio, multis concavum alis: semen erui magni-
tudine, geminum, in uno cōceptaculo: radices ab eodem
cesspite numerosae, longas, plenas, glutinosas gustu, quae
siccae nigrescunt duranturq; ut cornua possint uideri. plu-
rima nascitur in Ida monte Troadis, & in Messenia. Au-
xiliatur purulētis excreationibus, ischiadicis, pleuriticis,
arteriae scabritijs, decocta radix & pota: quin & cum
melle, eclegmatis uicem praebet.

Arction.

Cap. XCI.

ARction, aliqui potius arcturon uocant, similis est
uerbasco folijs, nisi quod hirsutiora & rotundio-
ra sunt: caule longo, molli: semine cumini, paruo: radice
tenera, alba, dulciq;. Decocta cum semine radix in uino,
dentium dolorem mulcet, si contineatur ore decoctum.
ambusta pernionesq; fouentur eodem. bibitur aduersus
coxendicum dolores, & stranguriam, è uino.

Personata, siue lappa.

Cap. XCII.

Personata folia habet cucurbitae, maiora & hirsu-
tiora, nigriora & crassiora: caulem albicantem,
quanquam & interdum uidua caule reperiatur: radice
intus candida, foris nigra. Haec drachmae unius pondere
pota, cum pineis nucibus, purulenta & cruenta extusa
sientibus auxiliatur. trita dolores à contorsionibus artuum
contractos, illitu sedat. Folia utiliter antiquis ulceribus
illinuntur.

Petasites.

Cap. XCIII.

Petasites pediculos cubito maior, crassitudine polli

cis, à quo prægrande folium, galeri modo amplum, celsus
fungus dependet. Contra phagedænas, & ulcera quæ ca
coëthe uocant, efficaciter illinitur.

Epipactis.

Cap. XCIII.

Epipactis, ab alijs helleborine, parua herba, frutico
sa, exiguis folijs. Iecinoris uitij utilis, & contra
uenena pota.

Capnos seu fumaria.

Cap. XCV.

Fumaria fruticosa herbula est, prætenera, coriandri
similis: folijs candidioribus, undiq; numerosis,
cineracei coloris: flore purpureo. huius succus claritatem
facit oculis, de lachrymationemq; unde nomē traxit. illi
tus cum gummi, euulsas palpebras renasci prohibet. Cō
manducata herba biliosam urinam trahit.

Lotus urbana.

Cap. XCVI.

Lotum urbanam, alij trifolium uocant. nascitur in
hortis. extractus succus, addito melle, oculorum
argema, nubeculas, cæterasq; caligines discutit.

Syluestris lotus.

Cap. XCVII.

Syluestris lotus, quam trifolium minus appellant,
plurimum in Libya gignitur, caule bicubitali, & sæ
pe maiore, alis multis: folijs trifolij pratensis: semine
foenigræci, multò minore, gustu medicato. Vim calfacien
di & leniter adstringendi obtinet. uitia cutis in facie, mac
ulasq; cum melle peruncta expurgat. trita per sese aut
cum malue semine, in uino aut passo bibitur

aptissimè contra dolores qui uesi
cam malè habent.

Cytis

Cytisus. Cap. XCVIII.

Cytisus, frutex est albus in totum, ut rhamnus, ramus spargens cubito longiores, in quibus folia fœnigræci, aut loti trifoliæ, minora, dorso medio prominente. ea digitis trita crucam olent, gustatâq; cicer sapiunt. Folia refrigerant. tumores inter initia discutunt, si cum pane trita illinantur. decoctum potu urinam ciet. Nōnulli, quod apes alliciat, prope aluearia serunt.

Lotus Aegyptia. Cap. XCIX.

Est et in Aegypto lotus, quæ in campis flumine inundatis prouenit, caule fabæ: flore paruo, cādido, lilio simili, quem tradunt occidente sole comprimi, occludiq; ad ortum autē aperiri: adduntq; caput ipsum uespera aquis condi, et ad exortum solis emergere. Caput quale papaueris, maximū: et intus grana ceu milij, quæ Aegyptij exiccant, et in panes cogunt. Radicem lotos hæc habet mali cotonei similitudine, quæ cruda coctâq; manditur: decoctâq; lutei oui qualitatem exhibet.

Millefolium. Cap. C.

MYriophyllum, siue millefolium, caulis est tener, singularis, unica nixus radice: plurimis folijs, læuibus, fœniculo similibus: unde nomen accepit. caulis flauescit uariis, ac ueluti ex industria delimatus. nascitur in palustribus. uulnera recentia ab inflammatione uindicat, si uel uiride, uel siccum ex aceto oblinatur. præcipitatis in potu cum aqua et sale datur.

Myrrhis. Cap. CI.

MYrrhis simillima est cicuta, caule folijsq; ramis

dix ei oblonga, mollis, rotunda, cibo non insuavis. Quæ pota in uino, phalangiorum morsibus auxiliatur. cit menstrua, et partus secundos, purgatq; à puerperio fœminas. subuenit et phthisicis cocta in sorbitione. Aiunt quoque eandem bis die tærie potam ex uino, in pestilentia salutarem esse, et ne morbi contagia sentiantur, obstare.

Myagrum.

Cap. CII.

MYagron, aliqui melampyron uocant, herba est surculacea, folijs rubiæ, pallidis, tripedanea. semen oleosum, fœnogræco simile. Quod contusum igni torrent, perunctisq; uirgis ad lucernarum lumina utuntur. hoc pingui, scabritias corporis leuigari, atq; expoliari constat.

Onagra.

Cap. CIII.

ONagra, siue onothera, aut onuris, frutex est arboris instar, prægrandis, amygdalino folio, sed latiore, lilio non dissimili: flore rosaceo, magno: radice candida, longa: cum siccata est, uinū olente. nascitur in montibus. Aqua in qua radix maduerit, in potu data, feras mitigat, et cicures facit. illitu quoq; tetra ulcera mulcet.

Cirsium.

Cap. CIIII.

CIRSIUM, caulis est tener, duorum cubitorum, triangulo similis: ab imo foliola, rosæ speciem referentia: anguli spinosi, per interualla molles: folia buglosso similia, maiora, subcandida, modicè hirsuta, partibus extremis aculeata. cacumen caulis orbiculatum, hispidum, in quo capitula purpurea, quæ soluuntur in lanugines. Radicem huius loco laboranti adalligatam, dolores uariæ cum se

cum sedare Andreas scripsit.

After Atticus, seu inguinalis. Cap. CV.

Aster Atticus cauliculus lignosus, florem in cace mine habens purpureum, luteūmue, & in ambitu diuisum, anthemidis modo, capitulum: sed ea quæ caulem ambiunt folia, stellæ modo radiata, oblonga, hirsuta. Feruenti stomacho, oculorum inflammationibus, proci due sedi, ac inguinibus illitu auxiliatur. Tradunt purpureum florem, si ex aqua bibatur, anginis, & pueris comitiale malum sentientibus, opitulari. inguinum inflammationi recentem illinire conuenit. Si aridus flos sinistra dolentis manu decerpatur, & inguinibus adligetur, dolore liberat.

Isopyrum. Cap. CVI.

Isopyron aliqui phasiolon ob similitudinem uocant, quoniam folium, quod est aniso simile, in pampinos torquetur. capitula sunt in summo caule tenuia, plena seminis, melanthij gustum imitantis. Contra tussim, & cætera pectoris uitia, semen ex aqua malsa bibitur. hepaticis, & sanguinem excreantibus utile.

Viola purpurea. Cap. CVII.

Viola purpurea folium habet hedera minus, tenuius ac nigrius, nec multò dissimile. cauliculus à radice medius prodit, in quo flosculus, suauiter olens, purpureus. opacis & asseris nascitur. Refrigerandi naturam habet. Folia per se & ex polenta illinuntur aptissimè stomacho aestuanti, & oculorum inflammationibus, sedi quæ procidenti.

Cacalia.

Cap. CVIII.

Cacalia, quæ leontice uocatur, folia fert magnâ, alba: è quibus medius caulis emicat, rectus, albus, florem ferens robori aut oleæ similem. nascitur in montibus. Radix in uino madefacta, ut tragacantha, delinctus aut māducatu per se tussibus, scabritijs arteriæ, medetur. Grana quæ post excussum florem innascuntur trita, & cum cerato illita, faciem erugant, & cutem extendunt.

Bunium.

Cap. CIX.

Bunion caulem ædit quadrangulum, procerum, digiti crassitudine, in quo ramuli minutis folijs ac floribus scatent: folia proxime radicem, apio similia, longe tenuiora, coriandrinis proxima: flores anethi: semen odoratum, hyoscyamo minus. Urinam ciet. excalfacit. secundas euocat. lieni, uesicæ, renibus utile. tam humidi quàm sicci, expressi; succi caulibus, folijs, radicibus; usus inualuit ex aqua mulsa. Pseudobunion palmi altitudine fruticat in Creta, folia ramulos; napi ferens, acri gustu. Tormina, atque stranguriam, laterum; dolores, sanant quaterni rami eius poti in aqua. illiti quoq; cum sale & uino, tepentes, strumas discutunt.

Chamæcissus.

Cap. CX.

Chamæcissos folio est hederæ, tenuiore, longiusculo, ramulis à radice quinis senisue, dodrantalibus, foliosis. flore uiolæ albæ simili, candidiore, ac tenuiore, gustu supra modum amaro. radice tenui, candida, inutili. nascitur in cultis. Bibunt conuenientissimè ischiadici folia, tribus obolis in aquæ cyathis tribus, tricenis quadragenisue

genisue diebus. eodem pota modo, senis aut septenis diebus, regium morbum purgant.

Chamaeleuce.

Cap. CXI.

Chamaeleuce lumborum doloribus propitia est, herba uirens, incuruis folijs, surculisq; : flore rosaceo.

Buglossum, seu lingua bubula. Cap. CXII.

Buglossum nascitur in campestribus, & sabulosis. Iulio mense colligitur. Aiunt eam quæ treis thyrasos emittit, cum semine & radice tritam, potamq; , contra tertianos horrores prodesse: quæ quatuor, ad quartanos. ea in uino decoquitur. herbam abscessibus uilem esse uolunt. Verbasco simile est, foliū in terra sparsum, nigrius, asperum, bubulas imitans linguas. Quod in uinum deiectum, animi uoluptates auget.

Cynoglossum.

Cap. CXIII.

Cynoglosson folia latifoliae plantaginis habet, arctiora, minora, lanuginosa: caule uacat, & humi sternitur. prouenit in sabuletis. Folia cum suillo adipe ueteri, medentur morsibus canum, alopecijs, & ambustis. emollit aluum, decoctum herbae ex uino potum.

Phyteuma.

Cap. CXIIII.

Phyteuma folia habet radiculæ, minora : copiosum semen, perforatum: radicem paruam, tenuem, per summa terræ nitentem: quam ad amatoria conuenire, nonnulli scriptum reliquerunt.

Leontopodium.

Cap. CXV.

Leontopodion dāum digitorū herbula est, folia se-

rens angusta, longitudine ternum quaternumue digitorum, hirsuta, quæ iuxta radicem lanosiore flocco canescunt, capitula in summo caule quasi perforata: flores nigri: semen usque adeo spissa lanugine inuolutum est, ut sæpe fallat: radice parua coheret, quam tradunt appensam ad amatoria prodesse, et tubercula discutere.

Hippoglossum. Cap. CXVI.

Hippoglosson frutex est folia habens rusci tenuis figura, et spinosam comam, et in summo ceu linguas è folijs exeuntes. Capitis dolorē corona ex comis imposita minuit. malagmatis radix succusq; admiscetur.

Antirrhinum. Cap. CXVII.

Antirrhinon, alij anarrhinon uocāt, herbam caule et folijs anagallidi similem: flore albæ uiolæ, purpureo: ideoq; syluestris anagallis nominata est: semine uituli narium simili. Tradunt perunctos ea, cum oleo lilino, uenustiores fieri: nec ullo medicamento lædi posse, si quis appensum gestet.

Catanance. Cap. CXVIII.

Ex eo genere una, folia coronopi habet, longa, radicem iunci modo prætenuem: capitula sena, septenauē, in quibus erui semen inest. Arescens in terram flectitur, et se contrahit ad speciem unguium milui exanimati. Altera mali parue magnitudinem explet, radice exiguae oliuæ magnitudine: folijs quoq; oliuæ colore, et figura, mollibus, diuisis, humi inclinatis: semen, ut cicer, minutum in uirgulis dependet, punicei coloris, multis foraminibus pertusum. Vtrinq; narrant in amatoria expeti.

peti. Theſſalicae mulieres his uti traduntur.

Tripolion.

Cap. CXIX.

Tripolion in marinis nascitur locis, quæ allidit unda, recedensq; dimittit, neq; in mari, neq; in sicco: folio glasti crassiore: palmeo caule, in mucrone diuiso. Eius, ut tradunt, flores colorem ter die mutant, mane candidi, meridie purpurei, serò punicei conspiciuntur. radice alba, odorata, calidi gustus. Quæ drachmis duabus in uino pota, aquam, urinamq; per aluum extrahit, in medicamenta digeritur, quæ uenena arcent.

Adiantum.

Cap. CXX.

Adianton, polytrichon, pusilla gerit folia, similia coriandri, in summo incisuris diuisa. cauliculi, quibus exoriuntur, nigro colore nitent, prætenues, palmum alti: radice superuacua. neq; caulem, neq; fructum, neq; florem profert. Decoctum herbae potum, prodest spirandi difficultati, suspiriosis, lieni, & felle suffusis, & urinae difficili. calculos frangit. aluum sistit. serpentium moribus auxilio est. Contra stomachi fluxiones in uino bibitur. Secundas ciet, & menstrua. sanguinis reiectiones inhibet. Contra serpentium morsus cruda herba illinitur. alopecias densat. strumas discutit. furfures, & manantia capitis ulcera, ex lixiuio emēdat. defluentes capillos continet, cum ladano & myrtino, & susino, aut hyssopo, uinoq;. Decoctum eius cum lixiuio & uino infusum, idem præstat. coturnices & gallinaceos pugnaciores facit, in cibos eorum additum. Seritur gratia utilitatis pecorum, circa ouilia. Umbrosis, & palustribus, circa parietum

aspergines, & fontium specus enascitur.

Fidicula, seu trichomanes. Cap. CXXI.

Trichomanes nascitur eisdem in locis quibus adianton, filici simile, sed exilius: folijs lenticulæ, tenuibus, in ordinem utrinq; digestis, aduersis in se, in ramulis tenuibus, acerbis, fusco colore splendentibus. Eadem quæ & adianton præstare posse constat.

Xanthium, siue lappa. Cap. CXXII.

Xanthium nascitur læto & pingui solo, & lacubus exiccatis, caule cubitali, anguloso, pingui, prodeuntibus ex eo crebris alis. folia atriplicis habet, insecta, nasturtium odore imitantia: fructum grandis oliuæ modo, rotundum, & ut platani pilula, spinosum, qui contactu uestibus adhærescit. Is antè collectus quàm perfectè siccescat, tunditur, & fictili uase reconditur. Flauos autem facit capillos, si acetabuli instar tepida aqua madescat, mox caput, nitro antè perfrictum, illinatur. Alij in uino tundunt, & ita asseruant. Semen aptissimè tumoribus imponitur.

Aegilops siue festuca. Cap. CXXIII.

Aegilops herbula folia tritici habēs, sed molliora, in summo capite semina bina ternæue rubra, quibus aristæ quasi capillacæ exeunt. Illita cum farina herba ægilopijs medetur. duritias discutit. Succus farine admixtus siccatur, & eorundem gratia reponitur. Bromus herba ægilopi similis, exiccatoriâ uim habens, decoquitur cum sua radice in aqua ad tertias, & iuri colato par modus mellis adijcitur: rursus incoquitur, dum liquidi mellis

si mellis crassitudo fiat. Linteū eo humore imbutū, & naribus inditū, contra graueolentiam ulcerum efficax est. Aliqui tritam aloē addunt, & eo modo ulūtur. Cum siccis rosīs cocta in uino, grauem oris halitum emendat.

Glauz.

Cap. CXXIII.

Glauz cytiso et lenticulae folijs similis, quae superne uirent, auersaq; candidiora spectantur. ramuli à terra exiliunt quini senīue, tenues ab radice, dodrantem alti. flores ceu uiolae albae, purpurei exeunt, minores tamen. nascitur iuxta mare. Coquitur cum hordeacea farina, sale & oleo in sorbitione, ad reuocandam extincti laetis ubertatem.

Polygala.

Cap. CXXV.

Polygala palmi altitudinem petit: folijs lenticulae, gustu adstricto. Quae pota, lactis abundantiam facit.

Osyris.

Cap. CXXVI.

OSyris frutex est niger, ramulos ferens tenues, lentos, fractuq; conumaces: & in his folia, quaternaria, quina, senīue, ceu lini, nigra in initio, dein colore mutato rubescunt. Decoctū eius potum, iuuat arquatos.

Aspera smilax.

Cap. CXXVII.

Smilax aspera, folia habet periclymeni: sarmenta tenuia, multa, rubi modo aut paliuri aculeata. arbores scandit ab imo ad summa perreptans, se cōuoluens eis. fert racemos exiles, qui maturi rubescunt, gustumq; leniter mordent. nascitur in palustribus & asperis: radice dura, crassaq;. Folia & acini, & ante & post epoti,

uenenorum antidota sunt. Tradunt, si infantibus nuper in lucem editis, quid ex his tritum propinetur, nulla postmodum uenena nocitura. Inciditur etiam ad alexipharmacum, id est, ad ea medicamenta quibus uenena arcentur.

Læuis smilax. Cap. CXXVIII.

Læuis smilacis folia hederæ similitudinem habent, molliora, læuiora, tenuiora. huius sarmenta nullis horrent spinis. conuoluitur arboribus, ut prior. fructum parit lupini modo nigrum, exiguum, floribus in cacumine perpetuis, multis, rotundis. Hac smilace, quadam topiariorum arte, tentoria contra æstus molestiam factitantur. folia per autumnum decidua. Semine cum dorycnio poto, ternis singulorum obolis, uaria et tumultuosa in somnis obuersari traduntur.

Ruscus. Cap. CXXIX.

Syluestris myrtus, aliquibus oxymyrsine, aut myrtacantha, Latinis ruscum appellatur. foliū fert myrti, latius in formam lanceæ mucronatum. baccae per maturitatem rubescunt, rotundæ, à medio folio dependentes, osseo intus nucleo. cubitales ramuli ab radice exeunt, utilium modo lenti, fractu contumaces, foliosi: radice graminis simili, acerba, et subamara. Folia et baccae in uino potæ urinam cient. menses pellunt. uesicæ calculos frangunt. stillicidio urinæ medentur. dolores capitis sanant, et regium morbum. In asperis et præcipitibus locis nascitur. Decoctum radiceis in uino potum, eosdem præbet effectus. Cauliculi recentes, asparagorum uice, in cibo sumuntur: amari autem sunt, sed urinam mouent.

Laurus

Laurus Alexandrina. Cap. CXXX.

Laurus Alexandrina folio est rusci maiore, molliore, & candidiore: semine inter folia rubro, ciceris magnitudine: ramos spargit in terra, dodrantes, interdum longiores: radice syluestri myrto simili, maiore, molliore, odorata. inuenitur in montosis. Difficiles partus accelerat, radice pota sex drachmarum pondere in uino dulci. & stillicidio urinae auxiliatur, sed sanguinem extrahit.

Daphnoides. Cap. CXXXI.

Daphnoides cubiti altitudine fruticat, ramis flexilibus obsequiosisque, multis, inde sursum uersus foliosis. cortex supra modum uiscosus ramos uestit. folia lauri, graciliora, & molliora, fractu contumacia, quorum gustatu os & fauces incenduntur: flores candidi: bacca, cum ematuruit, nigra, radix inutilis. nascitur in montosis. Pituitas extrahit folium recens uel aridum in potu. menses ciet & uomitus. caput inanit comanducatum. sternutamenta mouet. Baccæ quindecim potæ aluum resoluunt.

Chamaedaphne. Cap. CXXXII.

Chamaedaphne uirgas emittit cubitales, singulari ramulo constantes, rectæ, tenues, leues: folia lauri similitudine, leuiora multo, ac uiridiora: semen rotundum, rubens, annexum folijs. Illinuntur capitis doloribus trita folia. stomachi ardores mulcent. ad sedanda tormina cum uino bibuntur. Potus cum uino succus, menses & urinam ciet. idem facit pessus appositus.

HVeratrum album. Cap. CXXXIII.
 Elleborum album, Latini ueratrum album uocant,

fert folia plantaginis aut betæ sylvestris similia, sed breviora, & nigriora, rubescentia: caulem cauum, quadrantalem, tunicis conuolutum cum arefcere cœpit. radicibus nititur multis, tenuibus, ab oblongo & exiguo capite exeuntibus, ceparum modo fibratis. nascitur in montibus & asperis. radices mēfibis colligendæ. Optimū habetur candidum, friabile, carnosum, modicè extensum, nec tamen iunci modo mucronatū, quod frangendo puluerem emittit, & tenuem habet medullam, gustu nō admodum feruens, neq; saluum subinde ciens. huiuscemodi autem strangulat. Primum Cyrenæicum tenet. Galaticum autem & Cappadocicum, candidiora, & puluere quodam obsita, celerius strangulatus mouent. Vomitione autem uarios extrahit humores. collyrijs admiscetur, quæ caliginem oculorum discutunt. partus impositum necat. menses pellit. sternutamenta excitat. mures interficit, cum melle & polenta subactum. absomit carnes, si coquatur unā. datur per se ieiunis, & cum sesama, aut ptisanæ succo, aut halicæ, aut lentis cremore, cum aqua mulsa, aut pulce, aut quauis alia sorbitione. Cogitur cum pane, & ita inassatur. Præparatio corporū, ac uictus ratio, diligenter tradita est, cum ab his qui de medica eius potione scriptitarunt, tum maximè à Philonide Siculo Ennensi, cui nūc assentimur. quippe longum nimis esset, in hac præsertim æditione de materia, simul medicam curandi rationem exponere. Dant nonnulli in pultis sorbitione, aut copioso halicæ cremore: aut paucum antea cibum dari præcipientes, statim ueratrum offerūt, ijs præsertim

ferim, quibus strangulationis suspicio imminet, aut si ual-
letudo corpus infirmat. hoc enim modo deiectionio nihil pe-
riculi minatur, quòd cibo munitis non intempestiuè medi-
camentum corporibus offeratur. Vomitiones concitant
subditæ ex eo balani, cum aceto.

Veratrum nigrum. Cap. CXXXIII.

Helleborū nigrum appellatur melampodion, quo-
niam caprarum pastor, nomine Melampus, fu-
rentes in se Proetidas, primus purgasse, et sanasse fer-
tur. folia ei uiridia, platani similia, minora, folijs sphondy-
lij proxima, subaspera, nigriora, plurib. diuisuris incisa:
caulis asper: flores purpurei, cādidi, racematim cohæren-
tes: semen cnici, quod in Anticyra sesamoides uocāt, quo
deiectiones moluntur. radicibus cohæret nigris, tenui-
bus, à capitulo cepæ simili confibratis, quarū est usus. in
collibus, asperis, et sitientibus locis enascitur. Optimum
est quod ex huiusmodi petitur terris, ut ex Anticyra. Ni-
grum inibi probatissimū gignitur. Eligi debet corpulen-
tum et plenū, in quo tenuis sit medulla, acre gustu, ser-
uensq;: cuiusmodi est in Helicone, Parnaso, et Aetolia na-
tum. attamen Heliconiū præcellit. Veratrum nigrū pur-
gat uentrem. detrahit bilem pituitasq;: datum per se, aut
cum scāmonia, et tribus obolis, siue drachma salis. deco-
quitur cū lente et iusculis, quæ purgationis causa sumpti-
tantur. prodest morbis comitialibus, melancholicis, insa-
niētibus, articularijs doloribus, et resolutis. menses inditū
trahit. partus necat. purgat fistulas impositum, et tertia
die detractū. item cōtra grauitatē auditus in aurē demitti

tur, ibiq; in alterum aut etiam tertium diem esse finitur. scabiem sanat, illitum cum thure, aut cera, & pice, & cedrino oleo. uiriliginibus, lepris, impetiginibus, ex aceto medetur. dentium dolorem collutione mitigat. erodentibus medicamentis cōmiscetur. hydropicorū uentri utilissimè imponitur factum ex eo, farina hordeacea, & uino, cataplasma. cōsistum proxime radices uitium, uinum purgandi facultate donat. Huius resparso domos expiari arbitratur: quare inter fodiendum stantes, Apollinem, Aesculapiumq; precantur, ac uitant aquilæ uolatus: ad uolare enim nō sine periculo tradunt. nanq; si auis effossionem hellebori conspexerit, moriturū qui succidit, augurium est. Celeriter effodiatur oportet, quoniam halitus caput aggrauat. quapropter, ad id arcendū, fossuri alliū præsumere, & uinum bibere consueuerūt. nulli ita noxæ opportuni redduntur. Veratri albi modo emedullatur.

Sesamoides magnum. Cap. CXXXV.

Sesamoides magnum, in Anticyra helleborum uocant, quoniā albo ueratro in purgationibus misceatur. simile est senecioni aut rutæ: longo folio: flore candido: radice gracili, ignaua: semen gustu amaro, cætera sesame simile. Ventrem detrahit. datur tritum ad bilis pituitæq; deiectiones, quantum tribus digitis capitur, addito ueratri albi sesquibolo, ex aqua mulsa. Sesamoidi paruo cauliculi sunt dodrantales: folia coronopi, minora, hirsutiora: & in cauliculorum cacumine capitula, florum penè purpureorū, medio eorū albo: semen sesamæ, fuluum, amarum: radix tenuis. Detrahit bilem pituitasq; semen.

semen ex aqua mulsa potū dimidio acetabulo. illitum ex aqua, tumores ac tubercula discutit. Nascitur in asperis.

Syluestris cucumer. Cap. CXXXVI.

Cucumis sylvestris fructu solo distat à satiuo cucumere, quem longè minorem parit, oblongis glandibus nō dissimilem. folia atq; sarmenta satiuū refert: radice candida, magna. nascitur in sabuletis, et ruderibus, frutice in totum amaro. Instillatus foliorū succus, aurīū dolori conuenit. Illita ex polenta radix, ueterem omnē tumorem discutit. imposita cum resina terebinthina, tubercula rumpit. ischiadicis infunditur. podagras discutit, decocta ex aceto, & illita. eius decocto dentes in dolore colluuntur. aridæ farina impetiginem, lepras & uirilignes absterget. nigris cicatricibus colorem reddit, & in facie maculas expurgat. Radicis succus sesquioboli pondere, & item cortex, acetabuli quarta parte, bilem pituitamq; deijciunt, præsertim in hydropicis. deiectiones autem citra stomachi iniuriam mouet. radicis selibra, in uini præsertim Libyci hemina cōteritur, danturq; ex eo terni cyathi triduo, dum tumor abundè deprimi cernatur. E fructu huiusce cucumeris, fit medicamentū quod elaterium uocatur, ad hunc modum: Decerpti cucumeres, qui tacti protinus exiliunt, seruantur nocte una: postridie imposito supra craterem rariore cribro, utrisque manibus prehensi, sigillatim supino cultro, sursum uersus aciem habente, finduntur, atq; per cribrum humor in subiectum uas exprimitur: simulq; carnosum quod hæsit cribro, quò facilius excidat, eliditur. quod ita pressum est, resia

dere finitur, atq; in uicinam peluim demittitur. coaceruata autem in cribro segmina, dulci aqua perfunduntur, & denuò pressa abijciuntur. humor in pelui agitatur, & linteo opertus, soli exponitur, dumq; steterit, tota supernatans aqua cum humore cōcreto, effunditur. hoc uerò idem fieri solet, donec existens aqua lique scat: qua stillatim exhausta, sedimentū mortario suscipitur, & conterendo cogitur in pastillos. Sunt qui ad hauriendam protinus succi abundantiam, cribratos cineres humi inspargant, & medium cauantes, triplicatum linteum obtendant, per quod elaterium cum sua humiditate diffundūt, siccatumq; in pila, ut dictum est, conterunt. Aliqui pro dulci aqua marinam perfundentes, ita eluunt. Alij in nouissima lotionē mulsam aquam respergunt. Elaterium optimum esse constat, laeue, non ponderosum, cum candore leniter humectum, gustu amarissimū, quodq; lucernarum luminibus obiectum, facile flagret. Porraceū tamen scabrumq; si turbidum spectetur, atq; erui cinerisq; plenum sit, graue & uitiosum esse solet. Nec desunt qui cum cumis succo amyllum immisceant, ut candorem ipsum & leuitatem imitentur. A bimatu ad decennium deiectionibus utile est. Integer modus, obolus est: minimus, semiobolus: pueris, chalci duo: siquidem copiosius, periculum adfert. Bilem ac pituitam utrauis parte extrahit. optima si spiriosis est purgatio. quod si in animo sit deiectionē mori, adiecto salis duplo, & stibij quod colorare sufficiat, ex aqua, erui magnitudine catapotia dato, postea cyathus unus aquae tepidae sorbeatur. ad citandas tamen uomitiones

mitiones aqua diluens elaterium, subiectas lingue partes
penitissimè pinna obliuio. quòd si quisquā difficilius euo-
mat, oleo aut unguento irino resoluito. somnum inhibe-
to. porrò his qui eximiè uacuantur, cōtinuè uinum & o-
leum dari conuenit, etenim uomendo restituuntur. quòd
si uomitiones nō finiantur, aqua frigida, polenta, posca,
poma, & quæ stomachum densando corroborant, offe-
renda sunt. Ciet elaterium menses. partus enecat, in pessa
subditum morbo regio medetur, cum lacte naribus insu-
sum. diuturnis capitis doloribus liberat. efficacissimè angi-
nis illinitur, cum uetere oleo, melle, aut felle taurino.

Staphis agria. Cap. CXXXVII.

Staphis agria, siue herba pedicularis, folia habet
labruscæ, diuisa : & cauliculos rectos, molles ni-
grosq; . fert florem glaucum : & folliculos uirides, similes
ciceri, & in his nucleum triangulum, scabrum, ex nigro
subfuluescentem, intus alium, gustu acrem. Grana quin-
decim, si trita in aqua mulsâ dentur, crassum humorem
per uomitum purgant. sed qui hauserunt, ambulare de-
bent. prudenter tamen attendere oportet, & aquam mul-
sam continuò potui dare : quoniam pericula strangu-
lationis inferunt, & fauces adurunt. Trita, & ex oleo
illita, phthiriasi prodest : item prurigini & psoris. cit
plurimam pituitam commanducata. decocta in aceto,
dentium dolori, colluto ore, subuenit. rheumatismum gin-
giuarum sistit. ulcera oris manantia, cum mel

le sanat. urentibus malagmatis
imponitur.

Thapsia.

Cap. CXXXVIII.

Thapsia nomen ideo accepit, quod in Thapso eiusdem nominis insula, primū inuenta sit. tota uerò natura ferulae similis est: graciliore caule: folijs foeniculi: umbella anethi in cacumine, à singulis surculis erumpente. flore luteo. semen quale ferulae, latum, sed aliquanto minus. radix foris nigra, intus candida, longa, acris, crassiore libro uestita. Lactis extrahendi ratio hæc est: Facto in ambitu scrobe, cortices inciduntur: aut radix in fornacis speciem in se excauata cooperitur, quò merus succus confluat. oportet illuc sequenti die se conferre, & congestum succum extrahere. Tunditur etiam radix in pila, et succus organo per quallum expressus fictili crasso insolatur. Aliqui folium unū terunt: sed inualidior huiusmodi succus. Hoc autem interest, quoniam qui ab radice manauit, grauius olet, & humidus permanet: è folijs autem extractus exiccatur, atq; teredinum iniuriam sentit. Qui succum colligit, stare debet non obuersus uento: aut potius, cum dies apricus est, & à flatu silet: quoniam ob halitus acrimoniam facies uehementer intumescit, nudaq; corpora inuadunt pustulae: ob id prius liquido cerato & adstringente, nudas partes illinunt, & ita muniti accedunt. Tam cortex radiceis, quàm succus, purgandi uim habent. lacteus succus in aqua mulsa potus, utrinque bilem extrahit. Radicis modus, quaterni oboli, cum tribus seminis anethi drachmis: succi, terni oboli: lactis obolus unus. quod eo amplius assumitur, periculosum est. Huiusmodi purgatio conuenit suspiriosis, & diuturnis laterum doloris

doloribus, reiectionibusq; datur in cibis aut obsonio, quibus difficile sit uomere. Tam radix quam succus omnium maxime, quæ pares cum eis vires adeptæ sunt, vim habent extractoriam ex alio, ubi ex imo aliquid euocandum est, aut meatuum laxitas aliò transferenda est. unde succus illitione, aut radix recens affricu, alopecias explent. Radix succusq; cum æquis ceræ thurisq; portionibus, sigillata liuoresq; tollunt. sed non plus binis horis dimittantur: locus deinde aqua maris calida foueatur. Vitia cutis in facie emendat, cum melle illitus succus. lepras tollit. tubercula discutit, perunctus cum sulphure. in diuturnis pulmonum, laterum, pedum, articulorumq; uoletudinibus utiliter illinitur. ualet ad integendam colicam glandem, ijs qui natura, non circuncisione, curti sunt. tumorem enim excitat, qui pinguium fœtu emollitus, præputij iacturam resarcit.

Spartium. Cap. CXXXIX.

Spartium frutex est longas ferens uirgas, sine folijs, firmas, fractu contumaces, quibus uites uinciuntur: semen lenticulæ, in folliculis phasiolorum modo nascens: florem, ut albæ uiolæ, luteum. Purgant per superna uehementer, hellebori uice, citra periculum flores & semina, quinis obolis in aqua mulsa pota. Semen deiectionem mouet. Ramis in aqua maceratis, mox tuis, extractus succus, ischiadicis & angina laborantibus auxiliatur, si cyathi modum ieiuni bibant. Quidam marina aqua macerare malunt, & infundere ischiadicis clystere. strigmenta autem elicit cruenta.

Silybum.

Cap. CXL.

Silybon lata spina est, folia ferens chamaeleonis albi. Hæc recens cum sale oleoq; cocta estur. Radicis succus drachmæ pondere potus, uomitiones ciet.

Glans unguentaria.

Cap. CXLI.

Glans unguentaria, fructus est arboris myricæ similis, magnitudine auellanae nucis, cuius nucleus græcarum nucum more tritus, humorem reddit, quo ad preciosa unguenta pro oleo utuntur. nascitur in Aethiopia, Aegypto, Arabia, & Petra oppido secus Iudæam. Præfertur plena, recens, candida, quæ facile delibretur. Ea drachmæ pondere pota, lienem absumit. cum lolij farina & aqua mulsa, podagricis illinitur. psoras leprasq; decocta in aceto, vitiligines & nigras cicatrices cum nitro, emendat. & cum lotio lentigines, uaros & papulas in facie, & cutis uitia tollit. uomitiones mouet. aluum cum hydromelite resoluit. stomacho aduersatur. Oleum quod ea exprimitur, aluum potu ciet. Cortex eius magis adstringit, uerum tussæ & expressæ succus abstergentibus medicamentis adiicitur, quæ aduersus prurigines & scabritias idonea sunt.

Narcissus.

Cap. CXLII.

Narcissum sunt qui ut lilium, liriū appellarint. folia porro similia, tenuia, multo minora, & angustiora: caulis uacuus, & sine folijs, supra dodrantē attollitur. flos albus, intus croceus, in quibusdam purpureus: radix intus alba, rotunda, bulbosa: semen uelut in tunica, nigrū, longum. probatissimus nascitur in montibus, sua

bus, suauī odore. ceteri porrū imitantur, atq; herbaceū
 uirus olent. Radix cocta, siue estur siue bibitur, uomito-
 ria est. ambustis igni prodest, cum exiguo melle trita. præ-
 cisos neruos illitu glutinat. luxatis malleolis, diuturnisq;
 articulorū doloribus, trita ex melle & imposita, subue-
 nit. uicia cuius in facie, uitilignesq;, cum semine urticæ
 & aceto emaculat. cum eruo & melle, ulcerum sordes
 expurgat. abscessus rumpit concoctioni repugnantes. in-
 fixa corpori extrahit, illita cum lolij farina & melle.

Hippophaës.

Cap. CXLIII.

Hippophaës, quo fullones uestes interpolant, in sa-
 bulosis maritimisq; nascitur, surculaceo frutice,
 undiq; denso & largo: folijs oleæ, longioribus, molliori-
 busq;: inter quæ candicantes spinæ emicant, siccae, an-
 gulosæ, interstitio quodā distantes. flores hederæ corym-
 bis similes, racematim cohærent, minusculi tamen, &
 molles, candidi, ex parte rubescentes. radix lacteo succo
 madet, crassa, mollis, amara gustanti. ex qua, perinde ac
 thapsia, succus eximitur, qui per se, & cum erui farina
 subactus, siccatur, & ad usum reconditur. Syncerus pi-
 tuitas, bilem, aquasq; detrahit, oboli pondere: erui uerò
 farina subactus, quatuor obolis, cum aqua mulsa. Frutex
 cum radicibus siccatus tunditur, & cum aquæ mulsæ di-
 midia hemina tritus datur. Radice & herba liquamentū
 depromitur, uti in thapsia. huius in purgationibus mo-
 dus est drachma.

Hippophaëstum. Cap. CXLIII.

Hippophaëston, id quod aliqui hippophaës appel-

lant, nascitur eisdem locis quibus hippophaës, estq; spinae fulloniae genus, humilis herba, sine cauliculo, sine flore: inanibus tantum capitulis: folijs paruis, spinosis: radículas habens molles, crassas. Succus radice, folijs & capitulo exprimitur, & exiccatur. Datus, cui uoles, tribus obolis, in aqua mulsa, aquam pituitasq; detrahit. priuatim comitialibus morbis, nervorum uitijs, & orthopnoëe conuenit huiuscemodi purgatio.

Ricinus.

Cap. CXLV.

Cici, aut croton, nomen accepit à ricini animalis similitudine. arbor prouenit parue ficus altitudine, folio platani, maiore, læuiore, & nigriore: ramis, caudicibusq; cauis, in arundinis morem: semine in uicis asperis, quod corticibus exutum, ricinū animal representat: ex quo oleum, nomine cicinū, exprimitur, cibis foedum, lucernis emplastrisq; utile. Grana triginta numero purgata, trita potu, pituitas, bilem, aquamq; per aluum extrahunt. uomitiones mouent. sed iniucunda admodū est, & molesta purgatio: siquidem stomachum uehementer subuertit. Tusa & imposita, uitia cutis in facie, uarosq; expurgat. Folia cum polenta trita, inflammationes oculorum, tumoresq; leniunt. rigentes mammas cohibent. eadem ex aceto illita, ignes sacros resinguunt.

Tithymali.

Cap. CXLVI.

Tithymali genera septem, quorū masculus, characias appellatur, ab aliquibus amygdaloides: alter, myrtites, qui foemina existimatur, eumq; myrsiniten aut caryiten uocant: tertius, paralius, quem tithymalida appellat

appellarunt: alius, helioscopius: quintus, cyparissias: sextus, dendroides: septimus, platyphyllos dicitur. Characiae caules supra cubiti altitudinem attolluntur, rubri, laeteo succo atq; acri madentes: folijs oleae circū ramos, angustioribus, & longioribus: radice crassa, lignosa. pendet in cacuminibus caulium, coma iunci, sub qua caecolae foliolis balnearū similes, in quibus semen continetur. nascitur in asperis & montibus. Succus aluum purgat. trahit pituitam bilemq; binis obolis in posca sumptis. & cum aqua mulsa, uomitiones mouet. Appetente uindemiarii tempore, succus cōgestis ramulis, mox dissectis, & uase conclusis, excipitur. Aliqui adiiciunt farinam erui, & in pastillos digerunt, qui erui magnitudinem impleant. Alij in aridas ficos, ternas quaternasue guttas instillāt, ut cum his inarescant: quas ad usus recondunt. Per se etiam tusus in pila, & in pastillos coactus reponitur. Porro cum extrahitur lac, neque quō uentus aspiret, stare quenquam, neq; manus oculis ad mouere conuenit: sed antequam colligas, corpus, praesertim faciem, collum, scrotumq; genitalis, adipe aut oleo cum uino perungere. Fauces autem exasperat. quapropter catapotia cera aut decocto melle oblini par est, & hoc modo dari. binas tamen ternasue ficos, purgationis gratia sumpsisse, satis est. Recens lac ex oleo, perunctos in sole capillos euellit, renascentesq; flavos & exiles efficit. denique omnes perimit. Dentium cauernis inclusum, leuat dolores. sed cera dentes oblinendi, ne suo delapsu, fauces & linguam uitiet. tollit illitu impetigines, formicantes uerrucas, pensiles, & quae thymi

florem repræsentant. ualet aduersus pterygia, carbunculos, phagedænas ulcerum, gangrænas, fistulasq;. Legitur semen autumnno, & siccatum sole leuiter tunditur, serueturq; loco mundo reponitur. Folia item siccantur. Semen & folia lactei succi effectum præbent, dimidio acetabulo pota. Sunt qui inueterant, admisto cum lacte lepidio, & caseo contuso. Radix drachmæ pondere in hydromelite pota, per inferna trahit. decocta cum aceto, dentium dolori auxiliatur, colluto ore. Fœmina, quam myrsiniten, aut caryiten uocarunt, similis suapte natura daphnoidi: folijs myrti, sed maioribus, firmis, in cacumine acutis, & pungentibus: ramulos ab radice mittit dodrantes. fructum fert alternis annis, nuci similem, mordaci gustu. nascitur in asperis. Succus, radix, semen, folia, consimilem antedicto sortiuntur facultatem. sed ad citandas uomitiones inualidior hæc est. Aliud tithymali genus dicitur paralios, quem tithymalida, aut mecona alii qui appellauere. nascitur in maritimis, ramis subrubentibus, palmum altis, quinis senisue à radice exeuntibus: folijs lini, angustis, paruis, oblongis, in uersus quosdam digestis: capite in cacumine orbiculato, in quo semen, ut eruum, uario colore emicat. Flos albus. frutex totus cum radice lacteo succo turget. Similes ad usus reconditur. Helioscopius dicitur, folijs portulacæ, tenuioribus, rotundioribusq;: ramulis prodeuntibus à radice, quatuor aut quinque, rubentibus, dodrantali altitudine, tenuibus, lactis copiosi plenis: capite anethi: semine uelut in capitulis incluso. Helioscopij nomen accepit, quoniam comas cum sole

sole circumagat. circa oppida nascitur, potissimum in ruderibus. Colligitur succus semenq; ut aliorum. Eadem quæ superioribus uires, non tamen usque adeo ualida.

Cyparissias in caulem exit dodrantalem, uel maiorem, subrubrum: ex quo folia piceæ similitudine exoriuntur, molliora tamen, et tenuiora: et in totum nascentem piceam æmulatur, unde nomen traxit. candido succo madet, cui eadem uis quæ superioribus. In petris nascens, dendroides cognominatur. ampliter opacat. in cacumine frondosam spargens comam, succo lacteo prægnans, cauliculis rubentibus: folijs myrti tenuioris: fructu characiæ. Eiusdem effectus, cuius superiores, similiq; modo reconditur.

Platyphyllos, uerbasco similis est. Radix, succus, et folia, per inferna trahunt aquas. Pisces necat, tusus, et aquæ inspersus. Reliqua tithymalorum genera quæ supra scribuntur, idem efficiunt.

Pityusa.

Cap. CXLVII.

Pityusam specie à cyparissia differre constat, etsi tithymalorum generi assignetur. caulis supra cubiti altitudinem assurgit, geniculatus: folijs piceæ, acutis, exilibus: flore paruo, uelut purpureo: semine instar lentiscalæ, lato: radice crassa, candida, succo referta. quibusdam in locis frutex hic prægrandis inuenitur. Detrahit per aluum radix, drachmis duabus data in aqua mulsa. item seminis drachma. succi cum farina subacti cochleariū in catapotio datur. modus foliorum drachmæ tres.

Lathyris.

Cap. CXLVIII.

Lathyris, quam aliqui tithymalū appellant, eamq;

tithymalorum numero adscribunt, caulem emittit cubiti altitudine, & digitali crassitudine, inanem. gignuntur in cacumine alæ, & folia in caule oblonga, amygdalinis proxima, latiora, & læuiora. quæ autem in summis ramulis exierunt, minora conspiciuntur, aristolochiæ, aut oblongæ hederæ figura. In cacumine fructum summis surculis gerit, triplici loculamento insignem, rotundum, ceu capparin, in quo grana intercurfantibus membranis inter se distincta continentur, eruis maiora, rotunda. quæ dum corticibus exuuntur, candida sunt, & gustu dulcia. Nullus radicis usus. totus frutex lacteo succo turget, uti tithymalus. Grana sex aut septem in catapotio, aut cum ficis aut palmulis deuorata, aluum purgant: sed aqua frigida postea sorbenda. trahunt autem bilem, pituitam, & aquas. Succus, tithymali modo exceptus, eundem effectum præbet. Cum gallinaceo aut oleribus folia decoquuntur ad eosdem effectus.

Peplus.

Cap. CXLIX.

Peplos frutex est lactei succi plenus, folijs paruis, ut rutæ, paulò latioribus: rotunda coma, serè dodrant ali, humi respersa: semine sub folijs rotundo, minore quàm candidi papaueris. pluribus scatet auxilijs. unicam radicem habet, superuacuam, ex qua fruticat. nascitur inter uites, & in hortis. colligitur messibus. siccatur in umbra, & continuè uersatur. fructus tussus & feruefactus reconditur. Bilis ac pituita detrahatur, acetabulo eius in hydro melitis cyatho poto. obsonijs inspersa conturbat aluum. muria conditur.

Peplis.

Peplis.

Cap. CL.

PEplis, quam aliqui syluestrem portulacam uocant, Hippocrates peplion, in maritimis maximè nascitur, latè opaco frutice, candidi succi pleno: folijs satiuæ portulacæ, rotundis, infernè rubentibus: semine sub folijs rotundo, uti in peplo, feruente gustu: radice singulari, superuacua, tenui. Colligi, & reponi ac dari, uti peplos, & sale condiri solet. Easdem habet uires.

Chamæsyce.

Cap. CLI.

Chamæsycen aliqui sycen nominant. ramos emittit quaternum digitorum, teretes, succosos, in terram deiectos: folia lentis, parua, peplum planè referentia, tenuia, quæ à terra non attolluntur: semine sub folijs rotundo, ut in peplo. neq; caulem, neq; florem promit. radice firmatur tenui, superuacanea. Rami ex uino trituulæ dolores sedant, in pessa appositi. tollunt tumores ac uerrucas omnium generum illiti. decoctorum cibo aluus resoluitur. Succus simili effectu prodest. illitus contra scorpionis ictum auxiliatur. aduersus caligines oculorum utilis, & hebetudines, incipientes suffusiones, nubeculas, cicatrices, cum melle inunctus. In squallidis petrosisq; nascitur.

Scammonia.

Cap. CLII.

Scammonia ramos ab una radice emittit trium cubitorum, multos, pingues, & qui nonnihil crassitudinis præ se ferant: folijs helxinæ, aut hederaceis, mollioribus tamen, hirsutis, & triangulis: flore candido, rotundo, in calathi modum cauo, graueolente: radice prælonis

ga, crassitudine cubitali, candida, graui odore, succo gra-
uida. Legitur ad hunc modum succus: Capite exempto,
radix in testudinis speciem cultro excuatur, quo fit ut in
cauum confluat succus, qui conchis demum excipitur. Alij
scrobes in terra concamerato sinu fodiunt, in quos, subie-
ctis iuglandium folijs, profundunt succum, siccatumque ex-
trahunt. Laudatur autem scammonium leue, nitidum, rarum,
et colore quam simillimum taurino glutini, fungosum, te-
nibus fistulis, quale ex Mysia regione Asiae deportatur.
Nec attendere solum par est, si lingue tactu albescat (hoc
enim euenit adulterato, quod admisto fit tithymali lacte)
sed longe magis antea narratis. item si non uehementer
linguam exurat, id quod misti tithymali argumentum est.
natione autem Syriacum et Iudaicum deterrima habena-
tur, grauiora, densa, erui farina et tithymalo uitiata. Suc-
cus drachmae unius aut quaternum obolorum potere hau-
stus, ex aqua pura uel mulsa, per inferna bilem et pitui-
tam extrahit. ad resoluenda aluum binos obolos cum se-
sama, alioque semine, sumpsisse satis est. dantur efficio-
ris purgationis causa, succi tres oboli, cum duobus uera-
tri nigri et aloes drachma una. Fiunt purgatorii sales,
drachmis uiginti succi scammoniae, in senos salis cyathos
adiectis. Horum modus proportionem uirium: integer qui-
dem, tria cochlearia: medius duo, minimus unum. Radi-
cis drachma una aut altera purgat, cum ijs quae retuli-
mus. Nonnulli decoctum radicis ebibunt. Coquitur in a-
ceto, et cum hordeacea farina teritur, cataplasmate ischia-
dici utili. Partus enecat succus, uuluae in lana subditus:
tubercula

tubercula discutit cum melle aut oleo illitus. decocto in aceto perunctæ lepræ abiguntur. diuturni capitis dolores ex aceto & rosaceo perfunduntur.

Chamelæa.

Cap. CLIII.

Chamelæa surculosa fruticat, ramis dodrantalibus. folia oleæ similitudinem habent, tenuiora & amara, quæ gustata linguam mordent, & arteriam deradunt. Detrahit pituitam bilemque; folijs præsertim in catapotia deuoratis. namque duæ absinthij partes, adiecta chamelæe una, hydromelite excipiuntur, & in catapotia coguntur. ea autem in uentre non liquefcunt: siquidem quotquot fuerint deuorata, regeruntur. Folijs cum melle tritis sordida ulcera & crustosa repurgantur.

Thymelæa.

Cap. CLIIII.

Thymelæa est, qua granum gnidium, quod est semen ipsius, colligitur. hoc Syri apolinum uocant, quoniam satiui lini frutex suapte natura similitudinem referat. uirgas ædit perpulchras, multas, tenues, tripedaneas: folijs chamelææ, angustioribus, & pinguioribus, uiscosis, gummosisque; si mordeantur: flore candido: fructu myrti in modum rotundo, qui inter initia uiret, & tandem rubescit: inuolucrum fructus durum, foris nigrum, intus album. Hoc per inferna bilem, pituitam, aquasque; detrahit, si uiginti granorum pars interna bibatur. uerum fauces adurit. Itaque cum farina aut polenta, aut in uua acino dari debet, aut melle cocto obductum deuorari. qui ægrè desudant, trito semine cum nitro et aceto, inunguntur. Folia quæ peculiariter cneorum appellantur, per messes colligi debent,

et siccata in umbra recondi. Quibus dare libeat, antea tundere, et nervos eximere conuenit. illitum acetabuli modo cum diluta uini portione, aquam extrahit. medio-crius purgat, addita lente cocta, aut contritis oleribus. Thymelææ farina uux acerbæ succo excipitur, et in passillos diuiditur. herba stomacho infesta. partus imposita necat. Nascitur in montibus et asperis. Hallucinantur qui coccon gnidium fructum esse chamelææ existimant, decepti quadam foliorum similitudine.

Sambucus.

Cap. CLV.

Sambuci duo genera. Vnum in arborem assurgit, surculos spargens arundinaceos, teretes, cauos, candicantes, proceros. folia iuglandis, terna quaternariae, ex interuallis circa ramos exeunt, graui odore, minutim in ambitu secta: et in ramulorum cacuminibus cauliculisque circinatae umbellæ, quæ florem candidum pariunt, mox acinum terebintho similem, in nigredine suppurpureum, racemosum, succo madentem, uinosumque. Alterum genus, chamæactæ uocatur, Romanis ebulum, longe humilius est, magisque herbaceo generi assignandum, caule quadrangulo, geniculato: folijs amygdalæ, ex interuallo longioribus, geniculatim expansis, pinnatisque, graueolentibus, in ambitu serratis: muscario sambuci: flore et acino eiusdem: radice nititur longa, crassitudine digitali. Eadem utriusque uis, et usus exiccans, aluo detrahens aquam, stomacho inutilis. Folia olerum more coquuntur, ad pituitam bilemque detrahendam. Caules teneri in patinis cocti, eadem efficiunt. Radix in uino decocta, et in cibis data, hya-

ta, hydropicos adiuuat. prodest uiperarum morsibus, eodem pota modo. uulvas emollit insidentium decocto: patet facit earum spiracula, & uitia corrigit. Acini in uino poti eodem funguntur munere. denigrant capillos illiti. Folia, si prætenera ac mollia ex polenta illinātur, inflammationē mitigant. ambustis & canis morsibus illitu pro sunt. ulcera quæ dehiscunt in fistulam, agglutinant. ijs qui podagra tentantur, cum seuo taurino aut hircino pro sunt illita folia.

Picnocomum.

Cap. CLVI.

Picnocomon constat erucæ folijs, acrioribus, scabris & crassis: caule quadrangulo: flore ocimi: semine marrubij: radice nigra, aut pallida, rotunda, exigui māli figura, terram redolente. inuenitur in saxosis locis. Semen grauiā somnia & tumultuosa facit, drachmæ instar potum. tumores discutit, illitum cum polenta. spicula, ad actosq; corpori aculeos, extrahit. Folia illitu tubercula, panosq; discutiunt. Radix eius in aqua mulsa duūm drachmarum pondere, aluum soluit & bilem extrahit.

Apios.

Cap. CLVII.

Apios iuncos duos siue tres spargit, rubros, tenues, qui à terra parum attolluntur: folijs rutæ, oblongioribus tamen, & angustioribus, herbaceis: semine paruo, radice hastulæ regię, in formam pyri turbinata, rotundiore tamen, succi foecunda, intus habet corpus candidum, extrā cortices nigros. Superior pars eius uomitione bilem pituitasq; extrahit: inferior, per aluum. tota utrinq; purgationes mouet. Succum si libet eximere,

tusa radix in fictili mergitur, & agitata aqua, quod super-
pernatat pinna selectum, exiccatur. Purgat utraq; para-
te is succus, sesquiobolo potus.

Colocynthis.

Cap. CLVIII.

Colocynthis sarmenta foliaq; satiui cucumeris e-
mittit, per terram repentia, diuisa, fructum in spe-
ciem mediocris pilae conglomeratum, uehementer ama-
rum: quem legere oportet, cum coeperit in pallidum co-
lorem permutari. Medulla fructus purgatoriam uim ha-
bet, si quatuor oboli cum aqua mulsa, melle cocto, myra-
rha & nitro excipiantur, & cogantur in catapotium.
Arefactae pilae teruntur, & infusae clysteribus prosunt ner-
uorum resolutioni, coxendicum doloribus, & coli uitijs,
ut quae bilem, pituitam & strigmenta, interdum etiam
cruorem eliciant. foetus ad motum enecant. dentium dolo-
rem tollit, si una repurgetur, & luto oblita cum aceto &
nitro inferuescat, hocq; iure decocti dentes colluantur. si
aqua mulsa aut passum in eadem incoquatur, & sub dia-
uo refrigescat, potu crassum humorem & strigmenta al-
ui detrahet. stomacho supra modum aduersatur. subdita
ex ea balano, alui excrementa eijciuntur. Virentis succo
utilissimè ischiadici perfricantur.

Epithymum.

Cap. CLIX.

Epithymon, flos est è thymo duriore, satureiae simi-
li. capitula habet tenuia, & leuia, & in eis caudi-
culas, quasi capillamenta. Potum cum melle detrahit pi-
tuitam bilemq; atram, per inferna. Priuatim prodest me-
lancholicis, & inflatis, acetabuli mensura, ad quatuor
drachmas

drachmas, cum melle, sale, & aceti exiguo. Plurimum in Cappadocia & Pamphylia gignitur.

Alypum. Cap. CLX.

Alypon surculosa herba est, subrubra, gracilibus ramulis: tenuibus folijs: flore molli, leui, & copioso: radice betæ, tenui, referta acris succo: semine epithymi. gignitur in maritimis, maxime Libyæ, quam largissima: quanquam alibi quoque plurima prouenit. Semen atram bilem deijcit, si mensura epithymo pari cum sale & aceto sumatur. uerum interanea leuiter exulcerat.

Empetrum seu calcifraga. Cap. CLXI.

Empetron aliqui phacoides uocant, nascitur in montibus & maritimis, salso gustu. sed quò propius terreno fuerit, amarius sentitur. Trahit bilem, pituita, & aquam, si bibatur in iure aliquo, aut hydromelite.

Vitis syluestris. Cap. CLXII.

Vitis syluestris sarmenta uitis modo prælonga emittit, aspera, lignosa, rimoso cortice: folijs hortensis solani, longioribus ac latioribus: muscoso flore, & capillaceo: fructu exiguis uuis simili, post maturitatē rubente. rotunda est acinorum facies. Feruefacta radix in aqua, & in cyathis duobus uini aqua marina diluti posita, humorem alui ciet. ideo hydropicis datur. Vuæ eius, uitia cutis in facie, & maculas omnes expurgant. Enascentes uiticulæ, cibi gratia, sale condiuntur.

Vitis alba. Cap. CLXIII.

Vitis albam aliqui bryoniam uocant. Folijs uiticulis, pampinisque, satiuâ uitem imitatur, sed hirs

tusa radix in fictili mergitur, & agitata aqua, quod super-
pernatat pinna selectum, exiccatur. Purgat utraq; par-
te is succus, sesquiobolo potus.

Colocynthis.

Cap. CLVIII.

Colocynthis sarmenta foliaq; satiui cucumeris es-
mittit, per terram repentia, diuisa, fructum in spe-
ciem mediocris pilae conglomeratum, uehementer amara-
rum: quem legere oportet, cum coeperit in pallidum co-
lorem permutari. Medulla fructus purgatoriam uim ha-
bet, si quatuor oboli cum aqua mulsa, melle cocto, myra-
rha & nitro excipiantur, & cogantur in catapotium.
Arefactae pilae teruntur, & infusae clysteribus prosunt ner-
uorum resolutioni, coxendicum doloribus, & coli uitijs,
ut quae bilem, pituitam & strigmenta, interdum etiam
cruorem eliciant. foetus admotae enecant. dentium dolo-
rem tollit, si una repurgetur, & luto oblita cum aceto &
nitro inferuescat, hocq; iure decocti dentes colluantur. si
aqua mulsa aut passum in eadem incoquatur, & sub dia-
uo refrigescat, potu crassum humorem & strigmenta al-
ui detrahet. stomacho supra modum aduersatur. subdita
ex ea balano, alui excrementa eijciuntur. Virentis succo
utilissimè ischiadici perfricantur.

Epithymum.

Cap. CLIX.

Epithymon, flos est è thymo duriore, satureiae simi-
li. capitula habet tenuia, & leuia, & in eis caudicu-
culas, quasi capillamenta. Potum cum melle detrahit pi-
tuitam bilemq; atram, per inferna. Priuatim prodest me-
lancholicis, & inflatis, acetabuli mensura, ad quatuor
drachmas

drachmas, cum melle, sale, & aceti exiguo. Plurimum in Cappadocia & Pamphylia gignitur.

Alypum.

Cap. CLX.

Alypon surculosa herba est, subrubra, gracilibus ramulis: tenuibus folijs: flore molli, leui, & copioso: radice betæ, tenui, referta acris succo: semine epithymi. gignitur in maritimis, maximè Libyæ, quam largissima: quanquam alibi quoque plurima prouenit. Semen atram bilem deijcit, si mensura epithymo pari cum sale & aceto sumatur. uerum interanea leuiter exulcerat.

Empetrum seu calcifraga. Cap. CLXI.

Empetron aliqui phacoides uocant, nascitur in montibus & maritimis, salso gustu. sed quò propius terreno fuerit, amarius sentitur. Trahit bilem, pituita, & aquam, si bibatur in iure aliquo, aut hydromelite.

Vitis syluestris.

Cap. CLXII.

Vitis syluestris sarmenta uitis modo prælonga emittit, aspera, lignosa, rimoso cortice: folijs hortensis solani, longioribus ac latioribus: muscoso flore, & capillaceo: fructu exiguis uuis simili, post maturitatē rubente. rotunda est acinorum facies. Feruescens radix in aqua, & in cyathis duobus uini aqua marina diluti posita, humorem alui ciet. ideo hydropicis datur. Vuæ eius, uitia cutis in facie, & maculas omnes expurgant. Enascentes uiticulæ, cibi gratia, sale condiuntur.

Vitis alba.

Cap. CLXIII.

Vitis albam aliqui bryoniam uocant. Folijs uiticulis, pampinisque, satiuâ uitem imitatur, sed hirs

culosis, altioribusq; & quæ non singulari, ut illa, pediculo fulciantur: radicibus longis, pluribus, obliquis, quæ ex nigro in luteum flauescunt. aliquæ etiamnum rubræ inueniuntur. Pellunt lata interaneorū animalia cum melle eclegmate sumpto. potæ cum uino drachmis tribus, teretes tineas eijciunt. datæ fœminis, sterilitatem faciunt: & prægnantibus abortum, si supergrediantur. Farina humidis ulceribus & cicatrici repugnantibus inspargitur. iumentorum ceruicibus medetur. Folia recentia, in oleribus cocta manduntur, ut uentrem emolliant.

Filicula, siue polypodiū. Cap. CLXVI.

Filicula nascitur in muscosis petris, & uetustis arborum caudicibus, præsertim quercuum, palmi altitudine, filici similis, subhirsuta, non tenui perinde diuisura. radix pilosa, in qua continentur cirri, ceu polyporum, crassitudine digiti minimi, coloris intus herbacei, austera aliquantum, & gustu subdulcis. Purgandi uim habet. coquitur cum gallina, aut piscibus, aut beta, aut malua, ad aluum soluendā. aridæ farina aquæ mulse insparsa, detrahit bilem & pituitam. trita luxatis efficaciter illinitur, et aduersus rimas quæ inter digitos fiunt.

Dryopteris. Cap. CLXVII.

Dryopteris nascitur in ueterum roborum musco, filici similis, multò minore foliorum incisura, radicibus inuicem implexis, hirsutis, gustu acerbis, in dulcedinem uergentibus. Psilothrum est cum radicibus trita: illinitur enim primum usquedum sudorem euocet, mox sudor abluatur, & recens imponitur.

Cnicus.

Cnicus.

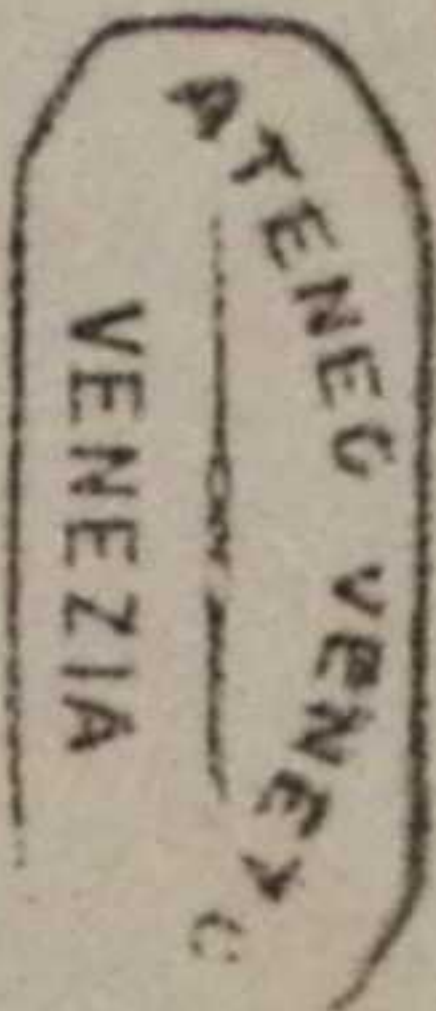
Cap. CLXVIII.

CNicus folijs constat oblongis, per ambitū diuisis, asperis, spinosis, caule sesquipedali: capitulo magnitudine grandis oliuæ: flore croci: semine cādido, alioqui rufo, longo, anguloso. Huius flore in obsonijs utūtur. Seminis tusi & expressi succus, cum aqua mulsa, uel iure gallinacei, aluum purgat: sed stomacho aduersatur. ex eo autem fiunt offulæ, quas placentulas uocant, adiectis succo amygdalis, nitro, aniso, & melle decocto, quæ aluum emolliunt. Hæ in partes quatuor finduntur, quæ nucis iuglandis magnitudinē impleant: è quibus ante coenā duas uel tres sumpsisse satis est. Ratio temperandi hæc est: cnicici candidi sextarius, amygdalorū tostorū & delibratorum cyathi tres, anisi sextarius unus, aphronitri drachma una, cum carnibus triginta caricarū. Seminis succus lac cogit, et magis ipsum resoluēdæ alui facultate donat.

Mercurialis.

Cap. CLXIX.

LYnozostis, aliqui parthenion, alij hermū botanion appellant, folijs constat ocimi, minoribus, helxinæ cognatis: ramulis duplici geniculorum nodo cinctis, alarum cauis multis: fructu foeminæ, copioso, quandam racemorum speciem præbente: mari, è foliorum sinu dependente, paruo, rotundo, ceu binis testiculis unā coherentibus. frutice dodrantali aut maiore. Vtraque in oleribus manditur, ad aluum ciendam. cocta in aqua, epoto iure, bilem aquamq; detrahit. constat ut mares gignātur, hunc facere: ut foeminæ, illam, si à purgatione bibantur, & trita folia genitalibus admoueantur.

Cynocrambe. Cap. CLXX.

CYnia aut cynocrambe, cauliculum binum dodrantum altitudine emittit, mollem, subalbidum. folia mercuriali aut hederæ similia, certis interstitijs subalbida. semen folijs adhæret, paruum, rotundum. Folia cum caulibus pota, aluum cient. oleribus commendantur. Ius decocti & pituitam & bilem aquamq; detrahit.

Heliotropium. Cap. CLXXI.

Heliotropio magno flos est effigie scorpionis caudæ, unde scorpiuro ei nomen. & quoniam folia cum sole circumagat, heliotropion dicitur. folia ocimi habet, hirsutiora, candidiora, & maiora. ramuli à radice terni, quaterni, aut sæpe quini exiliunt, multis alis concavi: flos in cacumine candidus, aut subfulvus, incurvatur ut scorpionis cauda. radix tenuis est, & inutilis. nascitur in asperis. Decoctum herbæ ex aqua, fasciculo manus plenæ, potu pituita bilemq; per aluum extrahit. contra scorpionum ictus ex uino potum & illitum prodest. ad alligatur ad conceptus arcendos. Aiunt per horam unam ante accessiones, seminis grana quatuor cum uino quartanas finire: tria uerò, tertianas. illitum semen formicantes uerrucas pensilesq; & thymos, & epinyctidas exiccat. Folia infantium destillationibus, quas syriaseis uocant, podagris, luxatisq; utilissimè illinuntur. menses cient. partus trita & imposita pellunt. Heliotropion paruum nascitur in palustribus, iuxta lacus, folijs antedicto proximis, rotundioribus: semine, acrochordonum uerrucarum modo, pensili, rotundo. Herba cum suo semine pota,

ne pota, adiecto nitro, hyssopo, nasturtio, & aqua, laticineas teretesq; excutit. Pensiles verrucas, quæ acrochordones uocantur, cum sale illita tollit. Scorpioides herbula est, folijs paucis, semine caudæ scorpionis effigie. Illita scorpionum ictibus præsentaneo est auxilio.

PEDANII DIOSCORIDIS ANAZARBEI DE
 medicinali materia Liber quintus,
 Ioanne Ruellio Suefsio-
 nensi interprete.

Superioribus quatuor libris, amicissime Aree, tradidimus de aromatibus, oleis, unguentis, & earundem lachrymis ac fructibus, item animalibus, melle, lacte, adipe, cerealibus, oleribus, necnon de omni radicum, herbarum, succorū, seminumq; ratione. In hoc autem totius operis quinto differemus de uinis & metallicis, à uite nostram cōmentationem auspicati.

Vitis uinifera.

Cap. I.

Folia uitium & triti capreoli, capitis dolores illitu mitigant: & inflammationem stomachi ardoremq; cum polenta. folia etiā per se, ut quæ refrigerent & adstringant, imponi solent. Potus eorum succus dysentericis, sanguinem excreantibus, stomachicis, & gravidarum malaciæ medetur. Eadem efficiūt madefacti in

Z

aqua capreoli & poti. Lachryma uitiū, quæ ueluti gummi in caudicibus concrefcit, ex uino pota calculos pellit. illita lichenas & psoras leprasq; nitro prius perfrictas sanat. eadem cum oleo sæpius pilis illitis, psilothri effectum habet: maximeq; sanies, quam accensa sarmenta uitium uiridia exudarunt. qua & perunctæ uerrucarum infectiones extrahuntur. Cinis sarmentorum & uinaceorum, detractis in sede condylomatis, & thymijs, illitus ex aceto medetur. prodest luxatis & uiperarum morsibus. contra lienis inflammationem illinitur, cum rosaceo & ruta & aceto. Labrusca duorum generum est. alterius uua non maturefcit, sed flore tenuis œnanthem nominatam perducit. altera ad frugem peruenit, paruis acinis, nigra, & adstringens. Folia, caules, & clauiculæ quibus repunt, uim habent cultæ uiti similem.

Vua.

Cap. II.

Vua recentes aluum turbant, & stomachum inflant. innocentiores, quæ decerpæ diu pependære, ideo quod in eis copia humoris exiccatur. utilesq; fiūt stomacho, ægrisq;, atque cibi auiditatem excitant. in uinaceis & ollis seruatæ, ori & stomacho gratæ sunt. aluum sistunt, sed uesicam & caput tentant. & sanguinem excreantibus conueniunt. Similesq;, quæ in musto fuere. Sapa aut passo conditæ, stomachum magis infestant. At quæ solem prius passæ in aqua cœlesti conduntur, minus uinosæ sunt, siticulosi, ardentibus & longis febribus salubres. Reconditi uinacei inflammatis mammis, rigentibus ac præduris, cum sale illinuntur. decoctura eorum
dysentæ

dysentericos, coeliacos, & faeminas fluxione uuluae laborantes iuuat infusa ad defecationes, ac forus assumitur. Nuclei acinorum adstringendi uim obtinent. stomacho utiles sunt. inspargitur farina tostorum, polentæ modo, dysentericis, & coeliacis, & solutis stomacho. Vua passa alba adstringentior est. prodest esitata caro earum tussi, faucibus, renibus, ac uesicæ. estur in dysenteria per se cum nucleis, & decocta in patinis cum melle, admista milij ac hordei farina & ouo. ualet ad purgandum caput, eiusdem gratia cum pipere commanducatur. testium inflammationes sedat, illita cum lomento fabarum, aut cumini farina. fauos, epinyelidas, carbunculos, enatas in articulis putredines, & gangrænas, sine nucleis trita, & cum ruta imposita sanat. podagræ conuenienter cum panacis succo illinuntur. mobiles ungues illita, celcius extrahit.

Oenanthe.

Cap. III.

OEnanthe uocatur uitis syluestris fructus, cum floret. Recondi debet fictili non picato, collectaq; substrato linteo, in umbra siccatur. Laudatissima in Syria & Cilicia & Phœnice. Vis ei adstrictoria, quare pota stomacho ac ciundæ urinæ utilis. aluum sistit, ac sanguinis excreationes. contra fastidia & acorem stomachi, sicca & illita efficax est. capitis doloribus tam uiridis quàm sicca, ex aceto & rosaceo perfunditur. sanguinolenta uulnera cataplasmate, & incipientes ægilopas, oris ulcera, & genitalium nomas, trita cum melle, croco, myrrha, et rosaceo, ab inflammatione uindicat. pestis

miscetur, ad sistendum sanguinem. contra oculorū delachrymationem, & stomachi ardores, cum polline polenta & uino illinitur. Cinis cremata in testa, candentibus prunis, facit ad oculorū medicamenta. reduuias et pterygia, abscedentes gingiuas, cruentasq; cum melle sanat.

Omphacium.

Cap. III.

Omphacion succus est acerbae uuae, nondum maturefcentis, è Thasia uite aut Aminæa. Oportet autem ante canis ortum, expressam melliginem in rubro ære, linteo cooperto, insolare, usquedum cogatur, semperq; quod ceruici uasis concretum hæsit, reliquo humori permiscere: noctu à subdialibus locis in lectum referri, quandoquidem nocturni rores ipsum concreescere non sinunt. Eligendum est flauum, friabile, uehementer astringens, & linguam mordens. Sunt qui coquendo melliginem cogant. Prodest contra tonsillas, uuam, ulcera oris, humida gingiuarum uitia, purulentas aureis, cum melle aut passo. item ad fistulas, uetera ulcera, nomasq; ex acetō: dysentericis, & mulieribus fluxione uuluae laborantibus clystere infunditur. oculorum claritati, & scabritiae, & erosionibus angulorum cōuenit. bibitur ad recentem sanguinis excreationem, etiam si rupta parte aliqua contingat: sed pauco, & aquatiore est utendum, ualde siquidem exurit.

Vini natura.

Cap. V.

Vino uetere nerui leduntur & reliqui sensus, quod tamen gustu suauius est. quare cauendum ijs qui intestinae alicuius partis imbecillitatem sentiunt. attamen
in secun

in secunda uale tudine paucum, aqua dilutum, innoxie sumitur. Nouum inflat. egrè coquitur. insomnia parit graua. & urinam ciet. Aetate medium, utraq; uitia fugit: quare ad uictus sanorum aegrorumq; usurpatur. Album, tenue, stomacho utile est, ac facile in membra distribuitur. Nigrum uerò, crassum est, & concoctum difficile. carnem alit, & ebrietatem creat. Giluum, utpote quod medium est, medias inter utrunq; uires habet. In secunda tamen & sinistra uale tudine, cum primis laudatur album. Quin & uina sapore distant. siquidem dulce crassis partibus constat, & difficilius à corpore expirat. stomachum inflat. aluum & interanea, ut mustum, turbat: sed minus inebriat. renibus, & uesicae aptissimum. Austerum, per urinam celerius transit: sed capita dolore tentat, & temulentiam gignit. Acerbum, ad ciborum per membra digestionem accommodatissimum. aluum, & ceteras fluxiones cohibet, minusq; urinam expellit. Nouum neruos minus tentat. Vinum aqua marina factum, stomacho aduersatur. sitim stimulat. neruos infestat. aluo aptum. à uale tudine se recolligentibus inutile. Passum, quod uuis sole siccatis in area, aut in sarmento torrefactis exprimitur. Creticum cognomine, aut pramnion, aut protropon, & sappa quæ sit musto igni decocto, Græci sirion aut hepsema appellant: nigra quidem, et quæ dicuntur melampsithia, crassa sunt, & corpora multum alunt: candidum, tenuius: & heluola inter hæc media, medias sortiuntur uires. Omnia tamen adstringunt, & pulsus reuocant. faciunt aduersus uenena quæ exulcerando necant, ex oleo pota, &

uomitionibus reddita. contra cicutas, meconium, pharia
 con, toxica, & concretum in grumos lac. item contra reu
 num, ac uesicæ pruritus, rosiones, exulcerationesq;. in
 flant tamen, & stomacho aduersantur. priuatim prodest
 melapsinthium, si uenter rheumatismum sentiat. album,
 magis cæteris emollit aluum. Gypso conditum nervis of
 ficit, caput aggrauat, & incendit, ac uesicæ aduersatur.
 contra uenena cæteris aptius. Picata, aut resinata, ex
 calfaciunt, concoquunt. sanguinem excreantibus inimi
 ca. Quæ uerò aparachyta uocant, ut quæ admistam sa
 pam recipiunt, caput implent, temulentiam gignunt. &
 grius in halitum expirant. stomachum malè habent. In
 ter Italica uina Falernum principem locum obtinet,
 quod inueteratum perquàm facilè coquitur. pulsus exu
 scitat, aluum adstringit, stomacho utile. sed uesicæ no
 cet, atque ijs qui uisus hebetudinem sentiunt: & ad po
 tus crebros minimè idoneum. Albana crassioribus con
 stant partibus, dulcia. stomachum inflant, uentrem emol
 liunt: sed concoctionem non æque adiuuant, & neruo
 sa minus infestant. uetustate, eadem austerum saporem
 concipiunt. Cecubum, cum sit dulce, est & Albano cras
 sius. corpus & colorem alit: ægrè tamen coquitur. Sur
 rentinum, ualde austerum est: quare intestinorum & sto
 machi fluxiones cohibet. & cum tenue sit, caput minus
 tentat. inueteratum suauius redditur, & stomacho utile.
 Adrianum & Mamertinum in Sicilia æquè crassis parti
 bus gignuntur. modicè adstringunt, & ocysimè inuete
 rantur, minusq;, ob suam tenuitatem, nervos tentant. Pa
 rætypia

ætypianū, quod ex Adriatico sinu defertur, odoratū ac tenuius est: quare liberaliter epotū fallit. diu seruat ebrietatem, & soporem adfert. Istricum Parætypiano simile est, sed urinam uehementius pellit. Chium tamen antedictis mollius, & aptum potui est. bene alit, & minus inebriat. fluxiones cohibet. oculorū medicamentis utile. Lesbium facile membra subit, Chio leuius, et alio idoneum. Ephesium eandem uim habet, quod phygelites nominatur. uerum Asianum è Tmolo monte, Mesogites appellatum, capitis dolores ciet, & neruos lædit. Coum uerò & Clazomeniū, quoniam multam sibi maris aquam uendicant, facile corrumpūtur. flatus mouent. aluum turbant. neruis officiunt. Vinū omne (ut reliqua in cōmune dicantur) merum ac syncerum, & sua natura austerum, excofacit, facile in membra distribuitur. stomachum adiuuat. appetentiam ciborum inuitat. uires alit, ac robur auget. somnum conciliat, & commendat colorem. potum liberalius auxilio est contra assumptam cicutam, coriandrū, pharicum, ixiā, meconium, argenti spumā, taxum, aconita, fungosue, contra serpentium morsus, & omnium ictus quæ refrigerando necant, aut stomachum in uomitiones effundunt. facit ad longas inflationes, rosionesq; præcordiorum, ac distentiones, stomachi resolutionem, & si uenter aut interanea rheumatismum sentiant. Conueniunt sudatoribus, & quibus corpus immodico sudore digeritur, maximè alba, uetera, & odorata. Quæ tamen uetustate dulcescūt, renibus ac uesicæ accommodatio redduntur. uulneribus, inflammationibusq; in succida

lana imponuntur. tetra ulcera & phagedænica, & fluxionibus obnoxia, cōmodè persfunduntur. Quæ marinā non receperunt, austera & alba, ad sanorum uictus usurpantur. In his præstant Italica, Falernum, Surrentinum, Cecubum, Signinum, & permulta Campaniæ, & Parætypianum ab Adriatico sinu, & Siculum quod Mamertinum appellatur. Ex græcis Chium, Lesbium, & Phyzgelites ex Epheso. Crassa uerò & nigra, stomacho negocium exhibent. inflationem pariunt. corpus augent. Tenuia tamen & austera stomacho profunt, & minus carnes alunt. Vetera ualde tenuia, & candida uehementius urinam ciunt, & dolores capitis mouēt, neruosq; largius pota tentant. In media ætate, ut à septimo anno, potui saluberrima sunt. Modus autem pro ætate, & tempore anni, & consuetudine, & qualitate uini definiatur. Non sistere, & modicè cibos prolui, optimū est præceptum. Nocet ebrietas omnis, & maximè assidua. siquidem obsessos neruos quotidie remittit: largiorq; potus, acutorum morborum adfert initia. Mediocris tamen uinolentia, aliquot diebus, maximè post aquæ potus, utilis: nanq; modo quodam ex alto euocat, sensilesq; expurgat excretus, & per cæca corporis ducit spiracula. sed aquam post uinolentiā bibere oportet: siquidem ualeitudinis alicuius gratia faciliæ temulentie remediū affert frigida. Omphacites nomine, peculiariter fit in Lesbo, siccata sole acri uua, paulò ante maturitatem decerpta, triduo aut quatruiduo, donec racemi in rugas contrahantur, expressumq; uinum cadis insolatur. Vim adstringendi habet. prodest dissolutis sto-

tis stomacho, & ilei dolore laborantibus. item prægnantium malaciæ, & crudis. in pestilentia quoq; sorptum auxiliari dicitur. Huiusmodi uina non nisi post multos annos bibi possunt. Lora, quam deuteriã, alij potimon appellant, fieri solet, adiectis metretis tribus aquæ, in uinacea, quibus triginta uini metretæ extractæ fuerint: calcatis uinaceis, expressoq; decocto ad tertias parteis, & additis in singulos congios modi eius qui remansit, binis sallis sextarijs. post hyemem transfunditur in uasa. Lora intra annum utendum: etenim celeriter exolefcit. Cõuenit ægris quibus timemus noxam uini, coacti sæpe desiderijs eorum obtemperare. item à longa uoletudine se recolligentibus. Fit & uinũ quod adynamon uocant, loræ uires habens, hoc modo: Pares aquæ & musti mensuræ coquantur molli igne, donec absumatur aqua. quod, ubi refrigererit, elutriatum, picato uase reconditur. Alij marinæ & coelestis aquæ, mellis et musti pares miscent portiones, decapulant, & quadraginta diebus insolant. quo ad annum utuntur ad omnia eadem. Vinum è syluestri uua nigrum adstringit. prodest alui & stomachi fluxionibus, et cæteris quibus constrictione & contractione opus est.

Vinum melitites.

Cap. VI.

Melitites datur in longis febribus, quæ stomachũ infirmarunt. nanq; aluum leuiter emollit. urinã ciet. stomachum expurgat. prodest articulario morbo, renum uitijs, imbecillo capiti, & mulieribus abstemijs. odoratum siquidem est, & corpus alit. Distat à mulso quod fit è uino uetere, austero, & melle exiguo. Melitites autẽ

adiecto ad quinq; congios austeri musti, mellis congio, et salis cyatho, cortinis magnis, quò magis ad effervesendum locus pateat, fieri oportet, sensim asperso sale: cumq; effervere desierit, in alia uasa transfunditur.

Mulsum.

Cap. VII.

Mulsum è uetere uino austeroq; et bono melle factum, præfertur. minus enim inflat, ac celerius id genus in usum uenit. uetus corpus alit. media ætate, aluo prodest. urinam pellit. à summo cibo sumptum nocet. et inter initia potum, implet. dein appetendi auiditatem reuocat. Fit mulsum duabus uini metretis, admixta una mellis. Aliqui, quo celerius præberi possit, mel cum uino coquunt, et ita transfundunt. Alij utilitatis gratia, ad sextarios sex musti feruentis, unum mellis adiiciunt, et ubi ferbuerit, uase recondunt. dulce autem permanet.

Aqua mulsa.

Cap. VIII.

Aqua mulsa easdem quas mulsum uires possidet. Cruda utimur, cum moliri deiectionem, aut uomitionem incitare uolumus: ut ijs qui uenena hauserunt, ex oleo. Decocta datur imbecillis, et hominibus elanguescentis pulsus, quos illi dixere microphyctos, tussientibus, peripneumonicis, et ijs qui immodico sudore digeruntur. Iam paratum conditiumq; quod aliqui hydromeli propriè uocant, media ætate adynamo uino, aut loræ in recreandis uiribus respondet, et similem uim adipiscitur. quare inflammationibus alicuius membri plus quam lora prodest. inueterati tamen usus damnatur inflammatis, aut costrictis. sed laboranti stomacho, aut cibum fastidienti, sudatos

ti, sudatoribusue conuenit. Fit, duabus pluuiæ aquæ ueteris ad unam mellis partem additis, & insolatis. Alij fontanam aquam adiiciunt, & ad tertias parteis decoquunt, & ita recondunt. Nec desunt qui hydromeli appellent, quod à melle elutis aqua fauis confici ac seruari soleat. sed meracius confieri cōuenit. Aliqui id coquunt. agrotantibus noxiū est, quoniā plurimū ceraginis sibi uendicat.

Aqua.

Cap. IX.

DE aquis in uniuersum decernere, propter locorū proprietates, & peculiare naturas, cœlum, & alia pleraq; difficile est. Magna tamen ex parte optima est dulcis, syncera, nullius omnino qualitatis particeps, et quæ ne minimo quidem tempore in præcordijs cōmoratur. ad hæc, quæ & facili uia fertur, & citra molestiam, nec inflatione creat, & minimè computrescit. Aqua maris calida est, & acris. Stomacho aduersatur, aluum enim conturbat. pituitam expellit. si uerò calida ad fœtus adhibeatur, elicit & discutit. neruorum uitij, & perniciis, ante ulcera prodest. miscetur cataplasmatibus ex hordeacea farina, & emplastris, & discutientibus maglagmatibus. ad mouendas deiectiones tepesacta infunditur: ad tormina, calida. psoras, pruritus, impetigines, lencas, & mammas rigentes, foueri utile est. liuores fœtu discutit. ad uenenatos ictus, qui tremorem & refrigerationem adferunt, salutaris intelligitur, maximè scorpionum, phalangiorum, aspidumq;. Etiam si quis in calidam descendat, auxiliatur. & malo habitu confectis iamdiu corporibus, neruisque, balneæ ex ea utiles. hydropicos,

capitis dolores, aurium grauitates, feruentis uapor leuat. syncera, & sine potabilis aque mistione reposita uirus deponit. Sunt qui etiam præcoquant, & ita recondant. Datur ad purganda corpora per sese, aut ex posca, aut cum uino, aut melle. uerum post deiectionem, dant gallinæ aut piscium iuscula, ad domandā morsus acrimoniā.

Thalassomeli.

Cap. X.

Quod thalassomeli uocatur, uehementer purgare constat. Temperatur autem æquis portionibus, maris, mellis, & imbris ex alto, defæcatis, & picato uase per canis æstus insolatis. Alij ad binas marinæ coctæ singulas mellis adiiciunt, & uase condunt. huiusmodi moderatius est aqua marina & mitius.

Acetum.

Cap. XI.

Acetum refrigerat, & adstringit. stomacho utile. appetentiam excitat. erumpentem undecunque sanguinem, potu incessiue sistit. prodest alui fluxionibus coctum cum cibus. cruentis uulneribus inditur. inflammationes arcet, in succidis lanis aut spongia impositum. reprimat procidentia sedis, uulueq; item abscedentes gingiuas, & sanguine manantes. ad nomas, & ignem sacrū, ulcera quæ serpunt, lepras, impetigines, pterygia, cum aliquo conuenienti efficax est. phagedænas ulcerum, nomasq; fœtu continuo cohibet. podagricis calido fœtu, cum sulfure auxiliatur. sugillationes rapit, cum melle illitum. cōtra capitis ardores cum rosaceo in succidis uelleribus, aut spongia imponitur. ad aquam inter cutem, grauitatem aurium, & sonitus, sibilosq; feruentis uapor proficit. instil-

cit. instillatum quoq; aurium uermes necat. panos coëscet tepidi fatus, aut si imbuta aceto spongia admoueat. pruritus permulcet. contra uenenatos serpentium ictus, qui refrigerando nocent, calidum cōmodè fouetur: & frigidum, ijs quæ exurens uirus eiaculantur. calidum potū, atq; uomitionibus redditum, aduersus omnia uenena effi-
cax est, præsertim contra meconium, & haustam cicuta-
tam, conglobatum in uentre sanguinem, lac coagulātū,
fungos, ixiā, taxumq; cum sale. haustu uoratas hirudi-
nes, si sorbeatur, eijcit. tussim ueterem mitigat, & recen-
tem laceßit. in orthopnoea calidū cōmodè sorbetur. gut-
turis fluxiones gargarizatum inhibet. anginis & uue
procidenti conuenit. contra dentium dolorem, calidum
colluitur.

Acetum mulsum.

Cap. XII.

A Cetum mulsum, quod oxymel uocant, hoc mo-
do temperatur: Aceti heminas quinq; salis mari-
ni pondo, mellis minas decem, aquæ sextarios quinq; pa-
riter coquito, decies efferuescente cortina: atq; ubi refria-
xerit, diffundito. Sumptum crassos humores extrahere,
& ischiadicis, comitialibus, & articulorum morbo con-
flictatis prodesse creditur. contra morsum eius uiperæ
quam sepa uocant, haustum meconium, ixiāmue, auxilio
est. anginis utiliter gargarizatur.

Acida muria.

Cap. XIII.

A Cida muria, quam Græci oxalmen uocant, con-
tra noxas fœtu, putrida ulcera, canum morsus,
& uenenatos ictus auxiliatur. sanguinis fluxiones post

excisos calculos sistit, si statim calida in uulnus iniiciatur. prociduam sedem reprimat. dysentericis, si nomas sentiant, infunditur. oportet autem ex lacte instillare. hirudines sorbitione aut gargarizatu necat. furfures et manantia capitis ulcera extergit.

Thymoxalme.

Cap. XIII.

Thymoxalme ueteres utebantur, dabantque laborantibus imbecillitate stomachi, ternos quaternosue cyathos, aqua calida dilutos, in articularibus morbis, et inflationibus. crassos humores, atrosque trahit. Hoc modo facitatur: Thymi triti acetabulum, salis idem modus, rutæ, pulegij, polentæ, singulorum exiguae portiones in uas coniiciuntur, aquæ terni sextarij, et aceti terni cyathi infunduntur, et circumposito linteo sub dio madescent.

Scillinum acetum.

Cap. XV.

Scillinum acetum hoc modo fit: Scilla, quæ candida fuerit, expurgata conciditur, traiectaque lino segmenta modicis interuallis, ne se contingant, siccantur in umbra quadraginta diebus. mina eorum in aceti boni sextarios duodecim immergitur, et uase diligenter operto septenis diebus in sole madescit. post eum numerum dierum scilla eximitur, et expressa abijcitur. defæcatum acetum transfunditur et reponitur. Aliqui scillæ minam, quinque aceti sextarijs miscent. Alij citra exiccationem repurgantes, parem mensuram adiiciunt, et senis mensibus macerari patiuntur. Id multo magis humorum lentitias digerit. gingiuas humore prægnantes collutione stringit firmatque, et
motos

motos dentes stabilit. putredines oris, & graues halitus tollit. durat fauces sorbitione, & callosas facit. uocem expedit, & lymphidam canoramq; reddit. datur stomachicis, ægrè cibum cōcoquentibus, melancholicis, comitialibus, uertiginosis, mente captis: item uuluarū strāgulatio nibus, lienis incremento laborantibus, ischiadicisq; imbecillos admodum recreat. corpus sanum reddit, & bonum colorem præstat. oculorū aciem exacuit. tarditatē quoq; auriū infusione purgat. in summa, ad omnia efficax. Ca uendum tamen intestinis exulcerationibus, in capitis dolore, aut neruorum uitijs. Datur quotidie ieiunis sorbendum, inter initia exiguum, paulatim adaugendo, ad cyathum usq;. Nonnulli binos dant cyathos, aut largius.

Scillinum.

Cap. XVI.

S Scillinum uinum fit hoc modo: Dissectam, uti dictū est, scillam, & sole siccata contundito, minam eius tenui cribro incernito, & linteo raro illigatam, in uice uos sextarios musti recentis ac boni demergito. ubi trimestri spacio maducri, eluriatum uinum, obstructo diligenter uase, recondito. Licet quoq; sic humida scilla uti: In orbiculos, rapi modo, dissectā duplicato pondere, quadraginta diebus insolari oportet, & ualde inueterascere. Alia parandi ratio: Scillæ dissectæ & repurgatæ tres minas, in Italicam metretam musti demittito, & scnos menses in uase obstructo macerari finito. post id tempus defæcatum & excolatum uinum recondito. Vtile est contra cruditates, & ciborum corruptiones. item ijs qui reuolunt cibum, et si pituita in uentre, aut stomacho coierit.

prodest lienosis, malè habitis corporibus, aquæ inter cutem, regio morbo, difficili urinae, torminosi, inflationibus, resolutioni nervorum, horroribus longis, uertiginosis, & uulsis. menses pellit. minimè nervos infestat. Hoc uinum uetustate fit melius. Cauendus in febre usus, aut si interanea ulcus sentiant.

Marina.

Cap. XVII.

Marina uariè factitatur. Aliqui enim statim quæ decerptæ sunt uuæ, aquam maris admiscent. Alij in area uuas sole siccant: quibus calcatis, marinam adiiciunt. Alij passas prius uuas in dolijs marina aqua macerant, mox calcatas exprimunt. id magis passi generibus adscribitur. Quæ tamen austeriore gustu temperantur, contra febrium aduentantium indicia ualent, si modo meliora non adsint. aluum subducunt. prosunt purulentis extuscentibus, aut si dura aliis exerceat. Quæ ex Aminæis uuis fiunt, caput tentant, stomacho aduersantur, flatu creant. Verum quo plenior habeatur historia, ijs qui huius studio tenerentur, non inutile existimamus uarias uinorum compositiones adferre, nō quod frequens eorum aut necessarius existat usus, sed ne quid omisisse uideremur, quod ad eorum rationem attineret. Sunt autem quedam ex ijs factitia, minoris curæ ac impendij, quæ cadunt in usus: uti quæ ex cotoneis malis, pyris, filiquis, item myrti baccis componuntur.

Cydonites.

Cap. XVIII.

CYdonites, nomine alio melites appellatur, & ita fieri consuevit: Māla cotonea exemptis seminibus,

bus, frustatim rapi modo scinduntur, & duodecim minarum pondo, in musti metretam, triginta diebus macerantur, postea defæcatum uinum reponitur. Alia faciendi ratio: Oportet ad singulos mellis sextarios, denos succi cotoneorum tusorum pressorumq; adijcere, & ita recondere. Vinum hoc adstringit, prodest stomacho, dysenteriae, hepaticis, renum uitijs, & urinae difficultati. Melomeli, quod & cydonomeli nominant, sic fit: Cotonea mala seminibus suis castrata, in quamplurimum mellis, quo penitus demersa contegantur, coniiciuntur: id post annum mitescit, mulso non dissimile. Præstat eadem quæ superior compositio.

Hydromelum.

Cap. XIX.

Fit hydromelon duabus mensuris aquæ coctæ, & sub caniculæ sydus insolatæ, additis ad unam melomelitis, facti ex cotoneis. Vis huius eadem est.

Omphacomelites.

Cap. XX.

Omphacomelitis faciendi ratio hæc est: Acerba uua adhuc immaturæ, & tribus diebus insolatæ exprimuntur, & ad ternas succi partes, mellis optimi despumati singulae partes adijciuntur: & insolatur in uasa transfusum. Vim reprimendi ac refrigerandi habet. Stomachicis coeliacisq; conuenit. usus post annum est.

Apijtes.

Cap. XXI.

Fit & è pyris, perinde atq; cotoneis, uinum, apijtes nomine, sed ita ut pyra nō magnopere maturescāt. Ex filiquis etiam, mēspilis, sorbis, simili modo temperatur. Omnia hæc genera acerba sunt, & adstringunt. sto

macho utilia sunt, atque intestinas fluxiones cohibent.

Oenanthinum. Cap. XXII.

Fit è feraci uite syluestri, quod uocatur œnanthinū: Sicci flores minis duabus musti cado macerati, post triginta dies mutantur, mox colatum uinum reconditur. Facit aduersus stomachi imbecillitatem, cibi fastidia, coeliacos & dysentericos.

Rhoites. Cap. XXIII.

Fit è puniceis mālīs maturis quod rhoiten nominant, succo expresso ab acinis eorum, quibus lignosus nucleus abest, apyrena uocant, ac decocto ad tertias, & ita reposito. Efficax est cōtra fluxiones internas, & febrim cum alui profluuio exortam. stomacho utile. adstringit aluum, & urinam mouet.

Rhodites. Cap. XXIII.

Rhodites sic fit: Rosarum siccarum tusarumq; minam linteolo deligatam in sextarios octo musti demergito, & post tres menses, defæcatū uinum transfundens, recondito. Vtile ijs qui feбри carent, & ad stomachi coctiones, & dolores, à cibo potum, & contra humidas aluos, & dysenterias. Fit quoq; ex succo rosarum, addito melle, quod rhodomeli uocant, quod arteriæ scabritijs conuenit.

Myrtites. Cap. XXV.

MYrtites fit, baccis nigris, quæ maturitatem excesserint, tussis, & organo expressis. Aliqui ad tertias coquunt. Alij baccas prius sole torrent, & quater nis sextarijs contusarum, ternas aquæ heminas adiiciunt, & uini

Et uini ueteris parem modum postea exprimunt, et seruant. Magnopere adstringit. stomacho utile. fluxionibus uentris ac stomachi prodest: et contra intestinas ulcerationes, et profluvia. denigrat capillos.

Myrsinites.

Cap. XXVI.

MYrsinites sic temperatur: Rami nigre myrti cum suis baccis et folijs tusi, decem minarū pondus, in tribus musti congijs seruescunt, donec duo supersint, aut certe dimidium. id uinum colatum ad usus reconditur. Contra furfures, ulcera in capite manantia, eruptiones papularum, gingiuas, tonsillas, et purulentas aureis efficax est. sudores sistit.

Lentiscinū & terebinthinū. Cap. XXVII.

LEntiscinū similiter ut myrsinites temperatur. nec secus terebinthinum. Namq; bacciferi eorum rami sumi debent. Similes insunt uires. adstringunt. stomacho accommodantur, et defluxionibus intestinorū, uesicæ, et stomachi, et sanguinis profluuio. ulcera omnia fluxionibus obnoxia, fotu ad cicatricem perducunt. fluxiones uulue ac sedis, in fessione cohibent.

Palmeum.

Cap. XXVIII.

PAlmulas maturas, quas uocant chydæas, in urceolum imo pertusum, et obstructum picata arundine, demittito: lino foramen sit obturatum, et quadragenis sextarijs ternos aquæ congijs infundito. quod si ipsum ita dulce esse non libeat, quinque congijs infudisse satis est. post decem dies detracto ab arundine linteo, assumito uinum crassum et dulce, et reponito. Suaue illud

quidem, sed capiti noxium. contra fluxiones, propter adstrictoriam uim, efficax. stomachicis, coeliacis, sanguinē expuentibus conuenit. Aliqui idem addita aqua iterum capiunt, & tertio, quarto, quinto, sextōue faciunt, quod tandem acore uitiatur.

Catorchites.

Cap. XXIX.

CAtorchites, aliquibus sycites uocatur, in Cypro fit, ita ut palmeum. sed hoc interest, quoniā pro aqua tantundem humoris adiiciūt, in quo recenter pressa uinacea maduerint. Caricæ quæ chelidonice aut phœniceæ appellantur, præsertim nigræ macerantur, uti diximus, & post decem dies humor excipitur, atq; iterum aut tertio, idem modus aquæ in qua uinacea maduerint infunditur. simili modo intercedente spacio, quarto aut quinto assumitur. demaceratarum liquor non secus acorem contrahit, & aceti usum præbet. Id tenue est. flatus gignit. stomacho aduersatur. fastidium parit. aluo tamen prodest. urinam ciet. menses trahit. lactis ubertatem facit. uitiosum sanguinem creat, & elephantiasin adfert, ut potio quam zython appellamus. Aliqui sex amphoris, decem salis sextarios adiiciunt. Alij muricæ amphoram. quod non facile uitiatur, & aluo idoneum fore censent. Alij thymum & fœniculum imo subiiciunt, & caricas superponunt: & ita uicissim, donec uas expleuerint. Fit & è sycomoris eodem modo uinum, sed in acetum acre degenerat, quoniam non ita præualet uis eorum, ut fluentis liquoris dulcedinem retinere possit.

Resina.

Resinatum.

Cap. XXX.

Resinatum uinum populatim factitari solet. copiosum in Galatia : quoniam uinum illic coacescat, uua nō maturescente, ob cœli algorem, nisi picea resina temperetur. Resina autem cum cortice tunditur, & amphoræ dimidiata hemina permiscetur. Aliqui ubi efferebuit, excolant, separantes resinam: alij relinquunt. Hæc uina uetustate dulcescunt. Omnia capitis dolorē, & uertigines faciunt. concoctionem tamen adiuuant. urinam cient. tussientibus, ac destillatione uexatis conueniunt. item cœliacis, dysentericis, & hydropicis, et fœminis fluxione uulvæ laborantibus. altis exulcerationibus infunditur. In hoc autē genere nigricans magis albo cōstringit.

Strobilites.

Cap. XXXI.

Strobilites fit maceratis in musto nucibus pineis, rescentibus, fractisq; præbetq; resinati effectus. Si quis in adfectas nuces pini musto decoquat, potum affatim conuenit ijs qui tabitudine conficiuntur.

Cedrinum.

Cap. XXXII.

Cedrinum, iuniperinum, cupressinū, laurinum, pineum, aut abiegnum, simili ratione fiunt. Diuisos recenter ramos, cum fructum ædunt, aut soli, aut balneo, aut igni, admouere oportet, uti consudent, congioq; uini minam unam permiscere, & post duos menses transfundere, & antequam recondantur, in solare. Factitiorum uinorum uasa impleri debent : namq; non plenis uasis, uina in acorem corrumpuntur. Medicata autem uina, recte uentibus insalubria. Omnia excalfaciunt. urinam cient,

et substringunt. Laurinum tamen uehementius excalfacit. Fit quoque ex fructu cedri maioris uinum, congio musti adiecta tusarum baccarum selibra. diebus quadraginta insolari debet, et defecatum in uasa transferri. Fit etiam uinum ex baccis iuniperi, non aliter quam cedrites, et ad eadem ualens. Cedrites hoc modo fit: Cedriam dulci aqua lauant, et singulas amphoras singulis cyathis diluit, et ita musto replent. Hoc genus uini excalfacit, extenuat, tussi antiquae utile sine febre. pectoris laterumque doloribus, torminibus, uentris et interaneorum ulceribus, purulentis excreationibus, mulieribus uulue causarijs, hydropticisque facit aduersus uentris tineas et horrores. contra uenenatos ictus auxiliatur. serpentes necat. aurium doloribus instillatum medetur.

Picatum.

Cap. XXXIII.

Picatum ex liquida pice et musto temperatur. Picem autem primum marina aut muria tantisper eluere oportet, dum in albuerit, et syncera maris aqua defluat, mox aqua dulci proluenda. congijs octo musti, uncia picis una aut altera adijcitur. ubi efferbuerit et constiterit, in uasa diffunditur. Hoc genus uini excalfacit, concoquit, purgat, abstergit. utile doloribus pectoris, alui, iecionoris, lienis et uulue, si sine febre sint, ueteri rheumatismo, exulcerationibus in altum recedentibus, tussi, suspirijs, concoctionibus tardis, inflationibus, et luxatis, praesertim in succida lana impositum.

Absinthites.

Cap. XXXIII.

Absinthitae faciundi ratio euariat. Aliqui enim
duodecim

duodequingenta sextarijs Italicarum amphorarum, admistam absinthij Pontici libram decoquunt ad tertias: & ubi infuderint sex acet i sextarios, & absinthij scli-
 bram, ac diligenter permiscuerint, diffundunt in uas: dumq; conqueuerit, defæcant. Alij absinthij minam in amphoram demittunt, tusamq; & raro linteo deligatā, in cado musti macerāt, binis mensibus. Alij absinthij quadrantem, alij trientem, & nardi Syriacæ, cinnamomi, cassiæ, floris iunci odorati, calami, elatæ, palmarum, singulos sextantes iniiciunt in metretam musti, & tundentes prius pila, obstructo uasis spiraculo, binis ternisue mensibus dimittunt: postea defæcatum uinum transfundunt ad usum. Alij addunt in musti cadum, Celticæ nardi drachmas quatuordecim, & absinthij drachmas quadraginta, linteo inuolutas, & post quadragesimum diem elutriant. Alij in senos sextarios musti, absinthij libram, & siccæ pini resinæ sextantem immittunt, & post decem dies excolant, & recondunt. Vtile est stomacho. urinam cit. tardam concoctionem accelerat. hepaticis, regio morbo, & renum uitij auxiliatur. fastidia discutit. ijs prodest quibus stomachus negotium exhibet. ualet contra longam præcordiorum distentionem, & inflationes, teretesq; uentris tineas, & remoratos menses. contra hausta ixiæ uenena quamplurimum potum, & uomitionibus redditum, auxiliatur.

Hyssopites.

Cap. XXXV.

HYSSOPITES è Cilicio hyssopo maximè laudatur, fitq; similiter, foliorum hyssopi tusorum libra in

amphoram musti coniecta. linteolo raro, cum quibusdam lapillis, folia inuoluuntur, ut degrauiatus pondusculo fasciculus fidat. uinum post quadraginta dies defecatum elutriatur. Contra pectoris, laterum, & pulmonis iacta, ueterem tussim, & suspiria prodest. urinam cit. torminibus & horroribus februm circuitu repetentibus auxiliatur. menses mouet.

Ex diuersis plantis facta. Cap. XXXVI.

Simili modo chamædryites fieri solet. Excalfacit, discutit. conuulsis, regio morbo, uulue inflationibus, tardæ cōcoctioni, incipienti aquæ inter cutem, subuenit. Inueterascens melius redditur. Stœchadites non secus temperatur. Congijs sex stœchadis minam addere oportet. Crassitiem, inflationes, laterū, neruorūq; cruciatu, et perfrictiones discutit. comitialibus cōmodè datur, cum pyrethro & sagapeno. Fit ad eadem acetum è stœchade herba, ut paulò antè diximus, aceto macerata, quod eosdem implet effectus. Fit uinum è betonica, quam cestrion psychotrophon appellant. herbam semine maturo prægnantem, cum suis ramulis minæ pondo, congijs duobus uini macerant, & post septimum mensem transfundunt. Ad multa interaneorum uitia, ut frutex ipse, pollet. Et ut in uniuersum dicatur, factitia uina sibi misturarum uires adsciscunt. quare non difficile fuerit, ijs qui illarum naturas norint, uinorum uires coniectura quadam consequi. ueruntamen uinorum usus febricitantibus abdicandus. Fit etiamnum è betonica acetum ad eadem uitia utile. Tragoriganites fit quaternis
tragori

tragorigani drachmis linteolo colligatis, in quaternos musti sextarios coniectis, & post tertium mensem transfusis. Prodest torminibus, uulsis, ruptis, laterum doloribus, spirituum discursationi, aegris concoctionibus. E naris fit uinum, nomine bunites, drachmis duabus tusi nari in sextarios duos musti additis, & cæteris eodem modo factis. Prodest stomachicis, & dimicatione, aut longo equitatu fatigatis. Dictamni drachmas quatuor macerato quaternis musti sextarijs. Facit aduersus stomachi fastidia, menses, & purgamentum à partu subducit. Marrubij adulti folia tundito, & sextarios octo in musti metretam demittito, & reliqua cõsimiliter facito. Cõuenit hoc uinum pectoris uitijs, & omnibus quibus marrubium.

Thymi tusi & cribrati uncias centum linteolo colligatas, in amphoram musti adijcito. Valet contra ægras concoctiones, fastidia, dysenteriam, neruorum & præcordiorum dolores, hybernos algores, & uenenata animalia, quorum morsum frigus insequitur, aut putrescit locus.

Simili modo è satureia uinum fit, quod eadem quæ thymites præstat. Sic quoq; origanites ex heracleotico origano conficitur similiter cum supradicto. Facit eadem quæ thymites. E calamintha, pulegio, & abrotono uina fiunt eodem quo thymites modo. prosunt stomachicis, cibum fastidientibus, & regio morbo, quod urinam moueant. Fit item è conyza uinum, contra uenenata animalia efficax.

Aromatites. Cap. XXXVII.

Aromatites ita fit: Palmæ, aspalathi, calami, nari

di gallici, singulorū quatuor sextarios sumito. postquam contriueris, passo subigito: coactis ingentibus offis, & in sextarios duodecim austeri musti deiectis, operculato uase, quadraginta diebus quiescere finito: deinde ubi faece expurgatum fuerit, recondito. Alia eius ratio. Calami uncia, phu drachmæ septem, costi drachmæ duæ, nardi Syriaci drachmæ sex, casie uncia, croci drachmæ quatuor, amomi drachmæ quinque, asari drachmæ quatuor: omnia simul trita & linteo colligata in cadum musti demerguntur, & postquam uinum deferbuerit, transfunditur. Facit ad pectoris, & laterum, & pulmonis dolores. difficili urinae, horroribus, retardatis mensibus, atque ijs qui per frigora iter faciunt, potum conuenit. pituitæ crassitiem extenuat. colorem alit, somnum conciliat, dolorem finit, renum & uesicæ uitij auxiliatur.

Ex diuersis odoramentis facta.

Cap. XXXVIII.

Fit & uinum ad destillationes, cruditates, tussim, inflammationes, & si humor in stomacho coijt. Myrrhæ duæ drachmæ, piperis candidi drachma una, iridis drachmæ sex, anisi drachmæ tres, omnia plenius tusa & linteo inuoluta in sex uini sextarios coniiciuntur: uinum post triduum colatur, & in lagenam recoditur. Datur post deambulationem, meraculum, cyathi unius mensura. Fit quoque nectarites ex helenio herba, radice sicca pondo quinque drachmarū linteo colligata, & in congios sex musti addita, & post tres menses effusa. Facit ad stomachi & pectoris uitia. urinam pellit. E Syriaca nardo, & Celtica

⁊ Celtica, malabathroq; uinum facitatur, hac ratione:
 Singulorū selibram in binos musti congios mittito, post
 menses duos colato. datur cyathus unus cū tribus aquæ.
 Hoc uinum efficax est contra uitia renum, hepaticos,
 regium morbum, ⁊ urinæ difficultatem. prodest stoma-
 chicis, atq; ijs quos pallor decolorat. Alij unciam aut se-
 xtantem acori, ⁊ Celticæ nardi quadrantem, in musti
 amphorā adiiciunt. Asari quadrantē in senos musti se-
 xtaros itidem demittito: id uini genus urinam ciet. hydro-
 picis, ⁊ regio morbo laborantibus, hepaticis, ischiadi-
 cisq; cōuenit. Radicis syluestris nardi recentis ⁊ tritæ
 cribratæq; bessēm in congiū musti conijcito, duos men-
 ses quiescere finito. Vtile est hepaticis, difficili urinæ, in-
 flationibus, stomachicis.

Ex diuersis herbis facta. Cap. XXXIX.

Radicis dauci contusæ drachmas sex in musti am-
 phoram imposito, ⁊ similiter transfundito. Fa-
 cit ad dolores thoracis, præcordiorum, ⁊ uulvæ. menses
 pellit, ructus ciet, ⁊ urinā. prodest tussi, ruptis, uulsisq;.

Saluiæ unciam in musti amphoram, quod idem cum ce-
 ramio est, mittito. Valet contra renum, uesicæ, ⁊ laterū
 dolores, reiectiones sanguinis, tussim, rupta, uulsa, ⁊ sup-
 pressos menses. Panacis unciam in musti congiū mit-
 tito, ⁊ transfundito. Prodest ruptis, uulsis, cōtusis, ortho-
 pnoæ. lienis crassitiem extenuat. contra tormina, coxen-
 dicum dolores, efficax est. tardas concoctiones accelerat.
 menses ⁊ partus extrahit. aquæ inter cutem, ⁊ serpen-
 tium ictibus auxiliatur. Vina ex acoro ⁊ dulci radice

consimili modo fiunt. Oportet enim singulorum uncias octo in senos congios mittere, tribus mensibus macerare, mox in uas transferre. Faciunt ad pectus, & latera, & urinam mouent. Seminis apij recentis, maturi & cribra ti uncie nouem in linteo colligatae in musti amphora demittantur. Appetitum excitat. stomachicis, & difficili urinae auxiliatur. faciles spiritus facit. Ex foeniculo, anetho, & petroselino, uina eodem modo fiunt, & ad eadem efficacia. Fit & è flore salis uinum, multò ad purgandum efficacius, quàm uinum aqua marina temperatum. Fauces, uesicam, renes, & stomachum infestat: quare neq; in secunda, neq; aduersa uoletudine prodest. Fit etiam uinum quod phthorion uocant, quoniam partus necat, & abortus facit, ueratro aut scammonia, aut syluestri cucumere, iuxta radices uitium sato: siquidem uites sibi illorum uires adsciscunt. Id uinum partus enecat. datur ieiunis mulieribus, quae antè uomuerunt, cyathorum octo mensura, dilutum. Ramorum thymelae cum suis folijs & fructu triginta drachmas mittito in congios tres musti, & leui igne coquito, donec congiij duo supersint, defaecatumq; recondito. Aquosa purgat excrementa, & lienē absunit. Chamelaea dum floret, cum folijs tusa & cribrata decem drachmarū pōdere, in musti congiū additur. Post duos menses uinū in uas transfertur. aquae intercutem, hepaticis, et lassitudine cōfractis, efficax est. item mulierib. quae à partu aegrè purgantur. Cham epityiniū simili modo fit, ad eadē cōueniens. urinā quoq; ciet. Librum radices mandragorae cōcidito, segmenta lino traijci to, quod

to, quod selibrā æquat in musti cadū demittito, ibiq; esse
sinito ad menses treis, deinde transfundito. Media potio,
hemina dimidiū. bibitur, passo in duplum addito. Aiunt
hemina uini congio mistā, potu soporē adferre. cyathus
unus cum sextario uini potus, enecat. mediocris usus e-
ius, doloris sensum aufert. fluxiones incrassat. olfactu, po-
tuq; et cum inditur, idem præstat. In congium musti
aqua marina diluti, drachmas duodecim nigri ueratri tri-
ti in linteo mundo, mittito: dumq; efferbuerit, in marinæ
aquæ congios quatuordecim aut quindecim, ubi plenius
scule fregeris, inijcito. post aliquot dies colato, et utitor.
Dato cyathum unum ex aqua balnei in potu, ad aluum
soluendam, ijs qui euomuerunt à cœna. Alia ratio: Vera-
tri drachmas uiginti, iunci odorati uncias duodecim, spi-
cæ Syriacæ uncias tredecim, cribratas et linteo colliga-
tas in septem uini Coi sextarios diebus quadraginta ma-
cerandas indito, postmodum colato. dabis in potu sesqui-
hemina. Aliter: Decoctæ marinæ aquæ ex alto petitiæ
sextarios duodecim, ueratri candidi libras sex, in musti
amphora quadagesimo die quāmadmodum madefeceris, colato,
et utitor. Alia ratio: Veratri drachmas duodenas, et a-
phronitri quaternas, in senis musti sextarijs diebus qui-
nisdenis macerato, mox colato: et semestri exacto, uti-
tor. Id uini genus abortus facit, et partus necat. Aut u-
uas in sole siccatas imposito in musti metretam (implet
autem metreta congios duodecim) et gypsum in uinum
mittito pondo drachmarū uiginti, et biduo residere sinito,
cōijcito ueratri nigri drachmas triginta, iūci odorati,

calami, singulorū drachmas triginta, baccarū iuniperi sextarios duos & trientem, myrrhæ & croci singulorū drachmā, inuoluens linteolo diebus quadraginta appensito, postea colato, dabis heminas treis aut duas dilutas. Purgat à partu & abortu fœminas. fœtus extrahit. contra strangulatus uulua efficax. Scāmonites sic fit: Radicis scāmoniae per messes effossæ, tritæ, & linteo colligatæ drachmas quinq; in musti congiū mittito, ad dies triginta. Alium purgat, bilem & pituitam extrahit.

Metallica omnia, & primū cadmia. Cap. XL.

EX cadmiæ generibus optima est Cypria, botryitis nomine, densa, modicè grauis, & in leuitatem magis declinans, racemosa facie, colore spodij, quæ fracta cinerulenta est, & æruginosa. Proxima habetur foris coerulea, intus candidior, internatis uenarum discursibus onychitæ lapidi similis, cuiusmodi sunt quæ è ueteribus metallis effodiūtur. Quædam etiam placodes, id est, crustosa, dicitur, segmentis quibusdam perinde quasi zonis cincta, ob quod eam zonitin appellauere. Alia ostracitis nominatur, gracilis, & magna ex parte nigra. sed quæ testaceam faciem habet, terram amplexa est. Improbatur candida. Oculorū medicamentis botryitis nomine, & onychitis, utiles: reliquæ ad emplastra, & farinas quæ cicatricibus inducendis insparguntur. ad eadem Cypria prodest. ex Macedonia uerò, Thracia & Hispania delatæ improbantur. Cadmiæ effectus adstringere, caua eximplere, sordes expurgare, exiccare, corporis meatus infercire, excreſcentia in carne coërcere, crustas creare, & ulcera quæ

cera quæ cacoëthe uocantur, ad cicatricem perducere. Gignitur cadmia ex ære in fornacib. cādente, fuligine egesta flatu, & lateribus camerisq; fornacū inhaerente. Prægrandes autem ac ferreæ sunt rudes, ab officinis appellatæ acestides, per summa fastigia connexæ & concaueratæ, ut quæ ab ære iactantur sursum corpuscula cohaereant, & inibi detineantur. quæ cum spissius insident, in corpus concrescunt, & modo genus unum eius, modo duo, modo omnia perficiunt. Extrahitur & cadmia in Cypro è monte qui Solis incumbit, cremato lapide cui pyritæ cognomen est, in quo etiam monte quædam quasi uenæ chalcitis, misyos, soreos, melanteriæ, cærulei, chrysocollæ, atramenti sutorij, diphrygisq; inueniuntur. Nec desunt qui cadmiam in lapidum fodinis inueniri tradant, falsi quadam lapidum cognatione. qualis inuenitur & apud Cumæ lapis, nullam sui uim ostendens. Ii eo deprehenduntur, quod sunt cadmia leuiiores, nullumq; alienum mandentibus saporē exhibent. cōmanducatus item lapis, dentes offendit. cadmia, utpote cum cedat, esum non respuit. Alio autem discerni possunt argumento: Cadmia in farinam detrita, & aceto subacta, atq; in sole siccata, coit: quod in lapide non accidit. Item tritus & igni appositus lapis, prosilit, & fumum igni similem eiacularatur. cadmia uerò quieta manet, fuliginemq; luteo colore aut æreo splendenter expuit, uario zonarum discursu. Insuper lapis ignem expertus, atque refrigeratus, colorem mutabit, ac leuior multò fiet. sed cadmia nihil euariat, nisi quis eam multis diebus cremauerit. Fit & in argenti

fornacibus candidior, ac minus ponderosa, sed uiribus nequaquam cōparanda ærariæ. Vritur cadmia superior carbonibus obruta, donec translucida spectetur, & ferrei stercoreis modo bullet. mox extinguatur uino Aminæo, quæ ad emplastra præparatur: sed quæ ad psorarum medicamenta præparatur, aceto. Alij hoc modo exustam conterunt in uino, rursumq; fictili crudo torrent, donec pumicosa uideatur: iterumq; tritam ex uino, tertio urūt, donec prorsus in cinerem redigatur, nihil scabritiæ retinens. hac spodij uice utuntur. Lauatur autem in mortario trita, effusa subinde aqua, dum sordidum nihil emergat. dein coacta in pastillos reponitur.

Pompholyx.

Cap. XLI.

Pompholyx specie sola, nō genere, à spodio distat. Siquidem spodos nigricat, et plerunq; ponderosior est, palcarum pilorumq; plena, quasi purgamentū quoddam, quod ab ærariarum officinarū pauimentis & fornacibus euerritur. pompholyx uerò pinguis est, et candida, usque adeo leuis, ut in auras euolare possit. Cuius duo fluxerūt genera: unū ad aëris colorē uergens, subpingue: alterum magnopere candidū, summamq; leuitatem nactū. Candida sit pompholyx, quoties in perficiundo ære, fabri præstantiorem facere uolentes, detritam cadmiam cumulatius insparserint: nanq; tenuissima fauilla, quæ effertur, in pompholygem coit. Cæterum pompholyx nō ex æris modo materia & fabрили industria factitatur, sed ex cadmia quoq; ad gignendam ipsam, eximiè folilibus proflata. Cuius faciundæ ratio hæc est: in domo gemina contiguatione

ignatione operta, fornax extruitur, iuxta quā mediocris fenestra ad tabulatū à supernis partibus pateat. domicilij paries fornaci proximus, tenui foramine ad fornacē usq; perforetur, ad excipiendam follis narē. ostium mediocre habeat pro exitu ingressuq; artificis fabricatū. domuncula altera huic coniuncta sit, in qua & folles & flator suo munere fungantur. deinde carbonibus in camino succensis, assidens artifex cadmiā particulatim fractam inspargit, à locis supra infurnibulum extructis. idem negocium obit infernè artificis minister, simulq; carbones adiicit, usque dum indita cadmiæ copia prorsus absumatur. itaq; egesta suffitu tenuis pars & levis materiæ in summā domum euolat, & parietibus, tectis, fornicisq; adhærescit: conflatū autem inde corpus, inter initia crumpentibus aquarum bullis simile prodit, postea maius incrementū capessens, glomusculis uellerū simile redditur. ponderosius autem in ima loca se recipit. sed hoc fornacibus offunditur, illud domus pavimento cohæret: quod tenuiore deteriorius existimandū est, ideo quod multū terræ collegerit, et spurcitia in aceruatione refertiatur. Sunt qui hoc modo tantum fieri spodium arbitrantur, de qua antè dictum est. Optima creditur Cypria, quæ accepto aceto halitū æris præstat, colore aliquantū piceo, sapore cœni horrido, & si fraudem nō experta flagranti carbone inferuescit, æreum colorem contrahit. Antedictis autē notis diligenter attendendū est. Siquidem à nōnullis adulteratur taurino glutine, ouillo pulmone, aut marino, aut crematis grossis, & quibusdā cōsimilibus. quod facile cognitu fuerit: quip-

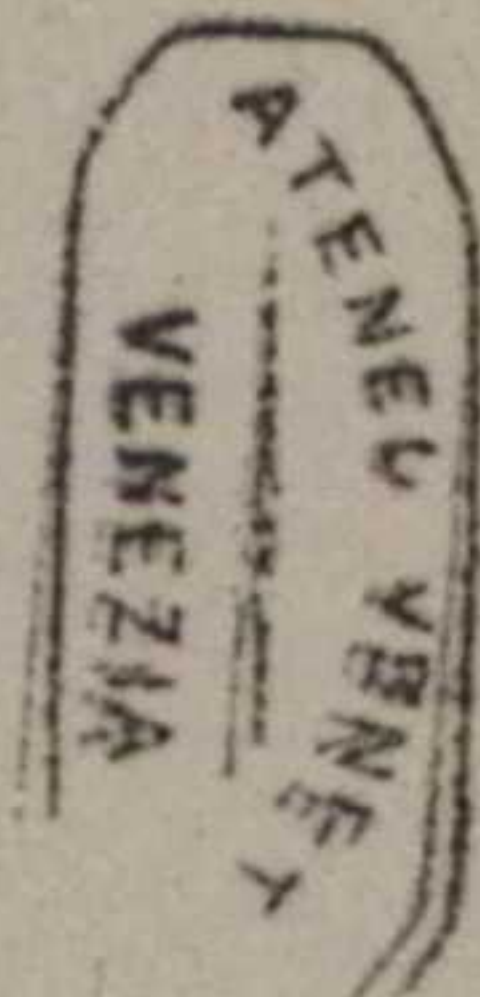
pe nihil in ijs probandis inuenietur eorum quæ antè dicta sunt. Pompholygem in cōmune ita lauari oportet: Liga tam linteo mundo modiceq; raro, aut siccam, aut aqua respersam, in labellum demittito, quod imbrem contineat, & huc atque illuc fasciculum deferens, immergito: ita enim limosa pars eius ac utilis effluet, & omne sedimentum in linteolo remanebit. postea residere sinens, aquam cum cinere colis incernito, & nouam infundens, agitato, & effundito: mutata tantisper aqua, & colata, dum arenosi nihil sidat. demum aquam exprimito, & siccatum cinerem recondito. Alij, quantum maximè fieri potest, siccant, & manibus in aqua conterunt, dum mellis crassamentum imitetur. deinde linteo faucibus excepturi uasis obtento, aut laxius illigato, colant, et quò faciliustrāseat, infusa per linteū largiore aqua, cinerem conturbant. mox spumofum, quod traiectum est, & supernatat uasi, concha excipiunt, & fictili nouo ad usus recōdunt. quod uerò resedit, sensim cribratum, in aliud uas transfundūt, relicto arenoso quod pessum ierat. rursus lapidosa sidere patiūtur, & in uas aliud excolant. hoc identidem faciūt, donec cinis merus & arenæ expers inueniatur. Alij paulatim integram in aqua respergunt, arbitrati arenas lapillosq; suo pondusculo degrauatos, pessum ire, pilos autem & paleas leuitate sua in sublime attolli. ceterū cinerem medium separant, & in pilam coniectum, ut cadmiam, eluunt. Quinetiam lauatur uino Chio marina aqua diluto, modis quos suprā diximus. & ita redditur adstringentior, quàm aquis elota. Vis pompholygis adstringere, refrige-

refrigerare, explere, purgare, obstruere, & aliquantum exiccare. inter medicamenta numeratur quæ leniter crustas obducunt. Quod si spodon torrere libet, diligenter tritam & irrigatam aqua, colliges in pastillos, fictiliq; nouo, subiectis leuibus prunis, orbiculos continuo uersabis, dum assiccati fuluescant. Neq; ignorandum, ex auro, argento, plumboq; fieri spodion: uerum post Cypriũ, plumbum maximè cõmendatur. Quoniã spodos sæpenumero desideratur, necesse est ostendere, quæ simili uirtute polleant, ut in spodij locum suffici possint, antispoda uocant, quoq; modo sumi debeant. Folia itaque myrti, cum floribus & baccis immaturis, in fictile crudum coniecta, indito operculo continua foramina habente, uruntur fornacibus, donec figlinum percoquatur. iterum in fictile aliud crudum transferuntur: quod ubi perassatum fuerit, exempta lauantur ad usus. Idem quoq; fit è termitè syluestris oliuæ, si habeatur: sin secus, satiuæ cum suis floribus, aut mális cotoneis dissectis, et detractis ossibus, aut gallis, aut laceratis linteolis: item ex moris immaturis, id est candidis, in sole prius arefactis, aut terebintho, aut lentisco, cœnanthe, aut mollibus rubi folijs, uel è buxi coma, uel pseudocypero cum flore. Alij ficulneas frondes in sole ante siccatas, eodem modo parant. alij taurinum gluten. alij succidas lanas asperas, pice aut melle irrigatas. quæ omnia in spodij uicem usurpantur.

Aes ustum.

Cap. XLII.

AEs ustum probatur rubrum, & quod contritu colore cinnabarim imitetur, nigrũ uerò plusquam

deceat exustum est. Fit autem è clavis solutarum nauium, fictili crudo compositis: subperso sulphure cum sale pari, omnibus uicissim insparsis, fictile, circumlito figulari creta spiramento, fornacibus inditur, donec figlinum percoquatur. Quidam pro sulphure & sale alumen inspariunt. Alij sine sulphure ac sale, fictili multos dies urunt. Alij sulphure solo utuntur, fuliginem tamen excutunt. Alij obritos scissili alumine clauos, cum sulphure & aceto, fictili crudo cremant. alij in aenea olla aceto respersos urunt, & iterum ac tertio idem efficiunt, postea recondunt. Principem locum tenet, in Memphide combustum: proximum in Cyprio. Adstringit, exiccat, reprimat, extenuat, attrahit, ulcera purgat, & ad cicatricem perducit. uisus oculorum emendat. excrecentia in carne consumit. nomas cohibet, uomitus ciet, cum hydromelite potum, aut cum melle delinatum, illitumue. Lauatur ut cadmia, mutata quater die aqua, donec nulla prorsus sordes emergat. Aeris recrementum, stercusue quam scoriam uocant, eodem modo lauatur, & eandem uim, sed imbecilliore habet.

Flos.

Cap. XLIII.

Flos aeris, quem nonnulli clauorum ueterum psegma, quasi resegmen aut segmentum, nominarunt, optimus est friabilis, in attritu fuluescens, milij effigie, & numero, breuis, ponderosus, modice splendens, atque constringens, qui delinatam aeris scobem non recepit, qua saepe adulteratur. Sed id facile deprehenditur, cum dentium illisu dilatantur ramenta. Fit autem, cum aes fornacibus fustum, in receptacula dilabitur, per cola fistularum ad ea pertinentem

pertinentiū. tum huic negotio addicti ministri, sordes expurgantes, aquam clarissimā infundunt, refrigerandi proposito. itaq; repentino cōcretu, ac addensatione, uelut ex puitur & erumpit antedictus flos. Adstringit, & excre-
scentia coërcet. offusam oculis caliginem emendat, sed magnopere mordet. quaternū obolorum pondere dat-
tus, crassum humorem extrahit. carnosā narium & sedis uitia absūmit. eruptiones papularum cum uino cohibet. Candidus contra diuturnas aurium grauitates tritus, in eas per fistulam flatu impellitur. uiam, tonsillasq; repri-
mit, farina eius cum melle admota.

Squamma æris. Cap. XLIII.

Squamma æris excussa ex Cyprijs officinarum cla-
uis, crassa quidem ipsa præstātor quæ helitis, id est clauaris, nominatur. sed ex uili promiscuoq; ære, aut can-
dido, uitiosa intelligitur: quam, utpote tenuem & inuali-
dam, damnamus, maximè approbantes crassam, rufam,
præsertim si aceti respersu æruginem contrahat. Vim ha-
bet adstrictoriam, extenuantem, reprimentem, & ero-
dentem. nomas coërcet. ulcera ad cicatricem perducit. po-
ta ex aqua mulsa, aquam trahit. aliqui farina subactam,
dant in catapotio. additur ad oculorum medicamenta. ge-
narum scabritiam absūmit, & fluxiones exiccat. Laua-
tur hoc modo: Siccæ æris squammæ expurgatæ selibra,
cum nitida aqua in mortario manu diligenter conturba-
tur, quousq; pessum ierit. abijcitur quod subsidit, & effu-
sa aqua, hemina coelestis imbris adijcitur, & distenta ma-
nu, squamma, quasi destringenda sit, uehementer confria

catur, dumq; lentorem emittere coeperit, aqua sensim ad sex heminas usq; superinfunditur, terendo ualide. squama ad latus mortarij colligitur, ibiq; apprimitur. quo facto, expressus humor pyxide ex ære rubro facta, excipitur. hoc est enim uelut flos squammæ, ualens uiribus, & ad ocularia medicamenta cum primis efficax. Inutile in becillumq; quod superest, lauatur donec nullam prorsus lentitiam excernat, & linteo apertum biduo cōquiescere sinitur, effusaq; extante aqua, ubi siccatum erit, reconditur pyxidicula. Alij ut cadmiam lauant, & reponunt.

Squāmæ ex acie aut mucronibus decussæ, quā uocant stomoma, eadem uis. Lauatur modo simili, & recōditur: sed ad moliendam alui deiectionem, inefficacior est.

Aerugo rasilis.

Cap. XLV.

Aerugo rasa fit ijs modis: In cadum, aut aliud con simile uas acetum quam acerrimum infunditur. Superponitur inde inuersum æneum uas, præsertim concameratū: sin minus, planum. sitq; obstructum, nullumq; habeat spiramentū, exempto, quo doliolum obturaueris operculo. decimum post diem insidens ærugo deraditur. Aut æris lamina in cadis super acetū ita suspenditur, ne ipsum attingat, & totidem post dies raditur. Aut massa la æris, aut lamina una pluresue, uinaceis nō recentibus, sed iam acescentibus conduntur, & simili modo uersantur. Quinetiam ex delimata æris scobe æruginem facere licet, necnō è laminis, quibus bractæ auri conclusæ malleo ducuntur, si quis eas aceto respargat, & ter aut quater uerset, donec æruginē contrahant. Tradunt æruginē
in Cya

in Cyprijs metallis gigni, lapidibus quibusdā nōnihil æris habentibus, quibus ærugo efflorescit: adduntq; per caniculæ æstus è quodam specu manare: sed illam paucam & optimā esse: hanc speluncis effluentē, copiosam quidem, & boni coloris, sed uitiosam, quod lapides multos collegerit. Pluribus autem modis adulterant. aliqui pumice admisto, alij marmore, alij atramento sutorio. Sed deprehendimus pumicem aut marmor, dum pollice sinistrae manus madefacto, æruginis portiunculā altero atterimus: siquidem eam diffundi constat. marmoris autē pumicisq; partes coeunt nō dissipatæ, demumq; tractatione crebra & humoris complexu dealbescūt. quin & dentiū appressu: siquidem syncera cedit, læuis, & sine asperitate. Atramentiū uerò sutoriū igne coarguitur. nanq; si fictile, aut lamina, adulterata æruginē illinatur, & feruenti cinere aut carbonibus incalascat alterutrū, mutabitur, rubescetq; id quod atramentiū sutoriū acceperit, quod id iustum suapte natura talem sortitur colorem. Aeruginis quam uocant scoleciam, duo sunt genera. quedam fossilis est, altera factitia ad hunc modū: In mortario Cyprij æris dimidiā heminā aceti albi acrisq;, pistillo cupreo conterito, donec strigmenti crassitudinē imitetur: deinde aluminis rotundi drachmā unam, cum salis fossilij, translucentis, aut marini quamalbißimi, solidiq;, aut certè cum nitri pari pondere terito in sole, æstuosissimis diebus, sub sydus caniculæ, donec colorem æruginis contrahat, & concretu strigmentosum fiat. ubi autem se in uermiculorum Rhodiæ similium speciem coegerit, recondito.

Efficax & ualde boni coloris redditur, si duas parteis urinae ueteris cum una aceti adieceris, & alia quae dicta sunt peregeris. Sunt qui aeruginem rasilem quae in apparatu non respondit, gummi misto digerant in formas, & ita uendant. quod genus, ut uitiosum, improbat. Fit & quaedam aerugo ab aurificibus, mortario & pistillo Cyprij aeris, cum urina pueri impubis, qua aurum ferrum inant. Antedicta aeruginum genera, usto aeri omnino respondent, sed magis effectu ualent. Sciendum fossilem scoliciam praestantissimam esse: derasam sequi, postremo loco factitiam. mordacissima tamen est haec, & magis adstringens. aurificum autem aerugo rase respondet. Aerugines omnes adstringunt, extenuant, excalfaciunt. oculorum cicatrices emendant. lachrymas cient. nomas sistunt. uulnera ab inflammatione tuentur. ulcera ex oleo ceraque ad cicatricem perducunt. callos & sordida ulcera purgant, cum melle coctae. callum fistularum erodunt, cum ammoniaco, collyrij modo in eas adactae. ad gingiuarum autem excrescentias, & extuberationem utiles. magno pere extenuant genarum crassitiem, cum melle illitae. uerum post illitionem spongia ex aqua calida locus fouendus est. resina terebinthina exceptae, cum aere & nitro lepras abigunt. Vritur aerugo, quamcunque uelis, minutissime fracta cominutaque, in fictili patina, flagrantibus prienis superposita: uersaturque donec se mutet, & colorem cinereum concipiat. postea refrigerata reponitur ad usum. Sunt qui cruda olla eam urant, uti dictum est: sed non prorsus eundem colorem cremata reddit.

Rubigo.

Rubigo ferri.

Cap. XLVI.

Rubigo ferri restringit. sistit foeminarum profluvia admota: potumque praestat ne concipiant. illita ex aceto, ignibus sacris, et papularum eruptionibus medetur. perquam utilis ad scabritias genarum, reduvias, et pterygia. condylomatis prodest. gingiuas firmat. podagras illita lenit. alopecias replet. Vinum aquae, in qua candens ferrum sit restinctum, potu coeliacis, dysentericis, lienosis, cholera laborantibus, et dissolutis stomacho auxiliatur. Stercus ferri, quam scoriam uocant, eadem potest quae rubigo, sed inefficacius. aconito, ex aceto mulso potum, opitulatur.

Plumbum elotum.

Cap. XLVII.

Lotura plumbi sic fit: In mortarium plumbeum aquam iniiciens, pistillo plumbeo terito, donec nigrescat aqua, et limi modo crassescat, aut lutulenta reddatur. linteolo deinde colato, aquam superinfundens, quo facilius quicquid est resolutum incerni possit. hoc iterum facito, usquedum satis tibi habuisse uideatur. ubi consederit, priore aqua effusa, nouam adiiciens, ut cadmiam lauato, donec nulla extet nigritia. postea in pastillos cogens reponito. Quidam scobem mundi plumbi lima quaesitam, mortario pistilloque lapideis terunt, aut manibus cum aqua paulatim adiecta fricant, donec nigrescat. mox ubi id pessum ierit, effusa aqua, colligunt in pastillos. nam tritum uehementer, cerusae simile redditur. Alij elimatae scobi modicam plumbaginem adiiciunt, affirmantes ita elotum plumbum praestantius esse. Potest refrigerare, adstringere

re, inducere, mollire, explere caua, sistere oculorū fluxiones, & ulcerum excreſcentia. ſanguinem ſupprimut. prodeſt contra ſedis ulcera, cōdylomata, & hæmorrhoidas, ex roſaceo. item ad ea quæ ægrè cicatricem ducunt: & in totum ſpodij effectus præbet, niſi quod non obducit cruſtas. Syncerum plumbum affrictu, marini ſcorpionis draconisq; plagis auxiliatur.

Plumbum uſtum.

Cap. XLVIII.

V Ritur plumbum ſic: Super q̄tenuiſſimas plumbi laminas, fictili nouo inditas, ſulphur inſpargito: additisq; alijs rursus laminis, interiecto ſemper ſulphure, uſquedum uas expleueris, ſuccendito. flagrante autem plumbo, ferrea rude uerſato, donec perfectè redigatur in cinerem, nihilq; è plumbo non uſtum hæſerit: tum demū, obſtructis naribus, eximito: alioquin halitus plumbi noxius ſentitur. Aut elimatam plumbi ſcobem in olla ſulphure urito. Alij laminas in fictili crudo, ut dictum eſt, imponunt fornaci, aut foco, & circumlinentes operculum, dato exili ſpiramento, urunt. Alij pro ſulphure ceruſam aut hordeum inſpargunt. Alij integras laminas imponentes, acri igne utuntur, & rudicula ferrea cōtinuè mouēt, dum in cinerem ſoluantur. ſed difficilis huiusmodi uſtio, & ſi uehementius uratur, contrahit ſpumæ argenti colorem. magis tamen nobis placet prima urendi ratio. Plumbum uſtum lauatur ut cadmia, & reconditur. Eoſdem effectus habet, quos plumbum elotum, ſed multò aciores. Recrementum plumbi, quod ſcoriam uocant, optimum eſt, denſum, fractu cōtumax, ceruſam planè repræſentans,

sentans, nihil plumboſi habens, quod ad luteum colorem accedit, & uitri ſplendorem imitatur. Eadem quæ plumbum exuſtū poteſt, ſed magis adstringit. Lauatur in mortarijs infuſa aqua, & reſuſa ſumma aquæ parte, quæ luteum colorem duxit: idq; ſæpius, dum recrementū abſumatur. dein ubi conſederit craſſamentum, aqua effuſa, digeritur in paſtillos. Molybdoides lapis à plumbi ſimilitudine dictus, reſpondentem recremento uim habet, & eodem modo lauatur.

Stibium.

Cap. XLIX.

Stimmi optimum, quod ſplendidiffimū eſt, modoq; ſnitedularum emicat, conſractū cruſtoſum, nihil terre aut ſordidi habens, friabile, quod ſtibi appellant, alij platyophthalmon. Vis eius adstringere, meatus obſtruere, refrigerare, excreſcentia in carne cohibere, ulcera ad cicatricem perducere, ſordes & ulcera oculorū expurgare. ſiſtit & ſanguinem è cerebri membrana profluentem. & ut in uniuerſum dicatur, uis uſto plumbo ſimilis eſt. priuatim, ambuſta igni, in puſtulas erumpere non patitur, cum adipe recenti illitum. cruſtoſas exulcerationes ad cicatricem perducit, cum cera & exigua ceruſa. Torretur pinſita farina circunlitum, & carbonibus obrutum, donec carbunculetur cruſta, exemptumq; reſtinguitur mulieris lacte, quæ marem peperit, aut uetere uino. Vritur etiam carbonibus ſuccenſis efflatum, quoad igni deſlagret. ſi enim paulò magis concremetur, plumbum fit. Lauatur, ut cadmia & æs. Sunt qui ut plumbi recrementum eluant.

Molybdæna, seu plumbago. Cap. L.

Molybdæna optima est flaua, argenteæ spumæ æmula, modicè splendens, cum teritur rufa. coacta cum oleo iecinoris colorē trahit. Vitiosa est, quæ aërem aut colorem plumbeum refert. Gignitur ex auro & argento. Est etiam quædam fossilis, ad Sebastiam & Corycum inuenta. Quo in genere probatur, quæ lapidosa non sit, aut recrementosa, sed nitens & flaua. Vim habet spumæ argenti, aut recremento plumbi, similem. uritur lauaturnq; eodem modo. miscetur conuenientissimè medicamentis, quæ liparas uocant, atq; emplastris minimè mordentibus. carnem recreat, & ulcera ad cicatricem perducit. glutinantibus tamen medicamentis, aut abstergentibus non conuenit.

Argenti recrementum. Cap. LI.

Recrementum argenti, quod scoriam uocant, aut helcysma, aut encauma, molybdænae uim habet. quare emplastris quas phæas appellant, additur, ac medicamentis quæ cicatricem obducunt, utpote cum adstringat, extrahatq;.

Spuma argenti. Cap. LII.

Spuma argenti quædam gignitur ex arena, quâ molybditin uocant, in fornacibus conflata, donec perfecta igni incandescat. altera ex argento, tertia ex plumbo. Probatissima est Attica. secunda Hispaniensis. has sequitur quæ fit Dicæarchiæ, id est Puteolis, Baijs, in Campania, & Sicilia: plurima enim hisce locis è flagrantibus laminis plumbeis gignitur. Quæ flauo colore splendet, chrysitis

chrysitis appellatur, omnium optima: quæ in Sicilia, argyritis: quæ ex argento, calabritis. Vis autem adstringere, mollire, explere caua, excrescentia in carne reprimere, ad cicatricem ducere, refrigerare, & occludere. Vriatur argenti spuma, confractis partibus ad magnitudinem iuglandium, prunæ superpositis: ita accensa foliis, ut conflagret, abstergitur insidens spurcitia, & reconditur. Aliqui ter aceto aut uino restinguentes, rursus urunt, & eadem prosequuti, reponunt. Lauatur ut cadmia. Vt argyritidi nominata, aut, si desideretur, alteri candor destur, ea in parteis magnitudine fabarum confracta, choenice atticæ mensura, fictili nouo superfusa aqua, addito candidi tritici pari pondere, priuatimq; pugillo hordei, linteolo puro, raro, ansulis uasis alligato, coquitur, donec hordeum fractum dissiliat: deinde omnia in nouum craterem oris ampli transfunduntur. triticum abiicitur, spuma argenti uehementer manibus affricando infusa aqua lauatur, assiccataq; in Thebaico mortario teritur, affusa feruente aqua, donec soluta fatiscat. excolata aqua, iterum tota die teritur, & uesperis infusa calida aqua sinitur. mane colis excernitur, alia infunditur, atq; ter die excolatur. id septem diebus fieri solet. postea additis ad singulas minas spumæ argenti, quinis salis fossilis drachmis, infusaq; calida aqua, ter die teritur, & addita aqua excolatur: cumq; in albuerit, calida infusa, idem facito, dum nullam prorsus salsedinem resipiat. demum ardentissimo sole siccata, eiecto prius humore, reconditur. Sin minus, mina spumæ argyritidis diligenter teritur, addito sale fossili trito, tri-

plicato pondere, in fictile nouum conijcitur, aqua infunditur, ita ut superemineat. mouetur quotidie mane & uesper, aqua q; superinfunditur, priore nequaquam effusa. hoc fit triginta diebus: nanque nisi moueatur, crassescit, usq; in duritiem testæ. Post hæc effusa leniter muria, in Thebaico mortario spuma argenti teritur, coniecta q; in fictile aquam continens, manibus diligenter agitur, mutata subinde aqua, donec nullum falsuginis indicium præbeat. deinde quod ex argenti spuma candidum apparet, in uas aliud transfertur, & reductum in pastillos, plumbea pyxide conditur. Alij spumam argenti in fabarū magnitudines confractam, in uentre suillo crudo ex aqua coquunt, dum uiscus eliquescent contabescat, exempta q; cum sale pari terunt, & ut suprà dictum est lauant. Sunt qui salis libram unam, & spumæ argenti tantundem, in sole terant, aqua continuè mutata, dum candor ei detur. Alia ratio: Sumito quantam uis argenti spumam: ubi lana candida inuolueris, fictili nouo indita aqua, cum pugillo fabarū recentium repurgatarumq; decoquito. Cumq; fabæ disruptæ dehiscant, lanaq; non denigretur, exemptam argenti spumam, & altera lana inuolutam, iterum coquito, cyathum aquæ & parem fabarum modum adijciens. eadem tertio, quæ suprà, facito, in summa, tatisper, dum lana iam non inficiatur. Insuper transfundens in mortarium, ad singulas salis fossitij libras, adijcito octogenas spumæ argenti drachmas Atticas, & terito: intermittensq; nitri quamalbissimi cum aqua diluti drachmas quadraginta septem indito: iterum terito, donec satis candoris

candoris contraxisse uideatur. ita autem fundens eam ex alto in fictile oris ampli, adiecta largiore aqua, ubi confidere desierit, colato. tum nouam superadijciens aquā, manibus probè uersatam, finito ut confidat, ac rursus per colum traijcito. alternis eadem prosequere, dum pura aqua dulcisq; effluat, & nullam salsedinem præ se ferat. postremò in fictile nouum translata, colato sensim omni humore, soli quadraginta diebus sub caniculæ sydu exponito, & siccata utitor. Elotam autem constat ad oculorum collyria prodesse, & ad cicatricū fœditates tollendas, ad rugosas facies, & cicatricosas, laceratasq; & macularum plenas.

Cerusa.

Cap. LIII.

Cerusa fit hoc modo: Infuso in urceum oris lati, aut fictile labellum quamacerrimo aceto, laminam plumbeam supra fictilis spiraculum, subiecta prius arundinea tegete, firmato: superiectisq; uelaminibus, ne halitum expiret acetum, ubi resoluta fuerit, defluensq; deciderit, humorem purum ad summa delatum colato, crassamentumq; transfundito. debet quoq; siccari in sole, mox trusatili mola teri, aut aliàs tritum cribrari. postea quod superest duri, in tenues partes redigendū, cribrandumq; uicissim eadem tertio quartoq; facienda. Melior, quæ primò cribata est, & medicamentis oculorū assumenda. secundum locum tenet sequens, & reliquæ suo ordine. nec desunt qui ligneas rudes in medio uase appendant, & de raso ceu situ imposito, ita ut acetū nō contingat, inditoq; operculo circūlinentes dimittūt. post dies decem, laxato

obturamento uisunt. cumq; resoluta materia fuerit, reliqua, ut supra diximus, exequentur. Si autem quis in pastillos uelit digerere, aceto acri subacta, diuiditur in pastillos, qui in sole siccantur. Aestate tamen supradictum opus obeundum est, ita enim candida atque efficax redditur. Quinetiam hyeme paratur, urceis supra furnos, balnea, aut fornaces impositis: ascendens enim calor, idem quod sol praestat. Laudatissimam fieri putant Rhodi & Corinthi, aut Lacedaemone, proximam Puteolis. Torretur hoc modo: Flagrantibus igni carbonibus, fictili nouo, maxime Attico, tritam cerusam imposito, & assidue uersato, cumq; cinereum colorem traxit, eximens refrigerato, & utitor. Est & aliud urendi genus: Trita patinis nouis supra prunas imponitur, & ferulacea rude mouetur, donec colore similis sandarachae fiat: extractaq; ad usus ministratur. quae uero ita parata est, sandyx a quibusdam dicitur. Lauatur cerusa cadmiae modo. uis ei refrigerare, occludere, emollire, explere, extenuareq;: insuper excrecentia leniter reprimere, & ad cicatricem perducere. miscetur ceratis, & emplastris quae liparae uocantur, pastillisq;. est autem letalis eius potus.

Chrysocolle.

Cap. LIIII.

Chrysocolle laudatissima Armeniaca, colorem porci quamsumillime reddens. secundum locum sibi uendicat Macedonica, & proximum Cypria, quo in genere praefertur pura. damnatur, quae terram aut calculos collegerit. Ratio lauandi haec est: Tusam infusa aqua, mortario expassa manu ad pilam uehementer fricato, & statim

vim quàm confederit, colato. alteram infundens aquam, rursum terito. hac uicissim prosequere, donec pura syn- ceraq; spectetur. dein siccato in sole, & ad usus recondi- to. Quod si utere uolueris, ex ea terens quod satis esse ui- debitur, patinis supra carbones adponito, & alia facito quæ suprâ diximus. Dos chrysocollæ ad purgandas cica- trices. excrecentem carnem coërcet. adstringit, purgat, excalfacit, & modicè corpus mordendo exest. inter me- dicamenta intelligitur, quæ uomitiones concitant, & ne- cem inferre possunt.

Lapis armenius.

Cap. LV.

ARmenius lapis præfertur leuis, colore cœruleo, perquam æquabilis, calculo carens, & friabilis. Eadem quæ chrysocolla præstat, sed inefficacius. Quin- etiam usum habet ad pilos in palpebris alendos.

Cœruleus.

Cap. LVI.

Cœrulei origo ex ærarijs metallis in Cypro. co- spiosior ex arena littorali. secundū quosdā sub cas- uatos specus maris inuenitur, qui magis probati. Eligi debet inebriatus. Vritur ut chalcitis. lauatur ut cadmia. Vim habet reprimentem, & modicè erodentem. crustas gignit, & exulcerat.

Indicum.

Cap. LVII.

Indici duo genera, unū sua sponte nascitur, tanquam spuma, germinatione Indicis arundinibus exiens. alte- rum insectoriæ dant officinæ: & est spuma purpurea in- natans cortinis, quam detractam artifices siccant. Opti- mum existimatur quod cœrulei speciem præbet. succum

suum sorbet, & laeue. Inter medicamenta est quæ leuiter adstringunt, & inflammationes, tumoresq; rumpūt. purgat & reprimat ulcera.

Ochra.

Cap. LVIII.

Ochram leuissimam, & omnino luteam eligere oportet, saturatam, non lapidosam, friabilem, natione Atticam. Vritur hæc, & lauatur cadmiæ modo. Vis eius adstringere, erodere, collectiones & tubercula dissipare. excrescentia in carne reprimat. caua cum ceraæ to explet, & articulorum tofos cōminuit.

Cinnabaris.

Cap. LIX.

Hallucinantur qui cinnabarin minio eandem esse existimant. Minium enim in Hispanijs ex lapide quodam argenteæ arenæ permisto, temperari solet, alioqui non dignoscitur. fornacibus autem in florentissimum flagrantissimumq; colorem permutatur. in metallis uerò strangulantes halitus eructat. itaq; facies incolæ uescis obuelant, ut per illas spectent, nec respirando noxium aërem attrahant. eo pictores ad sumptuosa parietum ornamenta utuntur. Cinnabaris uerò ex Aphrica defertur, & magno constat. hætenus inuenitur, ut uix uersicoloribus pictorum lineis satisfaciat. intento colore nec diluto præditum: quare quidam sanguinem esse draconis existimauerunt. Vires habet cinnabaris hamatitæ lapillo eandem. conuenit ad oculorum medicamenta, uerum efficacius, magis enim adstringit, & sanguinem cohibet. ambustis igni, & papularum eruptionibus, cerato excepta, medetur.

Argem.

Argentum uiuum. Cap. LX.

Argentum uiuum fit ex minio, quod abusiue cinnabaris dicitur. patinis fictilibus, imposita ferrea concha cinnabarin continente, & calice cooperta, argilla superlita, carbonibus succendunt. siquidem deterfa fuligo, quæ calici insidet, refrigerata in argentum uiuum coit. Quinetiam inuenitur in argentifodinarum tectis, stillatim concretum. Alij per sese in metallis inueniri tradunt. Seruatur in uitreis, aut plumbeis, aut stagneis, aut argenteis uasis: siquidem aliam materiã omnem exedit, et defluere facit. Potum uim pernicialem habet: suo enim pondere interna exest. Remedio est lac multum subinde potum, & uomitionibus reiectum, aut uinum cum absinthio, aut apij decoctum, aut semen ormini, aut organũ, uel hyssopum cum uino, auri limata scobs, id est, ramentum quam tenuissimũ epotum mirabili est auxilio.

Rubrica Sinopica. Cap. LXI.

Rubrica Sinopis maximè probatur grauis, densa, ad iecinoris imaginem uergens, calculorũ expers, cõcolor, cum diluitur impendiò fusilis. Effoditur in Cappadocia, speluncis quibusdam, expurgataq; defertur in Sinopem urbem, in qua uenditur: unde cognomentum accepit. Vim habet exiccatoriam, quasi inducendo obstruentem, & adstrictoriam. quapropter uulnerarijs emplastris, & pastillis exiccantibus, & adstrictorijs commisceri solet. aluum sistit, in ouo sumpta aut clystere infusa. datur iecinoris uitio laborantibus.

Rubrica fabrilis. Cap. LXII.

Rubrica fabrilis, ad omnia Sinopide inferior est. Optima Aegyptia & Carthagenensis, lapidum expers, friabilis. Gignitur etiā in Iberia quæ ad occidentem spectat, ochra exusta, & degenerante in rubricam.

Lemnia terra. Cap. LXIII.

Lemnia terra, cuniculoso in specu nata, è Lemno in sula, palustri loco defertur, inibi electa, & caprino sanguini permista: quā incolæ cogunt in pastillos, & imagine capræ signant: unde & sphragida ægos, hoc est, sigillum capræ, appellauere. Vim antidoti habet cōtra perniciofa uenena singularē. pota cum uino, et præsumpta, euomi uenena cogit. cōtra ictus morsusq; animalium, quæ exitiale uirus ei aculantur, prodest. antidotis familiaris. sunt qui hac ad sacrificia utantur. est et dysenteriae utilis.

Atramentum sutorium. Cap. LXIII.

Atramentum sutorium genere quidem unum & idem est, molle & concretum: sed in specie differentias treis habet. nnum nanq; humoribus stillatim in cuniculos quosdam colatis, concrescit: quare ab ijs qui Cypria metalla perficiunt, stillatitium appellatur. Peteesius ipsum pinarion uocat, alij stalacticon, id est, stillatitium. alterum simplici ratione fit in speluncis: postea transfusum in excauatos scrobes, concrementum capeffit, quod pecton, id est concretitium, propriè nominatur. tertium dicitur coctile, & in Hispania fieri solet: sed inutile ac inualidissimum esse constat. Ratio parandi hæc est: Aqua madafactum decoquunt, mox in piscinas transfundunt, & residere

residere patiuntur. hoc certis diebus coalescit, in complu-
 reis formulas digestum, tesseraŕũ speciem reddentes, quæ
 racematim inter se cohærescunt. Optimum esse creditur,
 cœruleum, graue, concretum, translucens: cuiusmodi stil-
 latitium est, ab alijs lonchoton nominatum. proximum,
 concretitium. coctile uerò ad insectus & denigrationes,
 aptius cæteris esse compertum est. sed ad medicinæ usum
 inualidius esse, experimenta docent. Valet adstringere,
 calfacere, & crustas inducere. latas uentris tineas necat,
 drachmæ pondere deuoratũ, aut cum melle linctum. uo-
 mitus ciet. aduersus hausta fungorũ uenena, ex aqua po-
 tum auxiliatur. purgat caput, aqua dilutum, & in uelle-
 re naribus instillatum. Vritur ut paulò post in mentione
 chalcitis ostendemus.

Chalcitis.

Cap. LXV.

Chalcitis præfertur similis æri, friabilis, nec lapido-
 sa, nec inueterata, intercurſantibus oblongis ue-
 nis, splendentibusq;. Huic absterſoria uis inest, excalsa-
 ciens, & crustas ulceribus obducens. purgat quæ oculis
 & eorundem angulis hærent. in genere leuiter exedens-
 tium est. ad ignem sacrum, et ulcera quæ serpunt, efficax
 est. sanguinem è uulua & naribus erumpentẽ, cum succo
 porri sistit. gingiuarum uitia, depascentia ulcera, tonsil-
 lasq;, eius farina cõpescit. uſta, & cum melle trita, oculo-
 rum medicamentis longè utilior redditur. callum genarũ
 & scabritiam absomit, abstergetq;. fistulas tollit, collyrij
 modo in eas adacta. Fit ex chalcite medicamentũ quod
 pſoricon uocant, duabus eius partibus cum una cadmiæ

additis, & ex aceto tritis. oportet autem in fictili obruere fimo, diebus quadraginta, per caniculæ ardores: sic enim fit acrius. Idem quod chalcitis potest. Alij pares utriusq; portiones in uino terunt, & eadem prosequuntur. Vritur chalcitis fictili nouo, uiuis carbonibus superposito. modus autem uestionis in humidioribus est, dum ipsa chalcitis bullas excitare desierit, & perfecte inaruerit: in reliquis uero, dum mutata in floridum colorem fuerit, & sanguineum aut miniatum colorem contraxerit, tum demum eximenda est: insidens autem spurcicia flatu expellenda, mox reponenda. Torretur etiamnum perflatis carbonibus usquedum luteo colore palle scat: aut fictili subditis candentibus prunis, subinde uersata, donec igni conslagret, & colorem mutet. Misy. Cap. LXVI.

Misy assumendum natione Cyprium, auri simile, durum, quod friando auri colorem imitatur, & stelle modo splendet. Vm habet & uestionem cum chalcitide eandem, præterquam quod psoricum ex eo non conficitur, excessus defectusq; ratione tantum differens. Aegyptium autem cæteris præstat, utpote quod efficacius habeatur, sed ad ocularia medicamenta multo supradicto inferius.

Melanteria. Cap. LXVII.

Melanteria geminae est originis. quedam in faucibus cuniculorum quibus æs eruitur, salis modo concrecit. alia uero in summa facie supradictorum locorum coit, quæ terrena est. quinetiam inuenitur in Cilicia & alijs quibusdam regionibus, fossilis quedam: Præstat, quæ sulphuris colorem trahit, leuis, pura, æquabilis, & quæ

quæ contactu aquæ confestim nigrescit. Vim causticam
eam obtinet, quam & misy.

Sory.

Cap. LXVIII.

Sory existimantur aliqui melantheriam esse, aberran-
tes. siquidem sui generis est sory, ei non absimile. ue-
rum sorëi uirus inest graue, & nauseam mouens. Inueni-
tur etiam in Aegypto & alijs quibusdam regionibus, ut
in Libya, Hispania, & Cypro. Præfertur Aegyptium,
quodq; frianti nigrius apparet, in multa foramina debi-
scens, suppingue, insuper adstringens, & olfactu deuora-
tioneq; magnum uirus olens, ita ut stomachus in uomitio-
nes effundatur. quod autem friatum scintillas misyos mo-
do non emittit, & alterius generis esse, & inualidum cen-
sendum est. Vim & uestionem supradictis similem habet.
dolori dentium, cauernis inditum medetur, eosq; laban-
tes firmat. ischiadicis ex uino infusum auxiliatur. illitum
cum aqua, uaros extinguit. medicamentis admiscetur,
quæ capillos denigrant. Hæc autem ferè omnia & alia
quæ uestione experta nō sunt, perustis ualidiora esse existi-
mantur, præter salem & uini fecem, nitrum, calcem, &
consimilia, quæ cruda remissiora sunt. combusta enim, ui-
ribus efficaciora redduntur.

Diphryges.

Cap. LXIX.

Diphrygis tria genera esse creduntur. Quoddam
enim metallicum est, quod in Cypro sola gigni-
tur. lutosum nanq; extrahitur, ex luto cuiusdam inibi spe-
cus: extractum, sole siccatur, mox circūpositis sarmenis
teritur. diphryges ideo uocatum est, quod & à sole & à

sarmentis uratur, arescat, & ferme torreatur. Alterū perfecti aeris, quasi subsidens faex est. siquidem post frigidae aquae offusionem, ut supra retulimus, cum de flore aeris differeremus, sublato aere, fornacū ima parte cohaerens id genus inuenitur, & adstrictionē & gustum aeris habens. Tertium sic fit: Lapidem pyriten, ut calcem multos dies cremant in camino: cumq; colorem rubricae contraxerit, eximentes recondunt. Quidam tradunt hoc ex sola materia quae lapidem aeris gignit fieri: quando in dictis aeris affata & in scrobes translata peruritur: tunc enim ambientem scrobis locum comprehendit, & exemptis lapidibus nihilominus inuenitur. praefertur quod saporem aeris reddit, aeruginisq; adstringens, & uehementer exiccans linguam. quod sibi exusta ochra non uendicat, quae cremata, diphrygis uice uenit. Vis eius adstringere, per purgare, extergere, siccare, excrescentia cōsumere, ulcera serpentia, et quae cacoëthe uocāt, ad cicatricē perducere. suppurationes terebinthina aut cerato exceptum discutit. Auripigmentum. Cap. LXX.

Auripigmentū in eisdem metallis, quibus sandarach, gignitur. Optimū existimatur crustosum, aureo colore micans, nulli materiae permistum, in squamas fissile: quale in Mysia Hellepontī nascitur. Huius duo genera fluxerunt. unum supradictum est: alterū glandis effigie, pallidum, & colore sandaracham imitans, globosum, ex Ponto & Cappadocia defertur: quod etiam secundum locum tenet. Torretur in testa noua uiuis carbonibus subiectis, assiduoq; uersatur, donec igne flagret, & mulet

et mutet colorem: deinde refrigeratum, tritumque reconditur. Vim habet adstrictoriam, et erodentem. crustas cum uehementi uedine, et uiolento morfu excitat. reprimat quæ excrescunt, et capillos euellit.

Sandaracha.

Cap. LXXI.

Sandaracha probatur rufa, et saturatior, et aliena materia uacans, friabilis, cinnabaris colore, sulphuris uirus redolens. Dos eadem et uestigio, quæ auripigmento. explet alopecias, resina excepta. scabros ungues cum pice eximit. contra phthiriasin ex oleo efficax est. Tubercula cum adipe discutit. prodest ad narium orisque ulcera, et ceteras papularum eruptiones cum rosaceo: item condylomata. datur ex mulso, purulenta extusiscentibus. sufficitur quoque cum resina, aduersus ueterem tussim, raptum per fistulam nidore. uocem expedit, cum melle delincta. suspiriosis cum resina in catapotio optime datur.

Alumen.

Cap. LXXII.

Omnis aluminis genus fere in Aegypto, et in eisdem metallis inuenitur. etenim scissile quoddam, quasi flos glebosi intelligitur. Gignitur et in alijs quibusdam locis, in Melo, in Macedonia, in Liparis, Sardinia, Hierapoli Phrygiae, Aphrica, Armenia, et plerisque alijs regionibus, sicut et rubrica. Plurimæ eius species. uerum ad medendi usum, scissile, rotundum, et liquidum expetuntur. Optimū est scissile, praesertim recens, candidissimū, gustu perque adstringens, graue olens, calculorum expers, nec glebulose aut assulose compactum, sed sigillatim in capillamenta quaedam canescentia dehiscens, quale

est quod trichites, quasi capillare nominatur, in Aegypto
 natum. Reperitur quoque lapis huic alumini persimilis,
 qui gustus iudicio dignoscitur, quod non adstringat. Da-
 mnatur in rotundi genere, quod manu confectum est: sed
 ex figura deprehenditur. Assumendum autem suapte na-
 tura rotundum, bullis turgens, albo propius, atq; ualidius
 adstringens, præterea nonnihil palloris cum quadam pin-
 guitudine præ se ferens, sine arenis, friabile, natione Aeg-
 yptium, aut ex insula Melo. Liquidum probatio, ut sit lym-
 pidum, lacteum, æquale, & semper succo madens, sine la-
 pidibus, atq; quendam coloris igniculum expirans. Vina
 habent excalfaciendi, stringendi, & expurgandi, quæ ca-
 liginem pupillis oculorum offundunt. genarum carnem,
 cæterasq; excrescentias extenuant. Scissile rotundo effi-
 caciùs intelligitur. Vri & torreris chalcitidis modo de-
 bent. Putrescentia ulcera compescunt. sanguinis fluxio-
 nes inhibent. gingiuas humore prægnantes comprimunt.
 motus dentium cum aceto & melle firmant. prosunt cum
 melle ulceribus oris, eruptionibus papularum, & fluxio-
 nibus aurium, cum sanguinalis herbe succo. lepris conue-
 niunt cum brassicæ folijs aut melle cocta. item pruritui,
 & unguium scabritijs, pterygijs, & pernionibus, asper-
 sa cum aqua. ualent cum aceti fæce, & galla, pari ponde-
 re cremata, ad phagedænas ulcerum, & cum salis dua-
 bus partibus, ad uitia quæ pascunt. fursures cum eruo &
 pice illita abstergunt. ad lendes, pediculos, ambusta, cum
 aqua illita auxilio sunt. contra tumores, & graue alarum
 inguinumq; uirus, illinantur. ex Melo autem aduectum,
 mulieri

mulieribus præstat ne concipiant, ante coitum ori uulue inditum, partus quoq; extrahit. gingiuis, si caro excreuit, uulue ac tonsillis accommodantur. ori, auribus & uerendis cum melle illinuntur.

Sulphur.

Cap. LXXIII.

Sulphur optimū existimatur uiuū, quod apyron uocant, nitedule modo splendidū, perlucens, minimè lapidosum. Probat in genere sulphuris ignem experti, quod uiret, ac præpingue spectatur. Plurimū in Melo & Lipara gignitur. Supradictum sulphur calfacit, discutit, & celeriter cōcoquit. prodest tussibus, suspiriosis, purulentis extussientibus, in ouo sumptū, aut suffitum. præterea partus, usti nidore extrahit. lepras, lichenas, scabros ungues, cum resina terebinthina mistum, aufert. cum aceto autem illitū, ad lepras efficax est. uirilignes tollit. scorpionis ictibus, addita resina, medetur. cum aceto uerò, draconis marini scorpionisq; plagas sanat. pruritus toto corpore erumpentes, cum nitro detersum, sedat. regiū morbum emendat, insparsum fronti cochlearis mensura, aut in sorbili ouo sumptum. facit ad grauedinē, & destillationes. sudores quoq; conspersum inhibet. podagricis, cum aqua & nitro illitū, cōducit. grauitatē auditus, suffiti nidore raptim per fistulam hausto, sanat. leihargicos suffitu excitat. erumpentem undecunq; sanguinem sistit. contusis auribus, cum uino aut melle illitum medetur.

Pumex.

Cap. LXXIII.

Pumicis probatio, ut magnopere leuis, spongiosus, scissilis, nec arenosus, item teri facilis, & candidus.

Crematur flagrantissimis carbonibus obrutus: & ubi canduerit, extractus, uino restinguitur odorato: iterumq; incensus extinguitur: & tertia uestione exemptus & per se refrigeratus, ad usus cōditur. Vis eius adstringere, gingiuas abstergere. purgat cum calfactione, quæ caliginē pupillis offundūt. explet ulcera, & ad cicatricem perducit. excreſcentia cohibet. fit ex farina eius dentifricium. corpori crustā obducit. auellendis capillis aptus. Theophrastus autor est, si quisquam in bullientem urceum uini pramicem iniecerit, feruorem statim sedari.

Sal.

Cap. LXXV.

SAL fossilis efficacior est. cōmuniter, si est candidus, calculis uacans, & perspicuus, densus, equali compage. peculiariter ammoniacus natione laudatur, si modo findi facile possit, & in recta segmenta diduci. In marino sale eligendus est candidus, equalis, densus. Probatissimus in Cypro fit, & Salamine Cypri, et Megaris, in Sicilia & Aphrica. Sed inter dicta salis genera lacustris præfertur: sed multo ualidissimus est Phrygius nomine tapeus, aut tritæus, aut gantæus. Salis natura in commune perquam utilis est. adstringit, absterget, expurgat, dissipat, reprimit, extenuat, & crustas inducit. sed hoc interest, quod alius alio sit præstātor. quin & à putredine uindicat. admiscetur medicamentis psoras abstergentib. excreſcentia in oculis reprimit, & pterygia cōsumit, cæterasq; carnis extuberationes tollit. clysteribus infunditur. discutit lassitudines ex oleo illitus. contra hydropicorum tumores auxiliatur. dolores in saccis fotu mitigat. & pruritus

ritus sedat, ex oleo & aceto infriſtus ad ignem, donec ſu-
dent. item lichenas, lepras, pſorasq; . anginam ex melle,
aceto, & oleo illitus leuat. tonſillis uuaq; cum melle to-
ſtus: ulceribus in ore manantibus, gingiuis quas humor ue-
xat, & phagedænis ulcerum, cum polenta crematus illi-
nitur. aduerſus ſcorpionum iſtus, cum lini ſemine: contra
ſerpentium morſus, cum origano, melle, hyſſopo: aduera-
ſus ceraſten, cum pice, aut cedria, aut melle auxiliatur:
contra ſcolopendræ morſus, cum melle & aceto: aduera-
ſus ueſparum iſtus, & teredines, albidasq; capitis puſtu-
las, thymos & tubercula, cum ſeuo uitulino: furunculos
cum uua paſſa, aut ſuillo adipe, aut melle diſcutit. teſtiū
tumores cum origano & fermento maturius concoquit.
crocodilorum morſibus auxiliatur, tritus, in linteolo, et in-
tinſtus aceto, ita ut uinculis loca cōſtringantur. Prodeſt
ad beſtiarū morſus, ſugillationes in facie, ex melle. Cōtra
hauſtum opium & fungos, cum aceto mulſo bibitur. luxa-
tis imponitur cum farina et melle. ambuſtis igni cum oleo
impoſitus, puſtulas erumpere nō patitur. podagricis ite-
dem imponitur, & aurium doloribus cum aceto ignes ſa-
cros & ulcera quæ ſerpunt cum aceto aut hyſſopo illitus
ſiſtit. Vritur ſictili, diligenter opertus ne exiliat, condi-
tusq; prunis, uſquedum efferueſcat. Aliqui ſoſilem ſuba-
cto polline obliniunt, & carbonibus ſubiiciūt, uſquedum
eius cruſta exuratur. Solet & ſal cōmunis hoc modo uri:
Aqua ſemel abluitur, & ſiccatus in ollam coopertā mit-
titur, ſubdito igne, moueturq; donec iam non exiliat.

Spuma ſalis, ſpumofi maris lanugo ſiue ramenti eſt.

in exilibus petris inuentum, cui uis eadem quæ salis.

Muria.

Cap. LXXVI.

Muria effectus salis præbet, abstergitq; dysentericis infunditur, etiamsi nome intestina corripit. Et ischiadicis ueteribus. ad fatus, aquæ marinæ usum præstat.

Flos salis.

Cap. LXXVII.

Flos salis flumine Nilo defluit. lacubus tamen quibusdam innatat. Assumendus qui crocei coloris est, odore ingrato, ceu gari. interdum longè magis uirus olet, gustuq; mordacior, et pinguius lentus. Fucatus autem rubrica, aut scrupulosus, improbatur. Præterea syncerus non nisi oleo resoluitur: adulteratus nonnulla ex parte, etiam aqua, diluente factitiū colorem. ad ulcera quæ cacoëthe uocantur, et phagedænas, genitaliū nomas, et purulentas aureis, efficax est. oculorū hebetudines, cicatrices, albuginesq; tollit. emplastris unguentisq; coloris causa, ut rosaceo, miscetur. sudorē cit. aluum turbat, in uino aut aqua sumptus. stomachum malè habet. additur acopis et smegmatis, quæ albandi capilli gratia componuntur. Et in uniuersum acris est, et feruentis naturæ, ut sal.

Nitrum.

Cap. LXXVIII.

Prefertur nitrum leue, roseo colore, aut candido, in foramina dehiscens, perinde quasi spōgiosum quiddam, quale ex Bunis affertur. Humores euocat, qui in alato concreuerunt. Spuma nitri optima esse putatur leuissima, glebosa, friabilis, colore penè purpureo, aut spumosa, et mordens, qualis ex Philadelphia Lydiæ defertur.

secunda

Secunda est Aegyptia. quin & in Magnesia Cariae gignitur. Vim & uestionē salis habet, tam nitrum quàm sūma eius. praeterea nitrum tormina sedat, si tritum cum cumino bibatur, in hydromelite, aut sapa, aut aliquibus quae inflationes discutere possunt, uti ruta, uel anetho. febribus circuitu redeuntibus illinitur, ante suspectā accessiōnem. miscetur emplastris, quae extrahunt, & discutiunt, extenuant, & lepras abstergunt. Cum aqua autem calida aut uino infusum, inflationes, purulentas aureis, & sonitus earundem sanat. serdes expurgat, cum aceto instillatum. canum morsibus ex asinino adipe aut suillo medetur. resinae terebinthinae admistū furunculos aperit. aquae inter cutem cum fico illinitur: oculis ad claritatem uisus cum melle succurrit: & uenenis fungorū, ex posca potū: aut si buprestis momorderit, ex aqua: ijs uerò qui taurinum sanguinem biberint, ex laserpitio: ijsq; qui cibum nō sentiunt, utiliter obducitur: opisthotonisq; iam remissioribus, & luxatis, cum cerato. in resolutione linguae, pani cōmodè permiscetur. Aliqui supradicta carbonibus uarunt, subiecta prius testa noua, donec incandescant.

Fæx. Cap. LXXIX.

ELigenda fæx maximè à uino uetere, Italico: sin minus, ab alio cōsimili. Fæx aceti uiribus longè acrior est. crematur ut alcyonium, antè diligenter siccata. Sunt qui noua testa igni largo urant, usquedum penitus incendatur. Alij uiuis carbonibus facis glebam obruunt, & idem opus prosequuntur. Experimentū est legitimæ uestionis, ut aërio nitore inalbescat, linguamq; tactu urere

uideatur. Eadem urendæ fæcis aceti ratio. Vis ei supra modum urens, & abstergens. ulcera ad cicatricem perducit. adstringit. uehementer exest, siccatq;. Sed recenti utendū est, quoniā celeriter exanimatur. proinde non nisi in reconditorio, & uase aliquo reponi debet. Lauatur, ut pompholyx. Quæ uestionem experta non est, tumores et per sese, & cum myrto cohibet. uentris stomachiq; fluxiones illita sistit. muliebri profluuū, imo uentri aut genitalibus imposita, mitigat. panos discutit nondum exulceratos, & tubercula. rigentes mammas, suiq; lactis impatientes, cum aceto peruncta extinguit. Cremata uerò, unguēs scabros cum resina aufert. addito lentiscino oleo, illita nocte tota, rufat capillum. Elota oculorum medicamentis, ut spodos, adijcitur. cicatrices eorum et caligines eadem abstergit.

Calx uiua.

Cap. LXXX.

Calx uiua hoc modo fit: Marinorum buccinorum testas igni condito, aut feruenti clibano, nocte dimittito: postera die, si cādidissimæ fuerint, extrahito: sin aliter, iterum urito, usquedum uehementer inalbuerint. dein ubi in aquam frigidam immersæ fuerint, in fictile nouum conijcito, & exactè pannis operiens, noctem unam cōquiescere finito, mane eam extrahens. ubi perfecto omni opere elaborata fuerit calx, recondito. Fit & è littoralibus calculis igne crematis, necnon è uili & fusaneo marmore, quæ cæteris præfertur. Vis omni calci in commune ignea, mordens, adurens, & crustas inducens. quibusdam alijs immista, ut adipi, oleo, cōcoquendi uim assumit, mol
lit &

lit & dissipat. ulcera ad cicatricem perducit. Efficacior existimatur recens, nec aspersa aquis.

Gypsum. Cap. LXXXI.

Gypsum uim habet adstringendi, obstruendi. sanguinis eruptiones sudoresq; cohibet. sed potum, strangulationis modo iugulat.

Sarmentitius cinis. Cap. LXXXII.

Sarmentorum cinis urendi uim habet. cum axungia autem uel oleo illitus, fractis nervis, articulorum collisionibus, & neruorum nodis prodest. cum nitro & aceto, excrescentias carnis in scroto reprimat. serpentium canumq; morsibus illitus ex aceto medetur. crustas obducentibus medicamentis admiscetur. fit ex eo lixiuium contra praecipitationes, & fungorum uenena, cum aceto, sale & melle.

Alcyonium. Cap. LXXXIII.

Alcyonij quinque esse genera compertum est. unum enim spissum, acerbi saporis, spongiosa facie, item tetri odoris, ponderosum, & piscem olens, quod plurimum in littoribus inuenitur. alterum pinnulae oculorum aut spongiae simile, fistulosum, & leue, odorem algae referens. tertium uermiculi forma, & colore magis purpureum, quod Milesium quidam uocant. quartum succidis uelleribus non dissimile, multis inanitatibus hians, leue. quintum figura fungi, sine odore, asperum, parte interna quodammodo pumicosum, foris leue, acre, quod plurimum in Proponide iuxta insulam Besbicon appellatam gignitur, patrio nomine halos achnen uocant. Duo priora in foemina

rum smegmata assumuntur, contra lentigines, lichenas, lepras, vitiligines, nigritias, & maculas in facie reliquoq; corpore. Tertium ijs qui difficili urina vexantur, aut arenulas in uesica colligunt, idoneum est. item renibus affectis, aquæ inter cutem, lieni. ustum autem, & ex uino illitum, alopecias replet. Postremum dealbandis dentibus aptum est. in alia smegmata, psilothraq; assumitur, cum sale mistum. Si quisquā alcyoniū cremare uelit, cum sale in crudum fictile mittat, & oblinens uasis spiraculū luto, ita fornaci mandet, & cum siglinum percoctum fuerit, extrahens ad usus recondat. Lauatur ut cadmia.

Adarces.

Cap. LXXXIII.

FIt in Cappadocia quod adarces appellatur. est autem tanquam concreta salsilago, humidis & palustribus locis siccitate emergens, & arundinibus ac herbis agglutinata, colore flori lapidis Asij similis, & omni forma molli alcyonio, & aliquantum cauo proxima, ut uideri possit lacustre alcyoniū. Ad euellendas lepras, lentigines, lichenas, & uitia cutis in facie, & similia, accommodatur. & in summa, uis ei acris. humorem euocat qui in alto concreuit, & ischiadicis prodest.

Spongiæ.

Cap. LXXXV.

ESpongijs alias mares appellauere, tenui fistula, spissas: quarum duriores tragos nominarunt. foeminas autem, quæ contrarias dotes habent. Vruntur eæ ut alcyonium. Recentes sine pinguetudine, uulnerariæ sunt, & tumores reprimunt. recentia uulnera ex aqua poscæue conglutinant. ueteres sinus ex decocto melle iungunt.

Uetustæ

Vetustæ autē inutiles. Aridæ ligatæ lino, si penicilli modo adigantur, occlusa ulcera, callosq; laxant. siccæ recentes & uacuae senilia ulcera, & quæ fluxione laborant, aut cuniculatim excedunt, impositu siccant. sanguinis profluvium sistunt. Crematarū cinis ex aceto, aridæ lipitudini auxiliatur: & ubi quid abstergere, aut adstringere opus est. Vtilius, in oculorum medicamentis lavare cinerem. Omnium cinis cum pice crematarum, profluentem sanguinem sistit. Candidæ cura fiunt, è mollißimis recentes, per æstus tinctæ salis spuma, quæ petris cohæret: insolantur inuersæ, hoc est, parte caua sursum spectante, & qua abscissæ fuerunt, deorsum. si uerò æstiva serenitate ad lunam sternantur, persusæ salis spuma, aut maris aqua, maximum candorem referent.

Corallium. Cap. LXXXVI.

COrallium, quod aliqui lithodendron appellarunt, marinū esse fruticem constat, qui alto extractus, duratur statim atq; emergit, tanquā offuso aëre protinus cōcreseat. Plurimū inuenitur ad Syracusas, in promontorio cui Pachyno nomen est. Laudatissimū, rubens, colore antherici aut sandycis saturatæ, nec secus terenti facile cedens, æquabili usquequaq; cōcremento, rursus algæ aut fuci marini odore, quamramosissimū, forma fruticis, cinamomi æmulū. Quod autē in lapidis duritiā coit, scrupulosum, inane, et lacunosum, uitiosum existimatur. Adē stringit, & refrigerat mediocriter. excrecentia coërcet. oculorū cicatrices abstergit. ulcerū caua, et cicatrices explet. contra sanguinis reiectiones magnopere efficax est,

urinae difficultati auxiliatur. quin & potū ex aqua lienē absument. Quod antipathes uocant, corallium esse arbitrantur, specie tantum distans. est autem colore nigro, arboris figura, ramosum magis. Vires supradicti habet.

Phrygius lapis. Cap. LXXXVII.

Phrygius lapis, quo infectores in Phrygia utuntur, à qua nomē accepit, nascitur in Cappadocia. Optimus habetur pallidus, modicè grauis, nō solida corporis compage, intercedentibus albis segmentis, ut in cadmia. Vritur autem uino optimo persusus, uiuisq; carbonibus obrutus: perflatur assidue follibus, donec mutato colore rufescat. rursus extractus eodem uino resinguitur. hoc iterum & trinis uicibus faciendum. attendendum tamen, ne minutim confringatur, & in fuliginem euanescat. Vis crudo uisq; adstrictoria, expurgans. ulceribus crustas quadam tenuis inducit. ambustis cum cerato medetur. Lauatur ut cadmia.

Asius lapis. Cap. LXXXVIII.

Asius lapis assumi debet pumicis colore, leuis, fungosus, item friabilis, scissiles uenas lutei coloris ad imum actas habens. Eius flos, salsugo subflaua est, summo lapide insidens, compage tenui, colore in aliquibus albo, in alijs pumici simili, ad luteū uergente. admotus lingue aliquantū mordet. Vim habet uterq; adstrictoriam, & modicè erodentem. admistus liquidæ pici, aut terebinthinæ, tubercula discutit. Longè ualidior flos existimatur. De cætero siccatus flos, uetera ulcera & cicatrici repugnantia sanat. excrescentia cohibet. tetra ulcera & fungis

fungis similia, cum melle expurgat. ulcerū caua explet, & expurgat cum melle: depascentiaq; cum cerato sistit. fit cataplasma ex eo podagris, misto fabæ lomento: & lienosis, ex aceto & uiua calce. prodest flos ex melle phthisicis linctus. Podagrici iuuantur, pedibus in solio ex eo lapide excauato inditis. Fiunt quoq; pulueres, qui corpora erodunt, & luxuriantem carnem, & corporū crassitiam absumunt, cum uice nitri in balneo sparguntur. Si lauare libet, cadmiæ modo lauatur.

Pyrites.

Cap. LXXXIX.

PYrites lapidis genus est, à quo æs conflatur. Eligi debet æris similitudine, facile scintillas ædens. Vritur sic: Melle irrigatus molli pruna continuo flatur folliabus, donec rufescat. Alij in multos carbones igni candentes, lapidem copioso melle perfusum deijciunt, & ubi ad fuluum colorem uergere cœperit, extrahunt: efflatoq; cinere, rursus madefactum cremant, donec æquabiliter assicatus, friabilis reddatur. siquidem sæpe facies summa solum uritur. ita crematus, siccatusq; reconditur. Si eloto opus sit, lauari debet ut cadmia. Tam crudi quàm usti uis est, excalfacere, abstergere, off. sam oculis caliginem expurgare, duritias concoquere, & concoctas discutere. resina exceptus excrescentia in carne cohibet, sed calorem quendam & adstrictionem parit. Ita ustum nonnulli diaphryges appellant.

Hæmatites.

Cap. XC.

HÆMATITES optimus habetur friabilis, saturato colore niger, durus & suo pte ingenio æqualis, nulla

sorde admista, nulloq; zonarum discursu. Vim habet adstringentem, & excalfactoriam aliquantum extenuantemq;. oculorum cicatrices & scabritia cum melle purgat. cum lacte autem muliebri, lippitudini, fractis, & oculis cruore suffusis conuenit. bibitur contra difficultatem urinae, & fluxiones mulierum in uino: & ab ijs qui sanguinem reiecerunt, cum succo punici mali. fiunt ex eo coticulae & collyria oculorum uitij apta. Vritur ut Phrygius, sine uino duntaxat. Modus uestionis est, ut modicè leuis fiat, & bullis quibusdam intumescat. Sunt qui hematiten ita adulterant: Densam glebam rotundamq; schisti lapidis, cuiusmodi sunt quae eius radices uocantur, in urceum figlini operis, qui feruentem cinerem contineat, condunt, paucaq; interiecta mora eximunt, experiunturq; si trita ad cotem hematitiae colorem reddat. quod si ita res se habet, reponunt: sin minus, iterum obruunt, & subinde conspicientes, periculum faciunt. siquidem in cinere diu dimissus, colore mutato diffunditur. coarguitur male confectus, primum fissilibus uenis: quippe in rectos uenarum discursus refringitur. at hematites longè secus se in colore habet: namq; hic floridum reddit, hematites uerò saturationem, atq; cinnabarin imitantem. Inuenitur in Sinopica rubrica. Fit & è magnete lapide, uehementer ambusto. in Aegypto sponte naturae cum metallis enascitur.

Schistus lapis.

Cap. XCI.

Schistos lapis in Iberia Hispaniae gignitur. Probat^{ur} maximè qui croci colorem emulatur, friabilis, suapte natura fissilis, concremento & alterno cohaerentium

tium uenarum discursu, pectinum modo, ammoniaco sali similis. Vim exhibet hæmatitæ, sed ad omnia infirmitatem. quin & caua replet muliebri lacte perfusus. ad proidentia, rupta, item genarum crassitiem, & uuas oculorum, magnopere efficax est.

Gagates. Cap. XCII.

IN gagatarū lapidum genere, præferendus qui celeriter accenditur, et odorē bituminis reddit. niger est plerunq; et squallidus, crustosus, perquā leuis. Vis ei molliendi, & discutiendi. deprehendit fonticū morbum suffitus, recreatq; uulnæ strāgulationes. fugat serpētes nidore. podagricis medicaminibus, et acopis additur. In Cilicia nasci solet, qua influens amnis in mare effunditur, proxime oppidum quod Plagiopolis dicitur. uocatur autē & locus & amnis Gagas, in cuius faucibus ij lapides inueniuntur.

Alij plures lapides. Cap. XCIII.

Lapis thracias dictus, nascitur in flumine quodam Scythiæ, cui Ponto nomē est. Vis ei gagatæ. Traditur aqua accendi, & oleo restingui: quod in bitumine accidit. Magnes lapis optimus est, qui ferrum faciliè trahit, colore ad cœruleum uergente, densus, nec admodum grauis. Datur cum aqua mulsa, trium obolorū pondere, ut crassos humores eliciat. Sunt qui magnetem crematū pro hæmatite uendant. Arabicus lapis maculoso ebori similis. Is tritus illitu hæmorrhoidas exiccat. eius cinis dentifricio optimus. Galactites appellatur quod lacteū succum resudet. cinerei tamen est coloris, ac gustu dulcis. Ad oculorum fluxiones & ulcera conuenienter illinitur.

Oportet autē in aqua tritum, pyxide plumbea recondere, propter uim glutini, quod ei obhæret. Melittes omnia galactitæ similis. hoc tantū interest, quod dulciorem succum remittit. Eiusdem ut galactites effectus. Morochthus lapis quem aliqui galaxiam, aut leucographida uocauerunt, in Aegypto nascitur: quo, utpote molli, & facile liquecente, linteones dealbandis uestibus utuntur. Spiracula corporis obstruere uidetur, conueniens ijs qui sanguinem expuunt, coeliacis, & uesicæ doloribus, cum aqua potus. itidem fluxionibus uulvæ, & impositus uel leri. mollibus oculorū collyrijs miscetur. explet enim caua, atq; delachrymationes sistit. idem cerato exceptus, ulcera quæ fiunt in teneris partibus corporis, ad cicatricē perducit. Alabastrites uocatus onyx, crematus, resina aut pice assumpta duritias discutit. stomachi dolores cum cerato leuat. gingiuas comprimit. Lapis nomine thyi-tes, in Aethiopia gignitur, subuiridi colore iaspidem imitatus. cum diluitur tamen lacteum succum reddit. Vehementer mordet. tenebras, quæ pupillis obuersantur, expurgat. Iudaicus lapis in Iudæa nascitur, glandis effigie, candidus, scita admodū configuratione, lineis æqualiter inter se distantibus quasi industria detornatis. solutus nullam qualitatem manifestam gustui representat. Potest ciceris magnitudine tritus ad cotem, ut collyrium, cum calidæ aquæ cyathis tribus, potu difficultati urinæ auxiliari, & calculos in uesica cōminuere. Amiantus lapis in Cypro nascitur, scisso alumini similis: quo, utpote flexili, telas & uela tantum spectaculi gratia texunt, quæ

quæ ignibus iniecta ardent quidem, sed flammis inuicta
splendidiora exeunt. Sapphirus lapis, percussis à scor-
pione, potu prodesse existimatur. cōtra intestinas exulce-
rationes bibitur. excrecentia in oculis, uuasq; & pustu-
las inhibet, & ruptas membranas cogit. Memphites
in Aegypto iuxta Memphin inuenitur, calculorum ma-
gnitudine pinguis, uersicolor. Tradunt trito et illito, quæ
urenda aut secanda sunt, sine periculo obstupescere, ita
ut non sentiant cruciatum. Selenites lapis, quem aliqui
aphroselenon appellant, quoniam noctu inuenitur lu-
næ imaginem reddere, quæ cum ea quidem augetur &
decrescit, nascitur in Arabia, candidus, translucens, leuis.
Huius ramenta comitialibus in potu dari iubent. eo ceu
gestamine ad amuleta mulieres utuntur. arbores ad alliga-
to eodem frugiferæ redduntur. Iasspidum quædam smar-
agdum imitatur, alia crystallum, colore similis pituitæ:
alia non dissimilis aëri, ob id uocatur aërizusa: alia ue-
luti fumo infecta, quæ capnias ex argumento uocatur.
quædam lineis albis & resplendentibus præcingitur, As-
syrios appellata. alia terebinthinæ similis, quæ terebin-
thizusa dicitur. alia calore callaida gemmam æmulatur.
Omnes amuleta esse traduntur, & accelerare partum se-
moribus appensæ. Aërites lapis est ueluti prægnans,
cum quatitur, alio in utero sonante. Grauidis continet
partus, cum lubricæ sunt uulvæ & parum tenaces, sini-
stro brachio adalligatus. sed parturientibus è brachio a-
moueatur, & feminibus alligetur, ut sine doloribus pa-
riant. furem deprehendit, si quis in pane conditum offe-

rat. fur enim mansum deuorare nō poterit. quinetiā con-
coctus, furem coarguit: quippe decocta cum eo, deuora-
re nō poterit. tritus, et cerato exceptus, cyprino, aut gleu-
cino, aut excalfaciente, comitiales magnificē iuuat. Oz-
phitæ genera multa. quidam ponderosus & niger, alter
cinereo colore spectatur, punctis distinctus. tertius lineis
quibusdam candidis intercinctus est. Omnes alligati con-
tra capitis dolores, & serpentium ictus prosunt. feruntur
qui lineas habent, lethargo, & capitis doloribus auxilia-
ri. Lapidēs in spongijs inueniuntur, qui uesicæ calculos
rumpunt, in uino poti. Lithocolla glutinū, quo lapides
coniunguntur. conflatur autem ex marmore, lapide Pa-
rio, & taurino glutine. Potest candente specillo admotū,
incōmodos oculis pilos replicare. Ostracites testæ simi-
litudinem habet, crustosus, & in laminas fissilis, quo mu-
lieres ad detrahendos pilos, pro pumice utuntur. Menses
drachmæ pondere potus ex uino, sistit. si quatuor diebus
à purgatione bibatur sicilici pōdere, foeminis præstat ne
concipiant. cum melle autem impositus, mammārū in-
flammationes lenit, & nomas cohibet. Smyris lapis est
quo annularij sculptores lapides expurgant, ad eroden-
dum & urendum utilis. gingiuis, quas humor uexat, pro-
dest. dentifricio cōmendatur. Arena è littoribus sole fer-
uescēta, hydropicorū tumores exugit, si capite tenuis in
ea obruantur. torreri solet ad aridos fōtus, pro milio aut
sale. Ecote Naxia, quod exacuendo ferro deteritur, il-
litum alopecias ad pilum reducit. uirginum mammās co-
hibet, nec incrementum patitur. potum ex aceto, lienem ab-
sumit.

comit. & comitialibus prodest. Geodes lapis adstringit, siccatur, caligines oculorum discutit. illitus autem ex aqua, testium mammarumque inflammationes sedat.

Terra. Cap. XCIII.

OMnis terra ad medendi usum recepta, summam & primam vim habet refrigerandi, meatusque obducendi, occludendi; sed specie distat, cum alia adiunctis quibusdam ad alia sit utilis. Eretriades duae sunt, una uehementer alba est, altera cineritia. Optima habetur ad cinereum colorem uergens, perquam mollis, quae si per amenta tractim ducatur, lineam uiolaceam refert. Lauatur ut cerussa, aut hunc in modum: Teritur seorsum, et cum aqua, & ubi pessum ierit, humor leuiter excolatur. siccata solibus, iterum teritur interdum, adiecta aqua, ut uespere confidat. antelucanis colo excernitur, & demum in sole trita, si fieri potest, digeritur in pastillos. Quod si tosta desideretur, pastilli magnitudine ciceris in fictile perforatum conijciuntur, oreque uasis diligenter obturato, supra carbones candentes continenter follibus perstantur. ubi uero cinis in fauillas se conuertit, aut aereum colorem contraxit, exempti reconduntur. Vim habet adstringentem, & refrigeratorem leuiter, mollientem. caua explet, & sanguinolenta conglutinat. Samia praefertur candida, leuis, tangenti linguae glutinis modo adhaerescens, mollis, succosa, friabilis, cuiusmodi est quam aliqui collyrion uocant. Duae enim species eius. unam antea diximus. altera aster appellatur, crustacea, et cotis modo praedensa. Vritur ac lauatur ut eretria, vimque consimilem habet.

sanguinis reiectiones sistit. foeminis fluxione uulue laborantibus, cum flore sylvestris punice datur. testium & mammarum inflammationes, illita ex rosaceo & aqua, refrigerat. sudores arcet. contra serpentium morsus & uenena, pota ex aqua auxiliatur. Samius lapis, in Samia terra inuenitur, quo aurifices utuntur poliendo auro, ut resplendeat. Probatum candore, & duritia. Vis ei adstrictoria, & refrigerans. prodest stomachicis potus. sensus hebetat. uerum ad fluxiones oculorum & ulcera, cum lacte efficax est. partus, ut tradunt, adligatus accelerat, & conceptus foeminarum custodit. Chia eligi debet candida, uergens ad cinereum, Samiae similis. est autem crustosa, albaque, sed fictitij formis differens. Vis eadem quae & Samiae. extendit faciem, & erugat, atque splendidam reddit. colorem in facie & corpore toto commendat. in balneis pro nitro deterget. Eadem praestat Selinusia. maxime laudatur, quae uehementer resplendet, candida, friabilis, & humore dilui celerrima. Cimoliae duo genera, candida, & ad purpureum inclinans. Optima existimatur quae innatam habet pinguitudinem, tactuque frigida sentitur. Vtraque aceto diluta, parotidas, & alia tubercula discutit. ambusta igni, si statim cimolia oblinantur, pustulas non sentient. testium duritias, & totius corporis collectiones cohibet. igni sacro imponitur. in summa, utraque multum in medicina commendatur, si incorruptae originis, nec spuria assumatur. Quae pnigitis dicitur, colore ferere triae similis est, grandioribus tantum glebis, manum si quis admoueat, refrigerabit. tactu linguae usque adeo glutinosa,

tinosa, ut pensilis hæreat. cui effectus idem qui cimoliæ, paulò tamen infirmior. Hanc aliqui pro cretriade uendunt. Fornacæ testæ uehementer tostæ, crustas ulceribus obducunt: quare prurigini & papularum eruptionibus medentur. podagricis prosunt. strumas discutiunt, cerato exceptæ. Fornacû terra quæ retorrida fuluescit, eiusdem cum testæ effectus. Melia colore cineream cretriam imitatur, aspera tactu. ea digitis friata, derasi pumicis modo crepitat. Vim habet aluminosam, sed remissiusculam, id quod gustu deprehenditur. modicè linguam ficcet, purum corpus reddit, & colorem commendat. pilos extenuat. uirilignes & lepras abstergit. pictoribus usum præbet ut colores diutius perennent. emplastris uiridibus, quæ chloræ dicuntur, efficaciter inseritur. Ex omni Melia terra & omni alia in uniuersum, eligi debet recens, mollis, non lapidosa, friabilis, quæ cum humorem attigerit, faciliè resoluatur. Ex ampeluide terra, quæ pharmacitis nomine, in Seleucia Syriæ nascitur, laudatur in primis nigra, piceæ longos carbones referens, modicè assulosa, æquabili splendore, quæ detrita, accepto oleo, statim eliquescit. Vitiosa censetur candida, & cinerea, quæ in liquorem non resoluitur. Vim dissipandi & refrigerandi habet. ad calliblephara additur, tingendis capillis idonea. usus eius ad illinendas uites sub germinationis tēpus, utpote cum innascentes uermiculos enecet.

Fuligo pictoria. Cap. XCV.

Fuligo qua pictores utuntur, ex uitrarijs officinis colligi solet: siquidem ei palma tribuitur. Vis ei ad

adstringendum & erodendum efficax. fracta cum rosa
ceo cerato ad cicatricem perducit.

Atramentum librarium. Cap. XCVI.

Atramentum quo scribimus, fuligine è tedis coacta colligitur. in singulas libras gummi, ternæ fuliginis uncie adijciuntur. Fit etiam è resinarum & pice toria fuligine, de qua paulò antè diximus. Assumitur autem fuliginis mina, gummi sesquilibra, glutinis taurini, atramenti sutorij, singulorum sequuncia. Additur conuenienter erodentibus medicamentis. ambustis, ex aqua cōmode crassius illinitur: sed non antè soluatur, quàm cicatricem induxerit. sanatis siquidem ulceribus, sua sponte decedit. Cæterū habes, amiceſſime Aree, ſerè qua tradenda duximus pro operis modo, quem destinaueramus, & materie auxiliorumq; medicinalium copia.

LIBRI QVINTI FINIS.

PEDANII DIOSCO- RIDIS ANAZARBEI DE

uenenis, quoq; modo arceantur, ui-
tenturq; liber sextus.

Vperioribus amicissime A-
ree libris, tradidimus de aro-
matibus, oleis, unguentis, ar-
boribus, & earundem fructi-
bus, lachrymisq; item ani-
malibus, melle, lacte, seuo,
frumentis, oleribus, herbis,
radicibus, liquamētis, uinis, metallisq;. In hoc uerò totius
operis ultimo, facultates medicamentorū recensebimus,
quæ prodesse nobis, aut officere possunt. Vitata igitur o-
rationis prolixitate, opus institutū prosequamur. Huius-
scemodi autē tractatus, cum bifariā distributus sit, in par-
tem uenena præcauentem, ita ut ne fallant sumentes: aut
si quando per imprudentiā dentur, ut tum quoq; innoxia
fiant, irritaq;: & in rationem ijs succurrendi qui iam noc-
xiam sentiūt: primū disseram de præcauēdi modo, quæ
esse difficillimū pleriq; maiorū arbitrantur, quod dantes
clām uenena, ita insidias temperāt, ut peritissimū quenq;
decipiant. Siquidem uenena sua amaritudine, permistis
dulcibus, spoliant, & graue odoris uirus mistura odora-
mentorū eximūt. aut medicamenta immiscent, quæ tuen-
dæ sanitatis gratia dari putantur: et præsertim in ualetu-
dine, ut absinthium, tragoriganum, satureiam, aut hyssopum,
quinetiam thymū, irim, origanum, abrotonum, cas-
torium, aut si quid medicamenti purgatorijs cognatant

habere qualitatem uideatur. aut potionibus inserūt: ut uinis asperis, iuribus, passō, mulsæ aquæ, musto. succis, ut in cremore lentis, polētis. aut medicaminibus, aut alijs quæ assumuntur, edulij speciem referentibus. Quare qui in ea suspicione sunt, conditos cibos uitare debent, omniq; intenso sapore, dulcium, aut salforum, aut acidorum, abstinere: nec sitibundi affatim bibere, aut esurientes uoraciter comesse, semperq; ad saporem horū diligenter attendere, præsertimq; potu frigidam aquam præsumere. Satiato enim appetitu, qualitates ægerrimè postea concoquuntur. In ægris quidem facile cauemus potiones auxiliij prætextu dari solitas, quas offerunt improbi ueneficorum artifices: itaq; ob id laborantes morbo nō perinde audentium iniurijs patent. Et hæc quidem ne facile incauti seductiq; homines capiantur dolis ueneficorum, ratio est & facultas. Sed alia superest expeuitior, ut suspiciosi aliqua præsumant, quæ uenenorum uires hebetent, & inefficaces irritasq; reddant: cuiusmodi caricæ sunt cum iuglandium nucibus manducatæ, & quæ cedromela uocāt, id est citria, seminisq; napi drachma cum uino, item folia calaminthæ, aut creta quæ Lemnia sphragis appellatur, pondere pari cum uino, aut rutæ folia & nucis iuglandis nucleum, aut caricas duas, & salis callum ieiuni sumant, & nullo ueneni genere lædentur. Antidota ex uino sumpta eundem effectum præbent: inter quæ intelligitur magnum Mithridatium, & quod scinco, & quod sanguine temperatur. Quin & sæpe uenenis obsistunt peculiæres quidam corporum affectus certo quodam modo constitutorum

torum cum quadam cibi potusq; qualitate, tum uini copia ita temperaturū, ut cum uenenis dissentiāt. siquidem ingesti ueneni uires frangūt, atq; iam priore alimento farctis præclusisq; meatibus, obstant ne membratim per digestionem insinuetur. Verum enim uero, quoniā fortunæ necessitas interdum similia discrimina peregrè agentibus affert, absq; ullis insidijs hominū, nonnihil differendum mihi de hac re necessarium duco. Iam primum igitur culinam apparare loco subdiali conuenit, cibosq; et potus in huiusmodi loco struere. si id fieri cōmodè nequit, secunda erit conditio hæc, apparandi apponendiq; sub tecto. Sed tum diligenter laquearia animaduertenda. frequenter enim à superioribus contabulamentis animalia decidunt, exigua quidem, sed quæ nō modicam perniciē moliantur, ut phalangia, stelliones, et alia quædam reptilia. Porro uinaria uasa diligenter intueri oportet: namq; reptilia odore uini illiciūtur, quæ interdum sorbendo, noxium uirus eructarūt, interdum uerò delapsa immersaq; expirarunt, et exitij causas haurientibus attulerunt. Sed hæc hætenus dicta sint, ne cauti et prouidi insidijs pateant. Quod si qui sua sponte, aut ex quorundam insidijs sumpserūt, auxiliari primo quoq; tempore oportebit. siquidem dum comites singulorū uenenorū notæ expectantur, immedicabile fit uenenū, et paulisper neglectum, medicamentis ægrè cedit. Quare si qui pro cōperperto se uirus sumpsisse intelligant, et fateantur, aut eorum qui aderant testimonio cōslet, protinus ad idonea remedia transeuntes, facilè peculiari nativæq; constitutioni

restituemus. Neq; enim ijs assentimur, qui prorsus auxilia in huiusmodi frustra adhiberi contendunt. Quo enim modo morbi, quorū causæ cæcæ latentesq; corporibus insident, medicinam admittunt, & quæ forinsecus incurrunt uenena, medendi rationem aspernantur? Aequè uerò omnes morbi pro causarum ingruentiū magnitudine, proq; antecedentibus affectionib. qualitatibusq;, quibus sit opportunū corpus, uel medicabiles sunt, uel nullis cedunt medicamentis. Quod si qui forsā obmutescētes, aut temulenti, aut nolentes alioqui uenenum à se egeri, nullam nobis eius cognitionem præbeant, tum protinus accedendū ad ea quæ cōmuniter epotis quibuscunq; uenenis opitulari consueuerūt. Atqui nullum magis in omnia ualens auxilium dari potest, quàm ut proximo loco uirus foras exhauriatur, priusquam inuale scat. Quare sine mora, calidum oleum ex aqua, aut seorsim, ut uomitare cogantur, dari cōuenit. Aut si oleum natura loci negat, butyrū cū aqua calida, aut malua, aut lini semine, aut trago, urtica, scenogræco, aut halicæ decocto, uicem eius exhibebit. Hæc enim nō modo uomitionib. exigent ui illa sua laxatrice, aut nauseam ciente, sed alium quoq; subducent, & corporū inanitione ita aduersabuntur, ut acrimonias uenenorū hebetent. Id quod euidenter huiusmodi argumento deprehendere licet: Esto ut quisquā uiua calce uel fæce, aut cantharidibus, aut alio quouis acri, corpus exulcerare statuerit, is si ipsum oleo leniter ilinat, exulcerationem nō accipiet. Atqui neq; uehementer adstringi corpus, neq; refrigerari poterit, si antea perungatur.

tingatur. Quinetiam uomitus non ob id modo quod uacuet, & noxium humorem excernat, iuuamentū adfert, sed quod assumptum uirus nōnunquam odore, coagulatis grumis aut colore, prodatur: quippe cum odore & amaritudine, meconium: colore, cerusam, gypsūm uel: grumis lac aut sanguinē animalis recens iugulati ostendat. Nam grauis odor regestorum, leporis marini, aut rubetæ ueneficia deprehendit, ita ut nōnulla ab ijs remedia peti possint, ad idonea singulorū auxilia transeuntibus. Oleo etiam malue decoctum admiscetur, aut glauciū, aut adeps anserinus, aut pinguium carniū iura, lixiuium lignorū cinere factum. Vbi uerò uomitus diligēter citatus fuerit, ne quid in uentre coierit, quæ hæserūt intestinis reliquæ, clystere acri deuocentur. Facit & nitrum tritum, & cum hydromelite sumptum, uina uetera liberalius epota, gallinacei iura, præpingues pisces, uetustæ carnes pinguesq; & quæ adipe aut recenti butyro parantur: alium nanq; subducunt, uti diximus: & stomachum resoluentia, proximorem ipsum ad uomitionem reddunt, & uenenorum acrimonias hebetant: atque meatus obstruentia, celerem uirium penetrationem inhibent. Quinetiam medicamenta dantur, quæ communi dote prosunt: ut Lemnia terra, agaricum, abrotonum, irio, radix eryngij, semen pastinacæ, & calaminthæ, nardum gallicum, castorium, ferulæ uirentis medulla, flos rhododendri, succus marrubij, laser aut laserpitium, sagapenum, peucedani succus, aut panacis, & radix quam magudarim appellarunt, aristolochia longa, syluestris rutæ semen, & betonica.

quam cestron nomināt. folia singula cum uino, drachmæ pondo sumi debent. effectum præbet polij decoctum, & seseli, & liquida pix linctæ. magnificè ferunt opem antidota, quæ in calce operis scripta reliquimus. Cōmunis ratio præstandi auxiliij ita se habet. Cæterum ab ijs quæ consueuerunt euenire, cōmunia remedia sumptitari possunt. Ferè enim uires uenenorū quamplurimorū, in affectus consimiles corpus tandem redigunt. Quam ob causam plerisq; communia conducunt auxilia. uaria etenim sunt uenenorū genera, cōmunes tamen nec multi iidem affectus oriuntur. Neq; fieri potest, ut omnes concurrentesq; casus quæ symptomata uocant, unum uenenum sequantur: alioquin superuacanea fuisset uenenorum singulorum traditio cum suis remedijs ab autoribus descripta. Neq; uerò in uno eodemq; promptum est inuenire, ut quis stomachi, alui, intestinorum, iecoris, renum, & uesicæ dolore uehementer crucietur, ut singultiat, erodatur, contremiscat, refrigeretur, obmutescat, conuellatur, pulsus elanguescat, spiritus difficilis fiat, ueterno prematur, uertigo obuersetur, caligent sensus, stranguletur, sitiatur, sanguis erumpat, febre conflictetur, ægrè lotium reddat, torminibus uexetur, crebrò uomitet, nausea prematur, rubescat, liuore sugilletur, palle scat, desipiat, stertat, uiribus deficiatur, & pleraq; alia faciat, patiaturq;. singula enim in generales affectus deducta, pauca numero & communia ea demonstrant, quæ euenire consueuerunt. Quare in singulis quæ suprà diximus non facile fuerit deuoratum uirus cognoscere. Nam oris et linguae erosio,
stomachi

stomachi, uentris, uesicæ ac renum inflāmatio, uehemens
urinæ difficultas, & interdum cruoris cum eo exitus lan-
cinatio, & in plurimis partibus quidā adustionis sensus,
nō in cantharidibus modò potis reperiūtur, sed in crucis
quoq; pinorū, & bupreste, & salamandra. Porro nō mo-
do eos qui meconium hauserunt, ueterno aut sopore pre-
mi, stertere, liuore sugillari, torpere, refrigerari, stupe-
re, toto corpore pruritum sentire, sensu priuari constat,
sed eos etiam qui mandragorā aut cicutam deuorarunt.
Deliriū non hyoscyamus tantū infert, uerum etiā quæ to-
xica appellantur. itidem aconitū, & mel quod in Hera-
clea Pontica gignitur. Strangulatio nō minus in fungis,
quā in sanguine taurino, lacte, aconito, cerusa, gypso
conspicitur. In summa, difficile unū uni ueneno propriū
inuenire signū, quod haustum gustatumq; uirus prodere
possit: maximè, quod hæc cæterorū etiam uitiorum, quæ
in corpore exoriuntur, cōmunia sequi solent. Cæterū in
his quæ celeriter enecant, noxam signis forsitan indicare
possis, si ad ea respexeris quæ sumus dicturi. Sed in ijs
qui ad longas ægrotudines spectant, nihil ad medendi ra-
tionē difficile, duntaxat quod pertineat ad indicia noxæ,
utpote cum uenena statim atq; præsentaneā uim illā per-
diderūt, transmutata in longos affectus, cōmunia relinqui-
um uitiorū remedia, cōpositionesq; flagitent, cum uene-
fica proprietas non amplius insit. Si uerò longa sit affe-
ctio, in aliquod diuturnorum morborum genus recidet, à
quibus facile fuerit medendi rationē assumere. Sed de ijs
quæ generaliter auxiliantur, hætenus. Cōsequenter quæ

priuatim singulis profunt, scriptis mandabimus, si prius
 sigillatim exposuerimus, quæ ex singulis ordinibus exitio-
 tialem aut maleficam uim sortiuntur, ut medicinae studio-
 si ea cautè obseruent, quæ ad rationem salutis scripta in-
 ueniuntur, quòd nonnulla eorum quibus utuntur, uenenis
 sint cōmixta. Incuria enim magnas adfert noxas, & sæpe
 cōtinuo usu eorū, homo in perniciem agitur. Proinde ani-
 malia quæ exitiosam uim habent, hæc sunt: cantharides,
 buprestis, salamandra, pinorum erucæ, lepus marinus,
 rubeta, & rana palustris muta, deuoratæ hirudines. Se-
 mina sunt: hyoscyamus, coriandrum, cicuta, gith, psyl-
 lion. Liquamenta: meconiū, opocarpason, thapsiæ suc-
 cus, elateriū, mandragoras. Radices, quas mittit chamæ-
 leo, aconitum, thapsia, ueratrum, ixia, agaricū nigrum,
 ephemerum, quod aliqui Colchicum uocant, quod in Col-
 chide nascitur. Herbae oleraq;: smilax, quam aliqui tithy-
 malum appellant, Romani taxum: solanū manicū, quod
 & dorycnium dicitur: sardinia herba, quæ ranunculi ge-
 nus est: corniculatū papauer, pharicū, toxicum, ruta syl-
 uestris, fungi. ab animalibus: taurinus sanguis recens, coa-
 gulatum lac, mel Heracleæ in Ponto genitū, metalla, gy-
 psum, cerusa, calx, auripigmentū, duo sandarachæ gene-
 ra, spuma argenti, adarce, plumbum, & quod argentū ui-
 uum dicitur. E liquoribus domesticis: uinum abundè post
 balneas potum, aut passum, & frigida aqua similiter.

Cantharides.

Cap. I.

Quibus datæ sunt cantharides, signa eueniūt gra-
 uissima. Ab ore enim ad uesicam usq; cuncta ero-
 di sens

di sentiuntur. picem aut simile quiddam cedriæ resipiunt. dextra præcordia inflammantur. urinam ægrè reddunt, & subinde cum lotio sanguinem emittunt. strigmenta nõ secus atque dysentericis, aluo deferuntur. fastidia urgent, animo linquuntur, aborta q; uertigine concidunt. postremo mente abalienantur. Ergo antea quàm tale nonnihil accadat, dato oleo, aut supradictorum aliquo, uomere cogantur. mox ubi uomitione plurima reiecerunt, halicæ aut orizæ, tragi aut ptisanæ cremor, ad decoctum maluæ, aut seminis lini, aut scænigræci, aut radicum althææ, quam latinus sermo ibiscum appellat, clystere infundatur. præterea nitrum eisdem dandum, ex hydromelite, ut quæ stomacho adhuc aut intestinis adhærent, eluendo excernantur, ac descendant. Quæ nisi sic discutiantur, ingesta in alium ex nitro aqua mulsa, uacuari debent. detur deinde uinum aut passum, in quo pineoli nuclei, aut cucumeris semina contrita sint, aut ex lacte, aut mulsa, aut anserinus adeps in passo liquefactus. inflammatae autem partes, hordei farina cum mulsa decocta perungantur. Ab initio admota cataplasmata nocent, quod citatus ab eis calor, illapsus uirus ita remoratur, ut in principes se parteis insinuet. ipsa tamen, interiecto tempore, molestissimis inflammationibus opitulantur, utpote quæ dolores & permulceant & leniant. tum ubi corpus calfaciente oleo inunctum fuerit, in solium descendere oportet, ac lauare, ut per cutem summam quæ corpori noxia inhæserunt, etiam excernantur. & deiectiones multifariam moliri oportet, ne affectus insigatur, & stabilitatem ca-

peffat. Gallinaceis carnibus & hoëdinis, aut fuitillis catu-
lis maximè pinguibus & tenerrimis, ac cum lini semine
coctis uesci debent: siquidem aluum cient, atq; uenenorū
acrimonias hebetant. Vinum dulce liberalius ebibatur.
Prodest thuris cortex, & Samia terra, quæ aster appella-
tur, si quaternæ singulorum drachmæ cum passo suman-
tur. item pulegium ex aqua tritum: irinum aut rosaceum,
cum rutæ decocto: recentes uitis ramuli, cum passo detria-
ti. Longè omniū potentissimè antidota auxiliantur, cum
aqua mulsa, drachmis quatuor pota.

Pinorum erucæ.

Cap. II.

Is qui erucas pinorum hauserūt, illico dolor in ore &
palato exoritur. uehemens alui, linguæ ac stomachi
inflammatio torquet. intestina dolor excruciat, ita ut pri-
riginem sentire uideantur. corpus totum exæstuat. fasti-
dium urget. Quibus est succurrendum remedijs quæ de-
uoratis cantharidibus dantur. Peculiariter tamē pro sim-
plici oleo & irino, melinum, quod è cotoneis pomis &
oleo temperatur, accipiemus.

Buprestis.

Cap. III.

Qui buprestin biberunt, non dissimile nitro uirus
sapiunt. stomachi uentrisq; uehemens dolor in-
sequitur. tam uenter quàm stomachus mirū in modum,
ut in aqua inter cutē, diffusus inturgescit. Vniuersa cor-
poris facies contenditur, urina supprimitur. Quibus ea-
dem quæ potis cantharidibus auxiliantur. Priuatim post
uomitum & uacuationes quas clysteribus molimur, aridæ
ficus prosunt. item earum decoctum, ex uino. ubi uerò
iam

iam ferè pericula inclinantur, Thebaicarum palmulariũ cibo, aut earundem tritarum in mulso aut lactis potu, iuuantur. pyrorum etiamnum omne genus esse, & lac humanum bibere, conuenit.

Salamandra.

Cap. IIII.

SI Salamandram hauserũt, lingue inflammatio consequitur. mens & sermo præpeditur. tremor cum torpore aut horrore quodam ac exolutione accedit. partes nonnullæ corporis liuoribus circumquaq; sugillantur: sæpeq; diutius immorante ueneno putrescentes defluunt. Quibus præstabimus cuncta quæ potis cantharidibus. Peculiariora uerò remedia, resina pinus, aut galbanum ex melle linctum, & aiugæ decoctũ, in quo nuclei pinei conterantur: urticæ quoque folia, cum lilijs & oleo decocta. profunt etiã oua testudinis marinæ aut terrestris, cocta: item ranarum ius, cum quibus cryngij radix incocta sit.

Ephemerum.

Cap. V.

Sympto ephemero, quod aliqui Colchicon, aut syluestrem bulbum appellant, pruritus in toto corpore excitatur, non secus atq; ijs qui urtica aut scilla lacessuntur. interna rosionem sentiũt. stomachus cum ingenti grauitate exæstuat. cæterum inualecente morbo, cruor strigmentis admistus, per aluum exigitur. Quibus, ut ijs qui salamandram hauserunt, uomitione aut clysteribus auxiliari conueniet. sed antea quàm uenenum inualescat, dandum est decoctum frondium quercus, aut glandium, aut malicorij. lac bibere prodest, in quo serpyllũ sit decoctũ. item succum sanguinalis herbæ, aut ramorum uitis, aut

rubi, aut medullæ recentis ferulæ, aut myrti cum uino. bacca autem myrti tuse tritaq; et aqua macerata, ut liquor inde sumatur, opem ferunt. media castanearum tunnicula, similem effectum præbet, si cruda in aliquo suprâ dictorum succo sumptitetur. origanum quoq; cum lixiuio epotû. eximiè iuuantur asinini lactis aut bubuli calidi potu, etiam si in ore contineant: ita ut quibus copia lactis huius adsit, non aliud desideretur.

Dorycnium.

Cap. VI.

Dorycnion, quod aliqui manicon solanû appellauerunt, epotum, lactis saporem in gustu refert. continentes singultus ciet. humor linguâ uexat. sanguis confertim reijcitur. mucosa quædam perinde quasi dysentericis, aluo egerûtur. Itaq; antequâ aliquid ex ijs eueniat, auxilio sunt antedicta, uomitus, clyster, et quæcunq; potum uenenû expellere possunt. Priuatim ijs opitulatur aqua mulsa, lac caprillum, aut asininû, dulce uinû, quod tepidum cum aniso bibatur, amygdalæ amaræ, gallinaceæ pectora decocta. quinetiâ conchyliâ omnia, tam cruda quàm tosta esse salutare est. cōueniunt et locustæ marinæ, et gammari, et pota eorundem iuscula.

Aconitum.

Cap. VII.

Aconitum statim in lingua inter bibendum, cum adstrictione quadam dulcescit: et subinde, potissimû cum exurgere conantur, uertigines offundit. lachrymas ciet. grauitatem pectori, et præcordijs adfert, simulq; crebri spiritus deflantur. Quare uenenû uomitione abigi, aut clystere per aluum egeri opus est. utimur in
ter proa

ter propinandum, origano, ruta, marrubio, uel absinthij decocto, cum uino absinthite, uel semperuino, uel abrotono, uel chamelæa, aut aiuga. prodest etiamnum opobalsami drachma, cum melle aut lacte, cum castorio, pipere, & ruta, æquis ponderibus ex uino. coagulum hœdi, leporis, aut hinnuli, cum aceto. ferri quoq; stercus, item uinum in quo aurum, ferrum, argentumue candens restinguatur, potum. lixiuiâq; cum gallina et uino decocta. aut carniū bubularum præpinguium iura, cum uino sumpta. fertur & aiuga priuatim ipsis subuenire.

Mel Heracliæ.

Cap. VIII.

MEL in Heraclia Ponti, ubi aconitum gigni solet; inuenitur, quod qui edunt bibuntue, non secus afflictiatur, quàm qui aconitum ebiberunt. Iis eadem quæ poto aconito conueniunt. adiuuantur in primis continuo uini mulsi potu, cui rutæ folia sint adiecta.

Coriandrum.

Cap. IX.

CORIANDRUM ob odorem latere nō potest. epotum autem uocem exasperat, insaniam adfert à temulentis non abhorrentem. qui sumpserunt, pudenda dictu blaterant, totiusq; corporis odore, uenenū fatentur. Quibus post uomitionem irino oleo cōcitata, uti retulimus, merum & per sese, & ex absinthio potum auxiliatur. item oleum. nec secus oua in eodem exinanita, si liquefacta in muria sorbeantur. & epota muria, & ius salsum ex gallina & ansere. passum quoq; cum lixiuia sumptū.

Psyllium.

Cap. X.

PSYLLION epotum, corpori toti frigus & torpor

rem cum exolutione & mœrore quodam affert, ita ut animum despondeant. Cui omnia quæ exhausto coriano auxiliantur.

Cicuta.

Cap. XI.

Cicuta pota uertiginem excitat, oculisq; caliginem confundit, ita ut ne minimū cernatur. singultus ciet. mentem turbat. extremi artus gelantur. deniq; conuulsi, suppresso arteriæ spiritu, strangulantur. Quare inter initia, uti in reliquis, cicutam uomitu excutiemus. postmodum deiectionem moliemur, ut quod ad intestina prolapsum sit, excernamus. tum demum in meracā potionem, quæ maximo est auxilio, deueniemus. repetendum per interualla, in quibus proderit lac asininū, aut bubulum potui datum, aut absinthium cum pipere & uino, castorio, ruta, mentha cum uino, aut amomi, cardamomi, aut styacis uncia, aut piperis cum semine urticæ & uino, aut lauri folia. item laser ex oleo & passo, & passum per se se largius potum proficit.

Taxus.

Cap. XII.

Smilax, à quibusdam tithymalū, à Latinis taxus appellatur: frigus uniuerso corpori, strangulatus, & celerem interitum infert. Cui eadem quæ cicutæ conueniūt.

Carpasi succus.

Cap. XIII.

Epotus carpasi succus soporem, citamq; strangulationem adducit. Adiuuantur autem qui hauserūt, epotæ cicutæ remedijs.

Sardonia herba.

Cap. XIII.

Sardonia ranunculi herbæ generi assignatur, quæ uescenti

uescentibus mentem adimit, & quadam neruorum distentione labia in rictum contrahit, ut risus speciem præbeant. à qua quidem affectione, de Sardonio risu adagiū in uulgus infauisto omine manauit. Post uomitum peculiariter conuenit aqua mulsa & lac, liberalius epota, irrigatio, perunctioq; à pinguibus medicamentis, totum corpus excalfaciētib; in calidam aquam oleumq; descendāt. sed tum multum perfricare & inungere expedit. & in summa, curam omnem, quæ conuulsioni neruorum adhibetur, exequi oportet.

Hyoscyamus. Cap. XV.

HYOSCYAMUM potum aut comesum, similem ebrijs ab alienationem mouet, sed facile medicamentis cedit. Auxiliatur aqua mulsa copiose data, lacq; præsertim asininum: si id desideratur, caprillum, uel bubulum, uel aridarum ficuum decoctū. faciunt ad id etiam nuclei pinei, aut cucumis semen ex passo sumptum, & uinum salsum cum adipe suilla recenti, passoq; itidem urticæ semen, aut nitrum ex aqua, & intubus erraticus, & sinapis, & nasturtium, radix, cepa, & allium. & hæc singula cum uino sumantur: postea sinendi quiescere, quemadmodum qui uinum biberunt, ut excoquant.

Mandragora. Cap. XVI.

MANDRAGORA si bibatur, consistit sopor insequitur, exolutio, ac uehemens ueternus, nihil temere distans à lethargo. Cui, antequam aliquid ex ijs accidat, uomitus & aqua mulsa proderit. postea nitrum & absinthiū, ex uino dulci aut passo sumantur. caput rosaceo

Et aceto perfundatur. proficit excitatio, et motus corporis, et olfactus eupatorii, et piperis, sinapis, castorii, et rutæ, tritorum in aceto: et liquidæ picis, et odor è lucernarum exustione et extinctu. quod si agrè ij reuocentur, sternutamenta mouere, alijsq; communibus auxilijs uti conueniet.

Meconium. Cap. XVII.

E Poto papaueris succo, quæ meconion uocant, con-
sequitur ueternus cum perfrictione et pruritu uehementi, ita ut sæpe inualefcente ueneno, tanta erumpat prurigo, ut hominem excitet. corpus id medicamentum olet. Post citatam oleo uomitionem, acres clysteres auxiliantur, acetumq; mulsum cum sale potum, aut mel cum rosaceo calido, merum cum absinthio aut cinnamomo copiosum, aut calidum per sese acetum, nitrum ex aqua, et origanum cum lixiua aut passo, et rutæ syluestris semen cum pipere, uino, et panace: piperq; cum castorio et aceto mulso, uel cum saturiæ aut origani decocto cum uino. hi olfactilibus excitandi. ob enatam pruriginem in balneas descendant, et foueantur. post lauacrum prodest iurium pinguium usus, cum uino aut passo. medulla etiam ex oleo pota.

Corniculatum papauer. Cap. XVIII.

QUod corniculatum papauer appellant, et potum et cibo eadem inferre consuevit, quæ papaueris succus. nec alijs expugnatur auxilijs.

Pharicum. Cap. XIX.

QUod pharicon uocant, sapore syluestre nardum
imitatur.

imitatur. Resolutionem neruorū potum affert, cum conuulsione & delirio. Oportet autem post uacuationes uinum absinthiten potui dare, cum cinnamomo, aut myrrha, aut nardo gallico, quod serinen aliqui uocauerūt: aut spicæ nardi duas drachmas, & myrrhæ totidem obolos, cum passo, aut irim cum croco ex uino, de rasumq; caput illinire hordeacea farina cum aceto, & trita ruta.

Toxicum. Cap. XX.

TOxicum ex eo nominari uidetur, quod barbarorum sagittæ eo illinebantur. Qui biberint, labiorum & linguae inflammatione torquentur. incoercitus furor uarias ijs imagines obuersat: quare uix medicinæ locus est: raroq; qui hauserūt, euadent. Vinculis ergo cohibendi, ut uinum dulce cum rosaceo bibere, & reuomere cogantur. rapi semen bibendum cum uino. Priuatim ijs conuenit, quinquefolij radix, & hircinus sanguis, aut caprillus, eodē modo sumptus. roboris, fagi, aut illicis cortex cum lacte tritus. mālāq; cotonea trita esse, aut cū pulegio et aqua bibere, cōueniet. amomū & balsami semen ex uino. Sed qui periculis defuncti sunt, diu lecticis decumbunt, & ubi surrexere, stupidi reliquum uitæ tempus degunt. Ixia. Cap. XXI.

IXia, quæ ulophonon appellatur, inter potandum aliquid ocimo simile gustu & odore redolet. uehementem linguae inflammationem excitat, mentem mouet. omnes excrementorum exitus suppressit. strepitum cum animi deliquio ciet. ijs intestina latrāt, nec egeritur quicquam. Post uomitionē aluumq; resolutā, auxilium prae-

stat aqua, in qua absinthium maduerit, ex uino largiore, aut aceto mulso pota. rutæq; syluestris semen, aut laseris radix. item tragorigani decoctum, cum aliqua supradictorum, aut lacte, aut resina terebinthina, aut nardo, aut castorio, aut laserpitio, quorum singuli oboli conueniunt. quin & nuces iuglandes ex uino, cum resina, castorio, & ruta tritæ, ita ut singula drachmæ pondus æquent. itidem chameleæ aut thapsiæ aut absinthij succi sicilicus cum aqua mulsa. & acetum calidum potum.

Cerusa.

Cap. XXII.

Cerusa suo colore proditur. sumpta enim, mox paulatum, gingiue, lingua, & commissuræ dentiū, candore quodam inficiuntur. singultus, tussim, ac linguæ ariditatem excitat. ijs extrema frigescent, mens labat, membra torpescunt. Quibus dare conuenit aquam mulsam, aut ficuum aut maluæ decoctum, aut lac calidum, aut sesamam ex uino tritam, uel lixiuiam ex sarmentis factam. amaracinū oleum aut irinum. persicorum ossa cum hordei decocto. columbina oua cum thure, aut hordei decocto, aut prunis, aut gummi quod ulmus plorauit, aut humor quem ulmea folia reddiderunt, cum tepida aqua. sed tum quoque uomant. conuenit etiam thapsiæ succus, aut scammoniæ, cum aqua mulsa potus.

Fungi.

Cap. XXIII.

Fungorum alij genere, alij copia lædunt. omnes tamen strangulatus suspendio similes concitant. Quibus confestim succurrendum. cōmuniter ex oleo uomere cogendi. mirificè iuuat lixiuia ex sarmentis aut pyrastri surculis,

furculis, epota cum sale, posca & nitro. fructus, aut folia pyrastrii cum fungis decocta, strangulantem illam uim auferunt, esitataq; eisdem auxiliantur. aduersus fungos galinacea oua cum posca proficiunt, adiecta aristolochiae drachma. item absinthium cum uino melleq; sumptū, & ex aqua potū. apiastrū ex nitro. panacis radix & semen in uino. fex uini cremata cum aqua. atramentū sutoriū ex aceto. radix, uel sinapis, aut nasturtium esu prosunt.

Gypsum. Cap. XXIII.

Lapidescens gypsum strangulationem creat: quare eadem proferenda sunt, quæ mansis fungis, auxilia. ad hæc maluæ decoctum, quod etiam olei uicem pensat: utpote cum pingue sit, euomendoq; lubricas uias & faciles reddit, deradi corpora non finit. quod ubi duratur in lapidem, gypsum efficit. quinetiam prodest oleum ex aqua mulsa, aut ficorum decocto. lixiuia è ficulneo cinere, aut sarmentis facta, cum uino copiosiore pota. origanum aut thymum cum lixiuia, aut aceto, aut passo. hiq; decocto maluæ proluendi.

Sanguis taurinus. Cap. XXV.

TAuri recens iugulati sanguis epotus, spirandi difficultatem strangulatumq; concitat. faucium tonsillarumq; meatus cum neruorum distentione præcludit. lingua rubescit. dentes inficiuntur. quædam concreti sanguinis uestigia, inter eorum commissuras restant. quare uomitum uitabimus. sanguinis enim globi attractu illo in sublime relati, magis gulæ inculcantur. Dari ergo opus est quæ concretum sanguinem discutiunt, alium subdu-

cunt. grossi lacteo succo turgentes ex posca, & nitrum per sese, auxiliantur. nec secus coagulum omne cum aceto & laserpitij radice, aut lasere. itidem & brassica semen, è cinere ficulneo lixiuia. conyzæ folia cum pipere, & rubi succus ex aceto. alius resoluenda. ijs qui seruantur, stercorosa & fluida per sedem egeri consueuerunt. stomachum aluumq; hordeacea farina ex aqua mulsæ perungere oportet.

Lac coagulatum. Cap. XXVI.

Eos qui coagulatum lac hauserunt, frequens illico strangulatio inuadit, quod in globulos quosdā lac coalescat. Quibus iuuandis pro antidoto, coagulum ex aceto damus, & bibere sæpius cogimus. damus & calaminthæ folia arida, item succum. aut laserpitij radicem, aut laser cum posca. thymumq; ex uino, & cum luto suo lixiuiam. Sed nulla falsilago obijciatur, quoniam magis lac coiret, & in caseum densaretur. Neque illos uomere conuenit: siquidem concretum lac sese in gulæ angustias insinuans, strangulat.

Argenti spuma. Cap. XXVII.

Spuma argenti pota, stomacho, uentri, & interaneis grauitatem cum magnis torminibus adfert, & nonnunquam pondere suo intestina uulnerat. urinam suppressit. corpus intumet, plumbeamq; deformitatem cōcipit. Quibus subuenit secundum uomitionē, potum syluestris homini semen, myrrhæ drachmæ octo, absinthium, hyssopum, apij semen, aut piper, aut ligustri flos ex uino, aridum palumbis finum, cum nardo & uino.

Argenti

Argentum uiuum. Cap. XXVIII.

ARgentū uiuum potum eadem quæ spuma argenti infert, eisdemq; utendum auxilijs. lac copiose potū auxiliari constat. sed postea euomant, qui hauserūt.

Calx, sandaracha, auripigmentū. Cap. XXIX.

CAlx, sandaracha, et auripigmentū, pota aluum et intestina cum uehementi erosione excruciant. Præbenda cuncta quæ suo admistu illorum acrimoniam hebetant, ac soluunt, et facilem lubricamq; aluum reddunt, cuiusmodi ibisci et maluæ succus est. natura enim utriq; perlubrica. dandum decoctum seminis lini, uel semen tragi herbae, uel orizæ, lacq; cum aqua mulsa copiosum, iura pingua, et boni succi.

Lepus marinus. Cap. XXX.

Qui leporem marinum biberunt, piscium uirus orlent. procedente tempore, alius dolore afficitur. urina sistitur. etsi quando eam reddere contingat, purpureum colorem referet. omne piscis genus auersantur et odio habent. foetido ac graui sudore manant. biliosus uomitus, interdum sanguini promiscuus, subsequitur. His dandum lac asininum, uel passum continuè, aut radicis maluæ foliorumq; decoctum, aut trita cyclamini radix cum uino, aut ueratri nigri, aut scammonij succi drachma, cum aqua mulsa, puniciq; mali acinis. cedria contrita cum uino efficax est. anserinus sanguis, ut tepebit, potus. sed cum pisces omnes respuant, aspernenturq;, solis fluuiatilibus cancris uesci possunt, bibuntq; eos admisto uino, adiutiq; ab his percoquunt. cumq; appetere et comesse

pisces coeperint, suæ salutis indicium habent.

Rubeta & palustris rana. Cap. XXXI.

Rubeta aut rana palustris assumpta tumores ciet. pallor corpus uehementer decolorat, ut planè buxeum spectetur. spirandi difficultas torquet, & grauis halitus oris, singultusq; inuita interdum genitura profusio consequitur. Adiuuantur secundum uomitionē multo meri potu, & arundinis radicis binis drachmis, aut cyperi totidem. breuiter, cogendi sunt ut uehementi ambulationi & cursui se credant, ob torporem quo corripuntur. quinetiam quotidie lauandi sunt.

Hirudo. Cap. XXXII.

Deuoratae cum aqua hirudines, si ori uentriculi adherent, tractione partium nonnullam suctionis imaginem præbent: eo enim argumento hausta hirudo deprehenditur. Has muria sorbitione excutit, & Cyrenaicus succus, aut laserpitij folia, aut betæ, cum aceto, aut pota niuis glebula, cum posca. nitrum ex aqua gargarizatur, aut atramentum sutorium aceto dilutum. Si faucibus hæreant, iniecta lupinorum farina, aqua frigida ore contineatur, & ad eam hirudines exilient. Prouidendum etiam ijs, quæ etsi ferendi auxilij gratia tradantur, nō minora tamen cæteris uenenis pericula sæpius adferunt. Qualia sunt album ueratrum, thapsia, elateriū, agaricum nigrum: siquidem ea strangulatus concitant, aut immodicas deiectiones mouent. Quibus ea medentur quæ in fungorum mentione, & similibus retulimus. nimios autem deiectionum impetus, medicamentis quæ
excrea

excrementa supprimunt coërcebimus. Neq; negligenda quæ parum quidem nocere uidentur, interim uerò uitam in discrimina agunt. Quo in numero sunt syluestris ruta, gith, nouæ glacies, pappi recentes: flores autem sunt eius spinæ quæ cactos dicitur. Eos qui sumpserint, sola uomitio recreat.

Domestica nobis.

Cap. XXXIII.

A Qua frigida abundè pota, aut meracum uinum liberalius epotum, aut passum, præsertim à balneo, aut cursu, aut uehementi exercitatione, strangulatus & dolores infert. In quibus sanguinis missio protinus, & uacuatio, imminetia soluunt pericula. Sed de notis ueneficiorum, ac remedijs, & cauendi modo, hætenus dicta sint. Subiungeremus etiam antidota necessaria quæ præclare auxiliantur, quibus utimur, quale Mithridatiū est præsertim, & quod sanguine, & quod scinco temperatur: uerum quoniam alijs in locis diligentissimè scripta sunt, hic ab eorum descriptione supersedemus.

Venena.

Cap. XXXIII.

DE bestijs quæ uirus eiaculantur, & exitialibus uenenis, ideo scribere aggredimur, ut tota curationis remediorumq; ratio ad umbilicum perducatur. siquidem pars hæc non minus quàm cæteræ aliæ, necessaria est ijs qui artem medicam exercent, utpote cum adminiculo eorum quæ inibi traduntur, doloribus, periculis, & cruciatibus, plurimisq; alijs malis homines liberari conueniat. Hæc autem in summa fastigia duo, sicuti ab initio relatum est, distribuitur. Nam qui de feris uirus inspienti

bus sermo differit, theriacus dici solet: qui uerò de amol-
liendis ueneficijs, alexipharmacus: quo prius tradito, si-
mul quæ sequi signa consueuerūt, præmōstrabimus: tum
quæ nōnihil auxiliij ferunt. Omnia autem in promptu, &
ad manum habere artificem oportet, propter urgentem
sæpenumero necessitatem. siquidem pauca è uenenis &
uirulentis animantibus, tarda & grassantia sensim peria-
cula cient, ita ut dilationem admittant: pleraq; uerò præ-
sentaneam perniciem afferunt. Hominum autem partim
malè alijs cogitantes, ingenita prauitate maleficium ita
temperant, ut spaciū curanti liberum nō relinquāt: par-
tim sceleris admissi cōscientia, aut tristi aliquo euentu op-
pressi, hausto sponte ueneno mortem sibi consciscere co-
nantur, qui postea deprehensi, aut resipientes, & uitæ cu-
pidi, præsentaneam opem poscunt. Non desunt qui hosti-
les sagittas illinentes, aut fontes aquasq; puteanas hac la-
be polluentes, certam & ineuitabilem aduersarijs perni-
ciem moliuntur: in quibus ipsis etsi maleficium non subi-
tò, sed aliquanto pōst grassari natura sua comparatū est,
tamen nisi primo quoq; tempore coërceatur, & remedijs
subinde excipiatur, frustra tandem succurritur, occupa-
tis iam corporibus exitiali ui ueneni. Proinde non uulga-
ri industria diligentiaq; in ea re utendum est, ut quod in
alijs incōmodis ars consueuit, in his quoq; salutem mor-
talibus præbeat. Quin & apud priscos genus hoc unum
existimabatur esse eius partis, quæ medicamētis pugnat:
sed recentiores id ipsum discreuerunt, nominantes præ-
cautionem, & modum præcauentem, salubris sanantisq;
medium

medium statuentes, parua & leui supra modum persuasione decepti. Siquidem treis in humanis corporibus constitutiones esse contendunt. unam, qua sani degimus: alteram, qua sinistra uale tudine corpora laborāt: tertiā quæ medium inter utraq; locum sibi uendicat, in qua positi, sanitatem specie mentiuntur, facileq; in morbos & pericula concidunt, ob uim corruptricem quæ corporibus nostris incumbit. quemadmodum in ijs uidere licet, quos ex candescens rabie canis momorderit, necdum tamen aquā horrent: in ijs quoq; qui cantharidas hauserunt, sed nondum urinæ tormento cruciātur. Tripartito igitur artem digeri, tripliciq; corporis cōstitutioni meritō respondere tradunt. Salubrē partem esse uolunt, quæ sanitatē tuetur præcauentē, eandemq; prohibentem, quæ obstat quo minus in morbos incidant: & sanantem, qua uitia discutiuntur. Quibus ita responderi potest, quod primū ex ista ratiocinatione nō treis corporis tantū, sed quatuor haberi constitutiones fatendum esset. quippe ut aliqui sunt, qui necdum morbo laborāt, morbo tamen maximē ob impendentem causam sunt obnoxij: ita sunt, qui iam priore morbo defuncti, nondum tamen secundæ uale tudini restituti sunt: id quod in ijs qui à morbo proximē sese recolligunt, cernere licet, qui uiriū recreationē & robur desiderant. Sed quemadmodū curandi ratio ad partē medicamentariam pertinet, ita præcautionē eidem subijci par est. Ad arcendas enim uale tudines uehemētibus utimur auxilijs, altiore scarificatu, usionibus, amputatione, derodentibus epithematis, potionib. pernicipi occurrentibus, et plerisq;

alijs. Verum enim uero sunt usq; eò rudes nōnulli, ut ne remedia quidem appellent, quæ morbos arceāt. Cuius sententiae inire rationem haud promptū est: etenim cum uerbum ipsum, præcauere, tum agendi modus, omnino auxiliarem remediariamq; uim præ se ferunt. Mirum uerò nisi etiam sua illa distributione partiū eos complectuntur qui in pestilentis coeli statu morbo nondum correpti sunt, pesti tamen, propter obuersantis aëris occasionē, opportuni, & in morbum proni reddūtur. Dicere forsitan quis posset, salubris institutionis præcepta nō aliud esse, quàm arcendorū morborum rationem: quippe cum firma reddere corpora, & minus uitijs obnoxia nitamur, ut in offensa ualetudine degant, nec morbis conflictentur. Neq; id silentio prætereundum, quod maximè præcipuum, & tanquam caput rei est, non oportere medicinæ partium distributionem, totidem corporis constitutionibus respondere, sed naturas singulorū suis notis seorsum scrutari ac explorare, ut suis locis ostendimus. Cum ijs igitur nō pluribus agendum. Illud magis adnotare conuenit, affectus qui à uirulentis animalibus uenenisq; cōtrahuntur, uocari cæcos, id est, quorum ratio minimè iniri potest. Quin & ea quæ eisdem auxiliantur, nulli pariter sunt addictæ causæ: quapropter quæstionibus obseruatoriæ artis, & eius quæ ratione fulciatur, annumerari solent. Neq; prorsus uerum deprehenditur, affectus huiusmodi cæcos esse. Nam quod semper se protrahit, et nullum in quibusdam necessarijs usum exhibet, haud facili coniectura colligi potest: eisi naturæ proprietate prorsus cæcos eos affectus con-

Etus concedimus, qui ab exitialibus uenenis, & animantibus quæ uirulento morſu ſæuiunt, contrahuntur. Nam quod ad opus nõnullum uſum præbet, datq; medendi occaſionem, neq; imperceptibile, neq; cæcum, nulliue cauſæ obnoxium reputatur: ſed magis ab ipſo quis impuſus, demonſtrationem ſe habere, & opinionem de abditorum cognitione confirmare poterit. Nam etſi ſæpe minora ſunt, quàm ut ſenſibus percipiantur, euidenter tamen ex ipſis inter ſe collatis deprehenduntur. Diocles autem in eo cõmentario quem Pliſtarcho dicauit, ſatis modos perſtrinxit, ad uerbum ita ſcribens: Noſſe quis hoc poteſt cum in alijs non paucis, tum in uiperis & ſcorpionibus, & reliquis id genus, ſecum animo reputans, ut quamuis exiguo ſint corpore, uixq; conſpectui ſubiſciantur, magnorum tamen discriminum ac dolorum cauſas inferunt: quorum nihil præter quandam corporis exiguitatem, uimq; præ cæteris animantibus datam illis, facile fuerit ſpectare. quanta enim ea moles corporis eſt, quæ à ſcorpij ic̃tu, & aliorum id genus uenenatorum quæ nos morſu conficiunt, attingitur? quorum aliqua uehementes cruciatus excitant, alia erodunt, & putredines cient, nec deſunt quæ præſentaneam perniciem moliantur. aut quantum eſt quod à phalangij morſu ingeritur, & uniuerſum corpus excruciat? neq; enim quis magnitudinẽ ipſorum deprehendere poſſet, cum prorsus exigua mole conſtent. Ergo quod hæc ad affectus referantur, conſtitit inter omnes. uerũ quod exactè deprehenſum ſit, uim quandam ipſis ineſſe mortiferam, quæ inſinuata corporibus

molestiarum quæ exoriuntur nobis causa sit, in confesso est, & omnium consensu persuasum. Nec quisquam inuenietur usque adeo contentioni studio flagrans, qui aliunde exoriri molestias asseueret, quàm à materia mortifera partem corporis attingente. Porro id erat quod inter utilia artis opera in omni opere dicere oportuit, quænam res opus hoc efficiat, ut nihil prorsus nos lædat, incomprehensa cõmunis causæ quæ proprijs inest ratio: quandoquidem tum euidenter indicari possit cum deprehensa est. Ideo Erasistratus empiricorum pertinaciam graui cauillatione incessens, cæcis affectibus causas assignauit, inficiatus his cõmunem & supremam morborum causam incomprehensibilem esse: & hanc in eo quem de causis scripsit commentario aptissimè prodidit, candido signatam lapillo. Nec ferendos eos esse censuit, qui se dicant in quibusdam, ut in uenenis, serpentium ictibus, & cæteris id genus trita medendi ratione contentos esse, neque satisfacturam sibi obseruationem eam, quæ à causarum comprehensione separata est. Primum enim genere comprehendendi faciliè possunt. Quod autem sit letifera uis, corporaq; permutans, ita ut perimat, ex ijs quæ per genus, non per speciem uagantur, curationem indicat, quæ hæc hebetare, & prorsus expugnare liceat. Cum uerò subiungit: Ad aquam dulcem & potui idoneam uenit quis, & ante obseruationem ad uomitum, ad uulneris dilatationem, ad demorsæ partis suctum, cucurbitulas adfixit, partem incidit, urentia medicamenta, aut ea quæ uim eandem adipiscuntur admouit, postremo partem amputat

amputauit: secum reputauit medicamina, quæ per summam cutim ferre & applicari solita, immissæ ad intima pernicipi repugnarent. Hæc itaque quæ disseruit Erasistratus, ueritati consentanea sunt, nec arti refragantur: Sed methodicos demirari licet, qui mortiferam uiam corporibus illapsam, negociorum, quæ ipsa faceßit, esse causam diffiteantur. uerum rudiusculè nomini attendunt. Nam apud ipsos palam immissa uis φθοροποιός, id est mortifera, nominatur: φθοροποιός autem nullius officij aliud esse potest, quàm causæ. Aiunt hæc nomina, μαρσιππός, & ἀνακαλύπτειν, esse reliquis omnibus similia, in quibus partes quædam dictionum non pro uirtute, sed nuda enunciatione comprehenduntur. Enim uero quemadmodum in his uocibus μαρσιππός & ἀνακαλύπτειν, partes neque certos neque principes retinent significatus: sic in hoc uerbo φθοροποιός partes productionis gratia, non pro uirtute coaluerunt. Hinc ad causarum differentias transeunt, affirmantq; causarum aliquas euidentes esse, quæ dum aduersam ualitudinem crearunt, separantur. cuiusmodi sunt frigus, labor, æstus, & similia: quasdam continentes, quæ permanent postquam morbum excitarunt, hoc est, quibus præsentibus, & effectus eorum adsunt: incrementibus, affectus augentur: decrecentibus, minuuntur: & cum desinunt, iidem finiuntur: quibus solis ac per se manentibus, effectus quoque ipsi manent. Talia quidem receptissima sunt causarum discrimina, quorum nulli phthoropœon subijci potest. Euidens enim causa non

est, quoniam morbus ipse permanet, nec ipsa à corpore separatur. Nec continens causa dici potest, cum magna ex parte hic adsit. quemadmodum accidit ijs, qui à rabioso cane sunt demorsi. Quod si neq; evidens causa neq; continens fuerit, neq; per se, neq; alterius consortio causa erit. quod si à nulla causarum differentia phthoropœon deducere possumus, consequitur, ut neq; causam esse fateamur. Quod autem asserunt, uocabula quaedam in se non habere parteis rerum significatrices, sed nuda & simplici pronuntiatione ficta esse, fateri necesse est. Verum non omnia, sed perpauca talem nancisci conditionem existimandum est. neque enim τοιείη in hoc nomine φθοροποιόν perinde atq; assumptitia profertur, sed longè principem obtinet significationē. Quemadmodū enim φθορᾶς, id est corruptionis, nomen mutationē in peius significat, sic hoc uerbum τοιείη sumi debet, ut nihil amplius ex eo quod hanc dictionem φθορᾶς secum habeat declararet. neq; prorsus id significat, quod omnes palam audiūt, & huic simile redditur, πᾶσι δὲ ἐχέειν δόξαν. Si dant à corruptione sanis fieri morbum, concedunt utiq; uim in huiusmodi uerbo τοιείη subesse, siquidem aliquid est quod corruptionem efficiat. Omne autem quod aliquid efficit, ostenditur per singulas causas quæ corporibus subijciuntur, idq; tam in letalibus uenenis, quàm in ijs quæ corporibus ingeruntur. Verum nonnihil subiacere causarum differentijs produnt. Quinetiam aberrarūt, non exactam diuisionem assumentes. Qui uerò se dogmaticos profitentur, causam esse partim præparantē, partim continentē

continentem asserunt: ut inguinum ulcus, & inguinariam feb-
brim, & quæ effectui tum assistat, tum etiam separetur,
ut à fractis præcipitatio. In summa, quoties quidpiã sua
pte natura causa fuerit, nec ulla diuisione comprehenditur,
uitiosum est, neq; causæ adscribitur, eorum quæ idem
genus sortiuntur. Sed quod phthoropœon, causa sit, no-
men ipsum argumento est, & in ijs quæ contingunt aper-
tius ostenditur. Quid aliud causæ arbitratur esse post im-
pressum à serpentibus ictum, quàm ex animante uim, &
illapsum in corpora uirus? Neq; enim frigus, neq; æstus,
neq; sectione corporis, neq; cruditatem, neq; aliud quic-
quam simile causari possunt. Verum quoniam causarum
differentijs gaudent, & aliquas continentes, alias euiden-
tes appellant, ipsis dicendum, utroq; istorum modorum
euidenter quidem causam esse, quod affectum præcedit,
& quod corporis substantiam præoccupat: continentem
uerò, quod morbis præsentibus adest, qua separata rece-
dunt, quæ cum ipsa euenerant. Sed de ijs hætenus. Sta-
tuendum itaq; mortiferam uim intrinsecus manifestissimã
esse causam, ipsamq; principem facere scopum oportet.
Et antequam ad ima decumbant morbi, uarijs modis est
certandum, donec uis tota corporibus excutiat. modò
enim reuocari debet ea parte qua pestis intrauerit, modò
aliqua alia, præsertim principatum non obtinente. antè
coërceatur, quàm altius irrepens uiscera tangat. aut eius
perniciēs eluatur, retundaturq; cum iam mēbratim per-
uagatura est. Itaq; uenena si hausta sunt, crebris uomitio-
nibus: si morsu impressa, scarificatione, affixis cucurbi-

tulis, exuctu, carnis circumscriptione, nonnunquam amputatione extremæ partis, euocantur. retinentur uerò infusione, et imposito medicamentorum acrium cohibentur. hæc simul utiq; arcere uirus & eluere possunt. Restinguuntur & euincuntur meraciore potu, aut passo nulla aqua diluto, uel contrariorū esu, quæ acrimonia sint prædita. Postremo deiectio alui, euocatus sudor, & alia quædam in commune, quæ membratim demonstrabimus, auxiliantur. Verumenimvero nō letiferam modo materiā, sed & magnitudinem, & tempus, pro scopo considerare oportet: etenim ab ijs remedia quamplurimum discrimen capessunt. A magnitudine quidem, cum nōnulla ex uenenis, & uirosis animalibus pericula minantur. alia putredines altas aut exteriores excitant: alia uehementissimos dolores aut cæcos cient: alia uix medicamentis cedunt, & magis minúsue molestias excitant. Oportet autem ea quæ pericula ferunt, peruicacioribus auxilijs expugnari: & minus infesta, mitioribus. Quippe absurdum fuerit in grauioribus, segnioribus medicamentis homines in discrimen adducere: in minoribus uerò, uehementium auxiliorū iniuria corpus laceffere. Finitio à temporibus in promptu est: hoc enim subito in pericula & præsentis molestias adducit, illud uerò sensim & dilatas in diem longam aut breuiorem producit. Itaq; in acutis quidem confestim multa simul auxilia representari oportet: reliquis, paulatim. Hæc quadam artis formula breuiter definita sint. Iam membratim rem prosequamur.

Signa rabiosi canis, & demorforum ab eo.

Cap. XXXV.

DE rabiosi canis morfu sermonem alijs præposuimus, quod id animal domesticum ac frequens esse consuevit, & in rabiem sæpius agitur, ac perit, ab eoq; cauere difficile. inde periculum ineuitabile hominem manet, nisi multis utatur auxilijs. Canis plerunq; flagrantissimis æstibus in rabiem cfferatur: interdum quoties frigora inceserunt. Rabiosus autem potum & escam auersatur. largam spumantemq; pituitam naribus & ore proijcit. toruè & solito tristius intuetur. in omnes passim sine latratu irruit. æquè feras hominesq; tam familiares quàm ignotos mordet. nec protinus infestum quicquam infligit, nisi, ut uulnus, dolorem. exinde morbus ille, qui ab aquæ metu hydrophobicus graia est uoce appellatus, contrahitur. Euenit autem cum distentione neruorū, totiusq; corporis rubore, præsertim faciei, cum sudore & languore quodam. aliqui auræ splendore fugiunt, alij sine ulla doloris intercapedine uexantur. Sunt etiam qui canū more latratus ædant, & obuiam factos morfu adoriūtur, ac mordendo simili uitio labefactant. Proinde ex ijs qui hoc uitium senserint, neminē seruatum uidimus, nisi forsitan ex historia unum aut alterū euasisse audiamus. Siquidem Eudemus superasse quendā affirmat. Themisonē aliqui demorsum in hunc furorē incidisse & euasisse fatentur. Alij ipsum cum amico aquā expauescenti morē gereret, & officiū exhiberet, quadā naturarū concordia similem contraxisse affectum: sed post multos tandem cruciatus

seruatum extitisse. Molestissimū itaq; genus morbi, à quo multos, antequam ipsam experirentur, uindicauimus, & complures ab alijs medicis seruatos nouimus.

Remedia demorforum a cane rabioso.

Cap. XXXVI.

Ratio medendi duplex. una cōmunis, qua utendū in omnes morsus, quos uirulentæ animantes impresserunt. alia peculiaris priuataq; eorū duntaxat quos rabiosi canes momorderint: quæ nōnullis quidem summā opem ferre consueuit, alijs uerò inutilis, maximè qui ex multo iam tempore ictum acceperūt. Quæ ad hanc peratinent, primū exponemus, deinde cursim perstringemus quæ ad cōmunem medendi rationem pertinent. Cancros itaq; fluuiatiles in sarmentis albæ uitis cremare oportet, & cinerem eorum quāminutissimè tritum habere reconditum. itidem gentianæ radicem tusam cribratamq; reponere. quoties aut canis rabiosus morsum intulerit, in quatuor ternos cyathos meraci uini, bina cineris cancrorum cochlearia, unumq; gentianæ coniiciantur. hæc in polentæ dilutioris modū subacta, quatrIduo bibantur. Inter principia medicamentum hoc modo detur. atqui si ab illato morsu bini terniue dies fluxerint, curationem auspicabimur à triplicato pondere, supra id quod ab initio retulimus. Optimum hoc aduersus rabiosorum morsus auxilium, quod & plerisq; unum satisfecit, eoq; cum fiducia uti licet. Sed ut alijs etiamnum auxilijs contra ineuitabile periculū muniamur, nihil cæteris uti prohibet. Satius autem multò fuerit etiamsi in uanū recidat, medicamentorum

torum inhumanos tolerare cruciatus, quàm per inertiam ac desidiâ in discrimen adduci. Nec ita in demorsis à rabioso animali maiora uulnera uereri oportet, uti minora, & ulcusculis cutis similia. quippe maiori uulnere confer tim copiosus sanguis emanans, potest nōnihil uirulenti liquoris exhaurire: quod in minoribus non accidit: quin à maioribus abscedentes carnes hinc auferre, & labia acie scalpelli circumscribere, & prehensam hamulo aut uul sella carnem amputare oportet. In utrisq; circūstantia loca altioribus ulcusculis scarificanda, ut copiosior sanguinis uacuatio arceat, ne uenenum membratim insinuetur. Cucurbitulæ cum multa flamma agglutinatæ id iuuamenti præstant, ut ueneni uis extrahatur. Contra uirulentos ictus, ustio expeditissimum est auxilium, utpote cum ignis cætera uiribus præstet, simul quod uirus domet, & ferri penitus nō patiatur: simul quod pars ignem experata, postea non uulgare fundamentum curationi futuræ præbeat, manente diutius exulceratione. Animaduertendum ex eo tempore cum crustæ decident, ne ulceris oræ coalescant, & cicatrice induantur, sed si fieri potest ad multum, idq; præstitutum tempus, ulcerationes & sordidas adhuc & inflammationem minantes, prorogari conuenit. Quod inditum ijs salsamentum optimè præstabit, & syluestre allium detritum, item cepe, succusq; præsertim Cyrenaicus, aut qui Medicus, aut Parthicus appellatur: tritici grana tam mansa quàm nō mansa imponantur. siquidem subacta pistæue à perfusione uulnera dilatant. Sunt qui à mandentiū ieiunio, sibi aliquid asciscere arbi-

trentur, quod suapte natura resistat. Verum id certum non est: cæterum tempestivus eorum usus minimè est contemnendus. Si uerò, quod persæpe accidit, ante dies præfinitos cicatrices coirent, cõmitterenturq; manum postulabunt: nanq; eas diducere, carnemq; scalpello circinare, aut iterum inurere, expediet. Vbi uerò propositum tempus præterijt, ulcus ad cicatricem ducendum, & emplastro quod è salibus conficitur locus comprehendendus, nec multo post sinapismo utendum.

Ratio uictus in morfu rabiosi canis.

Cap. XXXVII.

QUæ ad partem ictam pertinent præsidia, ita se habent. Cæterum uictus rationem ex ijs quæ ueneno aduersantur, coniectura quadam colligere oportet, simul ut ueneni uires hebetet restinguatq; simul ut arceat, quo minus ad intima pernicies illabatur. Etenim assumpta perniciosarum uirium penetrationi resistunt. Quorum utrunq; præstare potest uini meracioris, passi, & lactis potus. quippe qui hæc omnia capiunt ad curam, nonnihil ueneno obijciunt, quod omnem eius acrimoniã obtundat. Simili modo alliorum, porrorum, ceparumq; cibus, quod ea difficulter conficiantur, uixq; aboleantur. nam multos dies huius cibi qualitates remanent, quo tempore nec euincuntur, nec permutantur à mortifera ui, sed contrarijs illa uis expugnatur. Cui rei antidotorum usus accommodatur, & theriaces, Mithridatij, & eius quod eupatorio temperatur, deniq; omnium quæ magnum aromaticum partem sibi uendicant. quippe aromata omnia uiribus

vibus & substantijs aegrè permutantur: quare in corpori-
bus euincunt. Victus ratio hoc modo se habet. Nosse con-
uenit, pauorem aquæ non statò definitoq; tempore exoriri,
plurimum tamen ad quadragesimū usq; diem negle-
ctis differri consuevit. post sēestre etiam nonnullos inua-
dit. quendam post annū aquam horruisse constat. quæ no-
bis uisu comperta fuere. Narrant & aliquos post septen-
nium aquæ metu fuisse tentatos. Inter principia demorso-
rum à cane rabiosa curādi ratio talis est. Verum enimue-
ro si ea quæ retulimus auxilia, primis diebus prætermis-
sa fuerint, nec scalpro carnem circinare, nec uestionem ex-
periri operæ precium est. Non enim quod iam pertransijt,
satis euocare possent. Nulla utiq; istius rei occasio aut uti-
litas, sed incassum corpora doloribus sternentur. Alter ue-
rò curationis modus accedat. deiectio magnū præbet iu-
uamentū, utpote cum mouendo, corporis habitū trans-
mutet. & quæ colocynthidem recipit hiera, item lac schi-
stum, quod simul deiectionem moueat, & uenenū domare
possit. cibi acres, & meraculi potus, quibus uis ueneni
uehementer retunditur, quotidie sumi debent. cæterū su-
dore ante cibos, & post etiam ciendi. dropacismi sina-
pismiq; alternatim per corpus totū adiiciendi. Sed longè
omnium efficacissimū auxilium helleborismus cognosci-
tur, quo cum fiducia nō semel atq; iterū, sed frequentius
ante quadragesimum diem, uel post hoc tempus uti licet.
Tantam enim uehementiā hoc auxilium habere fertur,
ut quidam qui iam aquæ metū sentirent, sumpto hellebo-
ro simulac primū morbi impetum experirentur, fuerint

seruati. Nam & iam uitio tentatos nemo unquam seruare potest. Itaq; primum curam contra rabiosi canis morsus breui sermone exposuimus. iam ad alia, quæ uenenatis morsibus scire consueuerunt, transeundum. notas uno contextu, deinde cõmunem medendi modum, qui omnibus conuenire possit, explicabimus. cursim deinceps subiungemus ea, quæ sua proprietate nõnullis auxilium prestare possunt. Postremo subnectentur etiam uenenata, quæ nullis cedunt remedijs.

Notæ eorum qui a uenenatis demorsi sunt.

Cap.

XXXVIII.

DEmorsis à phalangijs locus quidẽ ipse, quasi ab impacto aculeo rubet, non intumescens, nec per ambitum calidus est, sed mediocriter humescit. ubi uerò contrariorum occursum refrixit, consequitur corpore toto tremor, distentiones poplitum & inguinũ, conuulsionibus non dissimiles. in lumbis collectio exoritur. perpetua urinae libido laceßit, multaq; reddendis excrementis coluctatio. uniuersa cute frigidus sudor emanat. collachrymant oculi, offusisq; nebulis caligant. Si scolopendra aut dicta ophioclene, morsum intulit, locus per ambitum liuore sugillatur, & computrescit: interdumq; licet raro, sæculentus atq; ruber cernitur. à morsu ipso exulcerari locus incipit. ulcus id negociũ exhibet, frere remedijs inuitum. præterea toto corpore prurigo sentitur. Scorpionis morsu inflammari statim incipit locus, & indurescit, ac intentus rubet, uicissimq; dolore premitur: modò si quidem exæstuat, modò frigore occupatur. labor repente fatigat.

tigit. aliquando meliusculè habet, aliquando recrudesceat.
 consequitur sudor, horroris sensus & tremor. extremæ
 corporis partes refrigescunt. inguina extolluntur. per se-
 dem flatus exeunt. capilli eriguntur. pallor membra deco-
 lorat. dolor, tanquã ex pungente acu, per uniuersam cu-
 tem sentitur. Si marina pastinaca percussit, protinus
 accidunt molesti dolores, assidue cõuulsiones, lassitudo, et
 imbecillitas. mens percussis labat. postea obmutescunt. o-
 culi caligant. Percussus autem locus in ambitu cum uici-
 nis partibus denigratur, & ita obstupefcit, ut tangentem
 nõ sentiat. hunc si quis premat, atra sanies, crassa & ma-
 le olense excernitur. A mure araneo percussis, circa mor-
 sum in orbem inflammatio exoritur, nigraq; pustula, di-
 luta sanie turgens, exurgit. proximæ partes liuent. rupta
 pustula, depascens ulcus, nõ ei dissimile quod serpit, occu-
 pat. intestinorũ quoq; tormina, difficultas urinæ, & fri-
 gidæ asperginis offusio consequuntur. Si uipera mor-
 mordit, corpus intumet, uehemẽter arefcit, subalbidumq;
 colorem concipit. sanies à uulnere profunditur, primum
 suppinguis, mox cruenta. pustulæ adustis similes erum-
 punt: et antea depascens ulcus, quod in proxima repens,
 nõ summa modò corporis, sed intima quoq; corripit. gin-
 giuæ ijs cruore suffunduntur. inflammatio circa iecur e-
 rumpit. tormina & biliosi uomitus sequuntur. Sopor, tre-
 mor, & urinæ difficultas accedit, & frigidus sudor offun-
 ditur. Consimilia eueniunt ijs qui à cæcilia nomine, aut
 amphispæna demorsi sunt, eademq; ferè auxiliantur. quare
 hoc uenenũ priuatam descriptionem sortitũ non est,

neq; uisum est dignum quod alio genere cōprehendatur. A dryino morsis pustulæ molestiq; dolores incidunt, præsertim quâ dilutæ saniei emissarium subest. quin etiâ erosio, torminaq; consequuntur. Ab hæmorrhoo ictis uehementescruciatus accidūt, qui angusta cōtractaq; corpora ex continuo dolore reddunt. ex plaga copiosus cruor effluit, & quacunq; parte corporis cicatrix ulla fuerit, ea sanguine emanat. excrementa per aluum cruenta eijciuntur, profluensq; sanguis in globo coijt. à pulmone sanguinem extussum, & in uomitiones effusi sine remedio cōmoriuntur. Quos dipsas percussit, solutus ac nō constrictus tumor premit, sitisq; usq; cō pertinax, ut satiari non possit, ac sine ulla intercapedine excruciet: & si potum pleno ore affatim trahant, illico in eandem sitim relabuntur. proinde toto habitu similes sunt ijs qui antea potus nihil hauserint. quare propter continuam sitim, & præster, et causon, aut dipsas appellatur. Ab natrice demorsis ulcus dilatatur, & liuidum ac ingens euadit. sanies ex eo multa, & atra, & malè olens, non secus atque ijs quæ serpunt ulceribus, expuitur. Cenchri morsum, qui uiperino ictui similis est, putridum ulcus sequitur. carnes antea, ut in aqua inter cutem, præ tumidæ, defluunt. lethargo corripuntur, & ueterno pressi somnos captant. Erasistratus eos iecinore, intestino ieiuno, coloq; cōflictari auctor est. Quippe dissectis ipsis, omnes ferè partes corruptæ reperiuntur. A cerasste percussis locus attollitur, cum durtia pustulosus. è plaga sanies profluit, modo atra, modo pallidior, sed toto concretu uaricosus intumescit. ge-

scit. genitale intenditur. mens labat, oculorū caligo exoritur, deniq; rigore neruorū distenti cōmoriuntur. Ab aspide ictis, uulnus exiguum prorsus, quasi ab adacta acicu citra tumorem conspicitur. sanguis exiguus ille quidem, sed ater distillat. caligo uelox oculos obnubit. labor in totum corpus multiplex, omnino leuis & non sine uoluptate consequitur. ideo Nicander perpulchrè cecinit: At uir perit absq; labore uirens atq; discolor. mediocris stomachi dolor afficit. frons perpetuò reuellitur. genæ contremiscunt, quasi sine sensu in somno uacillent. hos mors tollit, ad diei trientem non dilata. Erasistratus in libro quem de medicaminibus & uenenis condidit, de uocato basilisco scitè ita refert: Cum basiliscus momorderit, uulnus ad auri colorem efflauescit. Itaq; in plurimis quæ uirus eiaculantur, comites notæ ita se habent. Transeuntes utiq; ad medendi rationem, primum, ut fieri poterit, de cōmunibus differemus.

Communis curatio in omnes ictus uirulentos. Cap. XXXIX.

ADuersus quidem omnem animalis ictum, quod uenenum uibrat, oris suctio conuenit. sugentem uerò oportet ieiunū non esse, sed & cibum sumpsisse, & uino os abluisse. postea exigū olei in ore cōtinens plagā exugat. locus ipse spongia fouendus, deinde scarificādus. sed ulcuscula altius imprimere expedit, quo uirosa materies profundo euocetur. Circinatio autē carnis, & sectio, scarificatione longè potētius opitulātur. nanq; ab ijs duo peculiaria præsidia fiunt. unū, quod uirus è loco tollitur:

alterum, quòd eius ueneni pars quæ ad interiora grassatur, cum multo copiosoq; sanguine excernitur. Quod si locus sectionem non admittat, cucurbitulæ cum largiori flamma adfigende sunt. Sed iam de uestione suprâ in rabiosorum morfu differuimus. Si uerò icta pars, utpote extrema, eam sectionem cōmodè non respuat, præsertim in omnibus serpentium ictibus, ut aspidis, cerastæ, similiumq; proculdubio amputanda est. Cōuenientiora supradictis auxilia sunt, quæ epithemata uocant. Imponatur sarmen titius cinis, aut ficulnus, cum lixiuio stillatio subactus, garo, & acrisalsamento. porri, cepæ, & allia modò minutissimè contrita illinuntur, modò cremata uulneribus iniiciuntur. quinetiam dissecti gallinarum pulli, cum maximè tepent, percusso loco applicentur. Nec desunt qui hisce tanquam discordia quadam naturali pugnantibus utantur. uerum huius rationem inire facillimū fuerit. Gallinæ enim calida natura præditæ sunt, argumento, quod deuoratum insigne uirus conficiunt, & aridissima quæq; semina consumant. item nōnunquam arenas lapillosq; ingluuie sua deuoratos, dissoluunt. Itaq; animantis admoti calore adiutus spiritus, ab icta parte impetum capessens exiliensq; secum uenenum exigit. Nec me fugit quid in Aegypto fieri soleat. Cum spicas Aegyptij metunt, ollam picis paratam habent, & appensam fasciam: tunc enim maximè serpentium iniurias expauescunt, tum propter spicilegij tempus, tum quod opacis simul abditæ speluncis et cauernis, densq; aruorum cespite delitescunt. Molestissima enim animalia & uirus eructantia, Aegyptus in

ptus in campis ferre consuevit. Vbi ergo aut in pedem, aut partem aliam, morsum intulerūt, qui adsunt, fasciam in ollam picis conijciunt, & semel aut iterum brachium aut crus paulum supra uulnus obligant, & arctissime duo è præsentiibus dstringunt, locumq; secantes qua circumactus est laqueus, picem instillant, cumq; satis uulnus excepiſſe uidetur, laqueum resoluūt, & cepis alijsq; supra memoratis illiniunt. Præterea pix liquida cum sale trito & feruente illita, præsentaneo est auxilio, si iugiter innouetur. Conuenit & cedria, & fimum caprarum ex uino decoctum. locum aceto calido, calamintha in lotio, maris aqua, aut acida muria decocta, foueri salutare est. Quinetiam non desunt emplastra uehementissima, & calidissima, quæ uenenum elicere, expugnare, & discutere possunt. Cuiusmodi sunt quæ ex sale, aut nitro, sinapi, & cachrye cõponuntur, de quibus consequenter erit tractandum. Erasistratus autem non iniusta reprehensione eos incesſit, qui incognitas ad hunc usum facultates conscripserunt, ut elephanti fel, crocodiliue sanguinem ouaq; testudinis, & consimilia. Nam cum iuuantia quædam literis tradidisse uidentur, planè in hæc sola incidentibus imposuerunt. Quare talia deuitanda sunt, cum difficile, nisi regia facultate, peruestigari possint: neq; quò nostra fides ijs obstringatur, frequenti obseruatione, sufficiens experimentum præstiterint. Quæ autem ad communem omnium usum pertinent, quæq; facile suppeditari, & omnibus à serpente percussis auxilium ferre queunt, subiungenda uidentur. Intubus itaq; & erica, et astragalus,

cum aceto pota, contra omnes serpentium morsus auxiliantur. item bitumen, et uirentes platani pilulae in uino diluto coctae, et paliuri decoctum, radix aristolochiae, et eryngij. decoctae etiam lauri baccae, et deuoratae, piperque largius esitatum, ruta, anethum, et cyclaminus. coma porrorum priuatim ex pane, aut allium, aut cepe, salsamentaque quacerrima, origani decoctum cum uino potum, foeniculi, pulegij, calaminthae, porrorumque succus, cum melle desorptus. haec quidem a plantis conquiruntur. Ab animantibus uero quaedam utiliter peti solent: gallinaceorum cerebella in cibo, leporinum coagulum cum uino, item castorij sextans. testes marinae testudinis sumpti multum prodesse traduntur. mustela sale inueterata inter auxiliaria medicamentata est. Comendatur in primis exenterata, quae sale siccescens inueteratur: ex qua binas drachmas cum uino bibisse satis est. Sed de simplicibus quae dari solent haecenus. Percussis a serpente prodest alui deiection, diffluens sudor, uirina copiose reddita. Sunt et compositae quaedam potiones, quae mira remedia polliceri traduntur, ut et opij et myrrhae singuli oboli, piperis scilicet. ea melle excipiuntur, et instar Aegyptiae fabae dantur cum uino. item syluestris rutae seminis, gith, cumini Aethiopici, aristolochiae, galbani, singulorum pares portiones tritae, et cum eruae succo subactae, digeruntur in pastillos, qui drachmae pondus aequent. dantur ex ijs terni cyathi cum uino. Haec habui de communibus auxilijs quae dicerem. De peculiari bus remedijs contra bestias quae uenena uibrant, consequenter est dicendum.

Peculiaria remedia uirulentorum ictuum.

Cap. XL.

INter ferientium uenenatorum notas nihil de uestpis & apibus articulatim digessimus, quod conspicuae omnibus forent, & nihil excellens aut notatu dignum in his obseruaretur: inter remedia tamen, earum meminisse non fuit alienum. Igitur aduersus utrarumque ictus prodest illiata malua, & hordeacea farina cum aceto, ficulneum lac in uulnus instillatum, à muria, aut maris aqua fctus. Phalangiorum ictibus ficulneum cinerem, adiecto sale trito et uino, imponere oportet, aut radicem syluestris punice quatenusime tritam, aut aristolochiam, cum hordei farina & aceto subactam. ulcera aqua maris proluenda, aut apiastri decocto. folia eiusdem illinenda. lauacris perpetim utendum, & propinandum abrotoni semen, anisum, aristolochiam, cicer sylvestre, cuminum Aethiopicum, cedrides tritas, platani corticem, & trifoliae herbae semen. priuatim autem, singulorum ex ijs binas drachmas dare cum uini hemina conuenit. item myricae fructus, & chamæpitios, & uiridium cupressi pilularum decoctum, admisto uino. Sunt qui fluuiatilis cancri expressi succum, cum lacte, assumpto apij semine, confestim in loco ijs liberare prodant. Si scolopendra morsum infixit, sal quamleuiusime tritus ex aceto uulneri inspargendus, aut ruta syluestris superponenda. locus acida muria fouendus. danda in potu aristolochia cum uino, aut serpyllum, aut calamintha, aut ruta syluestris. Percussis à scorpione, praesenti est auxilio ficulnum lac in uulnus instillatum. scorpius ipse

qui ictum uibravit, tritus & percusso loco impositus, sue
plagæ remediū est, ob cæcam quandam naturarū (ut con-
stat) discordiam, quæ antipathia appellatur. præterea tri-
tus & impositus cum sale, lini semine & althæa, scorpius
conuenit. sulphur ignem nō expertum, resina terebinthi-
na exceptum, & emplastri modo adiectum auxiliatur.
itidem galbanum ad splenij formam ductum, & calamin-
tha, quæ trita illinatur. & farina hordei in uino parata,
in decocto rutæ. semen trifoliæ herbæ tritum, & uulneri
iniec-tum optulatur. Hæc ad affectum locum pertinent.
Post hæc quæ efficacissimis potionibus utendum, cuius-
modi sunt aristolochiæ, præsertim corticis binæ dracha-
mæ uino, tusa gentiana, & pulegium decoctum, & bac-
cæ lauri paucō numero tritæ, & calamintha cum posca,
in qua magnopere discoqui debet. cupressus cum uino, et
ruta, nec secus ficulneum lac, laserpitium, si adsit: sin de-
sideretur, peucedani succo utendum. efficax est potus tri-
folij, & ocimi semen. horum autem omnium uicem pena-
sat iugis lauacri usus, euocatus sudor, & dilutæ uini po-
tiones. Ei qui marina pastinaca icitur, omnia quæ de ui-
perarum mor- paulò post referemus, simili modo conue-
niunt. pec. sem. ter autem ictus à marino scorpione, &
dracone inferuntur, qui molestos cruciatus cient: interdū
autem, sed rarò, nomas excitāt. quibus absinthij, saluiæ,
aut sulphuris ex aceto triti potio subuenit. Pastinaca di-
uulsa & uulneri imposita, sui ictus medela est. Si mus-
araneus momorderit, auxiliatur ex galbano spleniū, per
se uulneri exterius impositū, ut medicamenti modò aceto
tritum,

tritum, & hordeacea farina cum aceto mulso illita. quin-
etiam mus ipse qui morsum intulit, si dissectus appona-
tur, ictus sui ueneficia luit. resistunt quoq; acini dulcis pu-
nici decocti, & illiti. item porri, & allia contrita, necnō
aquæ calidæ fctus. sed hæc ad locum pertinent. Prodest
potum abrotoni decoctum, maximè si in uino detur. præ-
terea serpyllum, & galbanum, & eruca uino madefacta,
recentes cupressi pilule cum aceto, & cyclaminus ex a-
ceto mulso, & pyrethrū cum uino, & chamaeleonis her-
bæ radix. Nec desunt qui literarū monumentis tradide-
runt, tritum murem araneum cōtra suos ictus cōmodè bi-
bi. Quam historiam apud alios inuentam, dignam duntaxat
censuimus quæ annotaretur. Alij asseuerant demor-
sum nō aliàs exulcerari, nisi prægnans mus araneus fue-
rit, tum sanè auxiliari ferūt. Si uipera morsum impressa
sit, finum caprinū cum uino, studiose impositū opitula-
tur. item laurus, & abrotonū, & galbanum splenij loco
superiectum, organū uiride inditū. pulli gallinarū dis-
cerpti, & confestim admoti. erui farina uino subacta. ra-
dicis cortex usq; eò tusus, ut in puluerē solutus abeat, &
scilla tosta, detritum chamæmelum, hordeacea farina ca-
taplasma in aceto mulso præparatū: sed locus antè eo ca-
lido foueatur. hæc loco imponuntur. Contra uiperinos
ictus rubus cum uino prodest. aliqui anchusam tenui fo-
lio constantem auxiliari produnt. leporini coaguli in ui-
no terni oboli bibuntur, & porracei succi hemina in me-
ro, & foliorū apiastri succus, & syluestris ruta. hæc in ui-
no potari debent. uinum frequenter bibendum, allia man-

denda, & cepæ & porri recentes, salsamenta acerrima,
 & opipara simplicia hæc sunt. Percussis à uipera præ-
 clarè auxiliatur medicamentum, quod myrrhæ, piperis,
 castorij, floris portulacæ seminisq; dimidio acetabulo cõ-
 stat. hæc omnia in Cretico passo teruntur, aut in alio pro-
 bato. Erasistratus in eo libro qui πρὸς τὸν αἰσχροῦ, id est
 de uiribus, inscribitur, pleraq; alia tradidit, quæ ictis à ui-
 pera auxiliũ ferre possunt, inter quæ talia maximè lau-
 dantur: gallinacea cerebella cum uino pota, semẽ satiuæ
 brassicæ tritum, & acetabuli mensura cum uino potum.
 Quinetiam bonũ est digitum in liquidam picem intinge-
 re, deinde uinum, quo digitus fuerit elutus, bibere. Hæc
 sunt quæ contra uiperæ ictus auxiliantur. De amphisa-
 bænâ mentionem hoc loco fecimus, quoniã ferè remedijs
 ad uiperas scriptis, percussi ab ea adiuuari soleant. A
 dryino ictis cõuenit aristolochia cum uino pota, trifolium
 herba, radix hastulæ regiæ similiter assumpta, & fructus
 ex omni quercus genere. tusæ ilicis radices, & illitæ para-
 ti ictæ auxiliantur. Hæmorrhoidijsq; morsus ue-
 lut immedicabiles à plerisq; maiorum deplorati relinque-
 bantur. quare si peculiaribus cõtra dipsadem remedijs ea-
 geamus, cõmunia experiri operæ precium erit. protinus au-
 tem scarificatione uti, uisionem facere, & si locus patia-
 tur, extremorum amputatione opus erit: consequenter
 quãacerrima cataplasmata admouere, de quibus sæpenu-
 mero diximus. Nec me fugit, acres cibos, maximè à sal-
 samentis, utiles esse. meracæ potiones et lauacra prosunt,
 quæ subinde interiecto breui spacio assumenda sunt, prius-
 quam

quam morbi genus emerferit, quo semel erūpente, opem
ferre nō potest ulla medici opera. In ictu hæmorrhoi ea-
dem prosunt. insuper quæ in cōmune opitulantur, ut sca-
rificationes, ustiones, acres cibi, meraci potus, & quæ
nunc in dipsade definiuimus. quinetiā decocta uitis folia,
& cum melle trita. Si morsum natrix adegit, prodest
origanū tritum, & aqua subactū, lixiuia cum oleo indi-
ta, aut aristolochiæ cortex, aut querna radix minutim cō-
trita, & hordei farina cum aqua & melle colliquata. bi-
buntur etiam binæ aristolochiæ drachmæ in potione po-
scæ cyathis duobus, deinceps marrubij succus, uel deco-
ctum alterius cum uino. fauus recēs datur in aceto. Mor-
sis à cenchridio auxiliatur lactucæ fructus cum lini semi-
ne illitus, & satureia trita, & syluestris ruta, & serpyll-
um cum duabus hastulæ regiæ drachmis, & tribus uini
cyathis, aut aristolochiæ radix. item cardamomū & gen-
tiana. Si cerastes percusserit, cita partis amputatio suf-
fragatur. quare sine mora ictam partem amputare, aut
scalpro confestim circuncidere, & ijs similia prosequi o-
portet. uenētia insuper reliquijs admouenda, siquidem uī-
rus hoc ueneno basilisci simile est. Iis qui ab aspide fe-
riuntur, quæ de ceraste scripta sunt auxilia dari debent.
nam uenenū hoc, quemadmodū basilisci, aut sanguis bu-
bulus, celerrimè in arterijs sanguinē cogit. Ad basilisci
morsum, ut Erasistratus autor est, auxiliatur castorij dra-
chma in uino pota. item papaueris succus. Ictuum reme-
dia ita se habent.

NOTHA ET DIOSCO
RIDI FALSO ADSCRIPTA,
quæ ut facilè, si quis ita uelit, suis singula locis ap-
plicentur, numeris notantur: quorum pri-
mus Dioscoridis paginam, secundus
uersum signat.

6. 2. Iris ab aliquibus Illyrica, ab alijs thelpide, ab
alijs urania, à nonnullis cathæron aut thaumastos, à Ro-
manis marica radix, à quibusdam gladiola, ab alijs oper-
tritos, ab alijs cōsecratrix, ab Aegyptijs nar appellatur.

7. 11. aliqui choron aphrodisias, Romani ueneream,
aut radicem nauticam, Galli piper apium uocant.

8. 12. Romani iunci radicem aut iuncum.

12. 5. magi sanguinem Martis, Latini perpensam,
alijs bacchar, Osthanes thesam, Aegyptij cerea, alijs nar-
dum rusticum, Galli bacchar, Hetrusci succinum. odora-
ta herba est, qua in coronamentis utuntur.

13. 9. quibus odor inest cinnamomo proximus. aspe-
rum siccumq; solum amat. Eius radix, ruptis, conuulsis,
in tussi uetere, & spirandi difficultate, & si urina ægrè
redditur, opifera est. menses ciet. cōtra serpentium ictus,
eam in uino bibere salutare est. Folia, ut quæ adstringāt,
illita, capitis doloribus, oculorum inflammationibus, inci-
pientibus ægilopijs, mammis tumentibus à partu, igni-
bus sacris auxiliantur. Odor somnū gignit. Crateuas her-
barius de eo ita scriptum reliquit. Asarum.

21. 9. alijs sphagnon, alijs phasganon, Syri diaxylon
uocant.

23. 19. ab aliquibus castor, ab alijs cynomorphos, à
magis

DIOSC. NOTHA.

magis Herculis sanguis appellatur.

25.2. symphyton aliqui uocant, alij persicam, alii medicam, alij orestiu, alij neectarion, alij cleonia, alij idæambaton, aut phlommum idæum, Latini terminaliu, aut enuzlam Campanam, Aegyptij lenen.

61.4. Iuniperum paruum Græci arceuthida, aliqui mnesitheum, alij acatalidem, Aphri zuorinsipet, Aegyptij libyum, Galli iupicellum, Romani iuniperu uocant.

61.18. Iuniperus magna. Cap. Iuniperus magna, quam aliqui syluestrem cupressum appellant, alij mnesitheum, alij acateram, Romani iuniperum, uulgo cognita est, cupresso asimilis. asperis maritimisq; locis plerunq; nascitur, easdem quas supradicta uires habens.

61.19. brathy, alijs baryton, alijs baron, Romanis herba Sabina appellatur.

67.20. Rhamnum alij persephonion uocant, alij leucacantham, Romani spinam albam, aut cerualem spinā, Aphri atadim.

68.4. Halimum alij damasonium uocant, alij erymon, alij britanicā, alij rhabdion, alij basilion, magi Mercurij basim, aut Osiridis diadema. alij elystephanon, aut sacrum caulem, Pythagoras anthenoros, Aegyptij asontiri, alij asphen, alii ascaluri, alij asariphen, Latini albuciu aut ampeluciam.

75.19. Agnon aliqui agynon, alij lygon uocant, alij amictomiænon, alij tridactylon, magi semnon, alij hæmaideos. Aegyptij sum, Romani salicem marinam, alij piper agreste, alij lecrificum.

DIOSCORIDIS

109.5. Eorum uenter sale conditus & in umbra siccat, contra eximias uacuationes medicamentorū, triū drachmarum pondere, præsentī est auxilio: quandoquidem protinus deiectiones cohibet. Teri autem debet in farinam, & aqua subactus dari.

141.12. Telin, alij carpon, alij buceron, alij egoce-
ron, alij ceratidem, Latini fœnumgræcū appellant, Aegyptij itasin.

141.26. aliqui linocalamin uocant, alij annon, alij linon agrion, Romani linum, Poeni zeraphoēs.

146.18. Thermon, Romani lupinum, Aegyptij brechon uocant.

147.11. Gongylen satiuam, alij gongylida, alij gologosium, Romani rapum uocant.

148.8. alij polyides eryngium, Aphri thorphat.

149.1. Syluestris raphanus, quam Romani armaraciam uocant, alij montanū raphanū, alij apium, alij ischada, alij chamæbalanū. Romani etiam radicem syluestrem: ramulos tenues, iunceos, duos siue tres spargit, rubentes: folijs rutæ syluestris, oblongioribus, & angustioribus: semine paruo: radice albuci, rotundiore, turbinatiore, pyri figura, candido cortice. Ea lacteo succo madet. Pars radicis superior uomitione bilem pituitamq; extrahit, inferior per aluum, tota susq; deq; purgationes mouet. Quod si tibi in animo est succum extrahere, radix tusa in fictili mergitur, & qui supernatat succus pinna eximitur. Is sesquiobolo potus, utraq; parte purgat.

150.8. Romani napium dicunt.

NOTHA.

150.22. Aegyptij echlotoripā appellant, alij riplam, Romani blitum, Daci bles.

150.25. Pythagoras anthema uocauit, Zoroastres diadema, Aegyptij chocortem, magi lienem caprae, aut muris urinam.

151.14. Atraphaxin, Romani atriplicem, Aegyptij ochi uocant.

151.20. Cramben Romani brassicam uocant.

152.19. Romani rusticam appellant.

153.18. Portulaca syluestris. Cap. Syluestris portulaca quam aliqui aizoon syluestre uocant, alij telephion, Romani illecebram, aliqui portulacam, Aphri moemoën, Daci lax, Aegyptij mochmutim, folijs pusillis, ad satiuā accedentibus, hirsutis, latioribus. nascitur in petrosis, nō nunquam in hortis. folia oleæ habet, minora multò, plura & tenera, rubentes cauliculos, ex una radice multos, in terra sessiles, qui manducati bonum succum pariunt, uiscosi, & aliquantum salsi. Vis ei excalfactoria, acris, exulcerans. discutit strumas, cum axungia illita.

154.7. Aliqui petræon, alij myacantham, alij myon uocant.

154. uers penult. Arnoglosson alij arnion uocant, alij probation, alij cynoglosson, alij heptapleuron, alij polyneuron, magi eurechnemona, Aegyptij asonth, Romani plantaginem, Hispani thesaricam, Pœni atijrcon.

156.6. Syri ius plantaginis & calaminthæ, cū melle produnt ijs mederi, quos uires defecerunt, datum die secunda, & quarta, & parasceue, id est, Veneris die. Hoc

DIOSCORIDIS

autem uelut arcanum accipito, quod ueraci experientia compertum est.

156.8. Aliqui aquatilem anagallida, alij darenion, alij lauer, alij schinon aromaticum uocant.

156.16. alij Veneris coronam, Romani uenereā, aut eusteralem.

157.16. Aliquibus ammonos, alijs astrion, Poenis atirsite, Romanis caciatrix, alijs stilago, alijs sanguinaria dicitur.

157.21. Sonchon asperum aliqui cichorium uocant, Romani cicerbitam asperam, Aphri gathuonem.

158.5. Alij picrida appellant, Aegyptij agon, Romani intubum.

160.10. Thridaca hemeron, Romani lactucam satiuam, Aegyptij embrosi dicunt.

160.21. magi sanguinē Titani, Zoroastres pherumbrum, Romani lactucam syluestrem appellant.

161.7. Romani bisacutum, Aegyptij dorisatrum, Syri adorium, Aphri tirieta appellant.

161.14. Romani herbam scanariam, aut aculam nominant.

161.18. alij caucum, alij myitin, Democritus brion, Romani pedem gallinaceum, aut pedem pulli, Aegyptij seselin uocant.

161.24. Euzomon Romani Erucam uocant, Aegyptij ethrericem, Poeni asuric.

162.21. Alij cynomoriō appellāt, à similitudine canini genitalis. alij leonē, Cyprij thyrsinen, cōmuniter lycō.

NOTHA.

165.11. Crommyon aliqui polyidos uocant, magi calabotim, Romani cepam.

166.7. Græci scorodon, alij geboscon, alij elaphoboscon uocant.

167.14. Romani sinape uocant.

168.11. Cardamon alijs cynocardamon, alijs iberis, alijs cardaminaca, Aegyptijs semeth, Romanis nasturtium dicitur.

168.25. aliqui thlaspidion, alij sinapi persicum, alij myiten, alij syluestre sinapi, alij dasmophon, alij myopteron, alij bitron, Aegyptij suitepsum, Romani scandulacium, alij capsellam, aut pedem gallinaceum uocant.

169.17. aliqui chamæplion, magi Herculis alphita, Aegyptij crethmon.

172.16. ab aliquibus cerdon, ab alijs catharsis, ab alijs struthocamelus, à quibusdam chamærrhyton, à magis callirrhyton, ab Aegyptijs œno, à Pœnis syris, à Latinis lanaria herba aut radícula appellatur.

172. uers. ult. à quibusdam cissanthemon, ab alijs cissophyllon, ab alijs chelonion, ab alijs ichthyotheron, ab alijs silene, à Zoroastre triumphalites, ab Osthane aspho, à magis miasspho, Aegyptijs thesce, à Romanis rapū terre, aut terræ umbilicus, ab alijs arcar uocatur.

174.16. Dracunculus. Cap. Draguntium magnū aliqui aron, alii isaron, alii iaron, alii hieracium, alii biaron, alii armiagrion, alii ciperida uocant. in umbrosis sepius gignitur. caulem habet rectum, læuem, duū cubitorum, baculi crassitudine, uersicoloribus draconum

DIOSCORIDIS

maculis, purpureis tamen euidentibus: folia rumicis, inflexa. fructū summo caule facit, racemosum, coloris primum cineracei, mox per maturitatem in crocum & purpuram uergentis: radicem prægrandem, rotundam, candidam, cortice tenui uestitam. Colligitur, & dum maturarescit, succus exprimitur, siccaturq; in umbra. radix quoque mensibus effoditur, elotaq; particulatim conciditur, & funiculo transfixa siccatur in umbra. Cum diluta potione, crudam, coctamue, cum melle delingi prodest, contra orthopnoeas, rupta, conuulsa, tussim, & destillationes. pota cum uino uenerem stimulat. ulcera quæ caecoëthe uocantur atq; phagedanica, expurgat, præsertim cum uite alba. ex ea & melle collyria ad fistulas & partus euocandos componuntur. ad uirilignes cum melle, efficaciter illinitur. polypos et carcinomata absomit. Succus ad oculorū medicamenta, item contra nubeculas, caliginem, albuginesq; effectum præbet. herbarum radicisq; odor, teneros conceptus abortu uitiat. item si triginta grana eius in posca bibantur. Sunt qui eius succum cum oleo aurium doloribus infudere. quinetiam folia, utpote quæ adstringant, uulneribus recentibus imposuere, & coctas in uino pernionibus. Qui folia manibus affricuerit, aut radicem exemerit, posse à uipera feriri inficiantur.

175. 22. aliqui alimon, alij thymon, alij dracontiam, Cyprij colocasion dicunt.

176. 11. Græci asphodelon, alij narthecion, Romani albucum uocant.

177. 6. Floret mensibus albucum. Quare æquinoctio
uerno

NOTA.

verno, antequam semen adoleuerit, demetendum. Radice
cem aiunt potam, Veneris cupiditatem inhibere, quod
herbarius Crateuas asseuerat: addiditq; sanare podagræ
dolores, si drachmæ pondere bibatur.

177. uers. ult. Coeli cum polenta, & ex suillo adipe
impositi, tumores ac tubercula uelocissime ad suppura-
tionem perducunt, & rumpunt.

179. 20. aliqui cynosbaton, alij capriam, alij corui
malū, alij ophioscorodon, alij phyllostaphylon, quidam
thalliam, aut petræam, alij olophyton, alij ionitem, non-
nulli oligochloron, aut acontion, aut hippomanes, alij tri-
chomanes, magi potera, alij pentheron, aut cor lupi, alij
aloschorodon, alij crinon, alij thlaspin, Romani persiciū
sinapi, aut inturim, Aphri herbieathon.

180. uers. ult. Ranunculū aliqui syluestre apiū uocant.

181. 17. Anemonem, alij agriam, aut nigram uocant,
alij anemonem phœnicam, alij enemion, nonnulli meco-
nion, alij tragoceros, alij terræ parinen aut barbylam,
Osthanes berilion, item ornios ceranion, Pythagoras a-
tractilida, magi cnicum agriam, Aphri chuffit, Romani
orci tunicam.

182. 21. aliquibus œnone uocatur, alijs anthemis, al-
ijs homonœa, aliquibus flos campestris, Romanis con-
cordialis, aut pergalia, alijs liburnia, Gallis corona.

182. 26. Ea, ut herbarius Crateuas autor est, con-
tusa cum axungia, strumas discutit. Cribrata eius fari-
na cum nitro & sulphure ignem non experto contra uis-
tiligines efficax est: easq; sicco linteo antea confrietas

DIOSCORIDIS

in balneis sanat. facit & ad scabiem.

Altera argemone. Cap. Altera est Argemone, quam artemonen aliqui, alij arselam, aut sarcocollam uocant, Romani argemoniam. Ea folijs syluestri papaueri similis est. Recens trita intercisiones impositu sanat. oculorum inflammationes mitigat. pota cum aqua dysentericis auxiliatur. uulnera conglutinat. conuulsis & uellicatibus imposita medetur. inflammationibus utilis. contra serpentium morsus cum uino bibitur.

182. uers. ult. Anagallis purpurea, quibusdam aëritis aut ægitis uocatur, alijs sauritis, magis oculi sanguis, aut chelidonium, Romanis macia, Hetruscis masytipos, Galis sapani, Dacis cerceraphron. Anagallis cōmunis, quibusdam corchoron, alijs halicacabon, alijs zeliaurus, magis nycteritis, Aegyptijs mecijs, Romanis aneciaton, Aphris asirrisœ.

283. 14. aliquibus citharon, alijs cissaron, alijs chrysocarpos, alijs poëtica, alijs corymbethra, alijs cyssion, alijs dionysia, alijs ithytherion, alijs persis, alijs cemos, alijs asplenos, Romanis sylua mater, alijs hedera, Galis suibites.

184. 16. Chelidonium magnā nonnulli pœoniam uocant, alii crataeam, alii aūbium, alii glauciā, alii pandios radix, quidam philomedion, alii othonion, Romani fabium, Galli thonan, Aegyptii mohoth, Daci crustana.

186. 7. Auricula muris. Cap. Myosota alii myoton, alii anthyllion, alii alsinen, nonnulli myorthochon, alii myrtosplenon, Latini muris auriculam uocant, Aphri la batholabat.

batholabat. nomen ideo accepit, quod muscutorū aures
foliis imitetur. Lucos et sabulosa loca amat, ideo alsine di-
cta est. Ea helxinæ similis, sed humilior, ac foliis minor.
Vim refrigeratorem habet. oculorū inflammationibus
conuenienter ex polenta illinitur. Succus eius aurium do-
loribus instillatur. in totum eadem potest quæ helxine.

186. 19. Isatis sativa aliquibus augion, aliis egne, ma-
gis arusion, Romanis gluta aut glastum dicitur.

187. 2. Sed sciendum est, ne tradita errorem pariant;
satiuum glastum, luteum florem, tenuiores, multifidosq;
ramulos proferre, in cacumine autē folliculos linguæ spe-
ciem representantes, in quibus semen continetur melan-
thio simile, caulemq; supra binum cubitorum altitudinē
attolli: sylvestre uerò nigriora ferre folia, caulem minore,
sed crassiore: florem purpureum, aut cœruleum, fru-
ctum cruciformem, asperum, in quo semen, foliis exilibus
quinquepartito diuisum.

187. 4. aliqui sylvestre semperuiuum, alii portulacā
sylvestrem appellant, Romani illecebram, Aegyptii a-
noth, Aphri atirtopurin.

189. 8. aliqui Rhiam uocant.

190. 3. aliqui centauriam radicem, alii aloën Galli-
cam, alii narcem, alii chironion, Dardani aloitin, Roma-
ni genus aut cicendiam, alii ciminalem uocant.

191. 6. aliis melocarpos, aliis teuxinon, Latine aristo-
lochia.

191. uers. ult. Appellatur à quibusdā ararisa & mele-
caprum, ephestios, lestitis, pyxionyx, Dardanion, ion:ia.

DIOSCORIDIS

tis, Gallis theximon, Aegyptijs sophoēph, Siculis chamaemelon, Italis mālum terræ, Dacis absinthium rusticum. nascitur in montibus & calidis locis, aut campestribus & petrosis. Ad grauem febrim efficax est. si nidore subditis carbonibus febricitans suffiatur, febris leuabitur. uulnera impositu sanat. carcinomatis narium, cum cypetro & dracunculi semine & melle prodest. rigoribus meatetur, cocta in oleo aut adipe suillo, illitaq;. Crateuas herbarius, & Gallus, eadem de hac tradiderunt, & præterea podagricis eam auxiliari.

192.2. Glycyrrhizam aliqui ponticam, alij glyceraton, quidam symphyton, alij leonticam, alij glycyphyton, aliqui scythiō, alij adipson, alij sylithram, alij libyestason, alij homœnomœon, alij peenthaomœon, Latini dulcem radicem appellauere.

192.17. aliqui narcē uocāt, alij limnesiō, alij maronē alij plectroniā, alij chironiā, alij limnestim, magi Herculis sanguinē, Romani phieri & uneferam & sel terræ.

193.8. Panacia appellata est, quoniam omnia mitigat uitia quæ inflammationem minantur, plurimisq; scaeat remedijs. pulsationes uulnerum, urinæ stillicidia, calculosorum cruciatus, clystere immissa sedat. Legitur matutinis, sole ad ortum spectante, hora diei pura, cum omnia lumine complentur.

193.10. aliqui limnesion, alij helleboriten, alij amaranton, magi Herculis sanguinem, Latini febrifugiam, alij auram, multiradicem, Daci tulbelam appellant.

194.14. quibusdam chrysisceptron, alijs ixia, Romanis

NOTHA.

manis cardus uarinus, Aegyptijs epher dicitur, alij ephthofechin.

195.3. pancarpon aliqui, alij ulophonon, alii ixiam, alii cynomazon, alii ocimoides, alii cnidion coccon, alii cynoxylon, Latini carduum nigrum aut uernilaginem, Aegyptii sobel uocant.

196.3. aliqui crocodilion uocant, alii chamæleonem, alii onocardion, alii Veneris lauacrum, Romani labruna Veneris, alii carduum Veneris, Aegyptii seseneor, alii chir, alii meleta, Daci sciaram.

196.19. aliqui agriocinnaram, alii donacitin, alii erysisceptrum uocant, Romani spinam albam aut regiam, alii cardum ramptarium.

197.4. quæ acanthis aliquibus dicitur.

197.9. aliàs pherusa, aliàs pyracantha nominatur, in Aegypto cnius.

197.17. aliqui phrynion, aliqui acidoton.

198. 5. acantham aut herpacantham, quidam melamphyllon, aliqui topiariam, alii mamolariam, quidam crepulam uocant.

199.5. quidam polygonaton, alii phyllon, alii ischia da uocant, Romani spinam albam.

199.25. aliqui cryngen, alii eryneren, alii caryon, alii gorginion, alii hermion, alii origanum, chlounion, alii myracanthon, alii moly, Aegyptii crobysen, magi siseraton, Romani capitulum Martis, Daci sicupnoëx, Hispani centumcapita, Aphri cherdam, alii oriam chloëm, alii chida appellant.

DIO SCORIDIS

200.14. Aloë aliquibus amphibion, aliis herminion,
aliis eryngion, aliis tragoceros, Romanis aloa, Barbaris
aloë dicitur.

202.2. Aegyptii somi, Romani absinthium.

203.6. Latini Sandonicum uocant.

203.22. alii abutonon, alii absinthiū, alii heraclion,
alii cholopœon, alii absinthiomenō, alii thelyphthorion,
alii procampylon, magi aëura phœnicos, alii cynanchi-
ten, Romani absinthium ponticum, nonnulli thelythama-
num, alii glycin ancona uocant.

204.14. aliqui later uocant, alii cassialam, Aegyptii
pesalem.

205.2. aliqui syncliopa, alii alcibiadem, alii pancra-
tion, nonnulli styphoniam, Aegyptii suphlo, magi pytho-
nis oculum, Romani sciolebinam uocitant.

206.25. Glichona alii blechron, alii arfencanthon,
Latini pulegium uocant, Galli aluoliam, Aphri apoleiū,
quidam galisopsum.

207.12. aliis embactron, aliis belouacos, aliis arteme-
deion, aliis cretica, quibusdam ephemeron, nonnullis ela-
dia, aliquibus belotocos, aut dorcidion, aut helbunion,
Romanis ustilago rustica.

208.11. alii elaphoboscon, aliqui phacō, alii ciosmin,
alii phagnon, Aegyptii becion, Romani saluiam uocant.

208.23. Hedyosmon satiuū alii mintham, alii cala-
minthā, Latini mentham uocāt, alii nepetam, Aegyptii
tis, alii pherthrumerthumonthu, alii perxo, alii maceto.

210.7. quidam cephaloton, alii epithymida, alii thyr-
sion,

NOTHA.

fion, Latini thymū, Aegyptii stephanen, Daci mosulā.

211.2. aliqui Zygin syluestrem, alii polion uocant, Aegyptii meruopyum, Latini serpyllum.

211.20. aliqui nominant amaracum, alii triphyllon, alii agathides, alii cnecon, alii acapnon, Pythagoras thrambem, Aegyptii sopho, Armenii myuron, magi ichrei asinum, aut hecigonon Isidis, Latini maioranam.

212.23. aliqui origanida, aut hysobrium uocant.

213.2. aliis syluestre basilicum, Latinis ocimastrum.

213.25. ruta montana, quam aliqui rhyten montanā uocant: et hortensis, quam Aegyptii epnubum, Syri har mala, alii besasa, Aphri churma.

215.19. Sylvestris ruta. Cap. Rutam syluestrem aliqui appellant hypericon, alii androsæmon, alii coron, alii chamæpityn, Romani hederalem, aut centonalem, Aphri churma semmaced. odor seminis resinosus est, ideo chamæpitys aliquibus nominatur. Frutex est surculosus, rubescens, folia rutæ figura: flores lutei, qui digitis triti sanguineo succo manant, unde androsæmon uocitarunt. Ramuli subhirsuti, siliquæ teretes, hordei effigie, in quibus semen nigrum resinā olens. gignitur incultis et asperis. Urinam ciet. menses appositu trahit. pota cum uino quartana liberat. Folia cum semine ambustis illitu medentur. et diebus quadraginta epota ischiadicos sanant.

216.6. aliqui syluestre leucoion appellant.

219.10. aliqui cerascomen uocant, Latini ruslicans pastinacam, aliqui carotam, Aegyptii babibyron, Aphri sicham.

DIOSCORIDIS

- 219.24. nonnulli sphagnon uocant.
- 220.7. Aegyptii cyonum phricem uocant.
- 221.21. Anethum quod estur, aliqui polgida uocant, alii anicetum, magi cynocephali geniturā, aut capillos, alii Mercurij semen, Latini anethum, Aphri sicciriam, Aegyptii arachu, Daci pulpum.
- 222.13. siue cuminum syluaticum.
- 223.4. Ammi, Latini ammium Alexandrinum, quidam regium cuminum appellant.
- 223.16. Aegyptii ochion uocant, Aphri goed.
223. uers. ult. aliis sonchites, Romanis lampuca, Poenis sithileas.
- 224.7. aliqui sonchiten, alii entimon agrion, Romani intybum syluestrem uocant.
- 224.22. à quibusdam pedinon, ab aliis hydroselinon agrion, Romanis apium rusticum appellatur.
- 224.24. aliqui petroselinon syluestre appellāt, Aegyptii anonim.
- 225.9. aliqui grielon, alii agrioselinum.
- 226.18. aliqui elaphicon, alii nephriion, alii ophigeon, nonnulli ophioctonon, aliqui herpyœen, alii lymen uocant, Romani cerui ocellum, Aegyptii chemin, Aphri ascaucau.
- 227.18. hippomarathrum, aliqui marathin, alii marathrum agrion, Aegyptii sampsoth, magi thymarnos lion, Latini fœniculum erraticum, aliqui mion, Galli sistrameor.
- 228.19. aliis diachysis, aliis diachytos, aliis paralys
sis, aliis

NOTHA.

sis, aliis camarus, aliis hyacinthus, aliis delphinias, aliis nerion, aliis neriadion, aut sosandron, aut cronion, Romanis bucinus minor uocitatur.

229.4. aliqui dorycnion, alii pyrinon, alii pyroton, aut pyrothron, alii arnon pyriten, magi pyriten, Romani saliuarem uocant.

229.13. aliquibus zea aut campsanema appellatur.

231.2. aliqui arangen uocant, alii phalangion, alii asterion, nonnulli nesyrin aut sphondylin, quidam chorodanon, aut oenanthem, Romani herbam rutinalem, Aegyptii apsapher, magi osirin.

231. uers. ult. aliqui agrion uocant, alii agriophyllon, magi bonum demonem, Romani satariam.

233. 5. aliqui melanthium, alii mecona agrion melana, Romani papauer nigrum appellant.

238. 8. herba est ex qua ammoniacum fit suffimen, quod thymiama uocant, aliqui agazyllon, alii criothēū, alii heliustrum, Romani guttam.

240. 17. aliqui ampelocarpon, alii omphalocarpon, nonnulli philanthropon uocant.

240. uers. penult. aliqui aspidion, alii haplophyllon, alii accyseton, alii adyseton nuncupant.

241. 10. aliqui cission, alii cissophyllon.

241. 17. aliqui armyron uocant, alii cnicon syluestrem, alii aspidion, magi aphedron, Aegyptii chenon, Romani praesepium, aliqui fusum agrestem, alii colum rusticam.

241. 27. quidam clinopedion, alii polygonaton, alii

DIOSCORIDIS

Iouis colum, alii echeonymon uocant.

242. 4. Edocuit experientia contritos in uino albo ramulos, iis qui affectibus laborant, quæ uiolentie uocantur, magno esse præsidio.

242. 6. aliqui cleonicon, alii ocimoides, alii zopyron uocant.

242. 16. aliquibus leontopodion, aliis leuceoron, aliis leontion, aliis doris, aut doriæteris, aliis lychnis agria, aliis pardale, aliis thorybethron, aliis rhapeion, aliis cornutum papauer, aliis anemone, Romanis patabelclon, aut semen leoninum dicitur.

243. 24. aliqui athanaton uocant, alii acylonion, alii ballarion, alii geranopodion, quidam corymbion, aliqui taurion, alii sceptrō, aut maloion, Aegyptii semeon, magi sanguinem apocathemenes, Romani genicularen aut ballariam.

243. 26. aliàs tragonaton, aliàs atocion, aliàs hieracopodion, aut lampas uocatur, Aegyptiis semura, magis apocathemenes taurus, Romanis agreste intubum.

244. 4. crinon basilicon alii crinanthemon uocāt, alii gallirion, magi Martis sanguinem, Osthanes auram crocodili, Aegyptii symphæphon, quidam tialon, Latini lilium, aliqui rosam iconis, Syri sasa, Aphri abiblabon.

244. 23. alii magnum uocant, aliqui nophthan, alii notianoscemin, alii nosprasson, alii nothera, alii nochelin aut nostellin, alii nophryn, alii gnothurim, alii gnotera, Romani apnium, aut medatam, aut ulcerariam, aut mar rubium nigrum, alii canthurinum, Aegyptii asphon, magi Isioz

NOTHA.

gi Ifionis sanguinem.

245.5. alij melitæon, alij meliphyllon, alij erythran,
alij temeie, Latini apiastrum aut citraginem, Galli meria
simorion uocant.

245.19. Prasion, alij eupatorion, alij phyllophares,
alij tripedilon, alij camelopodion, Aegyptij asteropen,
magi tauri sanguinem, aliqui aphedron, alij Hori genitu
ram, Latini marrubium, aliqui labeoniam, Aphri atiera
berziam.

246.17. aliqui phyllin, alij acaulon, alij syluestre la
pathum uocitant.

246.26. alijs leucacantha dicitur.

247.7. alij cnicion uocant, Romani trifolium acu
tum, aut odoratum.

248.2. Polium montanū, aliqui teuthrion, alij pheu
xaspidion, alij achamenin, alij ebenitin, alij melosmon,
nonnulli belion, quidam leontocharon uocant.

248.14. aliqui scorbion, alij pleuritin, alij dysosmō,
alij syluestrem calaminthen, quidam chamædryn, alij mi
thridanion, magi Podotis sanguinem, Aegyptij apho,
Romani trisaginem palustrem appellant.

249.3. Bechion quidam rhichion, alij petrinam uo
cant, alij peganon, alij pithion, alij pagonaton, alij cha
mæleucen, alij procheton, alij arcophyton, alij chama
geron, Aegyptij saarthan, Latini tussilaginem, quidam
pharphariam aut pustulaginem, Bessi asa.

249.15. quibusdam polyclonos, alijs monoclonos,
alijs toxitesia, alijs epthesia, alijs anactorios, alijs sozusa,

DIOSCORIDIS

alijs leia, alijs licophryx, magis hominis sanguis, alijs cry
santhemon, Romanis ualentia, aut serpyllum, aut herba
regia, aut artemisia, alijs rapium, aut tertana, Gallis po-
na, Dacis zuoste dicitur.

250.1. Artemisia tenuior. Cap. Altera tenuioribus
folijs, in sepibus & cultis, iuxta aquarū ductus, nascitur.
cuius flores & folia contrita, sampsuchi odorem reddūt.
Si quis stomacho laborans, herbam cum amygdalino o-
leo bene contundat in malagmatis lentorem, & stoma-
cho imponat, sanitati restituetur. qui neruorū dolore cru-
ciantur, si succum ex rosaceo illinant, sanantur.

250.3. Romani caprum syluaticum uocant, quidam
botryn, alij apium rusticum, Aegyptij merseon.

250.18. aliqui Pelonitū, alij tricam, alij geranogeo-
ronta, Romani uchinastrum, Afbri iescen appellant.

250.21. aliqui mertryga, alij myrrhin, alij oxyphyl-
lon, alij cardamomon, alij origanum uocant, magi hiero-
bryncas, Latini gruina, aut pulmoniam, aut cicotriam.

250.26. gnaphalion, alij hires, alij ampetocon, alij
anaxiton, alij anaphalin, Aegyptij semeon, Galli gelasos-
nen, Latini centunculum uocant, quidam tucularem, alij
albinum.

251.19. aliqui cerascomion, alij leucanthon uocitāt.

251.26. Conyza magna. Cap. Conyza magna ali-
quibus cynozematitis, alijs danais, alijs tanachion, alijs
quibus phycos, alijs ischys, alijs dynosmos, magis brepho-
ctenos, quibusdam anubias, nonnullis hedemias, Aegy-
ptijs celi, Romanis intybum, aut militaris, aut deliarū,
aut

NOTHA.

aut febrifuga, alijs phragmosa, alijs musteros, alijs pissanuncupatur.

252.12. aliqui conyzam parvam, alijs panion, alijs libanotidem, magi cronon uocant.

252.18. alijs hemerocatalacton, alijs crinon agrion, alijs crinanthemon, alijs porphyranes, alijs bulbum hæmaticon, alijs anticantharon, Aegyptijs iocri, Romani bulbum, aut lilium sylvestre, aut marinum, Aphri abiblabon uocant.

252. uers. ult. aliqui basilion uocant, Latini uiolam albam, aliqui augustiam, nonnulli uiolam matronalem, aut passarinam, aut polyphuram.

255.5. alijs melion aqueum, alijs entaticon, alijs priapicon, aut satyriscon, aliqui satyri testiculum appellant, Latini molorticulum Veneris.

255.13. à Latinis geminalis, à Dacis hormia dicitur.

256.5. aliqui osmada, alijs ononin, alijs phlonitin appellant.

257.1. hanc nymphona alijs uocant.

257.7. sunt qui picrada appellant, alijs leucen, alijs thalassiam.

257.14. alijs pteryx, alijs lonchitim, alijs aturion, alijs phrygiam, aut phrygitim, aliqui philtrodoten, magi mustelæ sanguinem.

258.5. quidam anthyllon, alijs anthemida uocant, alijs eranthemin, alijs leucanthemon, alijs foranthin, alijs campestrem florem, Romani solastrum.

258.17. Anthemida aliqui leucanthemon, alijs eran-

DIOSCORIDIS

themon, quoniam uere floreat: alij chamæmelon, quoniam
mali odorem habeat: nonnulli melanthemon, alij chryso
comam, alii calliam, Romani malium, Aphri asteriphen
appellant.

259.14. alii anthemida, alii leucanthemon, alii cha
mæmelon, alii chrysocalin, alii melabathron, nonnulli cam
pestrem florem, Romani solis seculum, aliqui millefoliū,
Hetrusci cautam, Aphri thamath.

259.24. alii balsamenā, magi hæmorrhā, alii Mer
curii genituram, alii aphthitis semen, aut mnesitheum,
Romani cappacoraniā, Aphri narat.

260.4. aliis orobelion, quibusdam orobax, aliis hæ
magogon, aliis pæsedon, aliis monogenion, aliis meni
on, aliis pæonion, aliis panthiceratos, aliis ideidaetyli, a
liis aglaophotis, aliis theodonion, aliis selenion, magis se
lenogonon, aliis phthisis, Romanis casta.

260.uers.ult. alii ægonychon uocāt, alii leontion, alii
leoninū lapidē, alii gorgonion, alii tantalitū, alii diospor
on, Romani columbam, Daci gonoletam, alii heraclia.

261.18. aliqui teuthrion, alii dracanon, alii cinnaba
rim, Latini rubiam, Hetrusci lappam minore, Aegyptii
sophobi uocant.

262.9. aliās cestron aut medusa dicitur, latine uene
rea aut lanceola.

262.17. Latini longinam, aut calabrinam dicunt.

262.23. alii althiocon uocant.

263.uers.ult. aliqui cannabion, alii schinostrophon,
alii asterion appellarunt.

NOTHA.

264. 4. aliqui hydrastinam, Romani terminalem dicunt.

264. 12. aliqui acopon, alii anagyron, alii agnacopon uocant.

265. 2. alii alceam, alii acyron, alii lyron.

265. 15. aliqui onobrochilon, alii eschasmenen, alii hypericon, alii corion, alii chamæpytin, Romani opacam, alii brichilatam, alii loptam, alii iocinalem, Daci aniassexe appellant.

266. 15. alii ascyron, aut dionysiadem.

267. 10. aliis pitysorysis, aliis orizelon, iis qui Pontum incolunt olocyron, aliis bryonia sylvestris, Athenis ionia, Eboicis sideritis, magis Mineræ sanguis, Latinis aiuga aut cypripum, Dacis dochela appellatur.

270. 1. Vettonica. Cap. Vettonica nascitur in pratis & montibus, locis mundis, & opacis, circa frutices. animas hominū & corpora custodit, nocturnas ambulationes, & loca sancta. grauib. somnis resistit. ad omnē medendi usum cōmendata. Radicem habet rubram, odoratam, porracea folia, medio eorū puniceo, in recto calamo triangula, floribus in cacumine purpureis. Farina recentis uulneribus capitis indita, dolorē finit. uulnera glutinat. fracta ossa extrahit. sed quotidie imponi debet, dum persanescent. dolori capitis medetur, si iure decocti perfundatur, aut temporibus cum bitumine illinatur, aut radix suffiatur.

270. 14. aliqui polygonatum appellant, alii cynochalam, alii heracliam, alii asphalton, alii chiliophyllon,

DIOSCORIDIS

alij clemas, alij polycarpon, alij carcinethron, alij teutha-
lida, alij myrtopetalon, alij cnopodion, alij zaritheam,
alij pedalion, Aegyptij thephin, aliqui stemphin, magi
genituram herois, aliqui unguem muris, Latini sanguina-
riam aut seminalem, Aphri chulum.

271.17. alijs philetæron, alijs daphnoides, alijs smyr-
noides aut polygonoides appellatur.

271.25. aliqui epigetion, Aegyptij philacuon, Roma-
ni ambuxum uocitant.

272. uers. ult. Romani soldaginem uocant.

273. 6. rutaceis similes.

273. 22. alij tobion, Romani stipam uocant.

273. uers. ult. alij calycanthemon, alij periclymenon,
alij heliophyes, nonnulli hepaticum, alij milacem, alij ana-
tolicon, alij dyticon, alij merginem, Latini uolucrum, ali-
qui uolucrum maius, Aegyptij oxyui, alij clymenon, alij
clymenion, quod & agonon nuncupant.

274. 10. aliqui Aeginam, alij clymenon, alij carpa-
thon, alij splenion, alij epætitin, alij axinam maiorem,
nonnulli clematitin, alij myrsinen, alij calycanthemon,
magi polion Veneris, Aegyptij turcon, Romani uolucrum
maius, Aphri lanath appellant.

274. 26. Tribulus aliquibus bucephalus, alijs tauro-
ceros, Romanis tribulus aquaticus dicitur.

275. 16. Sarxiphagon. Cap. Sarxiphagon aliqui
sarxiphragon, alij empetron, Romani saxiphragia uo-
cant. frutex est surculosus, in petris & asperis locis na-
scens, epithymo similis. Coctus in uino, mox potus, feбри-
citantis

NOTHA.

citantibus opitulatur. stranguriæ prodest. singultum sedat. calculos vesicæ frangit, & urinam ciet.

275.17. aliquibus potamogiton appellatur, aliis neuroides, aliis lonchitis, aliis rapionion, Mysiis mendruta, Syris meüda, aliis lycosemphyllon, aliis helleborosemata, aliis scyllion, magis lupi cor, Romanis uiartum nigrum, quibusdam tintinabulum terræ, Gallis iumbarum, Dacis dacina.

275.24. aliqui leporis cuminum appellant.

275.uers. ult. aliqui medicam appellant, alii triphylion, alii clemation, nonnulli osmon, quidam trigonon, alii cybellion, alii polyphyllon, Romani trifolium odoratum, Aegyptii epaphon.

276.8. ab aliis erineos, ab aliis thryas, à nonnullis polyrrhizon, à Romanis uindicta nominatur.

276.17. aliqui anactorion, alii phasganon, alii machæronion, alii arion uocant, Romani gladiolam, quidam genitalem.

277.5. alii bolon uocant.

277.10. ab aliquibus iris agria, ab aliis cacos, à Romanis gladiolus, aut iris agrestis, à Dacis aprus dicitur.

277.24. Anchusam aliqui catanchusam uocant, alii libycam, alii archibellion, alii alcibiadion, alii onophyllon, alii porphyrida, alii mydusam, alii salyca, alii noneam, Aphri buinesath.

279.2. aliqui aridam, alii alcibiadion, Romani alcibiicum nominant.

279.14. aliqui & hanc echion uocant, alii scorpius

DIOSCORIDIS

ron, alii sparganon, alii althæam, alii amaranthida, alii probatæam, alii elaphiō, alii antiminō, alii porphyrida, alii augion, alii nemesion, alii philetæron, alii hyenopso lon, alii thyrsitin, alii thermutin, alii misopathos.

279.22. aliqui hydreron, aliqui ocimoides.

280.2. Agrostin aliqui ægicon, alii amaxitin, Aegyptii amphiuocant, Latini gramen, aliqui asyphyllion, alii sanguinalem, alii uniolam, Hispani apariam, Daci cotiatam, Aphri iebal.

280.23. magi genituram, aut sanguinem Titani, alii scorpionis urinam, Pythagoras parmiron, Andreas xanthophanea, Osthane boëphthalmon, Aegyptii sendionor, Romani uertemnū, alii soleastrū, Aphri udedonin.

281.16. aliqui myriomorphon nominant, alij chilio phyllon, alii stratioticon, alii heracleon, Latini supercilium Veneris, alij acron syluaticum, alij militare, alij millefolium.

281. uers. ult. Batos, ab alijs cynosbatos, ab alijs selinorition, ab alijs asyntrophos, à magis Titani sanguis, ab alijs ibidis sanguis, à Romanis rubus, ab alijs sentes, à quibusdam mora baticana, à Dacis mantia, Aegyptijs hæmoos, alijs ametros appellatur.

283. 6. alij hepatorium, aut hepatitis, Romani uolucrum maius.

283.19. Pentaphyllon aliqui pentapetes, alij pentatomon, alij pentadactylon, alij pseudoselinum, alij callipetalon, alij xyloloton, nonnulli xylopetalon, alij asphalton, alij pentacænon, alij thymiatitin, Aegyptij orphiatebeocen

NOTHA.

tebeocen, alij enotron, magi ibidis unguē, alij ibidis pen-
nam, alij hermodactylon, Romani quinquefolium, Galli
pempedulam, Daci propedulam appellant.

284.17. aliqui rhon, alij anchinopa, alij phoenico-
pteron, alij rhon stachyos, alij osthalen, Aegyptij atha-
non nominant.

285.4. Alij rhodida nominant.

285.9. hippurin, alij trimachion, alij anabasin, alij
cheredranon, alij Phædran, alij itiandendron, alij gis, alij
schoenistrophon uocant, Aegyptij pherphram, magi
Saturni cibum, Romani equinalem, alij equi salicem, aut
anabasion, alii ephydron.

285.21. aliqui equition, alii chedran, alii gynon, Ro-
mani salicem equinam appellant.

286.15. alii scorpion, alii garganon, Romani cornu-
lacam, alii bituensa, Daci saliam, Aegyptii sober, Aphri
achæosim.

287.4. Oxyschoenos aliquibus schoenos læuis, aliis
oxypternos, aliis solis supercilium, Romanis iuncus ma-
rinus, aut manualis, Aphris cudua dicitur.

287.23. aliis adocetos, aliis neuras, aliis phrynion,
Romanis bouinalis.

287. uers. penult. aliis chrysitis, aliis chrysanthemō,
nōnullis amaranton, aliis diospogon, Aphris dubath, uel
burchumath, Romanis Iouis barba appellatur.

288.7. aliqui chrysoespermon uocant, alii dasspin, alii
origanum, alii arcophthalmon, Romani arilariam.

288.25. aliqui chalchitin uocant, alii chalcanthon,

DIOSCORIDIS

alii chalcanthemon, Romani acantham, Hetrusci garis-
leum, Aphri churfeten.

289.13. alii trigonion, alii bunion, alii hierobotanen,
alii philtrodoten, Aegyptii pemsempte, magi Iunonis la-
chrymam, nonnulli mustelæ sanguinem, alii sanguinem
Mercurii, Romani cristam gallinaceam, alii pheriam, alii
trixalidem, alii exuperā, aliqui herbam sanguinalem.

289.24. alii erigenion, alii chamælycon, alii sideris-
tin, quidam curitin, alii persephonion, alii Iouis colum, alii
dichromon, alii callesin, alii hipparison, nonnulli deme-
triada, Aegyptii pemphthenphtham, Pythagoras crys-
sisceptron, Romani cinnamalem.

290.13. aliqui chamæfycen, alii gatalen, alii onycha
uocant, Romani pinum triuiam, aut ficum terræ, aliqui
glandulam, alii tium, alii nonariam.

290.23. aliqui heloniam, alii porphyranthes, Roma-
ni uaccinium, alii ulcinum uocant.

291.4. nonnulli oxytonon, Romani papaueralem,
Aegyptii nanti.

291.20. Papauer satium aliqui chamæfycen, alii pa-
pauer rhœada, alii oxytonon appellant, Romani papa-
uer, Aegyptii nanti.

294.2. aliqui paralion, alii syluestre papauer, alii
thalassion, Romani fabulum marinum, Aphri sisima-
cam uocant.

294.16. Qui hoc papauer hauserit, non alia acci-
dent, quàm qui opium ebiberit. Cui eisdem succurritur
auxiliis. Semen æstate dum siccum est, colligitur. Deco-
Etum

N O T H A.

Etum radicis bibitur cum uino, sanatq; dysenteriam.

295. 2. alii pythion, aliqui dioscyamon uocant, alii adaman, alii adamenon, alii hypnoticon, alii emmanes, alii atomon, nonnulli dithiambrion, magi, Pythagoras & Osthane, xeleo, Zoroastres tiphonion, magi rhapsodicam, Romani inananoentariam aut appollinarem, Aegyptii saphtho, Hetrusci fabulum, Galli bilinuntiam, Daci dieliam.

296. 14. alii cataphysin, alii cynocephalion, alii ebrystalion, alii cynomyam, alii psyllerin, alii sicelioticon, Siculi comidijn, Romani herbam pulicarem aut silbadium, Aphri uargugum appellant.

297. 5. Romani strumum uocant, alii cacubalum, Aegyptii allelo, Galli scubulum, Aphri astrismunim uocant.

298. 4. alii dircion appellant, alii strychnon manicon, alii dorycnion, alii calliada, Romani apollinarẽ minorem, alii ulticanam herbam, aut opsaginem, Daci cycolidem, Pœni cacabum.

298. 19. Strychnon manicon, alii anydron, alii penatadryon, alii enoron, quidam orthogyion uocant.

299. 18. alii exeranthès, aliqui antimnion aut antimion, alii bombochylon, nonnulli minon, Aegyptii apemum, Pythagoras anthropomorphon, alii alœten, alii thridaciam, alii cammaron, Zoroastres diamonon, aut archinen, magi hemionos, aliqui gonogeonas, Romani caninum málum, alii terrestre málum.

302. 6. alii cyamon leucon, Romani colomestrium.

DIOSCORIDIS

302. 19. Conion, aliquibus æginos, aliis ethusa, aliis apolegusa, aliis dolia, aliis amaurosis, aliis paralysis, nonnullis aphron, quibusdam creidion, aliis coeten, aliis catechomenion, aliis abioton, aliis apseudes, aliis ageomorō, aliis timoron, aliis polyanodynōs, aliis dardanis, aliis catapsyxis, Osthani babathy, Aegyptiis apemphi, Romanis cicuta appellatur.

303. 20. aliqui cynanchon appellant, alii pardalianches, alii cynomoron, alii cynoctonon, alii phaleon, alii cynanchen, alii oligoron, alii hippomanes, alii onistin, alii ophioscorodon, alii cynaricam, alii elaphoscorodon, magi paralysin, Romani brassicam rusticam aut caninā.

304. 2. alii spongon, alii hæmostarin, Romani rhododendrō, Lucani icmanen, Aegyptii scimphen, Pœni rhododaphnen dicunt.

305. uers. penult. aliqui elitim uocant, alii canocerasseam, alii amelxinen, alii eusinen, alii amorginen, alii sucotachos, alii psychuacos, alii melampelon, alii cittampeion, alii cissamethon, alii anatetamenon, Romani uolutū laparon, Aegyptii apap, alii parthenion, alii sideritin, alii heracleam, nonnulli agriam, quidam clibodion, alii polyonymon.

306. 12. alii myortochon dicunt, alii myortosplenon, Romani muris auriculam, Pœni labatholabat.

306. 22. agriam phacon aliqui, alii epipteron, Romani uiperalem, alii iceosmigdonon uocant.

306. uers. ult. Aizoon maius, aliqui aithales, alii ambrosion, alii chrysispermon, alii zoophthalmon, alii bu-
bophthal-

NOTHA.

bophthalmion, alii stergethron, alii æonion, alii aichryson, alii holochryson, nonnulli chrysanthemon, alii protogonon, alii boron, alii notion, magi paronychiam, alii chrysin, Romani ceriā cuspīam, aut Iouis caulem nominant, alii leapedes, alij sedū maius, Aegyptii pamphanes.

307.16. Aizoon parvū, alii petrophyes appellant, alii brotion, alii theobroton, alii crobysson, alii chimerinen, alii cerauniam, Romani vitalem, alii sempervivū, Aegyptii etijceltam.

307.22. Sempervivum quod tenui constat folio, alii qui aizoon parvum, alii petrophyes, alii aizoon sylvestre, Romani sempervivum minus appellant.

307.vers.ult. aliquibus cymbalion, aliis scytalion, aliis hortus Veneris, aliis terræ umbilicus, aliis stœchis, aliis stergethron, Latinis umbilicus Veneris dicitur.

308.15. Acalyphen aliqui cnidem, alii adicen, Latini urticam, Aegyptii selepston, Daci dyn appellant. Acalyphen etiam alteram aliqui cniphen, Romani urticā mollem vocant.

309.6. aliis galeobdolon, vel galephos, Aegyptii ætopi, Latinis urticalabeo dicitur.

309.16. aliis galation, aut gallerion.

309.25. Erigeron à Latinis herbulū, aut senecio vocatur, aliàs erechthites.

310.16. Marinum bryon, aliqui ballarin, alii iranen, Latini gnomeusilon vocant.

311.4. aliàs stachyites, apud Aegyptios ethenchis, Latine fatalis dicitur.

DIOSCORIDIS

311.10. aliquibus fluuiatilis stratiotes nuncupatur, Aegyptiis tibus, magis æluri sanguis.

311. uers. penult. Phlomon, alii phlonon, Latini uerbasum, alii pheminalem uocant.

313.19. Arcion alii prosopida, alii prosopion, alii aparinen, Latini personatam, aut lappam appellant.

314.5. aliis borion appellatur.

314.9. Capnon, aliqui corydaliō, aut corion uocāt, alii syluestre corydalion, alii capnon in hordeis, alii campniten, alii marmariten, alii capnogorgion, alii chelidonion micron, alii peristerion, alii cantharida, alii chalcocri, Romani apium aut fumariam, Aegyptii cnyx, alii tucin.

314.16. alii tripodion, alii tribolion.

314.20. aliqui libyon, alii triphyllon.

315.2. aliqui telinen, alii lotum magnum, alii triphyllon, Romani trifolium maius appellant.

315.20. alii melophyllon, alii stratioticen, alii achilalion, Latini millefolium uocant, aliqui supercilium ueneris, Galli beliocandas.

315. uers. ult. alii myrrham, alii conilen uocant.

316.22. aliqui buglossum magnum uocant, Romani spinam mollem.

317.3. ab aliquibus bubonion appellatur, ab aliis asteriscos, aliis asterion, quibusdam hyophthalmon, Romanis inguinalis, Dacis rathibis.

317.13. Stellares huius radij noctu splendent, quapropter qui ignari antea non uiderunt, esse inane simulacrū arbitran

NOTHA.

arbitrantur. Mediis saxis & asperis exit. inuenitur autem ab opilionibus. Crateuas rhizotomus hæc de ea refert: Si uiridis cum axungia uetere tundatur, contraria biosorum morsus, turgentia guttura, proderit. suffitu quoque serpentes fugat.

317.22. aliqui dasypodion, alii priapeion, alii ion syluestre, alii cybelion, Romani fetialin, aut murariam, aut uiolam purpuream uocant.

317. uers. ult. Aiunt quod purpureum est in flore, anginis & comitialibus auxiliari, maxime pueris, in aqua potum.

318.10. aliqui aton, alii aclinen, alii anemosphoron uocant, magi paradacry, Aegyptii erxoën, Romani scopam regiam, Aphri zigar, nonnulli thepso.

318.23. alio nomine chamæleuce, alio cissos acarpos, aut terræ corona, aut selinitis, Latine hedera plusuiatica dicitur.

319.8. magi æluri gonon, Osthanez tzauchich, Aegyptii autuenrinbesor, Romani linguam bubulam, alii libanum, Poeni asanaph uocant.

319.17. alii phyton, alii caballation, alii splineion, alii scolymon, Romani linguam canis, aut caninam appellat.

319. uers. ult. aliqui zoonychon uocant, alii ætonychon, alii cemos, alii damnamenem, alii idiophyton, nonnulli phytobasilam, aliqui crossion, alii crossophthoon, magi sanguinem crocodili, alii crocomerion, Aegyptii daphnocenen, Romani minercium, alii palladium, alii neumatium, alii flammulam.

DIOSCORIDIS

320.8. aliqui & id antirrhinon, alii anarrhinon, nonnulli lychnida agriam uocant.

320.13. nonnulli lychnida agriam appellant.

320.20. Catanance aliquibus damnamete, aliis dionysias, aliis thyrsion, aliis demos, aliis cemos, aliis crotiō, magis archaras, aliis arcopus, Romanis herba filicula, aliis datisca, Dacis caropithla dicitur.

321.3. aliqui psychen, alii merida, alii potamogitona, alii stachyiten, Romani caliumarem nominant.

358.10. alii callitrichon, alii trichomanes, alii ebenotrichon, alii argion, alii corion enygron, Aegyptii epier, Romani cinnamulem, alii terræ capillum, alii superciliū terræ, Daci phithophthethela uocant.

321.12. aliqui pterion, alii opteron, Romani capillarem, alii pinulam, alii fidiculam, nonnulli & eam adianton appellant.

322.9. aliqui phasganon, alii antithesion, alii chascanon, alii choeradolethron, alii & hanc aparinam nominant, Latini lappam.

322.21. aliquibus sitospelos, aliis siphon, aliis bromos, Romanis auena dicitur.

322.26. aliqui siphonion, alii acrospelon uocant.

323.23. aliis epapitis, aliis lycanthemon, aliis cynosbaton, aliis aniceton, aliis heliophyton, aliis anatolicon, aliis dyticon, aliis helide, Aegyptiis lyisthe, Romanis mergiana, Hetruscis radia appellatur.

324.16. aliis hieromyrton, aliis myacantha, aliis agnon, aliis scincos, aliis mintha, aliis catangelos, aliis anangelos,

NOTHA.

gelos, alijs acæron, alijs ocneron, alijs cinen, alijs lichene,
alijs chamæpitys, alijs chamæmyrte, Bœotis gyrenia,
magis Herculis genitura appellatur.

325. 2. aliqui idæam, alij danaën, alij hippoglotton,
alij zaliæm, alij stephanen, alij daphnon, alij samothraci-
cen, alij methrion, alij hypoglossion uocant.

325. 10. Daphnides alypo simile, flos ut nymphææ,
cuius medium nuci cypressi non dissimile, in quo semen,
aliqui chamædaphnen, alij peplion, alij eupetalon uocāt.

325. 20. aliqui & hanc alexandrinā appellarunt, alij
daphniten, alij hydragogon, Romani laureolam, alij la-
etuginem, Galli usubim.

325. uers. ult. aliqui ascida uocant, alij atomon, alij pi-
gnatoxarin, magi sanguinem Herculis, alij polyidos, alij
anaphyston, Aegyptij somphiam, alij unre, Galli laginū,
aliqui anepsa.

327. 7. aliqui melampodion uocant, alij ecstomon, al-
lij polyrhizon, alij protion, alij melanorrhizō, alij cyi-
ranion, magi zomarition, Aegyptij isæam, alij elaphine,
alij cemeleg, Latini ueratrum nigrum, alij saraca, Daci
prodiorna.

328. 18. aliqui sesamiten, alij sesamin, alij lycoscyta-
lion, alij helleborum album appellant.

328. 25. aliqui coronion, alij sesamon syluestre.

329. 4. aliqui elaterion uocant, alij grynnon, alij ba-
lin, alij syncrisin, alii bubalion, alii scopion, alii pheroma-
bron, alii peucedanon, alii notion, Romani ancetum, alii
agrestem, Poeni cufimezar.

DIOSCORIDIS

331.11. Satiuus cucumer. Cap. Satiui cucumeris tri-
ta radix, & drachmæ unius pondere pota in hydromea-
lite, uomitus ciet. Si quis facile secundum cœnam uomere
uelit, binis obolis sit contentus.

331.13. alij triphyllon, alij stesion, alij astaphida, alii
phthiroctonon, alij phthirion, alij apanthropon, alii po-
lyides, alij pseudopathes, alii arsenoten, Aegyptij ibesa-
æden, Romani herbam pediculariam uocant.

332.2. aliqui hypopyon uocant, alii pancranon, alii
scammonion, alii thelyterin, Romani strulaginem, alii fe-
rulam syluestrem, Poeni boeden.

333.18. aliqui lygon, alii lobon appellant.

334.23. aliqui narcisson anydron, alii autogenes, alii
bulbon emeticon, alii lirion, Romani bulbum morbita-
rium dicunt.

335.11. alii hippophyes, alii hippophanes, alii hip-
pion, alii echinion, alii pelecion, Romani lappaginem
uocant.

336.10. aliqui sesamon syluestre uocant, alii seseli cy-
prion, alii crotona, Aegyptij systhanna, aliqui trixin, ma-
gi sanguinem febris, Latini ricinum, alii lupam.

336.25. aliquibus cometes, aliis gobios.

339.18. aliqui clema, alii crambion, alii paralion, alii
canopicon uocant.

340.19. aliqui sycen, alii mecona aphroden.

341.10. alii spumosum papauer uocitant.

341.24. aliquibus scambonia radix, aliis colopho-
nia, aliis dactylion, Romanis colophoniu, magis apopleu-
monos,

NOTH A.

monos, Aegyptijs fanilum dicitur.

343.5. alii chameleæ nigra, alii pyros achnen, alii heraclion, alij bdelyran, alii coccon gnidion, Romani citocacium, nonnulli oleaginem, quidam oleastellum uocant.

343.15. alii chameleam, alii pyros achnen, alii cestron, aut cneoron uocant.

344.11. Aethen aliqui dendron arctu, alii hemeron, Latini sambucum, Galli scobiem, Daci sebam uocant.

344.19. aliis heliosacte, aliis agria acte, aliis Euboica, Gallis ducone, Dacis olma.

345.21. nonnulli ischiada, alii chamæbalanū agriam, alii linozostin, Latini radicem syluestrem, Poeni thoraphathsadœ appellant.

346.5. aliquibus colocyntha ægos, aliis ficya picra, aliis alexandrina colocyntha, Zoroastri thymbra, Osthani autogenes, Romanis cucurbita syluatica, Dacis tultrastra dicitur.

345.23. alii cedœs, Romani inuolucrum uocant.

347. uers. penult. alii ophiostaphylon, alii chelidonium, aut melothron, aut psilothrō, aut archezostin, aut agrestin, aut cedrostin appellant.

349.2. alii chironion ampelon, alii bucranion, Romani oblameniam, alii batanutam, alii betisalcam, Daci priadelam, alii pegrinam, Aphri lauother.

349.15. Pterin alii pterion, alii pterineon, alii dasyclonon, alii anaspheoron, alii blechnon, alii polyrhizon uocant, magi hermubain, Romani filicem, alii laculam, alii filisfanariam, Aegyptij asini sanguinem.

D I O S C O R I D I S

331.11. Satiuus cucumer. Cap. Satiui cucumeris tri-
ta radix, & drachmæ unius pondere pota in hydrome-
lite, uomitus ciet. Si quis facile secundum coenam uomere
uelit, binis obolis sit contentus.

331.13. alij triphyllon, alij stefion, alij astaphida, alii
phthiroctonon, alij phthirion, alij apanthropon, alii po-
lyides, alij pseudopathes, alii arsenoten, Aegyptij ibesa-
æden, Romani herbam pediculariam uocant.

332.2. aliqui hypopyon uocant, alii pancranon, alii
scammonion, alii thetyterin, Romani ferulaginem, alii fe-
rulam syluestrem, Pœni boeden.

333.18. aliqui lygon, alii lobon appellant.

334.23. aliqui narcisson anydron, alii autogenes, alii
bulbon emeticon, alii lirion, Romani bulbum morbita-
rium dicunt.

335.11. alii hippophyes, alii hippophanes, alii hip-
pion, alii echinion, alii pelecion, Romani lappaginem
uocant.

336.10. aliqui sesamon syluestre uocant, alii seseli cy-
prion, alii crotona, Aegyptij systhanna, aliqui trixin, ma-
gi sanguinem febris, Latini ricinum, alii lupam.

336.25. aliquibus cometes, aliis gobios.

339.18. aliqui cleva, alii crambion, alii paralion, alii
canopicon uocant.

340.19. aliqui sycen, alii mecona aphroden.

341.10. alii spumosum papauer uocitant.

341.24. aliquibus scambonia radix, aliis colopho-
nia, aliis dactylion, Romanis colophoniu, magis apopleu-
monos,

NOTHA.

monos, Aegyptijs fanilum dicitur.

343.5. alii chamelæa nigra, alii pyros achnen, alii heraclion, alij bdelyran, alii coccon gnidion, Romani citocacium, nonnulli oleaginem, quidam oleastellum uocant.

343.15. alii chamelæam, alii pyros achnen, alii cestron, aut cneoron uocant.

344.11. Aethen aliqui dendron arctu, alii hemeron, Latini sambucum, Galli scobiem, Daci sebam uocant.

344.19. aliis heliosacte, aliis agria acte, aliis Euboica, Gallis ducone, Dacis olma.

345.21. nonnulli ischiada, alii chamæbalanū agriam, alii linozostin, Latini radicem syluestrem, Poeni thoraphathsadæ appellant.

346.5. aliquibus colocyntha ægos, aliis sicya picra, aliis alexandrina colocyntha, Zoroastri thymbra, Osthani autogenes, Romanis cucurbita syluatica, Dacis tutrastra dicitur.

345.23. alii cedæes, Romani inuolucrum uocant.

347.uers. penult. alii ophiostaphylon, alii chelidonium, aut melothron, aut psilothrō, aut archezostin, aut agrestin, aut cedrostin appellant.

349.2. alii chironion ampelon, alii bucranion, Romani oblameniam, alii batanutam, alii betisalcam, Daci priadelam, alii pegrinam, Aphri lauother.

349.15. Pterin alii pterion, alii pterineon, alii dasyclonon, alii anaspheoron, alii blechnon, alii polyrhizon uocant, magi hermubain, Romani filicem, alii laculam, alii filisfanariam, Aegyptij asini sanguinem.

DIOSCORIDIS

349. uers. ult. Thelypterin aliqui nymphæam pterin nominant, Romani linguam ceruinam.

350. 12. Polypodion aliqui scolopendrion, alii pterin, alii polyrrhizon, Latini filiculam uocant.

350. 23. aliqui pteriō, alii nymphæā pterin nomināt,

351. 18. alii argyron, alii aritrillin, alii chrysitin, Aegyptii aphlopho, Latini mercurialem masculā, alii tessesculata, Aphri asumes.

352. 2. aliquibus linozostis, Aphris armas, aliis asuameslabon dicitur.

352. 9. aliqui scorpiuron uocant, alii heliotropon, alii dialion, alii heliopon, alii scorpioctonon, alii sesamon agrion, alii scorpii uram.

352. 25. aliqui scorpiuron uocant.

356. 24. Idem adstringit. prodest stomacho qui cibi tenax non est, aut tardius cibum concoquit. item iis qui ilei dolore conflictantur. conuenit in grauidarum malacia. sorptum auxiliari constat, cum populatim grassatur pestifera lues. Huiuscemodi omphacium non nisi post annos multos bibi potest.

378. 25. quam alii Medicā, alii symphytō, alii idæomphlomon, alii orestion, alii nectarion uocant.

395. 11. alii larbason, alii gynæciō, alii Chalcedoniō.

404. 24. alii pecton, hephton, aracton, lonchoton.

443. 12. Athenis ionia, in Eubœa sideritis dicitur.

De rhamno.

Rhamnum si quis eruat silente luna, & secum ferat, cōtra uenena & improbos homines proderit. pecoribus iuuandis

N O T H A.

iuuandis appenditur. nauigijs circumponi solet. ualeat cōtra capitis dolores & laruas.

De artemisia.

Artemisiā herbam si quis teneat, dum iter facit, lassitudinem discutiet, & si in pedibus ferat, bestias & lemu- res abiget. si sanguis circa artus coaluerit, ramulos ex ro- saceo in olla seruefacito, & locum totū oblinito, cum som- no indulgendum est. strangulatiui uulue mirū in modum auxiliatur. urinae stillicidia & opisthotonum leuat.

De pentadactylo.

Pentadactylum si quis circum corpus portet nullo do- lore afficietur. oculos, strumas, callosos tonsillarū tumo- res, uuam, articulos sub lingua, neruorū dolores & den- tes, pforam perniciali fame cōtractam iuuat. remoratos à partu menses eiicit. infusa manibus ex aqua tepida con- tra terrores, fascinū, & laruas, mirum in modum cōmen- datur. Vellito herbam cum luna crescit, oriente sole.

De uerbenaca.

Verbenaca recta genitale intendit, sed supina exica- cat. Recta appensa, doloribus oculorum auxiliatur. con- tra hebetudines corundem, & capitis dolorem efficax est. trita ex aceto lassitudinem reficit. Strumas, callosos faucium tumores, statim discutit. febrium horrores sanat, si quis solum ex aduerso stans ramulos tenuerit.

De dictamnno.

Dictamnnum siccātū manibus terito, & redigens in fa- rinam adiecta uini stilla, corpus tangito: siquidem cōtra omnes serpentū iniurias auxiliatur. ulcera & putrescen-

DIOSCORIDIS

tes nomas præpurgans explet. adactis corpori aculeis oblinitur, ut præfenti sit auxilio. ad lienem & in abditis locis uitia inflammatione turgentia, redactū in farinā illinito. Herbam uere, magnis æstibus, autumnoque eruito.

De salvia.

Salvia singultum tuſſimque discutit. omnibus malis ulceribus cum cera & rosaceo sumpta auxiliatur. lienis dolorem dysenteriamque, pota cum uino albo pari modo sanat. sanguinē excreantibus, potu medetur. ad extrahenda uulvæ onera efficax est. pessimæ mulieres pessum ex ea subiiciunt, ut partus excutiant.

De cupressu.

Cupressus herba contra raucedines auriculasque prodest. induratos tonsillarum tumores, aquam inter cutem, & coxendicum cruciatus persanat.

De centauro.

Centaurium contra inflammata uitia & pulsantes ictus ualet. foeminis uulvæ malo laborantibus auxiliatur. sullicidij urinæ, calculorumque tormenta leuat. Herbam uere oriente sole legito.

De buphthalmo.

Buphthalmum crescente luna legere oportet. Facit autem contra pauores, laruas, & mala medicamenta, fascinoles, utpote cum eas auertat. Radicē si quis mandat, dentem expuet, fluxionemque confestim sistens, auxiliatur. quin & uentrem resoluit.

De pæonia.

Pæonia herba per æstus caniculæ ante solis ortum uellitur.

NOTHA.

uellitur. appensaq; contra uenena, fascinum, pauores & laruas prodest. item contra febrem cum horrore uenientem, diurnam nocturnamue, & aduersus tertianam. Proditur lemures à monte, in quo nascebatur, fugasse.

De moly herba.

Moly herba si secta radice feratur, ueneficiorum & fascinationis amuletum est.

De marina quercu.

Marinam quercum cum rosaceo & oleo misceto, & faciem illinito cum ad negocia te conferes. uegentiores reddit pueros, imò uentri appensa, & ad arcendos pauores nocturnos manu teneto. contra fascinum, & omnia maleficia prodest. corpus tuetur. cum enim fascinantes recedunt, arescentem ramulum occludit, & cum propius accedunt, aperit.

De chrysanthemo.

Crysanthemum si terra ante solis ortum eruatur, & collo appendatur, ueneficas mulieres omnesq; fascinantes amolitur.

De erysimo.

Erysimon cum uino tritum, aduersus uentris dolorem bibitur. si quis grana septem domum iniecerit, rixæ & iurgia concitabuntur.

De helleborine.

Helleborine, aliquibus epipactis, alijs boion dicitur. Frutex est exiguus, minimis folijs constans. Bibitur contra omne uenenum, & iecinoris uitia.

FINIS.

C V R A T I O N V M M O R
B O R V M I N D I O S C O R I D E
contentarum Index.

ABSCESSVVM RE-
media.

El
Cucurbitę
Thlaspi
Mentha
Viscum

Bechiõ, siue Tussilago
Pentaphyllon
Buglosson.

ABORTVM fa-
cientia.

Asparagus
Arisaron
Ampeloleuce
Hedysaron
Populus alba
Oxyacanthos
Coagulum
Brassica satiua
Cyclaminos
Dracunculus duplex
Onosma
Elaterium
Scammonium
Thelypteris
Vinum phthorion, si-
ue abortiuum
Vinum helleborites
Conyza.

ABORTVS remedia.

Sabina
Galbanum

ACONITO CON-
traria.

Balsamum
Morus
Lac schiston
Coagulum
Chamæpitys
Vinum in communi
Scoria, siue recremen-
tum ferri.

Diosc. lib. 6. cap. 7.

ACVLEOS EX-
trahentia.

Vide, spicula corpori
infixa extrahentia.

ACVLEATORVM
ictus remedia.

Laurus
Malua
Sisymbrium
Anisum
Althæa
Oxalme
Vinum thymite
Adipum medelæ
Diosc. lib. 2. cap. 68.

ADVRENTES ME-
dicinæ.

Buprestis

Can

INDEX CVRATIVVS.

Cantharides
Pityocampæ
Salamandra.

ADYSTIONVM
remedia.

Vide, ambustorum re-
media.

AEGILOPIAE RE-
media.

Afarum

Myrtus

Iuglans

Oriza

Malua

Plantago

Myosota, uel myosotis
altera

Baccharis

Anthemis

Strychmon fatiuū siue
Solanum hortense

Aegilops

Vua cenanthe

Alica.

ALARVM uirus
extinguentia.

Myrrha

Myrtus

Scolymos, siue Car-
duus

Alumen.

ALGORIS RE-
media.

Laurinum oleum

Ocimum unguentū

Cinnamomum

Aristolochia tertia

Abrotonum

Vinum scilliticum

Oleomel, uel elgomeli.

ALLII acrimoniā
extinguentia.

Ruta.

ALOPBCIAE mor-
bi remedia.

Harundo

Iuglans

Auellanæ

Erinaceus terrestris

Hippocampus

Ranæ

Locustæ

Adeps

Fimum

Rhaphanus

Beta

Cepe

Milium

Sinapi

Cyclaminus

Asphodelus

Batrachion

Myosotis

Nymphaea

Cynoglosson

Adianton

I N D E X

Thapsia	Mespilus
Aerugo ferri	Cornus
Sandaracha	Ficus Aegyptia
Halcyonium	Caprificus
Cotes	Cerasia
Cinis ungularum caprinarum.	Melimela
ALVVM con-	Citrea mala
turbantia.	Pruna
Eruum	Amygdalæ amaræ
Orobis	Morus
Brassica fatiua	Ficus
Allium	Tellinæ
Capparis	Chamæ
Peplus	Iuncus odoratus
Vuæ recentes	Cochleæ terrestres
Vinum dulce	Sepiæ
Aqua maris	Silurus
Flos salis.	Pisces saxatiles
ALVVM soluentia	Lac
atq; purgantia.	Lac schistum
Asarum	Butyrum
Crocus	Medulla
Crocomagma	Fel
Oleum amygdalinum	Fimum
Oleum cicinum	Tragus
Oleum balaninum	Linum
Oleum cnidium	Lens
Olea æthiopica	Phaselus
Fagus	Rhaphanus
Galla	Lapathum
Faba Thebaica	Nasturtium
Siliquæ	Eruum
	Eruca

Scandix

C V R A T I V V S.

Scandix	Hippophaë
Lactuca	Characias
Cucumis	Linozostis
Cucurbita	Lathyris
Atriplex	Quercus
Brassica sativa	Chamaesyce
Brassica marina	Cici
Malua	Scammonium
Blitum	Ampeloleuce
Asparagos	Thelypteris
Porrum	Passum
Cepe	Melicratum
Struthion	Vinum albanum
Zinziber	Vinum lesbium
Cyclaminos	Coccimela
Scilla	Vinum melitite
Bulbus esculentus	Thalassomeli
Agaricum	Vinum absinthite
Aloë	Vinum helleborite
Absinthium seriphiū	Vinum scammonite
Hyssopum	Rubricæ sinopis.
Ammoniacum	ALVVM sistentia.
Phyllitis	Aspalathus
Cestron	Mastichinum
Scordion	Laurinum
Chamaepitys	Populus nigra
Androsæmon	Populus picea
Papauer ceratitis	Paliurus
Vrtica	Oxyacantha
Cynoglosson	Cynosbatos
Spartum	Cistos
Balanus myrepfica, si-	Rosa
ue glans unguetaria	Acacia

I N D E X

Palma	Anethum
Palma elate	Apium
Malum punicum	Aphace
Malus	Smyrnion
Siliquæ	Hippomarathrum
Cotoneæ	Acantha
Mala epirotica	Aloë
Pira	Hæma
Mespilus	Ruta
Lotus	Anisum
Cornus	Orchis serapias
Sorbus	Pæonia
Pruna syriaca	Althæa
Lepus terrestris	Polygonon mas
Lac	Lagopus
Caseus	Clematis daphnoides
Fuligo butyri	Xyris
Sanguis	Anchusa
Fimum	Gramen Parnasium
Lyncurion	Rubus
Triticum	Pentaphyllum
Brassica fatiua	Phœnix herba
Hordeum	Idæa radix
Plantago	Oxyschœnus
Crimnon	Rubrica sinopis
Seris	Aizoon
Bromos	Papauer fatium
Chondryllæ	Adianton
Oriza	Phlomidis
Alica	Vuæ
Milium	Vinum phalernum
Faba	Vinum œnanthe
Lens	Vinum passum
	Vinum

CVRATIVVS.

Vinum rhoite	Cistos
Vinum myrtite	Coriū uſtum, ſiue uete
Vinum cedri	rum calceamentorū
Vinum lauri	Cynogloſſum
ALVINIS utilia,	Cinnabaris
Coagulum	Ebulus
Nymphæa	Fimum
Clymenon	Phlomis, ſiue uerba-
Papauer ſatium	ſcum
Omphacomeli	Gallion
AMATORIIS ue-	Hedera
neficijs attributa,	Hypericon
Cyclaminos	Helxine
Catanance	Lactuca ſylueſtris
Dorycnion	Lilium
Cotyledon	Myrtus
Mandragoras	Morus
Leontopodion	Malua
Phyteuma,	Narciſſus
AMBUSTORVM	Oliuæ colymbades
remedia.	Ouum
Acacia	Picea
Asphodelos	Platanus
Aristolochia	Plantago
Althæa	Sefamum
Aſcyron	Stimmi
Aizoon maius	Sal
Arction	Thus
Alumen	Vnguentum felinum,
Atramentū ſcriptoriū	AMPHISBAENÆ
Buccinum	morſus curatio.
Beta	Dioſcorides libro 6.
Cyproſ	cap. 64.

I N D E X

<p style="text-align: center;">ANGINAE re-
media.</p> <p>Acetum
Absinthium
Cyprinū unguentum
Cedria
Cepe
Crocodilium
Elaterium
Fel animalium
Fimum
Hirundo
Hyssopus
Irinum
Laserpitium
Mel
Oxymel
Spartum siue genista
Sal
Violæ
Piper
Pix
Rhaphanus.</p> <p style="text-align: center;">ANHELITVS diffi-
cultatis remedia.</p> <p>Asarum
Balsamum
Naphtha
Centaurium maius
Baccharis
Peucedanum
Galbanum
Parthenion</p> | <p>Adianton
Ampeloleuce
Et infra in uerbo, Or-
thopnoicis.</p> <p style="text-align: center;">ANIMALIVM feri-
tas mitigatur</p> <p>Oenagra.</p> <p style="text-align: center;">ANI remedia.</p> <p>Vide, Sedis remedia.</p> <p style="text-align: center;">ANIMALIA uen-
tris expellentia.</p> <p>Vide, Tineas latas pel-
lentia.</p> <p style="text-align: center;">ANIMALIA quæ
perimunt.</p> <p>Diosc. lib. 6. in præfa-
tionis fine.</p> <p style="text-align: center;">ANIMALIVM ictus
remedia.</p> <p>Bdellium
Panaces heracleon
Terra lemnia
Diosc. lib. 6. cap. 55.</p> <p style="text-align: center;">ANIMI defectus
remedia.</p> <p>Cucumis
Pulegium
Coris.</p> <p style="text-align: center;">ANIMI uolupta-
tes auget.</p> <p>Buglosson.</p> <p style="text-align: center;">ANIMI deliquia
generantia.</p> <p style="text-align: right;">Diosc.</p> |
|--|---|

CURATIVVS.

Diosc. lib. 6. in præfat.

ANODYNA.

Hyoscyamus

Aconitū pardaliāches.

ANTIDOTVM ingrediētia.

Acorus

Phu

Amomum

Costum -

Iuncus odoratus

Cyphi

Scincus, siue scingus

Sanguis

Rapæ fatiua

Napum, siue bunias

Brassica fatiua

Piper

Abrotonum

Stichas

Ruta

Caros

Anethum

Petroselinon

Hedysaron

Mandragoras

Rubrica, siue terra lemnia

APIVM ictus remedia.

Laurus

Ma'ua

Sisymbrium

Althæa

Diosc. lib. 6. cap. 57.

APOSTEMATVM

remedia.

Vide, Suppurationum remedia.

APPETITVM generantia.

Cerasia.

APPETITVM incitantia.

Vinum in communi

Vinum Selenite.

AQVAE inter cutē remedia.

Vide, Hydropicorum.

ARANEIS contraria.

Morus

Grossi

Melanthion.

ARANEI ictus remedia.

Mullus piscis

Allium

Melissophyllon

Coris

Oxyschœnus

Hyacinthus

Aizoon maius.

ARGENTI uiui curatio.

Diosc. lib. 6. cap. 28.

I N D E X

ARGEMATVM
 morbi remedia
 Fel animalium
 Vrina
 Lactuca syluestris
 Cera
 Argemone
 Anagallis
 Ocimum
 Papauer ceratitidis
 Lotus sativa.

AQUATORVM
 remedia.
 Onos, siue millepeda
 Asparagus
 Cyclaminos
 Spondylion
 Oenanthe
 Buphthalmos
 Chrysanthemon
 Vinum absinthite.

ARSENICI, siue
 auripigmenti
 curatio.

Diosc. lib. 6. cap. 29.

ARTICVLORVM
 morbis utilia.

Amurca.
 Anethinum
 Agaricum
 Arction
 Bulbus esculentus
 Centaurium minus

Cinis uitium
 Helleborus niger
 Scammonium
 Mandragoras
 Meon
 Naphtha
 Nardus
 Narcissus
 Ouum
 Oxymel
 Palma elate
 Pentaphyllon
 Psyllium
 Ruta
 Thapsia
 Thymoxalme
 Vua passa
 Vinum melitite.

ARTERIAE re-
 media.

Irinum
 Myrrha
 Thus
 Caryota, siue caryo-
 tides
 Ficus
 Sinapi
 Prasum, id est porrum
 Glycyrrhiza
 Triticum
 Raphanus
 Laserpitium
 Pentaphyllon

Vua

CVRATIVVS.

Vua passa
Rhodomeli
Tragacantha.

ASPIDVM mor-
sus remedia,

Cimices lecti
Butyrum
Clematis
Daphnoides
Aqua maris
Diosc. lib. 6. cap. 70.

ASTRICTORIAE
medicinae.

Aspalathus
Bryon
Crocus
Oleum omphacinum
Oleum ex oleastro
Myrrha
Vnguentum melinum
Vnguentum cœnanthi-
num
Cortex thuris
Picea ac pinus
Pityides
Lentiscus
Terebinthus
Fuligo picis
Cypressus
Juniperus
Vlmus
Paliurus
Cyprus

Lilia
Cistos
Hypocistis
Cydonia
Rosa
Acacia
Salix
Vitex
Olea syluestris
Quercus
Castanea
Galla
Thus
Palma
Palma elate
Malicorium
Myrtus
Myrtidannm
Malus
Cotonea
Persica
Pira
Pira sylueftria
Mespilus
Mespilus alia
Cornus
Morus
Lixiua ex ficu
Ionia siue Cionia
Adeps
Adipum medicinae
Faba Aegyptia
Lens

I N D E X

Portulaca	Vinum nigrum è la-
Seris	brusca
Porrum	Vinum cydonites
Hedera	Omphacomeli
Myosotis	Vinum apites
Agaricum	Vinum myrtites
Rhaponticum	Vinum palmeum
Gentiana	Vinum è cedro
Abfinthium	Vinum pissite
Abfinthium seriphiũ	Vinum abfinthite
Mentha	Vinum tragoriganite
Melilotus	Vinum prasite
Maron	Vinum calaminthite
Ruta	Vinum aromatite
Cyminum satium	Spuma argenti
Hieracium maius	Chrysocola
Conyzæ tertiũ genus	Cinnabaris
Lyfimachium	Calcanthon
Clymenos	Diphryges
Anchusa	Arsenicum
Idæa radix	Sal
Granum tinctorum	Fæxuini
Chrysocome	Spongiæ
Aizoon maius	Lapis phrygius
Phlomidis	Lapis Afius
Lotus syluestris	Lapis scissilis
Ebulus	Terra eretria
Vitis syluestris	Lapis samius
Nuclei acinorum	Fuligo pictoria.
Vua ænanthe	ASSVLAS fixas cor
Omphacium	poribus extra-
Passum	hentes.
Vinum omphacites	Cochleæ terrestres.
	ATTO-

C V R A T I V V S.

ATTONITIS utilia.	Daphnides
Ampeloleuce.	Dracunculus maior
A VRVGINEM tol	Ficus
lentia.	Fel animalium
Lycium	Faba Aegyptia
Agaricum	Flos æris
Libanotis coronaria.	Flos falis
A VRICVLARVM	Hedera
remedia.	Helxine
Bulbus esculentus.	Irinum unguentum
A VRIVM medi-	Hyssopus
cina.	Laurinum
Cannabis fatiua	Lycium
Araneus	Lapation
Adipum medicinae	Malum punicum
Asphodelus	Myrtus
Abfinthium	Mel
Anisum	Myosotis
Aparine	Mentha
Aqua maris	Melilotus
Acetum	Myrrha
Acetum scilliticum	Oleum amygdalinum
Alumen	Oleum balaninum
Aphronitrum	Oleum hyoscyaminū
Blattæ	Olea syluestris
Bera	Onos
Crocus	Origanum
Cistos	Omphacium
Cornix	Pix
Cucurbita	Populus alba
Cepe	Plantago
Capparitis	Porrum
Cucumis anguinus	Peucedanus

I N D E X

Prasion
 Polygonon mas
 Papauer fatium
 Pfyllum
 Rhus obsoniorum
 Rosa
 Salix
 Senecta serpentis
 Sefamum
 Sinapi
 Spondylium
 Stœbe
 Strychnum fatium
 Sulphur
 Thus cum pice
 Terebinthina
 Vermes
 Vrina
 Vinum myrteum, siue
 myrsinite
 Vinum cedrites.

B

BDELLARVM, siue
 hirudinū curatio.
 Diosc. lib. 6. cap. 32.
 BESTIAS fugantia.
 Acantha leuce, siue spi
 na alba.
 BESTIARVM ue-
 nenatorū remedia.
 Balsamum.
 BESTIARVM mor-
 fus remedia.

Helenium Aegyptium
 Sanguis
 Porrum
 Allium
 Argemone
 Eryngium
 Pulegium
 Apium
 Vinum cedrite
 Sal
 Terra samia.
 BILEM adgene-
 rantia.
 Juglans.
 BILEM purgantia.
 Agrioraphanus
 Androsamos
 Anchusa
 Apios
 Brassica canina
 Calamintha
 Clematis
 Cici
 Cucumis anguinus
 Characias
 Chamelæa
 Helleborum nigrum
 Elaterium
 Ebulus
 Epithymum
 Empetron
 Helenium
 Hippophaës

Helio-

CURATIVVS.

Heliotropium

Iris illyrica

Lychnis sylvestris

Lathyrus

Linozotis

Malus

Melanthion

Mentha

Mandragoras

Ocimum

Parthenion

Peplos

Scammonia

Thlaspi

Thapsia

Thymelæa

Vitis sativa

Vnguentum fusinum

id est, lili.

BLATTAS in se
contrahentia.

Phlomis.

BOVM scabiem e-
mendantia.

Cedria.

BRONCHOCELAS
discutientia.

Vide, gutturis remedia

BYPRESTIS uene-
ni remedia.

Lac schiston.

Dioscorides libro 6.
cap. 3.

CACHEXIAE, id est,
maciei remedia.

Aqua maris.

CACOETHE re-
media.

Vnguentum rosaceum

Crocinum

Thus

Glandes

Ficus

Cicer

Plantago

Dracunculus maior

Dracunculus minor

Hedera

Viscum

Asclepias

Psyllium

Vrtica

Petasites

Cadmia

Diphryges

Flos salis.

CALCIS cutatio.

Diosc. lib. 6. cap. 29.

CALCVLI remedia.

Cyperus

Cardamomum

Oleum amygdalinum

Cerasia

Amygdalus amara

Osisifragus

Vrina

I N D E X

Sium	Adipum medicinæ
Struthion	Medullæ animalium
Centaurium maius	Fel
Bdellium	Cera
Daphnides	Propolis
Paliurus	Triticum
Pruna Fimum	Raphanus
Lapathon	Raphanus agria
Sisymbrium	Sisymbrium
Ononis	Sisymbrium aquaticū
Cyminum sylvestre	Sinapi
Artemisia	Nasturtium
Hippomarathon	Thlaspi
Asplenon	Erysimon
Anthemis	Piper
Parthenion	Zingiber
Pæonia	Dracunculus maior
Lithosperma	Dracunculus minor
Althæa	Asphodelus
Tribulum	Bulbus esculentus
Saxifragum	Agaricum
Gramen	Gentiana
Tragion	Anonis, siue Ononis
Acanthus	Eryngion
Cotyledon prima	Abfinthium
Vitis fatiua	Abfinthium seriphium
Myrtus sylvestris	Hyssopum
Oxalme	Origanum
Lapis Iudaicus	Tragoriganum
Ochra	Pulegium
Lapides spongiarum.	Mentha
CALEFACTORIAE	Serpyllum
medicinæ,	Sampfuchum

Maron

CVRATIVVS.

Maron	Cedria
Aspalathus	Cedrides
Crocomagma	Laurus
Helenium	Daphnides
Oleum uulgare	Cyprus
Oleum ficyonium	Cistos alia
Strigmenta gymnasto- rum & palæstrarum	Vitex
Elæomeli	Amygdalæ amaræ
Laurinum	Ficus
Sampsuchinum	Lixiua ex ficu
Ocimum	Cisleris
Anethinum	Cochleæ terrestres
Sufinum	Fiber
Cyprinum, siue ligu- strinum	Buprestis pityocampa
Irinum	Salamandra
Gleucinum	Oesypus
Amaracinum	Panaces heraclion, si- ue herculeum
Metopium	Ligusticum
Stacte	Seseli Mafsiliense
Nardinum	Sison
Malabathrinum	Anisum
Myrrha	Caros
Myrrha Bæotica	Anethum
Styrax	Cyminum satium
Bdellium	Ammi
Thus	Oreoselinon
Terebinthus	Smyrnion
Refina	Hippomarathrum
Palimpissa	Daucus
Iuniperus	Libanotis
Sabina	Laserpitium
	Galbanum

I N D E X

Ammoniacum	Nasturtium
Stachys	Erysimon Piper
Scordion	Zingiber
Artemisia	Dracunculus minor
Anthemis	Anagallis
Chrysocome	Chelidonium maius
Portulaca agrestis	Sagapenon
Lotus sylvestris	Chamaedrys
Vinum picatum	Chamaelyce
Vinum in communi	Flos æris
Aqua maris	Pumex
Vinum è cedro, arbori busq; alijs	Fæx uini
Vinum è cypresso	Lapis thyites.
Vinum cedrite	CALLORVM re media.
Vinum chamaedryte	Triticum
Aerugo aurificum	Laserpitium
Chrysocolla	Chalcitis lapis.
Calcanthon	CANCRESCENTI- bus ulceribus medetur
Alumen	Vrtica.
Sulphur	CANES occidentia.
Flos salis Pyrites	Asparagus
Lapis hæmatites.	Apocynon.
CALEFACTORVM remedia.	CANIS rabiẽ sanat
Lana succida.	Alyssum.
CALIGINIS oculo rum remedia.	CANIS rabiosi mor sus remedia.
Fel animalium	Lycium
Lactuca sylvestris	Cancri
Ocimum Cepe	Cinis uitium
Dracunculus maior	Garum
Sinapi	

Omota-

CVRATIVVS.

Omotorichos	CANIS impetum
Smaris	cohibentia.
Iecur ardens canis	Iecur & dens canis.
Triticum	CANES necantia.
Sanguis	Chamæleon albus.
Mel	CANVM scabiem
Grossi	emendantia.
Panaces heracleon	Oleum lentiscinum
Cepe	Cedria.
Laserpitium	CANTHARIDES
Vrina	fugantia.
Aster atticus	Vnguentum melinum.
Melissophyllon	CANTHARIDVM
Vrtica	ueneni remedia.
Cynoglosson	Lac schiston
Fœniculum	Adipum medicinæ
Ballote	Diosc. lib. 6. cap. 1.
Oxalme	CAPILLORVM
Aphronitrum, siue spu	defluuiũ repri-
ma nitri	mentia.
Diosc. lib. 6. cap. 37.	Oleum ex oleastro
Herm. Coroil. cap. 212.	Myrrha
CANIS nō rabidi	Cistos alia, siue ladanũ
morsus remedia.	Myrtus
Amygdalæ amaræ	Brassica satiua
Iuglans	Nasturtium
Ficus	Aloë
Mituli	Adiantum.
Gobius	CAPILLVM de-
Cucumis	nigrantia.
Bulbus esculentus	Cupressus
Mentha	Fagus
Ebulus.	Ilex

I N D E X

Palma elate	Oleum amygdalinum
Myrtus	Vnguentum rosaceum
Hedera	Telinum
Elelisphacos	Narcissinum
Rubus	Myrrha
Vinum myrtite.	Thus
CAPILLVM ruf-	Vrina
fantia.	Fœnogræcum
Cyprus	Cicer
Lycium Lotus	Linum
Fæx uini.	Malua
CAPILLVM flauū	Allium
reddentia.	Cyclaminos
Aqua maris.	Bulbus esculentus
CAPILLVM pur-	Melilotus
gantia.	Lilium
Fœnogræcum	Bettonica, siue Bri-
Linum.	tannica
CAPILLOS tin-	Xyris
gentia.	Rubus
Acacia	Rubus Idæus
Myrtus	Oxalme
Morus	Vinum myrsinite
Stratiotes terrestres	Sal.
Ebulus	CAPITIS doloris
Terra ampelites.	remedia.
CAPILLOS nu-	Iris Illyrica
trientia:	Asarum
Iuglans.	Meon, siue meu
CAPITIS ulcerum	Oleum oleastri
remedia.	Oleum amygdalinum
Balsamum	Vnguentum rosaceum
Oleum ex oleastro	Narcissinum
	Cyprus

C V R A T I V V S.

Cyprus
 Rosæ
 Vitex
 Amygdalæ amaræ
 Torpedo
 Lachumanum
 Lana succida
 Curmi
 Sifymbrium
 Sefamum
 Hedera
 Portulaca
 Aloë
 Mentha
 Serpyllum
 Baccharis
 Ruta
 Anisum
 Spondylion
 Peucedanum
 Melanthion
 Conyza maior
 Anagyris
 Beronica
 Radix hederæ
 Oxyfchænos
 Pfyllum
 Papauer rhœas, siue er
 raticum
 Strychnon, siue solanū
 fatium
 Aizoon maius
 Hippoglosson

Chamædaphne
 Myrtus syluestris
 Elaterium
 Scammonium
 Vitis fatiua
 Vinum
 Vua cœnanthe
 Aqua maris
 Acetum scillite
 Lapis ophites.
 CAPITIS dolorem
 facientia,
 Stryrax
 Oliuæ
 Glandes
 Palma
 Arbutus
 Iuglans
 Eruum
 Absinthium
 Ferula
 Meu, siue meon
 Peucedanus
 Mandragora
 Vinum gypsatum
 Vinum phœnicite
 Vinum rhetinite
 Vinum mesagite.
 CAPVT purgantia,
 Anemone
 Brassica fatiua
 Beta
 Cepe

I N D E X

Chelidonium minus

Calcanthum

Cyclaminos

Origanum.

CARBUNCULORUM
medicinæ.

Brassica fatiua

Cupressus

Cinnamomum

Cyprus

Coriandrum

Characias

Eruum

Fimum

Iuglans

Lupinum fatium

Laserpitium

Nasturtium

Olea syluestris

Pix

Plantago

Panaces heracleon

Sabina

Vua passa.

CARDIACORUM
remedia.

Buprestis

Seris

Rubus.

CARNEM tenerio-
rem reddentia.

Vrtica siue acalyphe.

CARNEM coale-

scere facientia.

Lixiua ficus

Symphyton.

CARNES superua-
cuas cōpescencia.

Characias

Cadmia

Aes ustum

Flos æris

Laserpitium

Lana usta

Lapis Asius

Spuma argenti

Smaris.

CARCINOMATVM
remedia.

Fuligo thuris

Buprestis

Cicer

Erysimon

Dracunculus maior

Dracunculus minor

Aristolochia tertia

Vrtica

Galiopsis.

CASEVS ne cariẽ
sentiãt.

Dracunculus minor.

CAVA implentia.

Cadmia

Pompholyx

Cerussa

Lapis schistos

Lapis

C V R A T I V V S.

Lapis morochthus	CHOLERICIS utilia.
Terra samia	Cotonea mala
Fuligo thuris	Calamintha
Aristolochia tertia.	Ferrum Mentha
CEPAE acrimoniã retundit	Polygonon mas.
Ruta.	CICATRICVM remedia.
CERASTAE ictus remedia.	Anemone
Cedria, siue cedrinus liquor	Aloë Adeps
Harundo	Bulbus esculentus
Rosa	Balanus myrepica
Sal	Cistos
Dioscor. lib. 6. cap. 55. & 69.	Centaurium
CERVSSAE cu ratio.	Chamaesyce
Diosc. lib. 6. cap. 22.	Calx uina
CERIONVM ulce rum remedia.	Corallium
Grossi	Aesustum
Pepo	Aeris flos
Quære, Fauos rum- pentia.	Aerugo aurificum
CERVICIS rigoris medicinæ.	Fuligo butyri
Vide, Opisthotonico- rum remedia.	Faba
CHIRONIORVM ulcerũ remedia.	Fax uini
Plantago	Oleum myrtinum
Ampeloleuce.	Oleum balaninum
	Oleum cicinum
	Olea æthiopica
	Peucedanum
	Plumbum elotum
	Pumex
	Scoria argenti.
	CICVTAE con traria.
	Passum & uinum

I N D E X

Vinum in communi	Tragos herba
Acorum	Papauer fatium
Hermol. Cor. cap. 17.	Vinacei
CIMICES fugantia	Nuclei vinaceorum
& necantia.	Elæomeli
Hermo. Cor. cap. 366.	Vinum phœnicite
& 806.	Vinum rhetinite
CLAVORVM re-	Ferrum
media,	Lapis morochthus.
Smaris Fimum	COLI remedia.
Laserpitium.	Colocynthis
COELIACORVM	Fimum
remedia,	Galerita
Myrrha	Mel
Hypocistis	Petroselinum
Lycium	Ruta
Olea syluestris	Sesamum
Quercus aut robur	Talus suis.
Galla Thus	COLOREM com-
Myrtus	mendantia.
Cotonea	Acetum scillite
Morus	Buphthalmos
Lixiua ex ficu	Cerussa
Ceruinum cornu	Cyminum fatium
Faba Aegyptia	Laserpitium
Lapathon	Mastichinum
Plantago	Vnguentum rosaceum
Coronopus	Vinum
Rhaponticum	Vinum aromatite.
Acantha leuce, siue spi-	COLLECTIONVM
na alba	remedia.
Ferula	Amomum
Laserpitium	Vnguentum telinum
	Zopissa

C V R A T I V V S.

Zopiffa	Perifterion fupinus
Naphtha	Papauer fatium
Myrica	Stratiotes aquaticus
Paliurus	Cytifus
Cyprus	Ampelos leuce
Olea fylueftris	Vinum in communi
Glandes	Vinum adynamon
Morus	Vinum cydonite,
Groffi	COMITIALIS mor
Ouum	biremedia,
Triticum	Cardamomum
Hordeum	Balfamum
Fœnogræcum	Naphtha
Linum	Populus nigra
Cicer	Ficus
Agrioraphanus	Iuncus odoratus
Plantago	Lepus terreſtris
Sonchos	Muſtela Iecur
Nafurtium	Vnguis afini
Bulbus eſculentus	Lichen equi
Argemone altera	Iecur hirci
Rhaponticum	Hirundines
Acanthaleuce	Serum
Thymus	Lac humanum
Coriandrum	Coagulum
Smyrnum	Fel
Libanotis	Sanguis
Viſcum	Fimum
Parthenion	Plantago
Cannabis fyluatica	Eryngion
Anagyris fyluatica	Ruta
Helxine	Sefeli Maſſilienſe
Pentaphyllon	Libanotis

I N D E X

Spondylion
 Peucedanum
 Laserpitium
 Galbanum
 Sagapenum
 Ammoniacum
 Trifolium
 Conyza
 Anthyllis
 Symphyton
 Cestron
 Pentaphyllon
 Papauer aphrodeles
 Viola purpurea
 Helleborum nigrum
 Hippophæston
 Ampelos leuce
 Ampelos melæna
 Oxymel
 Acetum scillite
 Lapis selenites
 Lapis aërites
 Cotes.

CONCEPTIONI contraria.

Epimedium
 Heliotropium maius
 Aerugo ferri
 Alumen
 Lapis ostracites
 Herm. Cor. cap. 267.

CONCEPTIONEM facilitantia.

Coagulum
 Lolium
 Staphylinos agrios
 Lapis famius

CONCOCTIONI utilia.

Anethum
 Althæa
 Acetum scillite
 Balsamum
 Crocus
 Crocomagma
 Caros
 Cestron
 Calx uiua
 Eruca
 Ligusticum
 Pulegium
 Papauer satium
 Refina Stryrax
 Sefeli Mafsiliense
 Sulphur
 Vinum

Vinum refinatum
 Vinum absinthite
 Vinum tragoriganite.

CONSTRICTO riæ medicinae.

Vide, Adstrictoriæ me-
 dicinae.

CONVULSIONIS remedia.

Iris illyrica

Aco-

CVRATIVVS.

Acorus	Libanotis
Cardamomum	Peucedanum
Asarum	Laserpitium
Costus	Sagapenon
Iuncus odoratus	Galbanum
Balsamum	Clinopodium
Helenium	Chamædrys
Calamus odoratus	Alisma
Sampfuchinum	Cestron
Metopium	Xyris
Bdellium	Symphytum
Iuniperus	Psyllium
Cedrides	Phlomides
Halimos	Ampeloleuce
Lixiua à ficu	Vinum scilliticum
Fimum	Vinum chamædryte
Dracunculus maior	Vinum tragoriganite
Dracunculus minor	Vinum daucites
Asphodelus	Vinum panacite.
Capparis	CONDYLOMA -
Argemone	tum remedia.
Rhaponticum	Strigmenta à balneis
Gentiana	Myrteum
Aristolochia tertia	Myrtus
Centaureum maius	Coronea
Acantha leuce	Ouum
Abrotonum	Aloë
Origanum	Anethum
Pulegium	Libanotis
Calamintha	Ballote
Serpyllum	Stachys
Baccharis	Phalangion
Panaces heracleon	Pentaphyllon

I N D E X

Vitis fatiua	Erysimon
Ferrum	Euphorbium
Plumbum elotum	Fimum Garus
Sandaracha.	Helenium
CORDIS tremoris	Ammoniacum
medicinae.	Hypericon
Nardi spica.	Hiberis
CORIANthro con	Heliochrysos
traria.	Iris Illyrica
Vinum in communi	Lolium
Diosc. lib. 6. cap. 9.	Lupinum satium
CORPORA defun-	Lasertium
cta à corruptione	Naphtha
diutuetur	Onos
Cedria.	Populus alba
CORPVS macre-	Panaces heracleon
scentia.	Peucedanum
Canchamum.	Pentaphyllon
COXAe doloris re	Ruta
media.	Scammonium
Strigmenta à palæstris.	Vinum asarite
COXENDICVM do	Xyris.
loris remedia.	CRASSITVDINEM
Asparagus	extenuantia.
Agaricus	Porrum
Althæa	Staphis agria.
Abrotonum	CROCEVM colo-
Aster Atticus	rem facit
Acetum scilliticum	Rhaponticum.
Centaurium minus	CRVDITATIS re-
Calamintha	media.
Coris Cestron	Balsamum
Cucumis syluestris	Strigmenta à balneis
	Gentia

CV R A T I V V S.

Gentiana

Vinum scilliticum.

CRVSTAS generat

Lana usta.

CVLICES fugantia.

Cupressus

Conyza

Ebulus

Abfinthium

Hiberis

Plumbum ustum.

CVTEM albicantia.

Rapum sylvestre.

CVTEM erugantia.

Oleum amygdalinum

Syrax.

CVTEM lenientia.

Amygdala amara

Oleum ficyonium

Vnguentum telinum

Succus Peponis

Terra Chia.

CVTIS vitia tol-
lencia.

Adarce

Ampelos leuce

Amygdalæ amaræ

Cochleæ terrestres

Costus

Chamæleon niger

Iris Illyrica

Lac

Ficus

Linum

Lupinus

Lotus sylvestris

Mel ponticum

Oleum raphaninum

Picea

Sanguis leporis

Spuma argenti.

CVTIS pruritus
remedia.

Lac.

D

DENTIVM doloris
remedia.

Amurca

Halicacabus

Asparagus

Allium

Anagallis

Aristolochia

Acanthaleuce

Abfinthium

Arction

Acetum

Acetum scillite

Alumen

Batrachion

Cedria

Cytinus

Cochleæ terrestres

Capparis

Chelidonium maius

Chamæleon niger

Mm 2

I N D E X.

Clematis daphnoides	Vnguentum rosaceum
Cucumis anguinus, siue sylvestris	Vermes terreni.
Characias	DENTIVM stupo- ris remedia.
Colocynthis	Portulaca.
Ephemerum	DENTITIONI in- fantium utilia.
Helleborus niger	Leporis cerebrum
Ficus	Butyrum cum melle.
Galba	DENTIFRICIA.
Galbanum	Purpura
Hedera	Buccinum
Hyoiscyamus	Cervinum cornu
Hyssopus	Halcyonium
Laserpitium	Corallium.
Leucacantha	DENTIBVS stupo- rem adferentia.
Myrica	Cadmia.
Morus	DENTES firmantia.
Melanthion	Lentiscus
Melissophyllon	Olivæ colymbades
Naphtha	Myrrha
Olea æthiopica	Oleum omphacinum.
Picea	DENTES albica- refacit
Plantago	Halcyonium.
Panaces heracleon	DENTES vitiatos extrahentia.
Pyrethrum	Amurca
Peucedanum	Oleum oleastri
Pentaphyllon	DENTES mouentia.
Rhus	Oleum oleastri.
Ranæ	DEPILES facientia.
Sepiæ	Scolo-
Senecta serpentis	
Strychnon hypnoticō, siue somniferum.	

CVRATIVVS.

Scolopendria	DOLOREM nesentiant qui urendi fecandiue sunt.
Characias.	
DESQVAMATIS utilia.	Mandragoras
Strigmenta gymnastorum	Lapis memphites.
Lana succida.	DORYCNII curatio.
DESTILLATIONES coërcentia.	Diosc. lib. 6. cap. 6.
Irinum	DRACONIS marini morsus.
Styrax	Mullus piscis
Naphtha	Vrina
Et in uerbo, Pituitæ destillationis remedia.	Ocimum
DILACHRYMATIones emēdantia.	Absinthium
Picea	Plumbum elotū & crematum
Pinus.	Sulphur
DISCVSSORIAE medicinae.	Diosc. lib. 6. cap. 61.
Androsæmon	DRYINI morsus curatio.
Althæa	Diosc. lib. 6. cap. 65.
Viscum	DVRITIEM emollientia.
Galbanum	Amaracinū unguentū
Ammoniacum	Bdellium
Lapis Gagates.	Buphthalmos
DOLORVM inueteratorū remedia.	Cyprinum
Sinapi	Capparitis
Lana succida	Erysimum
Ligusticum.	Aegilops
DOLORES lateris.	Ficus
Vide, laterum dolores.	Fimum
	Glans
	Galiopsis
	Mm 3

I N D E X

Hydropiper	Cera
Ammoniacum	Clematis daphnoides
Lens	Elatine
Linum	Eupatorium
Lapis alabastrites	Fœnogræcum
Megaliū	Faba Aegyptia
Melanthion	Ferrum
Mandragoras	Galla
Porrum	Omphacium
Panaces heracleon	Hypocistis
Pentaphyllon	Hedera
Paronychia	Hippuris
Pyrites	Lentiscus
Styrax	Lycium
Sanguis	Lotus
Smyrnion	Lixiua ex ficu
Terra cimolia	Lac schiston
Vinacei.	Linum
DYSENTERICO-	Lapathum
rum remedia.	Lyfimachia
Adipum medicinæ	Myrrha
Asparagus	Macer
Argemone	Malum punicum
Agaricum	Melissophyllum
Althæa Alcea	Naphtha
Alisma	Nymphæa
Aizoon maius	Nuclei acinorum
Butyrum	Oriza
Cupressus	Omphacium
Cotonea	Oxalme
Cornu	Portulaca
Ceruinum cornu	Plantago
Coagulum	Phyllitis

Polemo-

CVRATIVVS.

Polemonion
Pentaphyllon
Papauer ceratitis, siue
corniculare

Quercus
Rubrica, siue terra le-
mnia

Silurus
Sanguis
Sium
Scordium
Symphyton

Stœbe
Sideritis achillea
Salsugo
Tragion
Vitis fatiua, siue uini-
fera

Vinacei
Vinum cydonite
Et in uerbo, Intestino-
rum remedia.

E

EBRIETATI utilia.
Amygdalus amara
Brassica fatiua
Absinthium.

ELEPHANTIAE
remedia.

Cedria
Erinaceus terrestris
Serum
Fel animalium

Zythum
Plantago
Calamintha.

ELEPHANTIAS
gignentia.

Vinum ficyle.

EMOLLIENTES
medicinæ.

Adipum medicinæ

Bdelium
Cinnamomum

Cypros
Cistos Cera

Cerussa
Calcanthum

Calx uiua

Oesypos
Fœnogræcum

Gleucinum
Ammoniacum

Irinum

Laurus
Lana succida

Linum
Lapis Gagates

Metopium
Myrrha Bœotica

Medulla animalium
Naphtha

Palumpissa
Panaces heracleon

Psyllium
Plumbum elotum

Mm 4

I N D E X

Resina
Syrax
Viscum.

ENTEROCELAE
remedia.

Hippuris, siue equise-
rum

EPHELIDIS utilia.
Balanus myrepfica
Cici.

EPINYCTIDIS mor-
bi remedia.

Olea syluestris

Myrtus

Amygdalæ amaræ

Grossi

Fimum

Brassica fatiua

Plantago

Cucumis

Porrum

Abfinthium

Coriandrū cum melle
passaꝫ uua

Viscum

Heliotropium maius

Vua passa.

EPIPHORAE re-
media.

Asarum

Malobathrum

Cotonea

Crimnon

Coriandrum

Lilium

Ambrosia

Vua passa

Terra samia.

ERVICIS pinorum
conuenit

Vnguentum melinum
Diosc. lib. 6. cap. 2.

ERUPTIONVM
remedia.

Serum

Lupinum fatium

Beta

Portulaca

Pentaphyllon

Balanus myrepfica

Vinum myrsinite

Alumen.

EXCREATIONIS
crassæ pectoris re-
media.

Pix liquida

Dracunculus minor

Tordylon.

EXCRESCENTIA
deprimentia.

Alumen

Cerussa

Cinis uitis

Diphryges

Erinaceus marinus

Lapis Asius

Ochra

CVRATIVVS.

Ochra
Pumex
Pyrites
Scordion
Spuma argenti
Sal.

EXTENVATO- riæ medicinæ.

Artemisia
Anthemis
Iris Illyrica
Hyssopus
Lapis hæmatites
Pulegium
Panaces heracleon.

EXTRACTORIAE medicinæ.

Galbanum
Viscum
Thapsia
Scoria argenti.

F

FACIES ne à sole adu-
ratur.

Ouum.

FACIEI uitia aufe-
rentia.

Ampelos agria
Halcyonium
Adarces
Brassica fatiua
Bulbus esculentus
Balanus myrepica

Cinnamomum
Cochleæ terrestres
Cyclaminos
Eruum
Ficus
Hedera

Iris illyrica

Lepus

Lilium

Lotus syluestris

Mastichinum

Mel sardoum

Oleum amygdalinum

Oleum raphaninum

Pepo

Polygonaton

Spuma argenti

Sisymbrium aquaticū

Thapsia.

FACIEI rugas aufe-
rentia.

Cacalia.

FASTIDIUM gene-
rantia.

Vinum catorchite

Diosc. lib. 6. in præfat.

FATIGATIONVM
remedia.

Adeps.

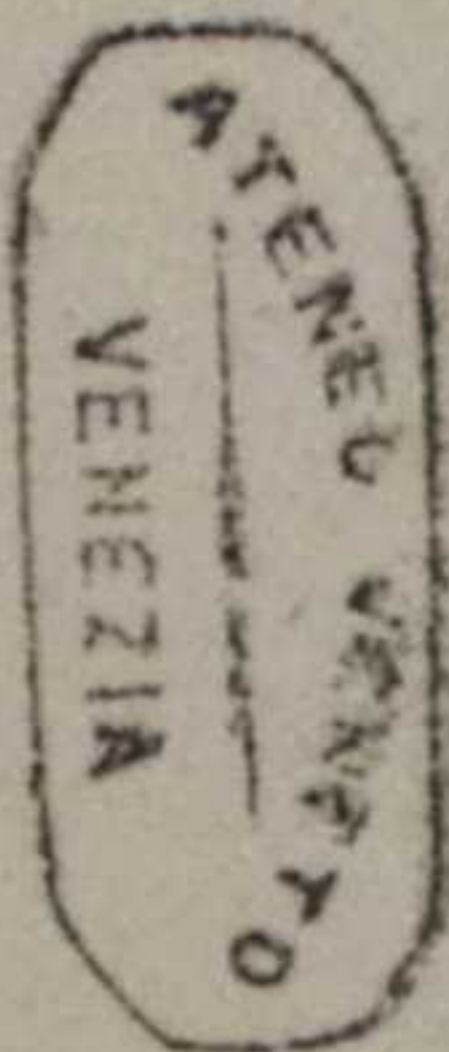
FAVOS rumpentia.

Eruum

Vua passā

Peponis radix

Mm 5

I N D E X

Grossi.

FAVCIVM morbi
remedia.

Acetum

Acetum scillite

Cacalia

Aethiopis

Ficus

Lac

Laserpitium

Mel

Papauer satium

Syrax.

FAVCES asperas fa-
cientia.

Characias

Cimolia terra.

FEBRIBVS con-
traria.

Mala punica.

FEBRIFUGIA.

Centaurium minus

Conyza.

FEBRIVM remedia.

Agaricum

Aristolochia tertia

Anthemis

Anchusa

Aphronitrum

Balsamum

Buglossum

Costus

Cucurbita

Clymenon

Fœniculus

Hypericon

Hyoscyamus

Heliotropium maius

Lac humanum

Lagopus

Myrrha

Ouum

Oleum sicyonium

Portulaca

Piper

Panaces heracleon

Polygonon mas

Pentaphyllon

Peristerion supinus

Rha ponticum

Ruta

Smyrnion

Sagapenon

Saxifraga

Trifolium Vuæ

Vinum melitite

Vinum rhoite

Vinum hyssopite.

FEBRIS quartanæ
remedia.

Araneus

Buglosson

Cimices lecti

Dipsacum

Hypericon

Heliotropion maius

Penta-

CVRATIVVS.

Pentaphyllon	Dipsacus
Verbenaca supina	Helleborum nigrum
Trifolium	Orchis Serapias
Ruta.	Omphacinum
FELLE suffufis utilia.	Papyrus
Adiantum	Plantago
Vinum asarite.	Pentaphyllon
FELLEI humoris	Stratiotes terrestris.
remedia.	FLATVS discutiētia.
Abſinthium	Cinnamomum
Centaurium minus.	Ocimum
FERITATEM ani-	Vinum ſtichadite.
maliū mitigantia.	FLATVM adgene-
Oenagra.	rantia.
FERRVM IN ANDI	Malus
uim habentia.	Rythum
Spuma argenti	Phaseolus.
Rubrica ſinopis	FLUXIONVM re-
Spongia	media.
Lapis morochthus.	Fuligo butyri
FILIVM masculum	Eryſimon
generantia.	Lichen in petris
Phyllon	Ocimum
Orchis	Portulaca
Cratæogonos.	Pepo
FISTVLARVM	Squama æris
remedia.	Papauer ſatium
Adeps	Acantha Arabica
Arifaron	Chium uinum
Cinnamomum	Acetum
Characias	Ebenus
Chalcites lapis	Lycium
Dracunculus minor	Lixiua ex ficu

I N D E X

Vinum rhoite	Fungi
Vinum terebinthinum	Vinum in communi
Vinum pilsite	Acetum
Vinum melapfinthiũ.	Calcanthum
FOETVS necantia.	Sal
Vide, Partus necantia.	Pirorum ligni cinis
FOEMINAS steri-	Aphronitrum
lescentia.	Cinis uitium
Lepus terrestris	Lapis Afius
Hedera.	Diosc. lib. 6. cap. 23.
FORMICAE mor-	FVRVNCVLORVM
bi remedia.	remedia.
Cicer	Ficus
Characias	Grossi
Chamælyce	Triticum
Batrachion	Rhaphanus
Dipsacum	Asphodelus
Heliotropium maius	Galbanum
Lacerta	Pycnocomum
Ruta	Sal
Thus	Aphronitrum.
Vitis sativa.	FVRFVRES tollen-
FRACTVRAE re-	tia.
media.	Allium
Fuligo pictoria.	Adiantum
FVNGORVM ue-	Alumen
nenatorũ re-	Fœnogræcum
media.	Fel animalium
Verbenaca	Grossi
Fimum Mel	Linum
Rhaphanus	Lilium
Abfinthium	Myrtus
Melissophyllon	Malua
	Oleum

CVRATIVVS.

Oleum oleastri
 Oleum amygdalinum
 Oleum myrtinum
 Oxalme
 Olea Salix
 Vnguentum melinum
 Vnguentum telinum
 Vrina
 Vinum myrsinite
 Allium
 Beta.

G

GANGRAENAE
 morbi remedia.

Ampelos leuce
 Brassica satiua
 Bulbus esculentus
 Cinnamomum
 Characias
 Galiopsis
 Iuglans
 Lixiua è ficu
 Liliū
 Lens
 Lupinum satium
 Laserpitium
 Rhus
 Rhaphanus
 Vrtica
 Vua passa.

GENITALIUM
 morbi remedia.

Asparagus

Amurca
 Aloë
 Aster atticus
 Cyprinum
 Cotyledon
 Fœnogræcum
 Flos salis
 Linum
 Malum punicum
 Polygonon
 Sampsuchinum
 Vinum terebinthinū.

GENITALIUM ui-
 rus extinguentia.

Alumen.

GENARVM mor-
 bi remedia.

Aloë
 Aerugo aurificum
 Aerugo ferri
 Ammoniacum
 Lapis schistos
 Mituli
 Naphtha
 Olea syluestris.
 GENITVRAE pro-
 fluuij in somno re-
 media.

Lactuca syluestris
 Nymphæa
 Hermol. Cor. cap. 932.

GENERATIONEM
 deprimentia.

I N D E X

Clymenon	Lac schiston
Heliotropium maius	Lapis alabastrites
Mentha	Myrrha
Thelypteris	Mastiche
Xyphion	Oleum omphacinum
Asplenon.	Pruna
GENITVRAM ex-	Plantago
tinguentia.	Pumex
Cannabis satiuę semen	Rosa
Anethum.	Rubus
GENITVRAM au-	Staphis agria
gentia.	Sal
Semen coriandri	Tribulus
Coriandrum.	Vua ænanthe
GENITALIUM	Vinum rhetinite.
torporem in-	GLABROS aut de-
ducentia	piles facientia.
Cicuta.	Scolopendra
GINGIVARVM	Characias.
morbi remedia.	GLADIORVM aciē
Aristolochia tertia	perstringentia.
Aloë Acetum	Malum syluestre.
Acetum scillite	GLANDIS membri
Alumen	remedia.
Butyrum	Mel.
Canchamum	GRAVEDINIS re-
Cytinus	media.
Chalcitis lapis	Styrax.
Aerugo aurificum	GVRGVLIONI utilia.
Aerugo ferri	Silurus.
Galla	GVTTVRIS re-
Lycium	media.
Lepus terrestris	Bdellium
	Ficus

CVRATIVVS.

Ficus

After Atticus

Vinum halosanthinū

GYPSI curatio.

Lixiua ex ficu

Diosc. lib. 6. cap. 24.

H

HAEMORRHOIDA-
rum remedia.

Amaracinum

Allium

Anonis

Aloë

Cepe

Irinum

Libanotis

Lapis Arabicus

Ouum

Palma

Plumbum elotum

Rhus

Rubus.

HAEMORRHOIDA
rum curatio.

Diosc. lib. 6. cap. 66.

HALITVS oris re-
media.

Agallochum

Anisum

Bromos

Citrum

Malobathrum

Myrrha

Mastiche

Vinum selenite.

HASTVLAS infi-
xas corpori ex-
trahentia.

Oxyacantha.

HEPATICORVM
remedia.

Vide, Iecinoris morbo
rum remedia.

HERBAE quæ peri-
munt.

Diosc. lib. 6. in præfat.

HERNIAE medicing.

Cinnamomum

Cupressus

Cytinus

Pentaphyllon

Psyllium

Xiphion.

HERPETIS con-
traria.

Strychnon fatium

Acetum.

HIRVNDINVM ui-
sus restaurantia.

Chelidonium maius.

HIRVDINES pel-
lentia.

Acetum.

HIRVDINIS cu-
ratio.

Diosc. lib. 6. cap. 32.

I N D E X.

HOMINEM ne-	Astragalus
cantia.	Aconiton
Iuniperi ramenta	Arction
Smilax seu taxus.	Acetum
HOMINIS morsus	Arsenicum
remedia.	Alumen
Iuglans.	Brassica fatiua
HORRORES excu-	Beta
tientia.	Bulbus esculentus
Vide, Rigorem excu-	Ballote
tientia.	Caries lignorum
HVLCERANTES	Cistos
medicinæ.	Chelidonium
Buprestis	Centaurium
Salamandra	Chamæleon niger
Batrachion	Coriandrum
Ruta	Chamædrys
Lonchitis	Chamæpitys
Hedysaron	Chamelæa
Clematis	Cadmia
Portulaca agrestis	Cinis uitis
Ampeloleuce.	Corallium
VLCERVUM re-	Dracunculus
media.	Elelisphacon
Amygdala amara	Eupatorium
Anemone	Ebulus
Amylum	Aes ustum
Anagallis	Ficus
Aristolochia	Fimum
Aloë	Aerugo aurificum
Anthemis	Fel
Althæa	Glans
Anchusa	Grossi

Hedera

CVRATIVVS.

Hedera	Peucedanum
Goëd, id est, coriandrū	Prasion
Gentiana	Pentaphyllon
Iris Illyrica	Peristereon supinus
Isatis	Papauer ceratitis, id est, corniculare
Indicus lapis	Psyllium
Lixiua cū cinere ficus	Plumbum elotum
Lentiscus	Pumex
Lycium	Rhamnus
Lana combusta	Ruta
Lolium	Stratiotes terrestris
Lens	Scordion
Lupinus	Sandaracha
Libanotis	Sal
Laserpitium	Spongia
Lilium	Thus
Myrtus	Viscum
Mel	Thelypteris
Mandragoras	Testæ fornacum
Nasturtium	Vrtica.
Narcissus	HVMORVM malo rum medicinæ.
Olea syluestris	Metopium unguentū
Oleum amygdalinum	Nardinum
Orobus	Amygdalæ dulces
Orchis	Mel.
Oenagra	HYDROPICORVM remedia.
Omphacium	Asarum
Plantago	Amurca
Pix	Halicacabus
Palma	Allium
Purpura combusta	
Pepo	
Panaces	

I N D E X

Abſinthium	Polium
Aniſum	Raphanus
Androſaces	Ruta
Alisma	Scilla
Ampelos agria	Sampſuchus
Aqua maris	Staphylinus
Acetum	Smyrnion
Aphronitrum	Strychnon hypnoticō,
Halcyonium	ſiue ſolanum ſomni
Bupreſtis	ficum
Cyperus	Sal
Cinnamomum	Trifolium
Calamus odoratus	Tithymalus
Cochleæ terreſtres	Vitex
Cicer	Vrina
Chamæleon albus	Vinum ſcillite
Chamædryſ	Vinum rhetinite
Ceſtron	Vinum cedrite
Cotyledon	Vinum aſarite
Cucumis anguinus	Vinum panacite.
Cici	HYOSCYAMI cu-
Helleborum nigrum	ratio.
Ebulus	Dioſc.lib. 6. cap. 15.
Ficus	I
Erinaceus terreſtris	IECINORIS reme-
Hippophaës	dia.
Hippophæſton	Acorus
Hyſſopus	Nardi ſpica
Laſerpitium	Nardum gallicum
Lathyris	Amomum
Origanum	Iuncus odoratus
Plantago	Agallochum
Pancratium	Picea
	Pinus

C V R A T I V V S.

Pinus	Vinum ex syluestri a-
Daphnides	faro
Palma elate	Vinum chamælætes
Amygdalæ amaræ	Rubrica sinopis.
Lachumanum	IGNIS sacri remedia.
Scandyx	Asarum
Struthium	Acacia
Anagallis	Acinos herba
Agaricum	Anchusa
Rhaponticum	Lycopsis
Gentiana	Aizoon maius
Glycyrrhiza	Brassica satiua
Eryngion	Acetum
Abfinthium	Beta
Serpyllum	Baccharis
Spondylium	Bechion
Ammoniacum	Crocus
Anthemis	Cupressus
Chamæpitys	Coriandrum
Vettonica	Cicuta
Eupatorium	Cotyledon
Hyoscyamus	Cici
Pentaphyllon	Chalcitis lapis
Chrysocome	Aerugo ferri
Papauer ceratidis, siue	Harundo
cornutum	Helxine
Epipactis	Isatis
Isopyron	Lens
Vinum cydonite	Lilium
Vinum pissites	Lens palustris
Vinum absinthite	Lapis smyris
Vinum nardite	Myrtus
Vinum asarite	Malua

I N D E X

Mandragoras	Sinapi
Portulaca	Propolis.
Plantago	INCUSsis utilia.
Parthenion	Phlomidēs.
Polygonon mas	INFANTES mor-
Pentaphyllon	tuos utero eij-
Peristereon rectus	cientia.
Papauer fatium	Dictamnus.
Psyllium	INFANTIBVS
Rhamnus	utilia.
Rosa	Athara
Ruta	Aster Atticus
Rubus Idæa	Strychnum fatium
Salix	Smilax aspera.
Sanguis	INFANTIVM pu-
Seris	pillæ ut glaucæ,
Strychnon, siue solanū	non nigræ red-
fatium	dantur.
Stratiotes aquaticus	Auellana.
Vrina.	INFLATIONES fa-
ILEI morbi remedia.	cientia.
Oleum uulgare	Allium
Strychnos halicaca-	Capparīs
bus.	Glans
IMPETIGINIS mor-	Laserpitium
biremedia.	Porrum
Amygdalæ amaræ	Bulbus esculentus.
Lapathon	INFLATIONVM
Lichen in petris	remedia.
Lolium	Aspalathus
Thus	Amygdalæ amaræ
Myrrha	Absinthium
Nasturtium	Anisum
	Ane-

C V R A T I V V S.

Anethum
 Anthemis
 Althæa
 Costus
 Cicer
 Cyminum
 Eryngion
 Epithymum
 Helenium
 Hyssopum
 Hieracium maius
 Iuncus odoratus
 Iuniperus
 Lac
 Ligusticum
 Hordeum
 Ocimum
 Peucedanum
 Rapa sylvestris
 Rhaponticum
 Triticum
 Thymoxalme
 Vrtica
 Vinacei
 Vinum
 Vinum pissite
 Vinum absinthite
 Vinum scilliticum
 Vinum chamædryite
 Vinum tragoriganite
 Vinū sylvestris nardi.

INFLAMMATIO
 num remedia.

Coriandrum
 Adeps
 Asphodelus
 Argemone
 Anagallis
 Artemisia
 Aizoon maius
 Acetum
 Butyrum
 Brassica sylvestris
 Bechion
 Bryon thalassion
 Casia
 Coryledon prima
 Elatine
 Ebulus
 Faba
 Ficus
 Harundo
 Hyoscyamus
 Irinum
 Laurus
 Linum
 Lupinum sativum
 Lonchitis
 Lichen in petris
 Lens palustris
 Lapis
 Melilotus
 Mandragoras
 Naphtha
 Ocimum
 Ochra

INDEX

Picea	Helleborum nigrum.
Platanus	INSOMNIA indu-
Portulaca	centia.
Pulegium	Vide, Somniferæ me-
Parthenion	dicinæ.
Polygonon mas	INTESTINORVM
Papauer erraticum	remedia.
Rosa Rhus	Agallochum
Sufinum	Anthemis
Sabina	Cochleæ terrestres
Sesamum	Hippuris
Sonchos	Irinum Lac
Scordion	Linum
Symphytum	Mastichinum
Stratiotes aquaticus	Malua
Triticum	Hordeum
Tribulus	Palma
Vinacei	Portulaca
Xyris.	Rosaceum
INGVINVM mor-	Rosa
biremedia.	Ruta Salix
Vide, Genitalium.	Spartum
INGENIVM prom-	Vinum surrentinum
ptum facientia.	Triticum.
Ouum.	Et in uerbo, Dysenteri-
INSANIAM in-	corum remedia.
ducentia.	INTERTRIGO ut
Hyoscyamus	tollatur.
Strychnon hypnoticō	Vitex
Mandragoras.	Corium.
INSANIENTIVM	ISCHIADICORVM
remedia.	remedia
Bettonica	Asarum
	Balsa

CVRATIVVS.

Balsamum
 Cardamomum
 Silurus
 Fimum
 Nasturtium
 Thlaspi
 Rhaponticum
 Thymus
 Ammoniacum
 Leontopetalon
 Erythrodanum
 Ascyron
 Androsæmum
 Chamæpitys
 Polemonia
 Ocimoides
 Aethiopsis
 Arction
 Chamæcissos
 Spartum
 Colocynthis
 Oxymeli
 Vinum panacite
 Salsugo
 Adarces.

IVMENTIS con-
 traria.

Gramen ciliqum
 Nerion.

IVMENTORVM
 scabiem emen-
 dantia.

Amurca

Alysson
 Lupinum sativum
 Oleum picinum
 Oleum lentiscinum,
 IVMENTORVM
 ulcera emendan-
 tia.
 Oleum picinum
 Alysson
 Thelypteris.

L

LABIORVM scissu-
 ræ remedia.

Adeps

Lycium.

LAC coagulantia.

Balsamum

Ficus.

LAC extinguentia.

Cicuta.

LACHRYMAS tra-
 hentia.

Aerugo aurificum

LACERTAE mor-
 fus remedia.

Portulaca

Seps, siue lacerta cal-
 chidica, in uino co-
 pota.

LACHRYMAE
 quæ perimunt.

Dioscorides libro 6. in
 præfat.

INDEX

LACHRYMATIO-
nes emendantia.

Vide, dilachrymatio-
nes emendantia.

LACTIS ubertatem
facientia.

Argemone

Anethum

Ampeloleuce

Cicer

Circæa

Echion

Fœniculus

Halimos

Hordeum

Lactuca

Malua

Melanthion

Ocimum

Sonchos Vitex.

LACTIS coagulati
curatio.

Diosc. lib. 6. cap. 26.

LASSITVDINVM
remedia.

Anethinum

Adeps

Clymenon

Laurinum

Ammoniacum

Sal

Lapis gagates

Vinum chamælates.

LATERVM morbi
remedia.

Acorus

Agallochum

Asphodelus

Aristolochia tertia

Ampeloleuce

Balsamum

Brassica sativa

Bdellium

Cyprinum

Fimum

Centaurium maius

Gentiana

Galbanum

Hordeum

Leucacantha

Myrrha

Naphtha Phu

Panaces heracleon

Petroselinon

Prasiū, siue marrubiū

Pseudobunion

Ruta

Sagapenum

Terebinthina

Thapsia

Vrtica

Vinum cedrite

Vinum hyssopite

Vinum stichadite

Vinum tragoriganite

Vinum aromatite

Vinum

C V R A T I V V S.

Vinum acorite	Halcyonium
Vinum glycyrrhite.	Alumen Adarce
LENDES necantia,	Buprestis
Cedria Mel	Brassica fatiua
Myricæ Beta	Cochleæ terrestres
Allium	Clematis
Alumen.	Fraxinus
LENTIGINIS ma-	Cucumis anguinus
culæ remedia,	Helleborum nigrum
Alysson	Aerugo aurificum
Halcyonium	Ficus
Aqua maris	Fel
Ampeloleuce	Hordeum
Brassica fatiua	Iuniperus
Bulbus esculentus	Lolium
Balanus myrepfica	Lapathum
Cinnamomum	Lepidium
Erūum	Myosotis
Galbanum	Oleum oleastri
Melanthion	Oleum cicinum
Raphanus	Olea æthiopica
Sanguis leporinus	Oriza
Sisymbrium syluestre	Salamandra
Spuma argenti	Serum
Triticum cum aceto.	Sinapi
LEPRAE remedia,	Struthion
Allium	Scammonia
Anemone	Sulphur
Aristolochia	Sal
Acantha	Terebinthina
Anchusa	Thapsia
Acetum	Terra melia
Ampelos leuce	Vlmus

I N D E X

Vrina	Vitex
Vitis fatiua.	Coronea
LEPORIS marini	Linum
remedia.	Ficus ægyptia
Fiber	Lac humanum
Cornus	Lupinum satium
Lapis ophites	Raphanus
Halcyonium	Lapathum
Chamaeleon niger	Sinapi
Cicer	Brassica fatiua
Cucumis anguinus	Nasturtium
Characias	Piper
Helleborum nigrum	Struthion
Ficus	Hedera
Glutinum	Cyclaminos
Laserpitium	Pancration
Olea	Capparis
Pruna	Lepidium
Rhaponticum	Agaricum
Ruta	Rhaponticum
Sal.	Aristolochia tertia
Vitis fatiua	Crocodillon
Vinum tethalassome-	Abfinthium
num.	Hyssopum
LIENIS morbi re-	Tragoriganum
media.	Pulegium
Iris Illyrica	Dictamnus
Nardum gallicum	Sison
Myrice	Anison
Acorus	Smyrnion
Canchamum	Peucedanum
Oleum amygdalinum	Sagapenum
Lycium	Ammoniacum
	Viscum

C V R A T I V V S.

Viscum	Plantago
Polium	Spongiæ.
Chamædrys	LIQVORES qui
Leucoion	perimunt.
Nymphæa	Dioscorides libro 6. in
Asplenon	præfat.
Hemionitis	LIVOREM emen-
Erythrodanum	dantia.
Vettonica	Allium
Lonchytis altera	Aqua maris
Polemonia	Iuglans
Clymenon	Lana succida
Xyris	Rhaponticum
Anchusa	Sinapi
Vrtica	Lupinum satium
Adiantum	Thapsia.
Pteris	LOCORVM mulie-
Ampelos leuce & agria	brium remedia.
Aqua maris	Anethum
Vitis sativa	Althæa
Acetum scilliticum	Fœnogræcum
Vinum panacite	Linum
Ferrum	Leucoion
Corallium	Trifolium.
Lapis Asius	LUMBRICOS ne-
Cotis	cantia.
Hermol. Cor. cap. 124.	Coriandri semen
LINGVÆ utilia.	Absinthium seriphium
Olea æthiopica.	Brassica sativa
LIPPITVDINIS	Chamæleon albus
remedia.	Calamintha
Ebenus	Myrrha
Lapis hæmatites	Portulaca

I N D E X

Oleum cicinum
 Thelypteris
 Lupinum satium.
 L V M B O R V M affe
 ctuū remedia.
 Asparagus
 Capparis
 Chamæpeuce
 Echion
 Harundo
 Leucacantha
 Papauer cornutum
 Sampsuchinum
 Smyrnion.
 L V P O S necantia.
 Aconitum pardalian-
 ches
 Aconitum alterum
 Apocynum.
 L V S C I O S O R V M
 remedia.
 Fel animalium
 Sanguis.
 L V X A T I S utilia.
 Asparagus
 Acantha
 Aphronitrum
 Bulbus esculentus
 Fimum
 Harundo
 Heliotropion
 Iuglans
 Lilium

Narcissus
 Polypodium
 Vitex
 Vrtica
 Vitis sativa
 Vinum pissite
 Sampsuchus
 Sal.

M

M A C I E I corporis
 remedia.
 Erinaceus.
 M A C V L A S tol-
 lentia.
 Oleum balaninum.
 M A C V L A S rube-
 scere facientia.
 Crocodilea, id est, Cro-
 codili terrestres fi-
 mum.
 M A L I S medicamen-
 tis contraria.
 Adeps
 Ruta
 Pentaphyllon
 Antirrhinon.
 M A L O R V M quæ
 serpunt remedia.
 Acacia
 Plantago
 Polygonon mas
 Helxine
 Cicuta

CURATIVVS.

Strychnum fatium

Aizoon maius

Colymbades oliuæ

Sabina.

MAMMARVM

morbi remedia.

Asarum

Cotonea

Iuglans

Thus

Erysimon

Ochra

Lens

Eruum

Asphodelus

Mentha

Scammonia

Sandaracha

Triticum

Baccharis

Apium

Asclepias

Hemerocallis

Althæa

Chamæpitys

Epimedion

Cici

Hyoscyamus

Vinacei

Aqua maris

Fæx uini

Terra samia.

MAMMAE uirgi-

num ne crescant.

Cicuta

Cotis.

MASCVLVM filiū

generantia.

Cratæogonos

Phyllon

Orchis.

MATRICIS mor-

bi remedia.

Malua

Oleum balaninum

Pæonia.

MAXILLARVM

doloris remedia.

Ceruinum cornu.

MEATVS ape-

rientia.

Allium

Cyperus.

MECONIO con-

traria.

Passum & protropon

uinum

Acetum

Oxymel.

MELICERIDVM

morbi remedia.

Serum

Parthenion

Helleborum nigrum

Epithymum

Acetum scilliticum

I N D E X

Amomum	Fiber
Melilotus.	Buprestis
MENSTRA pro-	Oesypus
uocantia.	Fimum
Iris Illyrica	Cicer
Meu	Raphanus
Cyperus	Lapathum
Asarum	Brassica fatiua
Casia	Chondrylla
Cinnamomum	Lactuca syluestris
Costum	Caucalis
Iuncus odoratus	Eruca
Balsamum	Ocimum
Canchamon	Cepe
Helenium	Orobanche
Myrrha	Allium
Sampfuchinum	Porrum
Amaracinum	Ampeloprason
Abrotonum	Nasturtium
Styrax	Thlaspi
Naphtha	Struthion
Cedrides	Cyclaminos
Myrice	Asphodelus
Tilia	Capparis
Hypocistos	Anemone
Lycium	Hedera
Acacia	Agaricum
Vitex	Aristolochia tertia
Olea syluestris	Centaurium maius &
Lotus	minus
Amygdala amara	Eryngion
Ficus	Abfinthium
Cochleæ terrestres	Origanum

Trago

C V R A T I V V S.

Tragoriganum	Trifolium
Pulegium	Polium
Elelisphacos	Scordion
Calamintha	Artemisia
Thymus	Leucoion
Serpyllum	Anthemis
Sampsuchus	Pæonia
Baccharis	Erythrodanum
Ruta	Anagyris
Panaces heracleon	Alisma
Ligusticum	Coris
Seseli Mafsiliense	Hypericon
Tordylon	Cestron
Sison	Medion
Anisum	Xiphion
Fœniculus	Tragion
Oreoselinum	Heliochrysos
Petroselinum	Mandragoras
Hippomarathrum	Vrtica
Hipposelinum	Myrtus
Smyrnion	Adiantum
Daucus	Myrtus syluestris
Libanotis	Laurus Alexandrina
Melanthion	Daphnoides
Laserpitium	Chamædaphne
Sagapenon	Helleborus niger &
Euphorbion	albus
Clynopodium	Ampelos melæna
Chamædrys	Heliotropion mains
Lilium	Vinum scilliticum
Melissophyllum	Vinum absinthite
Prasium	Vinum hyssopite
Stachys	Vinum aromatite

I N D E X

Vinum daucite
 Vinum panacite
 Vinum helleborite
 Vinum dictamnite
 Staphylinus.

M E N S T R U A si-
 stentia.

Lentisci succus
 Myrica
 Oxyacanthos
 Thus
 Palma
 Malum punicum
 Myrtus
 Lepus terrestris
 Fuligo butyri
 Coagulum
 Sanguis
 Acinos
 Acantha Arabica
 Hieracium maius
 Nymphæa
 Pæonia
 Limonion
 Medion
 Sideritis achilleos
 Rubus
 Idæa radix
 Tragos
 Lyfimachia
 Oxyschænos
 Heliochrysos
 Papauer fatium

Mandragora
 Aizoon maius
 Aerugo ferri
 Vinum rhetinite
 Fæx uini
 Lapis Asius
 Morochthus
 Hæmatites
 Ostracites
 Terra samia.

M E N T E M com-
 mouentia.

Coriandrum
 Oreoselinum

M E T A L L A quæ
 perimunt.

Diosc. lib. 6. in præfat.

M O L L I E N T E S me-
 dicinæ.

Vide, Demollientes.

M O R B I regij me-
 dicinæ.

Vide, Regij morbi.

M O R B O R U M quæ
 serpunt remedia.

Vide, Malorum quæ
 serpunt.

M V L I E R U M deside-
 rio quo satisfiat.

Acorum

Picea

Pinus

Adeps bubulus.

Mulie-

CURATIVVS.

MVLIERVM infir-
mitatũ remedia.

Amomum
Balsamum
Sufinum
Sefeli Mafsiliense.

MVRES necantia.

Chamæleon albus
Aconitũ pardaliâches
Helleborus candidus
Hermol. Cor. cap. 28.

MVRIS aranei mor-
fus remedia.

Mus araneus
Absinthium
Chrysogonon
Diosc. lib. 6. cap. 62.

MVRIS morsus
remedia.

Grossi
Allium.

MVSCAS necantia.
Lysimachia.

MYRMECIAS tol-
lentia.

Ficus.

N

NARIVM morbi re-
media.

Malum punicum.

NAVSEAM discu-
tientia.

Tragoriganum

Pulegium
Fœniculus.

NAVSEAM mo-
uentia.

Laurinum
Sufinum.

NERVORVM mor-
bi remedia.

Oleum ficyonium
Oleum elæomeli
Laurinum

Cyprinum
Gleucinum
Amaracinum
Metopium
Bdellium

Lixiua ex ficu
Erinaceus terrestris
Cochleæ terrestres

Vipera
Vermes terreni

Lachumanum
Triticum

Poterium
Peucedanum

Laserpitium
Lilium

Satyrium
Melissophyllon

Althæa

Coccus
Erigeron

Cacalia

Oo

I N D E X

Narcissus	Fel animalium
Hippophæstion	Vrina
Vini qualitas	Lilium
Aqua maris	Plantago
Acetum scilliticum	Arifaron
Vinum stichadite	Asphodelus
Vinum thymite	Maron
Fæx uini	Prasium
Fiber.	Orchis serapias
NERVOS lædentia.	Britannica
Malus	Peristereon supinus
Hedera	Galiopsis
Vinum	Vua œnanthe
Vinum gypsatum	Omphacinum
Mesagite.	Acetum
NERVOS tollentia.	Oxalme
Mel fardoum.	Squama æris
NIGREDINES ab-	Aerugo aurificum
stergit	Chalcites lapis
Sabina.	Flos salis
NODIS utilia.	Lapis ostracites.
Bdellium.	N V B E C V L A S O-
NOMARVM mor-	culorum emen-
bos curantia.	dantia.
Asparagus	Vide, Oculorum re-
Sabina	media.
Papyrus	NYCTILOPARVM
Cistos	morbi remedia.
Olea sylvestris	Vide, Luscorum re-
Olea	media.
Oliuæ colymbades	O
Malum punicum	O B M V T E S C E R E
Smarides	facientia.
	Mandra-

CVRATIVVS.

Mandragora.	Amomum
OCVLORVM epi-	Balsamum
phoræ remedia.	Canchamum
Asarum	Crocum
Malabathrum	Crocomagma
Cotonea	Oleum uulgare
Sesamum	Elæomeli
Lens	Oleum amygdalinum
Cucurbita	Myrrha
Anemone	Thus
Argemone	Fuligo thuris & resinæ
Myosotis	& picis
Gentiana	Picea
Baccharis	Cupressus
Ruta Apium	Sabina
Hemerocallis	Platanus
Rubus idæa	Populus alba
Papauer fatium	Myrice
Phlomis	Acalis
Aster atticus	Ebenus
Viola purpurea	Rosa
Cici.	Lycium
OCVLIS contraria.	Acacia
Lactuca	Salix
Porrum	Olea syluestris
Ocimum	Olea
Coriandrum	Olea æthiopica
Anethum.	Palma thebaica
OCVLORVM mor-	Cytinus
borum remedia.	Myrtus
Acorum	Cerasia
Casia	Halicacabus
Cinnamomum	Mituli

I N D E X

Cochleæ terrestres	Anagallis
Scorpius marinus	Chelidonium maius
Vipera	Othonna
Senecta serpentis	Centaurium minus
Sepia	Tragacantha
Mullus piscis	Aloë
Ouum	Abfinthium
Hirundines	Abrotonum
Ceruinum cornu	Ruta
Lac humanum	Sampsuchus
Costus	Melilotus
Fuligo butyri	Ruta Galatica, siue syl-
Lana usta	uestris
Oesypus	Panaces heracleon
Fel animalium	Fœniculus
Sanguis	Libanotis
Vrina Mel	Sagapenon
Amylum	Ammoniacum
Faba Lens	Sarcocolla
Brassica satiua	Chamædryas
Portulaca	Praefium
Seris Pepo	Stœbe
Lactuca syluestris	Tribulus
Ocimum	Erinos
Cepe	Gramen parnassium
Sinapi	Rubus
Piper	Elatine
Zingiber	Papauer fatium, &
Cyclaminos	cornutum
Asphodelus	Hyoscyamus
Dracunculus maior	Mandragoras
Dracunculus minor	Aconitum pardalian-
Argemone	ches

Aizoon

CVRATIVVS.

Aizoon maius	OPISTHOTONICO
Helleborus albus	rum, id est, ceruicis
Cici	rigore laborantium
Chamæsyce	remedia.
Capnos	Acanthion
Lotus satiua	Eryngion
Sesamoides maius	Laserpitium
Aes ustum	Sagapenon
Vua cœnanthe	Satyrion
Vinum furrentinum	Coris.
Acetum scilliticum	OPII remedia.
Cadmia	Sal
Squama æris	Diosc. lib. 6. cap. 17.
Aerugo aurificum	ORIS halitus re-
Plumbum elotum	media.
Stimmi	Vide, Halitus oris re-
Cinnabaris	media.
Chalcitis lapis	ORIS ulcerum re-
Alumen	media.
Pumex	Cyperus
Sal	Aspalathus
Flos salis	Fuligo picis
Fæx uini	Cyprus
Spongia	Tilia
Corallium	Acacia
Pyrites	Olea syluestris
Hæmatites	Castanea
Galactites	Malum punicum
Thyites	Mæna
Morochthus	Lac schiston
Sapphirus	Butyrum
Geodes	Plantago Aloë
Samius	Origanum

I N D E X

Leucoion	Ammoniacum
Orchis serapias	Melissophyllon
Anthemis	Bechion
Periclymenon	Botrys
Rubus	Anemone
Staphis agria	Hippuris
Vua cœnanthe	Vrtica
Omphacium	Elaterium
Acetum scilliticum	Hippophaëston
Sandaracha	Vinum panacite.
Alumen Sal.	OSSIVM squamas
ORTHOPNOICIS,	extrahentia.
id est, difficulter spi-	Aristolochia
rantibus remedia.	Ampelos leuce.
Helenium	OSSA fracta conso-
Myrrha	lidantia.
Cupressus	Vetonica
Daphnides	Xyris.
Cotonea Vrina	OVES necantia.
Struthion	Nerion.
Cyclaminos	OXYPARA ingre-
Dracunculus maior	dientia.
Abrotonum	Ligusticum
Hyssopus	Caros
Calamintha	Anethum.
Thymus	P
Baccharis	PALPEBRARVM
Seseli Mafsiliense	remedia.
Hieracium maius	Vnguentum rosaceum
Smyrnion	Mastiche
Spondylion	Resina
Peucedanum	Fuligo picis
Melanthion	Groisi

CVRATIVVS.

Lixiua ex ficu

Vrina

Alumen

Chondrylla

Vide supra, Genarum
morbi remedia.

PALPEBRARVM
pili euulsi ne rena-
scantur.

Tellinæ

Sanguis

Capnos.

PALLIDVM colo-
rem facientia.

Hieracium minus

Aioë.

PANORVM remedia.

Atriplex

Acetum

Bulbus esculentus

Coriandrum cum fa-
ba fracta

Conyza

Ficus

Galiopsis

Olea syluestris

Helxine

Ocimastrum

Ammoniacum

Ifatis

Plantago

Xyphion.

PANTHERAS ne-

cantia.

Aconitum pardalian-
ches.

PAPAVERIS cu-
ratio.

Dioscor. lib. 6. cap. 17.
& 18.

PAPVLARVM re-
media.

Vrina

Flos æris.

PARALYTICO-
rum remedia.

Capparis

Erythrodanum

Colocynthis

Ampelos melæna

Vinum scilliticum

Aphronitrum.

PARTVS necantia

Daphnides

Coagulum

Adeps hircinus & ouil-
lus & bubulus

Nasturtium

Thlaspi

Ruta

Hedysaron

Helleborus albus &
niger

Colocynthis

Ampelos leuce

Vinum phthorium.

I N D E X

PARTVS quibus
iuvatur.

Iris Illyrica
 Cinnamomum
 Balsamum
 Vnguentum telinum
 Irinum
 Amaracinum
 Myrrha
 Picea Fiber
 Olea æthiopica
 Oesypum
 Fimum
 Cicer
 Lupinum sativum
 Allium
 Cyclaminos
 Dracunculus maior
 Dracunculus minor
 Hedera
 Gentiana
 Centaurium maius
 Centaurium minus
 Pulegium
 Elelisphacos
 Calamintha
 Baccharis
 Panaces heracleon
 Staphylinus
 Thynni falsi caro
 Seseli Mafsiliense
 Smyrnion
 Peucedanum

Sagapenum
 Galbanum
 Clinopodium
 Ammoniacum
 Chamædrys
 Prasium
 Bechion
 Artemisia
 Conyza
 Leucoion
 Onosma
 Anthemis
 Anchusa
 Mandragoras
 Laurus alexandrina
 Ampelos leuce
 Heliotropium maius
 Vinum panacite
 Vinum helleborite
 Alumen
 Sulphur
 Lapis Iaspis
 Aëtites
 Samius.

PARONYCHIA-
rum, id est, unguiū
morborū remedia.

Thus cum melle
 Olea sylvestris
 Myrtus
 Ebur
 Paronychia
 Vua œnanthe

Aerugo

C V R A T I V V S.

Aerugo ferri.

PAROTIDVM, id est,
aurium apostema-
tum remedia.

Ficus

Fimum

Linum Faba

Lapathum

Plantago

Erysimon

Viscum

Althæa

Psyllium

Strychnon fatium

Vrtica

Galiopsis

Terra cimolia

Et in uerbo, Aurium
medicinæ.

PAVESCENTIVM
remedia.

Linum

Melicratum

Hydromel.

PECORIS scabiem
emendantia.

Vide, Iumentorū sca-
biem.

PECORI utilia.

Adiantum.

PECVS necantia.

Nerion

Aconitū lycoctonon.

PECVS mortuum

extrahentia.

Aristolochia.

PECTORIS morbi
remedia.

Acorus

Meu

Costum

Myrrha

Iuncus odoratus

Pityides

Terebinthina

Iuniperus

Ficus

Pomum

Nasturtium

Piper

Chelidonium minus

Rhaponticum

Stichas

Thymus

Ruta

Libanotis

Sagapenum

Ammoniacum

Scordion

Bechion

Vrtica

Isopyrum

Vinum cedrite

Vinum aromatite

Vinum nectarite

Vinum daucite.

Oo 5

I N D E X

PEDICVLOS ne- cantia.

Allium
Alumen
Mel
Cedria.

PEDVM qui à frigo re alserūt remedia.

Cyclaminos.

PEDVM rimarum remedia.

Scilla.

PERFRICTIONIS medicinæ.

Iris Illyrica
Cyperus
Balsamum
Oleum
Ficus Aegyptia
Vinum stichadite.

PERCVSSIS à fe- ris utilia.

Balsamum
Paliurus
Mustela
Ouum
Argemone
Hippomarathrum
Coagulum
Sanguis
Piper
Elaphoboscon
Phyllitis.

PERNIONVM re- media.

Vnguentum melinum
& telinum
Thus cum suillo adipe
Acacia
Ficus
Cancri
Pulmo marinus
Vngues asini
Adeps Lens
Eruum
Rapa fatiua
Beta
Cyclaminos
Dracunculus maior
Dracunculus minor
Asphodelus
Scilla
Batrachion
Arction
Coryledon prima
Aqua maris
Alumen.

PERIPNEVMONIA corum remedia.

Abrotonum
Tragoriganum.

PESTILENTIAE contraria.

Myrrhis, id est, celifo-
lium
Vinum omphacite.

PHA-

CVRATIVVS.

PHALANGIORVM	Alumen
ictus remedia.	Sal Flos salis.
Cinnamomum	PHARICO ueneno
Terebinthus	contraria.
Myrica	Vinum albanum
Myrtus	Diosc.lib.6.cap.19.
Lixiua ex ficu	PHLEGMATIS
Cancro	contraria.
Malua	Plantago.
Asparagus	PHRENITICORVM
Lactuca syluestris	remedia.
Hedera	Crocinum
Abrotonum	Vitex
Daucus	Asparagus
Spondylium	Serpyllum
Aparine	Conyza tertia
Phalangium	Leucoion.
Myrrhis	PHTHIRIASIS, si-
Aqua maris	ue pedicularis mor-
Diosc.lib.8.cap.58.	biremedia.
PHAGEDAENAE	Strigmenta gymnasto-
morbiremedia.	rum
Fel Fimum	Myrica
Dracunculus minor	Hedera
Isatis	Staphis agria
Chamaeleon niger	Sandaracha.
Panaces	PHTHISICORVM
Staphylinus	remedia.
Petasites	Pix
Characias	Adeps
Ampelos leuce	Porrum
Vinum	Agaricum
Acetum	Rhaponticum

I N D E X

Acantha

Prasium

Cestrum

Lapis Aſius.

PILI genarum ne
defluant.

Spica nardi

Cochleæ terreſtres

Oeſypus

Chondrylla.

Armenius lapis.

PILI palpebrarum
euulſi nerena-
ſcantur.

Tellinæ

Sanguis

Capnos.

PILI alarum euulſi
nerenaſcantur.

Fabæ.

PITUITAE craſſæ
remedia.

Iris Illyrica

Sesamum

Hyſſopus

Thymoxalme.

PITUITAE remedia.

Cinnamomum

Stryrax

Naphtha

Vlmus

Auellana

Ouum

Serum

Vrina

Hordeum

Linum

Faba

Lupinum ſatium

Agrioraphanus

Portulaca

Cucurbita

Cepa

Sinapi Piper

Cyclaminos

Dracunculus maior

Capparitis

Anemone

Anagallis

Centaurium minus

Tragacantha

Hyſſopus

Origanus

Tragoriganum

Pulegium

Thymus

Ruta

Pyrethrum

Spondylium

Melanthium

Parthenion

Clematis

Sideritis achilleos

Hyoscyamus

Helleborum nigrum

Sesamoides maior

Cucumis

Elate-

CURATIVVS.

Elaterium	rimunt.
Staphis agria	Diosc. lib. 6. in præfat.
Thapsia	PLEVRETICORVM
Hippophaës	remedia.
Hippophæston	Staphylinus
Cici	Laserpitium
Characias	Aethiopsis.
Lathyrus	PODAGRÆ mor-
Scammonia	biremedia.
Thymelæa	Amomum
Ebulus	Naphtha
Apios	Populus nigra
Colocynthis	Amurca
Epithymon	Salix Ficus
Empetron	Cochleæ terrestres
Ampelos leuce	Mustela
Polypodium	Marinus pulmo
Heliotropium maius	Lac humanum
Vua passa	Adipum medicinæ
Aqua maris	Sanguis scilicet men-
Vinum rhetinite	struus
Vinum aromatite	Fimum
Vinum mandragorite	Hordeum
Vinum scammonite	Lens
Sulphur	Rapa fatiua
Peplus.	Brassica fatiua
PITYOCAMPAR-	Seris
um curatio.	Cucurbita
Diosc. lib. 6. cap. 2.	Aros
PLAGARVM uibi	Asphodelus
ces emendantia.	Bulbus esculentus
Susino.	Pulegium
PLANTAE quæ pe-	Panaces heracleon

I N D E X

Melicratum
 Vinum hyssopite
 Vinum aromatite.

PVLICES necantia.
 Vnguentum telinum
 Crocinum
 Butyrum.

PVTREDINVM ge-
 nitaliũ remedia.
 Aspalathus.

PVTREDINES pur-
 gantia.
 Irinum
 Cinnamomum
 Pix
 Sal.

Q

QVADRVPELVV
 scabiẽm emen-
 dantia.

Vide, Iumentorum sca-
 biẽm.
 QVARTANAE fe-
 bris remedia.
 Vide, Febris quartanæ
 remedia.

R

RADICES quæ pe-
 rimunt.

Diosc. lib. 6. in præfat.
 RAVCEDINIS re-
 media.
 Tragacantha.

REDVVIAS fa-
 nantia.

Ferri rubigo.

REFRIGERANTES
 medicinæ.

Vnguentum melinum

Cupressus

Rhodides

Rosa

Acacia

Ouum

Sonchos

Seris

Lactuca

Caros

Coriandrum

Hieracium maius

Polygonum duplex

Clymenon

Periclymenon

Helxine

Papauer satium

Psyllium

Cicuta

Lens palustris

Aizoon duplex

Erigeron

Phacos thalassion

Potamogeton

Cytisus

Ebulus

Acetum

Omphacomeli

Pompho-

CVRATIVVS.

Pompholyx	Chamæpitys
Plumbum elotum	Pentaphyllon
Spuma argenti	Hyacinthus
Cerussa	Halicacabus
Corallium	Chamæcissos
Terra	Osyris
Lapis famius	Myrtus syluestris
Terra ampelitis.	Elaterium
REGII morbi re-	Vinum chamædrytes
media.	Vinum calaminthite
Nardi spica	Vinum nardite
Schistos	Sulphur.
Ceruinum cornu	RENVM doloris
Fimum Cicer	remedia.
Lapathum	Amygdala amara
Atriplex	Asparagus
Asparagus	Anagallis
Erysimon	Agaricus
Scilla	Anthyllis
Chelidonium	Anchusa
Aloë	Halcyonium
Absinthium	Cardamomum
Origanum	Calamus odoratus
Hippomarathrum	Cicer Casia
Libanotis	Cinnamomum
Spondylium	Chamæpitys
Laserpitium	Passum
Prasium	Glycyrrhiza
Scordion	Iuncus odoratus
Asplenon	Laurinum Lac
Anthemis	Lotus satius
Pæonia	Meu
Erythrodanum	Pistacia

INDEX

Nardus gallica	Vitex
Nuclei pini	Cancrī.
Oleum amygdalarum	RHEVMATISMIS
Palma elate	utilia.
Portulaca	Acetum
Plantago	Cupressus
Porrum	Daphnides
Petroselinum	Ficus Fæxuini
Peucedanum	Macer
Pæonia	Oleum oleastri
Rhaponticum	Ouum Persica
Saccharum	Portulaca
Scandyx	Plantago
Smyrnion	Staphis agria
Symphyton	Triticum
Stratiotes aquaticus	Vini qualitas
Tragacantha	Vinum labruscæ
Cordylon	Vinum ex piris
Vrina	Vinum myrtitē.
Vetonica	RICINOS necantia.
Vua passa	Cedria.
Vinum	RIGORES seu horro-
Vinum cydonite	res febrium excu-
Vinum holosanthinū	tientia.
Erinaceus terrestris	Gleucinum
Fœniculus	Piper
Vinum absinthite	Panaces heracleon
Vinum nardite	Staphylinus
Vinum aromatite	Vinum cedrite
Oleum balaninum.	Pyrethrum.
RHAGADVM re-	RIMARVM sedis
media.	remedia.
Pix Lycium	Vide, Sedis rimarum.
	RO-

C V R A T I V V S.

ROSIONIS remedia.

Lac schiston

Pæonia.

R V C T V M mouētia.

Mastiche

Raphanus

Anethum

Smyrnion

Vinum daucite.

R V P T O R V M re-
media.

Acorus

Cardamomum

Asarum

Calamus odoratus

Helenium Bdellium

Iuniperus Cedrides

Halimos

Lixiua ex ficu

Fel Fimum

Dracunculus maior

Dracunculus minor

Asphodelus

Bulbus esculentus

Capparitis

Rhaponticum

Gentiana

Aristolochia

Centaureum

Acantha

Leucacantha

Abrotonum

Origanum

Calamintha

Serpyllum

Baccharis

Panaces heracleon

Libanotis

Laserpitium

Sagapenum

Galbanum

Polycnemon

Clinopodion

Althæa Cestron

Symphyton

Holosteum Xyris

Hippuris

Heliochryson

Phlomidis

Ampelos leuce

Vinum daucite

Vinum tragoriganite

Vinum pantacite

Lapis schistos.

S

SAGITTAS infixas
extrahentia.

Vide, Spicula infixa.

SALIVAM euo
cantia.

Pyrethrum.

SALAMANDRAE
ueneri remedia.

Diosc. lib. 6. cap. 4.

SANGVINEM ex-
creantibus utilia;

Pp 2

I N D E X

Suncus odoratus		Cestron
Aspalathus		Lyfimachia.
Thus in potu datum		Symphytum
Lentiscus		Polygonon mas
Mastiche potu data		Symphytum alterum
Naphtha		Clymenon
Cupressus		Aethiopis
Macer	Myrica	Isopyrum
Hypocistis	Rosa	Adiantum
Lycium	Salix	Vitis sativa
Quercus		Vua
Palma		Omphacium
Malum punicum		Vinum phœnicite
Myrtus		Corallium
Cichorium		Lapis hæmatites
Amygdalus amara		Terra samia.
Ouum		SANGVINEM si-
Cervinum cornu		stentia.
Fimum		Thus
Coagulum		Cupressus
Triticum		Galla
Amylum		Persea
Portulaca		Cochleæ terrestres
Plantago		Ranæ
Porrum		Araneus
Erysimon		Ouum
Agaricum	Aloë	Coagulum
Rhaponticum		Sanguis
Centaurium		Fimum
Acantha leuce & Ara-		Faba
bica		Plantago
Ferula		Porrum
Althæa		Isatis
		Elelisphacos
		Mentha
		Serpyllum
		Ruta
		Cyminum sativum
		Stœbe

CURATIVVS.

Stræbe	Crocodilium.
Ferula	SANGVINEM per
Clymenon	urinam reddentium remedia.
Hippuris	Cyminum sylvestre.
Sideritis achilleos	SANGVISUGAS
Pentaphyllon	necantia.
Phœnix herba	Oxalme
Astragalus	Diosc. lib. 6. cap. 32.
Lichen in petris	SANDARACHAE
Idæa radix	curatio.
Gallion	Diosc. lib. 6. cap. 29.
Stratiotes terrestris	SARDONIAE curatio.
Vua œnanthe	Diosc. lib. 6. cap. 14.
Acerum	SCABIE M iumentorum emendantia.
Vinum terebinthinum	Vide, Iumentorum scabiem.
Plumbum clotum	SCABIEI morbi remedia.
Stimmi	Argemone prima
Cinnabaris	Chamaeleon niger
Alumen Sulphur	Helleborus niger
Spongiæ	Oesypum Sal
Gypsum.	Oleum oleastri
SANGVINEM con-	Sinapi
cretum discutiētia.	Sulphur
Lixiua ex ficu	Vnguentum melinum.
Thymus	SCOLOPENDRAE
Heliochryson.	morsus remedia.
SANGVINEM per	Grossi
urinā expellentia.	Scolopendra
Eruum	
Cantharides	
Ammoniacum.	
SANGVINEM per	
nares expellentia.	

I N D E X

Asphodelus	Sal	Heliotropium	
Diosc. lib. 6. cap. 59.		Scorpioides	
SCORPIONIS ictus		Aqua maris	
remedia.		Vinū tethalassomenū	
Cyperus		Vinum cydonite	
Amomum		Sulphur	Sal
Cardamomum		Lapis sapphirus	
Cinnamomum		Diosc. lib. 6. cap. 60.	
Daphnides		SCORPIONES ne-	
Myrtus		cantia.	
Ficus	Cancrī	Cancrī.	
Scorpius terrestris		SCORPIONIS marī	
Smarides		ni ictus remedia.	
Mullus piscis		Vrina	
Locustæ		Asphodelus	
Lacerta		Plumbum syncerū &	
Mures domestici		crematum	
Fimum		Sulphur	
Lapathum		Diosc. lib. 8. cap. 61.	
Sonchos	Seris	SCORPIONES tor-	
Lactucā sylvestris		pefacientia.	
Ocimum		Delphinion	
Abrotonum		Lychnis sylvestris	
Sampsuchum		Lens palustris.	
Hieracium maius		SECUNDINAS tra-	
Delphinion		hentia.	
Laserpitium		Balsamum	
Attractylis		Sampsuchinum	
Lychnis utraq;		Abrotonum	
Mullefolium		Picea	Schistos
Phalangium		Fiber	
Polemonia		Iecur mergi	
Chamaesyce		Linum	

Aristo.

CV RATIVVS.

Aristolochia tertia

Thymus

Pulegium

Praſium Stachys

Artemiſia

Oenanthe

Hemerocallis

Erythrodanum

Anagyris

Myrtus

Adiantum

Ampelos leuce

Vinum dictamnite.

SEDIS rimarum
remedia.

Strigmenta balnearū

Meu Aloë

Dipsacos

Leucoion.

SEDIS inflammatio-
nis remedia.

Oleum cicinum

Amaracinum

Lens Libanotis

Symphyton

Erigeron.

SEDIS morbi re-
media.

Thus

Lentiscus

Pix Rosa

Amurca

Malum punicum

Myrtus

Cancri

Ouum

Oefypum

Adeps Fel

Lens

Malua

Althæa

Portulaca

Sonchos

Anagallis

Melilotus

Laſerpitium

Aſter Atticus

Viola purpurea

Cucumis anguinus.

Colocynthis

Acetum

Oxalme

Vinum terebinthinum

Flos aris

Plumbum clotum.

SEMINA quæ
perimunt.

Dioſc.lib.6.in præfat.

SENSIBVS nocētia.

Vinum annosum.

SENSVS recreantia.

Lapis ſamius.

SEPIS beſtiolæ mor-
ſus remedia.

Portulaca

Oxymel.

I N D E X

SERPENTIVM ue	Mandragoras
nenis contraria,	Nerion
Paliurus	Adiantum.
Vitex Cancrī	SERPENTES fugātia.
Hippopotamus	Iuniperus
Fibex Mustela	Cornu ceruinum
Gallinaceus	Adeps
Cantharides	Nasturtium
Chondrylla	Dracunculus maior
Nasturtium	Abrotonum.
Dracunculus	Origanum
Asphodelus	Calamintha
Rhaponticum	Peucedanum
Aristolochia tertia	Melanthion
Origanum syluestre	Galbanum
Baccharis Ruta	Polium
Phlomos, siue uerba-	Oenanthe
scum	Lyfimachia
Panaces chironium	Aster atticus
Staphylinus	Vinum conyzite
Smyrnion	Lapis gagates.
Aparine	SERPENTIVM
Chamaedrys	morsus remedia.
Lychnis fatiua, siue	Iris Illyrica
coronaria	Asarum
Erythrodanum, siue	Cinnamomum
Rubia	Balsamum
Sparganion	Pix Naphtha
Polygonon mas	Iuniperus
Clematis daphnides	Platanus
Polemonia Anchusa	Erica Glandes
Ocimoides	Pistacia
Hyacinthus	Ficus ægyptia
	Pasti-

C V R A T I V V S.

Pastinaca piscis	Prasion
Ranae	Phyllitis
Gobius Fel	Trifolium
Omotarichos	Scordion
Fimum	Cestron
Marinus pulmo	Periclymenos
Mel Eruum	Echion
Dictamnus	Ocimoides, siue ocima
Raphanus	strum
Agaricum	Rubus
Brassica satiua	Eupatorium
Cyclaminos	Heliochryson
Ampeloprason	Adiantum
Dracunculus minor	Peristereon supinus
Asphodelus	Ebulus
Anagallis	Ampelos leuce
Acantha leuce	Vitis satiua
Abrotonum	Vinum Acetum
Asclepias	Oxymeli
Origanum	Vinum conyzite
Lilium	Vinum panacite
Calamintha	Sal Cinis uitis
Clinopodion	Lapis ophites.
Serpyllum	SERPENTES ne
Leontopetalon	feriant.
Panaces heracleon &	Cerui medulla.
asclepion	SERPENTES ne
Cuminum satium &	cantia.
syluestre	Anchusa onocheles
Ammi Fœniculum	Vinum cedrite.
Daucus	SICCANTES me-
Libanotis	dicinae.
Sagapenon	Ammi Bromos

I N D E X

Cistos	Glycyrrhiza
Cyminum fatium	Symphytum.
Ebulus	SMILACI cōtraria.
Aes ustum	Vide, Taxo contraria.
Harena littoris	SOMNIFERAE me-
Libanotis	dicinae.
Mentha	Amygdalæ amaræ
Pompholyx	Halicacabus, siue sola-
Spodium	num uescicarum
Rubus	Anisum
Terra Chia	Amomum
Rubrica finopis	Cistos tertia, siue lada-
Fæx uini	num
Diphryges.	Baccharis
SINGVLTVM pel-	Dorycnion
lencia.	Hyoscyamus
Fiber	Lactuca
Sisymbrium	Iris Illyrica
Rhaponticum	Opium
Mentha	Mandragoras
Aristolochia tertia	Papaner rhœas, siue fa-
Anethum	tium
Cyminum syluestre	Porrum
Alysson	Stryax
Asplenon	Smilax hortensis
Clymenon	Strychnon hypnoticō,
Saxifragum	siue solanum somni-
SIRIASIS remedia.	ficum
Cucurbita	Vitex
Pepo	Vinum nouum
Heliotropium maius.	Lapis memphites.
SITIM generantia.	SOMNVN discu-
Cepe	mentia.
Allium	Spondylium
Capparis	
Vini qualitas.	
SITIM extingvctia.	
	Pence-

CVRATIVVS.

Peucedanum.	Dictamnus
SOMNIA imaginosa	Propolis
& mala inducentia.	Narcissus
Faba Lens	Oxyacantha
Pycnocomum	Silurus
Smilax leuis.	Triticum
SORDES purgantia.	Tragion
Irinum	Xyphion
Cortex thuris	Xyris Lacerta.
Sabina.	SPISSANDI uim ha-
SPASTICORVM	bentia.
remedia,	Acacia Malus
Fiber.	Coronea
SPASMI remedia,	Malum syluestre
Vide, Conuulsionis re-	Amygdalus amara
media.	Baccharis
SPIRITVM, id est,	Britannica
flatum generantia.	Polygonon mas & fœ-
Gentiana.	mina
SPIRANTIBVS dif-	Clymenon
ficulter utilia.	Medion Rubus
Vide, Orthopnoicis.	Helxine
SPIRITVS discurren-	Idæa radix
tes coërcentia.	Hippuris Psyllium
Bdellium.	Bryon thalassium
SPIRANTIBVS ui-	Potamogeton
tam auferentia.	Acetum
Cedria.	Vinum hadrianum
SPICVLA infixa cor-	Aerugo aurificum
pori extrahentia.	Vinū nigrum labruscæ
Anagallis	Vinum tyburtinum
Harundo	Cadmia
Aristolochia	Pompholyx

I N D E X

Squama æris

Pumex

Corallium

Rubrica sinopis

Lapis hæmatites.

SPLENETICIS

utilia.

Vide, Lienis morbi re-
media.

SPVMAE argenti
contraria.

Vinum in commune.

SQVAMAS ossiū
extrahentia.

Aristolochia tertia

Peucedanum.

STAPHYLOMA
tis remedia.

Palma thebaica

Lapis schistos

Lapis sapphiros.

STERNVTAMEN
tum mouentia.

Iris Illyrica

Fiber Sinapi

Prarmice

Struthion

Batrachion

Daphnoides

Helleborus albus.

STERILES fœmi-
nas facientia.

Vide, Generationem

deprimentia.

STIGMATVM re-
media.

Batrachion

Mandragora.

STOMACHO con-
traria.

Terebinthina

Cedrides

Melimela Pruna

Arbutus

Iuglans

Auellana Ficus

Hordeum

Lens Malua

Porrum

Brassica fatiua & ma-
rina

Cepe

Nasturtium

Capparis

Abfinthium

Abfinthium seriphium

Balanus myrepica

Vua Thymelæa

Ebulus

Prasium

Galbanum

Aqua maris

Vinū tethalassomenū.

STOMACHI mor-
bi remedia.

Meu Nardi spica

Nardum

CVRATIVVS.

Nardum gallicum	Lac humanum
Malabathrum	Caseus
Iuncus odoratus	Lana succida
Agallochum	Oriza Lyncurion
Helenium	Saccharon
Oleum balaninum	Faba ægyptia
Mastichinum	Sifer
Vnguentum rosaceum	Lupinum satium
Susinum	Lapathum
Nuclei pini	Lampfana
Mastiche	Brassica fatiua
Cupressus	Portulaca
Iuniperus	Sonchios Seris
Laurus	Cucumis
Populus nigra	Lactuca
Rosa	Gingidium
Oliuæ colymbades	Scandyx Aphace
Palma	Ampeloprason
Palma elate	Allium
Malum punicum	Zingiber Scilla
Siliquæ Myrtus	Bulbus esculentus
Coronea	Agaricum
Mala epirotica	Rhaponticum
Armeniaca	Gentiana
Mespilus	Acantha leuce
Lotus Pruna	Aloë Abfinthium
Amygdalæ dulces	Mentha
Pistacia Iuglans	Tragoriganum
Morus Persea	Pulegium
Ficus ægyptia	Melilotus
Ionia	Ligusticum
Cochleæ terrestres	Caros
Ouum Lac	Anethum

I N D E X

Cyminum syluestre	Vinum melitite
Hieracium maius	Vinum scilliticum
Apium	Vinum cydonite
Petroselinum	Vinum apiite
Smyrnion	Vinum anethinum
Fœniculus	Vinum rhoite
Scordion	Vinum myrtite
Artemisia	Vinum terebinthinū
Nymphæa	Vinum phœnicite
Pæonia Cestron	Vinum absinthite
Polygonon mas	Vinum bunites
Rubus	Vinum dictamnite
Strychnon fatium	Vinum calaminthite
Cotyledon prima	Vinum aromatite
Erigeron Adiantū	Vinum nectarite
Aster atticus	Vinum nardite
Viola purpurea	Vinū ex syluestri nardo
Chamædaphne	Vinum selenite
Colocynthis	Ferrum
Vitis famia	Flos salis
Nuclei acinorum	Fæx uini
Vua œnanthe	Lapis alabastrites
Omphacium	Lapis famius.
Vini qualitas	STRUMAE gut-
Phalernum	turis remedia.
Hydromel	Iris Illyrica
Thymoxalme	Grossi Vipera
Omphacomeli	Mustela
Vinum	Vnguis asini
Vinum surrentinum	Fimum
Vinum omphacite	Hordeum
Vinum nigrum ex la-	Lolium
bruscæ floribus	Fabæ Lens
	Lupi-

CURATIVVS.

Lupinum satium	Seseli Massiliense
Lapathum	Hipposelinon
Andrachne, siue portu- laca sylvestris	Hippomarathon
Plantago Piper	Polycnemon
Capparis	Clinopodium
Argemone	Oenanthe
Coriandrum	Conyza
Libanotis	Asplenon Cepe
Laserpitium	Onobrychis
Aparine	Polygonon mas
Millefolium	Saxifragon
Scordion	Xyris
Lithospermon	Laurus Alexandrina
Cotyledon prima	Tragion
Galiopsis	Pseudobunion
Pseudobunion	Adiantum.
Adiantum	STIPTICAE me- dicinae.
Testæ, siue terræ forna- cum.	Vide, Adstrictoriae me- dicinae.
STRANGVLATVS remedia.	SVCCI qui perimūt. Diosc. lib. 6. in præfat.
Irinum	SVDOREM depri- mentia.
Abfinthium.	Oleum
STRANGVRIAE morbi remedia.	Oleum omphacinum
Aspalathus	Oleum oleastri
Cedrides	Myrteum
Locustæ	Lentiscinum
Asparagus	Vnguentum melinum
Sisymbrium	Rhodides
Medica	Myrtus
Panaces heracleon	Bulbus esculentus

I N D E X

Vinum myrsinite

Sulphur

Gypsum

Terra samia.

SVDORES euocātia.

Metopium unguentū

Smyrnion

Pyrethrum

Onobrychis

Flos salis

Anchusa

Lycopsis.

SVES necantia.

Chamaeleon albus

SVFFVSIONVM

morbi remedia.

Fel Sanguis

Sagapenum

Euphorbium

Chamaesyce

Harena littoris.

SVGILLATORVM

remedia.

Acetum Sal.

SVPERCILIORVM

raritati utilia.

Picea.

SVPERCILIIS gla

bris utilia.

Fuligo refinæ.

SVPPVRATIONIS

tuberculorū remedia.

Crocomagma

Palimpissa.

SVPPVRATIO

num remedia.

Ficus ægyptia

Mel Hordeum

Lolium

Cucurbita

Ligusticum

Smyrnion Althæa

Mandragoras

Vrtica

Narcissus

Ampelosleuce

Diphryges.

SVSPICIOSORVM

remedia.

Canchamum

Cyphi

Oleum amygdalarum

Pix Ficus

Vulpinus pulmo

Eruum

Plantago

Agaricum

Rhaponticum

Aristolochia tertia

Hyssopum

Thymus

Acinos Ruta

Galbanum

Ammoniacum

Prasium

Parthenium

Anagy-

C V R A T I V V S.

Anagyris		Hermol. Cor. cap. 133.
Adiantum	Thapsia	TEREDINEM ne-
Ampelosleuce		cantia.
Vinum pafsite		Sal.
Vinum hyflopite.		TESTIVM morbi
T		remedia.
TABIDI corporis	Vitex	Myrtus
remedia.	Cicer	Faba
Vide, Phthificorum	Eryfimon	
remedia.	Asphodelus	
TABESCENTIBVS	Melilotos	Ruta
utilia.	Cyminum	Lilium
Daphnides	Hyofcyamus	
Vinum ftrobilite.	Erigeron	
TAXO contraria.	Vua paffa	Sal
Vinum in commune	Geodes lapis	
Acetum	Terra famia	
Diofc. lib. 6. cap. 12.	Cimolia.	
TELA infixa corpo-	THAPSIAE cōtraria.	
ribus extrahentia.	Diofc. lib. 6. in præfat.	
Vide, Spicula infixa.	& cap. 33.	
TENASMI morbi	THERIACAM in-	
remedia.	gredientia.	
Lac fchifton	Rapa fatiua	
Fœnogræcum	Zingiber	
Linum Eruum.	Dictamnus	Apium.
TEREDINEM fen-	THERIOMATVM	
tientia.	remedia.	
Ficus ægyptia	Lupinum fatium	
Hyofcyamus.	Elelifphacos.	
TEREDINEM non	THORACIS remedia.	
fentientia.	Cerebrum gallinacei	
Tilia	Glycyrrhiza.	

I N D E X

THYMOS absumētia.

Smaris

Fimum

Thymus Ruta

Heliotropium maius

Vitis fatiua Sal.

TIBIARVM ulcerum remedia.

Hydropiper

Ampelos leuce

TINEAS latas pel-
lentia.

Cardamomum

Costum Malicoriū

Melimela

Iuglans Morus

Heliotropium minus

Vinum absinthite

Lupinum satium

Brassica fatiua

Portulaca

Chamaeleon albus

Hyssopum

Calamintha

Thymus Ruta

Coriandrum

Melilotum

Bryon thalassion

Pteris

Thelypteris

Vinum cedrite

Calcanthum

Anchusa tertia,

TINEAS rotundas
generantia.

Triticum.

TINEAS necantia.

Absinthium seriphion

Mentha

Heliotropium minus

Cedria

Aizoon maius.

TINEIS contraria.

Citria.

TONSILLARVM

morbi remedia.

Pix Cedria

Lycium

Pruna

Morus

Ficus

Hirundines

Lac schiston

Mel Sinapi

Aloë

Origanum

Britannica

Periclymenos

Helxine

Peristereon supinus

Omphacium

Vinum myrsinite

Flos æris

Alumen Sal.

TORMINIS remedia.

Iris Illyrica

Aco-

CV R A T I V V S.

Acorus	Meu	Peucedanum
Cardamomum		Asclepias
Balsamum		Melissophyllon
Agallochum		Phalangion
Oleum		Conyza
Iuniperus		Alisma
Halimos		Chamæpitys
Iuglans		Gramen
Ficus	Fiber	Pseudobunion
Talus suis		Chamædaphne
Triticum		Vinum scillite
Milium		Vinum cedrite
Panicum		Vinum hyssopite
Eruum		Vinum tragoriganite
Atriplex		Vinum panacite
Sisymbrium		Aphronitrum
Piper	Scilla	Et in uerbo, Dysenteri
Agaricum		corum remedia.
Rhaponticum		TORPORIS remedia
Centaurium maius		Fagus.
Eryngion		TORSIONIS re-
Calamintha		media.
Serpyllum		Tragoriganum.
Sampsuchus	Ruta	TOXICO cōtraria.
Panaces heracleon		Glandes
Acetum		Sanguis.
Cyminum fatium		TREMOREM ex-
Seseli Massiliense		cutientia.
Cyminum syluestre		Vnguentum cinna-
Elaphoboscon		mominum.
Petroselinum		TREMORIS remedia.
Daucus	Libanotis	Lepus terrestris.
Ferula		TUBERCVLORVM
		suppurationis remed.

I N D E X

Strigmēta gymnastorū	Bulbus esculentus
Morus	Isatis
Cepe	Chamæleon
Asphodelus	Tragoriganum
Panaces Asclepion	Sampsuchum
Laserpitium	Ligusticum
Viscum Thapsia	Daucus Libanotis
Mandragoras	Melanthion
Ephemeron	Orchis serapias
Cucumis anguinus	Orminum
Vrtica	Buphthalmus
Aerugo aurificum	Cannabis syluatica
Lapis Asius	Polygonon mas
Terra cimolia.	Lagopus Xyris
TVBERA exte-	Helxine
nuantia.	Pentaphyllon
Triticum	Peristereon supinus
Leontopodium	Hyoscyamus
Scammonia	Psyllium
Vinum nigrum è la-	Xanthium
brusca.	Sesamoides
TVMORVM re-	Ephemeron
media.	Phlomidēs
Anagyris	Cucumis anguinus
Platanus	Thapsia
Fagus	Chamæsyce
Ilex Adeps	Pycnocomum
Hordeum Faba	Aqua maris
Brassica satiua & syl-	Indicus lapis
uestris	Fæx uini Spongia.
Cucurbita	TVSSIS remedia.
Nasturtium	Amygdala amara
Hydropiper	Asphodelus
	Apium

CVRATIVVS.

Apium fatium		Asarum	Myrrha
Bdellium		Nuclei pini	
Bromos		Mastiche	
Cinnamomum		Naphtha	
Calamus odoratus		Cerafia	
Cupressus		Amygdala amara	
Cedrides		Auellana	
Cistos	Cacalia	Allium	
Chamædrys		Ficus	Propolis
Tragacantha		Raphanus	
Dracunculus		Scilla	Hyssopus
Faba	Helenium	Centaurium maius	
Hipparis		Baccharis	
Hyoscyamus		Seseli Mafsiliense	
Iris Illyrica		Daucus	
Lycium		Sagapenon	
Laserpitium	Mel	Galbanum	
Melicratum		Scordion	
Origanum	Pix	Bechion	
Paliurus	Piper	Helxine	
Peucedanum		Phlomidis	
Prasium		Acetum	
Papauer fatium		Vinum hyssopite	
Ruta	Styrax	Sandaracha.	
Struthion		V	
Smyrnion		VAROS purgantia.	
Sulphur		Oleum balaninum	
Triticum		Myrrha	
Tragoriganum		Lacerta	Linum
Terebinthina		Porrum	Cepe
Vua passa.		Bulbus esculentus	
TVSSIS ueteris		Pulegium	
remedia,		Balanus myrepica	

I N D E X

Cici	Sory.	Orminum
Ampelos leuce.		Xiphium
VARICES sanantia.		Vrtica Galiopsis.
Cirfion.		VENENATA fu-
VENEFICIIS medet		gantia.
Scilla.		Vitex
VENEREM cum uo-		Dictamnus.
luptate expedientia.		VENAS excitantia.
Laurus Alexandrina.		Vinum phalernum.
VENEREM cohi-		VENTRIS animalia
bentia.		expellentia.
Portulaca		Vide, Tineas lätas.
Lactuca		VENTREM soluētia.
Lactuca syluestris.		Vide, Aluum soluētia.
VENEREM stimu-		VENENATORVM
lantia.		ictus remedia.
Costum		Cardamomum
Crocum		Nardum gallicum
Mastiche		Helenium
Linum		Cinnamomum
Rapa satiua		Bdellium Vitex
Sifer Eruca		Ficus
Porrum Cepe		Propolis
Nasturtium		Raphanus
Dracunculus maior		Triticum
Dracunculus minor		Eryngium
Bulbus esculentus		Cyminum syluestre
Mentha		Althæa
Staphylinus		Tribulus
Anisum Orchis		Prasium
Orchis serapias		Smilax aspera
Satyrion		Aqua maris
Satyrion alterum		Acetum.

CURATIVVS.

VENENORVM

remedia.

Cinnamomum

Oleum Pix

Paliurus Lycium

Olea æthiopica

Iuglans

Lixiua ex ficu

Lepus terrestris

Fiber Butyrum

Sanguis Vrina

Rapa fatiua

Malua

Erysimon

Agaricum

Aristolochia secunda

Abrotonum

Ruta Apium

Laserpitium

Leucas

Polium Cestron

Pentaphyllum

Colchicon

Epipactis Passum

Linum gypsatum

Rubrica lemnia

Terra samia.

VERMIBVS con-
traria,

Cedria.

VERRVCAS tol-
lentia,

Batrachion

Clinopodion

Characias

Chamaesyce

Dipsacos

Ficus

Grossi

Cicer

Lacerta

Heliotropium

Fimum

Staphis agria

Scilla Thymus.

VERTIGINIS mor-
bi remedia.

Balsamum

Lachumanum

Peucedanum

Galbanum

Ampelos leuce

Ampelos melana

Acetum scilliticum

Vinum scilliticum.

VERTIGINEM ad-
generantia.

Cardamomum

Balsamum

Hyoscyamus

Mandragoras

Falernum

Vinum rhetinite

Mandragorite

Aconitum

Cicuta.

I N D E X

VESICAE morbi
remedia.

Meu
Nardum gallicum
Nuclei pini
Cupressus
Laurus Palma
Palma elate
Myrtus Lac
Ficus Ouum
Cochleæ terrestres
Cicadæ Napum
Cervinum cornu
Saccharum
Gramen Malua
Hippuris
Portulaca
Lorus sylvestris
Plantago
Vua passa
Cucumis
Scandyx Passum
Ochra Porrum
Bulbus uomitiuus
Rhaponticum
Glycyrrhiza
Tragacantha
Panaces heracleon
Petroselinum
Smyrnion
Peucedanum
Foeniculus
Nymphaea

Anthemis Pæonia
Phalaris Cepe

Halcyonium
Cestron
Vinum terebinthinum
Vinum scilliticum
Vinum aromatite
Vinum halosanthite
Lapis morochthus.

VESPARYM ictus
remedia.

Laurus Malua
Sisymbrium.

VESTIBVS ne ani-
malia noceant.

Absinthium
Heliochrysos.

VIBICES plagarū
emendantia.

Susinum.

VIPERAE morsus
remedia.

Casia Costum

Iuniperus
Macer

Fraxinus Vrina

Caries lignorum

Triticum

Eruum

Ferula

Anchusa

Onocheles

Ocimoides

Diosc.

C V R A T I V V S.

Diosc. lib. 6. cap. 63.

Herm. Cor. cap. 721.

VIRIVM infirmi-
tates roborantia.

Nuclei pini.

VISCO contraria.

Vinum in communi

Acetum

Vinum absinthite

Diosc. lib. 6. cap. 21.

VISCERVUM morbi
remedia.

Thus.

VITILIGINIS re-
media.

Daphnides

Myrtus

Ficus

Grossi

Cochleæ terrestres

Lepus terrestris

Sepiæ Faba

Beta

Lupinum sativum

Chondrylla

Cepa Allium

Piper

Dracunculus maior

Dracunculus minor

Asphodelus

Capparis

Argemone

Gentiana

Telephion

Ruta

Chamæleon niger

Libanotis

Lilium

Nymphæa

Cicuta

Erythrodanum

Helleborum nigrum

Cucumis anguinus

Balanus myrepica

Narcissus

Sulphur

Halcyonium

Terra melia.

VITRA fracta con-
glutinantia.

Herm. Cor. cap. 254.

UMBILICI re-
media.

Lapis magnes.

VNGVIBVS utilia.

Pix

Cupressus

Daphnides

Olea Oriza

Linum

Lapathum

Bulbus esculentus

Batrachion

Chelidonium minus

Viscum

Vua passa

I N D E X

Sandaracha

Alumen

Sulphur

Fæx uini.

VOCEM claram
reddentia.

Myrrha

Styrax

Silurus.

VOLVPTATES ani-
mi augescencia.

Buglossum.

VOLVCRVM mor-
fus remedia.

Iecur aprinum.

VOMITIONES mo-
uentia.

Irinum

Laurus

Cochleæ terrestres

Omotarichos

Blattæ Pepo

Asphodelus

Capparitis

Bulbus uomitorius

Origanum

Cestron

Anagyris semen

Papauer spumeum

Mandragoras

Daphnoides

Helleborus albus

Elaterium

Silybon

Balanus myrepica

Narcissus Cici

Melicratum

Aes ustum

Chrysocolia

Rubrica lemnia.

VOMITIONES co-
hibentia.

Atriplex

Acetum

Apium

Faba

Mentha

Eupatorium.

VOMICAE morbi
remedia.

Paliurus

Thlaspi

Struthion

Eryngion

Bechion

Psyllium

Mandragora

Acetum.

VRENDI uim ha-
bentia.

Misy

Melanteria.

VREDINEM faciētia.

Trifolium.

VRINAE difficulta-
tem generantia.

Diosc.

C V R A T I V V S.

Diosc. lib. 6. in præfat.

VRINAE harenosæ
& asperæ remedia.

Papauer ceratitis.

VRINAM cruentam
mouentia.

Clymenon.

VRINAM ar-
cescentia.

Eruum

Galbanum.

VRINAM mo-
uentia.

Acorus Meu

Cyperus

Cardamomum

Nardi spica

Nardum gallicum

Afarum Phu

Malabathron

Casia

Cinnamomum

Costum

Iuncus odoratus

Calamus odoratus

Balsamum

Crocum

Crocomagma

Helenium

Oleum amygdalinum

Vnguentum melinum

Susinum

Irinum

Amaracinum

Bdellium

Picea

Nuclei pini

Lentiscus

Resina

Terebinthus

Cupressus

Iuniperus

Populus alba

Paliurus

Tilia

Olea æthiopica

Glandes Myrtus

Palma elate

Siliquæ

Cotonea

Mala epirotica

Cornus

Amygdalæ dulces

Erinaceus marinus

Cimices lecti

Oues

Buprestis

Vermes terreni

Mel Hordeum

Zythum

Milium

Panicum

Cicer

Eruum

Rapa sativa

Raphanus

I N D E X

Raphanus agria		Serpyllum	
Sifer		Baccharis	
Bunion		Ruta	Moly
Brassica fatiua		Ligusticum	
Asparagus		Staphylinus	
Sisymbrium aquaticū		Tordylon	
Crithmon		Sison	Anisum
Cucumis	Pepo	Caros	Anethum
Lactuca		Cuminum sylvestre	
Gingidium		Opium	
Caucalis	Eruca	Oreoselinum	
Ocimum		Petroselinum	
Smilax hortensis		Daucus	Libanotis
Porrum		Melanthion	
Ampeloprason		Ammoniacum	
Cepa	Allium	Chamaedrys	
Piper		Trifolium	Scordion
Struthion		Androsaces	
Dracunculus		Anthyllis	
Asphodelus		Anthemis	
Scilla	Capparis	Lithosperma	
Agaricum		Erythrodanum	
Crocodilion		Lonchitis	Althæa
Centaurium maius		Hypericon	
Chamaeleon albus		Choris	
Acanthaleuce		Chamaepitys	
Acantha	Anonis	Cestron	
Eryngion		Polygonon mas	
Abfinthium		Polemonia	
Abrotonum		Saxifragon	
Tragoriganum		Xyris	Gramen
Elelisphacos		Gramen parnassium	
Thymus		Phoenix herba	
			Hippu

C V R A T I V V S.

Hippuris	VSTIS utilia.
Oxyſchænos	Vrtica ſiue acalyphe.
Heliochryſos	VVAE faucium
Aſtragalus	remedia.
Hyacinthus	Pix Galla
Papauer rhœas	Pruna
Strychnon hypnoticō	Hirundines
Cotyledon prima	Vrtica
Vrtica Arction	Omphacium
Vinum lesbiū	Acetum Flos æris
Hydromel	Alumen Sal.
Melicratum	VVLPEs necantia.
Vinum rhetinite	Apocynon.
Vinum catorchite	VVLNERVM re-
Vinum è cedro	media.
Vinum è lauro	Amurca
Vinum abſinthite	Allium Argemone
Vinum calaminthite	Aristolochia
Vinum aromatite	Aloë Anthyllis
Vinum nectarite	Althæa
Vinum nardite	Androſæmon
Vinum aſarite	Lycopſis Acetum
Vinum ſylueſtris nardi	Butyrum
Vinum daucite	Brasſica
Vinum acorite	Coccus
Halcyonium	Chamæpitys
Lapis hæmatites	Centaurion
Lapis Iudaicus	Cyclaminos
Corallium	Cytinus
Vinum chamæpiteos.	Cupreſſus
VRTIGAE herbæ	Dracunculus
pruritus remedia.	Dictamnus
Herm. Cor. cap. 707.	Aerugo aurificum

I N D E X

Oenanthe		Terra cretria	
Ficus ægyptia		Vinum	
Fimum		Vinum œnanthe	
Gentiana		Vnguentum citrinum	
Glycyrrhiza		Vlmus	
Glutinum		Vitex.	
Hippuris	Isatis	VVLVAE mulieris	
Lana succida		remedia.	
Ligusticum		Meu	
Lilium		Cyperus	
Lyfimachion		Nardi spica	
Minium sinopicum		Casia	
Myriophyllum		Costum	
Picea	Palma	Iuncus odoratus	
Portulaca		Balsamum	Bryon
Porrum		Narcaphthum	
Polycnemon		Oleum amygdalinum	
Polium		Mastichinum	
Polygonon mas		Vnguentum rosaceum	
Polygonatum		Melinum	
Pentaphyllum		Sampsuchinum	
Phœnix herba		Abrotoninum	
Pteris		Susinum	
Peristereon		Narcissinum	
Papauer		Crocinum	Irinum
Plumbum elotum		Gleucinum	
Scordion		Amaracinum	
Symphyron		Metopium	
Sideritis		Cinnamomum	
Stratiotes aquaticus		Myrrha	Styrax
Spongia		Bdellium	
Cochleæ terrestres		Lentiscus	Pix
Thus		Naphtha	

Iuni-

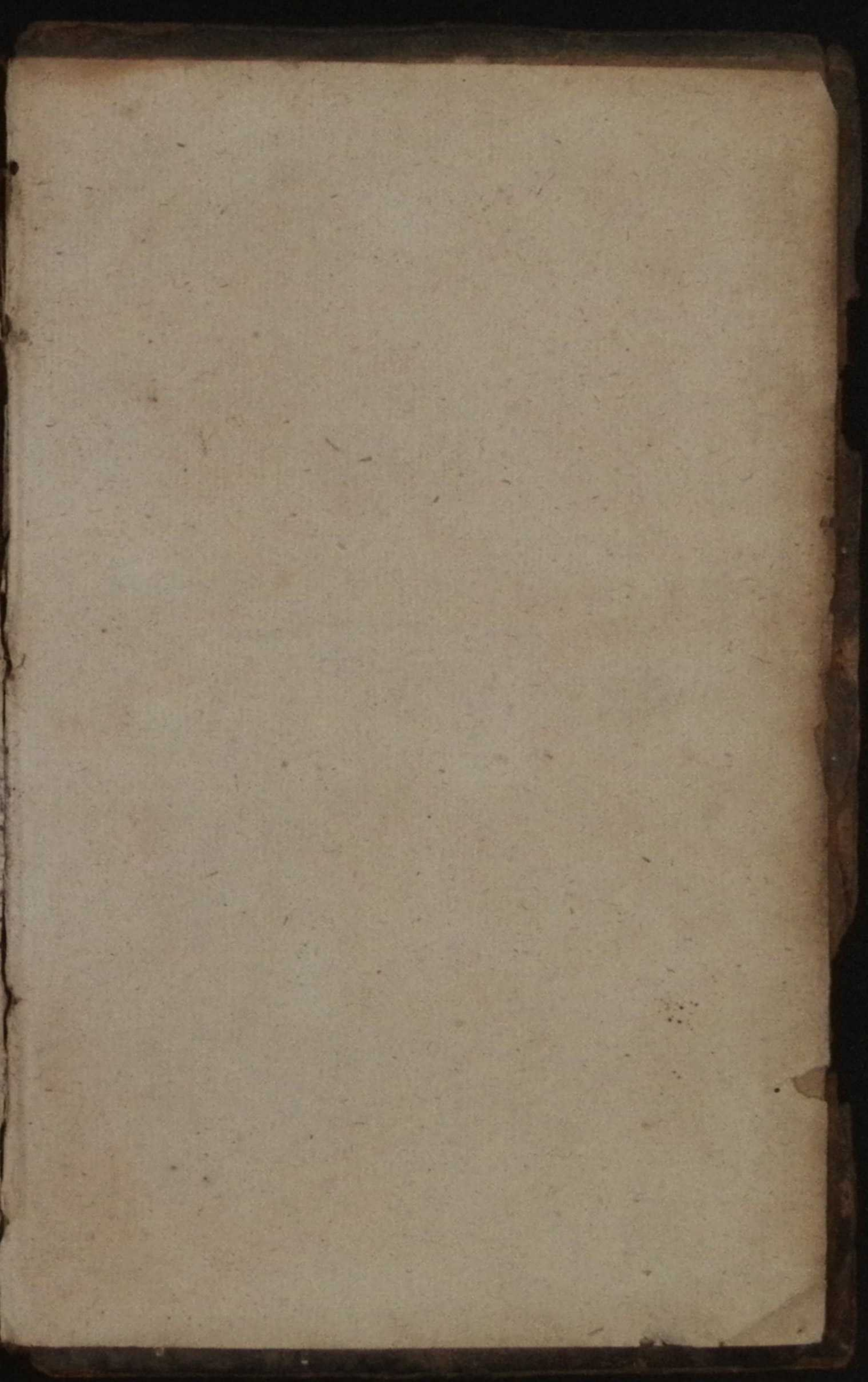
CVRATIVVS.

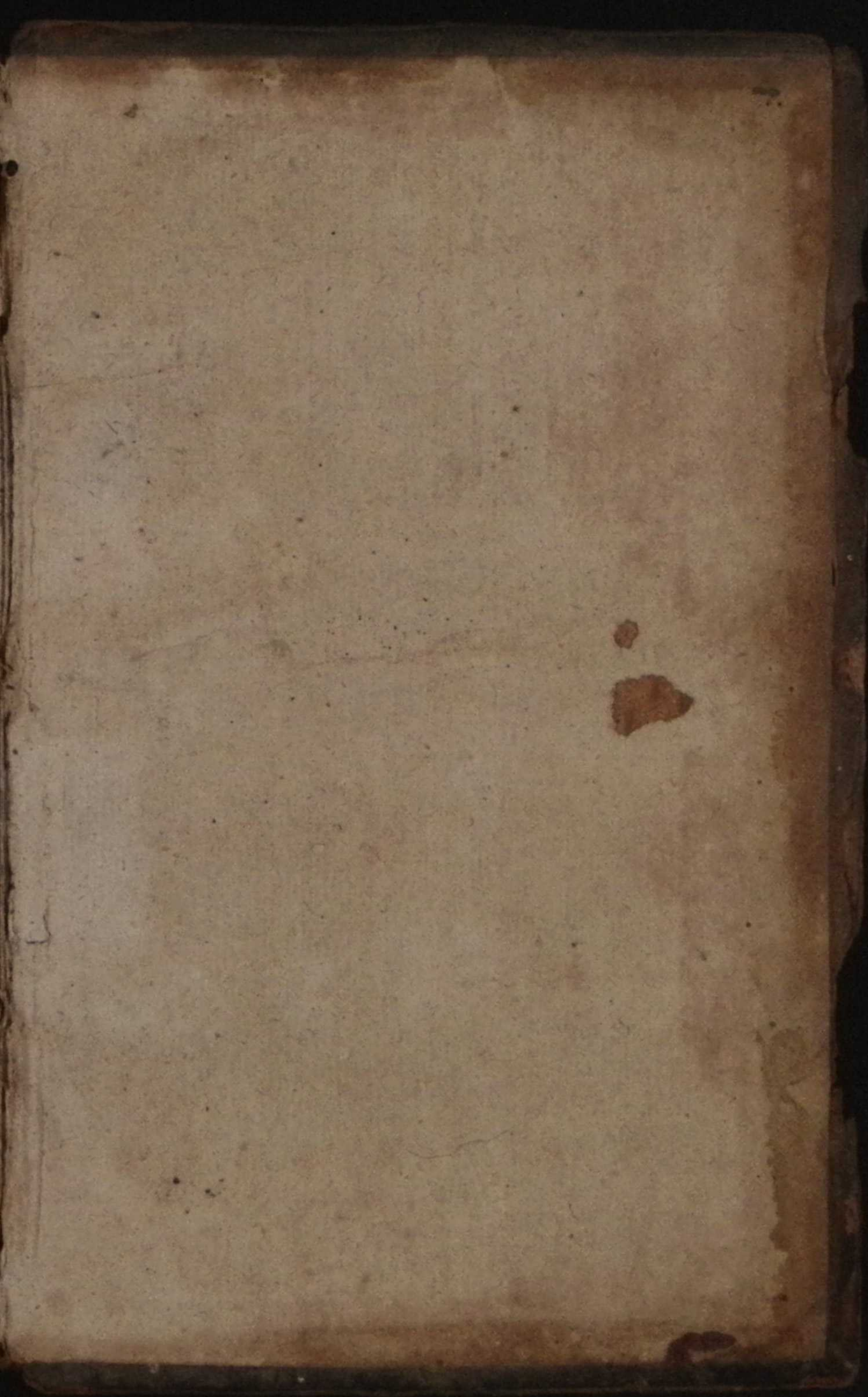
Iuniperus.		Ammi	Spondylion
Laurus		Peucedanum	
Myrica		Sagapenum	
Cistos	Rosa	Galbanum	
Lycium	Acacia	Asclepias	
Amurca		Lilium	Circæa
Vitex	Galla	Artemisia	
Palma elate		Geranion	
Myrtus		Anthyllis	
Cotonea		Parthenion	
Iuglans		Pæonia	
Cimices lecti		Cestron	
Lac schiston		Clematis daphnoides	
Butyrum		Chrysocome	
Oesypum		Ageraton	
Coagulum		Vinum terebinthinum	
Adeps		Vinum cedrite	
Fœnogræcum		Vinum picatum, siue	
Linum	Malua	pissite	
Portulaca		Vinum chamedryite	
Plantago		Vinum daucite	
Sonchos		Vinum helleborite	
Porrum		Lapis gagates	
Sinapi	Piper	Peristereon rectus	
Agaricum		Hyoscyamus	
Rhaponticum		Mandragoras	
Pulegium		Ebulus	
Centaurium maius		Ampelos leuce	
Melilotus	Ruta	Acetum	
Panaces heracleon		Acetum scilliticum.	

INDICIS CVRATIVI
FINIS.

43148

5

VENETO

A